

Moje življenje

XII

1932

28. julij

Minul je čas počitnic. Gledam na-
kako stopno nazaj, saj minulo je
vse prehitro. Potroben oddiha sem
se podal najprej na borovjsko, kjer
sem bil v sp. borjah pri p.d. Repci-
niku, s katerimi sem znan od
potovanja v Oberammergau.

Bival sem tam 14 dni. Napravil sem
izlete na bobinjsko jezero in k slapu
Savice, Myzlemu studencu ter na
Veršič. V planinah čutil sem se go-
pet prostega in veslega. Daleč od
donna, daleč od makdanjih obrazov.
Obiskal sem tudi brata Mirko-ta v Ljub-
ljani, se podal gopet domu, od koder
sem potoval z družino v dogovor
na Koroskem, kjer smo bili v grani
Ichleicherjevi hiši prav zadostljivi.
Le prehitro minul je čas, posebnih
izletov nisem delal, samo na Bj-
baltovo goro pri Beljaku sem šel
s prijateljem Rätchel Viktorjem. Up-
vala soa krassen razgled po Dojni
dolini in planinah. O kako lep
si Koroski svet - žal, da se vedno bolj
in bolj zagrinja mrzel val poruše-
vanja. Teto sem se vrátil v Lu denast

z manj veselini čuti. Mislim na
tako marsikaj nazaj. Ko je bila še
Austrija, kričali so tam onstran
Karavank - Trzin Korotan - in
dajali duhoonikom krivdo, češ,
vsled klerikalizma slovenstvo
propada - po razpulu Austrije pa
se nikdo ni ganil. Še le po tem,
ko je bilo vse prepozno. In ravno
to je še bolj napravilo strah med
Koroškimi Slovenci - ropanje slo-
vanskih vojakov je odtrgalo Koroš-
kim Slovenceem osto, kar je pri-
hajalo sem onstran Karavank.
V lastni krivdi izgubili smo Ko-
roško. Kako delo je zastoj, slovenski
živelj bo sicer še vegetiral, a slovenski
rod na Koroškem obsojen je, da
zginje slovenska govorica - prišel
bo tufec - Nemec. In vse to me bo-
li, ni me več veselilo biti v družbi,
ker me je vse spominjalo, kako je
bilo nekdaj in sedaj. Kako lepo bi
bilo - o kako rečen bi bil - a sedaj
sem v soofi domovini - tufec.

16 oktober

Prijabil sem se K. udležbi Kongro-
sa pravniška Kraljevine Jugosla-
vije, ki se ima vršiti od 7-9 oktob-
ra v Dubrovniku. Dopolnila sem mi
je članska izkaznica št. 551. Odpo-
vati bi moral 5. oktobra opoldne.
Skoraj bi iz vsega ne bilo nič, kajti
23. 9. zbolel je sodnik Moškou, prosi
sem za substituta. K sreči prišel
je 4. 10. zvečer. Tako sem bil prost
in sem lahko odpotoval, kar sem
tudi storil. V Mariboru sešel sem
se s tovariši. Razgledali smo udobne
prostore v vagonih I in II razreda.
Bizo pomikal se je brze po raoni-
ni proti Celju, pozdravljale so nas
še nekaj časa Slovenske gorice z be-
limi hrami, cerkvami ter zeleni-
mi vinogradi, ki so obetali letos obil-
no trgatov. Zeleno Pohorje postalo
se je še najdalje do nas, dokler niso
nadvozdno pojedale na nišne pro-
niške Savinjske planine, ki so se
kakor v prošlosti oddale že s protu-
mrgom.

Trudi karavoline še vedno ponosnih
gradov slaonih celjskih grofov
so se ozle na nas, ko nas je po-
tegnil železni konj dalje proti
frqu. Kmalu smo bili med ob-
rokimi bregovi, pridružila se nam
je že pri Celju bistra Savinja ter
nam priporočala z žuborečimi
valovi o krasoti Savinjskih pla-
nin, kjer je v letošnjem vročem
poletnem času dajala utruje-
nim potnikom sveže, okrepil-
ne pijače, da so mogli doseči
ose obove in obindovati mogočo
roko stoarnika, ki je tu ostvaril
planinski raj, kater ga le malo
kje gledaš in uživaš.

Došli smo do židanega mosta. Tam
smo se združili z pravniki iz bele
Ljubljane in sosednih krajev.
Brzce se je mudilo, čet, pot do Splita
je še dolga in drugo jutro mora
že biti tam, da nas izroči parniku,
ki nas pričakuje. Kmalu smo ga.

pustili me je nekdanje šaferske,
še sem pogledal na postaji Leovica
v dolini, v kateri je trg planina, kjer
sedaj kraljuje kalnoo umesčen
župnik naš bivoči šentlenartski kap-
lan sajovic Jakob, vedno veselo ga
obrazo stipčevim namikom.
Sprejela nas je ravnina, ki se razte-
ga dol proti jugu do Beograda,
storila se je že noč - oddaleč neštovno
lučij - Zagreb - Klič spreoodnik. Ker
smo imeli kure časa, smo zapustili naše
bivališče ter se podali v mesto, ki je
pač lepo mesto in se more primer-
jati z najlepšimi mesti. Kitu pro-
tora, da bi popisoval mesto; zani-
malo nas je glavno žoljenje v
večernih urah, ki je bilo opazovati
po glavnih ulicah. Vidi se pač, da je
to bogato mesto in da je sedaj ter
rodovitnega, s čim se more po-
našati hroatski narod, ki gleda na-
gaj na slavno zgodovino nekdan-
jih dni. Po večerji zbrali smo se zopet
v našem vagonu, ki je bil že priklo-
ljen k vozovni brzolaka na Split.

Bili smo dobre volje. Ker nam še
ni bilo zato, da bi šli spat, zbrali
smo se v potrebnem kupcu, da
se malo pomenuemo. Tak je pri-
šel steklenico vina, da se jeji-
ki bolj razvzgljajo. Razumela se je
pravo prijetna zabava, vsekakor
je nekaj povedati. Prišlo je še nekaj
radozvednejših o takupei, nazadnje
je že ni bilo več prostora. Štato-
ma smo le morali misliti na
spanje. Poslovali smo se, vsekakor
žel poiskati roko ležiti. Ko smo
zapustili takupei, najdomu z-
najna vratih napro: Vinotoc.
Neki kladomšni mladi pripravo-
nik je hotel označiti našo dru-
bo o znamenju Bahusa, da bi
ne bili res prosoč razopsti, smo
listek odstranili, ker nazadnje
bi prišel še kak financon in
hotel pobrati takso.

Kmalu nas je sprejel bog morfej's
svoj mil objem. Tako smo rado-
bili novih močij za prihodnji dan.
Ko se je zdani, smo zapustili naša

ležišča in jih spremenili zopet v
udobna sedišča. Ko sem pogledal
na hodnik, papagil sem do obojnika.
bledela sta pozorno na vse gibanje.
bili suro tedaj zastraženi. Ta pozor-
nost mi je ugajala. Bilo je v kninu,
ko je že napočil dan. Se nisem videl
teh krajev, zato so me tem bolj za-
nimali.

Kakor daleč vidi tvoje oko, nič
drugega kakor same skale. Med
temi vidis tu in tam kak zelen
grm, male živice pa so med zi-
dovjem, kisarje, da vihar ne
odnese še to skromno umojeno
preto.

Se malo poslopj' vidis, hiše so
nizke, s kamnitem krite, da vihar
ne odkrije strehe. Kneške suro vi-
deli, ki so nosile obrentah sodo
ure in ure daleč. Dvni stroci le-
teli so po cesti ob slaku ter provi-
li milodarov. Kar suro imeli
pri rokah, suro jtur ogli. Pobrali
so hlastno. Tjer suro obetali na posta-
jah, prinesli so Dalmatinci grozde

na prodaj. Tako hoaležnisi b'li,
da smo jim te sadove odkupili.
V teh krajih pa veljajo besede:
Nima kruha, nima odrca,
klava b'li Dalmatinca.

Ku vendar so ti ljudje čvnti,
niso dobro rejeni, a karjaoeli obraz
kaže, da so zdravi. Kljubujejo vsem
silam elementov, zato pa so trd-
ni, a tudi dobri ljudje.

Tako dirja z namni vlak med
skaloofeni, skozi predore vedno
naprej. Naenkrat pokaže se neko
modro polje. pogledamo in ka-
kor iz enega grla ozkljukamo
ovi: Morje.

Velikaster je ta pogled od
višine. V serpentinah spušta
se železni stroj proti Splitu, tu
že vidimo tudi drevo - smoke,
olive, limone, oranže. fužni
soet. ob sinji Adriji. Vlak
se umdi, že vidimo od daleč
galio, kjer čakajo parniki, še
nekaj minut - vlak obstoji.

- o Splitu smo. Kratko si ogleda-
mo mesto - a ni dosti časa, že
moramo na parnik - Kupimo
listke in hajdi na Nočovo bar-
ko - priporočimo se očiščastnomu
. Kralju Aleksandru I. Minas
prijazno sprejme in nam da
udobne prostore.

Kivahno žoljenje je nastalo na
parniku. Kak je gledal, da je dobil
prostor, ki bi mu naj ugajal. Komarji
letali so sem in tja, sooriso se na-
lagali, še nekaj časa, sedaj zatrobi
močno - znamenje za odhod, kajti
trikrat je že prej pozvonilo in kli-
calo potnike. Hostovi so se doigni-
li - rahel smek - ladja se je zavela
ponikati, spočetka počasno - potem
pa vedno hitreje. Gledali smo še
nekaj časa hiše, stolpe cerkev - na-
enkrat bili smo na morju.

Spočetka bila je kaj prijetna
vožnja. Nebo bilo je jasno, topel veter
pihal nam je naproti - videli smo
otoke, a peljali smo se dalje - parnik
se je mudilo, da doseže pravočasno
svoj cilj.

Toda bogu Neptunu to pa dalje ni
ugajalo. Kurela ~~sta~~^{je} prejeli večer pre
pila na Olimpu z Jupitrom, češ, da
samo lenari in piše sladki med.
To je Jupitra ožgoceljilo, porlal
je ven od jurga temne oblake,
ki so zakrili glati voz boga Phoeba. Tu
Neptun, ki se je ravno kar pravnih
prijel je za vile in jih gavihtel v moni
globotni proti površju, češ, Jupiter,
če ti zažreš rogoviliti, jaz tudi ne
kaj znam.

Navadno se reče, da: duobus
certantibus gaudet oxirona pre
moeno na navadne razmere:
Kjer se dva tepeta, krefi klobuka
pobira. Toda v tem slučaju ni
bilo tako. Krtov tega spora je po
stala naša ladja - in ji jo potniki.
Kurela se je doigati s predstavljen de
lom, na koncu pa pogrezati. Tako qu
ganje bilo je nekda v mladih letih
na vertilki prav prijetno, a na par
niku ni bilo zaželjeno. Kurelu smo
zapazili, posebno pri nožnem spolu,
da so postale vedno bolj blede,

in kralju je prišlo do katastrofe.
Tu ker je geslo, da morajo biti na-
pravni damam gospodje odgovorni,
je marsikateri iz simpatije sledil
njih vzgledu. Mi, ki smo stali zbrazi,
smo obžalovali te uboge žrtve, ob
cenu pa bili ponosni, da bog Nep-
tun ni prišel do cela našoj račun.

Prišli smo do otoka Hoar. Na obali
bilo je mnogo občinstva, ženske so po-
mujale grozdje, smokoc, samo hrenovk
in drugih stvari ni bilo videti ka-
kor na kolodvorih v Avstriji in
Nemčiji. Drugi kraji, druge potrebnine.

Na parniku je pozvonilo, vrak se
je poživil, da se je vrnil našoje mesto.
Odpejali smo se zopet na prosto mor-
je, ki je postajalo vedno bolj nemirno.
Valovi so butali ob parnik, tu in tam
je kak val dosegel celo krov in po-
plaknil tla. Marsikaterega potnika
je zasačilo, z mokrimi hlačami
podal se v notranje prostore.

Pa tudi tega je bilo Norve. Neka.
Na slajša je bila, ko je pristala
ladja na otoku Korčula.

Slavnosten je bil sprejem, ki smo
ga doživeli tukaj. Godba nas je pozdravila
z veselo koračnico, zopet veselo
vrenje ob parniku, kar in oni ki
plovijo hitro še nekaj za spomin.
Gledamo priteni priliko opazo-
vati veliki parnik Neptunia, ki se
prisopihala za nami, a nas hitro
pustila zadaj. Hitela je proti Dubrov-
niku z namero, da pride nazaj
v Južno-Ameriko. Ko se je peljala mimo
našega parnika, se ni zgodil običaj-
ni pozdrav. Neptunia bila je laški
parnik. O tem pripelje se v smeri
od juga parnik Francesco Morosini,
ki se čelil pred leti v naš parnik

Karadjordje. Tako Neptunia tako
je tudi ta parnik plul mimo
nas - brez pozdrava. Videlo se je,
kako nas vidijo radi Italijani.
Seve, ker ne dobijo Dalmacije, po
kateri stegajo svoje Kruplje.

Kato pa nikdar ne morem odob-
ravati, da je prof. Džoko igral slogo
izdajalca v prid našega najhujše-
ga sovražnika. Ko bi se to pove

Karje Pisko nameral, bi stane
cela Dalmacija in Slovenija naj-
manj do židanskega mosta ali lega
bila v oblasti požrešnega Halifana.

Nam naj pišejo poznejši zgodovinarji.

Na parnik Alexander je tudi
majestično odplul mimo zahod-
nega Morossinija dalje proti jugu.
Morje se je nekoliko pomirilo. Bliza
li smo se cilju. Vrak udela je ne
dobil je nakažnice, Kferma sta-
novanje. Karne je bilo določeno pre-
nočišče na parniku. Bilo mi je to-
liko všeč, ko se mi ni bilo treba
dalje seliti. Poskusil bom tudi ne-
kaj novega, kajti na parniku še
tudi nisem prenočeval.

Bil sem pravočuden, da bi šel
še istovest iz brnja o Dubrovnik. Se-
deli smo v hotelu Breg pod palmami,
kajti v sobi bilo je preprosto. Čutili smo
pač, da smo na jugu, kjer zato solnce
razlika žarke tudi v pogumni času na
naravo, da ne podleže smrti krute
zime.

Proo noč na parniku ničem kaj posebnega dobro prebde. Tmel sem kabino blizu stroja, kiso delovali celo noč. Nekoliko utrujen sem ostal, a kmalu sem bil zopet dobro volje, ko sem dobil drugo kabino, na drugem kraju parnika, prostorno in mirno.

Kdajil sem jo kmalu protimeslu, to krasni cesti sem prišel kmalu na višino, odprl se mi je razgled na morje. Temno modro - nemirno. valovi so se podili, bele penice so se porajale na vršini.

To je bilo drobnje po ulicah, živalih, kakor je pri prebivalcih južnih krajev navadno. Dubrovnik mi je takoj ugajal. Malo mesto, a tako lepo - romantično - starodavno. Trdnjave ob morju, židovje z veliki mi oltarji - cerkve, starodavne palače in nad vse majhne ulice. Ničiste nesnage kakor je navadno po italijanskih mestih, kakor sem je navadno, Dubrovnik ni veliki 16 000 prebivalcev. Glavna ulica je le ena, tam so vsi tudi res

promet. Straška ulica kraljice Marije je precej ozka.

Slavno žolfenje odigraoa se pred rotožem in gledališčem in na sadnem trgu, kjer stoji kip slavnega pesnika Gundulića z motivi iz njegovih najslavnejših spisov.

Ne bom dalje opisoval lepote mesta, rečem le eno: Kdor hoče videti kaj lepega in prožnosti nepozabne duše, ta naj ne opusti si ogledati Dubrovnik. Tê trdnjave, ti močni zidovi - te krasne cerkve, s svojimi znamenitostmi je nekaj, kar vaje človeka na ta slaven kraj. Sedeti zvečer na ortu in gledati na morje, kako se parijo valovi in odarjajo ob skale, kjer se razbijejo v peno, videti, kako v temni noči parnik po morju, ko se oddijo samo luči in mirli na ta ginstvenu barko očnega moraja - to so trenutki, o katerih si želiš, da bi bili vedno. Misnejo se ti prizori tako globoko v spominu, da jih imaš vedno živo pred očmi.

Dne 4. oktobra bila je s gledališču
svetana otvoritev Kongresa. Medlej-
ba bila je impozantna, bilo je ne-
kaj veličastnega, gledati toliko mno-
žine akademikov. Vidise, da pre-
more tudi naša kraljeotna post-
viti svoje može in tiste pa, ki govorijo
o balkanizmu in nas zasmejujejo,
na laj. Bil je res zbran svet aka-
demično izobraženih zbran v
tem prostoru.

Popoldne se je razpravljal o
4 sekcijah o sprašanjih, o katerih
so poročali referenti. Medlojtl sem
se sekcije, v kateri se je razpravljal,
ali je obdržati še nadalje ustavno
oporoko v tej obliki kakor je sedaj
ali ne ali pa se naj smatra le za
veljavno, če se napravi v skrajni
stli. Debata bila je prav žvahnja,
deloma naraščajoč ognjevit. Tisti,
ki smo bili za to, da se obdrži ta opo-
roka tako kakor je sedaj, smo žal, pro-
padli za en glas. Mariborčani niso pri-
šli, ki bi bili za to; ostal nam je up,
da se bo tudi naše mnenje upo-
tevalo pri redakciji zakona.

Kvečer privedili so pravniki mesta
Dubrovnička udeležencev Kongresa
družabni večer v oficirskem domu.
Priveditec bila je sijajna. Veliki do-
ranci bilo je na dolgi mizi nebroj naj-
različnejših jedil, ob stenah pa so
bile male mizice, na vsaki mizi
3 steklenice vin v rdeč, bingaj, hrk in
klatica. Da je bila udeležba še nekaj
bolj velika kakor pri otvoritvi Kon-
gresa, je lahko mufstvo, saj tako
izbranih jedil se ne dobi ovak dan
in tudi ne tako dobrih dalma-
tinskih vin. O pitliču pa je bil
kar cel kup striž, graso pa so ku-
hali pristno turoško kaso.

Bilo je živo in gnetenje. videlo
pa se je tudi, kaj premore mesto,
v katerem probiva bogastvo.

Najbolj čemu razpoloženi smo
se razšli. Romantična je bila noč
v hrnj. luna je osipala svoje ble-
de žarke na celo površino in se
kopala s svojim sijajem v pe-
nčih se valovih še vedno raz-
burkanega morja.

Na soboto 8. 10. smo ogledovali pod
vodstvom tovariša iz Dubrovnika
celo mesto v kolikor se tiče zname-
nitostij. Čuditi smo se morali
umetništvu po cerkvah, pala-
čah. Zbirka relikvij v stolni cerkvi
je nad vse zanimiva. Videli smo
glavo patrona mesta, sv. Blaža,
njegovo roko in nogo, čudodelno
njegovo podobo v cerkvi sv. Blaža.
Starodavna palača, v kateri je bi-
val rektor, vedela bi povedati mar-
škalj, obkroženo s senatorjev - rudar-
videli smo v muzeju, ki mu boga-
to zbirko, posebno rib in klobuč-
narja, ki so dubrovničani sami
kovali. Tu v tistem samostanu
menihov dominikanov ter
franciskanskih obkroževali smo
hodniške obdaritve od karmeli-
tik, silno umetno izdelanih
stebrov. Tu v vrtu drevesa, na
katerih so bile že rdeče oranžje, dru-
ge še zelene, smokve in druga
drevesa, ki vsevajo le na jugu.
Gledali smo oranžno drevo staro

celih 200 let in vendar debelo Komaj
20 cm v promeru. Taaka hiša je imela
svojo zgodovino, se kazalo je na dobo
prošlost pomorskih Dubrovčanov.
Tako je minul kaj hitro čas, ko smo
moraliti iti k zaključku Kongresa.

Kopet smo se zbrali v gledališču
prebrali so se resolucije, ki so se
soglasno sprejele. Trčili so se ko-
muni govori in z ožlikom: Na
svidenje na prihodnjem kon-
gresu v Zagrebu je bilo zaključ-
no zborovanje.

Morje je bilo še vedno nemirno, zato
niali parniki niso mogli na morje,
izlet v lastat opravili smo z avtobu-
sem. Pa mi je bilo prav. Vožnja iz du-
brovniaka po strmi cesti izklesani
v skalo visoko nad morjem bila
je silno romantična, posebno ko smo
gledali razburkane valove, ki so se
perili in udarjali ob skale, da je
srak nekdo bil vesel, ko je vedel,
da je na varnem. V polurni vožnji
dospeli smo v lastat, idiličen kraj
ob morju. Posebno lep je razgled od

pokopališča, posebej kaičevoga mazo-
leja na morfe. Med slavnostjo sla-
ga vrnica ob spominiku pravnika
Bogišiča pridreli so črni oblaki sivi
iz Hercegovine, med strelo in gromom
snila se je ploha, da smo morali is-
kati zavetja pod streho. Bilo pa je kaj
romantično to divjanje elementov
v oblakih, šviganje strele iz temnih
oblakov med penicije se valov na mor-
ju ostalo nam je neopozabno.

V nedeljo biva moral peljati z avtom
v Črnogorco in Albanijo, pravilno do Skan-
derskega jezera. Toda, ko sem na proval-
ku iz Carstata opazoval, kako je dir-
jal avtobus po teh strminah, sem se
spomnil toliko nesreč, in da sem
družinski oče, ki vendar ne more
tako lahkomiselnostno tvegati življen-
ja. Zato se ožiguje z avtom in vsem
udeložil.

Pa pa sem se udeložil izleta
s parnikom Dubrovnik v Kotor.
Odpluli smo jutraj iz krifa. Konec
smo prišli iz zaliva ven, začelo je že
razburkano morje parnik doigati

pravo opasno. Topel roke pojačali terti
prigori kakor na vožnji iz Splita v
Dubrovnik. Neka zakonska dožica
sedela je na zadnjem delu parnika.
Veselo sta kramljala in se veselila
solunega dne. Toda, ko se je začela
parnik gugati gor in zopet dol, se
je začela boljša polovica jokati, a
pravih solz ni bilo, nato je zopet kri-
čala in si brisala lica. Glava družine
je zapustil svojo boljšo polovico
ter šel na drugo stran parnika.
Vzhičeno klicala je najina ženka:
Mihajlo soakom, soakom, toda
Mihajlo se za vse kliče ni zmenil,
ostal je na svojem mestu in
daljal žrtve morskim bogovom.
Nazadnje bila je cela ladija ena
sama bolnica - Karmon si prišel,
posod blodi sbrati.

In katerimi tovariši sem se
sedel na krov bolj v sredini par-
nika in se zapletel v razgovor. Tako
svo pozabili na guganje parnika.
S hrepnenjem pa smo gledali on,
da dosežemo ohod s kotorski zaliv.

Barrik se je odlej mirno sogil
in bolniki so bili kmalu zdravi.
Pa kako tudi ne, kajti pred nami
odpiral se je nov svet; naravnost
iz morja so se doigale rive gore, po-
polnoma gole, nobenega drevesa,
nič zelenega mihi zapazil na njih.
Kapunčili smo že hroguovi - kraj, ko
si lepšega ne moreš misliti, ter
se vozili proti jugu. Velike mase
gora so se doigale iz morja, med
njimi znani dočeni. Veličastno
doiga so jo glasno proti nebu, kakor
bi se zavaljal sajnosti sofo posto-
janke. Saj on je enoaj, najmočnej-
ša straža za kraljestvo črnih gor.

Gledna sapica zapihala je son
od njegovih reber, ki je blagodejno
uplivala na potnike. Med poto-
ma gledali smo celo vrsto nase-
bnu - hto, ki so bile čisto prazne.
Prebivalci so se podali v druge kraje,
saj tu po vojni ni bilo več zaslužka,
prej živahna trgovina je pravehala,
moraliso si kje drugod poiskati
službo.

Bližali smo se koncu vožnje. Dospeli
smo v Kotor. Na obali čakala nas je že
mnogobrojna množica, tudi god-
ba je zasvirala. Kupan iz Kotora pri-
šel je v spremstvu slovenskih odbor-
nikov na krov parnika ter nas pozdra-
vil v prijetnem nagovoru.

Kapustili smo parnik, da si ogleda-
mo slavnoznani kraj. Med morsko
obalo in strmo se doigajočim dočnem
stojijo hiše, njih doči in videti so, da bi
vedele marsikaj povedati. Romanti-
čen je ta kraj, dišje gore na okrog,
sive, gole - med njimi pa morda mor-
je, tiho - mirno kakor bi hotelo prikri-
vati, kakšne sile razvije zmrnjena
prostora.

Gledal sem proti dočnemuxerke
se vije po pobočju v velikih serpen-
tinah vedno višje in višje, dokler
ne doseže vrha in se spusti na vzdol-
perki Cetinju, odkoder se odpre po-
gled po črnogorskih planinah
in pustih, golih orkooih sosedne
Albanije. Romantičen je ta kraj,

in prijetu za tistega, ki ljubi mla.
Toda daleč od sveta je, posebno s zimskimi
časih dolgočasno, ko prijazno solnce ne
more ogrevati prijetno dobre prebivalce
tega kraja.

Ko smo si ogledali v kratkem času
to idilično mesto, smo ga zopet
prostore na parniku, veselo razpro-
žena množica je nahala z rokami,
klobuki in robcami slovo. Že se je parnik
začel pomikati, ko prileti neki naš
sopotnik, ki je prožil ostropti pravo-
časno. Toda prijazni veslač ga je
pripeljal za parnikom, ki je obital
in sunk - bil je že na varnem.
Veseli ozklici - se veselijo pozdravi in
odzdravi - in parnik je razgal gladko
morsko površino, vračali smo se zo-
pet proti Dubrovniku. V hrcegovi
zopet obstali. Mnogo potnikov je izto-
pilo - zbal so razburkanih morskih
valov in posledic - mi pa smo osta-
li in se priporočili, da bi nam bila
kriča mila. Res je morje bilo valovito,
a privadili smo se že nekako in
tako smo med veslini govorili

dosegli varni zaliv Gruža. Med po-
toma smo se obimno ogledali gatoru
soluca. Velika gorca krogla bližala
se je v daljavi morski površini, vedno
bolj se je polapljala, naenkrat zgini-
la je, svetel blesk zadnjih žarkov
razlil se je po površini, soluca ni bilo
več. Džarani smo gledali ta prizor,
ki nam ostane vedno v spominu.

Kvečer užival sem še enkrat razgled
na morje, nisem se mogel ločiti, saj
drugi dan bi se moral odpeljati do-
mno.

~~Na~~ vse zgodaj sem zapustil pri-
jazno kabino na parniku. Podal sem
se na kolodvor v kružu, da nasto-
pim vožnjo proti Sarajevu.

Bil je lepo jutro, ko nas je potegnil
vlak po ozkotirni železnici iz Kolodvo-
ra in se odvijal vedno višje in višje
v dolgih serpentinah, dokler nismo
prišli do vrha. Če ta dol vožnje bil
je silno zanimivo. Dolgo smo regle-
dali morje in različne stoke, še en
pogled, ni ga bilo več - vlak potegnil
nas je naspol med samim ska-

loofem dol v Popovo dolino. Dvojero mau-
tični so ti kraji, samo skaloje, visoke
gore, a gole, niti najmanjšega zelenja
zagledati nanih. Po dolini pa je široka
strega - a voda ni. Ose nrtov, ose suho,
ob železnem trenju in tam malo
zelenja, med skalojem pasajo se kope
in vose in iščejo piclo hrano. Kraven
njih pa stoji ženska v tipični nošnji
hercegovačke. z klobučem volne v roki,
iz katere spratno prede niti za tude
lovanje oblake, kajti kupiti si prebival
ci teh skrajno reonih krajev ničesar ne
morejo. Mislim sem pa na naše Slo-
venske gorice - mi žlovimo pač rafu
zeleni hribi, temni gozdovi in živeža
dobolj.

Kenske novice so o brentah od da-
lej vodo, toplo, skoraj nezaopitno.
Bozvalorejini je na obrazu, da trpijo
pomajkanja, a kljub temu ljubijo
te kraje, ker so tu rojeni.

Enin tam med jidofem naprav-
ljenim proti obru, da ne odnese
prsti, videli smo malo zelja, a še
tega so govenice vrdčle. Karavlo
tobaka ni bilo ocliko; dalje proti

Mostaru so bila že koruzna polja. Tudi
potok se je že pokazal, zvoirajci na no-
nem travniku, kjer smo prvič vide-
li zelence.

Prebivalci spravljali so račice koru-
zo domu. Ženske v belih oblekah trgale
so storže, moški pa so jih nosili do
koruza, ki je nosilna hrbtna na vsaki
strani jerbasa, v katerega so nalagali
storže. V diru je zolili so s korufiški
domu, kjer kar na prostem glušili
li koruzo in sušili na solnem. Skrb-
no je čoval mlad fant pri koruzi,
da bi ne prišel kdo nepoklicani,
saj koruza tvori edini živež teh
revnih ljudi.

kipeljali smo se o hostar, mesto še
popolnoma turškega značaja. 8 mina-
retov sem štel in le en govorik, ka-
kor je pri cerkvah katoličanov in
pravoslavnih navaden. Kor na
hribih pa so še trdnjave, sedaj oči-
vidno zapuščene, kermi majo po-
mera. Tukaj videl sem tudi proe Tur-
kinje opirna muslimanke, ki so ime-
le ga krst obraz. Evo pogledal sem ra-

dovedno, spazl sem, da se je pod pajč-
lanom prav vrhno nasmejala moji
radovednosti.

Če kratkem odmoru, da smo gredo-
teli opoldne telesnim potrebam,
smo se peljali dalje. Vožnja bila je
vedno bolj romantična. Kačeli smo
se ozpirjati na foamplavino. Kdor
pozna Semering, ta si lahko predstavi,
kakšna je tukaj vožnja. Vedno višje
in višje se višje železnica, sedaj nad
strminami propadi, sedaj skoz predore,
v serpentinah. Nazadnje si mora po-
magati lokomotiva z zobčasto napra-
vo, da obstoji, ako bi stroj odpoedel.
Ker je ta priprava bila le preoči-
storna in se je porabilo preoči pre-
moga, napravili so pod vrhom
zkm dolg predor. Tukaj je že prav
hladno in bistra voda je nam
prav ugajala.

Prevozili smo predor, v serpen-
tinah višje se železnica proti doli-
ni v Bosno. Tu je že zeleno, videli
smo najprej orešova drevesa, slive
in tudi jablane.

Sponirjalo me je na domače kra-

je. Kaminalo me je tudi, ko sem videl
vredni polja turško pokopališče. Male
kamenite stole, na koncu ali turban
ali pa fes, če je turban, pomeni, da
je pokopana tukaj oseba stara čez
40 let. Videl sem, da je bil ob že-
lezniškem tlu na travni ku-
čisto na samem tak kamnu.

Blizali smo se Sarajeva. Po 12 urah
vožnje smo se že vzdili, da imalo od-
počijemo. Če se je vrátilo, ko smo iz-
stopili. Kartom odpeljali smo se
v mesto. Nastanil sem se v hotelu
Evropa, kjer je bilo jako svažiro.

Mesto nam kaže dva sveta. Kapadua
kultura se vidi v novem delu mesta,
kjer so moderne hiše, cerkve, palače ter
hoteli. Na drugi strani pa vidimo že
orijentalško mesto, male hišice - lesene,
s skriljavimi krite, manj svažiro.
To je tako zvana čaršija. Dlje so v tem
delu mesta - tako zvanem starem-
ulice, v ~~arabki~~ ^{eni} je samo oddelček kroja-
čev, v drugi so sami čevljarji, s tretji

so namu kleparji. V teh hišicah ima ^{velik} posamični obrtnik spodaj sofo de-
lavnico, zgoraj pa stanovanje, malo,
skromno. Gospodinjstvo mu vodi
žena, in sicer le ena, ker muslimani
po svojem ne smejo imeti več kakor
eno ženo. Na vodnik Mehmed Vedio-
voj male postavce s fesom na glavi-
vanje proda, da si ne želi več žen,
ker ima še s to dovolj.

Muslimani imajo v svojih delo-
nicah blago tudi na prodaj. Ako se last-
nik odtrani iz delavnice, položi čez
vhod palico. Nikdo pa mu ne bo kaj
vzel. Vodnik nam je vedel povedati,
da je neka nemška gospa izgubila
denarnico z gotovino in listi na-
mi. Še prej, da je zapazila, kaj je zgu-
bila, prišel je za njo mlad musli-
man ter ji izročil ves vesel de-
narnico. Hotela ga je obdarovati, to-
da musliman položil je roko na
srce in rekel: "Veseli sem, da sem
mogel vrniti, kar ste izgubili, a pla-
čila ne sprejemem." Izodvil je
ponosno, samega veselja, da je

gospo sbovaroval Mode in neprist-
nosti. Vidim, da je pri tem nara-
nem ljudstvu še poštenost doma,
katere drugod zamani izide mo.
Videl sem tudi stari turški hotel. Breej
veliko poslopje, eno nadstropno.
Pri oratih je naprava za govrili, a
primitivna, ovica, na katere kon-
cu se nahaja - krafi govrice. V
proem nadstropju so sobe, hodnik
je napraoljen iz okroglih kamnov,
kakor so jih nekdaj rabili za sla ko-
vanje. V veliki sobi se shajajo gostje,
kjer se pogovarjajo, kadijo in pijejo
Duro Kavo.

Originalno so tako zvali "Kafane". V
teh se kupa prista turška kava. V kome-
niti odobitni solci se kava na drobno,
z reštom se preceja zrnato, nato pa
dene v male bakrene posode, ki se
postavijo na žrjavico. Ko kava zavre,
postavi jo pred gosta; sladkor se je
z kavo vred kuha. Takih kav spisei
lahko več, ne čutiš, da bi te razburilo.
Turk je navajen piti kavo, videl sem,
ko so opoldne sedeli muslimani kar

na cesti ter rebali črno piččo.

V izdelovanju tobacne so naračunal
umetniški. Ologe z srebrnimi nitmi
in okraski so obično, sece taki
predmeti niso ročno po ceni.

Kakor sem že omenil, imajo
muslimanke pajčolan. Tudi ne go-
ri z nikotnom, namreč z moškim.
Velika pregrha bi bila, če bi ne imela
pajčolana. Ko smo se vozili čez joan
planino, zapazili smo nedaleč od the
dve ženski. Pozornost postali, ko
je ena ženska hlastno drugo objema-
la, dobil sem utis, da jo hoče polju-
bovati, dejansko pa ni imela paj-
čolana ~~in~~ je hotela skrivati svoj
obraz s tem, da je svojo prijateljico
objemala, da bi jo kristjani, ki smo
se vozili mimo, ne videli v obraz.

Muslimanka poznajo po obleki
od pravoslavnega. Kot tako tudi
ženske. Dela nosi rokice.

Družinsko življenje je strogo. Mla-
da dekleta še ne nosijo pajčolana,
ko doseže 10 let, nosi ruto, ki ji zakri-
va usta, ko se poroči, pa dobi pajčolan.

Mladi muslimanini muslimanke, ki
so še neporočeni, se skajajo ob gotovih
časih na določenem mestu v na oz-
nosti starišev. Tam se mladina spoz-
na. Če fantu kako deklo ugaja, se obrne
do starišev, ki se izjasijo, ali jim je žo-
rno oči ali ne. V prvem slučaju dajo
primeru doto, če pa ne in se hči kljub
temu poroči, ne dobi nobene dote
in se tudi ne sme vrniti v rojstvo
hišo. Koziron na to ^{napreje} pri muslima-
nih nezakonstkih stok ne poznajo,
ker stariši deklo strogo nadzorujejo.
Če gre izven hiše, more storiti to
le v spremstvu sorodnikov, če
pride fant k hiši, sme govoriti z
nevesto le skozi zamuženo okno,
in še tam ne sme stati tik pri
oknu. Kato se pa pri muslimanih
ne more zgoditi kakor v naših krajih,
ko pride fant pred okno soje izvolje
ker si nazadnje po objemah
natakuje celo bič na glavo - ko zleze
skozi okno v kamrico soje izvoljenke.

Poroča je prav enostavna. Pred hodjo-
turškimi duhovniki - izjavila, da

stopita v zakon, zadeva se opise in ceremo-
nija je konca. Potrebne gostije ni - prijejo
nekaj čaš črne kave in stvar je končana.
Tako bi bilo tudi pri nas sočlovati, ne
pa obhajati kar dritrui gostijo, da so na-
zgodnje že vsi bolni. Še bolj pa pozneje,
ko je treba plačati stroške.

Vodnik pokazal nam je tudi turško
hišo. To stopničah pride se v prostorno
sobo, v kateri parni stolov in miz, pa
pa so ob steni dolge zofe, na katerih
sedijo domačini. Če pride gost, je
tudi prispeljena žerjavica, da se
mu postreže z kavo.

Karizmo je tudi opazovati, kako
spratujejo muslimani svojo vero.

Tomo ob dvanaštih uri zaklical je mo-
jezina iz visokega minareta največje
džamije obrujen proti vzhodu soj:
Allah akbar - Bog je velik. Pri tem djal
je prste na nesa, da je imel bolj mo-
čen glas. Takoj so pustili muslimani
delo, šli pred džamijo, kjer so si umili
obraz, roke in noge ter se podali v
notranjost džamije, kjer moli upih
dochoonik v za to določenem kotičku.

osi drugi pa klečijo na goleni z glavoo
naprej. Nekim muslimanom ostal je zrna,
ker molil. Vodnik nam je pojasnil,
da se negame, dokler ne konča mo-
litve, če bi bilo še kaj tako mufraga.

Globoka vera muslimanov naj bi
bila nam katolikom za vzor. Spomni-
jam se, ko sem se vozil zjutraj z byo-
slakom, po korovkem, da je musliman
zjutraj ob šestih vzel malo preprogo
iz kročega, jo razgrnil na tla in na-
njej klečal molil; pri tem se ni zme-
nil za posmehovanje nekaterih pot-
nikov, ki žal niso imeli misla za
verski čut tega muslimana. Če
bi se vsak tako držal svoje vere, ka-
kor sem jo opazoval pri tem mus-
limanu, potem bi bilo dobro na-
svetu.

Kotranjski džamija je preprosta.
Kotne slike ne vidim, notranjega kipa
proti vzhodu je zožen prostor s katere
mali duhovniki. Stene so pobarbane
z belimi barvami, med temi polji so
rjave črte. Na tleh so preproge. Na
katoličana napravito posebno utis

kriznosti, ki v naših cerkvah ni navadna.
Tudi židovska sinagoga ni na vol-
nih slik, pa so klopi, jako lepo naprav-
ljene, iz opremljene s steklenimi
glede sodžev.

Grobovi muslimanov so silno pre-
prosti. Droga soka iz kamna kaže kra-
tek napis, tudi način pokopavanja
mrtvih je poseben. Četli ali kaj dru-
gega zelenja na grobovih ne vidim.

Opoldne potujemo muslimani
ter poživljajo skromno kosilo. Videl
sem da je neki musliman imel
na dolgem drogu pečeno tičko,
drugi v orevi pečeno koruzno stor-
že. Drugi so si privoščili juho, ki
se kuha v velikih kotlih. Ravno tako
ni videti ose, toda ti ljudje ne gle-
dajo dosti na to. Vodnik nas je wa-
ril, poskusiti kaj od teh jedi, kar
jih naš želodec ni navajen. Neki
sopotnik mi je zopet pozneje pra-
vil, da je v turški kuhinji bil prav
dobro postrožen in mi čutil no-
benih posledic. De gustibus est

disputandum!

Ogledali smo si ono ugodno mesto, kjer so padli oni strelci, ki so porušili srbovsko vojsko. Slaviš vcer Principa kot junaka - jaz nimam sofo - do srbovne vojske bi prišlo tudi brez tega in Avstrija bi se tudi tako ali tako razsula.

Videl sem tudi grobove onih, ki so bili udeleženi na tem umoru. Deset grobov je, v katerih počivajo oni, ki so jih tedaj ali postrčili ali obesili. Kot edini grob na sredini vseh je označen - v njem je truplo Prinsipa, ki je umrl aprila 1918 v febr. na jetiki. Razumemo je, da so oblasti gledale na to, da zgine prej ko mogoče iz sveta - bilo je le nekaj mescev pred razpadom - tudi pomembno!

Princip nam ni bil določen tiste sorbode, katero je želel drugiti!

Če kdaj prideš popotnik v Sarajevo, narčni si arto, da se pelje okoli mesta na višavo, tedaj boš spoznal, da je to res lepo mesto. A prav domneva se nam čutil kakor v Ljubeni

Dubrovníku.

Autobus nas je zopet zapeljalna Kolodvor. Zaradi smo prostora v brzolaku proti Slavonkomu brodu. Kreme ni bilo ravno najlepše, megleno, puho, padal je dež. Kato sem bil vesel, da sem dobil udoben prostor. Radio v vlakcu nam je preganjal dolg čas. Po zaožiti večerji pa smo polagoma postali vsi zaspani. Kato mal sem nekaj časa, a pravo spanje to ni. Od krajev nisem dosti videl, ko je priplavala polna luna že virono na nebo, sem opazoval kraje, kjer smo se vozili. Videti je bilo, da so rodovitni.

U Slav. Brodu smo pristopili v brzolak, k se je pripeljal iz Beograda. Bilo je še le ob treh zjutraj in tema. Ravna in ravna, kar človeka ne mče. Nisem nasafeni na planine. Tako sem došel v Zagreb, kjer sem si še ogledal mesto po dnevni in občudoval lepoto narobe.

Voznja do Ljubljane, kjer sem še obiskal brata, je osekalo zanimive,



Slika iz dneva
na otoku hotela

Dubrovníka
Breg v gnezju

posebno, ko mi tovariš Deturato
razkazoval vse hribe in vasi noter
do Litije, kjer se je poslovil.

V družbi brata in sokinje so
mi v Ljubljani le prehitro minule
ure, moral sem domu. Prej meg-
leno nebo se je zjasnilo, zlato solnce
osipavalo je v obilni meri na
jesevsko prirodo glate žarke in
se veselilo z veselimi biranji, ki
so se že pojavili v vinogradih.
Z veseljem pozdravil sem zo-
pet slovenske gorice, raj sem zo-
pet domu. Kmalu bo tudi
pri nas trgatov, tudi elega le-
bo poplavljena - in to je tudi veselje.

En ko sem sedel v avtobusu,
ki je dirjal proti Ljubljani, so mi
ohajale misli na sinje morfe
in na Ljubi Dubrovnik. Daleč
sem bil, videl lepe kraje, dozdaj
mi še nepoznane - zopet se
mi je razširil obzor, zopet imam
nekaj, na kar me večje spominj.
En sedel bom zopet kaj novega
povedati in to je namen foto-
vanja.

22 oktober

Engateo smo srečno končali. Vreme
bilo je ugodno. Brali smo tri dni. Tudi
z kvaliteto moramo biti zadovoljni,
mošt je tehtalo od 17-20 in 300 brant-
klet je polna - hvala Bogu; kako pa
spravimo to v denar in po kateri
ceni - pa bo pokazala bodočnost, za
50 p pa mošta ne dam, naj ostane
rajše v kleti, ima še čas.

19. december

Dooni svetnik Dr Arnold Duschin
vitez Rbenkreuth je dne 8. 12. umrl
v starosti 91 let. Bil je moj profesor
na univerzi. Rad sem poslušal
njegova predavanja. Bil je ničen
jak, na katerega smo gledali s po-
nosom. V prvem in tretjem dr-
žavnem spitu je bil kontribar,
bil je res plenerist moj, napeljal
je vsakega kandidata tako, da je
moral odgovoriti pravo nastalo
opravičanje. Ko sem promoviral leta
1905, bil je rektor. V desetdesetlet-

kli do vreljšča. Nadaljevanje seje mestnega sveta v sredo bo vsekakor zelo pomembno v mnogih pogledih.

V prvi točki dnevnega reda

Med obravnavo ugotovitev finančne komisije mestnega sveta o tem, kako poteka finančni načrt mesta Ljubljane, so odborniki podprli pre-

alne probleme integracije zdravstvene službe, finančnega strokovnega šolstva ter delovanja medobčinskih služb.

L. K.

Nu glavni in odgovorni urednik Slavko Bezjak je bil doslej strokovni sodelavec za gospodarska vprašanja pri mestnem komiteju ZKS Ljubljane.

ZVITOREPEC
ZVITOREPEC
ZVITOREPEC

ma-
štah
stih.

Vprašanja in odgovori

Dodatek na invalidnost

B. S. — Stari ste 39 let in imate 16 let pokojninske dobe. Invalidska komisija vas je spoznala za invalida I. kategorije, to je za popolnoma nezmožnega za svoje in za drugo ustrezno delo. Kolikšna invalidska pokojnina vam bo priznana, oziroma ali vam bo glede na to, da ste postali invalid že tako mladi, priznana še kakšna druga dajatev?

ODGOVOR: Glede na to, da imate 16 let pokojninske dobe, vam bo priznana invalidska pokojnina v višini 45% pokojninske osnove, to je povprečnega mesečnega osebnega dohodka, ki ste ga dobili v zadnjih 5 letih zavarovanja pred invalidnostjo. Ker pa ste postali delovni invalid I. kategorije invalidnosti pred dopolnjenim 55 letom starosti, imate poleg pravice do invalidske pokojnine, odmerjene po vaši pokojninski dobi, še pravico do dodatka na invalidnost. Ta dodatek bo znašal 20% odmerjene vam invalidske pokojnine, in sicer zato, ker vaša skupna pokojninska doba presega tri četrtine vaših delovnih let, to je celih let od dneva, ko ste dopolnili starost 20 let, do dneva, ko ste postali invalid.

Sklenitev delovnega razmerja za določen čas

G. M. — Radi bi vedeli, v katerih primerih je dovoljeno

skleniti delovno razmerje za določen čas?

ODGOVOR: Vstop delavca na delo v delovno organizacijo za določen čas je dovoljen po 26. členu temeljnega zakona o delovnih razmerjih samo izjemoma, in sicer: če terja izvršitev takšnega dela po svoji naravi le določen čas (n. pr. sezonska dela), če se začasno poveča obseg delovne organizacije ali če je treba nadomestiti na delovnem mestu začasno odsotnega delavca, ki je pri vojakih, ki opravlja javno dolžnost, ki je daljši čas odsoten in podobno.

Zdravstveno zavarovanje vdove

K. Z. P. — Ker ob moževi smrti še niste bili stari 45 let, vam ni bila priznana družinska pokojnina. Ali ste po pokojnem možu vsaj zdravstveno zavarovani?

ODGOVOR: Po 2. točki 23. člena temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju je zavarovana po določbah tega zakona vdova, ki po zavarovančevi smrti ni pridobila pravice do družinske pokojnine, ker ni dopolnila določene starosti, če je bila ob njegovi smrti stara več kot 40 let. Če pa še ni stara 40 let, se zavarovanje nadaljuje le, če se je prijavila zavodu za zaposlovanje v 90 dneh od zavarovančeve smrti.

Hramba oporoke pri sodišču

G. M. K. — Katero sodišče je pristojno za hrambo oporoke in kako se ta hramba opravi?

ODGOVOR: Za hrambo oporoke je pristojno vsako občinsko sodišče. Oporoko morate zročiti osebno sodniku, in sicer odprto ali v zapечатem ovitku. Če jo boste izročili odprto, jo bo sodnik pregledal in vas opozoril na eventualne napake, zaradi katerih oporoke ne bi bila veljavna. Odprto oporočo bodo dali v poseben ovitek in zapечатili, sodnik pa vam bo dal, če boste to zahtevali, potrdilo, da ste oporočo izročili v hrambo sodišču.

Zmanjšanje pokojninske dobe

B. Z. — Zaradi kaznivih dejanj zoper ljudstvo in državo, storjenih med okupacijo, ste bili obsojeni na 8 let odvzema prostosti s prisilnim delom. Ali in za koliko se vam bo zaradi tega ob upokojitvi zmanjšala pokojninska doba?

ODGOVOR: Po 164. členu temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju se vam zaradi obsodbe na 8 let odvzema prostosti s prisilnim delom, to je na strogi zapor nad 5 let, ne bi priznal v pokojninsko dobo ves čas do 15. 5. 1945, vendar samo v primeru, če niste bili amnestirani po 1. členu zakona o amnestiji (Uradni list FLRJ št. 12/62), to je, če niste bili ob-

sojeni zaradi kaznivih dejanj zoper ljudstvo in državo oziroma zaradi vojnih hudodelstev kot zapovedovalec ali organizator, oziroma če niste neposredno storili kaznivo dejanje uboja. Vendar pa se vam tudi v tem primeru, če ste zajeti z amnestijo in uporaba 164. člena temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju pri vas ni mogoča, ne bo vstrel v pokojninsko dobo čas od 6. 4. 1941 do 15. 5. 1945.

Oprostitev plačila sodnih taks

T. I. Lj. — Kdaj lahko sodišče oprosti stranko plačila sodnih taks?

ODGOVOR: Tako oprostitev lahko stranka doseže le, če izkaže, da bi se s plačilom taks občutno zmanjšala sredstva, s katerimi se preživlja sama ali se preživljajo njeni družinski člani. K predlogu za oprostitev taks je treba priložiti potrdilo občinskega upravnega organa za dohodke. To potrdilo pa vzame sodišče kot dokaz samo, če od izdaje potrdila do vložitve predloga za takšno oprostitev ni minilo več kot 6 mesecev.

Posvojitev

C. O. — Ali je mogoče posvojiti tudi sorodnike oziroma ali so za tako posvojitev določeni kakšni posebni pogoji?

ODGOVOR: Po 7. členu zakona o posvojitvi ni mogoče posvojiti le sorodnikov v ravni črti in prav tako ne brata ali sestre. Posvojitev vseh

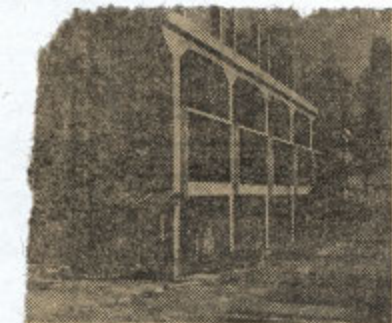
drugih sorodnikov je torej mogoča. Velja pa tudi za posvojitev teh sorodnikov splošni pogoj, da se sme posvojiti samo mladoletna oseba in da mora biti posvojitelj vsaj 18 let starejši od posvojenca.

Varstveni dodatek na invalidsko pokojnino

Z. P. C. — Prejemate invalidsko pokojnino, ki znaša skupaj z dodatkom na invalidnost, ki je bil odmerjen v višini 20% priznane vam invalidske pokojnine, na mesec nekaj manj kot 400 N din. Ali res niste upravičeni do varstvenega dodatka?

ODGOVOR: Pravico do varstvenega dodatka imajo samo invalidski upokojenci, če njihova invalidska pokojnina, vstevši tudi dodatek na invalidnost, ne dosega predpisane mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov. Mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov pa znaša od 1. 1. 1967 dalje 369 N din. Ker vaša invalidska pokojnina skupaj z dodatkom na invalidnost presega navedeni znesek, nimate pravice do varstvenega dodatka, čeprav sama invalidska pokojnina ne dosega tega zneska.

Kupon
za pravno
posvetovalnico
»DELA«



BE ZA FAKULTETO ZA STROJ.

na področje uma, razvoja znanosti, televizije. Pri vsem tem delu nam je bila ves čas v veliko oporo tudi naša bogata strokovna knjižnica, ki šteje preko 10.000 knjig in revij in ki je edina te vrste v Jugoslaviji.

Naša Akademija je vključena v vrsto uglednih mednarodnih kulturnih organizacij tako v Parizu, Londonu, Bernu in drugod.

Od leta 1950 dalje je naša Akademija reden gost na mnogih pomembnih kongresih gledališke stroke po vse-

ljem z obzorjem skoraj izključno po kvalitativnih merilih, nam zdaj prvič omogoča temeljit in nekoliko trajnejši vpogled v sodobno poljsko umetnost — sodobno pač zato, ker zajema pretežno dela, nastala v zadnjih dvajsetih letih. Pokaže se nam nekaj presenetljivega — vsaj v tem izboru — namreč prevlada figurativnih smeri nad nefigurativnimi: to pa celo v toliki meri, da spričo marsikatero konvencionalne oblikovne rešitve lahko pomislimo skoraj na

Poljakih, podobno kot pri nas, močno razvito in je morda škoda, da ga tudi v tem okviru nismo spoznali, čeprav bi ga bilo težko vključiti v reprezentativni izbor slovanes umetnosti. Nekateri avtorji dosežejo s poenostavitvami, katerih daljine vzore bi lahko iskali pri kubizmu, učinke skoraj monumentalne dekoracije. Zastopano je tudi potentno slikarstvo vsebinsko kar brutalne smeri. Med vsemi temi različicami pa se prepletajo boljši in

nam pa edujeta zanimivo podoba razvoja poljskega slikarstva v zadnjem obdobju, njegovih teženj in nihanj in morda še malo tudi nazore selektorjev. V vseh teh pokazateljih je skrita, kot se zdi, stara, prislovična slovaneska čustvena občutljivost za slikarske vrednote, občutljivost, ki prej ali slej zavrne ali vsaj zavre smeri, katere jo, čeprav za ceno novih dosežkov čistega razuma ali fantazije, zanikajo.

J. MESESNEL

skrinjica je igrala božično pesem in teta jo je tudi samo o božiču prinesla v sobo. A tista skrinjica je bila nekaj živega, lahko si si zamislil starega mojstra nekje na Tirolskem, ki je delal take glasbene skrinjice, spredaj lepo poslikane. Morda jih je v vsem svojem življenju poslikal petdeset in vsako je poslikal nekoliko drugače. Glasba iz radijskega sprejemnika ni isto kot glasba iz take skrinjice; petdeset tisoč sprejemnikov, ki prestrezajo glasove orkestra iz studia; zdi se, da se je orkester razkrojil, v predstavi, ko poslušas, ga ni več, zvoki so preveč popolni, igraš se lahko z njimi, obrneš gumb in zvišaš ton ali ga znižaš, tehnika je preveč popolna, da bi še čutil v zvokih utrip srca — še Schumann ni prepričljiv, slišiš ga, a ga ne občutiš. Predaleč je.

Zvok: radijskega sprejemnika na polici. Rahlo sikanje plina. Zunaj je tema, megla. Luči visijo v megli, negibne vešče, posejane vzdolž ulice. Ulica prazna kot so pariške ulice na Utrillovih slikah. Kako neskončno daleč je poletje, večeri, ko ulica dolgo ne potihne, ko na njej vidiš fante, ki počasi pohajajo gor in dol, v kavbojkah in gumijastih copatah, z rokami, zarinjanimi globoko v žepe, in govorijo velike, predrzne in izzivalne besede — mladi ljudje, ki igrajo neko vlogo, ker jim življenje še ni pokazalo vloge, ki jo bodo v resnici morali igrati; daleč je zelenje trav in rahel trepet listja v drevescih, zasajenih ob cesti. Takrat je vendar vse nekoliko laže. Ni samo štirih sten, ki te uklepajo vase, čas ni ječar.

Majni je v svoji sobi. Sloni pri mizi in študira. Zdaj ji je trinajst, štirinajst, petnajst let. Zelo strogo pojmuje dolžnost. Njen ne posebno lep obraz s širokim, nizkim čelom se

pravzaprav ne zdi inteligenen, toda morda imamo tudi o obrazih zgrešene predstave. A njene pametne oči so lepe. In nekaj je na njej — to je težko izraziti z besedo — nekaj, kakor da bo zmeraj znala odbijati od sebe vse, za kar ne bo hotela, da bi se je dotaknilo. Peter se zdi v primeri z njo mehkuzel. Zdaj mu je dvanajst, trinajst, štirinajst let. Zgodaj zvečer ga nikoli ni doma. Zmeraj je nekje, zdaj pri telovadbi, pa spet pri katerem so šolcev. Morda tudi pohajkuje po mestu, pose da v kinu in si izbira vlogo, ki bi se mu zdel dovolj imenitna. Vlogo precej hrupnega junaka.

Večerja v dvorje, z Majni. Redkokdaj si ima ta kaj povedati. Majni ni dekle, ki bi vpraševalo ali veliko in rado poslušalo. Ne išče zaupnosti. Zdi se, da ji je vse jasno in da povsem zadostuje sama sebi. Nada bi bolj potrebovala svojo doraščajočo hčer kot hči njo.

Potem bi moral človek nekaj početi. Dušana še ni, Dušan vsak večer prihaja pozno. Niso zmeraj sestanki, ki ga zadržujejo. Proti večeru odhaja v pisarno in pose da pri svoji pisalni mizi, v razsvetljeni sobi, morda, ker bi rad, da bi ga vendar že imeli za nenadomestljivega, še bol, ker bi doma ne vedel kaj početi. On še manj kot ona. Možno ne more neprestano pose dat v dnevni sobi v naslonjaču, v domačem jopiču in s copati na nogah ter gledati v televizijski zaslon. Program je premalo zanimiv. In časnik si prebral že dopoldne, v službi. Če hoče biti menager, tudi ne bereš knjig, razen, kolikor nimajo opraviti z ekonomskimi vprašanji. Kaj torej? Zenske si zvečne vendar le ustvarijo neki svoj mali svet, svet porcelanastih skodelic, patentnih kozarcev za vkuhanje sadja in zelenjave, modnih žurnalov;

kaj pa naj stori mož, posebno če je tako suhoparen in nedomiseln kot Dušan; kaj naj vendar stori, če si z ženo nimata več kaj povedati? Dušan je skoraj vsakodnevno popoldansko in večerno posedanje v pisarni vrh vsega dajalo občutek, da se korak za korakom, čeprav počasi, pomika proti nekemu končnemu smotru, in dobrodejno zavest, da se peha za družino, ki tega ne zna prav ceniti. Resnično, dobro mu je delo, da je kdaj pa kdaj, navadno ob nedeljah dopoldne, ko se je bril v odprti kopalnici, z brisačo okrog vratu, razkuštran in nekolikanih divji na pogled, Nadi precej glasno pripovedoval, da se muči, bog se usmili že dvanajst, trinajst, petnajst let, muči za Nado in za Majni in Petra. — In kje vendar spet sta, hudičeva otroka? Mučiš se zanju in ti še ob nedeljah skoraj ne prideta pred oči, poniglavo, vse tole, samo slepomišenje, nikoli ne veš, pri čem si, in to je vse plačilo za to, da se vse življenje mučiš. In dobro mu je delo, da je lahko srdito rekel skozi stisnjene zobe, medtem ko je z električnim brivskim aparatom drsel po napeti bradi, trdo, kot da mora premagovati neki odpor: — A samo mislite si, da sem res božji volek, kot se vam zdi. Nekoč mi bo vsega tega dovolj. Da, zanj je bilo življenje, kot ga je živel, kar najboljšje, in težko, če je kdaj resno pomislil, da bi si ga želel veliko drugačnega.

Da, takle večer, kot da je zmeraj meglen november. Večerja je nagio pri kraju in potem ne veš več kaj početi v tistem svojem majnem svetu skodelic in kozarcev za punč, ki je kar predobro in preveč skrbno urejen. V tistih letih je tudi redkokdaj doma sedla h klavirju.

nici sem mu čestital, kahvalil
se mi je v prav prijazno pisnem
pisnu, ki ga je sam pisal. Hra-
nilu ga kot drag spomin.

O priliki njegove smrti ovla-
se je v Večerniku mala debata
med nitieljem Ver-on in sod-
nim svetnikom ter zgodov-
narjem dr. Trauner, katero sem
hranil v posebnem očitku.

Nad vse pravilni, dobri in
blagi profesor ostane mi vedno
v najboljšem spominu.

31. december

Dan se je nagnil, kuralu gatone
staro leto. Pravega razpoložen-
ja mi, niker je veselica v Sokolskem
domu, a me ne veseli se nade-
žti. Svojo dolžnost kot uradnik
storim, drugače pa sem naj-
rajši za se - imam nekaj nbe.
Priznati je v proteklem letu-
bilo je dosti lepoga. brez pešine
pa nikdar. Hvala Vsemogočnemu
za vse - naj nas čuva tudi v
bodočem letu.

1933.

15 januar

Koroški pevci morali bi priti
že 12 decembra v Maribor. Toda na-
duta nemška koroška vlada ni ho-
lela dati koroškimi Slovincem kot
manjšinskemu narodu skupni
vizum, kar bi se ob bila velika olajša-
va. Tako si je moral vsak zase po-
skrbeti potni list. A vli koroški pe-
ci se tega niso vstrašili in tako je
došla vesela ocs, da pridejo od bli-
berka čez slovenjigradec dne 14.
januarja v Maribor. Sijajno je spre-
jelo občinstvo došle pevce, videlo
se je, da so jih pozdravili res z lu-
bezirjo kot svoje ljube brate. Bil
je naravnost trumfalen spre-
vod od Kolodvora na grob našega
nepozabnega vladika Antona
Slomščka.

Trumec pa je dosegel navdu-
šenje pri koncertu v Götzovi doo-
rani. Do zadnjega kotička bilo je

našel teolog in borec za cerkev. — Epilog k obisku koroških pevcev. Prijatelj
nam piše: V odmoru koncerta v Celju, sem se
pomešal med koroške pevce in slučajno ujel be-
sedo, s katerima je neki pevec svojemu tovarišu
izrazil vtise od turneje in dejal pristno po ko-
roško: »Joz žinjam, da sm v nabisahle!
— Slovensko planinsko društvo nujno prosi

GLASBENA MATICA V LJUBLJANI



KONCERT

KOROŠKIH NARODNIH PESMI



Nastopijo moški zbori s Koroške, in sicer:
z Brnce, Št. Janža v Rožu, Kotmarevesi,
Škocjana in Libuč

Začetek ob 20. uri

SPORED:

Je pa krajčč posvava ...

Vse te uštne ljite moje ... Poje skupni zbor.

Govor župnika Poljanca iz Škocijana na
Koroškem.

Nmav čriez jizaro ... Poje skupni zbor.

Mrzva rosa, ojstra kosa ...

V Šmihele ano kajžico mam ... Poje zbor iz
Škocijana in Libuč.

Na misu mi pride ... Poje zbor iz Kotmarevesi.

Bom pa ruteč zvorav ...

Še ljipša živiljenja na svijete kni ... Poje zbor
iz Št. Janža v Rožu.

Pojdamo v Škufče ...

Tam kjer teče bistra Zila ... Poje zbor iz Brnce.

ODMOR

Skupni zbori:

Jest sem an buren pauer ...

Jest mam tri lubce ...

Sem se rajtov ženiti ...

Pojdam v rute ...

Mam pa mlinč pod kvancam ...

Horjančce so dro lape ...

Skupne zборе vodi Janez Kropivnik, zborovodja
pevskega društva Dobrač na Brnci (Ziljska dolina)

Je pa krajč'č posvava ...

Je pa krajč'č posvava
po Dravce dovsa
je pa čm, čm, čmna
čm čmna biva notra

Bom pa tišlarja dubuv
da bo vadjico spuv
pa popelam se sam
k voziti dro znam

Ti pršmentani tišlar
pa Tvoje roče
s' m' vadjico spuvov
da sama tače

Vse te ušne ljite moje ...

Vse te ušne ljite moje
so rajžale po Drave
Čiso druja zapustle
ko rjive, noj tažave

Zgubov sm vse priatlne
in svit me ves zapušča
od moje ta prve ženke
ni več nobene pošte

Okul sabe zasučam se
pa vidim otročičce
od moje ta prve ženke
k nči je več na svjite

Smo rajžovci, smo bandrovci
vsi enega Očeta
Anbart pa bomo jerbovci
nebeškega kraljestva

Nmav čriez jizaro ...

Nmav čriez jizaro,
Nmav čriez gmajnico
čier je moj dragi dūm
z mojo zibalo

Zdaj vse minuvo je,
nič več pev ne bom
zdej ni več moj
dragi mili dūm

Čier so me zibali
mamica moja,
noj prepivlali
haji, hajo

Hiša oč'na
luba mamica
oh da b' najdov
še kedaj oba!

S'm pubč rasov tam,
s'm dro biv vesev
s'm še včas'h
ktiro pesem pev

Pa ne najdam več
svojih starišev
pa koj otužno
grem domov

Mrzva rosa, ojstra kosa . . .

Mrzva rosa, ojstra kosa
Rada rjiže to travo,
ljipa dečva, luba dečva
rada hrabi za mno

Mam pa fletno navajano
mojo dakle:
Pa koj tri kančče vržam,
pa pride odpre

Sm ji mikno rekov,
čmu si mi ti
pa koj kmav je meva,
sovzene oči

Jes pa ano kajžico 'mam . . .

Jes pa ano kajžico 'mam
tam notre prebivam koj sam
tam notre prebivam
s krat'k čas divam
kaj m' nuca, k sm pubč koj sam

Jes pa pred durmi sedim,
pa ano fajfo tobaka kadim
pa gledam okuli
po zalanam pvuli
kaj m' nuca k' sm pubč koj sam

Na misov mi pride . . .

Na misov mi pride,
da revček sm sam
pa ključka ne najdam
na kamrico tam
Urška, al že spiš
al bdiš

Potrkam na okno
k se mi odpre
in Urško pokličam,
le mamica sm
Urška, al že spiš
al bdiš

Že zvizde na nibu
se m vnka smijo
k hodim za Urško
s ta krivo noho
Urška, al že špiš
al bdiš

Bom pa rutč zvorav . . .

Bom pa rutč zvorav,
bom pa heč'co sjav,
bom pa dečvo koj nav,
da poraste še nnav

So m oča djali:
tla maš ti tvoj djiv!
so mv tošnje nasul'
povhno hedavah pliv

Še ljipša življenja . . .

Še ljipša življenja na svite kni,
kakar ga majo ti mvadi ldi,
kateri še stariše majo,
ja tam pa ja nč ne fali

Daklete imajo vasevo srce,
pa vidjo rade te fante mvade,
al v hartle rožce imajo,
in to je njih veselje.

S pvanince pa pride an jagrček
mvad,
pa vidi to deklco v hartlcu stat,
al on ji pa reče in pravi,
Ti mor's m ano rožico dat

Jaz pušelček lep narediva ti bom,
rosetlček znaglčkom zvezala bom
obljubit pa moraš mi fantiček
mvad,
da pridaš v hartle moj zad

Pojdamo v Škufče . . .

Pojdamo v Škufče
Kaj pa za ani:
te hovšči pvubči
saj smo mvadi!

Lozzej je juckove,
Hanzej žbrač
Jozej je šparove,
Maksej čahlač

Petrej je drimovc;
Pavlej hvavač
Jokey je harove,
Foltej krofač

Pojdamo v Škufče
S Škufč pa v Paprače
S Paprač pa v Pinjo ves
K Mojčiji ves

Jozej te mvajši
je deklco snubil
saj jo je fantič
v resnici je ljubiv

Črez ano leto
jo je vzel
vendar presneto
se je vjel

Pa sm jo pelav
okul ovtarja,
pa sem jo vprašal
al maš kej dnarja

Vani sem kupiv
ji cicasto janko
ljitas še oče met
novo šlabanko

Vani sem kupiv ji
funtč msa
ljitas že oče met
civga vova

Nč nč na dji,
da glih dnarja nč ni
smo zadelta še zmirom
vesevga srca

Saj slovenski smo fantje
pri Dravci doma
slovenskega duha,
vesevga srca

Tam, čier teče bistra Zila . . .

Tam, čjir teče bistra Zila,
se po dolinah lepo zvija
kjer mi zibka tekla je,
tega kraja jaz pozabim ne.

Slovenska mat' me je rodila,
na svojih prsih me dojila
slovenske pesmi je prepevala
ko dete me je zibala.

Jes sim an burn pavr . . .

Jes sim an burn pavr
se Hanzl imenujam
k s svojim' rokam'
svoj kruh prdevujam

Škrjanc, ta drobna ptičica
zjutraj prepivla,
čez den mi prepelica
krat'k čas diva :

Večbart je h'du zame
me sunce žje diž moč' me
jes pa vndr vasivo
zažvižgam, zapojam.

Prav petpedi noj petpedi
naprej zlati se veseli,
ja sim an burn pavr
še tavšam nak z vam'

Jes mam tri lubce . . .

Jes mam tri lubce,
vse tri so zavbrne,
vse tri so pavršče,
vse tri bohate.

Prva ma tolarje,
druga koravde
tretja ma janč'co,
drobnu na bavde.

Al vzev bom pa le ano,
Tisto ta mvajši,
Tista le boha me,
to mam najrajši.

S'm se rajtov ženiti . . .

S'm se rajtov ženiti
se pa še nča bom,
je hedca gratava
ves hodov bom.

Je pa nč, nč, nč lubca
se koj norčujam,
sm koj tak k' an čšmilov grm
pruti ta drujam

Sm še majhan pvub biv
sm jančco mov
sem že tedej dekletam
pod hanjkec ves šov.

Pojdam v rute . . .

Pojdam v rute,
tam čier je mraz,
čier je moj šocej
je pokopan

pa nmať dov pokleknam
pa nmať požbram,
da kne bode moj šocej
lažov koj sam.

Mam pa mlinč pod kvancam . . .

Mam pa mlinč pod kvancam
pa mōlam horjancam,
ta lipim dekletam
ta mvaďim žōnam.

S'm pa mlinč nasuv
s'm pa k lubc' veš šov
s'm pr lub'c kramlov
je pa mlinč obstov.

N'č na dji, n'č na dji,
da glih mlinč stoji
da le stope grejo
da me gorōj zbudo.

Horjančce so dro lape . . .

Horjančce so dro lape
Al nmať pa cveč so ofartne,
Jes pojdam pa v ravno polje
po an' žavbrno dakle

Pa pojdam klicat Španovca,
da drive ves skup pojďava,
čriez tri gore, ravno polje
čier je moja dakle.

Pod kvancam sva se srečava
prav mivo se pogledava
sovzne, so b'le najne oči
vse to lubezen stri.

„Pojdamo v Škufce“

Ker sem doma iz Logevasi, so mi raditega razmere in osebe, opisane v članku »Pojdamo v Škufce«, v »Slovincu« z dne 18. t. m. osebno zelo dobro znane. Vsi ti moške so stalno občevali v hiši mojih staršev.

Članek vsebuje nekaj napak:

Hišna imena se glase: Srien, Crnc, Sužnik, Nieme, Kodal, Kovac, Ravhar, ne Debr, ampak D'br, raditega tudi D'brski pube, ne publiči. Saj smo bivadi, ne moadi. Ne Sužnik, ampak Sušnik, Crnc je postajove, Kovac pa harlač, ne grlač; harlač pomeni kmeta, roznoka, ki je zmešan na razji. Nieme je bil dobričina, ki je bil od narave ne pa radi pijančevanja drijmovca. Sriena jaz nikdar nisem videl pijanega, tudi nikdar nisem slišal, da bi bil vdan pijančevanju. Krofač izvira bržkone od besede krof. Srien je imel sicer močan vrat, vendar pa ni bil krofast.

Pesem je nastala po mojem mnenju okrog l. 1880 do 1890; najbolj verjetno je, da jo je zložil stari Ravhar, ki je bil čevljar po poklicu. M. K.

Pisce to kritičke je g. banški
metnik Matovž Kahl. Infor-
macije za naš članek dal
mi je rojčevsko g. Šlafhar
Mihael, tudi logovaški rojak.
Ki posebno gleda Sriena in Niemca
ni bil teh oseb o mislih kakor
vidimo na g. Kahl, ki bi bil
lahko tudi sam prval članek -
kot rojak jaz pa bi kritičkal drugače.

Slovenska koroška pesem na Jesenicah

Jesenice, 18. januarja.

17. januar ostane Jeseničanom v neizbrisnem spominu. Vse je že težko pričakovalo trenutka, ko bomo imeli v svoji sredi mile brate, koroške Slovence. Dasi navaden delavnik, ko je vsak v tovarni in drugje pri svojem poslu, je bil ob 2 popoldne jeseniški kolodvor prepoln občinstva z Jesenic in okolice. Ko so pevci izstopili, jih je pozdravila Aljaževa himna »Slovan na dan«, katero so močno zapeli združeni pevski zbori. Nato jih je pozdravil gospod župan, potem zastopnik pevskih zborov in pa koroški rojak g. župnik Krašna v imenu kluba koroških Slovencev. Zastave so pozdravljale pevce, ko so korakali v Krekov dom, kjer se je ta čas že jela polniti največja dvorana na Jesenicah. Ne samo z Jesenic, marveč tudi z Bleda, iz Zirovnice, Radovljice, Dovjega so se z vlaki in avtobusi pripeljali šolarji, da slišijo tu koroško slovensko pesem. Ne po dva, po trije in morda še več so oblegali po en sedež in gotovo je bilo v trenutku ko se je zastor razgrnil, v dvorani nad tisoč otrok.

Pevci so peli, otroci, dasi sicer tako nemirni, so poslušali in strmeli. In ko jim je g. župnik Poljanec povedal mišno dogodbico, tedaj si je nanekrat osvojil vsa mlada srca. Razume se, da je bil popoldanski nastop skrajšan, saj se je vrlim Ko-

rošcem poznalo, da so izmučeni. Le neradi so otroci zapustili dvorano.

Zvečer pa je v vsem obširnem domu valovila ogromna množica občinstva in vsaj še enkrat tolikšna bi morala biti dvorana, da bi sprejela vse ljudstvo, ki je prišlo iz vsega radovljiškega okraja. Naj ne bodo nevoljni vsi oni, ki morda niso dobili pravega sedeža, ali bili na kak drug način prikrajšani, v tolikšni gneči ni bilo mogoče drugače.

Zadonela je mila slovenska koroška pesem in vsa srca so vtrepetala. Sledila je druga pesem, nato pa nagovor voditelja koroških Slovencev, gosp. Poljanca. Koroškim pevcem se je za njihovo prekrasno petje v vznešenih besedah zahvalil gosp. Križman, nakar je sledila pesem za pesmijo. Vse pesmi so globoko odjeknile v srcih poslušalcev, najbolj pa je občinstvo aklamiralo Ziljane. Pozdravil je pevce še zastopnik jeseniških pevcev in podaril pevovodji velik šopek rdečih nageljnov. Le prehitro je bil pevski spored končan in marsikomu se je stisnilo srce pri zadnjem »Z Bogom!« gospoda poslanca Poljanca.

Hvala vam vrli koroški bratje, tisočera hvala za vašo prekrasno slovensko pesem.

Danes popoldne so pevci zasedli okrašeni vagon, ki jih je odpeljal proti njihovim domovom v slovenski Korotan.

„Pojdamo v Škučče“

Kako je nastala ta koroška pesem

Ko so sedaj naši ljubi bratje in dragi pevci iz Korotana prepevali na turneji po Sloveniji pesem z zgoraj navedenim naslovom, bržkone marsikateri ni vedel, kje in kako je nastala ta pesem.

Hočem to v kratkem pojasniti.

Vzhodni del zelo narodne vasi Logavas, četrte ure od Vrbe ob Vrbskem jezeru, ima krajevno ime Debr. Tam so stale oziroma so še hiše, katerim se kravi po domače: Srien, Črne, Sužnik (lastnik te hiše je vrj narodnjak in župan Rainer Matevž), Nieme, Kodaj, Kovač in Ravhar v Dobu, ki spada že v občino Škoflje.

Pred približno 80 leti so začeli prepevati ladjarji, ki so vozili po Vrbskem jezeru na splavih drva v Celovec, pesem sledeče vsebine:

Juhe, pojdamo v Škučče,
Kaj pa za ani?
Mi deberski publiči,
Saj smo moadi,
Sužnik je juckovec
Kodal pa žebrač
Črne je postajove,
Kovač pa grlač
Nieme je drimovec
Srien je krofač,
Ravhar pa babji šmajhlač.

Sužnika so imeli zaradi njegove vesele narave za juckovca, Kodal je dobil zaradi tega ime žebrač, ker je pri cerkvenih prireditvah, posebno procesijah glasno molil. Črne je imel dve kmetiji in hodil od ene do druge nadzorovat delavce, kar mu je prineslo ime postajove, Kovač je bil skrben gospodar in se je mučil — garal —, da kaj pridobi, zato priimek — grlač. Ravno nasprotno pa je posed Nieme rad zahajal v gostilne, tam ostal čele dni in zadremal pri mizi. Zato so ga krstili za drimovca.

Sriena so krstili Logavaščani za krofača, ker je kot gostilničar sam najrajši pogledal v kozarec. Ravhar je bil velik veseljak, posebno na gostijah je neumorno plesal z mladimi in starejšimi ženskami, jim pravil burke in tako prišel do imena — babji šmajhlač.

Kakor se vobče govori, je zložil ravno on to pesem.

Sedanji vodja pevskega zbora v Logavasi Pavel Kernjak, organist v St. Ilju, ki je leta 1929 tako apretno vodil ves zbor na turneji po Sloveniji, je predelal to pesem in vpostavil imena nekaterih pevcev s primki, ki označijo njihovo lastnost.

Kraji Škoflje, Paprače, Pinjave so v bližini Logavasi; ime Mojci se nanaša na zarjavelo devico p. d. Ajtonova Mojci, ki je bila zelo varčna. Govori se, da je sušila stare »finfarjec«, a jih je odnesel močan jug, vsled česar je bila silno potrta, posebno, ker je sedaj uvidela, da jo bo že težko kateri moški snubil.

**Reklama za „Jofia“ pomaranče
ni potrebna!**

Priporeča jih vitamin „C“

Ostale kitice je dodal pevovodja Kernjak iz narodnih koroških pesmi, kar da vsemu prav mišno, veselo obliko; iz vse pesmi se tako prav zrcali veselo, pošteno, nadvse milo, obenem pa tudi narodno čuvstvovanje pravega koroškega Slovenca.

Vi Logavaščani tam ob obalah Vrbskega jezera pa ste lahko ponosni na to pesem, saj je vzbudila na vsej turneji povsod odkrito priznanje in žela viharne aplavze.

Zato pa ostane resnično geslo, ki si ga je izbralo logavaško pevsko društvo:

Od jezera do vrh planin
Črez Logavas
Razlegaj se
Slovenski glas.

Dr. O. Haunig.

Kako smo pozdravljali koroške brate

Zirovnica.

Tudi v Zirovnici smo brate Korošce na postaji, ko so se peljali mimo, priščno pozdravili. V imenu občine nam je podal roko g. Ivan Finžgar, in jim našel dobro došlico. Pevci so zapeli »Koroško očram se skalnato stran«. Ena izmed naših deklet je bila tako srečna, da je dobila od Korošcev v dar sroček z napisom. Postaja je bila polna občinstva. Šolska mladina pa se je odpeljala domi.

Med navdušenimi pelici »Bog živi!« jih je vlak odpeljal na Jesenice, kjer smo poslušali mило ljudsko pesem naših Korošcev. Kmalu na svidenje!

S kakšnim pogumom in s kakšnim upom morejo otroci gledati v bodočnost, če morajo že v nežni dobi tavati po temnih beraških potih?

Telefon Litijske-Vače

Pred dobrim mesecem je pričela ljubljanska terenska sekcija poštnega ravnanstva delati telefonski vod Litijske-Vače. Občani iz Vač in bivše občine Hotič so brezplačno opravili vsa zemeljska dela za postavitve brzojavnih drogov, katerih je od Vač do priključka na telefonski vod pri železniškem mostu Poganik, okoli 180. Te dni napeljujejo bakreno žico v dveh vodih, tako da bo v nedeljo 28. januarja slavnostna otvoritev te telefonske proge na Vačah. Vod je dolg približno 6 km ter so vporabili 600 kg 3 mm bakrene žice. Govorilnica bo na Vačah v prostorih pogodbenne pošte, in v Sp. Hotiču v hiši g. Albina Batisa, kjer se nahaja naribalna pošta. Vsekakor je ta telefonska proga velika pridobitev za vaški okoliš, ki je sedaj po telefonu zvezan s svetom, tako da v slučaju kakšne katastrofe, bolezni ali nesreče lahko takoj priključite iz dve uri oddaljene Litijske pomoč. Trgovcem, posebno lesnim, pa bo koristila naprava v poslovanju.

Splavarske težave

Maribor, 18. januarja.

Splavarstvo je eden glavnih gospodarskih faktorjev v Dravski dolini, ker je izrednega pomena za lesno industrijo. Od Fale do Dravograda se letno napravi in odpošlje po Dravi okoli 600 splavov. Pri tem je zaposlenih precejšnje število splavarjev in veliko delavcev, ki si z razmeroma lepo plačo pri spravljaju lesa in splavarenju služijo vsakdanji kruh. Za oba dravska bregova je splavarjenje eden od glavnih virov dohodkov. Drava je s svojim tokom najprikladnejše in najcenejše prometno sredstvo in prihaja spriču nizkih lesnih cen in visoke prevoznine po železnici vedno bolj do upoštevanja. — Zadnje čase pa je nalezlo splavarstvo pri elektrarni Fali na precejšnje težkoče. Elektrarna ni hotela prepuščati splavov v nalašč zato narejenih napravah z izgovorom, da ima Drava

prenizki vodostaj. To je povzročilo splavarskim podjetnikom ogromne nepotrebne stroške, ker so morali splave nad jezom razdirati, spraviti les z vozovi skoro kilometer dalje na drugo stran jez, kjer so splav zopet sestavljali. Da zaščitijo svoje starodavne splavarske pravice, so se prizadeali splavarji iz Dravske doline zbrali te dni v Mariboru k skupnemu posvetovanju v svojem tradicionalnem zbirališču na Pristanu, v gostilni Male Benetke. Udeležil se je sestanka tudi zastopnik falske elektrarne nadinženier Kipach. Splavarji so predložili zastopniku elektrarne svoje upravičene zahteve. Zahtevali so zopet dovoljenje, da se tudi ob nižjem vodostaju neovirano prepuščajo splavi in to na lastno odgovornost splavarjev, kakor se je to vršilo do predlanskega leta. Zastopnik elektrarne je obljubil, da bo podjetje upoštevalo želje splavarjev.

Karitativna predavanja

Maribor, 18. januarja.

Predavanje predsednika Karitativne zveze v Ljubljani č. g. Učaka o ideji krščanske dobrotelčnosti, ki se vrši drevi ob 8 v dvorani Zadržne gospodarske banke, bo tvorilo uvod v vrsto karitativnih predavanj, ki se bodo odselej vrstila vsakih 14 dni izmenoma s Prosvetnimi večeri. Socialno vprašanje današnjih razvrženih razmer terja v zvezi s krščansko dobrotelčnostjo od nas vseh mnogo pozornosti in mnogo požrtvovalnega dela. Živimo v neki kaotični dobi iskanj skozi različne probleme današnjih dni, ki se jim niti ne moremo posvetiti in jih prav pretrpeti spriču eksistenčne stiske in dnevnih mrzličnih opravkov. Zato je prav, da se zberemo v čim močnejšem odzivu okrog ideje krščanske ljubezni, ki je med nami še vedno premalo, oziroma ne more dobiti pravega izraza v praktičnem življenju, kakor bi to pristojalo sodobnemu kristjanu. Čim bolj razpredena mreža karitativnih organizacij, institucij in karitativnega dela širom naše škofije naj priča o živi krščanski dejavnosti med nami. To bi bil praktičen pomen tega in naslednjih predavanj o karitativnosti in njenem odnosu do različnih sodobnih vprašanj in težej: Poživiti med nami to krščansko ljubezen in dejavnost.

*

□ Nov razpored smuških tekem. Upravni odbor mariborske zimskosportne podzveze je z ozirom na vladajoče snežne in vremenske razmere izpremenil razpored smuških in zimskosportnih prireditvev, ki se vrše v okviru zimskosportnega tedna v Mariboru. Tekma v teklu na 16 km za prvenstvo podzveze se bo vršila 22. januarja ob 9.30 dopoldne na desnem bregu Drave. Start in cilj v Ravnanju pri gostilni Andreja Smuškoviča. Pozdravni večer se vrši 21. t. m. ob 8 v hotelu »Orel«. Jayno umetno drsanje se vrši v nedeljo 22. januarja ob pol 15 na drsalšču. Ob 20.15 se bo vršila v hotelu »Orel« razdelitev smučarskih sminkov. — Mednarodna skakalna tekma se bo vršila na 2. februarja. Prijavitelji se je do 1. februarja opoldne.

□ Iz mestnega sveta. V petek zvečer se je vršila na mestnem načelniku sveta mestnega sveta. Na dnevnem redu so bile manjše zadeve gradbenega značaja. Občinskih davčnin je bilo oproščenih 6 hišnih posestnikov za svoje novozgrajene stanovanjske hiše. Gradbena dovoljenja so dobili: Franjo Vrabl za zidanje dvorišnega poslopja in verande v Betnavski 64. — Amalijsa Tischler za preureditev izloženih oken na Aleksandrovi 16 in Copič Avgust za zgradbo avtogaraže v Vrbanovi 12. — Uporabno dovoljenje pa sta dobila Egner Barbara in Alojz Bučar za tobačni paviljon na vogalu Vrbanove in Gosposvetske ceste ter Pergler za novo-zgrajeno lopo v Tatenbachovi ulici.

□ Poročili so se v zadnjih dneh v Mariboru: Gustav Jelenc, pekovski mojster iz Pobrežja in Lupše Katarina, kuharica. — Šeruga Francišek, sin viničarja in Borovnik Regina, hči viničarja v Koskih. — Ster Francišek, tkalski mojster in Lepevik Matilda, tkalka. — Skačej Ivan, ključavničar in Fritz Hilda, tkalka. — Pusič Franc, mizar in Regoršek Marija, delavka. — Vertič Hinko, monter in Lapič Angela, šivilja. — Gornjak Friderik, mizarski mojster iz Pobrežja in Ravš Julijana, šivilja. — Mladim parom želimo obilo sreče in blagoslova.

□ Literarni večer priredi jutri v petek ob četrti na 9 zvečer naš čislani pisatelj dr. Maks Šnuderl v Ljudski univerzi. Čital bo svoje še nenatisnjene novele, ki imajo vseskozi satiričen značaj.

□ Ukinjeni odseki pri mestnih podjetjih. Glasom statuta Mestnih podjetij so ukinjeni odseki občinskega sveta, ki so vodili nadzorstvo nad poslovanjem podjetij. Načrt MP je bil, da se

upravnega odbora MP in sicer za vsako podjetje po eden.

□ Karitativno predavanje gosp. priorja Učaka se vrši za duhovnike-tretjerednike danes ob 4 popoldne v franciskanskem samostanu, za mariborsko javnost pa ob 8 zvečer v dvorani Zadržne gospodarske banke. Vsi prijatelji karitativnosti so iskreno vabljeni, kakor tudi oni, ki se za to aktualno stvar zanimajo. Vstopnine ni.

□ Iz gledališča. Za drevi napovedane premijere ne bo radi nenadne obolevosti gospe Zakravske.

□ Olčnji zbor SSK Maratona se vrši jutri v petek dne 20. t. m. ob 8 zvečer v lovski sobi hotela »Orel«.

□ Jadralno letalska skupina ima drevi ob 20 reden sestanek v prostorih kluba »Naša krila«. Razpravljalo se bo o gradbi novega letala.

□ Prosvetno in podporno društvo »Nanos« ima svoj prvi redni občni zbor v nedeljo ob 9 dopoldne v mali dvorani Narodnega doma.

□ Ljudska univerza v Studencih. Drevi ob 19 predava dr. Vilko Marin o »razvoju človeka do poroda«. Predavanje je namenjeno samo doraslim moškim, mladoletnim je vstop prepovedan.

□ Volilni imeniki. Mestno načelnstvo bo v času od 16. do 31. januarja t. l. popravljalo v smislu tozadevnih določb stalne volilne imenike za mestno občino mariborsko. Radi tega se bodo sprejemale stranke v konskripcijskem uradu v navedenih dneh le od 11 do 13.

□ Smrt kosi. V Židovski ulici 2 je umrl restavracijski uslužbenec Štefan Zorenč, star 31 let. Pogreb blagega rajnega bo jutri ob 3 popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju. Naj počiva v miru, žalujcim naše sožalje.

□ Tragična smrt pod vozom. Iz Jarenine nam poročajo o tragični smrtni nesreči, ki se je prigodila te dni na domu posestnika Šefa na Jareninskem vrhu. Žrtev te nesreče je postala mlada gospodarjeva soproga Rozalija. Proti večeru so pripeljali na dom iz hoste voz vejvja. Na precej nagljenem obronku se je voz vagnil na stran in bilo se je bati, da se bo prevrnil. Gospodinja, ki je videla nevarnost, je naglo prihitela ter skušala voz podpreti. Voz se je prevrnil na nesrečnico ter jo s tako silno pritisnil k tlom, da je umrla, še predno so zamogli vejveje in voz odstraniti. Nesreča, ki je zahtevala kot žrtev življenje jedva 27 letne obče priljubljene žene in mlade mame, je povzročila v celam okolisu splošno sočustvovanje s pokojnico in njenimi žalostnimi sorodniki.

□ 12 telet ukradli. Meseca junija lanskega leta so se pričele pri mesarskem mojstru Vincencu Piršu tatvine, ki jih dolgo ni mogel pojasniti. Iz hladilnice v mestni klavnici so zmanjkala Piršu od časa do časa cela teleta. Vseh takih tatvin je bilo 12. Jasno je bilo, da so morali biti s tatvinami v zvezi nastavljeni mesarskega mojstra. Tozadevna preiskava je tatvine pojasnila in krivci so se večerj zagovarjali pred sodnikom okrožnega sodišča. Obtožnica okrivlja dejanj mesarske pomočnike Josipa S., Janeza P. in Josipa T. Prvi se je osamosvojil ter začel sam obrt, druga dva, ki sta ostala pri mojstru, pa sta ga zalagala s teleti iz mojstrove hladilnice. Sodišče ni moglo točno ugotoviti, če so vsa teleta mojstra Pirša ukradli samo osumljeni, par tatvin pa se jim je res dalo dokazati. Obsojeni so bili prva dva vsak na en mesec, Josip T. pa na 14 dni strogega zavora in sicer pogojno za dobo dveh let.

□ Žaga v nevarnosti. Žaga lesnega industrijalca gosp. Kobija v Bistrici pri Limbušu, ki je pred leti postala žrtev plamenov, se je nahajala v noči na sredo zopet v veliki nevarnosti. Nastal je okoli polnoči požar v stanovanju mojstra, ki se nahaja v hiši v neposredni bližini industrijskega objekta. K sreči je bil ogenj še pravočasno opažen in gasilnim društvam, ki so prihitela iz Maribora in okolice, se je posrečilo ogni omejit ter obva-

19
ve zasledeno. Viharom aplavz sledil je
vsaki pesmi, katere so morali več-
noma poslušati. Pomemben je bil
tudi govor roditelja povelj in pred-
sednika prostovoljnega društva žup-
nika Vinčeta Poljanec iz Škofjane.
de prehitro minule so ure, po konča-
nem koncertu ostali smo še skupaj
in se delili ljubkim koroškimi pes-
mami.

Bratje sem bil, da sem zopet sli-
šal milo slovensko koroško pesem,
slišal zopet naše ljudi govoriti v
našem narčaju. Ponosen pa sem
bil, da so naše brate sprejeli s tako
ljubeznijo in da so koroški fantje
in moške tudi moškega dovolili
sojfo nalogo.

Spoznal sem, da se narodna gacet-
na koroškem zopet ozbuja in da se
nam ni bati, da bi zaprli kence
slovenski živelj. Skrbeti pa moramo,
da ostanemo z našimi brati v naj-
ožjem kulturnem stiku, da jih nav-
dušujemo in jim pomagamo.

Dan 14. januarja mi ostane v traj-
nem spominu!

19. januar

Dne 8. januarja so po celi državi pre-
čitali duhovniki v cerkvi pri božji služ-
bi pastirski list, ki so ga določili vsi
jugoslovanski škofje na konferenci
v Zagrebu meseca novembra 1932.
V tem pastirskem listu se postavi-
jo škofje na stališče, da je dokol prozel
Eyrsova nauka, ki pa so v nasprotju
s krščanskimi, vsled česar tudi soarijo
stariše, da ne pripustijo strok k so-
kolu, dokler bo v tem društvu Eyr-
šov duh. Razumemo je, da je v ostah
dokolov iz prepričanja izval ta pastir-
ski list oihar ogorčenja. Kaj za svojo
osebo stojim ob strani tega hrupa,
utis pa imam, da je zadel pastirski
list v živo. Dokolova nauka so lepa,
in kdor jih pažljivo čita, mora pri-
znati, da bi bilo medsebojno običvan-
je prijetno. Ne sme se pa preprosti, da
je dokol vsaj v določeniji prekoravil
svoj delokrog in se spustil o boj proti
čistim kimam, vizionu, pradedu, ki je naseljen v pastirskem listu
očenju, kar ni za Eyrsova nauka. Ki
raono razveselbo za medsebojno

žaljenje, da se v jugoslaviji poslojajo
ti spori. Znamo dosti drugih skrbij
in zato binam bilo potrebno sloge. Mo
se je že ukinilo društvo sokol, ki se je
postavilo na stališče svobodnomiselnosti,
na drugi strani pa Orel s katoliškimi
učeli, tako bi bilo umestno, da se za-
brise sponin na oboje, da bise tve-
moala država inštitucija: Jugo-
slovansko slovansko društvo. Ljudem
se pa nikdar ne bo dalo izbiti iz glave,
da je iz prejšnjega Sokola ozletel
čisto drug Sokol.

30 januar

Veliko razburjenje povzroča v slo-
veniji poročila o takozvane
hrvaške punktacije, katere je
podpisal blešči vodja SDS stranke
Dr. Korošec. Vsebinsko mi ni natanko
znano, kakor pa poznamo iz
časnikov, hoče imeti imenovani
voditelj avtonomijo slovenije
in status kakor je bil pred ujedini-
jenjem. Nisem politik in tudi
nimam natančnejšega opogleda

v celotni gibanje, a eno moram reči,
da bi v slučaju avtonomije bšli
sedmi spori, tako dolgo, dokler bi
ne prišel kak sovrani sosedi in
propirajoče spravi pod jarem.

blagone soditelje tako Dr. Korosec,
Dr. Kallaić in Dr. Agrizka so kon-
firirali, prosod pa se pobtrajo
podpisi od občinskih zastopov,
vseh prostotnih društev in kor-
poracij podpisni za udanostno
izjavo. Na svojo osebo smatram,
da bi ne smelo biti dvoma, da
smo udani kralju, ker on je zaščit-
nik države napram sosedom,
in nam niso naklonjeni in
se moramo le pod njihovo
biti varne. Mislim, da kro-
ženstvo to pobtraje podpis-
ov za udanostno izjavo mor-
le napadno solmariti, če ti
podpisi so le izvirni na pritr-
blode. Sam pa sem btl. danes
priča, da prebivalci niti ne razume-
jo, zakaj bi se morali podpisati
in se držijo prav rezervirano, ker

Vaše Veličanstvo!

Jugoslovansko narodno in državno edinstvo je bilo že pred svetovno vojno ideal slovenskega naroda. To veliko misel so že od davnih dni gojili njegovi največji sinovi. Zato je v majniški deklaraciji ves slovenski narod enodušno zahteval to edinstvo ter so njegovi zakoniti zastopniki v soglasju z vsem narodom v proglasu Narodnega veća z dne 24. novembra 1918. sklenili naprositi Vaše Veličanstvo, da proglasi zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno in enotno narodno državo.

Z državnim aktom dne 1. decembra 1918. je Vaše Veličanstvo z globokim razumevanjem naših nacionalnih ciljev, ko je proglasilo zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo, uresničilo naše zgodovinsko stremljenje ter je od takrat dosledno čuvalo naše narodno in državno edinstvo kot našo največjo svetinjo.

Slovinci, kakor doslej, tudi odslej neomajno stoječi na tako utrjenih temeljih našega narodnega in državnega edinstva, svečano izjavljamo, da smo vsekdar pripravljeni braniti našo enotno in nedeljivo Jugoslavijo proti vsakomur, tudi z največjimi žrtvami, ker se zavedamo, da je le v enotni in močni Jugoslaviji pod žezlom dinastije Karađorđevićev jamstvo za naš narodni obstanek, za naš kulturni razvoj ter za naš gospodarski in socialni napredek.

V tej veri izročamo Slovenci v zvesti vdanosti in hvaležnosti ta izraz svoje neomajne volje Vašemu Veličanstvu kot prvemu čuvaju našega narodnega in državnega edinstva v prepričanju, da bodo neumorni naporj Vašega Veličanstva za konsolidacijo države v duhu socialne pravičnosti in državljanske enakopravnosti, oprti na enotno voljo in sodelovanje vseh iskrenih Jugoslovanov, uresničili vekovne ideale Slovencev.

Živelo Vaše Veličanstvo, narodni Kralj Jugoslavije!

Živel Kraljevski dom!

Živela naša lepa, enotna in nedeljiva Jugoslavija!

so sled političnih sprememb po-
stali nevarni. Moral sem ljudem
razložiti, da smo Kralju udanost
dolžni, za kar pa bi bile na mestu
spontane manifestacije, glede
vsakega podpisu pa so ljudje postali
že nevarni. Brez je bilo po-
litičnih bojev v zadnjih letih in
vseh ves čas, kar smo ujedinjeni,
zato bo treba še veliko dela, da bo
o naši državi res nastopil spora-
zum in mir. Sila pa ni dobra, le
pravo razumevanje svobode more
privesti do smotnega edla
in renitni, odločitveni, iskre-
ni konsolidaciji.

11 februar

Širil se je stinski zbor društva sokol
v to. Lomardu. Pri tej priliki prečital
je starosta Dr. Gorisček pastirski list,
ki se je razglasil o katoliških cerkvah
dne 8. januarja 1933 glede sokola
in ki je opredelil v vrstah sokolov
veliko razburjenje. Čega človek razpi-
so čita, se najde očitke, ki so težki.
Priloga, kakor je, je ta, da je PKJ. de-
javsko naslednik pravega so-
kola, ki je imel pred vsem kot
idejo - svobodno miselnost. Mis-
lim, da se tudi novi sokol te
ideje ni kar čez noč znebil.
V tem oziru je pritrčiti nasod-
ban v Pastirskem listu. V kol-
iko pa bodo koristilo katoliški stvari,
pa se ne ve, v tem presojevati
so drugi poklicani.

Starosta Dr. Gorisček je izrazil svoje
mnenje, da bi škofje gotovo ne iz-
dali Pastirskega lista, če bi se so-
kol širil samo po mestih in
trgih. Ker pa se sokol širi tudi

po defeti, so doignili svoj glas, ker se
bojijo za "biro". Kako je razumeli te
besede, naj si raztolmači vsak sam,
jaz sem si napravil pri tem svojo
mnenje. Kdo morem reči, da od teh
školov, ki so z dušo in telesom ^{in benežga} zapeti
za to stvar, ni videti ob nedeljah in
praznikih v cerkvi, če tudi so kato-
liškega veroizpovedovanja. V spo-
minu priklonim propis latinskega
lista in pri odgovor šolske župe
Maribor, ki se da prav lepo čitati,
v koliko pa se nasodbe strinjajo z
resnico, pa je stvar nesporna, ki se
prijajo s temi spravi.

23 februar

Danes prišel je k roditelju Joann
Rožkar zaradi izročitve poročila soo-
gledni strokovni. Njegova praj močna,
visoka postava je spoprijeta, lasje
so sivi, obraz upadel, glas bolj slab.
Očeh ni več hite živahnosti kakor
jo je kazal nekdaj. Na licu sem
bere neka potrdit, apatičnost. Goo-
nil sem z njim, v kolikor sem imel

sedeli so skupaj dolgo v noč. Bilo je
ose sijajno razpoloženo.

Prisli so volitve v skupščino le-
ta 1931. Če tudi se je reklo in je to v
volilnem zakoniku, da so volitve ra-
bodne, bilo je nasprotno. Kdor ni
šel voliti, moral je računati s tem,
da nosi posledice. Požkar Joau je
bil tudi med tistimi, ki se je o-
držal volitev. Rano eno leto po
prej omenjeni proslavi je dobil
od tega samega naučnika, ki
je pred letom druj' slavil njeg-
o zadnjo odloko, da je odstopen
kot naučnik Ukrajine hranilnice.

Tako se je moral nekdašnji slavnin
mogočini Požkar umakniti iz javne-
ga življenja. Hmel je tudi svoje po-
sebnosti, a brez teh ni nobeden člo-
vek, blagor ljudstva pa mu je bil
vedno pri srcu. Varimo je gospodarst-
vo jasnim premoženjem, večnik je bil
skoraj prozokorčen. Sedaj prozofa
zadnje dneve življenja v L. furtfu
v sosestvi domni in mora priznati, da
je pol politika opasna - če misli,
da je na okuncu - se znajde na

enkrat na tleh, vsi visokoletevi cilji
so se razpršili kakor megla, o-
ramljen, pozabljen, z quoooo
v roni praznjenja večer žitljenja?

Kalostuo, a le prepogosto krat
resnično.

24. februar

O časnikih Slovincu in futru
bilo je čitati, da je ban harmonič
z odlokom z dne 17. 2. 1933 št. 927/1

razpustil prosvetno gogo v Ljub-
ljani in Mariboru kakor tudi
v vseh prosvetnih gogah vika-
jerna društva, ker so društva pre-
kršila statutarni delokrog ter
se kot nepolitivna društva udelež-
ovala politivno in strankarsko
politivno ter se v mnogostob-
nih slučajih pregršila tudi
zoper pravni red v državi.

O to. denarju je tedaj ukinjeno
prosvetno društvo, ne bo več pre-
ditov v Narodnem domu, Ljudem
se ne bo nudila več priložnost,

da se poslužujejo v društou obitofce
kuščince, gledajo igre pomine in
zabavne vsebine in se razveseljujejo
s peninami, katere je proizvajal pro-
dobra društveni peoski gbor pod
spretnim vodstvom kaplana Kor-
daja. - Kolikor sem imel priliko,
nisem nikdar opazil, da bi društvo
prekoračilo statutarni delokrog, kak-
pa je bilo drugod, ne vem.

Nedavno nastal je v slovenskih
časnikih krík, da je baje župan
Dlatoč v Velikoven predlagal, da se
morajo ukiniti politično društva,
sra prosočna društva in Kor.
Slovenec, tako, da bi Koroški Slove-
ci bili oropani vsake možnosti, se
v soopni jeziki kulturno udelež-
ovati. Askrifna slada je iz-
javila, da se nitirana ne, kaj ta-
kega niti niti, če tudi so Koroški
Slovenci narodna manjšina.

V koliko je v Jugoslaviji bilo pooda
za ta razprst, pa se odločne moči
odločnosti, o tem bo enkrat pisa-
la zgodovina.

24 februar

Polno hodijo orožniki z nasa-
jenim bafonctom. Pred sodnijskim
poslopfem, v katerem so tudi drugi
uradi, stražijo namoščenci oddel-
ka finančne kontrole. Če se pri-
pelje kak neznanec gostobusem
iz harbora, se mora pred orožni-
ki legitimirati. Baje je ta odred-
ba, ker se bojijo komunističnih
nemirov. Kaj natavnejšega pa
ni mogote predeti. Odredba stra-
žarja crarčnega poslopa ostane
do 26. 2. zjutraj v veljavi.

4 marec

Polognil je močnu freg, v dvoch
drach zgornil je ves svet. Tu dolgo-
zaželjeni prijatelji in znani-
valci bližajoče se sponlad-
ljubi škoreci pojavili so se na
drevsah v doobčju tu nas po-
zdravili s svojimi žoržolenjoni.
Dobro došli stari gnanci, naj se vam
dobro godi v vaših hišicah, ki sem
jih pripravil.

v prvi razstavi sobi so postavili pravcati gledališki oderček na sodičkih, ki mu delajo družbo slikoviti gledališki kostimi iz naše stare dobe. V različnem hitenju postavljajo razstave še na dan otvoritve, pa so vendar že od vsega začetka ostajale trdne resnice naših prvih začetkov: dokumenti o slovenski »Hoji za paradižem«, kot so jo opravljali revni ljubljanski dijaki jezuitskih šol že leta 1657, ter rokopis škofjeloškega pasjona iz leta

njo člani »Osnovnega odbora« za ustanovitev »dramatiškega društva v Ljubljani« leta 1866 ter vzorni rokopis poslali »preslavnemu ces. kralju, deželnemu predsedstvu«. Toda, ko so leta 1867 ta temelj postavili, so s tem postavili tudi dom marsikateremu Levstikovemu Tugomerju, ki je še in še pribil: »Trd bodi, neizprosni mož jeklen...«

Za hrbtom so nam pri sprehoju po razstavi ostali čitanišči lepaški »Velikih be-

vanja«, smo doživeli pravo razočaranje, še več, srečali smo se s prireditvijo, kjer ni moč zaslutiti utemeljene zasnove in oprijemljivega smotra. Obiskovalcu razstave se po tavanju med razstavnimi deskami zastavlja kopica vprašanj, eno od teh, ki se nam vsili že kmalu potem, ko se sprehodimo po razstavišču, je nedvomno tisto, s katerim se vprašamo, ali ni morda namen razstave pokazati resnično nizko stopnjo ekonomske propagande v na-

Pičlo število uspešnejših eksponatov posameznih grafičnih oblikovalcev (tistih, ki so resnično dosegli za naše razmere visoko raven, na razstavi ni) ne more odtehtati obupne primitivnosti, nedorečenosti in laičnosti grafične podobe propagandnih izdelkov večine razstavljalcev. Kako nizko je poprečje grafične kulture pri nas, dovolj zgovorno prča tudi grafična oprema same razstave — črkovna izvedba napisov je domala delo popolnega laika;

se nam v vrsti vprašanj vsili še to: ali so res edine oblike institucionalne skrbi za industrijsko oblikovanje v Jugoslaviji le Akademija za uporabne umetnosti in Šola za oblikovanje v Beogradu ter Center za industrijsko oblikovanje v Zagrebu. Tako informacijo nam daje ta del razstave, kdor pozna razmere v industrijskem oblikovanju v naši državi, ve, da je tako sporočilo neodgovorna dezinformacija. Komu služi? Kako streže načelom indu-

MIMI MALENŠEK:

SONCE VROČEGA AVGUSTA

50. nadaljevanje

Sicer človek ne beži pred seboj le po cesti ne le, kadar premaguje daljave. To je morda še najbolj preprosta oblika bega. Lahko bežiš kamorkoli. V družbo, v bar, v cerkev, v umetnostno galerijo. Ali kamorkoli. V glasbo. V samoto. Povsod najdeš ljudi, ki so se pravzaprav tja samo zatekli pred seboj.

— Ali vi bežite pred seboj v glasbo?

— Ne, v glasbo ne, je odvrnil brez pomisleka. Tja sodim. Vsaj mislim, da je tako. Ne bi vedel, kam drugam bi bolj sodil.

— Morda bežite v samoto?

Zdaj je malce premišljal. Potem je na pol odkimal. — Pravzaprav tudi ne. Nikoli si je nisem zares želel, samote. Samo to je, da nisem družaben. Zaradi tega sem pravzaprav obsojen

na samoto. Toda zmeraj jo skušam z nečim pregnati. Včasih sem komponiral. Bržčas vam o tem ni nič znanega. Bilo je že pred leti, takrat sem bil še mlad. Kdo ve kaj ni bilo, tisto... No, nekoč sem v Zagrebu imel samostojen koncert, igral sem svoje skladbe in kritika ni bila slaba. Takrat sem si celo mislil, da bom še komponiral. Toda človek mora biti precej nekritičen do sebe, da si upa lotiti se... Polagoma sem se zavedel, da je moje početje pravzaprav nesmiselno. Kaj bi že vendar mogel jaz izraziti v glasbi, kakšen nov izraz bi ji mogel dati? Jaz?

— Ali, je začela Nada, a ji je segel v besedo:

— Ne, ne. Ko je človeku petindvajset ali tudi trideset let, je lahko še nekritičen do sebe. Takrat mu ljudje to radi odpuščajo. Zdaj že nekaj let vem, da kaj velikega ne bi nikoli ustvaril, ne bi pa rad ustvarjal povprečnih skladbic za šolarje na glasbenih šolah. In do zabavne glasbe nisem nikdar čutil posebnega nagnjenja. Pravzaprav sem se že sprijaznil s tem, da nikoli ne bom kaj drugega kot profesor na glasbeni šoli. To je dovolj daleč od mojih mladostnih željah, ali, kaj... Nisem genij. Geniji ne prenesejo ponavljanja. Bežim pa pred seboj, morda v spomine.

— Ali niste premladi za tak beg?

Komaj opazno, naglo je stresel z glavo. — Ne bi verjeli, kako dolgo je tega, kar sem bil mlad, je rekel. Torej... morda je sentimentalno, včasih se nekoliko sramujem pred seboj, a zatekam se v spomine. In v igranje. Ne, v mislih nimam igranja na violino. Nekoč sem si kupil harmonij, na tistega zdaj igram. Morda

zato, ker je moja mati igrala na harmoniko na klavir. Bil sem še otrok in nisem prep ali je res igrala na harmonij in pela... m ne vem, ali je to moj resničen spomin ali si ustvaril to podobo, ker so mi večkrat povedovali o njej, toda kdaj pa kdaj jo imam pred očmi, kako sedi pred harmonij, igra, poje, potem pa se ozre navzdol nara sedim na tleh ob njenih nogah, in se m smehne. Včasih prebijem pri harmoniji po več ur. Ali sem smešen? — Za trenutek ozri vanjo, kot da ji hoče razbrati z ob kaj si misli o njem.

— Smešno to gotovo ni, je rekla.

— In sentimentalno? je vprašal z naj glasom.

— Mislim, da se vsi delamo bolj trd uravnovešene, kot smo v resnici. Življenja enostavljamo. Samo surove črte smo pripr ni priznati, vse vmesne nianse skušamo sati. A vendar se mi zdi, da smo pravz resnični samo v tistem, vmesnem, kar in za nebitvenost, česar se celo nekoliko s jemo; samo tisto je resnično naše.

— Čudovito, je rekel. Nikoli še nisem človeka, ki bi se v miselnosti tako ujen njim kot z vami.

Nasmehnla se je. Nasproti je prihaj sok tovarnjak-hladilnik, za njim še nekaj mobilov. Neki avto spredaj je zavijal k be ski črpalki. Zalar je vozil počasneje, pote pognal. Na desni so bežale mimo ceste meje. Zrel češmin je bil kot razskropljeni ni rubini.

Nada je, kakor že tolikokrat, prijetno tila tisto novo, nepoznano, rahlo dražljivo je zanjo velo iz Zalarjevih besed. Počasi

Vprašanja in odgovori

Odgovornost za škodo, povzročeno po divjih prašičih

S. F. P. — Divji prašiči so vam napravili na njivi občutno škodo. Ali lahko zahtevate odškodnino od lovске družine?

ODGOVOR: Po 25 členu republikanskega zakona o lovstvu je organizacija, ki gospodari z loviščem, odgovorna za škodo, ki jo napravijo divji prašiči, vendar pa samo v primeru, če je lastnik oziroma uporabnik zemljišča prekrbel za zavarovanje pred škodo po divjadi na način, ki je splošno vpeljan oziroma krajevnim razmeram primeren.

Otroški dodatek

H. C. — Vaš sin je sprejet v vojaško podoficirsko šolo. Ali boste tudi med tem šolanjem upravičeni zanj prejemanju otroški dodatek?

ODGOVOR: Po določbi 25. člena uredbe o otroškem dodatku se za otroke, ki so zaradi šolanja v zavodu, v katerem imajo popolno brezplačno oskrbo, ne izplačuje otroški dodatek vse dotlej, dokler so v takem zavodu. Glede na navedeno določbo in ker bo imel vaš sin med šolanjem v vojaški podoficirski šoli popolno brezplačno oskrbo, torej zanj med tem šolanjem ne boste imeli pravice do otroškega dodatka.

Dedovanje nezakonskih otrok

K. S. Lj. — Vaš mož ima dva nezakonska otroka. Ali bosta otroka upravičena do dedovanja po njegovi smrti,

čeprav ste zemljiškoknjižna lastnica premoženja samo vi, ne pa tudi vaš mož, ki že 20 let ne dela in ga v celoti vzdržujete,

ODGOVOR: Nezakonski otroci imajo sicer po določbah zakona o dedovanju do zapuščine svojega očeta enake dedne pravice kot zakonski otroci. V vašem primeru pa je vprašljivo, ali je vaš mož sploh lastnik kakšnega premoženja, ki bi po njegovi smrti predstavljalo njegovo zapuščino. Le v primeru namreč, če bi šlo pri premoženju, za katerega pravite, da ste edina zemljiškoknjižna lastnica, v celoti ali deloma za premoženje, ki sta ga pridobila z vašim možem z delom v zakonski zvezi, bi šlo pri tem premoženju po 8. členu temeljnega zakona o zakonski zvezi za vajino skupno premoženje in bi imel na tem skupnem premoženju določen delež — odvisen od njegovega prispevanja — tudi vaš mož, in sicer ne glede na to, da ste v zemljiški knjigi vpisana kot lastnica samo vi. Ta možev delež na skupnem premoženju pa bi predstavljal njegovo zapuščino, do katere bi bila upravičena tudi njegova nezakonska otroka.

Pokojninska osnova

B. H. V. — Kot delovni invalid II. kategorije invalidnosti ste zaposleni v skrajšanem 4-urnem delovnem času na drugem delu z manjšim osebnim dohodkom kot pred invalidnostjo. Poleg osebnega dohodka za delo, ki ga opravljate prejimate nadomestilo zaradi zaposlitve s skrajšanim delovnim časom

in poleg tega še nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Ker boste prosili za priznanje starostne pokojnine, bi radi vedeli, ali bosta navedeni nadomestili zajeti v pokojninsko osnovo,

ODGOVOR: Po 8. členu temeljnega zakona o osebnem dohodku, ki je podlaga za izračun pokojninske osnove, se v skladu z določilom 1. odstavka 33. člena temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju delovnemu invalidu II. in III. kategorije invalidnosti, ki dobiva med zaposlitvijo nadomestilo osebnega dohodka po prepisih o invalidskem zavarovanju vstejejo v osebni dohodek za izračun pokojninske osnove poleg osebnega dohodka, ki ga je dosegel z delom, tudi nadomestila, ki jih je med zaposlitvijo dobival po prepisih o invalidskem zavarovanju — torej tako nadomestilo zaradi zaposlitve s skrajšanim delovnim časom, kakor tudi nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu.

Izločitev gospodinjstvih predmetov iz zapuščine

L. M. C. — Kot upokojenec ste se poročili z vdovo, ki je imela celotno pohištvo, posteljnino, perilo, posodo ter druge gospodinjstvene predmete. Sedaj je vaša žena umrla, ne da bi napravila oporoko, in bi radi vedeli, ali in kaj lahko zahteva iz ženinine zapuščine njena hčerka iz prvega zakona, ki se je že pred več leti poročila in odselila od matere,

ODGOVOR: Po 38. členu zakona o dedovanju gre do preživelemu zakoncu in zapustnikovim potomcem, ki so živeli z njim v istem

gospodinjstvu, gospodinjstvi predmeti, ki so namenjeni za zadovoljevanje njihovih vsakdanjih potreb, kakor so pohištvo, posteljnina in podobno — razen kolikor ne gre pri tem za predmete večje vrednosti. Kolikor gre torej pri premičninah, katerih lastnica je bila vaša pok. žena, za take gospodinjstvene predmete, gre do ti predmeti vam in ne sodijo v zapuščino ter ženinine hčerke iz prvega zakona do teh predmetov nima nobene pravice.

Enoletni vojaški rok edinega hranilca družine

G. R. T. — Z najmlajšim sinom, ki mora na odslužitev vojaškega roka, živite na vašem majhnem kmetijskem posestvu. Ker vam posestvo ne prinaša skoraj nobenih dohodkov, vas dejansko v celoti preživlja sin iz svojih osebnih dohodkov. Ali je sin glede na to in ker ste stari 57 let, upravičen do skrajšanega enoletnega vojaškega roka?

ODGOVOR: Po 64 členu zakona o narodni obrambi v zvezi z odlokom o premoženjskih pogojih za priznanje svojstva edinega hranilca družine se za edinega hranilca družine, ki je po 63. členu navedenega zakona upravičen, da služi le enoletni vojaški rok, šteje obveznik nabornik oziroma vojak, če v njegovi družini ni nobenega drugega pridobitno zmožnega člana, če se družina preživlja z njegovim službenim ali drugim njegovimi dohodki in če letna osnova za prispevek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti (katastarski dohodek) njegove družine ne presega 400 N din na družinskega člana ali če kakšen

drug redni mesečni dohodek ne presega 200 N din na družinskega člana. Ker ste stari nad 55 let, se sicer šteje da ste pridobitno nezmožni za delo, vendar bi bil vaš sin upravičen do skrajšanega enoletnega vojaškega roka le, če katastarski dohodek od vašega posestva ne presega letno 400 N din na družinskega člana.

Odpoved stanovanjske pogodbe

G. C. — Pri delovni organizaciji, od katere ste dobili stanovanje, vam je na vašo zahtevo oziroma v sporazumu z delovno skupnostjo pred petimi meseci prenehalo delo. Ali vam lahko delovna organizacija kot stanodajalec odpove stanovanje?

ODGOVOR: Glede na to, da vam je bilo v delovni organizaciji, od katere ste dobili stanovanje, glede svoje delovne razmerje, prenehalo po vaši zahtevi in ker stanovanja še niste uporabljali več kot 10 let, vam bi sicer lahko delovna organizacija kot stanodajalec odpovedala stanovanjsko pogodbo po 63. členu zakona o stanovanjskih razmerjih, vendar pa bi morala to po izrečni določbi 2. odst. navedenega člena zakon storiti najkasneje v 3 mesecih po prenehanju delovnega razmerja. Ker doslej tega ni storila, bi z eventualno odpovedjo stanovanjske pogodbe ne mogla uspeti.

Kupon
za pravno
posvetovalnico
»DELA«

Delo 6/10 67

12 mare

Neki član državnega sodišča za
zaščito države se je izrazil, da pri-
haja iz slovenske največje voadbe,
tako, da resno opominja, da se te
zadeve vendar ne bodo irajče
drugim potom paranoja. Tudi
zavrnilo!

17 april

Velikonočni prazniki so - bolj hlad-
no. Porebnega nadziranja med
ljudmi ni, posod poniraj kane
denarja. On muslimi dela na to, da
bi razkosal Jugoslavijo. Mi kaj pri-
jetni časi nas čakajo.

Sponnil sem se veselih dni,
ko so prihajali k nam povetizila-
ribora d'roga, do, kos, sber, d'ro-
nik. Prijetno so bile te ure, nepo-
zabne, saj posmi je tisto, kar da
pozabiti vse neprijetnosti.

Danes je tiho vse kakor izumrlo.
Vlaška prijatelj d'roga in do pon-
vata v hladni zmrli, vsi drugi pa
hodijo sofo pot. Težko mi je, ostali
so le sponini!

23. april

Urednik Planinskega Kletnika, ravnatelj D. Jos. Tominc me je prosil, da bi se glasilo pis o Obirju za slovnico no število, katero izda Planinsko društvo o priliki 40 letnice obstoja. Kelji sem ugodil, sprejel sem pisno, z dne 21. 4. 1933, katero priklapiam.

29 april

Bil sem na inoanturi v Negro-Mem vrhu. Minogrede ogledal sem si takozvani fuksov grad, od katerega je samo še neznatno poslopje, sedaj last Lige fukonja. Imenitna pa je velika, obokana klet, ki ima na pročelju v polkrogu kroustihon:

Crateres magnos statvunt, vt vina decorant. To da letnico 1721.

Zunaj priohodu je letnica 1756.

Od obsežnega gradu pa ni nobenega sledu več. Tako mine vse, kjer so se nekdaj graščaki veselili, rase sedaj sočna trava.

Moskva, 21. 4. 1933.

Velečeni gospod urednik!

To sem pa res potrkal na prava vrata, če se pravi: ondi prebira pravi moj! Ljudje članek ste spisali prav tako, kakor si ga želim: na stvarnem tematu in na točnem pisanju predmeta pobudno in mihi znano pisano ponazorjeno. Članek torej z veseljem sprejmem; seveda bo možna tesava s prostorom; toda če bo treba krajšati, se bo dogotilo obzorno in po možnosti pri drugih spisih.

Slikami nisem povsem zadovoljen; vem, da jih je težko dobiti. Obir sam v celoti bi mi bil najljubši, posneti s spodaj ali pa ves vrh (s domo in s observatorijem). Možda bomo ^{mi} še kaj na izbiri. Ali pa se sami kaj imate? (Pričakujem da Vaša osebnost slike!).

Tudi Vas bom s formalnim ozir najbrž še prosil za kakšno pojemilo. Ker danes Vas že prosim, ali pravijo domačini obirja, kakor pišete Vi, ali pa obira, kakor je bilo doslej v našem pravnem navadu (tako je tudi natisnjeno na eni izmed poslanih slik: „Vzlet na Kosuto s obira“). Nadložite ali se res ondi.

govor: „iz Reberce“? Po vašem je beseda neutr. pl. Reberca^s
(plurale tantum), gl. pl. Reberce; po običajni pisavi bi bilo:
Rebna, g. pl. Rebru (kar pa obo res ni lepo). Ravnal se bom
po Vaši informaciji. - Tisto jeseo se imenuje „Loselsko“:
Ali sem prav čital „dolina med Krčento in Letičami“?,
„V. M. na Lici“?, nad St. Lipicami“?. Kaj pomeni, na“ v
verzau „bom pa dočvo koj nau“?

Članska izkaznica se pošlje, skupno s članarino 25.-di,
na odbor, ki jo je izdal, ali tudi kakemu drugemu,
požubnemu odboru. Ja St. Lenart je morda najmlajši
najša Mariborska podružnica: lahko pošljete njej
izkaznico, izpolnite priloženo prijavo, dodate v goto-
vini K 25.-, vse skupaj priložite P. Loviškovemu
avtorstvu, tofer nese ovitek zjutraj v Maribor
k „Tutniku“ in po vsej priliki dobi potrebno izkaz-
nico še popoldne in jo prinese v St. Lenart. Če pa
pošljete izkaznico podružnici (vse. odbor), ker ste že pri-
telci, odpade serija prijavnica.

Iz Mr. Reberce in z lepimi pozdravi sem vam
L. Loviško

L. Loviško

7 junij

Dne 6. junija bila je v Sv. denarstvu birmar, katero je izvršil pomožni škof Dr. Tomazič, došel je v trg dne 5. junija, na Binkoštni ponedeljek. Dr. Gorisek - župan brške občine se mi udeležil sprejema, kar se je v seji občinskega odbora sklenilo. Medmeljevalo se je to s tem, da je Dr. Tomazič soprodiral znani pastirski list, v katerem se napada Sokol kraljevoine jugoslovije; občinski odbor pa je po večini član Sokola. Ker pa škof Dr. Tomazič ni dal nobenega zadostitja, se občinski zastop oabihu župniškega urada zaradi udeležbe pri sprejemu ne more odzvati.

Bilo je tudi več sladokov, prvi v Zamarkovi blizu Solavooe hiše, drugi na križišču cest Maribor - denar in domanje, tretji med Strihoo in Kibloo hišo, zadnji pri cerkvi. Na tretjem sladokolu bil je čitati napis:

Blagosloui nas spošena Marija Dooica
Neboška, Sloocniše naše Kraljica.

To je dalo kazenskomu sodniku
Dr. Šošljicu in orožniku po odločanju,
da se je naročilo župniku fr. Šturko, da
odstrani ta napis. Po daljšem obo-
stralskem dal je besede: Slovesne
navar - prelepti. Proti župniku Štu-
rko vložila se je ovadba, ker se je pre-
grešil zoper določbe zakona o javni
državi. V teh okoliščinah bi se ne
mogel kot sodni predstavnik ude-
ležiti prejenja, če tudi bi bil doma.
Bil sem pa v led obiska svetovnega
profesorja Dr. Šošljicu, s katerim sem
odpotoval, zadržan. Če bi ta ne
pričakovano ne prišel, udeležil
bi se skupštevne sodnice v Beo-
gradu v dobi od 4 - 7 junija za
kar sem bil trdno namenjen; ven-
dar pa sem ostal v družbi maroga
marijaka, ki se po tožbi poškodbi
vled karavola za avtobusom
zopet okrevao in našo družino
kot prosobil. - Kabila župnik
Šturko sodišču kot takšnemu ni
poslal in ni tudi ustno ni
izrazil želje, da bi se kdo od so-

divna udležlj prejema.

Ko je bil zadnji krat škof dr Karlin v to. sonardu, ga nikdo od oblastij ni sprejel, ker škof ni želel, da bi se kdo udležlj slavnostnega obeda, ki ni bil duhovnik. Zato dekani Janžekovič tudi novega zastopnika kake oblasti n' sprejemnivali.

Ko je prišel škof dr Tomažič v trg in izstopel iz voza, zaigrali so cigari, ki so bili slučajno tukaj, na ^{na zgodnjo godbeniško družbo Andrej Kralj} doživljanje Narodnega doma očelo koravsko, tako, da se je škof pozorno obrnil. Pozdravili so ga dekani koncilski in domači župnik Struko, ki je dolgočasni govor prečital, na kar se mu je neopovirno zahotali. Zahvaljujem se vam za prečitanje govor. Izrekli so še zastopniki cerkvenih korporacij pozdrave. Cel sprefen bil je bolj hladan. Župnik Struko je tisto jutro na prižnici izjavil, da se b'jani umikajo glede sprejema, oled česar naj pridejo župljani iz okolice. Dajto je, da nas

župnik ni nikjer pri župljanih pri-
speljen, ker nima primernega nači-
na obveščati ljudmi.

Usoda je hotela, da je dostično
desko z prej navedenim napisom
nekoliko visoko naložen avtobus pre-
lomil na dva dela, kar se je zgo-
dilo na dan birmne popoldne, tako
da visita dva kosa, eden pri Krihovi,
drugi pri Doblovi hiši na tla in s tem
tudi: Slovinci naše - prepleta
ni del. Župnik hinko pa se bo moral zagovarjati
pri sodišču.
To zapisati bila mi je dolžnost
Mati Kronist.

16. junij

Berec bišega ministra Joana
Rožmar izrečeno 23. sociama, da čaka
samostojna smrt, so se spolevile, ravno
2 meseca potem je zativil trdnice
siv. Velikanten bil je pogreb, priložen
je popot v Slovincu. Župnik Božina
in bivoči narodni poslanec Francjo
Rebol so omenili na grobu, da je rajni
mnogo trpel v zadnjem času, ko so
ga lastni ljudi preganjali in

Slovenske gorice ob grobu svojega boritelja

Ivan Roškar na zadnji poti

Maribor, 26. maja.

Včeraj popoldne so se Slovenske gorice in ondotno katoliško slovensko ljudstvo za vedno poslovili od svojega sina, delavnega, odločnega in plemenitega Ivana Roškara. Od vseh strani Slovenskih goric so prihitali možje, ki so v junaki dobi slovenskega ljudskega gibanja z rajnim Roškarjem ramo ob rami bojevali boje za pravice slovenskega katoliškega ljudstva. Prišli so osiveli borci, ki so doživljali zmago katoliške slovenske misli v Slovenskih goricah, prišel je mlajši rod, ki je s starimi borci skupaj sodeloval in na doseženih uspehih gradil novo bodočnost, prišel mladi rod, ki šele stopa v življenje, da se v tradicijah in izročilu starih navduši za nove boje, za novo delo, za nove žrtve, katere so potrebne za katoliško in slovensko misel v sedanji dobi.

Pretrdesujoč je bil pogled na to množico mož in fantov pred Roškarjevo hišo, iz katere so prinesli krsto s truplom starega bojvnika. Glava pri glavi so stali možje in fantje iz vseh Slovenskih goric. Ob straneh, na pobočju vzpetin so stale stotine slovenskih katoliških žena, mater in deklet, na obširnem travniku pod potom pa so stali najmlajši, domača šolska mladina. Ze pred dohodom duhovščine so možje skupaj na glas molili sveti rožni venec, ob strani so molile zase na glas rožni venec žene, na travniku pa šolska mladina. Iz več ko tisoč src se je dvigala glasna molitev k Bogu za dušni blagor pokojnega slovenskega katoliškega poslanca in voditelja.

V tem je prišla duhovščina pod vodstvom g. dekana Gomilšeka, ki je vodil pogrebne obrede. Njemu ob strani je korakalo deset duhovnikov iz bližnjih in daljnjih slovenjgoriških župnij ter iz Maribora, med drugimi vlč. g. msgr. Vreže iz Maribora, častni kanonik in dekan jareninski vlč. g. Čížek, domači župnik vlč. g. Bosina in drugi. Po opravljenih molitvah in odpetih žalostinkah je pred krsto zapel prelepo žalostinko pevski zbor domače šolske mladine. Za njim se je oglasil z drugo pretresljivo žalostinko domači mešani pevski zbor, nakar je zapel sloveči moški zbor iz Ruš tretjo žalostinko — vsi tako lepo, da je vse navzočne globoko ganilo.

Nato se je razvil sprevod. Na čelu je šla šolska mladina, ki je potem pri vhodu na pokopališče delala špalir. Prvi del pogrebcev je že dospel na pokopališče, ko se je krsta s pokojnim Ivanom Roškarjem poslovila od domače hiše. Pred krsto so za šolsko mladino šle stotine mož in fantov, za krsto pa ženske. V sprevodu so korakali: bivši veliki župan dr. Schaubach, bivši občinski predsednik dr. Leskover, bivša ministra Ivan Vesenjani in dr. Kukovec, okraj načelnik dr. Ipavc s podnačelnikom Pezdichem, predstojnik policije v Mariboru dr. Hacin, bivši narodni poslanci: dr. Hohnjec, Fr. Kremžar, ki je zastopal uredništvo »Slovenca«, Fr. Žebot in Ivan Mermolja. Bivši občinski poslanci: Marko Kranjc, Franc Hrastelj in Alojzij Mihelčič, bivši mariborski župan dr. Juvan, prof. Gabriel Majcen, zdravniki dr. Kramberger, dr. Janko Pihlar in dr. B. Ipavc, notar Fr. Štupica, predstojnik sodišča pri Sv. Lenartu v. sv. Dr. Illaunig, ravnatelj Korže, prof. Širk, davčni uradnik Rakuša, veletrgovca Mih. Oset, T. Hrastelj, hotelir Spatzek, kavarnar Senica (ki je svoj čas nosil Roškariju sporočilo, da je imenovan za ministra), bivši občinski svetnik Senekovič in še cela vrsta drugih odličnih osebnosti od blizu in daleč. — Biskup svetnik dr. Ipavc pa je pokoj-

nikovi družini v imenu poljedelskega ministra in bana dr. Marušiča izrazil sožalje. Pokojnikov tovariš iz dunajskega parlamenta dr. Ivo Benkovič je poslal na krsto lep venec, ker se sam zaradi bolezni in mogel udeležiti pogreba. Bivši minister prof. Anton Sušnik je pokojnikovi družini poslal brzojavno sožalje.

Obširno pokopališče župne cerkve pri Sv. Juriju je bilo natačeno polno žalujočih pogrebcev. Nad odprtim grobom, kamor so položili pokojnikovo truplo, so po opravljenih molitvah vnovič zapeli vsi trije zgoraj imenovani pevski zbori, vsak po eno žalostinko, drug za drugim.

Nato je spregovoril domači župnik g. Bosina, ki je v ognjevitih besedah govoril o pokojniku in se poslovil od njega. Proslavljal je njegov značaj, ki se je izkazal v globoki krščanski vernosti, katera je bila vidna v pokojnikovem zasebnem in političnem življenju. Njegov čvrsti krščanski značaj je bil viden v trpljenju, ki ga je bil pokojni deležen v časih prejšnjih bojev, kakor tudi v zadnjih časih. V vsem tem trpljenju pokojni Roškar niti enkrat ni klonil. Pokojnikov značaj označuje njegova velika delavnost za povzdigo svojega ljudstva in njegova delavnost za pravice katoliškega slovenskega naroda. Pokojni Roškar je bil značaj tudi po svoji veliki nesebičnosti. V vsem njegovem dolgoletnem javnem delovanju na visokih mestih mu nikdar ni en krivični dinar umazal njegovih čistih rok. Krivico, ki so mu jo drugi storili, je znal prenašati z voljo kremenitega značaja. Kadar je bil deležen odkod kakega hudega udarca, ga je vedno sprejel s protestom, ki tako značilno kaže krščanski značaj, ko je po zgledu svojega Gospoda vsakokrat rekel: »Ako sem kaj napačnega storil, dokažite mi, da nisem prav ravnal! Če pa prav delam, čemu me preganjate!« — Govornikove besede so vse navzočne globoko pretresle.

Nato je nastopil pokojnikov osebni prijatelj g. Franjo Žebot, ki je v prisrčnih in toplih besedah orisal delovanje pokojnega Ivana Roškara za svoje kmetsko ljudstvo in za svoj slovenski narod. Pokojni Roškar je ob izbruhu svetovne vojne postal žrtev denuncijanstva in bil s svojim župnikom zaprt v graških ječah. Postal je žrtev denuncijanstva tisti mož, ki je denuncijanstvo vedno mrzel. Rekel je še v zadnjih dnevih pred svojo smrtjo, da je denuncijanstvo sad črnih duš, da je to najbolj ogabno in najbolj nizkотно, da tega včasih Slovenci nismo poznali. Roškar je bil zaveden katoličan, ki je vedno povdarjal te besede: »Dokler bomo Slovenci spoštovali vero svojih očetov, bomo kot narod ostali. Kakor hitro pa se bomo obrnili od svoje vere, nas bo odnesla svetovna vihra.« Govornik je nato proslavljal pokojnikovo delo za povzdigo Slovenskih goric, proslavljal ga kot klicarja pravice in resnice, za kar je mnogokrat moral trpeti. Nato se je v svojem in v imenu vseh bivših sobojevnikov poslovil od zvestega prijatelja rekoč: »Vsi smo prišli k tvojemu grobu, ki smo mogli priti. Samo tvoje Toneta, s katerim sta skupaj orala ledino, ni, da bi ti posodil zadnjo pot. Ne more priti k tebi po slovo. Pač pa je meni naročil, naj ti v njegovem imenu iz njegovega daljnega bivališča v tvoj grob zakličem: Tvoj prijatelj dr. Anton Korošec se postavlja od zvestega prijatelja Ivana Roškara.

Vsa tisočglava množica je zahtevala pri teh besedah, nakar je zemlja zakrila Ivana Roškara in so se pogrebci v zavesti, da so položili v grob klicarja velike slovenske in katoliške misli, razšli na svoje domove s sklepom, tej misli ostati zvesti do konca.

V Zadnja pot Ivana Roškarja. Včeraj popoldne je bil v prisotnosti tisočglave množice pogrebov iz vseh Slovenskih goric pokopani na pokopališču pri Sv. Juriju bivši kmetijski minister in narodni poslanec g. Ivan Roškar. Po žalostinkah, ki so jih zapeli pred hišo žalosti mladinski pevski zbor in pevski zbor iz Šentjurja in Ruš, je šentlenarški dekan g. Gomilšek ob asistenci jareninskega dekana Čizka in prof. msgr. Vrežeta iz Maribora ter sedmih drugih duhovnikov blagoslovil krsto. Nato se je pričel pomikati dolg pogrebni sprevod proti pokopališču. Vlado je zastopal okr. glavar dr. Ipavic, ki je izrazil pokojnikovi rodbini sožalje v imenu kmetijskega ministra in bana dravske banovine. Med drugimi so bili navzoči tudi minister n. r. prof. Vesenjak, minister v p. dr. Kukovec, bivši veliki župan dr. Schaubach, bivši oblastni predsednik dr. Léskovar, predstojnik mariborske mestne policije dr. Hacin, predstojnik okrajnega sodišča dr. Ilavnič ter večje število pokojnikovih poslanskih tovarišev in prijateljev. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika kot človeka, javnega delavca in prijatelja župnik Bosina in bivši poslanec Žebot. Ko so še pevci ponovno zapeli v slovo, se je na krsto zgrnila pokojniku tako draga gruda Slovenskih goric. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Potujoča kmetijska razstava, nameščena v vagonih posebnega vlaka prispe v Ljubljano dne 1. junija in bo svečana otvoritev isti dan ob 9. popoldne na glavnem kolodvoru. Razstava ostane v Ljubljani samo dva dni, to je 1. in 2. junija in priporočamo vsem Ljubljančanom in okoličanom, da si to zanimivo razstavo v teh dneh ogledajo. V vagonih so zelo nazorno in poučno nameščeni razstavni predmeti kmetijske, zelenjadarske in živilnorske stroke, tako da si bo vsak obiskovalec razširil svoje strokovno znanje in pridobil obširen pregled poljedelskega razmaha v naši državi. Kmetijski strokovnjaki bodo na razstavi tolmačili posamezne predmete in priredili tudi par poučnih predavanj. Opozorjamo vse občinstvo, zlasti pa tudi naša šolska vodstva na to razstavo in priporočamo obisk iste. Podrobnejše poročilo še prinesemo.

Kaj bo danes?

Drama: »Tartuffe«. Premijera. Izven. Znanec cene.

Opera: »Andre Chenier«. Red D.

Kino Kodeljevo: Ob 20.30: »Boj za zmago«. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.



○ **Nj. Vel. kralja Aleksandra** bo na otvoritveni svečanosti XIII. Ljubljanskega velesojma dne 3. junija t. l. zastopal gosp. Cukavac Vladimir, generalštabni brigadni general, komandant Dravske divizije v Ljubljani.

○ **Poskusne dušeslovne vaje** se vrše na željo obiskovalcev odslej ob ponedeljskih in torkih od 18 do 19, ob sobotah pa od 16 do 17. Vse prijavljene obiskovalce prosimo, da se jih redno in polnoštevilno udeležujejo. — Sprejemajo se tudi še novi obiskovalci. Oglase se naj pred ali po

○ **Produkcije gojencev drž. konservatori** ob sklopu šolskega leta 1932/33 začno v prihodnjih dneh. Skupno bo osem produkcij državne konservatorija in še ena produkcija šole Glasbene Maticе. Prva konservatorijska javna produkcija ponedeljek, dne 29. maja ob četrta na 7 zvečer dvorani Filharmonične družbe. Nastopijo gojenci Loparnik Gustav (fagot), Drmota Anton (klavir), Ivančič Sonja (sopran), Burger Kajetan (violina), Čampa Viktor (flavta), Švigelj Cveto (bariton), Trio: Menardi Pija (klavir), Ornika Francka (violina), Šivic Gustav (čelo), dalje Mucha Božena (klavir), Pianeki Zoran (violina), Petrovič Ton (bariton), klarinetista (Gregorec Janko in Rue Branko, ter Šaplja Božena (klavir). Začetek produkcije točno ob četrta na 7 zvečer, vstop proti nakupu sporeda, ki se dobi pol ure pred začetkom produkcije v veži Filharmonične družbe, ticer pa v knjižarni Glasbene Maticе.

○ **Članj SPD in ostali**, v zvezi planinskih ruštev kraljevine Jugoslavije včlanjenih planincev imajo znaten popust pri avtobusnem prevozu O. Žužek na progi Ljubljana—Vodice—Lerkleje—Kranj za vožnjo Ljubljana—Cerkelj (Kravec) in obratno. Potrebno je izkazati s člansko legitimacijo. V avtobusih je vedno dovolj udobnih sedežev na razpolago. Voženje, ki je bil izdan 1. oktobra 1932, ostane veljavno do 1. oktobra 1933. Brezplačno je na razpolago pri avtovrtdki O. Žužek, Ljubljana, avčarjeva ulica 11, tel. 24-61, ali v pisarni PD, Masarykova cesta 14-I, tel. 29-63.

○ **Stanovanjski urad XIII. ljubljanskega velesojma** opozarja in vpludno naproša vse, ki bi mogli v čas velesojma, to je v dneh od 3. junija do 12. maja 1933 ali tudi samo za nekaj večerov dati oti plačilu na razpolago prenočišča, da javijo svoj naslov mestnemu odpravnistvu, Mestni trg 27-III, soba št. 50, ali pa ravnatelstvu velesojma. Ker se zbere v teh velesojmskih dneh v Ljubljani mnogo tujcev, katere moramo sprejeti z največjo gostoljubnostjo pod svojo streho, naj bodo prijave kolikor mogoče številne.

○ **Razpored rentnine za davčno leto 1933 je razgrnjen** na vpogled davčnim zavezanecem med običajnimi uradnimi urami v času od 27. maja do 3. junija 1933 pri davčni upravi za mesto Ljubljana, Vodnikov trg št. 5-II, soba št. 11. Vsi davčni zavezanci so o odnosno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga. Kolek za pritožbo 20 Din.

○ **V članek »Še enkrat o plačah mestnih uslužbencev«**, priobčen dne 25. maja, se je vrnila neljuba pomota in sicer: Začetna plača mestnih uslužbencev III. neurađ. kategorije znaša letno Din 13.700. Pravilno bi se moralo glasiti takole: Začetna plača mestnih uslužbencev III. neurađ. kategorije znaša letno Din 13.200, po odsluženih 35 letih pa Din 23.700.

○ **Višji in nižji tečajni izpit.** Otvoril se je privatni učni tečaj za dijake, ki se pripravljajo za višji ali nižji tečajni izpit ali pa imajo popravljalni izpit. Poučujejo samo strokovnjaki z dolgoletno srednješolsko učno prakso. Informacije se dobe in prijave sprejemajo gosp. Marinšek, šolski sluga na I. drž. realni gimnaziji, gos. Bombač, šolski sluga na II. drž. realni gimnaziji ali pa na Borštnikovem trgu št. 2 dnevno od 14 do 16.

Ljubljanski velesojem

Med mnogimi našimi gospodarskimi ustanovami ima zelo važno vlogo za napredek domače industrije, obrti in trgovine Ljubljanski velesojem, ki je že dokončal 12 let svojega plodonosnega dela za naše narodno gospodarstvo.

Letos bo prirejen XIII. Ljubljanski velesojem.

se obnašali skrajno neobaložno.
Tu banharušč ter minister ga polje
delstvo poslali so brzojavno sožalje,
in dr. J. pač, srečinski in celni, ki je
odstavljal. Ročkarja od sodstva
pri Okrajni hranilnici, je osebno
sprejel udovi sožalje.

To zapišem, da pitomec čita, kar
se v časnikih ni smelo pisati.

18 junij

Škof dr. Tomažič se oziroma deka-
niji, da deli zakrament so. birne,
bovoda ga sprejemajo slavnostno,
sua župnija tekmuje z drugo, da
ne zaostane. Vidimo pa, kako ljubi
narod svojega ovsjega pastirja.
Le o demantu bilo je hladno, razumno
je le, da je k temu dosti priro-
majala župnijska nepriljublje-
nost. Jutri, ko biva škof v L. Trojici
kot zadnji župniji, kjer deli birno,
klicani so naši župniki k roditi, da
se zagovarja garadi napreda: Slovenci
naše. Tako se zaključni birnarije v naši
dekaniji.

18 junij

Spis. iz Kraljestva Obirja izšel je
v 6-7 zvezkih klasičnega Vestnika.
o približno 40 letnice. Dr. Ravnar mi
je pisal, da se je članka zelo razveselil.
Danes pa sem sprejel prvo številko
Kdroskote, ki je bil sočasno pri tu-
kajšnem roditelju dnevnika in je na
Koroškega narodnjaka št. Valentina
prej. Šmihelu, sedaj s. Marcenberku,
katere priklopiti. Verjela me je
tintna odkritost, ki navdaja
celo pisno, veseli me pa posebno,
da sem mogel s tem opusom oz-
buditi zanimanje v širših krogih
za naše slovenske Koroške pla-
nine.

Naši kraji in

25.6

Ob prazniku 40 let

Maribor, dne 17.6.1933.

Slovenskega planinskega društva

Velespoštovani gospod svetnik!

Iz Vašega "V kraljestvu Obirja", ki se čita tako, kakor bi človek pil najslajši med, bi bilo sklepati, da oskrbnik plan. koč ni več Slovenec.

Ker pa mislimo iti na Ciril-Metodovo kresit tudi na Obir in smo menili, da nam bo oskrbnik-Slovenec opora, Vas vljudno prosim, da mi, gospod svetnik, blagevolite s priloženo dopisnico sporočiti, ali Vam je znano, kdo je sedaj oskrbnik te koč in ali je oskrbnik Slovenec.

Bog je bil pri razdeljevanju rodoljubno-pisateljskih zmožnosti, ko ste prišli na vrsto Vi, velecejenjeni gospod svetnik, res neskončno darežljiv; kajti napisati članek, ki zbudi v človeku toliko gorečnosti do domače zemlje, kakor popis "V kraljestvu Obirja", je dano le izbranim. Upam, da mi oprostite, da se tako po domače izražam. Povem pač to, kar sem čutil, ko sem prebiral članek.

Z najodličnejšim spoštovanjem

udani in hvaležni Vam

Stanislav Jadravko
(Stanislav Jadravko)

21/6. 1933.

Dragi! Tvoja karta me je zelo razveselila. Vresnici sem porosen, da si s tako razsežnim pogledom in tako toplo predstavil našo dlično Oble! (Le neboj: Sethnitz po naši zadnici, ampak Güre, na Gürah! pa to podeljaj). V Ljubljano ne grem, na Korvilo ne grem menda avgusta enkrat.

Maribor, 20. 7. 33. Tvoja

Dragi!

Maribor, 19. 7. 33.

Tvoj Soprim vesnem že narobili. Siarbor naše spominke stivile. Karotb sam inoal pristojnemu loredjenu drustov. Ker ne vem, ali vam je bilo že ustrezno, vam sporočam, da se Lotijo že stivile tudi v drugi gornal (in pri „Dutrichi“) v Mariboru. Cene iz. — din. — Vsi clare se lopo po naša, kaj ne? Tako je naša Korvilo lopo ne stopana!

fisk. p. pri
L. J. Tomina

Naši kraji in

25. 6.

Ob proslavi 40 letnice Slovenskega planinskega društva

Ljubezen do prirode, ki diči le lepe značaje, in ljubezen do domovine je vodila pred 40 leti navdušene planince, da so si ustanovili SPD. Namen društva je bil, privabiti v naš planinski raj vse rojake, poleg tega pa izpodrinuti nemško planinsko društvo, ki je izrabljalo turizem v potujočevalne namene. Skromno število članov je naglo raslo in od dne do dne je naraščala tudi družina prijateljev gora. Daleč preko mej je zaslovela lepota naših gorskih krajev. V veliki meri je SPD odkrilo to lepoto svetu, odkrivalo pa jo je vedno tudi s poudarkom, da so te prekrasne planine in ti mogočni vrhovi samo naši.

L. 1893. ko je bilo društvo ustanovljeno, sta se ustanovili tudi podružnici v Kamniku in ob Savinji. Prvi planinski dom je bil zgrajen l. 1894. To je bila Orožnova koča pod Črno prstjo. Dve leti pozneje je bila zgrajena Vodnikova koča na Velem polju in kmalu nato Koča na Kredarici. Danes šteje SPD 28 podružnic, ki imajo v svojem oskrbovanju 42 domov in zavetišč. Ob ustanovitvi je bilo 225 društvenih članov, l. 1929. pa jih je bilo že 1.060. Razvoj društvenega delovanja je razviden tudi iz obiska najvažnejših točk. Tako n. pr. je imela Kredarica prvo leto 146 obiskovalcev, l. 1927. pa 6.422. Že te številke označujejo dovolj jasno pomen SPD za tujski promet. Vsako leto se večja števila alpinistov, ki prihajajo iz tujine v naš gorski svet.

Novejša doba je začela ocenjevati planinstvo tudi iz etično-kulturnega stališča. Turistika ima globok vzgojni pomen in se je SPD vedno trudilo, da bi vzgojni nalogi zadostilo v največji meri. Takoj po ustanovitvi je začelo delovati tudi literarno in je že l. 1895. ustanovilo »Planinski Vest-

nik«. Ko so mnogi skrunili lepoto našega gorskega sveta z veseljačenjem, ko so pustili gorsko cvetje, je »Planinski Vestnik« s svojimi članki najodločnejše nastopal v varstvo rastlinstva in planinskega zivalstva. Prvi urednik »Planinskega Vestnika« je bil do l. 1908. Anton Mikuz, od tedaj pa vodi list dr. Josip Tominšek. Jubilejna številka »Planinskega Vestnika« je pravi almanah slovenskega turista in jo bodo prijatelji naših gora gotovo shranili v tražen spomin. Za 40letnico je izdala SPD tudi Album naših gora, ki ima nad 40 lepih posnetkov v bakrotisku od naših najboljših planinskih fotoamaterjev. S tem albumom si je društvo postavilo ob svojem jubileju najboljšo svedočbo svojih velikih zaslug za propagando našega alpinizma.

V znamenju ljubezni do domovine in do njenih naravnih krasot proslavlja SPD jutri tudi svojo 40letnico. Proslava se bo vršila, kakor smo že objavili, ob 10. v veliki dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani. Spored proslave bo naslednji: Nagovor predsednika SPD, spominski govor urednika »Planinskega Vestnika« dr. Josipa Tominška in predvajanje odlomkov iz filmov »V kraljestvu Zlatoroga« »Triglavske strmine« in »Triglav pozimi«. Danes ob 13. pa bo zborovala Zveza planinskih društev. Drevi ob 20. bo prijateljski sestanek delegatov Zveze in podružnic, jutri ob pol 9. dopoldne pa bo zborovanje v beli dvorani hotela »Uniona«.

Planinci in prijatelji naših gora se bodo gotovo v velikem številu udeležili slavnostnega zborovanja, na katero so povabljeni tudi številni prijatelji iz inozemstva, zlasti Čehi, Poljaki in Bolgari. Slavlja se bodo udeležile tudi številne deputacije hrvatskih in srbskih planinskih društev.

Udeležil sem se proslave 40 letnice Slovenskega planinskega društva. Mi mi bilo žal, saj spoprial sem planince, katerih članke sem čital v Planinskem oestrniku. Nad vse krasno pa je bilo predavanje s filmom o lepotah Triglavskega pogorja. Uživam sem vse, kakor bi bil sam tam v teh prelepih planinah. Tečno lepo je bivanje v planinah, kaj tukaj je tisti mir, po katerem krepi srce.

1. avgust

Govoril sem se iz dopusta, katerega sem izrabil v dobi od 25.6-31.6. Udeležil sem se oveskolakega izleta v Ljubljani v dobi od 26-30.6. Bilo je velicavno gledati spreood, ki je kraljal z mi, nad oseganimi vobila je tudi jaoni nactop.

Dol dopusta prebil sem na Gorencem v sp. korjah Kallor lani. Delal sem daljši izlete tako k Arglem studencem, Marija Bregje, Bohinjsko belo, Perniko. V vsakem planinskem kraju mi je kaj prijalo.

Dne 15. julija vrnil sem se dom in 19. odpeljal z društvo v ljubljansko loga vas. Od tu sem delal izlete, med drugim sem posetil tudi Berlin, kjer sem v drušbi prijatelja Pöthla preživel lep dan.

Opomniti moram še, da sem se udeležil 8. in 9. julija 35 letnice matura v Celovcu. Pozadevno pri lozim poročilo freie stimmen. Bil je lep dan, ki mi ostane o krajnem spominu.

Vom Konsulardienst. Aus Dresden wird gemeldet: Zum Generalkonsul für Österreich wurde Hans Heinrich Lahmann in Weißer Hirsch bei Dresden, Leiter und Mitbesitzer des Sanatoriums Weißer Hirsch, bestellt.

Fahrt auf den Großglockner. Die Teilnehmer an dem deutschen Sprachkurs für Ungarn, der heuer zum drittenmal in Klagenfurt stattfindet, haben Mittwoch unter Führung des Budapesteser Universitätsprofessors Dr. Ernst Hedel eine Autofahrt zum Großglockner unternommen und sind nachmittags im Glocknerhaus angekommen. Sie waren, begünstigt durch schönes Wetter, über die Schönheiten des Kärntnerlandes hoch begeistert und versprachen, in der Heimat für einen regen Reiseverkehr nach Kärnten werben zu wollen.

Wiedersehensfeier der 1898er Maturanten des Klagenfurter Gymnasiums. Daß das in jahrelanger gemeinsamer Erziehung geborene Kollegialitätsgefühl und die daraus erwachsene Freundschaft Jahrzehnte überdauern, dafür bot die Wiedersehensfeier nach 35jähriger Trennung neuen Beweis. Trotz der Müchternheit der heutigen Zeit, den allgemein erschwerten Lebensbedingungen, den vermehrten Berufsorgen usw. fanden sich von den noch lebenden 29 Maturanten 21 ein. Es waren zum Begrüßungsabend am 8. Juli im Hotel Moser erschienen: Franz Amburger, Amtsrat, Klagenfurt; Doktor Rudolf Burger, Fabriksteilhaber, Klagenfurt; Medizinalrat Dr. Franz Clementschitsch, Zahnarzt, Klagenfurt; Medizinalrat Dr. Gottfried Engstler, Arzt, Belden am Wörthersee; Dr. Felix Gaugl, Hofrat, Klagenfurt; Dr. Hubert Gohanz, Ministerialrat, Wien; Johann Hoinig, Pfarrer, Koprein; Johann Hornböck, Pfarrer, Mieß; Dr. Oswald Jlaunig, Gerichtsvorsteher, St. Leonhard bei Marburg; Dr. Richard Kachianischitsch, Ministerialrat, Wien; Dr. Hans Klaus, Notar, Villach; Professor Suttbert Lobisler, akademischer Maler, Klagenfurt; Josef Maier, Dechant und Dompfarrer, Klagenfurt; Hofrat Dr. Johann Mörtl, Landeschulinspektor, Graz; Dr. Fritz Novotny, Professor, Graz; Dr. Siegfried Schwarz, Arzt, Feldkirchen i. K.; Josef Schuglitsch, Amtsrat, Klagenfurt; Hofrat Otto Steinhäusl, Polizeidirektor, Wien; Dr. Johann Thaler, Arzt, Möllbrücke; Studienrat Karl Treven, Professor, Klagenfurt; Ing. Alois Bölowich, Oberbergat, Klagenfurt. Ein Kollege ist verschollen; die anderen, durch triftige Gründe oder Krankheit verhindert,

hatten Begrüßungsschreiben gesendet. Leider verschied im Vorjahre der ehemalige Religionslehrer Leopold Pazdera, fern von der Heimat. Da die ehemaligen Lehrer Hofrat Gottfried Flora in Innsbruck und Josef Linhart in Teschen nicht erscheinen konnten, so fand sich von den ehemaligen Lehrern nur Hofrat Dr. Franz Bapottitsch ein, der zur größten Freude aller sich noch an jedem Zusammentreffen beteiligt hat. Am Sonntag um 9 Uhr zelebrierte Dompfarrer Maier in der Gymnasialkapelle eine Gedächtnismesse, der diesmal der Domchor unter Dr. Bertls Meisterhand durch stimmungsvolle, alle Marienlieder eine ergreifende Weihe verlieh. Allen Mitwirkenden sei für die Überraschung Dank gesagt, auch dem Zelebranten für seine schönen Worte über das Thema „Liebe gebührt“. Hernach wurden von einem Teil der Kollegen die Neubauten des Gymnasiums unter Führung des Hofrates Dr. Bapottitsch besichtigt; die Säle und Sammlungen lösten allgemeine Bewunderung aus und konnten den „Veteranen“ fast ein Gefühl des Reides beschleichen, wenn er sieht, wie schön es die heutige studierende Jugend hat. Gegen Mittag wurde mit einem bequemen Gesellschaftsauto die Fahrt ins Rosental angetreten, unterwegs die vielen der Teilnehmer neue, wundervolle Aussicht vom Schlosse Hollenburg bewundert und sodann im „Karawankenhof“ ein gemeinsames Mittagessen eingenommen. Hieran nahmen auch die Frauen einiger Kollegen teil. Küche und Keller des Hauses waren über alles Lob erhaben, und so verfloßen die Stunden, bis leider allzufrüh der Wagen die Teilnehmer wieder in die Stadt entführte und beim allgemeinen Abschiednehmen der Beschluß nach einem Wiedersehen in fünf Jahren gefaßt wurde. Es war ein von schönstem Wetter begünstigtes, wirklich kollegiales Fest, das trotz der staatlichen und weltanschaulichen Verschiedenheit der Teilnehmer in voller Harmonie verlaufen ist.

Die Ärzte und Tierärzte im Bundesheer. Die „Wiener Zeitung“ vom 13. Juli veröffentlicht eine Verordnung wegen der Überstellung von Beamten der Heeresverwaltung zu Heeresangehörigen. Danach werden die dem Dienststand angehörenden Beamten des höheren Militär-sanitätsdienstes und höheren Militärveterinär-dienstes mit 1. August zu Heeresangehörigen überstellt und als „Offiziere des höheren Militär-sanitätsdienstes“ der Verwendungsgruppe 4 der Heeresangehörigen zugewiesen, sofern sie nicht bis zum 25. Juli erklären, daß sie eine solche Überstellung nicht anstreben. Die Überstellung

Es war sehr schön -
 nun wieder nach Hause
 Hotel Karawankenhof
 Post Unterbergen bei Ferlach, Kärnten, Österreich

ÖSTERREICH



Frau
 Julie Flammig
 Grotzschmarkt 10, Ferlach

So. Leonard sloo.
 gordee via
 martbor.

„Illustr. Prospekt- u. Kartenbriefverlag“ — Druck: Zaunritzh, Salzburg

02981

[Handwritten notes and signatures in various colors, including blue and red ink, covering the left side of the card. Some legible words include: 'Kärnten', 'Ferlach', 'Grotzschmarkt', 'Martbor', 'sloo.', 'gordee via', 'So. Leonard', 'Illustr. Prospekt- u. Kartenbriefverlag', 'Druck: Zaunritzh, Salzburg', '02981', 'Kärnten', 'Ferlach', 'Grotzschmarkt', 'Martbor', 'sloo.', 'gordee via', 'So. Leonard', 'Illustr. Prospekt- u. Kartenbriefverlag', 'Druck: Zaunritzh, Salzburg', '02981']

Dne 27. julija došla me je vest v
logarovi, da je umrl zalet od moj-
garске kapi, moj tovariš sodnik
dr. Tajočelj franjo. Godilo se je te-
daj, cesar sem se vedno bal. Vpre-
ba se mi ni mogel udeležiti, ker
je bil rajni ob času, ko sem sprejel
obvestilo, že pokopan. Kelo me je
pretresla ta novica, saj je bil rajni
ljub tovariš in izvrsten sodnik,
vled cesar je bilo sodelovanje ta.
Ko prijetno. Bodi mi časten spomin!

Moj dopust sem moral preki-
niti in iti dom, saj veliko dela
in skrbij me je čakalo.

11. avgust

Lo deževnih in hladnih dni osth
majnika in junija se je vreme od
začetka julija zboljšalo. V avgustu
pa je nastala izoanrodna noči-
na, tako je kazal termometer danes
ob 15^h v senci 35° C. Kar je za ta čas
sredaj nekaj nenavadnega.

18 september

Ko o Veliki noči sem zgodil, da je bogoslovec Belančič predelal mojo povest: Črni križ pri Hrastovem o žalski igro. Tu kaplani kaplan Kordelj davno doma iz Brevalj, hotel je to igro po Veliki noči spravi na oder; oled nekateri vseh prosvetnih društev intedaj tudi le marške "Zarje" pa je bilo to onemogočeno. Ko pa je bilo to društvo zopet upostavljeno, bila je kaplana Kordelja prva skrb, da je to igro spravi na oder. Bilo je veliko truda z igralci, prenoviti so morali kulise in razporeiti oder, a z vstrajno voljo doseglo se je ne.

Ko dan 8 septembra bila je napovedana prva predstava. Kaplan Kordelj me je osebno povabil, menim tudi prva veselja se naložiti igre, ker sem tudi čul, da igralci ne bodo vprizorili igre tako, kakor sem si jaz zamislil vse in skem bi bil nbs pokvarjen, ki ga mnogi osebali, katere sem vstavil v povesti.

Napočil je dan 8. septembra.

Bližala se je ura predstave. popoldne
ob treh. Videl sem, kako so prihajali
ljudje od vseh strani, vse je šlo v
narodni dom; kjer se je gnetla množica,
žena, zahtevala več vstopnice za pred-
stavo. Dosti jih je moralo oditi, ker
so bile vstopnice že razprodane.
Ko sem vstopil v dvorano, bila je
že nabitá polna. Vtripalo mi je
vse nekoliko lažje - toliko ljudi
ni čisto fipavsko - potem me sem, kam
bi se djal.

A šlo je vse dobro. Kožder Kaplan
Vardož je dobro + gozibal igralce, pri-
čemu je imel posebno srečno roko
pri zbiranju oseb za povsem nove
sloge.

Ku tako se je stopnjevala na-
petost od prizora do prizora; ko so
nastopili skakalci, ko se je vrtil
prizor sodne obravnave, bilo je
občinstvo polno navdušenja.

Ku ko so mi zgrožili Kraven
šopek, katerega so spletko govrno

Razstava o avstrijskem odporu

Avstrijsko odporniško gibanje na dvajsetih panojih v Cekinovem gradu

LJUBLJANA, 6. okt. — »To, da so se številni Avstrijci z rami ob rami borili s sinovi te dežele, je ustvarilo čvrsto vez med svobodoljubnimi ljudmi vaše in moje domovine,« je dejal na otvoritvi razstave o avstrijskem odporniškem gibanju v muzeju ljudske revolucije zastopnik avstrijskega veleposlanika, generalni konzul v Ljubljani, dr. Heinrich Riesenfeld.

Razstavo v avli Cekinovega gradu je odprl s krajšim nagovorom direktor muzeja ljudske revolucije Franc Krescöban. Otvoritvene slovesnosti so se udeležili med drugimi tudi predsednik glavnega odbora ZZB NOV Slovenije Franc Leskošek-Luka, predsednik prosvetno kulturnega zbora republiške skupščine Miloš Poljanšek, član republiškega izvršnega sveta dr. Ernest Petrič, republiški sekretar za pravosodje dr. Viktor Damjan in republiški sekretar za notranje zadeve Slavko Furlan.

V imenu dunajskega dokumentacijskega arhiva za zgodovino avstrijskega odporniškega gibanja, ki je razstavo organiziral, je govoril predsednik avstrijsko-jugoslovanskega društva na Dunaju dvorni svetnik Anton Stephan Hyross. Razložil je, da je bilo na Avstrijskem mnogo težje organizirati protifašistični odpor kot na primer pri nas, »ker je agresor govoril isti jezik, kot smo ga govorili mi«, ter opomnil, da bi bilo danes treba zlasti mladino opozoriti na nevarnosti nacionalizma. Svoj govor je zaključil z geslom »Smrt fašizmu!« ter nato izročil Francu Leskošku in Francu Kresetu darilo — gramofonski plošči s poslovnimi pismi Avstrijcev, ki so jih nacisti obsodili na smrt. »S teh plošč ne zveni glasba, toda z njih marsikaj zveni in odmeva,« je končal.

Dr. Riesenfeld, ki je govoril v slovenščini, je poudaril, naj ta razstava pokaže čim širšim krogom slovenskega prebivalstva, »da je bilo tudi v Avstriji sami mnogo ljudi, ki se niso uklonili nacističnemu terorju, temveč so se uprli in zastavili za ideal svobode svoje življenja«.

Po otvoritveni slovesnosti je sodelavec dunajskega dokumentacijskega arhiva dr. Vogel razložil razstavljene dokumente in fotografije na dvajsetih panojih: pričevanja o prvih mesecih po Anshlusu, o preganjanju Židov in prvih posameznikov, ki so se dejavno uprli nacističnemu režimu, o delovanju partizanskih skupin v tirolskih Alpah, na Štajerskem in na Koroškem ter o odporniških akcijah avstrijskih oficirjev v Wehrmachtu. Sodelavec muzeja ljudske revolucije dr. Tone Ferenc je nato ob vitri nah z dokumenti iz naših arhivov opisal nastanek in delovanje prvega avstrijskega bataljona v sklopu naših partizanskih odredov.

Razstavo, ki je bila pripravljen za 20. obletnico osvoboditve Avstrije, so doslej pokazali že v Pragi in Bratislavi. Iz Ljubljane jo bodo po vsej verjetnosti prenesli tudi v Kranj in Maribor.

S. F.

ričanov, pripadnikov raznih intelektualnih poklicev, priselcev miru v Vietnamu.

Več davkov zaradi Vietnama

WASHINGTON, 6. oktobra (Reuter). Ameriški obrambni minister Robert McNamara je zahteval, da nehajo graditi vse vojaške objekte, razen tistih, ki so neposredno povezani z vietnamsko vojno ali ki spadajo v izgradnjo novih oboroževalnih sistemov. To je zahteval zaradi tega, ker se ne ve, koliko denarja bo lahko letos porabila zvezna vlada.

Predsednik Johnson je nedavno zahteval povišanje davkov za 10 odstotkov, da bi tako dobili sredstva za financiranje naraščajočih stroškov za vietnamsko vojno in preprečili inflacijske tendence. Kongres še ni potrdil Johnsonove zahteve.



R. KITAJSKA



SEV. VIETNAM

prihajajo vesti o ameriških bližini kitajske meje.

Enko vrtala

idski Arabiji

i ENI, da vodi kampa-
ti interesom Alžirije

ajvečja italijanska petrolej-
ila načelno soglasje za izazi-
najališč v Saudovi Arabiji,
) kvadratnih kilometrov ob-
skoraj toliko kot četrtna
jo, so dosedanje raziskave
pozitivne rezultate.

»ENI« v zvezi z dobavljanjem naravnega plina, naperjena proti gospodarskim interesom Alžirije kakor tudi proti alžirsko-francoskemu sodelovanju na tem področju. Že skoraj štiri leta teko pogajanja med »ENI« in alžirskim državnim podjetjem za nafto in plin »Sonatrak«. List »El Mcjudjahid« danes v posebni prilogi zavrača obtožbe »Eni« o tem, da »skuša Alžirija s političnim pritiskom izposlovati višje cene za svoj plin, da so alžirski pogajalci neresni in neiskreni, da jim manjka realizma, da se pogosto premišljajo in da so pretenciozni«. List poudarja, da je Francija pod enakimi

☆ Nadaljevanje
na 12. strani

Dr. Kronbergerjeva in Hradeljeva, bil sem
srečen, ker sem videl, da je bil led prebit
in je našla igra pot do srca občinstva.
Vzgodščene mi je bilo, da sem
mogel prati soseščansko narodno
blago o Črnem Kržu in skakačih, ga
podati ljudem in da ga je to že
kot povest, a sedaj je bolj kot igra
zopet sprefelo za svoje blago.

En stori mislim, dosegel
sem to, kar je bila moja želja.

En čepni skranj pozneji rod
skromen spomin - častio tam
to, kar je priložnost iz naroda in
stane redno narodno blago.

Dne 10 septembra ponovila
se je igra priložnostno razprodani
dvorani.

Ponovila se je že 17 septembra.
Tudi tedaj je bila udležba
ogromna in maršvateri ni
nabiel prostora. Da bi vsaj debna

vsí prišli na vrsto, so dobili dne-
se, na katere naj pridejo prebi-
valci iz te župnije, drugostran pa
iz druge. Venoar pa so gledali
spazjali željo, da se naj igra še po-
novi in samo o lo. Lenartu, ampak
tudi drugod, kar se je poznalo
tudi zgodilo.

Slovenske gorice

Sv. Lenart, Prosvetno društvo »Zarja«, pri Sv.
Lenartu v Slov. goricah, je že dvakrat vprizorilo
domačo založbo »Črni križ pri Hrastovcu«. Ni je
skoraj prireditve, za katero bi se ljudje bolj za-
nimali, kot za naše. Ne samo iz trga in okolice,
temveč iz vseh sosednjih fara so ljudje trumoma
hiteli proti dvorani Narodnega doma, da ujamejo
vsaj še kako borno stojišče in vidijo v dejanju, na
lastne oči, o čemer so pred nekaj leti brali z naj-
večjo napetostjo in kar je napisal domači avtor,
ljubitelj zgodovine, sodni svetnik gosp. dr. Ožbalt
Ilauinč. Vse to: domača zgodovina, domači avtor,
je zanimalo ljudi tako, da so z največjo nestrp-
nostjo pričakovali prireditve. Dvorana je bila oba-
krat nabito polna in še danes se ljudje tja daleč
v sosednje fare razgovarjajo o vtisih mičnih dejanj,
ki jim ne morejo iz spomina. Prireditve se je oba-
krat udeležil tudi avtor sam. Prosvetno društvo
mu je v znak priznanja poklonilo lep šopek, zakar
se je sam v daljšem govoru zahvalil ter izrazil
svoje veliko iznenadenje in veselje nad dobro po-
gotenimi vlogami. Škoda, da je bil dramafizer, bo-
goslovec Davorin Petančič odsoten in zadržan.
Dramo ponovimo še v nedeljo, dne 17. sept. po
večernicah ter vljudno vabimo vse ljubitelje do-
mače zgodovine.

Slovenec, 16. 9. 1933. št. 211.

17 oktober

Komunice so obširne volitve.
Dela je imelo zbirati tudi rodno
in sicer glasno potrditve oz.
odločitve o porabi kandida-
tinskih list. Bilo je to zame spon-
no in posebno neprilicnostjo. Pri-
glasil sem se za romane v Rim,
ki se je vršilo od 28. 9 - 6. 10. In ro-
mo v tem času je bila doba za gla-
sanje kandidatinskih list. Inel
sem sicer redni dopust, po infor-
maciji pri predsedstvu pa
se mi je namignilo, da je neko-
liko skromno, da potujem rano
v tem času. In notranji glas mi
je tudi rekel: Ostani. Ljudstvo
me pozna že 25 let, dobilo je zau-
panje do mene in posebno v
zadnji dobi in kolo je v moji o-
sebi stvari nasvetovalca in
varuha njihovih pravic. In tako
sem se odločil, da ostani in
se rajši odpočel potovanja
v slavno Italijo, kamor me
je že od nekdaj vlekel. Že ko sem

se nista odločil, da ostane in a korist
enega se ne sme postaviti v opred-
je, če je steno ogrožen blagor mno-
žine. In bilo je pravo tako!

Kar hitro po razglasitvi, da se
višji občinski volitve 15. oktobra,
se je pojavilo v "Tutru", glasilo se-
danjega režima, in ne punktarji,
trdilo se je, da hočejo uporabiti
punktarji občinske volitve o to,
da se pokaže, da je ocidna v slo-
veniji proti temu režimu in
da se poonejo zgodaj časi pred 6.
januarjem 1929, posebno pa, da
se uresniti to, kar se je v Pretekli
gini poudarjalo o takozvanih
ljubljanških punktacijah.

Vkoliko je to seljalo za druge v
Sloveniji, ogromna ali se je res s tem
agitiralo, ne vem, eno pa moram
reči, da v lenarškem sodnem okra-
ju o tem ni bilo govorja. Hbrali so
se možje, globokega oerskega pre-
prijanja, vli narodnjaki, ki so
bili tudi o najhujših časih pre-
prijani, zgodnji Slovenci, ter

odločili, komu hočejo zaupati vodstvo
občine, ki se je sestavila iz večmanj-
ših. Kdino z gospodarstva sta
lišča se je to zgodilo - odločno pa
moram garantati, da bise to zgo-
dilo iz katerega drugega motiva.

A beseda „punkta“ je bila iz-
rečena od nasprotnikov, ta pri-
meri niso ovrhali taki listi in
videli v njej protidržavno nova-
renje in Bogoc kaj še vse.

Ka občino, Volična, ki se je
napravila iz prafšnih občin
Spodnja in Gornja Volična,
Korh, Kradenjak - Štarfesa - Ra-
dchooa, Bamarroa - Lormarje,
Kavarda, Spodnje in Gornje Šer-
javce, No kakor bise o tem že dav-
no zmislili, reši moške skloni-
li, da mora biti nosilec liste za
to občino povestnik v Spodnji
Volični Murak Jaroz, ki je to
mesto tudi prozel, a samo zara-
di tega, ker je zahtevalo občinstvo
ee, da od te zahteve ne odstopi, ke
vidi v njej moza, ki bo najboljše
gastopal interese nove občine.

En tako se je začel odlični boj o tej
obitvi, ki je v okolici našega trga na
dveh straneh. Dr. Gorščeku kot načel-
niku krajevnega odseka novo usk-
noseljene jugoslovanske nacionalne
stranke to ni bilo po volji, ker se
je postavila ta kandidatura brez
njegovega priporočila, toda
ne pod firmo stranke, katero
zastopa on. En tako je prišlo po
veikratnih pogajanjih do tega,
da je nastopil na kandidaturi
listi pod GKS kot nosilec Armin
Jakob, prejšnji župan v Šetarjevi.
Preko, katero je zbral Dr. Goršček, pa ni
bila prikladna moč, poznam ga
sam dobro. Povsem leto, kar je redno
obiskoval: Tam ni naš moč, on ne
bo oddal naših poslov, tega na no-
ben način ne mara.

Da se sestane Muršak faroz tako
hitro so se leto. Bilo je Dr. Gorščka
trav peti, kajti zaprtali so se močje,
ki so si spodobanja oredni, da
celo osebo, katere si je lastil dr. G.

rišek je pravo je pristalo.

Kandidatna lista z nosilcem Muršak pa ne more biti je sploh kot proa složena dne 28. septembra in tudi polžena. Vedel sem, da so nasprotniki te liste računali s tem, da odide na dopust, kaj so nameravali, ne vem; vendar se pa da bi se mogoče našla napaka, ki bi zadostovala, da se Kandidatna lista zavrne. Pa ni bilo pogreška.

Novica Muršaka strahljivo na ne mogoče načine. Ker je sodni esilec in ~~to~~ zelo razumen sodnik, ga je sodišče pogosto poklicalo v različnih zadevah, da poda svoje mnenje. A tu so hoteli Muršaka gojiti. Družinski sporočil je nekemu načelniku D. Lenkoviču to okolnost. A grozili so nosilec Muršaku, da se bo doseglo, da se imenujeanega kot esilec odstopi. A Muršak hotel je trditi, saj odstopa kot esilec nis kompetenci srečnega načelstva, ampak sodišča. Do odstavitve pa bi bila še dolga pot.

Ker ta grožnja ni ni oplivala, moraliso misliti na svojo kandidatno listo z nosilcem Armiš Jakobom.

To je bil težek porod. Bilo je več pogrškov, katere so za silo popravili, dokler ni prišla lista pred sodnika. Bil je že zadnji dan za vlaganje kandidatnih list. Drg. rick čakal je v predsobi na rezultat, po natanrnem pregledovanju se je lista potrdila. Milanu je odleglo, ko sta predlagatelja našli listo domu.

Druge skupaj bilo je iz osem novih občin našega sodnega okraja slo-
žnih 15 kandidatnih list. Kom-
promisna bila je samo za novo
občino Lenart (Lenart, Sp. Porčič-
L. Trojcar. Potrdil sem vse, razen
opozicije iz Korene, ki je bila ko-
pomanzuljova, da se je morala
zavrniti.

V tednu od 8 - 15 oktobra bila je do-
ba agitacije. Kamernoua ni sem
šel nikamor, ker s tem ni sem
hotel imeti novega opravka.

Lužiški Srbi v Mariboru

*Helv
62 8/10*

MARIBOR, 7. okt. — Danes dopoldne so priredili v prostorih zveze kulturnih delavcev v Mariboru tiskovno konferenco, ki so se je razen zastopnikov tiska in radia udeležili tajnik organizacije lužiških Srbov v Budyšinu Merčin Krošk, predsednik društva lužiškosrbskih likovnih umetnikov in glavni urednik literarne revije Rozhľad Merccin Nowak, baritonist Pawol Šolta in pianist Curt Adler. Zvečer so v razstavnem salonu Rotovž odprli razstavo likovnih del, etnografskega gradiva in lužiškosrbske knjige. F. S.

Posebno hudo razvila se je agitacija,
kakor sem pozneje zvedel, za kandi-
datno listo Armii Jakoba. Nalepili
so letake s samostilno vsebino zoper
Murska. Raznesla se je dan pred
volitvami govorica, da bo slednji
zaprt. Ne samo zaradi tega, da
bi preplašili volilce. Na enem
letaku bilo je napisano, da bo na
dan volitev ob šestih zvečer pogreb
Murskoočliste. Dveh teh letakov
proizviki niso videli.

Da pa so imeli pristani Armije
ve liste tak pogum, imelo je svoje
ozgodbe, pokazalo se je to na dan
volitev.

Ka volivca v Sv. Jurju, Sv. Anu,
Sv. Antonu, Sv. Benedikt, kjer je
bilo pričakovati najhujši boj za-
radi opozicijske liste, določeni
so bili komitiraji iz tega Sv. Lenar-
ta. Tako tudi za občino Volična.
Ka Sv. Anu pram. esenatelj' Davorin
Polić, za Sv. Jurj občinski tajnik Komidar
za Sv. Anton odob. pripravnika D'Šen.
Kooić, za Volično kancelist Jan Komel.

Dreko načelstvo Krilo je tedaj
določilo § 6 banove uredbе z dne
5. 9. 1933 Služb. list z dne 12. 9. 1933
Kos 73.

Volilni odbor je bil poorodnesto-
ljen iz odbornikov SPS stranke.
Kot obično Volilna bila je v odboru
nastelata SPS Armiš. Kot zaporni-
karja bila je son Državiška - Milan
iz So. denartu. Tudi tukaj se je
krilil zakon, ker je bil ta ob svoji
namestnik predsednika.

Napoved je 15 oktober dan ob-
činskih volitev. Kot obično So. de-
nart-blo je volilne na magistra-
tu. Kot Volilno v osnovni šoli.

Ker takoj po šestini prišel je k
meni Muršak in mi sporočil,
da mu predsednik ne dovoli
ostopa na volilne, če da mu kot
predstavniku gre ta pravica
še le pri oddajanju glasov.

Videlo se je takoj, da so trdnosti
Komunisti - predsednik po-
sebnost nasodila, kako zabranj-
ti predstavnikom se poslužiti

njimi pristojnih pravic.

Opozoril sem Muršaka, da se mu vrnemu § 9 prej navodene bane uredbi ta pravica ne sme kra-
titi. In pri tem je tudi obve-
lo.

Ka volitve za občinsko L. denar ni
bilo dosti zanimanja, če rile prej
rekel, da hoče soliti, so se zapirali,
ali si se potem prikazal ali ne.

Hud boj pa je bil glede solite-
za občinske Velicina. Komiteta je de-
la pričarilo, tako da je dosti solilec
odšlo, ne da bi solili, ker so se na-
veličali čakati. Tudi je drugič
postopala tako, da se je prozorno
spoznal namon pomagati not-
en hste Armi.

Nasol na solitje bil je narav-
nost ogroneu. Bilo je ose polno
moških, ki so stali v grmih po tgu.
Slivali so se klje: ki solimo tako,
kakor sami hočemo in ne tako
kakor nam hoče diktirati Dr. Gori-
šek.

Kmalu se je zgodelo, da gla-

nije opornina večna za Muršaka,
le nepraten del za Armiša.

Med osvojenimi šola stala sta dva
orožnika, tudi je nendo - kdo - ne
veni postaviti dve civilni osebi,
pristaže TKS, da so odganjali ora-
koga, ki je volil za Muršaka, domu.

A vse to ni pomagalo nič.
Nadničnice volitev bilo je za
Muršaka kot razumnega gospo-
darja in priljubljenega osebo,
de to edino je bilo, kar je ljudstvo
sleklo, ki hotelo voliti osebo, ki
je bila usiljena, ljudstvo je
hotelo pokazati svojo voljo, češ,
če so volitve svobodne, potem
ima tudi pravico, se tega po-
služiti.

Tu ko je odbila ura šest, ni zo-
vilo k pogrebu Muršakove hite,
kakor so nasprotniki že razgovorili,
zovilo je k pogrebu Armišove
hite, ki je dobila končaj 46 glasov,
med tem, ko je dobila Muršakova
417 glasov, tako, da je prodrla zve-
ni kandidati, Armišova je

tedaj do cela pogarcla.

To je bil vspeh ljudske volje, vsi listi, ki so razbovnali, da je to prunk-
taška lista, se silno ustijo, osem
volilcem ga muršaka v niti na
mivel ni prišlo glasovati za tovar,
ki res ni na pomenu, hotelo je le
uroja, da bi z njim na čelu moglo
opretno reševati gospodarska pra-
šanja.

Ta muršaka je tedaj tadan sijajno
končal. Volilci so bili nad vse navdu-
šeni, ko je nastopila že noč, slišalo
se je veselo vriskanje na poti proti
domu.

Drugeter pa je bil vspeh na so-
liških pri to. Jurifu, to. Anri in to. An-
tonu, kjer sem bil prepričan, da
bo zmagala povsod opozicijska
lista.

Pri to. Anri so dan pred volitvami
novilec opozicijske liste Spindler
Jožefa zaprli, zakaj ne vem, baje je
imel nek sestanka, na dan volitve
pa predstavnika liste Bižek Andreja
in Breznika.

Pri to. jurisu odločeno predstavi-
niku na poselje Komisarja Konni-
darja poročut nove zapiske,
kdo je volil in za koga. Poselnik
^{Heffrich} Ferdinand Farnold mi je pra-
vil, da je tudi novilec opozicijske
liste ob koncu volitev oči ^{glasov} kakor
nasproti, pri seštevavanju gla-
sov, pri katerem so predstavi-
niki niso smeli biti naogotni, pa
je tudi novilec JVB čez 800 glasov,
opozicijske pa okoli 150. Baje se
je Komisar Konidar sam pona-
lil, da so si gurali poročati.

Pri to. Antonu sploh predstavnikom
niso dovolili biti naogotni pri spre-
jemanju glasov, še manj pa pri seš-
tevanju glasov. Predstavniki tudi
niso imeli zadostne energije, da
bi se temu ukrepu goperstovali,
ker je Komisar očitno Mrštl zakoa.

Kakor sem slisal, se složi pri-
tožba na upravo sodišče v Celju,
kakšen upok pa bo imela, se ne
ve. Priloženo sporočilo Futra pove-
dosti, kako je s stalnim sodnika,

Razveljavljena sodba upravnega sodišča v Celju

Državni svet je kot vrhovno upravno sodišče odobril
odlok politične oblasti o konfinaciji dr. Korošca in to-
varišev

Beograd, 9. oktobra. v. Kakor znano, so bili letos spomladi kot avtorji in poborniki znanih punktaških resolucij na osnovi zakona o zaščiti države zaradi motenja javnega reda in mira konfinirani gg. dr. Anton Korošec, dr. Fran Kulovec, dr. Marko Natlačen in dr. Anton Ogrizek. Za bivališča so jim bila d kazana razna mesta v drinski in primorski banovini. G. dr. Korošec je do poletja bil v slovitom kopališču Vrnjačka Banja, pozneje pa se je z dovoljenjem oblasti preselil na Hvar v tamošnji hotel »Palace«.

Vsi ti gospodje so se proti ukrepom politične oblasti, ki jih je potrdila banska uprava v Ljubljani, pritožili na upravno sodišče v Celju. Upravno sodišče v Celju je preko reda v posebni, brzojavno sklicani seji dne 23. septembra t. l. odločilo banske uprave iz formalnih razlogov razveljaviti Način, kako se je to zgodilo, in dejstvo, da je sodba upravnega sodišča v Celju bila izdana v trenutku, ko je separatistična volilna agitacija dosegla svoj vrhunec ter operirala s povratkom punktaških voditeljev na oblast in s političnim prevratom v dravski banovini, je dala po-

vod, da se je v volilni borbi za občine sedba upravnega sodišča s strani punktaških agitatorjev do skrajnosti zlorabljala.

Banska uprava v Ljubljani je proti razsodbi upravnega sodišča v Celju takoj vložila pritožbo na vrhovno upravno sodišče, to je na Državni svet, ki je na svoji seji dne 7. oktobra t. l. z obširno argumentacijo zavrgel formalne razloge sodišča v Celju kot neosnovane, razveljavil sodbo upravnega sodišča ter v celoti potrdil odlok banske uprave o konfiniranju dr. Korošca in tovarišev. S tem je ta zadeva v poslednji instanci rešena.

Spremembe pri upravnem sodišču

Beograd, 9. oktobra. v. Na predlog ministra pravde so upokojeniz predsednik upravnega sodišča v Celju dr. Ivan Vrtačnik ter sodnika upravnega sodišča v Celju dr. Henrik Steska in dr. Ivan Likar.

Za predsednika upravnega sodišča v Celju je imenovan dosedanj predsednik upravnega sodišča v Sarajevu dr. Ferdo Prenj, za sodnika upravnega sodišča v Celju pa dosedanj sodnik upravnega sodišča v Sarajevu dr. Anton Kržišnik.

Bodisi kakor koli, koliko sem nogo-
tovil, da se je pri običajnih solitostih
v našem sodnem okraju kršil za-
kon. In to solino je, kar me je kot
sodnika občutno ranilo. Krivica se
naj ne bi delala, ker to upliva slabo
na pravi čut občinstva, če se že bje
boj, naj se to zgodi početno, ne pa z
nasiljem in goljufijo. To moram
kot sodnik odločno obsoditi.

18 oktober

Ker mi je pravo podjetna, 16 oktobra
opazoval sem lastavico, ki je letala
po našem dvorišču. Sledal sem
jo z žalostnim čutom, kmalu
bo zginila, saj sleč jo na jurg. Tudi
jaz bi rad potoval v Italijo, tuel
sem že se pripravljeno, a dobil
sem hudo bolečino v hrbtu in
tako sem moral odložiti tako
zaželjeno potovanje. Pa ga moram
vrediti drugo leto, upam, da
ne bo tako vroč, kakor je bilo
letos. Reči moram, da sem si celi
načrt ni tako poročil kakor
sem imel nameni ga izvesti.

21 oktober

Zaradi uradnih poslov potoval
sem, če tudi težko, v Ljubljano, delo
ma tudi zaradi tega, da se po razbur-
jenju vseh poslovanja z volilnimi
poli razporedim. Ker je bilo lepo vreme,
napravl sem tje v Kamnik in obču-
doval kamniške planine, ki so se les-
ketale pokrite s prstom snega v zadnjih
žarkih zahajajočega solnca. Oj dragi

vrhovi! Pred 25 leti sem vas še obiskal,
in gledal v račinno, sedaj vam po-
šiljam tuj nižav pozdravo, tam ne
bom hodil lahko več.

Karimnala me je tudi dolerjka.
Kato sem se odpravil z vlakom do
Novogamesta. Kavo ljubko so ti kraji,
posebno bele cerkvice na hribih
kakor biseri, to. vrh, obdren samo-
stan štira napravili so kaj prije-
ten utis namre. Tu noomesto!
Koliko zgodovine ve povedati ta
kraj; cerkev to. biskopja gleda ponosno
dol na mesto, in vrh, na hribe in
gore; stara prostinja napravi na
se močen utis, saj dosti ve povedati
o davnih časih. Tu ljubki in roredi
okoli Trške gore - bele cerkvice na viro.
Ker hribu - pomirjati so me na
slovenske gorke.

Obiskal sem tudi Lukelj fortisa, ki
je bil čez 30 let v to. denartu tajnik pri
okrajni hranilnici. Sporočil mi je,
da upogosa hči Tatjana ne najde
kot učiteljica službe. Ko sem interve-
ntiral zaradi namestitve; reklo se
mi je: Hodila je v samostansko šolo.

Ku to je rekkel eden, katerega poisti
politični pristav je bil študij vedno.
Nehvaležnost je plačilo sveta!

23. oktober

Igralci prosvetnega društva
Marja v Sv. Lenartu so po uspehih,
katere so dosegli z igrjo: Črni križ
pri Hrastovcu v Sv. Lenartu in pri
Sv. Benediktu, hoteli nastopiti
tudi v Mariboru pred odličnim
in mnogostrovalnim občinstvom.
V sklad sabili udeležiti sem se
predstave. Bilo mi je nekoliko tes-
no pri vnu, ko sem videl prihajati
ogromno število gledalcev.
Kasneje je bil zadnji prostor,
koder ni dobil ostopnice, postalo
se je na stopnice pred dvorano.
Nekateri prišli so skoz okna. Doignil
se je gostor. Videti je bilo, da so se
igralci malo prestrašili videti toliko
ljudij, a kmalu so se užiteli in
šlo je pravo dobro. Igrajoza bilo je

Prosvetno društvo »Zarja« od Sv. Lenarta v
Slov. goslehi vprizori v nedeljo dne 23. okto-
bra 1900. v Mariboru v dvorani Zgodovne
gospodarske banke v Mariboru na Aleksan-
drovi cesti 6, zgodovinsko drama »Črni križ pri

Hrastovec». Ker je drama delo domačega pisa-
telja in je zajeta iz domače slovenjgoriške
zgodovine, dokažite vsi mariborski in okoliški
ljubitelji domače zgodovine ter prijatelji pro-
svetnega dela, da imate smisel za trud in po-
žrtvovalnost korajžnih šentlenarških igralcev,
ki so za doma želi lepe uspehe in se bodo go-
tovo tudi v Mariboru dobro postavili.

slasaj; ko je kaplan Kdrasko Kordež pozdravil oba nas gošča avtorja, bilo je dosti ploskanja. Sprejel sem po predstavi od odličnih gostov čestitke. Smel sem zadovoljenje, da je igra vpe-
la in da se je moji nameni dati na-
rodu nekaj pristrnega, trajnega, po-
nevil. To moje veselje bilo je čisto,
kateroga mi nikdo ne more
pokvariti! In to je pravi družinski
užitek.

□ Zgodovinsko igro »Črni križ pri Hrastovcu« uprizori 22. oktobra ob 20 na ljudskem odru v Ma-
riboru (v dvorani Zadrúžne gospodarske banke)
prosvetno društvo »Zarja« iz Sv. Lenarta v Slov.
goricah. Mariborski bogoslovec je dramatisiral ro-
man »Črni križ pri Hrastovcu«, katerega je spisal
v lepi poljudni obliki gosp. dr. Hamig, sodni svet-
nik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah leta 1928. —
To izvirno igro uprizorjajo sedaj prvič naši kmetjski
fantje in dekleta, katerih pradedje so pred 400 leti
v resnici doživljali to, kar nam danes predstavljajo
njihovi pravnuki na odru. Veseli in žalostni pri-
zori iz zgodovine Slovenskih goric se vrstijo tako,
da gledalec napeto sledi posameznim dogodkom.
Prosimo cenjeno občinstvo za prav obilen obisk!

□ Krasen uspeh Sentlenarčanov. Prosvetno
društvo »Zarja« iz Sv. Lenarta je preteklo nedeljo
gostovalo v dvorani Zadrúžne gospodarske banke.
Vprizorili so »Črni križ pri Hrastovcu«. Dvorana
je bila nabito polna, kakor že dolgo ne. Prireditev
so posetili odlični gospodje, med drugimi tudi za-
stopnik prevzvišenega škofa stolni kanonik Franc
Časl, stolni kanonik Rudolf Janežič, ravnatelj dr.
Josip Tomšček, višji sodni svetnik dr. Travnar.
Navzoča sta bila tudi avtor povesti sodni svetnik
dr. Ožbald Haunik in dramatiser bogoslovec g. Da-
vorin Petančič. Uvodoma je neutrudno vneli re-
žiser kaplan g. Zdravko Kordež pozdravil občins-
tvo ter omenjal kraje, kjer se vrši zgodovinsko
dejanje igre. — Akoravno smo nekoliko s strahom
pričakovali nastopa teh kmetjskih igralcev, vendar
lahko ugotovimo, da je bil strah neupravičen. Če-
ravno se ti fantje in dekleta ukvarjajo s trdim
kmetjskim delom, zaposleni od zore do mraka, so
nastopili zelo sigurno in z malimi izjemami dovr-
šeno. Igrali so zelo živahno in zlasti prizor ska-
kačev je bil dobro podan. Vsa čast vrlim režis-
erju in igralcem ter igralkam! Se na svidenje!

22. oktober
Šel sem v vinograd na trgato. Tako
nerad še še nikdar nisem podal ka-
kor letos. Skrajno neugodno vreme je
slabo vplivalo na grozdje, tudi toča
je napravila mnogo škode. Hitro so sba-
li grozdje, ni bilo oriskanja kakor lani,
povsod vse liho. 101 brenta - komaj 1000 l
množa, 17° sladkorja. Prav malo dobre
volje sem se vračal. Je že tako božja volja.

29. oktober

Kakor vsako leto, tako se je tudi letos vršil sestanek koroških slovocev v Celju. Nisem se udeležil. Čemu vzbujati bridke spomine na nekaj, kar se spremeniti ne da. Krivda bila je na strani medodajnih oseb, sedaj se ne da nič več popraviti. Kjubljeno ne dobtmo več napaj. Ta denar, ki bi ga potrošil za stoe, ki dalje nič ne koristi, dam rajši za koroške mladernike, da bodo v boju za svetoj koroških slovocev mogli ostajati.

1 november

Danes dobil sem od predsednika okrožnega sodišča v Mariboru poročilo, da se izjasni o sodbi, oziroma pritojbi, ki jo je složil na apelacijsko sodišče predsednik županske peze - Orgoršek. Moris je kar sanjalo, da bo nekaj prišlo - kajti spoznal sem to na njegovem obnašanju.

v zadnjem času po volitvah.

Stoar bila je ta: 12 oktobra prišel
je k meni eden od predlagateljev
liste Balasković Hložj za občinsko
Cerkvenjak in navedel, da so pre-
zeli v listi določeni za volitve, na-
vesti tudi ime predstavnika in
namestnika. Bojijo se, da bi jim
delali težave na dan volitev.
Kato me je prosil, da bi mu dal urad-
no potrdilo, da sta v kandidaturi
listi skrajšani pri volitvah naved-
enih dveh predstavnikov in na-
mestnika. Ker je bilo to res, sem
to potrdilo tudi izdal. Ali ga bo so-
bilni odbor upošteval, je njegova
stvar. V pritožbi se navaja, da
je prišel predstavnik stari po-
trdilom. Bilni odbor pa je odlo-
nil pripravo predstavnikov
pri volitvah, ker v listinah, ki jih je
predložila občina, ni bilo
omejeno ime predstavnik
in namestnik. Bled njegova po-
trdila. Tako pravi pritožba. pa so bili
volilci zbegani - in tega tega
jaz kriv, ker se je neki čisto redaj

pritožil na upravo sodišče, češ, da
se je zgodila kršitev zakona, ker
volilni odbor ni priprustil pred-
stavniška na volišče.

Kaj - pravi pritožba moral bi
ščititi interese volilcev, ki so ga na-
rodno jedinstvo - lista Balaško-
vič pa je bila protirektna in
bi moral tedaj drugače postopati.

Kato se poziva apelacijsko so-
dišče, da potrebno zoper me
ukrene.

Na naslednji poziv podal sem
priloženo t.j. pravo. -

Tako tedaj! Dni Dr. Goršek, ki
se je že nekaterekrat skliceval na
priateljstvo in miše pred me-
naj dušo, ki je radno prostil
za neko uslugo, katero sem tudi
storil, prijazno stisnil roko in
to je ob tasi, ki je bila oadb-
je vložitna (23.10), tamie na drugi
strani oaja, z namenovom, da
bimni škodoval. Kakor sem že
del, se je gosp. predsednik orožnega
sodišča Dr. Žihner jezil, da se Dr.
Goršek zaradi takih malenkosti

Su

Doms

predsednik
okrožnega sodstva

Maribor

N Su $\frac{464}{18133-1}$

Starostni ^{stoo} ~~okrožnega~~ sodstva
so. Lennart v slov. gov. poroda
slednjaka z dne 30. 10. 1933:

Dne 12. 10. 33 zglasile se je
pri starostni D. Flammgu
eden od predlagateljev, ki
sta ~~stara~~ ^{stara} ~~29. 9. 33~~ predložila
kandidaturo ~~leto~~ ^{leto} z ~~notranjo~~
Balabkovo Alojzemu ter
sporočile, da se je na osnovi
jeni kandidaturi ~~leto~~
določeni za ~~sodstvo~~
pri preprostanu preželo
zaprati tudi ~~tudi~~ ^{tudi} pred-
stavitelja ~~lovenstva~~ ^{lovenstva} ~~Krakov~~
ter namestnika ~~Rojs~~ ^{Rojs} ~~Galica~~
kateri ~~imenu~~ ^{imenu} ~~partije~~ ^{partije} ~~zaprati~~
na obeh ~~drugih~~ ^{drugih} ~~listah~~.

Predlagatelj je vsled
tega ~~prosil~~ ^{prosil}, da se ~~nunda~~

uradno posredilo v zgoraj na-
vedenem svidelu
(Lorenz Kunko in Rof. Jakob)

^{posrednik} Ker sta bilateralna glasova
kandidature liste strankene
pri sodišču, slejanko opred-
na v zgoraj navedeni last-
nosti, starična in mater
roberta pomislekov, iz-
dati tako posredilo, ki je
odgovarjalo slejankemu
stani.

~~Kandidatura lista~~
Stoan veljnega odbora
bila je, da se ali šteti ali ne
raona po § 2 odst. 2 banove
uredbe o sestavi kandidaturn
list in odkloni predpustitev
predstavstva ali pa mu
dovoliti, da se poruži pri
odc po § 9 navedene uredbe.

Stoan sodišča ni protokoli,
katera lista je registrirana
ali ne, ker imamo to lo pravilnik
v svidelu § 38-40 zakona o
občinah.

Kandidat se mora navesti
da kandidatura lista Balas
Kod oblozja starična
dr. Flaunig sv. ducel utra,

da bi bila kandidatna lista
v katerem koli oziru protire-
zniška, ker je bilo naslednje
na njej ~~kat~~ kandidatov šest
županov kot kandidatov,
ki so bili prej obitinski
predstojniki v prejšnjih
občinah sedaj združenih v
občino Cerkvenjak, ki bi
bili gotovo od polstotne
oblasti že prej odstopili
ali bi delovali proti rejtni
~~skupini~~

Tad pa se je skareštno
Dr. Flammig po dobitu certifikata
prospetdal, da so se one kane-
didatne liste, ki so bile
na prejšnjem pogoju glede
katerih se kadi, da so prot
rejtni, postavile samo
v gospodarskih ozirih.

Gruenovani se odločno
zavzemajo proti temu, da
bi se pregrešil glede obsega
tj. interese občine
za narodno edinstvo.

Ko je bila slojenja še le zgodnja da
kot kandidatna lista
z novim armo parobom
in le zadnji dan, ⁱⁿ katere
slojstvo je bila potrebna karb. odob-
rila de gozarska, opazil je

inmencovani starostna se pred
gačtškom uradnega porlo-
vanja ~~gačtš~~ da ne odgo-
varja predpisanu karibi
in celo za posledice gačtš
lste, katere bi se onces pridlega
časa ne mogla več onostno
predložiti.

Velod tega opozorit se pred
lagatelja na ta nedostatek
kise je se pravostavno pred
uradnim porlovanjem
popraviti in se je mogla tako
lsta potrditi.

Resničnost temasebse bo
vedel potrditi dr. g. K.
sami, ki je ^{gačtš} ~~gačtš~~ v pred-
na odločbo.

To navesti se čuti star
d. K. ^{razp. K.} ~~razp. K.~~ pr. moran
da se vedel dopis ki sta
~~razp. K.~~

~~Katere se sl. bi, je oložen
se več pr. togb pr. up. na on
sod. bi da zaradi nezak. ontega
porlopa upa ~~med~~ ob. št. uk. da
vol. št. ob. št. celo je, da se
tudi glede tega ne dola
inmencovanega starostno
odgovornega.~~

in veselje. Pavle Kovič je v svoji znani tenko-
nosti za pravilno odersko dolemanje in večini
navzlic podrejenosti pevskih nalog začrtal v svo-
jem plodonosnem oderskem delovanju eno najmoč-
nejših svojih postavk. Samospev v prvi sliki je iz-
pričeval pevske kvalitete. In tretji med njimi, mla-
di pater Celestin, ki je na pomolu vsega tega do-
gajanja. V vseh teh številnih arijah, duetih itd. se
je s krepko pevsko dikcijo in umerjenim preha-
nem od občutkov zanosa do tragične razčlunosti

1. pr. toga

H. d. 2/11 33
H. K. K.

in veselje. Pavle Kovič je v svoji znani tenkočutnosti za pravilno odersko dojemanje in veščini navzlic podrejenosti pevskih nalog načrtal v svojem plodonosnem oderskem delovanju eno najmočnejših svojih postavk. Samospjev v prvi sliki je izpričeval pevske kvalitete. In tretji med njimi, mladi pater Celestin, ki je na pomolu vsega tega dogajanja. V vseh teh številnih arijah, duetih itd. se je s krepko pevsko dikcijo in umerjenim prehajanjem od občutkov zanosa do tragike razživil naš popularni tenor Belizar Sancin. V tej tvorbi so nedvoumni dokazi penetrantnega prodiranja iz ravnine zrelega umetnika v ravnino mojsterstva, ki je izrazno in pevsko prodrlo do veljave v zaključni sceni predzadnje slike. Vsi trije — obkoljeni od zbora molečih, pojočih in veselečih se bratov Saleša (Gorišek), Roka (Blaž), Medica (Tovornik) in vratarja Evzebija (Edo Vendorik) ter drugih.

Filip grof Reventloff-Burgau, v krepki interpretaciji V. Skrbinska, in njegovi, so v drugi sferi, ki prihaja v dotik s prvo samostansko sfero. Ilzo je z ubranim spajanjem pevske in igravske tehnike ter sočno preprostostjo doživljala naša primadona P. Učovičeva. Z vso primerno živahnostjo in porednostjo so se ob sestri Ilzi uveljavljale sestre Marta, Meta in Erna (Savinova, Gorinskova, Križajeva) ter sestrična Monika, ki je E. Barbičevi nudila

Maribor levi breg

Cerkvenjak: odbornikov 18, volivcev 689, volilo 386, Zimič (JNS) 221 (13), Balaskovič (kompr.) 153 (3).

Duplek: 18, 499, 344, Partlič (JNS) 203 (16), Gmajnar (JNS) 141 (2).

Jakobski dol: 24, 850, 534, Semčič (JNS) 290 (20), Snuderl (op.) 244 (4).

Jurovski dol: 18, 708, 510, Rotman (JNS), 331 (16), Korošec (kompr.) 179 (2).

Kamnica: 18, 728, 287, Lorenčič (JNS) 287 (18).

Korena: 24, 798, 356 Kajnik (JNS) 356 (24).

Košaki: 30, 1409, 927, Janžekovič (JNS) 643 (27), Vesenjaki (op.) 284 (3).

Pesnica: 18, 770, 481, Kerenčič (JNS) 284 (16), Šparl (op.) 197 (2).

Selnica ob Dravi: 24, 1007, 551, Verdonik (JNS) 551 (24).

Senarska: 18, 751, 478, Vračič (JNS) 248 (15), Zupe (op.) 230 (3).

Sv. Križ: 18, 225, 169, Hlade (JNS) 169 (18).

Sv. Kungota v Slov. gor.: 24, 947, 723, Leber (JNS) 409 (21), Vavpotič (JNS) 314 (3).

Sv. Marjeta ob Pesnici: 18, 471, 355, Šiker (JNS) 194 (15), Šuman (JNS) 161 (3).

Ščavnica: 24, 920, 414, Breznik (JNS) 312 (22), Spindler (op.) 102 (2).

Št. Ilj v Slov. gor.: 24, 1053, 507, Svaty (JNS) 507 (24).

Št. Lenart v Slov. gor.: 18, 380, 314, dr. Goršek (JNS) 314 (18).

Velka: 18, 662, 266, Malli (JNS) 181 (16), Ferk (JNS) 85 (2).

Voličina: 24, 767, 463, Arnuš (JNS) 46 (0), Müršak (op.) 417 (24).

pritožuje.

Meni je prav, če da onomisan
maral vse ga ose te ljudi, ki so o
obraz prijazni, zadaj pa grizejo
kol volkovi. V tej družbi počutil
se nisem dobrega, mrgolo mi
je ose. Sedaj pa imam se manj
povoda, hliniti se ne morem,
in gledati v družbi osebo, ki me
zaradi takih stvari napada
z namenom, da bi mi delal nepri-
like.

Džoržek si ne more skladiti jez,
da je njegovo okrostrani Mandiblat
armi ga obitno volična tako grozno
pogorel; črda, da se more ne dolgi
tega neopcha.

Oglašajo se pa slaba vest, Mafti,
kakor sem slisal, oloženik je se-
liho pritožb zaradi nezakonitega
postopanja pri volitvah. V furovskem
delu imel je Korotec ob koncu (16⁴)
266 glasov oči kakor Rotman in že
potem so volili Korotca - pri sešte-
vanju glasov pa je imel Rotman
331, Korotec pa 179 glasov. Seve je slo-
žena pritožba. Mogoče sem tudi
gaj to zavrnil.

6 november

Večraj bilo je žegnance v Sv. Lenarta.
Običajno je bilo, da sem bil vabljen
o župnišče k slavnostnemu obedu.
Ker pa je župnik v sodni preiskavi,
sem se oprostil - kajti tudi to bi se
moglo smatrati že kak sestarek
v družbi govorice marsikaj - pri
sedanjih razmerah pa je najbolje,
da človek molči. Nasilje je sedaj
na površju - postal sem apatičen
za vse - kužige so mi edini prija-
telji in prehod po temnem
gozdu, da pozabim na vse, kar
mi grem sree.

1 december

Godovinski dan Kjedinjca
se je oled petnajstletice posebn
slavnostno obhajal. Kakor vedno, je
ta dan slavnostna masa, k kateri
so vabljeni predstavniki vschob-
lastij in jetudi dolžnost, da se je
udeležijo, kar se tudi vedno zgodi.
De župan trše obitne Sv. Lenart,

večkrat odlikovan od k. Velikarstva,
starosta šolske župe, načelnik ju-
panske zveze, načelnik prostovoljnega
gasilskega društva itd. odvetnik
D. Gorisček. Milan poslal je kot zastop-
nika prosba občinkega svetovaleca
franca Keckaja; on nam pa je šel z
lovske družbo še pred našo v Ermi-
les na lov. Mogoče je hotel s tem po-
častiti ta največji narodni praz-
nik, da so sčas, ko je bila božja sluj-
ba in se je nazadnje zapela držav-
na himna, pridno streljali na
gajce in fazane. Nam mladini
nam pa je zabijano, da se moramo
udeložiti te slovesnosti, kar je od
dobrega domoljuba namo ob sebi
razumevamo, ga predstavnika obči-
ne, ki nosi visoka odlikovanja
in je drugak polu nadduševja
za našo kraljevino, pa gro v zeleni
gozdi se razveseljeval. Ljudje so
pač gunglali z glasovi, tu in
tam kakšna opazka, koder je pa od
njega odšel, si je pa samo mislil:
Anod licet fovi, non licet bovi!

24 december

Soči večer! Kopet sem ga doživel!
Hvala bodi Bogamogočnemu za
ta dar! Eho in skromno obkafali smo
v domačem krogu ta večer! Mislil sem
en, da ni ničesar, kar bi tožilo moje
srečo, o, kar sem storil v preteklem
letu, sem opravljal po najboljši vesti.
In rini mi da veliko tolažbo in
moč. - Ker je bilo ograženo, da se
slivijo gošče v radiju bekleherški
gornovi, sem šel poslušat. In res!
Slival sem jih in ono petje, tam na
mestu, kjer se je Zolčkar rodil - in
slival sem petje in gornovo najprej
menitejših cerkva cele Evrope ra-
zun Rusije - Rnu, Partz - London - Köln,
Praga - Dunaj - Bukaresta - Beograd.
Po celi Evropi so slivali vsi isti glas,
isto ubrano petje gornovo - ki so ogra-
žovali mir - mislil sem si pač,
v ko bi ta glas ne bil osem do vrea,
in da bi zvenel odno - da bi ne
našel glas zavisti, soarašto in
rappora oči odureva - potem bi
bil res pravi mir na svetu - potem
bi prišla tudi trafna ročā! Daj!
Osemogočni, da se to izpolni.

1934

20 januar

Igra "Črni križ" pri Hrastovcu igrala se je 6. januarja v Sv. Lovrenču že četrtoč. Doorana bila je zopet do zadnjega kotička napolnjena. gledalci bili so zelo zadovoljni, ker so vsi igralci svojo slovo izbornu rešili. Pri Sv. Antonu igrali so jo 31. 12. in 7. 1. pri Bolfenku 31. 12. Sedaj jo v priporočje še pri Negrovi, Sv. Juriju na Seavnici, St. Tomažu, tudi o Sv. Jakobu in Jarcini pri pride na oder. Tako se more reči, da je naša ta igra po vseh slovenskih koricah prijazni sprejem, kakor se mi poroča, je povsem obširno navdušenje. Verjetno dela le to, da je obširno sprejeto to kot narodno blago in z zanimanjem sledi vsem dogodkom, ki so se odigrali o tukajšnjih krajih pred dasi in časi. Poskušal bom, da spravimo to igro tudi na Korosko, saj so me iz Logarja in St. Vidu v Podjuni prosili za to.

23 januar

Obširne solitoe pri so. Antonu
in so. Jurju v slov. goricah je vsled
pritožbe upravnoro sodisce v Lelfu
razveljavilo. Ker se najbolj zani-
mali razlogi za razveljavljanje
solitoe pri so. Antonu. Čital sem
jih. Okolnost, da solilni odbor ni
pripustil predstavnika dorenčev
Vinkesta, da bi prisostvoval privo-
litvah, ker njegovega imena ni bilo
napisanega v razloženi kandidat-
milisti, če tudi se je izkazal z urad-
nim potrdilom, ki sem ga dal jaz,
je bilo morda furo za razveljavljan-
je. To je smatral dr. Goršek za
največje krivice postavce, ker sem
na zahtevo solilca dal to potrdilo.
Iaono nasprotno bi bilo kaznjivo,
ako bi ga ne dal - Micala bi me
oblast na odgooru, ker bi krivilo
sem, da bi ne hotel potrditi in kaj,
kar je v spisih, so so dolžnost.
Vedel sem, da sem prav storil, zato
sem bil popolnoma miran

navedena oblašč je temu, da sled
te pritožbe ni ničesar ukrenila zoper
meny, moje ravnanje odobrila.
S tem sem dobil zadostitev. Pra
pa mi je, da spoznam dr. Gorisčka
še bolj. Viskateljki čest, ki sem ga
imel gani, mi je pa popolnoma
zavrnil v mojem areu. Kato je
tudi moje običanje napram
njemu temu primerno prito
jeno.

24 januar

Ko vedel sem, da se je vrnil pri dr.
Jurifu v sloo-gr. Kjer je sedaj sled raz
veljastjenih oditor pri prigradetih odito
omevirjenih, shod županske goop
katere predsednik je dr. Gorisček. Med
drugim je omenil tudi dejstvo, da
so jeseni v Celju tri sodniške (glej zapise
pod 17. oktober) upravnega sodišča opo
kožili, ker niso bili na kloujani
sedanjemu režimu. Nanjih mesto
imenoovani sodniki pa so nastopili
isto pot, kar kažejo s tem, da obšne
oditor, ki so se orile 15.10.1933, kar po

visti razveljajo. Ostalo je tedaj ore
pri staremu. Da, hudo je to za lju-
di, ki bi najrajši imeli, da bi ore
razkoritost, ki so jih zakrili,
sodnik kratko malo prejel. Lepo
naziranje in to jurista! Kato pa
rečem: Proste od delovanja sod-
nika, njegov poklic je ozičen, on
je zato določen, da varuje pravico
in priporoča zakonu do veljave.
Lepo bi izgledalo, ~~da~~ bi postal sod-
nik lepo orodje tistih, ki imajo
moč v rokah, potem se lahko reče,
da se neha vsak zakon in to bi
bil konec vsakega pravnega stan-
ja. - Tudi novi sodnik hči maki,
ki je prišel na mesto umrlega sod-
nika dr. Tarjela, ni je tu v peti,
ker je „klerikalce“. Krogu! Povedal
je, da je deloval goper to, da bi prišel
hči sem; ker pa se to ni zgodilo,
pa se mora delovati nato, da bo od
tukaj promeščen. Mislim, da bodo
ostale to le pobožne želje; dokler
stori sodnik svojo dolžnost, ga bo tu-
di nadrejena oblast ščitila.

26 januar

Ko vedel sem, da se je Dr. Gorisček na
zborovanju G. K. v Marlbornu silno raz-
burjal nad tem, da so bile občinske
odlitoe pri to. Antonu razveljavlje-
ne in to baje samo zaradi tega, ker
sem jaz dal uradno potrdilo, da
sta Lorenčič Kirko in Rofo Jakob
predstavnik oz. izbrana namestnik
liste, kar je v izjavi v knjigi zapisano.
In to je strašen globt v očeh Dr.
Gorisčka. Zmeromal me je največ
jega klerikalec v celeni okraju.
Zaradi: O kakšen greh, biti kle-
rikalec! Čudno, da ne stoji v
So. Pirnu, da je Bog ustvaril samo
liberalce. Ko se je sedaj toliko pi-
salo o neki morski potasti tam na
obali Angleške, ni izključeno, da
je prišel iz morskih globt pri
predpostavni klerikalni zmaji,
gorje, če pride do Adrijanske obali,
potem je z liberalci konec! Dan
ga ducoun se čita, da je upravnico
roditi v celju razveljavilo občinske
odlitoe, brezkonu sem tudi tam

in cel so se klerikalno prste smes.
 Prihlopiti razsodbo o razveljavitvi
 ju občinskih volitev v Smledniku,
 to zaradi tega, ker se je v našem
 skraju in drugod dosledno prak-
 ticalo tako, da se se ni pripusti-
 lo predstavitvi, ko se je ugotov-
 ljal volilni rezultat. To interpre-
 tacija je dala jutro nekaj dni pred
 volitvami - namreč je bil pro-
 zoren - nikakor pa ni odgovala
 duhu zakona. Upravno sodišče
 ga je pravo stališče.

Občinske volitve v Smledniku

Upravno sodišče v Celju je pod številko A 349/33/6 izdalo to le odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Smlednik, srez Kranj, se je v volivnem imeniku spisal Jamnik Franc, posestnik v Podrečju, dne 21. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50, odstavek 5 zakona o občinah v mesecu dni od prejema te odločbe izvršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

1. Volivni odbor je odstranil ob koncu glasovanja, pred ugotovitvijo volivnega rezultata predstavnika kandidatne liste Burgerja Josipa. Ta ukrep je utemeljil volivni odbor s tem, da je baje prišlo trikrat do incidentov med volivci in omenjenim predstavnikom. Ni pa povedano, kdo je zakrivil te incidente in v čem so obstojali. Glede odstranitve omenjenega predstavnika liste je dal še posebno izjavo predsednik volivnega odbora. Ta trdi, da je bil upravičen odstraniti pred ugotovitvijo volivnega rezultata oba predstavnika, češ, da predstavniki nimajo pravice prisostvovati zaključnim poslom volivnega odbora in da nimajo pravice vpogleda v glasovalne zapiske.

Ta argumentacija predsednika volivnega odbora je brez zakonske podlage. Po § 34. zakona o občinah imajo predstavniki kandidatnih list pravico, prisostvovati poslovanju volivnega kakor tudi glavnega volivnega odbora ves čas volitev. Iz dejstva, da daje zakon predstavnikom list pravico, da prisostvujejo ne samo glasovanju volivnega, marveč tudi glavnega volivnega odbora, jasno izvira, da se pravica prisostvovanja ne omejuje samo na glasovanje, ampak tudi na oni del poslovanja, s katerim se ugotovi rezultat volitev. Pod izrazom »volitve«, ki se rabi v cit. § 34, ni torej razumeti samo glasovanje, ampak celokupno poslovanje volivnih in glavnih volivnih odborov od početka do konca.

Iz navedenega se vidi, da je motivacija volivnega odbora glede odstranitve predstavnika Burgerjeve liste brez pravne in dejanske podlage. S tem svojim ukrepom je volivni odbor prekršil predstavnikovo pravico kontrole nad poslovanjem volivnega odbora, hkrati pa je vzel s tem volivnim aktom in ugotovitvi volivnega odbora glavni zakonski pogoj verodostojnosti.

II. Iz samih volivnih aktov tudi izvira, da so za listo Bohinca Jerneja oddani štirje neveljavni glasovi. To so glasovi štirih volivcev, ki niso pristopili osebno na volišče, marveč so glasovali po pooblaščenih. Iz pooblastil, ki so prikjučena splošnemu volivnemu seznamu, se vidi, da so to naslednji volivci: Čebul Janez, Čebul Jože, Novak

Josip, Dolmar Jernej. Vsi ti so glasovali za listo Bohinca Jerneja in sicer pod tekočimi številkami 271, 280, 303, 304 posebnega seznama te liste. Tak način glasovanja je v nasprotju s predpisom § 35 zakona o občinah, ki odreja, da samo volivci glasovati samo osebno. To velja tudi v primeru, ki ga predvideva § 22. članovine, ki ureja o glasovalnem postopku, kjer v tem predpisu je določeno samo to, da volivci, ki radi težke telesne hiše ne bi mogli glasovati na v § 20 predpisani način, smejo privedi pred volivni odbor pooblaščenca, ki glasujejo mesto njih, kar pomeni, da morajo tudi taki volivci osebno pristopiti na volišče.

III. Nepravilna je tudi ugotovitev volivnega rezultata. Točnost ugotovitve je dvomljiva že zbog tega, ker v tem oziru akti niso skladni. Medtem, ko je volivni odbor ugotovil, da je bilo oddanih vsega skupaj 612 glasov, je v razglasu občine navedeno, da je bilo oddanih glasov vsega 607. V zadnjem seznamu pa je zadnja teh števil 622. Pri ugotovitvi volivnega odbora je dobila lista Bohinca Jerneja 308 glasov, lista Burgerja Jožefa pa 299 glasov.

Ker so radi navedenih nesoglasij uradne ugotovitve števila oddanih glasov nezanesljive, je upravno sodišče samo preštelo vse glasove po splošnem seznamu in po posebnih glasovalnih seznamih. Na ta način je ugotovilo, da je vseh glasov bilo oddanih 612, od tega 308 za listo Bohinca Jerneja, 304 pa za listo Burgerja Jožefa. Razlik znaša torej štiri glasove.

Ce se pa od liste Bohinca Jerneja odštejejo štirje neveljavni glasovi, ki so omenjeni zgoraj pod II., potem ima lista Bohinca Jerneja 304 glasove, torej enako število kot lista Burgerja Jožefa. Iz navedenega se jasno vidi, da so se v volivnem postopku dogodile bistvene nepravilnosti, ki so odločilno vplivale na rezultat volitev.

Pritožbi se je torej moralo ugoditi.

Celje, dne 23. decembra 1933.

★

Gostilne zapirajo

V Subotici, ki menda tudi slovi po velikem številu gostiln, so že lani vneto začeli zapirati gostilne. V začetku 1. 1933 je v Subotici bilo še 360 gostiln. Dne 31. decembra 1933 jih je bilo le še 148. Od 1. do 17. januarja letos pa so od teh zaprli še 32 gostiln. Tako ima danes Subotica mesto lanskih 360 le še 116 gostiln. Pa bodo morda še reducirali. Za resnično potrebo jih bo dovolj. Za golo pijančevanje in zapravljanje pa je vsaka odveč.

Poizvedovanja

Revna vdova je v sredo zjutraj ob pol 8 izgubila na hodniku pred svojimi stanovanjskimi vrati v baraki pri klavnici denarnico, v kateri je bila vsa njena mesečna pokojnina, katero je dan prej dobila. Poštenega najditelja prosimo, da vrne proti nagradi najdeni denar, ker je vdova ostala brez denarja in ne more kupiti niti kruha svojim štirim otrokom. Naslov vdove pove uredništvo »Slovenca«.

Mariboru na podlagi »Jutrovega« poročila vest, da se je tukašnji trgovec Mastek pri smučanju smrtno ponesrečil. Vest pa je neosnovana.

□ **Volivni red v Zbornico za TOI** je tvoril predmet živahne seje tukašnjega gospodarskega predstavništva, ki se je vršila v sredo zvečer. Kakor smo že svoječasno poročali, je nastal med štajerskimi gospodarskimi krogi hud odpor proti novemu volivnemu redu v Zbornico za TOI, ki bi bil zasigural predstavnikom ljubljanskega gospodarstva v zborničnem vodstvu faktično večino. Vršila so se radi tega odpora dolgotrajnejša pogajanja, ki bodo privedla, kakor se je poročalo na omenjeni seji, do sporazuma. Razdelitev mandatov se bo izvršila teritorialno, tako da bo štajersko gospodarstvo po svoji številčni moči dobilo pri-

ževnika Aleksandra Balabanova, je bila prirejena te dni v Soliji velika slovesnost, katere se je udeležila celo kraljevska dvojica. Za ta dan je tudi izšla bogata knjiga: »Aleksander Balabanov«, kjer je izbor Balabanovih pesmi, prevodov (silen prevajavec!), več feljtonov, književnih esejev in razprav o poetiki. Drugi del knjige (celotna knjiga obsega 595 str.) pa vsebuje sestavke o Balabanu in njegovi delavnosti, tu so sodelovali vsi vidnejši bolgarski književniki.

Stoletnico prvega stalnega zagrebškega gledališča bodo Hrvatje praznovali 4. novembra t. l. Kot prva predstava tega dne je bila pred sto leti nemška drama »Nikolas, Graf von Zriny« (Körner), seveda v nemščini. V hrvaščini je bila izvajana prva drama šele l. 1840., in sicer Kukuljevičev »Jurán i Solija«.

Smrt španskega slikarja. Te dni je v Barceloni umrl v 72. letu znani španski slikar Utrillo. Pokojnik je živel dolgo vrsto let v inozemstvu, zlasti v Belgiji, Nemčiji in na Bolgarskem. S svojimi deli je odločilno posegel v razvoj takozv. umetniške revolucije v Barceloni.

»**Zlatna knjiga**«, br. 35, katero izdaja mesečno znani belgrajski knjigarnar Geza Kohn kot posebno otroško književno zbirko, prinaša v zadnjem zvezku perzijske pravljice »Hiljadu i jedan dan«.

Drobne. Te dni so odprli v Berlinu razstavo moderne kitajske umetnosti, katere se je udeležil novi kitajski poslanik v Berlinu, Liu Čang. — Satirični roman Vladislava Vančuro »Konec starych časů«, bo izdala v bližnji prihodnosti praška založba Melantrich. Vančuro poznamo po krajših prevodih tudi Slovenci. — Roman H. Manna, »Resno življenje«, je pravkar izšel v praški založnici Gutenberg.

kjer je pač bilo vozilo opremljeno z registrsko številko.

□ **Gibanje na delovnem trgu.** V drugi desetini januarja se je na novo prijavilo 106, delo je bilo ponujeno 12, posredovanj je bilo izvršenih 12, odpadlo je 522 delovnih moči, in sicer 502 moška in 20 žensk, v evidenci jih je ostalo 621, 580 moških in 41 žensk. Ta številka je napram prejšnji, ki je izkazovala 1049 brezposelnih zelo nizka, to pa zaradi tega, ker se bo tudi v vrstah brezposelnih po novi naredbi vodila drugačna evidenca. Delo je na razpolago: 1 strojevodji, 1 mizarju, 1 hlapcu, 2 kuharicam, 2 služkinjam in 1 postrežnici.

□ **Nepoboljšljiva grešnica** je mlada Pavla V., po poklicu brezposelna delavka. V zadnjem času je ukradla nekemu slepcu manufakturnega blaga in platna, ki ga je dobil dve leti zaporedoma od neke dobrodelne organizacije, v vrednosti okrog 1100 Din. Blago je policija sicer zaplenila, toda že potem, ko je bilo prodano. Pavla tatvino prizna in je bila zato oddana v zapore okrožnega sodišča. Ima tudi dva nezakonska otroka, za katere pa skrbi večinoma njena mati, ki je sama velika reva. Če mati kaj sprositi za otročiče, pride hčerka in odnese zase.

□ **Smolo je imel zadnje dni** v Celju neki predavatelj. Neko celjsko društvo ga je povabilo, prišel je iz Zagreba, toda tam, kjer bi se imelo predavanje vršiti, ni bilo ničesar pripravljenega, tako da je moral gospod, po dolgi vožnji iz Zagreba, urediti pred predavanjem še vse tehnično delo sam. Lepega izpričevala si Celjani na ta način ne bodo napravili.

Ptuj

Ogromna skala, ki je zdrknila izpod ptujskega gradu, kakor smo poročali, je napravila na gospodarskem posloplju sodnega oficijala Pintarja okrog 10.000 Din škode. Komisija je ugotovila, da je vzrok nezgode ta, ker strmi svet ni bil zaščiten in se je zemlja radi močnih padavin zrahljala, kar je povzročilo da je skala — že tretja — z ogromno množino zemlje zdrknila v nizino. Mestni magistrat je odredil, da se prične takoj z delom za zaščito proti ponovnim nevarnostim.

Falzifikat 50 dinarskega kovanca so ugotovili v Ptuj. Falzifikat je prav dobro izdelan in ga je težko ločiti od pravega.

Policijske vesti. Policija je prišla 21 letno Julijano Majcen, brezposelno vrtnarico, brez stalnega bivališča, pristojno v občino Sv. Tomaž pri Ormožu, radi prepovedanega povratka v Ptuj, od koder je izgnana. Izročili so jo sodišču. Poteklo je komaj osem dni, ko je bila odpravljena odgonskim potom v domovinsko občino po prestani kazni treh tednov, katero kazen je dobila od sodišča radi prepovedanega povratka.

Občinske volitve v Senčurju pri Kranju

Upravno sodišče v Celju je pod št. A 444-33-10 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Senčur, srez Kranjski, se je v volilnem imeniku vpisani Gašperlin Matija, posestnik v Senčurju, zastopan po dr. Antonu Megušarju, odvetniku v Kranju, dne 23. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugotovi in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po § 50., odstavek 5. zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volilnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelj trdi, da si predstavnik kandidatne liste Umnik Antona — Umnik Anton sam in njegov namestnik Celar Janez nista smela ničesar beležiti in da nista smela vpogledati glasovalnih zapisnikov; da je zapisnikar, ki je zapisoval volilce, ki so glasovali za Umnikovo listo, držal roko ali pa kak papir pred peresom, tako da predstavnika nista mogla videti, ali je glasovalec vpisal ali ne; da je predsednik volilnega odbora odstranil predstavnika Umnika Antona iz volilnega lokala, češ da agitira, in da je vzel njegovemu namestniku Celarju rožni venec, da ne bi mogel z njim šteti volilcev, in da je glasom uradnega izkaza dobila lista Štera Jakoba 334 glasov in lista Umnika Antona 269 glasov, dočim je po ugotovitvah predstavnikov Umnikove liste potem štelja z rožnim vencem in papirnati kroglicami za to listo glasovalo 385 volilcev in za Šterovo listo 218 volilcev.

Glede pritožiteljeve trditve, da je bila predstavnikoma Umnikove liste onemogočena vsaka kontrola volitvenega postopka, izvira že iz volilnih zapisnikov tole: Da je predsednik volilnega odbora takoj ob pričetku volitev obema predstavnikoma list prepovedal, da si delata beležke, da je občinski tajnik Smolej Franc, ki je vodil seznam za Umnikovo listo, res zakrival z roko tekoče številke zapisnika in da je predsednik volilnega odbora vzel predstavniku Celarju Janezu rožni venec, da ne bi mogel šteti volilcev.

Nadalje sta bila o gornji pritožiteljevi trditvi pri sreskem sodišču v Kranju zaslišana predsednik volilnega odbora Jocič Ivan in član tega odbora Gašperlin Ivan. Prvoimenovani je v svoji izpovedi, podani pod prisego priznal, da res ni dovolil predstavniku Umniku Antonu in njegovemu namestniku, da si delata zasebne zapiske in da nadzorujeta zapisnikarja pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname, ker je to smatral za nepotrebno in ker bi predstavnika Umnikove liste s svojimi zasebnimi podatki še bolj vplivala na itak napete razmere v občini. Gašperlin Ivan je to izpovedbo pod prisego potrdil.

Iz podatkov v volilnih zapisnikih in iz izpovedb članov volilnega odbora torej jasno izvira, da je bila predstavnikoma Umnikove liste onemogočena vsaka uspešna kontrola volitvenega postopka. S tem pa se je prekršilo določilo § 34 odst. 2. zakona o občinah. Po tem določilu imajo namreč predstavniki kandidatnih list pravico, da sme predsednik liste prisostvovati glasovanju samo kot pasiven gledalec, nego ima kot pooblaščenec volilcev listo, katero zastopa, pravico, da nadzoruje volitveno postopanje. Ta nadzor pa lahko vrši na dva načina: 1. da si sam beleži oddane glasove in 2. da nadzoruje zapisnikarja pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname. Čim se mu zabrani oboje, potem je kontrola volitvenega postopka po predstavniku liste nemogoča in njegova navzočnost nima več pravega namena. Razume se seveda, da predstavnik s takim kontroliranjem ne sme v nobenem oziru ovirati volilnega odbora pri njegovem poslovanju, kakor tudi sicer ne motiti glasovanja ali nedovoljeno agitatorsko vplivati na volilce.

V predmetnem primeru je zabranil volilni odbor predstavnikoma Umnikove liste, da si delata beležke, češ, da bi se s tem še bolj uplivalo na itak napete razmere v občini. Ne glede na to, da ta okolnost v gornjih izjavanjih ni noben razlog za prepoved omenjene kontrole, bi pa moral volilni odbor predstavnikoma Umnikove liste vsaj dopustiti, da na drug način štejeta glasove ali da nadzorujeta vpisovanje glasov. Pa tudi to kontrolo je brez vsakega razloga onemogočil predsednik volilnega odbora s tem, da je Celarju Janezu odvzel rožni venec, in da je predstavnikoma prepovedal, da ne smeta opazovati, kaj se piše v glasovalne sezname.

S tem, da sta predstavnika Umnikove liste prisostvovala štetju glasov po zaključitvi glasovanja, pa gornja nepravilnost ni odpravljena. Kajti radi prepovedi vsakršne kontrole nista imela nobenega vpoštevnega dokaza, s katerim bi mogla izpodbiti pravilnost uradne ugotovitve volilnega rezultata.

Navedena kršitev pravice predstavnikov Umnikove liste v zvezi s pritožiteljevo trditvijo, da je uradni rezultat volitev napačen, odvzame volilnim aktom in ugotovitvi volilnega rezultata listo verodostojnost, ki bi jim kot uradnim aktom sicer šla brez te kršitve. To kršitev je tedaj v tem primeru smatrati kot odločilnega pomena za končni izid volitev, vsled česar je bilo odločiti, kakor je zgoraj navedeno.

Pripominja se še, da je predsednik volilnega odbora tudi brez zakonitega razloga odstranil predstavnika Umnika Antona iz volilnega lokala. Iz volilnih zapisnikov namreč izvira, da je predsednik volilnega odbora odločil Umnika zato, ker se je ta pogovarjal z volilcem Rabičem Alojzjem, kar je predsednik smatral za agitacijo. Iz volilnih zapisnikov ni razvidno, o čem sta se Umnik in Rabič pogovarjala in če je res šlo za agitacijo, kar na Umnik odločno zanika. Pa tudi, če je šlo za agitacijo, ne bi smel predsednik volilnega odbora že na podstavi tega edinega primera brez predhodnega opomina izključiti predstavnika Umnika od prisostvovanja volitvam.

Pritožbi se je torej moralo ugoditi.

Celje dne 13. januarja 1934.

28. januar

Ad perpetuam rei memoriam pri
klopim razsolbo upravnega sodišča
v Celju glede občinskih volitev v Sen-
čurju pri Kranju. Če se čita ta sodba

ganj 3000 Din. Podoben ostanek je bil v letu 1933, ko je vanju v preteklem letu je poročal tajnik g. Gerlanc, ki je ponovno povdaril zahvalo Mohorjevi družbi in pisatelju g. Finžgarju, ker so pokazali popolno razumevanje za stremiljenja Jadranske Straže in pripomogli, da je šla ta lepa knjiga v tako velikem številu med slovenski narod. Blagajnik g. Ciril Sadar je poročal, da je imela organizacija v preteklem poslovnem letu dohodkov 21.016,75 Din, izdatkov pa 18.204,25 Din. Na tem običnem zboru je predaval g. V. Pirnat o pomenu, vrednosti in potrebi Jadranske Straže. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: preds. dr. Gorčičan Al., župan; odborniki: Gavrilović N. Dušan, polk. komandant mesta, Jurak Peter, opat Prekoršek Ivan, n. poslanec, dr. Ivič Štefan, zdravnik, Marinček Fr., ravnatelj trgovske šole, Juričević Boženska, profesorica, Zupančič Ivanka, upraviteljica osnovne šole; dr. Bavdek Jože, sodnik upravnega sodišča, Gerlanc Bogomir, učitelj, Sadar Ciril, blag. mestne hranilnice in Čergolj Janko, poš. poduradnik. Člani nadzornega odbora: dr. Raišp Ivan, primarij in Smertnik Jože, ravnatelj celjske posojilnice.

☞ Pogreb tragično umrlega mesarskega pomočnika Brezovška Jožefa bo danes ob 4 popoldan na okoliškem pokopališču. Pokojni je bil brat ge. Reicherjeve, kjer je bil tudi v službi.

☞ Lesni trgovci iz celjskega okraja pozor! Z ozirom na zbor lesnili trgovcev, ki se sestanejo dne 30. januarja t. l. v Mozirju k razpravam o stanovskih in gospodarskih vprašanjih, opozarja sekcija lesnih trgovcev pri Združenju lesnih trgovcev za okraje Celje — Gornji grad in Šmarje pri Jelšah v Celju, da je za člane iz celjskega okraja organizirana avtobusna vožnja v Mozirje. Celjski mestni avtobus bo na razpolago v torek, dne 30. januarja pred kolodvorom v Celju. Odhod je določen za 8.30. Avtobus čaka v Mozirju do konca zborovanja. Cena vožnje za vsakega udeleženca tja in nazaj ca 35 Din. Spotoma bo pobiral udeležence iz krajev ob progi Celje — Mozirje, ter se člani opozarjajo, naj se zbirajo ob običajnih postajališčih. Sekcija prosi za sporočilo vseh onih članov, ki se nameravajo poslužiti te zveze in to radi pregleda za slučaj, če bo treba naročiti več vozov.

Kuluk. Mestna uprava sestavlja sezname zavezancev za ljudsko delo za tekoče proračunsko leto. Da bodo seznamni točni, se pozivajo vsi prizadeti, da v mestni upravi navedejo sezname obveznikov ljudskega dela za leto 1933 in podajo morebitne priponbe, v kolikor so obstoječi seznamni nepravilni.

Na glavni cesti pri Sv. Janžu na Dravskem polju blizu cerkve je prišlo med dvema voznikoma do karambola, ki bi postal kmalu usodopoln. Voznika Simon Pesek iz Zlatoličja in Antonija Zupančič iz Gorečevasi sta, z vozovi skupaj trčila. Voz Simona Peska se je pri tem prevrnil in pokopal Peska in njegovega 10-letnega sina Jožefa. Dočim se je fantek skobacal iz neoprijetnega položaja skoroda nepoškodovan, je dobil Simon Pesek precej hude poškodbe na glavi. Kateri izmed voznikov je zaktivil trčenje z vozovi, bo dognala šele sodnija, ki je uvedla preiskavo.

Trbovlje

Samaritanski ozir. higijenski tečaj za žene in dekleta se vrši v Društvenem domu ob sredah in petkih popoldne od 5—6 in je prav dobro obiskan.

Poslovanje socialnega urada na občini je za stranke samo ob torkih, četrtnih in sobotah med uradnimi urami, druge dni je preobložen z drugim delom.

Pasje znamke za leto 1934 morajo kupiti lastniki psov pri županstvu. Pristojbina znaša 50 Din. Psa, ki po 1. marcu ne bodo imeli znamke, bo pobral konjač.

Najfinejša gornjebanaška moka po najnižjih dnevnih cenah ter razno prekajeno meso na zalogi pri Karl Alberta Zupanc, Trbovlje.

Novo mesto

Sprejem novih radio valov je lahkoten — seveda samo, če imate PHILIPS radio z novo brezplačno tabelo. Dobi se pri zastopstvu absolutno vodeče firme

M. Wachter

urar, zlatar in optik — Novo mesto.

Pritožbe proti občinskim volitvam

Upravno sodišče v Celju je prejelo 143 pritožb: o desetih še ni razpravljalo, dvajsetim je ugodilo, ostalih stotrinajst pa je zavrnilo kot neutemeljene

Občinske volitve v Sloveniji dne 15. oktobra so prinesle naravnost katastrofalen poraz punktašem in drugim opozicijskim skupinam. Bile so res zopet nekaj plebiscit, vendar pa docela drugačen, kakor so punktaši napovedovali. Slovensko ljudstvo se je takrat z ogromno večino ponovno odločno izreklo proti stari politiki razdora in zdražbe in ravno tako odločno za novo jugoslovensko politiko složnega dela, ki edina nas more srečno pripeljati skozi današnje gospodarske nadloge.

Poraz punktašev in njihovih prostovoljnih ali neprostovoljnih zaveznikov je bil tako velik, da je pomenil za nje silno blamažo. Da bi se oprali in svojo blamažo vsaj malo omilili, so na vso moč tožili in se zgražali nad terorjem, ki se je baje navalil na nje, čeprav je znano, da so ravno oni sami pritiskali na volilce in kandidate z najhujšimi in največje obsodbe vrednimi sredstvi. Ohenem je bila organizirana akcija, da so punktaši in drugi poraženci začeli vlagati proti volitvam pritožbe na upravno sodišče v Celju. Razumljivo je to. Hoteli so dati na ta način vsaj nekaj verjetnosti svojim izmišljenim očitkom o nepravilnostih in nasilstvih pri volitvah, obenem pa vlti poguma zapeljancem, ki so pri volitvah šli na njihov lim, a so se potem zgrozili, ko so spoznali, kako osamljeni so v slovenskem ljudstvu. Saj je med 367 občinami v preko 300 občinah zmaga Jugoslovenska nacionalna stranka, dočim so vse opozicijske skupine skupaj dobile le okrog 60 občin.

Seveda je to zelo bolelo vse one, ki so drugim dopovedovali ali pa si morda celo še sami domišljali, da je naše ljudstvo za njimi. Po izidu parlamentarnih volitev l. 1931. in po krasnem razvoju nacionalne politične organizacije so bile občinske volitve pač neizpodbiten dokaz, da je poraz separatizma in punktaštva, poraz stare strankarske miselnosti definitiven in nepopravljiv. Sebi v tolažbo in drugim v slepilo so torej blamirani kolovodje storili vse, da se je vtila prava poplava pritožb na upravno sodišče, ki je po zakonu o občinah pristojno, da razsoja o zakonitosti in pravilnosti občinskih volitev. Res je upravno sodišče v Celju prejelo 143 pritožb menda iz vseh srezov, iz teh več, iz onih manj.

Pritožbo proti kakim volitvam sestaviti ni težko. Posebno ne proti volitvam, ki so se vršile v takih okolištinah kakor zadnje občinske volitve. Bile so namreč prve po novem zakonu o občinah, ki je ravno glede svojih določb o volitvah precej kompliciran in formalističen. Upravno sodstvo poprej še ni imelo prilike izreči svoje mnenje, kako je treba to ali ono določbo zakona tolmačiti in izvajati. Zato so bila pritožbeni spekulaciji vrata na široko odprta, ne glede na to, da se lahko pritožba vlti sploh proti vsakim volitvam. Tudi dejstvo, da so bile zadnje občinske volitve neposredno po izvedeni komasaciji občin in da so se torej vršile v okolju, ki še ni bilo vživeto in konsolidirano, tudi to je rodilo marsikako okolnost, za katero se je lahko pograbili oni, ki se je hotel za vsako ceno pritožiti.

Razumljivo je, da je bila ogromna večina pritožb vložena iz poraženega opozicijskega tabora, ki je hotel s tem zakriti svojo blamažo in potolažiti nevoljno razočaranost svojih zapeljanih volilcev. Nakana se je obnesla le za nekaj tednov, zdaj pa je blamaža še večja. Kajti upravno sodišče v Celju urno re-

šuje vložene pritožbe in je doslej razpravljalo že o vseh razen o desetih. Med onimi 133 pritožbami, o katerih je že sklepalo, jih je 113 zavrnilo kot neutemeljene in samo 20 pritožbam je ugodilo in to večinoma iz razlogov formalnega značaja. Največ primerov je takih, da je bilo sodišče glede te ali one določbe zakona o občinah mnenja, da jo je treba drugače tolmačiti in izvajati, kakor je to storila dotična volilna komisija. Do teh razlik v tolmačenju je prišlo zaradi tega, ker upravno sodstvo, kakor smo že gori napisali, poprej še ni imelo prilike ustvariti enotno razlago zakona. Zato vidimo, da so upravna sodišča tudi v drugih banovinah razveljavila več občinskih volitev, ker po njihovem mnenju volilne komisije zakona niso pravilno izvajale. Ker so upravna sodišča v zadevah občinskih volitev vrhovna instanca in proti njihovim razsodbam ni priziva, bo vsekakor koristno in potrebno, da se vse te razsodbe in njihove utemeljitve zberejo ter medsebojno primerjajo. V kolikor se strinjajo, jih bo treba objaviti, da se bo vedelo, kako je treba po mnenju upravnih sodišč zakon tolmačiti in izvajati. Kjer pa se nazorji upravnih sodišč ne ujemajo, bo treba poskrbeti za avtentično interpretacijo, odnosno pojasnilo zakona. Le na ta način se da doseči enotnost v izvajanju zakona za vso državo in preprečiti nevarnost, da bi veljale za eno banovino drugačne določbe kakor za drugo.

Pa da se vrnemo k razsodbam celjskega upravnega sodišča. Ako upoštevamo vse okoliščine, ki smo jih navedli, moramo reči, da pomenijo razsodbe uničujočo obsodbo onih, ki so s pritožbami na upravno sodišče hoteli dati vsaj videz upravičenosti in verjetnosti izmišljotinam o nasilstvih in nepravilnostih pri volitvah. Iz onih 20 razsodb, s katerimi je upravno sodišče pritožbam ugodilo, je razvidno, kako rigorozno je sodišče tolmačilo zakon. Tem bolj glasno govori zato onih 113 pritožb, ki jih je sodišče že doslej zavrnilo kot neutemeljene. Zavrnitev take ogromne večine vloženi pritožb je dokaz, kako iz trte izvitosti so bili očitki, da so se pri volitvah vršile protizakonitosti in da je le zato poraz punktašev in drugih opozicionalcev tako velik.

★

Proti občinskim volitvam v dravski banovini je upravno sodišče v Celju prejelo 143 pritožb. Upravno sodišče do zdaj še ni razpravljalo o pritožbah, ki se nanašajo na volitve v naslednjih desetih občinah (v oklepajih srez): Cerklje (Kranj), Gomilsko (Celje), Hoče (Maribor d. b.), Rače (Maribor d. b.), Slovenja vas (Ptuj), Sv. Jurij ob Šč. (Ljutomer), Sv. Križ pri Kostanjevici (Krško), Vače (Litija), Vrže (Ljutomer) in Limbuš (Maribor d. b.).

Sodišče je ugodilo pritožbam proti volitvam v naslednjih občinah (v oklepajih srez): Cerkevnik (Maribor l. b.), Cezanjevci (Ljutomer), Črenšovci (Dol. Lendava), Jurovski dol (Maribor), Križevci (Ljutomer), Metlika okolica, Motnik (Kamnik), Pesnica (Maribor l. b.), Polšnik (Litija), Preserje (Ljubljana), Rogaška Slatina (Šmarje), Smlednik (Kranj), Sromlje (Brežice), Sv. Križ pri Litiji, Senčur (Kranj), Šmartno pri Litiji, Ščavnica (Maribor l. b.), Šmartno v Rož. dol. (Celje), Trata (Škofja Loka) in Vransko okolica (Celje).

Vseh ostalih 113 pritožb je sodišče zavrnilo, ker so bile neutemeljene.

e Uzunovića

**Z malimi izjemami je sestavljena enako,
novo je v njo vstopil le g. Demetrović**

Beograd, 27. januarja. p. Po večdnev-
nih konzultacijah je bila danes rešena
kriza vlade, ki je nastala z odstopom
vlade pod predsedstvom g. dr. Milana
Srškića. G. Nikola Uzunović, predsednik
Jugoslovenske nacionalne stranke, je
sestavil novo vlado, ki je danes dopol-
dne v predsedstvu vlade položila pri-
sego v roke mandatarja krone. Cerkve-
ni obred prisega so opravili pravoslavni
prota Mihajlo Popović, katoliški du-
hovnik Matej Petlić in muslimanski

Nova vlada pod predsedstvom g. Uzu-
novića se bo v najkrajšem času pred-
stavila Narodni skupščini in senatu.
Njena prva naloga bo, da reši važne fi-
nančne zakone, ki so pred Narodno
skupščino in da poskrbi za pravočasni
sprejem državnega proračuna za pri-
hodnje proračunsko leto.

★

Vlada g. Uzunovića je torej v glavnem
sestavljena enako kakor je bila vlada g. dr.
Srškića. Razen g. dr. Srškića v novo vla-
do nista vstopila še prejšnji prosvetni mi-
nister g. dr. Stanković in prejšnji minister
šum in rudnikov g. Matića. Na novo je vsto-
pil v vlado samo g. Juraj Demetrović, ki je
prevzel trgovinski resor. Izpraznjeni resor
šum in rudnikov bo upravljal minister De-
metrović. Vsi drugi ministri so obdržali mi-
nistrstva, ki so jih vodili že v vladi g. Sr-
škića.

Predsednik vlade Nikola Uzunović

Gosp. Nikola Uzunović je star ravno 60
let. Rodil se je 1. 1873. v Nišu kot sin
kmečkih staršev. Doštudiral je pravo in se
posvetil sodniškemu poklicu, ki ga je kma-
lu zopet zapustil, ker je že kot mladenič
vstopil v aktivno politično življenje. Bil
je poslednj neprestano narodni poslanec in
že v predvojni Srbiji večkrat minister.
Pripadal je radikalni stranki in veljal za
intimnega sodelavca in prijatelja pokoj-
nega Nikole Pašića.

Tudi po sedenjenju je g. Uzunović stal
vedno v prvih vrstah med našimi držav-
niki in političnimi voditelji. Ponovno je
bil tudi jugoslovenski minister in trikrat
že predsednik vlade, tako da je sedanj
njegov kabinet že četrti. V šestojanuarskih
vladah je bil trajno minister brez portfe-
lja, da je lahko tem bolj uspešno pomagal
s svojim velikim političnim in državnim
izkustvom. Iz vlade je izstopil še le, ko
se je postavil na čelo pokreta za osnova-
nje velike vsedržavne politične stranke.
Ko se je ta definitivno organizirala kot
Jugoslovenska nacionalna stranka je bil g.
Uzunović izvoljen za njenega prvega pred-
sednika in zavzema ta visoki in odlični
položaj še danes.



imam Husein Tahić. Odhajajoč od zapri-
sege so ministri novinarjem soglasno
izjavili, da bo nova vlada pod predse-
stvom g. Uzunovića nadaljevala politi-
ko prejšnje vlade.

V teku popoldneva je minister g. dr.
Šumenković prevzel posle ministrstva
prosvete in izročil agende ministra tr-
govine svojemu nasledniku g. Juraju
Demetroviću, kateremu je dosedanji
minister g. Pavao Matića izročil tudi
posle ministrstva za šume in rude. Mi-
nister za zgradbe g. dr. Srkulj pa je
popoldne prevzel še posle kmetijskega
ministrstva. Ostali resori so ostali ne-
izpremenjeni.

Poljsko-nemška pogodba olajšala ozračje na vzhodu

**Po pravkar sklenjenem dogovoru bosta Poljska in
Nemčija reševali vse spore z neposrednim sporazu-
mevanjem**

Berlin, 27. jan. d. Nemški poročevalni
urad objavlja glede na včeraj podpisani
nemško-poljski dogovor, da sta smatrali obe
vladi v sedanjem času za primerno, da pri-
čneta z neposrednim sporazumom novo fa-
zo v političnih odnosih med Nemčijo in
Poljsko. Ohranitev in zagotovitev trajnega
miru med njima je bistven pogoj za splo-
šen evropski mir. Zato sta Nemčija in Polj-

vi. Izjava velja za 10 let, računajoč od dne-
va izmenjave ratifikacijskih listin.

Dosedanje poljske pogodbe nedotaknjene

Varšava, 27. jan. d. Merodajni poljski
krogi priznavajo poseben pomen dejstvu,
da se opira novi dogovor sicer na Kellog-
gov paket, je pa neodvisen od usode drugih

5. februar

Danes razveljavljene obštriske vo-
litve pri Sv. Anthonu, Sv. Anu in Sv. Jurju,
je duhove razburilo. Skomprimi
som do sedaj nibilo nič. Opozicijsko
listo imenujejo Klerikalno, tudi
punktaško - dacele protidržavno.
Strogo re nadzoruje postopanje »Kle-
rikalcev«. V obštrni furooski dol je
zelo agilen Korec franc, posest. stu-
dz Bartropa, ki je predstavnik tako
zavne »punktaške« liste. Dne 1. febru-
arja so ga priprli orožniki na neko
soadbo in ga obkz bajonetom na puš-
ki odvedli v Maribor. Bil je takoj ga-
slišan in takoj izpuščen - Ker nibilo
nič na celi stvari. Gotosi Krogi so
že doigali prmagolazno glavo, čes,
sedaj smo ga napravili neškodljivi-
vega, a nibilo nič iz hite moko.
Danes prišel je imenovani z
6 drugimi tovariši, on vredi
v trg k predstavi. Ker se mu
je bralo na obrazu, in bilo je, kakor
bi hotel reči: Kaj pa nam morejo!

20 februar

Veljavo pričačujemo ljubo pomlad. Hudo sedži gura, nikakor se noče ločiti. Danes gjubraj pa sem zagledal proti škornju par na črešnji, veselo sta žvižgala. O kako sem se ju razveselil - znamenje valci spomladi - bodite mi srčno pozdravljeni.

24 mare

V občini Cerkevci in Šaovica (b. Ana) ošle so se poročne občinske volitve. Kot namestnik predsednika volilnega odbora imenovan je bil dr. Goršek. Volitve so odšle že su suhi, predsednik je bil samo na papirju. Temu primerno so volitve tudi izgledale. V Cerkevcih došla je opozicijska lista 76 glasov, sedaj enega odbornika. Dr. Goršek je lahko zadovoljen, da so bile volitve razpoložene, kakor tudi, sledi muše triode, sedaj je pridobil še enega odbornika.

Večina pritažev spozicijske liste
ni hotela oči na volivce, češ, saj
je tako ope zastouj.

Boljše so konične volitve pri Sv.
Ani, spozicijska lista dobila je 242,
režimska 347 glasov. Koper volitve
složena je pritožba od strani opo-
zicije.

16 april

Mojo povest: slednji oitez Reber-
čan dramatisiral je Spitzer, ki je upri-
znil tudi 8. Sketoo: Miklooa Zala-
in dalje: Bilštanj in Reberca pi-
slednji oitez Reberčan.

Izro so prokrat uprizorili člani
izobraževalnega društva „Danica“
v St. Vidu v Podjurski dolini. Dobil
sem svedlo za 8 in 15. 4. In tako sem
se odločil, da sem se podal za
dan 15. 4. v mojo domovino. In
mi ni bilo žal. Bil je lepo pomla-
dansko jutro, ko sem stopal od
postaje Trnje - Kamen po znanih
potih proti St. Vidu.
Da, spominim. Bil sem avstul.

tant v leloocu in sem porablje to pri-
liko, da sem se peljal do te postaje
zgodaj zjutraj, potem pa potoval
mimo kamena, posochnatih lisa-
dah, temnih gozdotih ter poslušal
petje drobnih krilatec in vsele
kukavice. Tu naj pogledal je pro-
stirjku, na strme gore, temne goz-
dove in veliko domačo ras - Rebera-
in tihi dom moje matere. O
kako lepi so bili trenutki, ko sem se
del pri njej in se pripravljala k otlo-
skoli mene pa sestra in bratec.
Skromno je želela, a potem in oja-
jevala nas, da bi postali dobri drgost-
ni.

Tri takih pohodih sem večkrat mis-
lil na to, kako bi se dala spriati po-
vest o reberških oitogih, o katerih
se pričale samo še ~~več~~ razgovorje
nazpadajočega grada na strmom
bregu za cerkvojo Sv. Gertrude na
Reberci.

A minulo časi, nič več nisem
hodil po takoljubih potih, poslali
so me v slovenske gorice - izgubil
sem svojo domovno - roko

namreco.

Kurledaj - v tihli urah sem se
spomnil svoje domovne stari
kuščice in silile so mi besede
moje hrepenenja v poro in
takem spitalu probovesti.
Oleduji oltar Leberčanu. Je bil
le poskus - nikakor hočem izdati,
da bi bil ta spet literarne vrednosti.
Spet nastal je iz ljubezni do milega,
domašnega kraja.

A domašni ljubljeni je osebna
ugajala, saj sem je bila znana, do-
maša in iz peresa osebe, katero so
poosebno poznali!

En tako je prišlo do tega, da je
sled oolfe tamkajšnih probovalcev
dramatiziral Spitzer - tisti, ki je opri-
jel hillovo kraljo za igro - mojo po-
vest.

Eni tej predstavi sem potoval
15. aprila. Šel sem mimo kamna,
sredi tem kraju spitalu sam po-
vest: Hildegarda - saj je ta kraj tako
mrtav, da bi bilo škoda, če bi se
ne pisalo o njem.

Do grobnih polih prišel sem do vasi
Kosile, kjer je moja sestrična Lenka
uroj. Htete pri p.d. Mranku. Bil je
veselo soldate, dosti pogovora! Po-
poldne bila je predstava pri podruž-
nici Sv. Primoža pri Voglu. Prihajali
so ljudje od obeh strani, videl sem
mladce iz domačih žup, oceli
so bili njih obrabi, ko so me videli
v svoji redini. Načelnik društva
Bukovica me je pred predstavo
pridržal v nagovoru, tudi prof.
Hutter je v predavanju omenil
mojo mladost in poeiso zapeli
meni o čast: Karlfence danarji

Doznan bila je nabito polna, za-
plovkali so mi, ko so me videli v svoji
redini.

Ko so uprizarili so fantje in dekle-
tata je moja sorodnica Lenka na
hči - prav dobro. Kolikor je odler
pri prilogi oziroma dopustil,
Videl pa sem, da so si igrali z ve-
seljem in nasmejenjem.

Tako sem videl vse cele povesti,

Katere sem si zagledal, žito pred
seboj. Tu tudi Enega Hanaja!
Prof. Hutter mi je priporočal o
predavanju poročno slovo. 'Tu
kdo je ta Hanaj? Bil je v resnici
rojen na feriah pri boati, moral
je kralu priti za trdo delo, bil je
sreče narava - zato pa trdi in trpel
sreča in žepu - pečal se je s kuhinjem
ogla, zato je dobil tunc Eni Hanaj.
Doma ni imel, ko je prišla njegova
robitna hči v druge roke. Pavel je ži-
vno pri kmetih, dostikrat prišel je
k nam in o glavnih dolgih urah
pravil o svojih dogodajih, kako
je strahlo v feriah, tam, kjer so bile
oklice. Nato priporočanje upli-
valo je na mojo domišljijo in Ha-
naj bil je za me sreča, ki sem ga
ozljubil. Ko sem se prispel za
gimnazijo, je oči za me pavel
kože, zato sem mu kupil iz svojih
skromnih prihrankov za 4 kr. za svoj
tobaka, kajti kadil je vol. Bil je redne
postave, od črnih koz pogostega obličja.
Nazadnje bil je pri brafmari na Reberi,
kjer je proident o tolažitvi. oere murl

o hlodu. Komendator šeroicej ga je po-
kopal ob obilni udeležbi ljudstva,
dobri krajan - žernej kapus dal je še
sedmimo. Bilo je to začetkom 1890 leta.

To je bil moj junak - človek iz
ljudstva - veselo naravo - tudi dosti
srpel - a vso to nitno sosega žrtvovan-
ja težko breme - bil pa postar in
dobra duša.

de prehitro minulo so trenutki -
moral sem zapustiti ljubi št. Prinoj
ljube prebivalce - ljubi, mili mi
domači kraj. Stihnilo mi dragi
znanstvene - in vnil sem se o
harbor, kjer so hitro in igralo
dvorani kadruške banke: Črni
kriz.

Pomnil na ta dan ostane mi
sedno, videl sem gope moje ljube
rojake, so ostali tako kakor so bili -
če tudi so v dobitki - Kjer slada ke-
nce, tako niso pozabili sosega ma-
terinega jezika, narodni so, prav
gozdni, kromeniti značji. Ser
to me napeljuje z veseljem, ker

om, da ostanemo Koroški Slovenci,
dollar bodo šli v rojstni vrtah tako
narodne ljudi.

Kuo velja: Koroški Slovenci - Kife
narodni, ljudi ostanemo do zadnje-
ga, narodnost prita mi je o nara-
lega četa mi ne zamorijo oči. To
je prava narodnost, ljubezen
do materinega jezika, to mi hta
oceljena narodnost, to je se pri-
mo narodne in dollar bo to, se nam
se ribati, da bina Koroškemu narod
slovenski živelj!

Treba pa je, da dajemo našim bra-
tom dušono oporo, o tem, da gremo
med njih vste, jtu damo berila in
jih podpiramo! Kako je lepo, ko se udelež-
vujejo v izobraževalnih društih.
Jeludi so pod nemško oblastjo, se
smojo v teh društih pravo razvijati
in gibati. in katrino ocelje bina-
jo.

Djudeston se naj da prostost, da
se po rojstnem četu razvija in doluje
za izobrazbo in rino milino. To je
prava prostost, to je kultura.

Podpisano društvo Vas vljudno vabi na svojo
igro "Slednji vitez Reberčan", ki se igra v nedel
sestane — shod — občni zbor v

Jo dne 8. in 15. 4. 1934 ob 3. uri popoldne
v Voglovi dvorani v St. Primožu.

Ker se je igra dramatizirala po Vaši, pri nas zelo
priljubljeni povesti, se Vas še posebno prisrčno vabi
na to prireditev, ki bo prva, ki je ~~gala~~ izvzeta iz
domačega življenja.

St. Vid v Podjuni, dne 3. 4. 1934.
Franjo Smolnik, društv. tajnik.

Bilštanj in Reberca ali Slednji vitez Reberčan" v St. Primožu v Podjuni. — Društvo „Danica“ v St. Vidu si je nadelo nalogo, da prvič na Koroškem uprizori zgodovinsko igro „Bilštanj in Reberca ali Slednji vitez Reberčan“, katere vsebina je znana iz podlistka našega lista ter je bila ponatisnjena v posebni knjigi. Poveš kot igro o tem zanimivem kosu naše koroške zgodovine je pripravil znani naš rojak dr. Obžolt Ilavnik. — V nedeljo, dne 8. aprila jo je društvo podalo prvič in sicer za domačine. Radovednost in tudi zanimanje za domačo snov pa sta že ta dan prignali mnogo okolišanov, ki so ob natrpano polni dvorani morali domov. Tudi ob drugi prireditvi je bila dvorana nabito polna. Posetil jo je med drugimi tudi pisatelj povesti dr. Obžolt Ilavnik. Ob 2. uri ni bilo več najti prostora. Mnogo jih je ostalo zunaj dvorane v sosednjih sobah, da so zamogli poslušati vsaj besedilo. Pred igro je podal govornik vse okoliščine, v katerih se je vršil ta znameniti kos zgodovine. Pozval je hkrati nazvoče, naj bi mi sličili Haneju in Manici in ne klonili tilnika. Z igro pa so zaživeli dogodki okoli Bilštanj in Reberce. Vitez Ivan starejši, ponosen v svojem nastopu, je pokazal, da razume viteško vlogo. Le malec premlad je izgledal, da ga skoroda ni bilo ločiti od njegovega sina. Srčna Manica in zvesti ter hrabri Hanej sta s svojim nastopom pokazala, da se ni treba ukloniti krivici, čeprav jo ukazujejo strogi in neizprosni vitezi. Nadvse je zvestoba nacegom in zaupanja v božjo pomoč. Sestrična Juta pa, dekle, kot jih imamo danes toliko po svetu, zavistna in nevoščljiva, je svojo vlogo mojstrsko vršila. Zadoščeno je bilo pravici, ko so jo zaprli v temni stolp, kjer ni ne sonca in ne sreče. Ta-le je bil nauk iz igre: bodimo vztrajni in pošteni kot vitez iz Podgrada, Manfred, dober in zvesta Manica in hrabri Hanej, da nekoč dosežemo tudi mi svoj zastavljeni cilj! Igralcem „Danice“ gre za uprizoritev težke igre polno priznanje. Podali so jo dovršeno kljub pomanjkljivosti prostora in scenerije. Pa tega ni zapazilo oko vsakega gledalca. Odtehtali so pomanjkljivost z dobrim igranjem, za kar jim gre vsa čast. — Slišimo še, da nameravajo lepo igro podajati še drugod po Podjuni in da pridejo celo v Rož. Naj so vrli Daničarji uverjeni, da bodo našli povsod pozornost in hvaležnost poslušalcev!

Vabilo.

Izobraževalno društvo „Danica“ priredi na **belo nedeljo, dne 8. aprila 1934 ob pol 3. uri popoldne pri Voglu v St. Primožu v Podjuni za domačine in nedeljo navrh, dne 15. aprila 1934 ob istem času za okoličane zgodovinsko igro**

Bilštanj in Reberca

ali Slednji vitez Reberčan.

Igra se še nikjer ni uprizorila. Sodeluje moški pevski zbor.

Prijazno vabi

43

odbor.

21 maj

O binokostih priredila je Fabrauska straža, katere član sem postal, izšel v Split. Dne 19. ponedeljek ob 18^h odpeljali smo se iz Ljubljane s posebnim vlakom - bil je tudi moj brat Janko nasen - čez židanski most v Split. Dolgo je to potovanje in naporno. Vse smo imeli prijetno družbo - govorilnik Bajc iz Ljubljane vedel je imenitno govoriti celo družbo. O spanju ni bilo govora, ob treh sem se zbudil ter podal na hodnik, ko je brze copikal odno očiše in očiše in se dalmatinski kmet gnal žvokro na pašo. Glasček se mi utihnil, njegov glas preminjal je celo ropotanje koles. Romantični so ti kraji, a tudi ročni. A oendar ljubim Dalmatince sojo zemljo, z židovi obdaja prst, da mi je odnese več. Tam ozgaja zeljčica za skromno prehrano - a je zadovoljen, pripravi hrani je čvrst in zdrav.

Vožnja do Splita mi je že iz konjstva o Dubrovniku znana. Jutranje

živelje je oživel na postaji Knin, kjer
smo dobili skrepčila. Bil je lep binkost.
no jutro in temu primerno veselo raz-
položenje.

Do romantični sožnji dospeli smo
v Split. Tudi, ki morja že niso videli, so
vzhičeni zapirali: Morje - a tudi ga ne,
ki smo ga že videli, je pogled na morje
bil nekaj, kar vedno očara.

Lepota Splita popravati bi bi odse,
Dukljanska palača, stolna cerkev in
razgled iz vrha Marjana kaže ti zgodnjo
vino ter lepoto elegantnega mesta. Kako
prijetno je sedeti blizu stolne cerkve
pri brebini gozdi med starih židov
nehoti stopijo pred oči vse slike, ki
so hodili med temi židovi. A mirno
je vse, kjer se je razvijal romantični
žalost, je sedaj slovan.

Drugi dan bila je sožnja v Brač.
Peljali smo se v mali ladiji, ki ni bila
kot razburkanemu morju, kar me
je napotilo, da sem zapustil barko
in se od družila peljal gostobusom
v Split, kar je bilo tudi pravo mirno-
no. V hotelu Dubljana smo bili

pravo dobro potreženi.

Le prehitro minul je čas. Od vseh starij prihajali so izletniki ter se zbirali na Holodornu, ker ob osmih zvečer odpelje se izletni vlak zpet nazaj v Ljub. Lano. Bilo je veselo vročje, prepeva je in poslušanje. Rezek vlak - vlak začel se je pomikati. Dolgo smo gledali nazaj na mesto, ki je bilo bajno razsvetljeno. Vse smo kramljali v naši družbi, ^{vsaki} je vedel kaj povedati in tako je minul čas, kajti vožnja iz Spolite v Ljubljano je dolga, celih 14 ur. A preitali smo udito. Napotil je lep dan, vozili smo se nitno Karlova, Zagreba, v Lidanu mostu posloil sem se od brata in veselo družbe. Z lepimi spomini, a tudi silno utrujen omil sem se domu.

26. maj
Brel sem naravn potovati v Italijo, brel sem že vse pripravljeno, potovati bi moral iz Grada pod vodstvom rokega Mario Renato Nicolini. A v slednjem

bratstvu sem dobil obvestilo, da ta
soditelj ne izpolni oseh obljub in
tako sem namero opustil. Ne mo-
rem si kaj, da imam pred Halifa-
ni neki strah, ne morem se za-
upati. Rad bi videl lepa mesta,
Benetke, firenco, Rim, Neapel; a ota-
lo bo bržkone le pri želji.

Gjurija

O dobri od 27.5 - 3.6. bil je v trgu
so. misijon. Vodili so ga očelje je
zupitje iz Rakoonika pri Ljubljani.
Kupljani prihajali so prav pride-
no v cerkev. Vidiga za moške
bila je prav garinova, stoarna,
brez vsakega pretiravanja. Reči
moram, da je vse to, kar je mi-
sijonar povedal o družinskem
žaljenju, bilo že dostikrat pred-
met razprav pri sodišču. O tem
opiru je poklic duhoonika in
sodnika zelo enak. Eden sodi
pro foro interno, drugi pro foro
externo.

Kalljanski misijona bila je veli-
častna procesija ob smi in gočer.
Od cerkve pomikal se je sprevod
mnogo naše hiše in mnogo de-
loriške proti sodniškemu
krtžu in nazaj po cesti v cerkev.
Ko so proti se že prikljajali cerkvi, so
zadnji še odhajali proti D'goriš-
kovi hiši. Ona imel je gorečo ro-
čo v roki, kar je dalo celi procesiji
poseben sijaj. Tudi vse hiše bile so
razsvetljene. Le hiša D'goriška
je bila temna. Bilo je najmanj
3000 oseb. Videti je bilo, da je kato-
liška ideja še močna in je ni
sile, ki bi jo mogla omiliti.

Dne 8 junija je taono opoldne
prišla nad dežav huda nočna
saka z bliskovi in grmovi. Ne-
previdna je udarjala strele.
V strelovod na goviški, v stu-
ntavo hlev, letujejo hišo, dan
krat pa v D'goriško hišo, da
so vse garmice začele goreti. Stan-
ovalci bili so vsi prestrašeni. Ljudje
pa so rekli: če D'goriški razveličil
hrana, mu je pa Bog pokazal, kako
se lahko razsveti.

28. julij

Veeličas dopusta je minul. Bil sem ga sečinoma v spodnjih
korjah št. 6. Vreme bilo je jako nogo-
no. Delal sem izlete; krpil stundane
sunnarski dom v višotini 1800 m
sem obiskal v 12 urah, prišel sem
v Rakev ob italijanski meji in gle-
dal od daleč Višarje, kjer sem bil
nekaterokrat - žal, sedaj se štritam
Italijan. Prospel sem po složni
cesti do cerkve Sv. Križa; v presled-
slabem vremenu sem obiskal
Valva perjevo Kočo, in tudi hrib
Sv. Jošta sem premagal. Bil je
to krasen dan, da si lepšega ni-
sem mogel želeči. Gorenjska po-
kazala se je v ovej lepoti. Prečeno
dom sem si ogledal in grob njegove
sesterjere in Katartne v Dobravi.
Tudi na Bohinj nisem pozablil.
Kad bi smuknle skozi predora
kordci, a neki glas mi je rekel: ne
hodi - Italijan je zahrblen. Ne
morem si pomagati. od sre-
tove vojske sem mi je postal

Italijani zoprnoved soje zaheti-
nosti. Dne 22. 7. sem se peljal na
Koroško, obiskal sem prijatelja Rottala
v Beljaku, nato pa sem se peljal
na Reberco. Pa velika sprememba,
skoro nobenih granov oči, le pri
krajnarju so še oči, a pozna se
jim zob časa. Mišni oči reselo, mi
gotov, mi pelja kakor je bilo očastih
ob nedeljah gošter, bil sem edini
gost. Obiskal sem grobove sta-
rišev in granov - žalostna pos-
mrel, da sem izgubil najdražje,
napravi človeka stožnega.
Drugi dan prišlo soje sestiti iz le-
lovca, da so metali bombe na
poslopje deželne oblasti in
deželnega sodišča. Bila je tedaj
zelo napeta situacija - naciji
so izorivali en terorist čen
akt zadnjemu. Nekako plašno
so gledali krajnarji - čutili sem,
da se bojijo za me. Nato sem
jo odkril proti dogovoru, ker
sem pri Slajherju bilal dva
dni. Napravil sem o Slajherju,
dne 24. 7. tjele čez Skofiče, do

razpali in nekdaš hodiških graščakov,
mnoge kapelice sv. harfete in
sv. Anje nad Ribniškim zalivom.
Nepričakovano leprazgled se nam
je odprl na Trboško jezero in Ce-
lovec. O kako krasna si Trboška,
kako dišna, koliko lepa in mi-
in vendar nisi naša. Kjubljena
po naši metodi!

Po bivanju ob obali na Otoku
so se pripeljala zopet v Logosas.
O prijazni družbi župana Rainer
in gospe minul nam je le
prehitro čas.

Napoučel je usodepolni dan
25. julija. Bil sem pri Slajherju in
se ravno pripravljal za odhod v
Beljak. V tem pride Torkar, ki
je bil pri županu Rainer ter
sporoči, da je Dolfus odstopil
in prozornice Dntelen njegovo
mesto. Tako je sporočil radio. Bili
smo vsi presenečeni, ker kaj takega
ni bilo pričakovati. Odpeljal sem
se v Beljak in nato zbrzecem v

Gerenci. Tam so bili že vsi radovedni, a kaj povbrnega niso mogli povedati. Šele drugi dan povedali smo na Bledu, kaj se je na Dunaju zgodilo in da je nastal boj med naciji in vladnimi četami. Nekaj dni pozneje povedal sem, da so ravno v mojem rojstnem kraju bili najhujši boji in tudi mrtovi. Tako sem srečno odnesel peto.

Še sedaj že trdijo boj, ki so ga prestali Korosci od preorata. Sedaj so se Nemci sami med seboj streljali; sedaj se tudi masivateromu odprle oči. Ko sem bil na Reberci, je tam sni rekli: koga se pale spremeni, da pridemo k vam, saj prvi vas je ovaj nira in doodlj jesti. Tako so govorili sni, ki so leta 1920 najbolj oneto agitirali za Avstrijo. Čas se spreminja. Dne 28. julija udeležil sem se pogreba generala Maistera. Bilo je nekaj veličastnega, Maribor še ni videl takega pogreba. O ko bi imel general Maister leta 1919 proste roke, bi bila Koroska naša, a imel je vezane roke in to je bila naša poguba.

Bil sem v Ljubljani in na borovs-
kem. Ogledal sem si tudi žensko
kaznilnico Begunice ter razvaline
nekdanjih mogočinskih Lamberger-
jev. Krasno je v jeseni na borovs-
kem. Ravine vidijo se tako lepo ka-
kor malo kdaj po letu. Le žtolfen-
ju ob blejskem jezeru je utihni-
lo, nič ni več vesele godbe ob da-
li, nič živahnega žtolfenja, ne-
ka složnost se je slegla na vse.
Kakor bi hotela opomniti, da
narava umira.

V Ljubljani krupt sem radlo,
moja dvorja želja se je o tem
izpolnila. Kakšno je bilo veselje,
ko sem prinesel aparat domu.
Džek me je objemal veselo. Tu
ko je prvokrat zapel, vsi doma-
čini so se zbrali in poslušali gla-
sove, ki so prihajali iz tajnostnega
zaboja. Sedaj se ne bojim več
dolgotrajnih zimskih večerov, se-
daj sem gozdar s celim so-
stom, in to je užitek.

5. oktober

Moj radio je glede vremena dobro prerokoval. Ke 14 dni je bilo je lepo vreme, opoldne je kazal toplotomer celo 25° stopinj. Razumljivo je, da je obetala trgatvo biti dobra. Klav. no pa je bilo, kako dolgo bo to vreme trajalo. Radio mi je 30. 9. napovedal, da bo lepo do 3. 10. Odradil sem takoj trgatvo za ta dan in nisem se varal. Bil je najlepši dan, vrečno mi obrali pri najboljšem razpoloženju; brentarji namosili so 112 brent, sladkorja je bilo v otus. Nomi moster dopoldne 20°, opoldne pa 21°. Bil sem s tem pravo zadovoljen. Bog daj, da bi bilo tudi še drugo leto tako 'mirno' je 100 leti bila je intotako dobra letina.

Vinsko leto 1834 in 1934

Slavni kronist Peter Dajko je bil župnik in dekan pri Veliki Nedelji blizu Ormoža od l. 1831 do 1872. V zanimivi in vzorni kroniki piše tudi to-le: Leta 1834 je bila cela zima brez snega in tako topla, da so na južni strani hišnega zidovja marelice in breskve že v januarju cvetele. V februarju se je začelo v vinogradih kopati, koncem marca je trta poglala močne »obade« — poganke. 20. aprila so se razvijali grozdčki, med 20. in 30. majem so krasno cveteli, v začetku julija so bile jagode mehke, v sredi avgusta v peščenih legah grozdje zrelo, v septembru splošna trgatva. Vino je bilo sladko bolj kakor med, a je kmalu po etvju dobilo okus pristnega žganja; v južnoležečih toplih kletih in vsled nepravilnega ravnanja se je mnogo vina pokvarilo, ni bilo vžitno. Ako si dobro ohranjeno vino pri ognju segrel in na površju vžgal, je gorelo s plavim plamenom. Tudi letos imajo nekatera vina 25 do 28 stopinj sladkorja.

Karadi varnosti priložim dopis iz Slovenca z dne 23. 10. 1934. da se ve, kako je bilo leto 1834. Tudi letos je trta cvetela koncem majna. Trg. te pa se je začela v drugi polovici septembra.

10 oktober

O dies ater - o j črni dan. Postal si
je 10. 10. 1920, ko, smo izgubili rajsko Ko-
roško, velika je bila ta bol - nikdar
ne zaceli ta rana.

A grozen je postal ta dan, ko se
je raznesla strašna novica, da
je dan prej v Marsellu postal naš
preljubljeni vladar Kralj Aleksan-
der I žrtev groznega glostva.

Kimur mogel spocetka verjeti
se strašne novice, ki mi jo je zjut-
raj sporočila moja sestra; gal bilo
je res, prišlo je uradno potrdilo.
Ljudje v trgu hodili so kakor zbega-
ni okoli, blede, potrti, vidno raz-
burjeni. Naš Kralj, naš dobri oče
je mrtov! To mi ni šlo iz glave.
Kalne pastase zaplapolale so
v Kraškem raz hit, ose veselje je
utihnulo, legla je težka mora na
srca vseh. Sedaj se je videlo, kaj
je nam bil naš vladar - o, kako
se je trudil in mučil, da bi obra-

inil miy da bi bil z osemi sosedi v
dobrih odnosajih. In poročilo bil
mu vse to, saj inil je izoavredne
gnožnosti. A sredi tega delovanja
mu je morilčeva roka presegla in
žoljenja. O kako gnušen čen! Koli-
korkrat pogledam na podobo kralja,
silijo mi solze v oko, ker sem, kako
nas je ljubil ose, kako je hotel sre-
čiti ose.

Možovi govorijo, oložno se razlegajo
glasovi po solničnih goricah, kjer se
je drugač v tem času razlegalo se-
slo petje, danes je tiho ose, naš oče.
naš kralj je na vrtovaškem odru.
Sedaj se voji po morju na vojni
ladiji Dubrovnik - nazaj v domo-
vino. O kako sprememba! Pred
brim dnevom gledal je raz ladijo
velikega obraza, saj nosil je seboj to-
liko idej, katere je hotel ravnó sedaj
izmeničiti - a snemal je sled mo-
rilčeve krogle - sedaj se vrača v domo-
vino - tik in ven. K večnemu po-
čitku! O kako solitna tragedija -
žalosten je ta dan - ne morem
ga pozabiti in ga tudi ne bom.

5 november

Danes videl sem še jato škorcev,
ki so poletavali okoli brga; zbirajo
se, da poletijo proti jugu. Obožujem jih
gledati, belbel bi z njihovo lepo
solnčne, tople krase. O da bi le pri-
šel kraljev čas, ko se ornejo, saj
so pravi ozračjevalci novega
življenja v naravi.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno dru-
štvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah
zopet stopa na plan. V nedeljo dne 11. novem-
bra priredi v svoji dvorani Narodnega doma
ob treh popoldne novo, koroško, viteško-ro-
mantično igro »Bilštanj in Reberca«. Igra je
čisto nova in bo igrana prvič na našem slo-
venskem odru. Motiv je vzet iz koroškega vi-
teškega življenja. Dramatiziral jo je Korošec
Jakob Spicar, po zgodovinski povesti našega
sodnega svetnika g. dr. Ožbalta Ilaunika »Za-
dnji vitez Reberčana«, ki so jo vsi z velikim
zanimanjem čitali. Igra v mnogočem sliči
»Črnemu križu pri Hrastovcu«, le da je snov
vzeta iz koroškega življenja in podana še v
bolj napeti in mikavni obliki. Vprizorjena bo
tudi viteški dvoboj z meči. Ker prosvetno dru-
štvo lahko nudi tudi lepe viteške kostume, se
drzne vabiti vse svoje prijatelje širom sosed-
nih župnij in jamči za mnogo dramatičnega
užitka in splošnega zadovoljstva.

rom! Vprašajmo se, kdo ima za seboj
več tradicije, več zaslug na kulturnem
polju, ko naša verska in narodno usmer-
jena društva! Zakaj se ne da živeti tu-
di tem? — Zmagoslav.

*

Sv. Lenart v Slov. goricah. Zadnjo nedeljo je
lenarško prosvetno društvo »Zarja« vprizorilo
lepo viteško dramo »Bilštanj in Reberca«. Kljub
majhni reklami se je zbralo polno gledalcev.
Občudovali smo živahno in naravno prednaša-
nje vlog in lepe viteške kostume. Oboje je vpli-
valo, da smo imeli vtis, kot da bi pred nami
oživela koroška zgodovina. Posebno smo so-
čustvovali s simpatičnim vitezom Manfredom,
ki je postal žrtev zahrbtnega napada roparske-
ga viteza Ivana Reberčana. Kakor je go-
pod predsednik v uvodu povdarjal, je drama zelo

primerna ravno za sedanjí čas, čas polpretek-
lih žalostnih spominov. Igra nazorno pokaže,
kako se roparskim morilecem prej ali slej vrača
in kako jih Bog kaznuje. Veseli nas, da bode
društvo, kakor je gospod predsednik ob za-
ključku izrazil, dramo ponovilo še naslednjo
nedeljo dne 18. novembra. Kdor se igre ni vi-
del, naj ne zamudi ugodne prilike!

Št. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno
društvo priredi v nedeljo dne 25. novembra v
Društvenem domu igro v štirih dejanjih »Va-
ški lopov«. Ker nam igra nazorno prikazuje
življenje na kmetih, naj nikdo ne zamudi priti
pogledat. Pred igro nastopi pevski zbor z iz-
branimi pevskeimi točkami. Vstopnina znaša:
sedeži 6 Din, stojišča 4 Din, za deco 2 Din.
Ker je čisti dobiček namenjen doživljam Društ-
venega doma, upamo, da se boste našemu va-
bilu v polnem številu odzvali!

Vesela 4/11 34.

Lijubi Bratane,

kočim vas z enimi posvetitvami
obiskati ali ste se kaj pri ljubem z okrog
vs skupaj kar vam u seštevčelim
minas krata Bogu smoš do sedaj
čili in zdaj in se razvijamo prav
živahno pripravljajo se na si igralci
na česni-kril si noči soimeli pove
raje pišli se zvelikem amekom idam
ih selv skurbi kochu br čisti Dorel
kakal, pravijo daje že pripravljen
ima mu novega predsednika Lekš
na Hlorrah ki je bil že predtem ki je
bil sedaj predsednik on selv ima
talent ker je tud sam dober igralec

ga zelo skrbli kakor bi napravil
da bi igra lepše izpadla prišel
je vlog etgata našej jurti in
me prosil da bi Ti pisala in v
prašalo kaj so imeli vaši igralci
za eno obleko al bi bila dobra za
Friedricha vitezka? ker je še obdeluje
igre in kakor so bili pri vas drugi
oblečeni? prosim al Ti je vrnogoče
da bi mi v kratkem naznanil in
skrbli nas kakor se je vam obnesel
Reberčan al je še bila; zelo se veselijo
naši ljudje črnega Frisa igrala
sto na 25. Novembra in pa še potem v
Bozicem narraja bi se imeli naši

igrali med seboj dabi ih
komandir var zelo študentje in da
si rlošil tako lpo povest sedaj ki se pribli
čuje rimski popravi je vsi petje knji
ni smotih dali v Litare ves parih nemo
remu naraj dobit greje menda od hiše
do hiše Predsednik ih je sedaj zelo
potreboval si je naročil nove Hildegarda
ki je soje rebrali jo zelo študentje in sedaj
je že med ljudstvom tēs koje bodo naj
dobit daji dam v Hamen sma
govori le s Tukorser je zelo tēs ki pri čer
knji je gotovo bora poslana zelo rimu
da se ne bavala naši ljudstve
iz ssa amr si reskratni vsi skupaj
samo troje poritovalest tē nemo

nikdoas poplačot poplačaj Li Bog

Tvoj obli mi tudi na igro bi prav bili
da bi mogel prst dahi sate raz veselili
kakor rad mi zelo se te obalorali
perci ki ti nisi mogli zapet posloviti
si pač odšel nisi mislili da greš
re res naprej kakor tudi mi se is serēm
valimv da bi prišel tudi nas obiskat,

is serēm se poročam z njim

svoj Mlōt otroci in ja

Tvoja sestra

Helena Witty

Dne 11. 11 in 18. 11 vprizorilo je izobra-
ževalno društvo „Zarfa“ pri Sv. Donatu
igro „Bilštanj in Reberca“, ki jo spisal
Spitzer po moji povesti: „Slednji vi-
tez Reberčan“. Obisk bil je prav dober.
Igra bila je ravno v tem resnem
času primeren - hudoobni vitez na-
pade v morilnem namenu bla-
gega viteza - a kazen sledi.

Sestrinja Helena Wutte pa mi spro-
roči, da bodo igrali 25. 11. v St. Vidu v
Podjuni „Črni križ“. Sem radoveden,
kako bo ta igra uspela.

Jubilej našega rojaka v Jugoslaviji. Koncem oktobra je praznoval 50 letnico rojstva naš rojak in narodni delavec g. Jakob Špicar, ravnatelj pošojilnice v Radovljici. Jubilant je rojen v Skočidolu pri Podravljah. Že kot dijak se je zanimal za dramatiko in prosveto. V Podravljah je ustanovil društvo „Sloga“, leta 1906 pa je odšel v Radovljico in nato na Jesenice, kjer se je posvetil tamošnjemu sokolskemu odru. Tod je dramatisiral dr. Sketovo „Miklovo Zalo“, ki so jo igrali malone že vsi naši odri. Izdal je nadalje celo vrsto svojih lastnih iger, lani pa priredil za koroške odre tudi znano „Bilštanj in Reberca“ po dr. Ilavnikovi povesti „Vitez Reberčan“. Pri njegovem delovanju mu je v veliko oporo njegova soproga Marica, s katero je, kakor pravi, že 25 let „v žegnanem zakonu“. K njegovemu življenjskemu jubileju se pridružujemo častitkam njegovih prijateljev tudi mi Korošci.

16 december

Danes bila je na trgu zaprišega
oveh sojakov reservoiristov gostoba
Kj. Vel. kralju belu II. Kralji so se vi
letniki od leta 1885 iz 7 občin. Občina
Korena je bila dodeljena kariborn.
Na trgu pred solakovo gostilno
imel je kaplan Kordaj davortu
primeren govor na zbrane sojake,
katerih je bilo kakih 4000. Nato izročil
je zaprišago. Bredilo bilo je srbo-
hrvaško. Povzeli so berečo, kakor
so jih slivali. V zaprišagi italje
major v erbohrvaščini nagovor;
občina sojakov pa je odšla še pred
Korčaniim govorom. Ves čas vla-
dal je vzoren red. Bilo je veličastno
gledati iz sodrife množico soja-
kov, vi belu no oblični. Kamni-
lil sem si: pred nekaj dnevi
odločilo se je v Genovi, da je Ma-
garka skrbna na prozorn glo-
čnu - ako bi do te obredbe ne
prišlo - bila bi vojna - in mar-
sikateri od teh, ki je danes prišel,

se ne bi vrnil. Daj Bog, da bi se vse
o miru poravnalo in ne bi prišla
slabotna šiba čez nas! Čuvajmo
jugoslavijo!

Št. Vid v Podjuni. Na Štefanovo ob 3. uri se je
v Voglovi dvorani v St. Primožu zbralo prav šte-
vilno občinstvo iz vseh delov Podjune, da pris-
tvi prireditvi „Črnega križa“. Uvodno je č.
kan. msgr. Podgorc v lepih besedah govoril o so-
cialnih in gospodarskih prilikah in neprilikah na-
šega časa. Sledila je nato igra, ki je prav zado-
voljila vse občinstvo, posebno pa sta ugajala vlo-
gi Trenka in Margarete, pa tudi ostali — med

njimi več novincev — so se dobro postavili. V
odmorih je uspešno nastopil domači mešani zbor
z „Napitnico“ in „Na vrtni gredi“. Po prireditvi
je zaorila fantovska pesem šetvidskih in žitajskih
pevcev. Lep popoldan je bil, zadovoljni smo se
vračali domov. — Društveno knjižnico urejemo.
Knjižničar tem potom poziva člane, naj vrnejo
izposojene knjige. Hkrati opozarja, da izposojuje
knjige za mladino brezplačno.

J. n. D.

1935

2 januar

Dočkali smo novo leto. Kakor bi
sploh ne bi bilo kakke spremembe, tako
smo prešli v novo. Vedel žalovanja
ni bilo nobenih hrupnih veselje,
edino v šokolskem domu imelo
je obpičevalno društvo malo za-
bavo. Drugače vse mirno, brez
vsakega veselja. Nikjer ni razpro-
loženja - ne pri uradnikih - ne
pri kmetih. Vedno se napolejo še
naslovi, da pritegnejo uradnike
k pripravi za to in ono. Kmeti
pa glavno delo - za svoje pridelke
pa ne skrupi dovolj. Kato je razu-
meono, da ni razproloženja. Pro-
minjen se nekdanji proth jan-
arjev - to je bilo veselje. Razproloženje
sicer eden drugemu brez konca
in kraja, siceraj je bilo. Kakor na
dan - vse svetih!

7 januar

Sodnik Ačič mi je sporočil, da so opri-
zorili 31. 12. 1934 v Krizovcih igro: Črni
Križ pri Hrastovcu ob nabito polni
dvorani najbolsih spevov.
Končili so jo 6. 1. 1935. Če bi solunčan
žarek v sedanjem našem zloje-
ju, ki ne more dosti oceselja. Da je
postala povsem narodno blago in na
tej podlagi tudi igra, ni je zadovoljen.
Je za vse. Lahko prenesem vse, da
le sem, da sem mogel dati našemu
narodu nekaj oceslih trenutkov.

18 februar

Skupščina je razpuščena, nove so-
litve se vsiže 5. maja. Kakor se čita,
SHS ne bo postavila lastne liste, prito-
roja, da pristopi k gladni listi. SHS se je
likvidirala, - drzavotvorna, - hrbsen-
ca cele države - je preminula. Kalufe
niti do za njo, zgodovina bo pisala o
njej. Kako so nastopali protimoni
pri občinskih volitvah 1933, postal
sem minci, enkrat se stoar obrne.

22. februar

Proizvajevalci spomlad so že
prišli. Ljubi prijatelji - škorec so me obis-
kali - 5 jih je bilo - žurjgoleli so jutra po
peru in pregledovali stara bivalva.
B... in s...no pozdravljani v letu, ko
na ...ni šesti križ mojega žtoljenja
iva r...me! Da bi mi gapele še večkrat
pomlad, Bog daj, žtoljenje ova k ljub!

14 april

Kakor na vsi krajih tako so tudi
v L. Lenuartu vradili sredi trga pred
sodiščem lipo s spominu na bla-
gopokojnega kralja klementa I
kardinalefa. Matančeri povsod je
v sodnijski kroniki, pripominjam
le, da je guverner poslal župnika
Simketa, da blago slovi da prostor,
kjer posed se garmehuje cerkev,
kjer pa je treba, da se da glasnosti
višji pomenu, se kliče duhovnika,
Vidice pač, da je cerkev nazadnje
le tisti steber, na katerega se opir-
ja vse naše želje.

Šlišal sandares prokurat Ku-
kavico, zapela mi je 14 krat soj
veseli kukri. Bodi mi pozdravle-
na, opanferalka pomladi in
nočega žoljenja.



6 maj

Dne 5. maja bile so volitve za skup-
ščino. Koprani na sedaj seljastii
volilni gazon bila je proglašena
kot državna lista mladih. pred-
sednika Bogeljuba Teftića - na njej
sta kandidirali v razni karibor
levo, brez parizkovitiz kotakoo
in upokoferii državni praoadni
de parizic joare. Kot protikandi-
data sta bila na tej listi še

neki ogrini in fras. Kot spoznavske linke
bile so D. Hainkova, bojevnikov Ljo-
tr in D. Maksimoviča. Splošna ude-
ležba bila je zelo slaba. D. Janičič kot
rojak iz domovanja dobil je v svoji
občini volični, katerežupan je
Lurjak-bratovec D. Janičiča, od 761
le 103. Vsega skupaj je glasovalo 105.
volilcev. V Senarški je od 764 volilcev
volilo le 67. V obci bila je udeležba
46%. Ker D. Korošec kot predstavnika
bivše SDS stranke ni bil na volitvi,
opozorila ker je šel v ni hotel sprejeti
pristavev te stranke na svojo listo,
a ti tudi z D. Hainkovo niso hoteli
iti, bila je izdana parola volilne
abstinence ga slovesnijs. Na dru-
ženja pa samo ob sebi ni bilo posebnega,
vsak je rekel, čemu bom šel voliti, ko
itak nič ne pomaga. Uplovalo je
tudi defeto, da je o nočeh od 1 na 3.
majutka pomnila slonja pri 5. mra-
za sadni cvet, vinograde in celo
bukove, jereve, celo mreke. Cel dan
bilo je tiho, nekako mrtvo, nekakšna apa-
tičnost.

Da je zmagala gladna lista v tem
okraju, je jasno. Kdor je bil Kolikaj od-
viseu, je šel volit, nece gladno listo.
V obični so. Denar volit je le eden
dr. Majkovo listo - fotograf Horvat t. j. h.
Trojke. Člane komisije je skoraj zadela
kap, ko so to slišali.

Abstinenca, kakor se je izkazala že
leta 1931, ni bila na mestu; to ni po-
litvno sredstvo, s katerim se kaj
doseže - pametna opozicija prido-
more očiti vseh. Bojiti se, da
se nresniči to, kar je pisala Tages-
post v nedelnem članku z dne
5. 5. 1935 št. 124.

... müßten die Propaganda-Kräfte
Argumente mit einer Abstimmung-
politik verknüpfen, die eine gewisse
Verständnis und Unterstützung für die
Rolle der jugoslawischen politischen
Länder zu geben.

Bomno videli, ali ima dr. Korosec
stranka z vzdržanjem pri volitvah
prav ali pa Tagespostu člankar,
jaz abstinence ne odobravam.
Nisem prerok, a mislim, da bom
imel prav, kdor se za pejo kuja, še nič
dar ne kaj doseget.

20 junij

Vremena Krafcem so se zglasila
tako sem rekel, ko sem čital vest,
da je po padcu feštice vlade
bila ustasljena nova - v kateri
je dr. Anton Korosec ministri-
mister! Srečni je zaigralo so-
seja - vendar je opustil absti-
nenco in se odločil sodelovati
v novi vladi. Ko se je ta novica
raznesla po slovenskih gortak,
nastalo je nepopisno navdu-
šenje. Sedaj je konec navilita,
kptičenja, groza svoboda, taki
opkladi so se vlišali povod. Fritu,
ki so toliko krpeli pod rajturo
Kb. so žarela lica, bili so srečni!
Prejšnji rajturoci so hodili s poro-
ševimi glavami, delali so krole
obrazje! Spomnil sem se besed
dr. Gortičke o priliki intervjuja
dr. Koroseca; gnali so ga orožniki daleč
dolna Srbijo. Tedaj sem bil potrt in
mi bilo upanja, da se kdaj kaj
spremeni, zato sem se jezil, da

so se pri dijašnovbarskih volitvah
odločili za abstinenco.

Sedaj je Dr. Korotšek dobil zadostna
je. Vstal je zopet - zgori - slava -
podrli so se vsi smiljivega gmi-
lega režima, ki bi nas upropastil.

Kačno nekaj dni pred padcem
feštiveše vlade je bil Dr. Boršček
na tem, da postane senator,
kakor hitro odloži minister Dr. Ma-
nušič mesto senatorja in bi
prišel Dr. Boršček kot namest-
nik na njegovo mesto. A Dr. Ma-
nušič slutil je, kaj more priti - odložil
je obe mesti kot podanec in obdržal
mesto senatorja. To je porazno up-
livalo na Dr. Borščeka. Njegovi simoni
so vsili že visoko glase in si dali
čestitati - a naenkrat prišlo je
drugače - Dr. Korotšek pa je bil Kazun
za ministra hucarstva od Kneza
namestnika barleta za senatorja!

30. junij
Nastopil sem dopust. Podal
sem se v Ljubljano, da se odložim

eoharističnega Kongresa. Nebo mopi-
soval oeli častnosti. o tem se je pi-
salo o častnih dovolj. Kratko moram
reči: Slovenci je pokazala, da gesto
spoštuje sofovero in je tudi sseh
nasprotnikov gostov, da bi jo pri-
dobil za druga načela. Prebno raz-
položenje je se utovarilo dejstvo, da
se je slavnostne procesije v nedeljo
so funifa udeležil tudi Dr. Korovec
kot minister. Videl sem ga prav bli-
zu. Načelo se je šušpanje: Kje je Dr. Ko-
rovec - tu - res je - in ljudje so hote-
li prodreti k njemu, da bi ga videli,
videli sojega voditelja. V konca-
nih slavnostih na Stadijumu se
nalabčeval na njegovo odhod-
ževanje je bilo ožlikanje, ko je
ostopel avto kardinal blond-
papežev nametnik na kongresu
a nepopravno nadušenje se je
polastilo občinstva, ko je ostopel
Dr. Korovec. Bilo je to spontano-
oeličastvo. Videlo se je, kaj je slo-
venkomu ljudstvu njegovo, kul-
turi voditelj Dr. Korovec.

1 avgust

Večino rednega dopusta prebil sem v Sp. korjak št. 6. Živci so v zadnjem času precej trpeli, zato mi je prišel oddih v dnevno lepem planinskem kraju kaj dobro. Delal sem sprehode po 3-4 ure do poslednje, najrajši po temnih smrekovih gozdovih. Neki dan šel sem z domačinim sinom francoski na Poluko, od tam na Kropotnik, kjer je deloval nekdanji naš slavní Vodnik in najadnje do postaje Komenj; hodila so cel dan, a ni bilo najmanj utrujen.

Dne 4 in 5. julija bil sem na Korškem, obiskal sem sojuzostni krajski grob staršev. - Bil sem sem čez noč na Reberci. Veliko je še vsebno kakor je bilo, a razmere so se spremenile. Velik razširitev, ki je vedela na kostiškem, so se razmere popolnoma spremenile. Med sorodi nastalo je razganjanje, eden šli k kaciem, drugi se naidejno ogreva za domovinsko fronto - posred razganjanje, svaduitoo, preganjanje. Leži kakor neka mra na vseh, naj-

hujša pa je gospodarska krt za, ki klau-
so. Njemu našel se s srečo, ki je bil
na korostem doma, samojadi kooauk,
nikjer niti varcu pred oaduki,
pagiti moraš, kaj govoriti. Kato sou-
se kimalu zopet smil, saj pri tej dra-
gosti tudi za nas jugoslovane
ni prijetno bivanje.

Na Bled nsem dosti prišel, bila
kultura mi ni ngafala, za me je naj-
lepše narava kot takojna, kar je ne-
dotakljivo, to je lepo; zato mi o-
tem oglel Bohinj dosti bolj ngafa.

Videl sem tudi kraljico - peljala
se je s svojima strooma Tomislav-
vom in Andrejem. Videti je bilo da
je dosti lepela; nagnjena je bila
nad svojo otroka kakor bi se bala, da
ju kdo ne napade - uroda kraljice,
ki je pomilovati.

Tako so le prehitro minuli dnevi
prelepega časa, poslovti sem se no-
ral od lepega planinskega kroga,
ki mi je princel razporedilo in
zdravje - bodi mi pozdravljen,
daj Bog, da te zopet vidim.

24 avgusta

Velike so bile krivice, ki so se prizadale ljudem o priliki godnjih občinskih svetov. Združene je prejšnjih manjših občin izprilo se je s slovenskih gor-
cam, posebno kar se tiče sodnega kra-
ja Sv. Lenart po navodilu Dr. Gorisček,
a tako, da je rejtur imel upanje, da
dobi nadlast. Tudi se je tudi po-
srečilo, posebno, ker je srečni načel-
nik Dr. Senčkovč uporabil vsa red-
sa, da je pollačil pravo voljo pre-
bivalcev. Nikdaj črta, da so se
sedaj pod novo vlado takoj doig-
li soditelji in gačeli pobirati pod-
pise, da se naj prevredli komuna-
cija občin po župnijah, kar tudi
dopuščal zakon. Hotelo so to storiti
že prej, a srečni načelnik nastopal
je z drakoniziranimi kaznivimi, ta-
ko si nikdo ni oči upal, kaj ure-
niti.

Tudi v Sv. Lenartu so se pobirali
podpisi, nabralo se jih je 104. Velil-
cev pa je opbral 107, Dr. Gorisček je
sklical shod na 1. septembra, da se

žanrom razloži, da je boljše, ako ostane
liška obširna kakor je bila dosedaj.

Slovenski gospodar je dne 21.
avgusta 1935 št. 34 objavil dopis
g. naprtom: Stolički se majo
ki ga od perpetuum rei memo-
riam priobiti :

21. avgust 1935.

Stolčki se mačajo!

(Dopis od Sv. Lenarta v Slov. goricah.)

Kakor znano, se je izvršila združitve malih občin v velike upravne občine pod nasilnim režimom, ki ni užíval zaupanja v ljudstvu, se tudi ni oziral na njegove želje, marveč je ustregeel predlogom nekaterih oblasti željnih gospodov, kateri so skomanditali zdražitve tako, da so obdržali ravnotežje na svojih stolčkih v površjas. Pri vsem tem pa se večinoma ni oziralo na teritorialne potrebe kakor tudi ne na želje prebivalstva, ki se je tako združitvi upiralo ustмено in vlagalo pismene ugovore — brez učinka.

Sedaj pa, ko je nastopila vlada ljudskega zaupanja, ko so prišli na mero-dajna mesta ljudje, ki čutijo z narodom, je prebivalstvo, rešeno suženjskih okov, začelo zbirati podpise za pregrupacijo naših velikih, »salomonsko«

pametno komasiranih občin. Vse to pa seveda ne gre v račun raznim gg. velikim županom. Med temi je tudi g. dr. Milan Gorišek, predsednik občine in odvetnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, ki ga je stvar tako razburila, da je izdal poseben letak svojim puntajočim se, bolje rečeno, strahu rešenim občanom, v katerem jim razklada, da so dosedaj živeli kakor v obljubljeni deželi, plačevali razen drugih davkov samo 35% občinsko doklado, okoliške občine pa 55, oziroma 85%. Ni pa obrazložil, da so okoliške občine morale plačevati precejšnje dolgove bivših občin, ki so znašali v desetisoče, in zraven tekočih obveznosti tudi šolam, ki so za preteklo proračunsko leto 1934-35 popolnoma poravnane, tržka občina pa vključ svoji močni davčni moči in vzornem občinskem gospodarstvu dolguje samo osnovni šoli glasom zadnje seje šolskega odbora 14.700 Din. Kot za sladkorčke se omenja v letaku: naprava vodovoda, šetališča in asfaltiranih cest. Pa dovolj!

Našim ljudem je itak znan vzrok te nenavadne skrbnosti, ki pa ni v prvi vrsti namenjena v dobrobit občanom, ampak je glavni vzrok: ker se stolček maje. — Pripomba. Vsak človek, ki nima značaja vsiljivosti, bi na podlagi ogromne večine podpisov svojih občanov izvajal posledice kot mož uvidnosti, ne pa se posluževal stvari, ki kažejo, kako se utopljenec lovi za bilko.

Poštšina plačana v gotovini.

Leto 69. Štev. 34.

SLOVEN

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST

Uredn

Politika pomirjenja.

To je geslo, ki ga sedaj proglašajo in ob vsaki priliki poudarjajo glasila bivših in še sedanjih JNSsarjev. To geslo je treba malo razčleniti ter pokazati njegovo jedro, hkrati pa tudi pojasniti namene, ki jih imajo gospodje od JNS. Pomirjenje je pojem, ki predpostavlja dejansko stanje nejevolje in razburjenja. Ako ni nezadovoljstva in razburjenja, tudi ni treba pomirjenja, ker že tako vlada mir. Ako JNSsarji sedaj poudarjajo potrebo politike pomirjenja, hkrati nehote izpovedujejo, da so njihove absolutistične vlade, ki so zadnja leta vladale našo državo, sejale med državljane nezadovoljstvo, zdražbo, nemir, spore. S tem sami sebe tolčejo po lažnivih ustih, ki so prej te vlade proslavljala in poveličevala do jugoslovanskih nebes kot pravo srečo za narod in državo. Lažnivi JNSsarški kljukec pa je ne samo sebi dal po ustih, marveč je obenem tudi izbrbljal svoje srčne namene, ki naj bi jih izpolnila takšna

nteva pravičnost. Greh se ne odpusti brez kesa, pokore, zadoščenja in prave storjenje krivice. Kdor tega ne stori, ostane dalje v grehu in krivdi in neizogibni kazni. Drugače tudi človeška družba ne postopa. Ali ima tat po storjeni tatvini pravico zahtevati: Pustite pri miru mene in vse, ki so z menoj v zvezi?! Ali more klevetnik, ki je drugega krivično ovadil in podlo oklevetal, zahtevati za svojo črno dušo in svoje brezvestno početje generalni pardon?! Ali more tak človek, ki je drugega oškodoval na imenu in v gospodarskem ozimu, ki je drugemu oskrbel krivične denarne globe ali ječo ali prognanstvo, ostati brez kazni, osobito ako je v položaju državnega nameščenca?!

Postavljena vprašanja, ki so poleg vprašaja opremljena s klicajem, nazorno pojasnjujejo zlodejstva JNSsarjev pod prejšnjimi diktatorskimi in poldiktatorskimi režimi. Pri volitvah so go-

1 september.

Volilci občine Sv. duha so se
nabavili župana Dr. Goršeka, da jim
razloži pomenke glede komiteta
je oziroma preureditev občine.
Dr. Goršek je opravil to posel v des-
etih minutah in ga zaključil z pri-
pombo, da je storil svojo dolžnost,
volilci pa naj premislijo, kaj
je boljše zbrati. Zdravnik Dr. Kam-
berger pa je zagrozil, da se očitno
prisodi občini, ker se čuti oslodoč.
Komiteta denih v slogi zaradi
prezupacije občine najljepšega
za kar odgoarja Dr. Kamberger
kot predlagatelj.

14 september

V Sv. duhu vrt se ljudek labor.
Koo ustanovljena stranka PRŽ in da
je tukaj svoj proishod. Bila je nedelja,
prav lep - topel dan. Od vseh strani
prihajali so moški. Ob deseti uri bilo
je na doortih Narodnega doma
ose nabito polno. Iz križevoce pri-

peljal se je minister brez portfelja Dr. Krok
Mihael. Ljudje so ga z živahnimi iz-
klicmi pozdravili. Vse, kar v urnem
govoru razlagal je postopanje prejš-
njega režima, ki je privedlo državo
skrajno propasti. Povedal je, kakšne
načelne in SRŽ in obrazložil, zakaj
Slovenija nišla v volitve skupno
s skupno državo.

Kanjski govoril je istoži narodni
poslanec Šebot Franjo. Obrazložil je po-
stopanje prejšnjih režimov o
porabi pri občinah volitvah
leta 1933. Imenoval je odločitve
Dr. Gortška in predsednika
Dr. Lenčkovca in našel vse,
kar sta ta dva izgovarjala. Slišali
so se ogorčeni klubi: na štrik ž njemu,
v dravo ž njemu. Videlo se je, da
se je čutilo ljudstvo proti in
da je dalo duška dolgo preta-
jenemu ogorčenju nad posto-
panjem teh organov.

Govoril je tudi še odločitve
Dr. Leskovar, nazadnje tudi du-
hovnik Krafnc Marko, ki je pri-

spodabljal slovesno dfronstvo z klen-
čico, katero je rešil kralj harko-se-
danfi rožni iz nje mto a in po-
utjevanja.

Ob 13 uri razšli so se poslušalci
notno - vrak na svoj dom. Ko
obrazilo bilo je osem štati, da se
veselijo prostosti, ki se jim je
zopet dala.

27 september

V dobi od 22-24. 9. vrtil se je
v Beogradu shod pravnikov
in govorice. Prihajal sem se, ker
Beograda še nisem videl, za kar
je bila sedaj zelo ugodna prilika.
in cel seznam karmine št. 1044.
Vožnja je bila sicer dolga, a ne dolgo-
časna, ker sem imel priletno drugo
bo soartčev. Dne 21. prispeli smo
ob 1/2 21 v Beograd. Velikastor je bil
pogled je iz Zemuna na prestolico,
ki je bila vsa razsvetljena. Ko sem
dobrl v študentskem domu prav
udobno stanovanje, sem si v
družbi odločnega Džana ogledal

meto in noino vosepe.

Dne 22. 9. bilo je sociāno zborovanje v veliki dvorani noce mntoce. Četudi je bila dvorana velika, tako je bila nabitā polna. Bilo je nad 1000 udeležencev.

Zborovanje odprto je pred- sednik Kongresa praonsko, mi- nisterski predsednik Dr. Stopadi- novič, ki je posebno poudarjal, da se bo razpravljalo o sekciji opravljanje sodniške neodvo- nosti. Na vstajenjsko orlo je nastal pravo Dr. Džokulov. Medilo je še več govornikov, tako tudi zastopnikov praonskov iz Češko- Slovaške, Poljske in Bolgarije. Šele ob polni noce je zborovanje preki- nilo.

Popoldne naprasto sem v druž- bi Dr. Hrašovca iz Celja in njegovega veljaka ruskega navelnika Dr. Hrašovca, ter nosarja iz dol. Sem- dave in odobrnika Dr. Hrašovca iz Koupč in sorodnika Dr. Hrašovca z astom izlet v Oplenac. Toda

arso in cel je kar štiri defekte, tako
danes pred Oplenacem izgubl
zaupanje, da bo mogoče se vrniti
do daljavo v Beogradu brez ote in
biti mogoče pristopen, preročiti
sredi polana na prostem. Kato sem
se vrnil v Oplenac Mladenovac, od-
Koder sem pristopil v Beograd.

Velika družba je sicer poenostavni
peš hodi dosegla Oplenac in se
vrnila z najetimi avtom donu,
a imela med potoma še oire,
tako da so došli pozno v noči donu.

Drugi dan izbral sem si bolj si-
gurno prevozno sredstvo. Peljal
sem se z železnico v Mladenovac,
od tam pa z avtom v Oplenac.
Dobil sem prijateljsko družbo iz
Kamnika, odobitka in Franca
franceta z gospo, notarja delev-
nka z gospo. Prepelili smo nas
v Oplenac, že dolgo ga želimo
cilj mojega potovanja.

Med vožnjo zamislila me je
pokrajina, ki je podobna našim

Stovenkoni gorcam. Sami, da namaj
kafo naši mnogoštevilni beli hra-
ni in njihne cerkvice. Krafci so le
malo obljudenii, hdičce so male.

Dospeli smo v Topolo - Dplenca.
Na vihu stoji cerkev, ki je tudi grob-
nica naših sladarjev. Na oziščenem
krafu stoji nad vse lep je razgled
na vse strani. Stopimo v cerkev.
Ne da se portrati, kakšna lepota je
o tem božjem domu. Stene so
obdane z mozaiki, mnogoštevil-
ne podobice iz lo. krasna kačjo, koli-
ko čnta za umetnost je bil
naš sladar. V cerkvi sam je
grob kralja Petra I. Stopimo v
grobnico. Krasne so tam slike, ka-
žejo nam podobe, ki nas spomin-
jajo, da bomo šli osi po cni poti
v večnost.

Ne kako ozrečvirfen gledal sem
kdaž zapazim grobnico, v kateri
počiva naš minentk - kralj
Aleksander.

Kapazim pri grobnicah proti
vzhodu gorče soče - vrasci stal
je orožnik.

Stopimo bližje. Drožnik mi da-
koj pove: Tukaj je grobnica kralja
Aleksandra, grobnica kraljice ne-
gova mati, nadomestila je prazna.

Preumrjen od strahu, kar je bla-
gopokojni kralj pretrpel, opoguml
sem kolena in se zatopel v molitev.
Tukaj si sedaj našel mrt, po dalj-
nem potovanju, kamor si se po-
dal, da bi dosegel mrt.

Nikomur se ni mogel ločiti od mrt, saj
tukaj počiva on, ki nas je vse
tako ljubil in dal tudi svoje žo-
lce.

Ležim vsem se se poslo-
vil. Vsega sem se tudi v spomin
krfijo. Čuvaj mi se spomni, da je
do že naša krfija, v katero se vsi-
sine je obiskovalci kraljevega
groba.

Posrepiš se v bližnjem hotelu v
pristni družbi kamničarjev, smoe
vrtli pri najlepšem vrtu in v
Mladencih, da se od tam odpelješ
z železnico. Ogledali smo si še pra-
voslavno cerkev, ki je prav lepo

slikana. Po vednem napredovanju
v jedilnem salonu prišli smo v
Beograd.

Drugi dan 24. septembra bil je
tylet v Suederoo.

S parnikom okrašenim z gasta-
vicami pluli dol podasi in Donaci-
nimo baržose proti Suederoo.
Bil je nečisto lep dan, toplo kakor
po letu. Godba svirala je lepe melo-
dije, da si se čutil kakor v raji.
Približalimo se Suederoo; že
smo videli od daleč zbrano mno-
žico na pristanišču. Bilo je vse o-
zrtavoah. Ko smo pristopili, spre-
jeli so nas gostoprijetki oblasti.
Po nagovorih in svicanju godbe
podali smo se v prostore otanske
zadruge. Bilo je impozantno,
kar sem videl. Dve velikianski
Mleti, v orah čez 10 sodov, vsak
z 8000 - 10.000 l. vsebnosti. In ce-
mentni sodi preslečeni z gla-
žotno, eden je meril 81.000, drugi
70.000 l. Polem še 42 drugih z
vsebnostjo 35 - 45.000 l.



Da smo dobili v pokus tudi vino na
liem mestu, je pri gnani gostoljubnos-
ti tamonjstih prebivalcev zmanj.

Opoldne igrali smo se v veliki
dvorani mestnega hotela, kjer
je bil banket. Bilo nas je okoli 300.
Pogosteni smo bili sifajno. Vmes
igrala je naša godba, pa tudi mesta.
Med gosti in pomenuko vanjem
je nam le prehitro minul čas. Ogle-
dal sem si mesto, tudi sresko sodišč,
kjer me je posebno zanimalo, da
vodi jo zemljiško knjižno pravo v zornu
kakor deločinje, moji zemlj. knjižni
zakoni in pravilnik.

Prišel je čas odhoda. Trafalo je celo
uro, da smo se zbrali vsi na parniku.
Tudi je igrala godba; mahanje z ro-
kami in klicem: ha so idenje - ni bilo
konca. Tendar je nazadnje parnik
odstavljal. Še dolgo smo gledali iz
parnika, kako so nam pošiljali per-
jaguri incederovčani pozdrave.

Nastopila je noč. Kuno sejal je par-
nik salove, nebo je bilo jasno, topel
veter je pihljal okoli nas. Na parniku

načelo je žrtvino žrtovanja. In med
robovsko suro je razpustilo osem fajke,
ome je pripomnila še godba za veselo
razpustitve. Tako je le kmalu mi-
nul čas; bližali smo se Beogradu,
ki se je pokazal v soodloži neštore-
nih lučij. - Bil je res lep dan, polu
lepsh spomina!

Dne 25. 9. sem odpotoval
iz Beograda proti Ljubljani, kjer
sem prebil še dva dni, potem pa
se vrnil dom.

Videl sem zopet nove kraje, dobil
nove vtise, posebnost žitjenja
na jugu, ki je nad vse zanimivo.

3 oktober

Veliko razburjenje med uradniki,
povzročila je uredba, da redarst-
vo doklade prijavlja, oziroma celo ki-
najo. Ta uredba je zadela najbolj int-
je skupine. Glede obširih se je redn-
cija itak že pred leti zgodila, tako
da sem v okupaciji III/2 bil redni.

marja celih 14000 du letno. Sedaj
je 80 du mesečno. Posledica je bila,
da so uradniki odpravili vse
častnike, izstopili iz vseh društev
in sklenili abstinenco pri prire-
ditvah, predstajah, koncertih.
Tudi iz Sokolov izstopili. Iz so-
lidskosti sem se pridružil fej.
Izstopil sem tudi iz Sokola.
Tozadeono moram povedi ne-
koliko v zgodovinsko preteklega
časa nazaj.

Sokol kakor je bil v prejšnji dobi,
je bil pred vsem društom, katerega
namen je bil v prvi vrsti goštinard-
no zavest, da se vopetno bojuje zoper
prodiranje nemškega duha. Sokol
je bil v ovrskem oziru zmereu, tani
so se udeleževali pri slovesnostih
cerkvenih prireditvah korporativno,
ove to tudi je zaradi tega, ker je po-
sredna in duševna inteligenca
šla skupno v boj zoper nemščino. V slo-
vesnici so žal šla tozadeono pota
razgrajen. Sokol je vedno bolj in bolj
zaznamal staliste svobode mišljenja,

Ky tega se je izcimila mržnja do vse
ga tega, kar je v gozdu s cerkijo; leta
je postala beroda: Klerikalizem.
Tako je nastala potreba ustanovit-
ve društva. Drel.

Ko sem bil na Koroskem, ni bilo
nobenega ločnega nastopa med
posvetno in duhovno inteligenco.
Kakor že davno prej, tako so bili oni
tudi sedaj edini v boju zoper
nemce posebno pa nemškutaje.
To skupno gibanje se mi je tudi
utiskalo v celo moje čustvo-
vanje. V duhovni na Koroskem
gledal sem vedno zvestega naroda,
kar in bojsunka zoper vsakega,
ki je hotel zatirati pravice koro-
ških Slovencev. Klerikalizma, ka-
kar so ga slikali na Kranjskem,
na Koroskem ni bilo. Kato so
tudi bile moje simpatije bolj
na strani Drla. Spoštoval pa sem
tudi tokola tako dolgo, ko je bil še
o stari Avstriji, ker je bilo ufe-
go ohranjanje boja proti nemci.

Po presoratu postalo je sode drugače.
Med sokolom in Drlom bil je velik
prepad. V tem dalje govoriti nimaj
namen.

Vzhuknila je ročnoma vojska.
Tedad so planili Nemci po narodno
zasednih osebah, tako tudi po sta-
rih sokola. Vredli so v zapore
dukafojnega sodišča odločiteljskega
uradnika Polić Davorina, odloč-
iteljskega koncipijenta Dr. Kukoca
in druge. Kot kazenski sodnik sem
se zagovarjal za to, da bi se na ta
poročila osunnitvenja glede
vseh aretirancev razglasila v nč,
svartli so me drugi, naj se ne zaog-
mam prosi za te osebe, ker pri-
dem lahko jaz sam do tega, da me
osunnitvo očiščuje in me za-
prejo. A nisem se niti strah, moja
vest bila je čista. Po temeljiti pre-
iskavi se je dognalo, da ni bilo nobene
podlage za kako kazensko dejanje.
Aretiranci so bili spusteni.

Prisel je presor. Karono sem
pozdravil mozo državo, saj sem vedel,

da niso sedaj slobodni, sproščeni
stoletnega suženjstva pod Nemcem.
A spoznatiscem moral, da ni bilo
vse tako.

V Lenuku bil je Dr. Gortšek, ki je
smatral, da je on polljan, da reši
Kugoslavijo. Kakor ni bil nikdar
diplomac, ampak se dal voditi
od svojega prelicovanejšega tem-
peramenta pobiti vsakega, ki ni
bil ravno istega mišljenja kakor
on, tako je bil tudi o tem ožrn.
Kajal je preganjati vse, ki se niso
mogli dresti čez noč nemškega
mišljenja, nastopil pa je tudi
zoper druge, ki so mu pršli s
svoimi nastopi z njegovo
v mozkriž.

Prineki kazenski razpravah
moral s formalnih ožrnov v ka-
zenskem pravdnem tedu nasto-
piti zoper Dr. Gortška, ker se teh do-
lov ni držal. Po ostrem nastopu
je ugaljen odšel. Ni trajalo dolgo,
in prišla je sva dca Dr. Gortška,
naslovljena na predsedništvo

višjega dejanskega sodišča v Ljubljani,
čes, da sem leta 1914 po izbruhu so-
vojne sojuzke rekel v gostilni Golob
Jurifa, da se tokolom prav godi,
da so jih zapeli. Kot pričo je naredel
dr. Goršek gostilničarjevo hišo Golob
dnuško, ki mi ni bila poznana, ker
so njeni upi, da jo poročim, splava-
li po vodi.

Cela sodba padla je v vodo, ker
sodišče izpovedbo priče ni imelo
za verjetno.

Nekomur pa me je bolelo, da je
storil to sodbo moj prijatelj, »Ka-
terin sem pred vojno in med
vojno stal na braniku za slovensko
stvo in zaradi slovenskega urado-
vanja imel dosti neprilik od nad-
rejskih oblasti. Dr. Goršek storil je
to iz maščevanja, ker sem kot sodnik
moral postopati po postavi zoper
njega, ki si je tedaj domišljeval, da
zanj ne obstaja nobena postava.

Kako, da sem branil leta 1914 člane
šokla, ki so bili sled podlih sodb
nemškendarjevo, zaprti, me je dr. Goršek

Kot predsednik ljubljanskega Sokola
sodil poslužijo se osebe kot prdež
ki je bila prejetavna. Tudi mark
vercina in ni sedela, s čim bi
se prikupila, da bi zakrila sofo
prejmo pripadnost.

Karadi tega ni je zamislilo
moje čustvosanje za Dr. Prišeka,
zagrnjalo pa tudi navdušenje
za Sokola, ker sem videl, da ni
bile bratske ljubeyni, kakor se
to vedno poudarja.

Ko se je Drel in Sokol razprstl
ni ustanovilo društvo Sokol, se
nikomur ne greva za Sokola, ker v
Sloveniji Sokol ni postal to, kar
kor določujejo to zares idealna
pravila tozadevnega zakona.

Tedaj pravi sodni ministar
Dr. Maksimovič pa je poudarjal, da
mora vsak sodni urlužbenec
poslati član Sokola. Videl sem,
da bi se vsak upor zoper ta odlok imel
za ne urlužbe posledice in steu
tudi za društvo. Ker je bil Sokol
sedaj državna ustanova in sem

upanje, da bo šolal res to, kakor do-
ločuje zakon, sem se prijavil
kot član in bil tudi sprejet.

Spoznati pa sem moral, da naj
neudelnarški šolal ni bil to, kar
bi moral biti.

Ka šola smatral sem faz le-
titega, ki je bil skoz in skoz že
odvisno narodno čistelega prepri-
čanja ne glede na korteti, ki bi
mogle biti združene zanj kot
člana.

Ko pa sem videl, da sta bila pre-
jeta kot člana Krafne Brečko in
njegova žena fustptna rofena
ledmirek, sem postal drugega
naznanja.

Krafne Brečko, umetnik in
bil je v Harbarn trgovski pomoi-
nik. Magoel se je nemškarskega
duha, vostl je pri žepni in rumeno
~~čisto~~ frankfurtski znak, dal doma
celo kolice za otrnice tako pobaroati
in govoril izključno le nemško.

Fustptna ledmirek bila je
članka Svidmarke, med vojno

dal je njeni oči na svoji hči razobesiti
pruško zastavo.

Dr. Gorjšek je izrabeljal Sokolsko društ-
vo za politično preudarnost v pokre-
pitev režima, za katerega se je
on polegoval. To pa je bilo napraka
ku z določili zakona o Sokolstvu.

Sprejemali so se člani, ki so iskali
osebne koristi, posebno, da so mogli
delati sglede.

Ko je izšel Partijski list jugoslovans-
kih škofov, je dr. Gorjšek kot starosta
lenarčkega Sokola v priložnosti izlobovej-
nih otrok kritiziral na tak način
osebno partijskega lista, da je na-
pravovalo vsem učelom vrglo mla-
dirne in spoštovanja ^{do} pred duho-
viteškega stana.

Spoznaval sem, da v tem društvu
ni ove tako kakor bi moral biti.
Kako sem sklenil že prej, da iz-
stopim iz društva, ker je na pro-
tovalo mojemu naznanju o pa-
sem pomenu Sokolstva.

Kako sem porabil to priliko in
izstopil; nisem hotel biti rečtan

društva, za katero mi je ugasnil
vsak čut nasodusevja vled prejma-
vedenih okolstev.

Spoznati sem moral, da so se spre-
jeli kot člani nekdajši Štafetižanci
in šidmarčoci in so bili spoznani
za narodne bore, med temi ko smo
mi, ki smo bili pred in med
sofno vedno prepričani Slovenci,
in tudi trpeli za naše prepričanje, bli-
znajši za našo zanesljivost in
klerikalce.

To sem zapisal, da vsak ve, za-
kaj sem se odločil za to korak.
Bil sem naroden, sem in ostanem
tako kakor moram biti pravi na-
rodnjak, sem z dušo in telesom
za edinstvo naše države, v leuari-
nem Sokolu pa tako dolgo ne bom
član, dokler bo starosta - Dr. Borisek.

20. oktober

Trgatev smo opravili v dobi od 15-
17 oktobra. Proizdan bilo je 18°, nazadnje
pa 19° sladkorja. Nabralo se je 250 brast.
Hvala Vsemogočnemu za lepo darilo!

24 oktober

Bradem se srečal na Sokola ko-
kor sem je postal dne 3. 10. Vmenil
sem ga, da je podstarosta mariborske
Sokolske župe Sveto - prijateljske
Kraje. Da njegovo prejšnje narodno
preprčanje so značilne besede, ka-
tere je izrekel leta 1913 napram
murski garnizoni, sedaj nemu domo-
branu - ko sta se vozila od Maribo-
ra proti domu: Diese verfluchten
österreichischen Überläufer. Govoril
je z murskim, ki se ga silo govoril
nemško, le v nemškem jeziku.

To je sedaj pristen narodni
borec - sedaj podstarosta Sokola!

5. 12.

Porodilski slovenec prišel je
novico o odlikovanju v pravosod-
nem ministertvu. Proje za-
čudenje čitalom, da sem odli-
kovan tudi jaz z redom Jugoslo-
vanske IV stopnje. Njemu pri-
čakoval kaj takega; vedelo pa me

Odlikovanja

v pravosodnem ministrstvu

Belgrad, 4. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja so v zvezi s proslavo dneva zedinjenja dne 1. decembra med drugim odlikovani z ukazom kraljevega namestništva na predlog pravosodnega ministra: z redom sv. Save 2. stopnje dr. Metod Dolenc, vseučiliški profesor v Ljubljani; z redom jugoslovanske krone tretje stopnje dr. Ivo Politeo, odvetnik v Zagrebu, dr. Rudolf Sajo, kasacijski sodnik v Zagrebu, dr. Janko Bedeković, predsednik upravnega sodišča v Celju, Zvonimir Mrkušić, predsednik upravnega sodišča v Dubrovniku, dr. Fran Zihner, pred. okr. sod. v Mariboru; z redom sv. Save 3. stopnje dr. Avgust Munda, nam. viš. drž. tožilec v Ljubljani, Viljko Lavrenčak, državni tožilec v Ljubljani, dr. Joso Požar, državni tožilec v Celju, Gustav Barle, državni tožilec v Novem mestu; z redom jugoslovanske krone 4. stopnje dr. Matko Zorjan, državni tožilec v Mariboru, Gvidon Mihelič, starešina sreskega sodišča v Slovenskih Konjicah, dr. Jakob Jan, starešina sreskega sodišča v Krškem, Ivan Hunter, starešina sreskega sodišča v Litiji, dr. Ožbold Ilovnik, starešina sreskega sodišča v Sv. Lenartu, Alojzij Nendl, starešina sreskega sodišča v Celju, dr. Arnold Pernat, starešina sreskega sodišča v Laškem, dr. Aleš Poznik, starešina sreskega sodišča v Pljuju, dr. Avgust Leitgeb, starešina sreskega sodišča na Vrhniki, dr. Ivo Močnik, starešina sreskega sodišča v Višnji gori, Kajetan Premmerstein, starešina sreskega sodišča v Logatcu, Anton Potočnik, starešina sreskega sodišča v Šoštanju, dr. Slavko Šumenjak, starešina sreskega sodišča v Murski Soboti, dr. Janko Košan, starešina sreskega sodišča v Ormožu, dr. Josip Šmit, starešina sreskega sodišča v Slovenjgradcu, Jakob Jerman, starešina sreskega sodišča v Ljubljani, Ivan Trnkava, starešina sreskega sodišča v Ljutomeru, dr. Matija Lavrenčič, starešina sreskega sodišča v Mariboru, dr. Friderik Fabiani, starešina sreskega sodišča v Spod. Lendavi, dr. Stanko Bregar, starešina sreskega sodišča v Kranjski gori, dr. Josip Štillgoj, starešina sreskega sodišča v Cerknici, dr. Karel Cinkl, starešina sreskega sodišča v Žužemberku, Fran Gorenc, starešina sreskega sodišča v Gor. Radgoni, Ivo Bizjak, starešina sreskega sodišča v Trebnjem, Franc Cojs, starešina sreskega sodišča v Mokronogu, Karel Ivanc, starešina sreskega sodišča v Rogatcu, Franc Ustar, starešina sreskega sodišča v Škofji Loki, Fran Mukič, starešina sreskega sodišča v Bistrici.

Belgrad, 4. dec. m. Z redom sv. Save II. stopnje je bil odlikovan dr. Vladimir Golia, predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Z redom Jugoslovanske krone III. stopnje: dr. Janko Žirovnik, predsednik Odvetniške zbornice v Ljubljani.

Z redom sv. Save III. stopnje dr. Luka Kravina, višji državni tožilec v Ljubljani in šef odseka v pravosodnem ministrstvu.



Belgrad, 4. dec. AA. V imenu Nj. Vel. kralja, z ukazom kraljevega namestništva so zaradi zaslug za pospeševanje kmetijstva na predlog kmetijskega ministra in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta odlikovani: z redom jugoslovanske krone 4. stopnje Šlapničar Jurij, načelnik kmetijskega oddelka vardarske banovine, Anton Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka dravske banovine; z redom sv. Save 4. stopnje Janez Strask, župan v Kapljivasi, Josip Nemanich, posestnik iz Zelebelja pri Metliki, Ludovik Kržič, župan v Nadlesku pri Starem trgu, Jakob Rajič, posestnik v Ljutomeru, Janez Brodar, posestnik v Hrastju pri Kranju.

Akademski pevski zbor v Nemčiji

Belgrad, 4. dec. m. Danes je prispel v Belgrad predsednik Akademskega pevskega zbora g. Julij Saveli, da uredi vse potrebno za pevsko turnejo v Nemčijo, na katero se namerava podati Akademski pevski zbor 18. januarja 1936. Na turneji, ki bo trajala kakih dvajset dni, bo Akademski pevski zbor priredil deset koncertov. Predsednik APZ g. Saveli se bo mudil v Belgradu dva do tri dni in je bil že sprejet pri ministru brez portfelja dr. Kreku.

rukopisni službeni krogi. Zaprjeto je izjava kanadskega ministrskega podpredsednika Lapointa, da ne bo sodeloval pri zapori petroleja, ne more spremeniti položaja glede na prepoved izvoza petroleja v Italijo. Sestanek odbora osemnajsternice, ki ima sklepati o tem vprašanju, se bo za vsako ceno vršil 12. t. m. Države, ki so najbolj zainteresirane pri izvozu petroleja, so se načeloma že sporazumele in angleška vlada je na svoji večerajšnji seji sklenila, da se bo zavzela za poostreitev sankcij, če pogajanja z Italijo do 12. t. m. ne bodo dosegla nikakega uspeha. V Londonu so

== Z abesins

Severno bojišče

Abesinska ofenziva vsak hip

Makale, 4. dec. b. Italijanski letalci niso mogli v zadnjih dneh opaziti večjih abesinskih vojaških sil, kar je znak, da so vsa gibanja večinoma ponoči, ker hočejo Abesinci prikriti svoje sile pred Italijani, enako tudi kraj, kjer se nahajajo. Letala so opazila le manjše oddelke. Po poročilih, ki jih je prejel italijanski generalni štab, se potrjujejo vesti, da abesinski generalni štab koncentrira močnejše oddelke na področju Ašangi jezera. Ti oddelki so pod poveljstvom rasa Kase, ki je trenutno najbližji italijanskim postojankam.

Oboroženi z angleškim orožjem

Med jezerom Ašangi in Amba Aladži so Italijani zapazili močnejše abesinske oddelke, sestoječe iz rednih čet, med katerimi se nahaja tudi sam neguš s prestolonaslednikom, ki je z letalom prispel v Desie ter takoj odšel na fronto in se priključil svojemu očetu. Abesinska armada, ki je zasedla področje ob jezeru Ašangi, je dobro oborožena z modernimi puškami, številnimi strojniciami in ima tudi več poljskih topov. Vse to orožje je skoraj brez izjeme britskega izvora in je prispelo v Abesinijo v zadnjem času. Italijanska letala so opazila močnejše pokrete abesinskih čet v smeri proti utrjenim italijanskim postojankam.

Italijanske predstraže so tudi prvič po napovedi vojne imele priliko videti pred seboj večje abesinske vojaške sile, ki pa se še niso spustile v borbo, temveč čakajo v primerni oddaljenosti od italijanskih postojank najbrže na nove okrepitve iz ozadja. Čete, ki so prispele pred italijanske postojanke, pripadajo vojski rasa Kase in vojnemu ministru Mulagetiju ter imajo nalogo, da izvršijo prvi napad večjega obsega. Vse te čete spremljajo

obrambi in pripravljena preliti svojo kri za to, da ostanejo skupaj. Dokaz je torej doprinešen, če ga je bilo sploh še treba, da je svet Zveze narodov imel prav, ko je Italijo označil kot krivično napadalko. Zakaj torej še čakati in ne prijeti v roke sredstev, ki bi imela hiter učinek in bi zaustavila nadaljno prelivanje človeške krvi. Komu na ljubo sedaj še čaka Ženeva? Pravici gotovo ne! Zapora petroleja, te pričakuje svetovna javnost dne 12. decembra, a nobenega odlaganja več.

Ko smo leta 1918. smrtno izmučeni izhajali iz svetovne vojne, smo mislili, da je člen 16. pakta Zveze narodov tisti neizprosni meč, s katerim bomo mogli vsako novo vojno preprečiti. Ali bo ta meč sedaj udaril, tako vprašujejo vsi, ki imajo še vero v Zvezo narodov? Ali pa bo stal sredi kulturnih narodov kot pustna šema v zasmeh vseh idealistov, kot osramočen lev, ki so mu grivo postrigli in zobe izdrli, ali kot ponižni orel, ki so mu perje izpulili.

Dura lex, sed lex. Trd je zakon, vsak zakon. Kdor si ga upa kršiti, mora nositi posledice. Tudi italijanski narod jih bo moral, da bo zakon ostal zakon.

...kar sem mogel storiti kot vol-
nik v blagor ljudstva in v za-
solstvo nadrejenih oblastij, to
sem storil z omerino in ostranost-
jo. Vedno mi je bilo geslo - natu-
rno storiti vse kakor predpisi
gahou, tako, da imam vedno mi-
no svet in čutim o srečajočost-
je, da sem delal pravično - to naj
bo geslo vsakega uradnika.

Strog pa mora biti vsak naprav-
rebi, potem ima tudi moč, o-
ti pravilno svoje posle.

16 december

Kalostnim vsem pitem to
ostice, nobene prave besede ne
najdem, da bi povedal to, kar
mitaži vse.

Moj dragi prijatelj - francoski
krafenauer zatimil je trudno
sui za vedno dne 13. decembra
na svojem posvetu v Mostah pri
Brodu. Hudi telesni, a še hujši du-
ševni napori in bolečine so sčas-
ma pronašli krepko postavo,
šel je na sui svet, rešen vsake
trpljenja - po zasluženo plačilo.

Koliko spominno me so že nanj.

Ko sem bil še visokošolec, sem se z njim sešel na shodih, ki jih je prirejala Ciril Metodova družba po Koroskem. Kako je govoril, navdušeno, prepričevalno, ob enem šalijo, da je bil takoj se poslušalec ga se. Poslušal je radudi vsako vsakega drugega govorilca.

Dobro se spominjam, na shod v Ljubni v gostilni ob cesti leta 1902. Bil je tik pred odrom, na katerem sem stal in pažljivo sledil njegovemu govoru. Tu na visokem stenu - kako je razvijal svoj program na zborovanju v gostilni tik pri cerkvi. Tu zvečer, dolgo so se sedela skupaj v eni sobi v župnišču, kjer je bil tedaj gostoljubni župnik Soaton.

Domenila so se, da greva drugi dan do postaje. A celodnevno potovanje in nastop na zborovanju me je napadnje tako utrudil, da sem sladko zaspal. France se je pravovčasno zbudil, a mene ni zbudil, ko je videl, da tako sladko spim

in me je pustil. Tiko je odšel dol
po bregu, da pride se pravočasno
na kraj sojega delovanja. Debelo
sem pogledal, ko sem se prebudil.
Zipnik mi je sporočil, da sem se
zaviral, milil, da bi me zbudil iz
sladkega spanja.

Ko sem po dovršeni študijah
nastopil službo pri deželni
sodišču v Celovcu, sem imel pri-
liko, da so se ocikrat sešla. Pri Klu-
bovih večerih v srečo večer naj-
prej pri Sandwirtu, potem pa
pri Klatnu Strdenen, kjer je
bil slovenski gostilničar Otič,
suro se zbirali Slovenci iz mesta
in dežele. Tu kedar je zboroval
deželni zbor ali je bilo drugače
kaj potrebnega, bil je kafenanec
v naši družbi. Pravil je zanimi-
vosti iz sojega življenja, da
suro vsi napeto poslušali. Dnje-
pocem življenju sem o priliki
njegove sedemdesetletnice spi-
sal v Mariborskem Večerniku
z dne 9. maja 1931 daljši članek.

Bil sova si mi na prijatelja, kaj
rad sem ga poslušal, saj vedel je
povedati vse tako prijetno.

Oba bila soa nekaj na šaljšoo stran.
Nekoč mi je rekel, ko sem bil že ar-
skultarist v Celovcu: Tu se pridem
pred de Kossodnika, in me obso-
diš, bom mirno trpel, ker te imam
tako radi.

Kadrijo Kras so se sešla v Celovcu
leta 1914; potem je izbruhnila so-
bojna vojna in žup se je začela
za bratnanerja trufaa pot na
goro Kaloarijo.

Kedem do tle tle mi je pisal
sem mi pisno, odgovoril mi
je tako lepo - pisno je shranjeno
v zvezku XI mojega žbolenja.

Kprotna žalost napolnila
mi je srce, ko sem vedel, da je na
smrt sloan. Tak dan poslušal sem
na radiju, da sem, da mi je mo-
glo le boljše, - žal, iz pravi napo-
dosale: Iz Brda došla je vest.
Vedel sem takoj, da bratnanerja
ni več.

Ku 15. položili so ga Kvečnem
poitku. Popro porodeljskem slo-
venem z dne 16. 12. 1935 št. 50 prilo-
žni, iz katerega se pozna me, kako

velikosten je bil njegov pogreb, in ka-
ko brezsrčno so računali zagriženi
nemikutarji še ob odpravi grobu.

Ki se več med nami - dragi
france, utihnilo je srce, zatihnil
sitardne oči - od vseh lepših upov
izpolnila se ti je le zadnja želja,
da počivaš v svoji domovini, za
katero si živel, delal in toliko
trpel. Rečem, da si od vseh stobro-
koroške slovanice bil ti zadnji
kako navdušeno si zastopal svet
stvar koroških slovanov. Kako se
poteopod za njih svet ~~stvar~~^{pravico} -
slovenski jeziki. A videti si mo-
ral, da se tvoji upi niso izpolni-
li. Najhujše te je zadelo, da si
zgubil edinega sina - in da si mo-
ral nazadnje zapustiti svoj dom.
Bolav, poln na duši in telesu
si se vrnil zopet nazaj, da se
tam složi k večnemu počitku.

Bil si mučenik, ker si bil zvest
svojemu narodu, niso te oma-
nile glave obljube, pronič si
skrinjavo, a zato si postal
mučenik.

Nisi nam zapustil politične sporo-
ke, a ni je bilo treba.

O slovensko ljudstvo, glej koro-
kega narodnjaka, moja črtega
mačja, ljubi takoj svoj rod, ka-
kor ga je ljubil on do zadnjega
polihljaja, bodi gošč in značajan
tako kakor je bil on, potem te
ne more promagati nobena
sila.

Dragi France, ni mi bilo dana,
da bi ti še enkrat pogledal v tvoje
mile, modre oči in ti stisnil pri-
jateljsko roko, odšel si od nas, a
vedi, da mi ostaneš kot sočel
opor v mojem srcu in mi osta-
ne spomin na te neizbrisen.
Ave pia anima!

16. december

Dne 14. 12. slavila se je šestdesetlet-
nica društva Triglav v dočrani ho-
tela Orel v Mariboru. Hvala vsem
prifatelja krajanstva me je

laho prebrala danisem bil raz-
porejen za kako udležbo pripro-
slavi.

Dolooauje društva Triglav je imelo
zanimivost, ko je še bilo v nemškem
kraden, tedaj se je šlo za boj z Nemci.
tedaj je bilo društvo zbirališče vseh
govednih slovenskih akademikov.

Kako me je zanimala proslava
50 letnice, in tudi 55 letnice, a
smernice Triglava so priredanju
mišljenju akademikoga narave.
iz Krevice v drugo smer; kot
Triglavu od leta 1899 in nam
še čisto idejale, kakor sem jih imel
tedaj kot aktivni član stalje do
prevrata - kar se je zgodilo pozneje,
mi bile kalilo lepe spomine -
vedno lepa ostane le mladost
in vse to, kar tedaj doživimo,
kar dela poznejša generacija,
nam marsikaj ni prav, ker ne
gremo več s takim časa in se
ne moremo užititi v vse to, kar
čuti sedanja mladina.

Triglav naj bodi osem mladim
akademikom opazda sitarjevo zna-
čaji in pesti sopimateri - Slovinci.

Naši kraji in

Na Brdu v Ziljski dolini



bodo danes ob 10. položili k večnemu počitku voditelja koroških Slo-
Franca Grafenauerja. Veliki pokojnik ni bil samo narodni borec, bil je tu-
in sejalec. Množice rojakov se bodo ob njegovem grobu svečano zaobljubi-
se ne bodo nikdar izneverile njegovim idealom

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse včasih vprašanje zanima celotno vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, starelem kašlju, zasluženosti, dolgotrajni hripavosti in tripi, a dosti niso našli odgovora. Vsi taki bolniki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI

zpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna, bivšega šef-zdravnika v zavodu za encenkuro o temi »Ali se dajo pljučne bolezni ozdraviti?«. Da damo vsakemu bolniku priložnost, da se pojasni vrsta njegove bolezni, smo sklenili, da pošljemo to knjigo vsakomur brezplačno in trankno v splošni blagor. Treba je samo pisati listnico (frankirano z Din. 1.75, s točnim naslovom na: PUHLMANN & Co

Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

dobreno od min. soc. pol. sanitetsko oddeljenje S br. 2416 od 12. XII. 1933.

OLIMPLADA 1936

XI. Olimpijske igre
Berlin
1.-16. avgusta



IV. Olimp. zimske igre
Garmisch-Partenkirchen
6.-16. februarja

Malo aktivnih sportnikov pride lahko olimpijado? Malo olimpijske matematike

...a pol leta je komaj še do začetka | sporeda imeti s seboj 319 moških in 52

Pogreb koroškega borca

Beljak, 15. dec. 1935.

Ko je v petek zvečer v visokem zvoniku gorske vasice Brdo, žalostno zapel velik zvon in naznanil smrt koroškega rodoljuba in voditelja Fr. Grafenauerja, je vztrepetala vsa Koroška: izguba njenega največjega borca je pomenila za njo novo rano, hujšo od katerihkoli dosedanjih. Sprejela pa je dežela to novo preizkušnjo tako, kakor jo more sprejeti le z ognjem skozi in skozi preizkušena Koroška: še bolj se je zavila v svojo tugo, po slovenskih domovih širne dežele pa so štel vsak večer roženvenke jagode — za blagor pokojnikove duše...

Jok brdskih zvonov pa je še naprej ječal v deželo, odmeval od vasi do vasi ter vabil stare borce in zavedne slovenske može na zadnji sestanek: in kakor so nekoč na močan, a blag Francetov glas zapuščali svoje delo in prihajali na narodne tabore, da branijo in zahtevajo svoje pravice, tako so tudi sedaj prihajali od blizu in daleč. Niso pa prihajali, kakor nekdaj, borbena razpoloženji in hrupno: sklonjeni in otožni so posamezniki breddli skozi visok sneg, da so se ob mrtvaškem odru skrušeni in brezslušno poslavljali od svojega mrtvega voditelja in tovariša. Današnji dan se je pretvoril v pravo romanje na Brdo. Okoliške vasi so se dobesedno izpraznile. Pri obeh mašah je bila cerkev prenapolnjena — vse je bilo zatopljeno v molitev za pokojnikovo dušo. Vendar pa tragika Koroške in njena usoda ni prizanesla niti temu svečanostnemu razpoloženju: doraščajoča slovenska mladina in slovenska ljudskošolska mladež, ki je bila stisnjena v prvih vrstah okrog oltarja, je molila za slovenskega voditelja iz nemških molitvenikov...

Ko so v prvih popoldanskih urah hiteli z okoliških postaj zadnji pogrebi, je bila okrog Grafenauerjevega doma zbrana po svojih zastopnikih in odposlancih posameznih vasi in krajev gotovo vsa Koroška. Bili so dalje zastopani vsi koroški klubi izven meja Koroške, nepregledna pa je bila množica pokojnikovih znancev in prijateljev, ki so prihiteli od vseh strani Koroške. Bil ojih je toliko, da jih Grafenauerjeva hiša ni mogla sprejeti niti stotinko.

V kotu male sobice je ležalo na priprosti mizi pokojnikovo truplo. Priprosta sobica, oder, obdan s par svečami in nekaj vencem — med njimi je bil eden z napisom »Pozdravi! Prijatelji iz Jugoslavije« in spleten iz žita in osata, sta odražala ono skromnost, ki je bila v vsem pokojnikovem življenju najvidnejša lastnost. V tej mali izbici, v kateri je pokojnik prebil največji del svojega življenja, mu je spregovoril v slovo narodni poslanec Karel Doberšek. Poslovil se je od Franceta v imenu slovenske poslanske skupine iz belgrajske narodne skupščine. Povdaril je vso borbenost, s katero se je pokojnik kot zaveden Slovenec, posebno pa kot poslanec v avstrijskem parlamentu tako uspešno boril za Koroško.

Medtem so zaječali zvonovi, proti vasi pa je krenil pogrebni sprevod, kakršnega gorska vasica še gotovo ni doživela. Takoj za krsto je stopala vsa skrušena pokojnikova žena Alojzija, pokojnikove sestre Bogomira, Cecilija in Marica, njegova dva zeta Gabrijel in Jernej, bratranec Anton, oba nečaka profesorja Ivan in Franc Grafenauer ter ostalo sorodstvo. Sledili so zastopniki Gospodarskega in kulturnega društva za Slovence na Koroškem, zastopnik in zastopnica glavnega odbora Koroškega kluba v Ljubljani dr. Julij Fellacher ter gospa Marica Spicer, dalje zastopniki mariborskega jeseniškega in celjskega pododbora gg. Hochmueller, dr. Janežič in ing. Čuček, zastopnik prevajalskega pododbora dr. Blaž Reichmann. V ostalem sprevodu so bile zbrane vse okoliške vasi ter nekaj pevskih zbo-

rov. Bili so to sami iskreni pokojnikovi prijatelji in znanci, le nekaj je bilo v sprevodu takih, ki sicer razumejo slovensko, a slovensko ne govorijo in ki so prišli na pogreb — ne radi pogreba... In ker so ti obstopili tudi jamo, je ostala marsikatera beseda govornikov neizgovorjena. Da naj bi bil pogreb tak, so poskrbeli gotovi ljudje; poskrbelo je za to tudi učiteljstvo, ki ni smatralo za potrebno, da naj pride na pogreb tudi šolska mladina, dasi se ima Brdo baš pokojniku kot nekdanjemu načelniku šolskega odbora zahvaliti, da ima svojo šolo.

Ob odprtem grobu je spregovoril pokojniku v slovo kot prvi domači župnik g. Janez Ebner:

»Danes pokopavamo izrednega moža. Izreden je radi tega, ker je imel mnoge in hude sovražnike, imel pa je še več iskrenih prijateljev. To dokazuje v polni meri današnji pogreb. Bil je pokojni Grafenauer krščanski mož, ki je vsakemu povedal resnico v obraz in je ravno radi te svoje odkritosrčnosti moral toliko pretrpeti. Vedno je vsakomur pomagal, predvsem pa so mu bili pri srcu trpini... Ti ga bodo sedaj najbolj pogrešali. Pogrešali pa ga bodo tudi sosede, ki jim je bil vedno dober svetovalec, pogrešala ga bo tudi vsa Koroška, ki ji je bil nenadomestljiv borec. Bil je dober na vse strani, samo ga niso vsi razumeli. Danes pa morajo priznati tudi sovražniki, da je bil pokojni Grafenauer izredno nadarjen, pravičen in dober mož. Današnje cerkveno opravilo nas uči, naj se veselimo. Veselimo se torej z njim, kajti njegovo plačilo v nebesih bo gotovo obilno.

Da so govor razumeli tudi nemški poslušalci pravilno, ga je g. župnik ponovil tudi v nemškem jeziku.

Nato je zapel domači zbor pod vodstvom Urha Rakuša žalostinko »Blagor mu«, pevski zbor iz Bence pod vodstvom Hanzija Kropivnika pa še nekaj drugih žalostink. Ko so se razhajali pogrebi na vse strani, so utihnili tudi zvonovi. Zaman je butal njihov odmev ob trdo steno Karavank in Pece. Ni mogel prebuditi kralja Matjaža, ne 15-letni vedno bolj popuščajoči krik zatirane Koroške in ni ga prebudilo ječanje zvonov, ki se je razlivalo po deželi, ko je koroška zemlja pokrila svojega največjega borca.

Francetu Grafenauerju

V megló se Gospa sveta
kot v pajbolan zastira,
vsa Zila je v črno odeta:
narod ob grobu se zbira.

S ponosom je gledala Pece
na delo najboljšega sina —
zdaj v žalosti narod kleca
in z njim vsa domovina

Zila in Drava — solzi blesteči
v joku tečeta čez mejo:
največjega borca v trpeči
Koroški k pogrebu nesejo.

V boli dajal si se vsem, pelikan,
Grafenauer, poseobljena žrtev!
Zdaj padel si mrtev kot brast-velikan:
v zemljo greš — Tvoj duh pa ni mrtev!

Iz zemlje boš arastel v novo drevo,
s koreninami čez ves Korotan,
pod veje Tvoj duh bo zbral ljudstvo
zvestó:

tedaj ne boš več pokopan!

Tedaj bo Tvoj duh vstal v zlati svit,
zvest poslanstvu vojščaka,
zadel bo na rame svoj alavni ščit,
in bo prvi, ki v svobodo vkoraka!

Stant Vinko.

ci

ega ljudstva

**Kramer - Marušič - marksistična
i ježenski župan je Sever Franc ml.**

spraviti na suho ne samo s svojimi redkimi pri-
staši, ampak tudi z vsemi drugimi večnimi neza-
dovolježi do skrajne levice, je bil vendar ves
njihov trud in ogorčena borba zastonj. Nič ni po-
magalo, da so še na dan volitev raztrosili po Je-
žici kupe lepakov in z njimi postiljali ceste. Tudi
to ni pomagalo, da so v teh letakih blatili novo-
izvoljenega župana na najgrši način. Naši možje
in fantje so v sklenjenih vrstah mirno in dostoj-
anstveni korakali nad zadnjimi vizitkami propa-
lega režima in dokazali, da so zreli za demokra-
cijo.

Volitve so potekle v najlepšem redu in že
dopoldne ob 11 je bilo oddanih skoraj 400 glasov.
Okrog 4 je število oddanih glasov naraslo že na
600 in ob zaključku volitev je bilo oddanih vsega
skupaj 683 glasov od 956 volilnih upravičencev.
Udeležba volilcev na teh volitvah je dosegla 71
in pol odstotka, kar je po letu 1927, ko je bilo
oddanih 73 odstotkov glasov, doslej največja volil-
na udeležba.

Kandidatna lista Jugoslovanske radikalne za-
jednice z nosilcem Francem Severjem na čelu je
dobila 547 glasov, kandidatna lista Dovča Ignaci-
ja, za katero so glasovali vsi združeni in razdru-
ženi nasprotniki vseh barv, je dobila le 136 gla-
sov. Oddanih glasov je dobila lista JRZ 80 odstot-
kov, združeni nasprotniki pa 20 odstotkov. Sijajna
zmaga liste JRZ je potrdila, kako močno se je
že afirmirala JRZ v Sloveniji.

Lista JRZ dobi 23 odbornikov z županom Se-
verjem na čelu, lista g. Dovča pa 1.

v kakšne namene se uporabljajo. To pa rodi za-
upanje in vero v pošteno voljo najvišjih državnih
organov. Prepričani smo in nikomur ne dovolimo
o tem dvomiti, da je jugoslovanska njiva lepša in
bogatejša, če je tudi slovenski konec lep in bogat.
Naj izpregledajo vsi milijoni v Jugoslaviji, kako
zna ljudstvo samo vzdrževati državo in red v njej,
kako zna ljudstvo samo nositi odgovornost. Takrat
se bo šele pokazalo, kakšno zločinsko delo so
opravljali tisti, ki so ves severni del države pro-
glasili, da je proti njej, to je proti državi, katero
obenem tvori. V samoupravah bo narod šele po-
kazal, kako zna biti državotvoren. Vsi taki očitki
nam sicer niso veliko škodovali, škodovali pa so
državi v tuzemstvu, še bolj pa njenemu ugledu v
inozemstvu, toda takrat vladajočim krogom so bili
potrebni, da so mogli vladati.

in uradništvu take prejemke, da bo moglo živeti.
Strašen je ta »kako« danes, ko se že skoro pet let
ni nihče brigal zanj, danes, ko je prazna državna
in zasebna blagajna. NAŠ GOSPODARSKI ORGA-
NIZEM JE IZČRPAN. Reševanje tega ni več zna-
nost, ampak neka umetnost, spretnost, ki se more
vladi posrečiti le s sodelovanjem ljudstva. Vse-
kakor je pa treba ta zavoženi voz iz vleči na var-
nejšo cesto, da bo mogel hitreje naprej. Vsako
umetno sredstvo, kakor inflacija ali žigovanje de-
narja bi morda temu ali onemu trenutno prineslo
nekaj koristi, tvojemu bratu in tvojemu bližnjemu
pa morda veliko večjo škodo, v vsakem slučaju
pa je tako nasilno sredstvo za skupnost nesreča.
Država, ki se na ta način skuša izmotati iz gospo-
darskega klobučja, je ali v rokah nespretnih ljudi,
če ne celo nepoštenih, ali pa v silni stiski.

Res pa je in psihološko razumljivo, da je
dr. Korošca kot jetnika na Hvaru lažje zagovar-
jati, kakor pa dr. Korošca kot notranjega ministra.
In tudi to vam povem, da je silno težko ostati na
takem mestu, ko vidiš, da ne moreš tega storiti,
kar bi rad in kar bi z ozirom na potrebe tudi
moral. Toda pokazati moramo, da znamo nositi
tudi odgovornost, da znamo zaupati našemu člo-
veku in da znamo tudi odkloniti vsaka prišepet-
avanja in namigovanja, ki govorijo o tem in
onem. Zato vas pozivam, kakor ste dosedaj strnje-
no stali v naših vrstah, kakor ste se danes eno-
dušno zbrali v tej veliki dvorani, tako požrtvovalni
in uvidevni ostanite zvesti naši misli i v bodoče.

Izvajna ministra dr. Kreka je zbrano občin-
stvo napeto poslušalo in ga šestokrat prekinilo
z navdušenim odobravanjem, kakršnega ta dvorana
še ni doživela. Može in fantje iz Celja in bližnje
okolice, ki so bili že tolikokrat prevarani tekom
teh kratkih let, so začutili, da se v zaupanju do
slovenskega političnega vodstva niso prevarali in
so to tudi vsakomur dovolj gladko pokazali. Z ga-
lerije se je spontano vzdignila pesem »Hej Slo-
van«, h kateri je poprijela vsa dvorana, ki se je
tako ob prvih glasovih vzdignila. Zbrano ljudstvo
je stojalo zelo slavnostno pesem, kakor že leta in
leta ne.

★

G. predsednik Mihelčič se je g. ministru
zahvalil za njegove izbrane besede in povdarjal —
kar je navdušeno potrdila vsa dvorana, da so danes
ljudje JRZ v Celju in v celjskem okraju tako
trdni in složni, da jih nobena intriga ne bo raz-
dvojila. Šli bodo z neomajno vero naprej, ker vra-
ga, katerega se je komaj posrečilo pregnati, ljud-
stvo ne mara klicati nazaj.

Nato je podal besedo g. Žebotu, maribor-
skemu podžupanu, ki se je v svojem govoru po-
sebnostno obrnil na lokalne štajerske razmere ter opi-
sal zlasti gospodarsko stanje kmečkega prebival-
stva, podal žalostno sliko nacionalnih razmer in
vso sramotno igrano imenovanega nacionalizma,
ki je pravi narodni zavesti baš v teh narodno tako
izpostavljenih krajih škodoval bolj kakor pa v
predvojnih časih vladajoči nemški krogi. Nato je
g. Dimec v imenu kmetov celjskega okraja pre-
bral spomenico, v kateri je orisan težavni položaj

Naročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din. za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SI

Telefoni uredništva: dnevna 51

† France Grafenauer

Iz Most pri Brdu na Zilji je prišla žalostna vest, da je po dolgi telesni in še daljši srčni bolezni umrl izmučeni voditelj koroških Slovencev France Grafenauer, star 75 let. Dolgo, svetlo poglavje v zgodovini Slovencev na Koroškem je s tem končano in zapečatenost, pisati se pa bo začelo novo, ki mu nikdo ne ve konca in ki mu nihče ne bo dal pečata svoje osebnosti, kot ga je dal Grafenauer razdobju tridesetih let, ko je od l. 1888. pa do prevrata l. 1917., ko se je vračal iz zaporov v Müllersdorfu, stal kot simbol slovenske skupnosti in slovenske odpornosti na čelu obrambnega boja na severni slovenski meji, ob katero so butali valovi germanstva.

Sin malega kmeta, bajtarja v pravem pomenu besede, doma iz tiste Zilje, ki je darovala slovenski kulturi toliko dragocenih tvorcev ob zori njenega vstajanja, ki je darovala slovenski narodni pesmi najmehekjšo srčno milino, slovenski narodni noši tako bujno, pristno narodno fantazijo, slovenskemu jeziku najbolj zvonko narečje in slovenski politiki prva, široka obzorja. Iz Zilje, ki nam je še danes, ko nas ločijo od nje ne samo strmine Karavank, ampak stene državnih meja, ostala kot simbol slovenske lepote, ki spi kot začarana kraljčina svoje spanje, dokler da ne bo prišel poljub svobode, ki jo bo zdramil, ta slovenski biser, k novemu življenju.

L. 1888. že, ko so po danes na svojo slovenstvo ponosnih krajih Slovenije še nemškutarili, je padla na Grafenauerjev revni dom šiba nemškega preganjanja. Njegov oče je moral zaradi veleizdaje in razžaljenja avstrijskega cesarja v temne zapore. Takrat je bil France star že 28 let in takrat tudi se je odločil, da bo šel med slovenske bojivnike, da odženejo iz dežele tiste tujce, ki se je hočejo polastiti pod zaščito veleizdajniških procesov. Šel je med nje, kmetski fant, kot je bil in kot je želel ostati, priprost in skromen, podoben tistim priprostim gorjancem, ki jim višine in strmine pod njimi glav nikoli ne zmešajo. Šel je kot Ziljan, ves prežet ljubezni do slovenske pesmi in ves prenapolnjen tistega šegavega optimizma in nedolžnega veselja, ki navdaja narod, ki se ne zbira po gostilnah, ampak pod slovensko lipo k slovenskemu raju in k slovenskemu petju. Kot sin političnega kaznovanca, ki mora nadaljevati tradicije svoje družine in svoje male domovine. Takšen je bil, ko je nastopil pot slovenskega voditelja. Po tridesetih letih je imel zadoščenje, da je njegovo ime postalo izraz cele dobe in program za svoj narodni obstoj se borečega ljudstva.

S težavo bomo mogli naštetati njegove zasluge na isti način, kot jih naštevamo pri drugih odličnikih. Napisal ni nobene knjige, nobenih razprav po revijah, nobenih člankov po časopisju. Nobeno pisano delo ne bo ostalo za tem možem, ki je s četrto ljudsko šolo končal svoje uradno šolanje. Tudi njegovi govori v koroškem deželnem zboru, ki mu je pripadal od l. 1897. dalje, ali v državnem zboru, kjer je zastopal koroške Slovence od l. 1907. naprej, niso bili kakšna razodetja, saj jih je večinoma govoril v slovenščini. Država ga ni obsipavala z nobenimi častmi, ne z redi, ne s častnimi nazivi, ne z denarnimi nagradami. A vendar je njegovo ime polnilo prosvetne dvorane in politične shode in samo vest, da se nahaja nekje v bližini, je zadostovala, da je med slovenskim ljudstvom vztrepetal srce drhtenja in pričakovanja. A vendar je na zborovanjih njegova domača, nenališana, s šalami, ki se jim smeji nepokvarjeno kmetsko ljudstvo pod ipc. prepletana beseda vžgala najbolj čista navdušenja in človeka zgrabila na dnu srca, da se je ni mogel več otresti. A vendar je njegovo povelje, izrečeno z mehkim ziljskim naglasom, ki ga je spremljal topel pogled kristalnočistih oči, šlo kot grom po deželi in so se mu klonili radi in brez odpora vsi, ki jim je slovenska stvar na Koroškem prirasa na srce. A vendar je njegovo ime dvignilo narodni ponos koroških Slovencev tako visoko, kot še nikoli, dvignilo posebno mladino in v kali zadušilo ta pogubni čut sramu, da smo manjvredni narod, ki nas pri vsem našem kulturnem in političnem delu tako tepe.

Nemci so se tega priprostega kmeta, ki je v prostem času gradil orgle in si ob njih prepeval narodne pesmi, bali. Zakaj, tega niso niti sami znali izraziti. Bale so se ga oblasti in so se mu izogibale, kjer so le mogle. Ne zato, ker je bil poslanec, ampak ker so čutile, da je samo zunanji izraz neupogljive volje stotisočerega naroda. Sovražile so ga, ker jim s svojim neoporečnim krščanskim življenjem ni nikdar nudil niti najmanjše prilike, da bi mogle njegov ugled zrušiti. Ker je postal simbol narodnega odpora krščanskega ljudstva, ki se je zavedlo svojih narodnih pravic in pokazalo tudi dobro voljo, da jih brani.

Ni čuda, da se je vse to sovražstvo zgrnilo nad njim, ko je izbruhnila svetovna vojna, in ko je nastopila prilika, da se zakonitim potom teptajo tudi božja in naravna prava. Februarja 1916 je prišel pred nagli sod in Bog sam ve kakšnim posredovanjem se mora ta človek, ki na visokih mestih nikoli ni iskal prijateljev, zahvaliti, da si je rešil življenje in bil kaznovan samo s petletno težko ječo, ki jo je šel »odslužiti«, kot se je izrazil sam, v Müllersdorfu pri Dunaju, kjer so sedeli še mnogi drugi narodni bojivniki iz Češke in Slovaške. Ječa ga ni zlomila. Pri prevratu je bil zopet med ljudstvom in zopet je šlo njegovo ime kot čarobno geslo po vsej deželi. Tisti, ki bodo pisali zgodovino koroškega plebiscita in bodo hoteli biti resnični, bodo zapisali, da se je takrat temu možu, ki je bil 30 let simbol slovenskega tvornega dela, zgodila krivica, ko so ga potisnili na stran, ker so se hoteli uveljaviti drugi ljudje in so v svojem častihlepu zagreblili tudi koroške Slovence. To je Grafenauerja bolj zlomilo, kot dunajske ječe. S plebiscitom so nesli k pogrebu ne 30-letno politično delo tega voditelja, saj njemu na tem ni bilo mar, ampak koroške Slovence, ki jih je on zdramil, zbral, pomladil in jim dal

rjuho, na kateri je bil naslikan son petroteja, na njem pa sedita debelušni John Bull in sloki Uncle Sam. Oba trdno sedita na sodu in odganjata la-

tvornega duha, da so sedaj še bolj nesrečni, ko morajo umreti.

Grafenauerjevo ime bo ostalo. Za kogar se je naš dobri slovenski rod navadil moliti pri svojih običajnih večernih molitvah, ta bo ostal zapisan v njegovi duši. Grafenauer je to odlikovanje doživel in to mu bo tudi jamstvo, da bo ostal klicar njegove narodne zavesti tudi sedaj, ko po težkem trpljenju in po bridkih razočaranjih odhaja po plačalo za svojo zvestobo Bogu in narodu.

a za izpad našega trgovinska delegacija se pogaja Londonu, Parizu in Madridu

Število delavcev, zlasti tesarjev v pasivnih krajih brez dela in zaslužka.

Med tem ko se pričakujejo mornorne odločitve v Londonu in Parizu, ne gre, da se ne bi upoštevale težave, ki jih imajo z uvoznimi vprašanji tako v Londonu kakor v Parizu. Zato se prizadevi krogi, da se bodo v svrhu zavarovanja jugoslovanskih izvoznih interesov izdale še druge odločbe, tako glede razširjenja zunanje trgovinske službe kakor eventualno tudi za preorientacijo naše zunanje trgovinske politike.

Kakor znano sta od vseh držav le Jugoslavija in Albanija ohranili liberalistični sistem, po katerem je uvoz v obe državi brez omejitev in kompenzacij popolnoma svoboden. Neki krogi so mnenja, da bi dosedanji izvoz iz Italije lahko služil kot kompenzacija za one države, ki bi pričele v večji meri upoštevati jugoslovansko blago. Kot prvi pogoj za ureditev tega velikega vprašanja o nadaljnji usodi jugoslovanskega uvoza pa je potrebna solidna uprava.

Za izvoz našega gradbenega lesa prihajajo v poštev predvsem Španija, Francija, Alžir, Egipt in Palestina, za izvoz perutnine Nemčija, Švica in Avstrija, za govedo in tele, Avstrija, Grčija in Egipt, za nepredelane kože Madžarska, Nemčija, Grčija, Francija in Romunija, za sveže meso Anglija, Avstralija, Švica, Nemčija, Češkoslovaška in Grčija, za jajca pa Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija, Švica, Francija in Madžarska. Kakor je iz tega razvidno, skušajo prizadevi krogi izrabiti vse možnosti, ki prihajajo v poštev, za zavarovanje jugoslovanskega izvoza in tudi za primer, da bi merodajni faktorji v Londonu in Parizu ne mogli izpolniti svojih ženevskih obljub. Ni dvoma, da se bo ta akcija v interesu našega izvoza nadaljevala v Beogradu, čim pariška delegacija zaključi svoje delo.

o kartelih

sednik, oziroma podpredsednik za vsak posamezen sporni primer. 2. Za postopek pred kartelskim sodiščem veljajo ustrezajoče določbe zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih ter zakona o poslovnem redu v državnem svetu in upravnih sodiščih. 3. Kartelno sodišče proučuje svojo pristojnost o uradni dolžnosti. Pristojnost kartelnega sodišča je izključna. Sklep kartelnega sodišča je končen in veže vse oblasti.

Za členom 16 pride čl. 15 a o državni kontroli. Glasi se: 1. Delovanje kartelov in njihovih organov kontrolira ministrstvo za trgovino in industrijo neposredno ali preko banskih uprav. Ta kontrola se vrši po navodilih trgovinskega ministra. Troški te kontrole gredo v breme kartelnega fonda. 2. Kontrolne oblasti nadzirajo celotno poslovanje kartelov in njihovih organov. Organi kontrolnih oblasti se lahko udeležijo vseh zborovanj in sej kartelnih zastopstev in njihovih organov, glede katerih so karteli dolžni kontrolne oblasti o pravem času obveščati. Karteli in njihovi organi so dolžni pošiljati kontrolnim oblastem vsa poročila in podatke, ki jih od njih zahtevajo. Ministrstvo za trgovino in industrijo lahko vsak čas določi pregled delovanja kartelov, njihovih organov in v kartelu včlanjenih podjetij v smislu določb čl. 9.

Manjše izpremembe so dalje izvršene v odstavekih čl. 17, 22 in 23. Prvi odstavek čl. 28 se glasi: Prošnje na ministrstvo za trgovino in industrijo za dovoljenje ustanovitve kartela v smislu uredbe o kartelih z dne 3. avgusta 1934, objavljene v Službenih novinah št. 190-1 z dne 18. avgusta 1934, se bodo smatrale kot prijave v smislu določb člena 2, odstavka 2 teh izprememb in dopolnitev. Kartelne pogodbe, dogovori in določbe, na katerih se te prošnje nanašajo, dobe veljavo s sklepom, ki ga izda na posamezne prošnje minister za trgovino in industrijo v roku 15 dni po uveljavitvi teh izprememb in dopolnitev.

Odstavek tri istega člena se glasi: V kartelnih organizacijah ne smejo biti v službi tuji državljani.

Organizacija JRZ

Belgrad, 13. dec. m. Član izvršnega odbora JRZ Aca Stanojević je tudi danes sprejel več prvakov te stranke. Med drugimi je sprejel tudi ministra za telesno vzgojo in zastopnika ministra za socialno politiko in narodno zdravje Mirka Komnenovića. Opoldne se je Stanojević odpeljal v kabinet prometnega ministra in tam obiskal ministra dr. Spaho, s katerim je ostal dalj časa v razgovoru. Od tu se je odpeljal na stanovanje ministra za gozdove in rudnike Jankovića, kjer ostal na kosilu.

Promet z devizami

Belgrad, 13. dec. AA. Izprememba pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami:

Na predlog Narodne banke in na podlagi člena 9 pogodbe med državo in Narodno banko za izvršitev zakona o denarju kraljevine Jugoslavije z dne 11. maja 1931 je finančni minister odredil, da se ukineta čl. 8 in čl. 17 pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami z dne 7. oktobra 1931 in da se nadomestita z novima členoma: Čl. 8 se zdaj glasi:

Inozemci imajo lahko v redu nastale terjatve v domači valuti (dinarjih) ali depoje v vrednostnih papirjih, s katerimi lahko razpolagajo v mejah deviznih določb samo pri denarnih zavodih, pooblaščenih za delovanje z devizami.

Za prenos in uporabo, oziroma prodajo inozemskih terjatev v dinarjih in depojih vrednostnih papirjev ter za plačilo kuponov vrednostnih papirjev, ki so last inozemcev, je treba imeti posebno pooblastilo Narodne banke, ki sme biti posamično ali pa splošno, izdano v obliki navodil pooblaščenim zavodom. O stanju in izpremembah na računih inozemcev in v njihovih depojih vrednostnih papirjev so pooblaščenim zavodi dolžni predložiti poročila Narodni banki na način, kakor ona določijo.

Čl. 17 se glasi: Izvoz vrednostnih papirjev iz države se lahko vrši samo na osnovi posebnih pooblastil finančnega ministra.

Belgrad, 13. dec. m. Predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović je danes sprejel češkoslovaškega poslanika na našem dvoru dr. Václava Girso ter grškega poslanika Leona Melasa.

Belgrad, 13. dec. m. Dopoldne in popoldne je odbor za proučevanje zakonskega osnutka novega trgovinskega zakonika nadaljeval svoje delo ter pretresal predloženi osnutek v podrobnostih.

nov ali nečastnih dejanj, niso pod varštvom, ne pod stečajem in uživajo vse častne pravice. Strokovni člani so dolžni priseči. Svoje mesto izgube takrat, kadar ne drži eden izmed navedenih pogojev. 3. Članom in tajniku kartelnega sodišča gre nagrada, ki jo določi minister za trgovino in industrijo. Nagrada se izplačuje iz kartelnega fonda. 4. Kartelno sodišče se ustanovi pri trgovinskem ministrstvu, ki da sodišču na razpolago tajnika in potrebno pomožno osebje. 5. Podrobnejše določbe o kartelnem sodišču bo izdal minister za trgovino in industrijo sporazumno s pravosodnim ministrom. Čl. 13 b: Kartelno sodišče razoravlja o tožbah. Sodni svet je sestavljen iz predsednika oziroma podpredsednika in dveh članov, državnih svetnikov oziroma namestnikov in dveh članov iz vrst gospodarskih strokovnjakov, ki jih pokliče ord-

Ob Grafenauerjevem grobu

Odšel je v večnost mož, katerega življenje in delovanje je bilo tesno spojeno z boji koroških Slovencev za ravnopravnost in svoje narodne pravice zadnjih trideset let obtoja avstro-ogrske monarhije. France Grafenauer je bil koroškim Slovencev sinobol in poročstvo. — da morejo s svojimi lastnimi močmi graditi boljše bodočnost. Z njegovim vstopom v politično življenje so oživele široke plasti koroškega ljudstva k novemu političnemu življenju in so se razgibale v polet, ki ga nihče ni bil pričakoval. Ljudstvo, navajeno samo poslušati nemško gospodo in gosposko, se je začelo dramiti in zavedati svoje moči, ko je videlo v svoji sredi moža, ki je izšel iz njegove sredine in ki ni bil nič več in nič manj kakor vsi drugi neizšolani Slovenci na Koroškem. Ta mož, ki je imel sanio ljudskošolsko izobrazbo, je po vsej slovenski zemlji na Koroškem od Zile do Dravograda, nastopal na shodih kot človek, ki ima moč, ki se nikogar ne boji, ki pa je tudi pameten in pozna ljudske potrebe. S svojim izrednim govorniškim darom je polegnil množice za seboj, in odkar so ga ljudje prvič slišali kot svojega deželnega poslanca, kako je znal pred velikansko nemško večino braniti pravice Slovencev, pač ni bilo na Koroškem Slovencev, ki bi bil pri postavljanju kandidatov mislil na koga drugega kakor na Franceta Grafenauerja.

Grafenauer je bil rojen ljudski tribun, ki mu ga ni bilo para v vsej Sloveniji, pa tudi ne med avstrijskimi Nemci. Bil je duhovit, včasih pa tudi hudomušen. Nemški poslanci v deželnem zboru so se ga bali in so mu zelo obzirno odgovarjali, odkar so jo parkrat izkupili. Kot praktičen človek je znal vsako zadevo pri pravem koncu prileti in zato je njegova marsikrat obveljala, četudi so nasprotovali posamezni nemški nacionalci. Večkrat se je zgodilo, da so nemški nacionalci sami stali predloge o zadevah, za katere se je prej Grafenauer zavzemal, ker se je bilo tehtnemu Grafenauerjevemu dokazovanju težko ustavljati, saj jih je vsa javnost odobraval, na drugi strani pa niso marali širiti moči in slave slovenskega zastopnika. Zaradi njegovega znanja in preudarnosti so ga cenili in spoštovali tudi Nemci. Ko so spoznali njegove velike zmožnosti, so ga skušali pridobiti zase. Če bi se bil vdal njihovim vabam, kakor so to storili mnogi drugi, bi mu bila življenjska pot z rožicami postala. Toda Grafenauer je bil mož, cel mož. Nemščino je obvladal tako, da so ga Nemci občudovali in zavidali. Bučen smeh je nastal nekoč v deželnem zboru, ko je Grafenauer — z njemu lastnim duhovitim zasmehom ob neki priliki dokazal nekemu nemškemu poslancu, da ne zna nemški. Politične taktike ga je naučil, kakor je Grafenauer sam pripovedoval, stari in izkušeni nemški poslanec dr. Steinwender, ki je Grafenauerja zelo cenil, četudi je bil njegov politični nasprotnik. Ob neki priliki je predsednik deželnega zbora Grafenauerju vzel besedo zaradi par preostrih izrazov. Nato je stopil h Grafenauerju dr. Steinwender in mu dejal, da je izvrstno govoril, da pa mora v bodoče ubrati drugo pot v taktiki; ko hoste že vse povedali, kar vam je ležalo na srcu, pa na koncu govora udarite krepko, da vam predsednik ne more več vzeti besede.

Organizator Grafenauer ni bil. To plat političnega delovanja je prepuščal drugim. Njegova moč je bila velik dar govora. Njega so ljudje najraje poslušali in na shode so radi prihajali že zaradi njega. Nihče na Koroškem ni imel toliko shodov in političnih govorov kakor Grafenauer. Vsakokrat je znal kaj novega povedati in nikdar ni mlatil prazne slame. Govoril je poljudno, pa tako logično, da njegovemu govoru ne bi smel ne dodati in ne odvzeti niti ene besede. Kar je povedal, je znal zabeliti s takim naravnim dovčlom, da se je vse smejalo. Ko je bil leta 1907 izvoljen tudi za državnega poslanca, se je bolj omejil na svoj volilni okraj, vendar tudi drugih krajev ni zanemarjal. Od tega časa do svetovne vojne je skoraj na vseh političnih shodih na Koroškem z manjšimi izjemami govoril poslanec Grafenauer in v njegovi družbi podpisani, ki je shode organiziral, včasih do najmanjše podrobnosti, kar je bilo prišlo nevarnega terena večkrat skrajno potrebno. Če sem imel kake druge opravke, me ni hotel izpustiti. Moral sem z njim, ker sva se nekako izpopolnjevala, kakor je sam dejal. On je vedno govoril prvi, jaz sem pa pobral, na kar se on ni spomnil, in vžil ob dobrem razpoloženju in navdušenju množice še nekoliko olja na ogenj. Vsi ti shodi so bili zelo dobro obiskani in niso malo doprinešili k politični in narodni samozavedi koroških Slovencev. Samo en sam shod se je ponesrečil, in sicer na pomenjenem ozemlju severno od Celovca, kjer smo priredili volilni shod povodom deželnozborniških volitev. Dopoldne sva imela v št. Jakobu pri Celovcu, kjer je prebivalstvo še slovensko, dasi narodno nezavedno, shod, ki je zelo lepo uspel. Popoldne pa v Annabichlu, kamor so se pripeljali vsi nemški razgrajlači pod vod-

stvom urednika »Freie Stimmen« Lacknerja. Komaj je Grafenauer izgovoril par stavkov, je že nastalo huronsko kričanje. Z vinskih obrazov sem bral, da imajo zle namene. Izmuznil sem se z zborovališča in naročil vozniku, da takoj napreže. Ko sem se vrnil na zborovališče, so že nekateri grozeče dvigali vrčke. V splošnem neredu sem potegnil Franceta za rokav. Imela sva še toliko časa, da sva skočila na sani in že so se vsule na naju kepe snega in leda in kamenja. Zadnji čas je bil, da sva jo popihala.

Naša politična stvar na Koroškem je vidno in hitro napredovala. Vsako leto smo postajali močnejši in odločnejši. Postali smo nevarni. Začela se je huda gonja proti dr. Brejcu, ki so ga Nemci smatrali, in to po pravici, za izredno spretnega in zato Nemcem nevarnega političnega voditelja koroških Slovencev. Odkar je prišel on na Koroško, je postalo politično življenje zelo živahno, in slovenska politika je po njem dobila natančno določeno smer in vse politično delovanje je začelo teči po sistematično urejenih poteh. Vse vidno sovražstvo se je zloilo na njega in slovensko duhovščino. Grafenauerja samega so pustili tedaj iz bolni na miru, to pa iz politično-taktičnih razlogov, ker bi si bili z napadi nanj več škodovali kakor pa bi imeli od tega koristi. Za časa vojske so pa pokazali rožičke tudi proti Grafenauerju. Za Nemce je prišel »čas obračuna«. Zaprl so več duhovnikov, proti katerim ni bilo težko najti krivih prič, slovenske voditelje so pa strogo nadzorovali in prežali, kdaj bi jih mogli zgrabiti. Pa take priložnosti niso dobili. Zato so izmišljali razne »enunociacije«. Tako je »Grazer Tagblatt« objavil dopis iz Celovca, v katerem je dolžil dr. Brejca in podpisane, da sta bila neposredno udeležena pri umoru nadvojvode Franca Ferdinanda v Sarajevu. To obrekovanje je bila očitna neumnost in ni imelo namena spraviti oba obdolženca pod ključ zaradi izmišljene zveze z umorom v Sarajevu, ampak je imela samo namen opozoriti vojaštvo, da sta v Celovcu dva »nevarna elementa«, ki jih je treba odstraniti. Ta nakana se je ponesrečila, toda »Grazer Tagblatt« je bil obsojen samo na smešno malenkostno denarno globo. Dr. Brejca so na kraju vtaknili v vojaško suknjo, iz katere se je srečno rešil in odslej iskal zavetja na svojem posestvu pri Brežah. Grafenauerju so natvezli neke veleizdajalske izjave in ga obsodili. To je bil začetek trnjevega pota, ki ga je hodil odslej poslanec Grafenauer. Kako so sodili posl. Grafenauerja, o tem bi mogla kaj več povedati njegov zagovornik g. dr. Pegan in neki višji slovenski sodnik pri prizivnem sodišču v Gradcu, ki je bil član senata. Grafenauer je moral v ječo v Wöllersdorf pri Dunaju, kjer ne bi bil dolgo izdržal, da ni po nekem posredovanju dobival nekaj hrane iz Celovca. Ko se je po odločnem nastopu slovenske delegacije na Dunaju vrnil na Koroško, ni bil več stari Grafenauer, poln humorja in jeklene volje. Bil je ves strt, morda ne toliko zaradi prestanega trpljenja v zaporih, kakor zaradi izgube edinega svojega sina. Bil je prepričan, da so sina postavili na bojišče na mrtvo stražo, s katere se nihče ni več vrnil, zato, ker je bil Grafenauerjev sin. Morda je bilo to tudi res. To je Grafenauerja tako peklo, da mu je vzeelo vso njegovo močno voljo; s povešeno glavo in moltnim pogledom je hodil okrog, da smo se prijatelji bali, da bi se mu utegnili umumračiti. Političnega življenja se ni več udeleževal, dokler ni nastopil prevrat. Njegova močna volja se mu je začela vračati; čas je dober zdravnik. Leta 1919 ga srečamo v ljudskem predstavnilstvu v Belgradu, kjer je začel razvijati svoje delovanje s prejšnjo ljubeznijo in močno voljo. Ko pa je prišlo do volitev v ustavotvorno skupščino, je ostal brez mandata. To ga je ponovno potrl, zlasti še zaradi tega, ker ni mogel najti nobenega zanj primernega torišča za delo in zaslužek. Dogovina se Grafenauerju ni izkazala hvaležna, kakor bi bila njena sveta dolžnost. To ga je tudi nekoliko odtujilo starim prijateljem, ker je mislil, da zanj nečejno ničesar storili. Toda v tem je bil v zmoti. Stari prijatelji smo mu ostali zvesti, do groba zvesti, četudi je morda on sam o tem dvomil. Umaknil se je na svoj skromni dom na Brdo pri Šmohorju; ko so se politične strasti na Koroškem nekoliko poglele.

Mož, ki je za Andrejem Einspielerjem bil največji in najzaslužnejši slovenski koroški politik, je legel v grob, od slovenskega naroda skoraj pozabljen. Toda njegova dela ne bodo pozabljena; z njim ne pojdejo v grob blesteči listi, ki jih je on napisal s svojim delom v zgodovino slovenskega vstajenja na Koroškem, ki ga je mogla po-
tlačiti samo svetovna vojna. Pozabili ga pa ne bomo tudi mi, njegovi stari in zvesti prijatelji, ki smo njegovo trpljenje nosili v svojih sreih in mu danes iz daljave polagamo na grob venec neveljavne slovenske ljubezni in gorkih želj, da bi ga večna Pravičnost in večna Dobrota obilno pomagal za ves njegov trud in delo, ki ga je posvetil svojemu narodu.

Franc Smodej.

je dosedaj smatral in ga bo za vso bodočnost cenil češki narod: simbol narodnega voditelja, ki je s svojim delom zaslužen za narod in za vso Evropo. Narodi vedno potrebujejo takih simbolov.

Tomaž Masaryk, ki se je kot sin preproste moravskega delavca povzpел na najvišje mesto velike države, je v teku svojega dolgega in bogatega življenja neprestano razodeval izrazito borbeno naravo, združeno z izredno močno voljo, visoko inteligenco in prebogatom znanjem, ki je bila poleg tega podprta še s prav izrednim darom, da je namreč znal sredi najbolj težkih in motnih razmer kreniti tisto pot, ki je bila prava in ki je vodila do uspeha. Razven tega opazujemo pri njem strastveno željo po resnici in skoraj doktrinarno doslednost, da svoja dognanja uveljavi in jim pomaga do zmage, pa čeprav na račun svoje popularnosti (kraljevodvorski rokopiši). Ko prebiramo njegova dela, nam je jasno, da je gradil svojo politično miselnost na idejah velike francoske revolucije, zato mu je tudi vse življenje bil ideal humanitarna demokracija, kateri je vsaj v svojih mlajših delih primečal vsej socialnih elementov, ki so kot dognanja političnega razvoja v Evropi postali njen atribut političnega programa. Saj se je kot znanstvenik najraje pečal s socialnimi in zgodovinskimi problemi, kot publicist se je pa moral baviti seveda tudi z dnevno politiko. In tako je že razmeroma zgodaj (1891), kot odposlanec mladočeške stranke prišel na tedaj politično tribuno v avstrijski državni zbor na Dunaju. Tedaj je eden prvih pričel čelje nacionalni politiki vlivati smotrene cilje: neusmiljeni boj proti »veleizdajniškim« procesom in neizprosna borba proti nadvladi nemštva nad narodnimi manjšinami v monarhiji. Tu je bil tako dosleden, da se je potegoval celo za zapostavljeno judovsko manjšino. Njegovo objektivno stališče do narodnostnega vprašanja ga je bolj kot vsakega drugega usposobilo, da je postal predsednik sicer nacionalne slovanske države, toda z močnejšimi nemškimi in madžarskimi manjšinami. Značilno je, da si je celo med Nemci znal pridobiti tolikšno zaupanje, da je pri zadnjih predsedniških volitvah dobil glasove tudi vseh nemških poslancev in senatorjev.

Za Masarykovo zrelo in razsodno politično presojanje je značilno, da je že v dobi, ko se je med Slovani še vseskozi bohotilo vseslovanstvo — in Praga je v tem pogledu prednačila — obrnil pogled proč od te lepe utopije in jasno izpovedal v nasprotju z drugimi češkimi nacionalisti (Kramář), naj Slovani ne pričakujejo svoje rešitve od matuške Rusije. Bodočnost Slovanov je temveč gledal v tesni naslonitvi na kulturni zapad s svojimi človečanskimi in demokratičnimi idejami. Iz knjige »Rusija in Evropa«, ki je izšla tik pred vojno (1913), je jasno razvidno, da je Masaryk že tedaj imel pred očmi jasno vlogo, ki jo mora in ki jo bo slovanski duh igral v koncernu zapadnih evropskih držav, ne več voden in pod kuratelo germanstva, ampak kot čisto svojski kulturen in narodnostni element. Le tako moremo prav presoditi zadržanje Masaryka ob izbruhu svetovne vojne. On je tedaj bil morda edini politik v Evropi, ki je takoj vedel, kaj hoče. Bil je prepričan, da je prišel zgodovinski trenutek, ko bo mogoče uresničiti stoletno hrepenenje češkega naroda. Toda kako tvegava in žrtev polna je bila pot do cilja! Takoj po izbruhu vojne je Masaryk stopil v stik z vodilnimi politiki zapadnih držav in jim na tajnih sestankih v Amsterdamu in v Rimu prvič razodel misel češke narodne samostojnosti. Pozneje je neumorno na delu v vseh prestolnicah entitnih držav, da pripravlja tla češki nacionalni državi. V svoji zadnji knjigi »Spomini«, nam sam popisuje vso strašno trnjevo pot, ki jo je tedaj prehodil za svoj narod in koliko truda ga je stalo, da je pridobil odločilne kroge za svojo zamisel. Vidi se pa tudi, da je bil Masaryk eden glavnih oblikovalcev bodoče Evrope, čeprav je do zadnjega ostal skrit za kulisami. In še nekaj je razvidno iz njegovih spisov: nihče drugi kot Masaryk je bil tisti, ki je Wilsona inspiriral z idejo o samoodločbi narodov, idejo, ki je v najkrajšem času postala mnogo silnejše orožje v rokah zaveznikov, kakor pa topovi in tanki. Kajti proti tej ideji se osrednji veseleli nista z ničemer mogli boriti. Iz nedavno objavljenih spominov polkovnika House-ja je tudi razvidno, da je bil Masaryk tisti skriti učenjak, ki je z nekaj svojih delavcev ameriške politike oskrboval z znanstvenim materialom, statistikami, narodnostnimi zem-

ljami, kakor je to slovesno zagotovila Zveza narodov. Tem manj je to razumljivo danes, ko izvešmo, da Velika Britanija ne bo imela od tega baže ničesar, ker je Laval izposloval, da Abesinci, ako bodo dobili izhod na morje v angleškem pristanišču Zeili, ne bodo smeli zgraditi tjakaj niti železnice, da se ne bi delala konkurenca francoski železniški progi iz Džibutija v Addis Abebo. Ali je to združljivo s tistim angleškim prestižem, o katerem smo doslej bili prepričani, da ga Velika Britanija ni nikoli žrtvovala — da ne govorimo o očividni kršitvi in naravnost o uničenju prestiža Zveze narodov, kar bo imelo lahko še nedogledne posledice? Zakaj, če je danes smela Italija napasti Abesinijo pa potem za to dobiti še nagrado dobrih dveh tretjin napadenega teritorija — kaj morejo pričakovati druge male države, če jih bo izvolila jutri napasti kakšna veselela v trdnem pričakovanju, da bo tudi ona za tak napad poplačana od veselela na enak način, kakor je bila danes poplačana za kršitev najslavesnejšega mednarodnega pakta Italija od Francije in Anglije? To je glavno vprašanje, ki bo prišlo v sredo pred sejo Sveta Zveze narodov, ki jo ves svet z največjo nestrpnostjo pričakuje.

Angleška vlada ne bo padla

Žalibog izgleda, da se angleška in francoska vlada ne bosta dali veliko motiti od stališča držav Zveze narodov, ki bodo, ako smemo verjeti sedanjemu razpoloženju, Laval-Hoareov predlog skoro gotovo odklonile, ker očitno krši navodila, ki jih je v svrhu poravnave italijansko-abesinskega spora dala Zveza narodov. G. Laval in G. Baldwin sta, kakor se glasijo zadnja poročila, trdno sklenila, da vztrajata na svojem »mirovnem predlogu«. Te dni se vrne v London zunanji minister Hoare, ki bo v četrtek stopil pred poslansko zbornico, ne bo pa zagovarjal svojega predloga on, ampak sam šef kabineta Baldwin. Doslej se je mislilo, da bo zbornica Hoareov načrt zavrgla ne samo zato, ker je malodane 90% angleške javnosti proti temu sramotnemu miru, ampak tudi zato, ker je razen opozicije baže tudi velik del konservativne stranke proti kravji kupčiji, ki sta jo sklenila Laval in Hoare. Znano je tudi, da so ministri sir Simon, lord Halifax, Neville Chamberlain, ne glede na oba Mac Donalds in na lorda Edena, ki je sploh že spočetka bil proti temu načrtu, nasprotniki Laval-Hoareovega sporazuma. Toda tudi to ne bo pomagalo, in se utegne zgoditi kvečjemu to, da bo demisioniral Eden ali pa še ministra Oliver Stanley in Elliot. Večina zbornice, da ne govorimo o lordih, pa bo izrekla vladi zaupnico, ker baže obstojajo izredno tehtni razlogi, da se odobri Laval-Hoareova kupčija. Debata bo seveda jako viharina in zanimiva, dasi, kakor je bilo že rečeno, najbrž ne bo sledila demisijska vlada, nakar naj bi novo sestavil, kakor se je že včeraj zdelo »Daily Mailu«, sir Austin Chamberlain...

Za ZN se ne bodo menili

S tem seveda ni rečeno, da bi bilo izključeno kakšno presenečenje ali kakšen nov preobrat Velike Britanije, čeprav ni nič kaj preveč verjetno. So namreč še razne težave. Največja težava je seveda Zveza narodov, glede katere se v Parizu in v Londonu najbolj bojuje tega, da bi se stvorila močna opozicija, združena okoli držav Male zveze pod vodstvom Titulesca in Litvinova. Da bo zlasti Mala zveza nastopila proti kravji kupčiji gg. Laval in Hoare, je čisto gotovo, ker so bile ravno te države po sankcijah najbolj oškodovane, sedaj pa sta jih tako Francija kakor Anglija pustili popolnoma

ljevici itd., kar je odločilno vplivalo na washingtonsko Belo hišo, da je posegla v boj za preureditev Evrope. Med češkimi politiki je torej zgodovina dala Masaryku prav: kajti izkazalo se je, da so slabo računali tisti, ki so računali na Rusijo; zmagal je Masaryk, ki je bil prepričan, da se bo usoda mali slovanskih držav odločila na zapadu, ne na vzhodu.

To je le nekaj spominov ob »Spominih«, ki jih je Masaryk sam o svojem delu napisal. (»Svetovna revolucija. Spomini in razmišljanja«). Pred očmi mu je bila zgraditev nove države po vzoru Švice. Koliko se mu je sredi naznanskih težav, s katerimi se morajo boriti mlade države, posrečilo, smo imeli vsa leta priliko opazovati z lastnimi očmi. Tudi CSR ima še dokaj nerešenih problemov — mislimo samo na ureditev razmerja do Slovakov — toda resnica je, da je bratska republika tudi v časih, ko je okrog in okrog nje propadala demokracija in so se razbohotile diktature — ostala zvesta demokraciji in demokratičnemu duhu, ne da bi okrnjevala ustavno zagotovljene ljudske svoboščine. Zato pa je Češkoslovaška tudi med vsemi po vojni nastalimi državami najlepše

Na pogrebu

Fr. Grafenauerja

Družnec vas primile je Grafenauerjeva družina in nedeljo pozdravila vsakega pogosto, ki se prišel na Brdo v Ziljski dolini pokopaj Franceta in ga spremi do groba. Prišli so mnogi, tudi mnogi. Ne samo s koroških tal, — tudi spoštovanci in tovariši iz Jugoslavije. Zastopali so Slovensko politično društvo v Celovcu, kakor Klub koroških Slovencev v Ljubljani s svojimi podružnicami. Zgrinja se množice k pogrebu, voličasten je bil pogreb. A vendar jih je še toliko ostalo na stran Karavank, ki so si zaman žele pohiteti to nedeljo v Ziljsko dolino. Meja je pač meja in Ziljska dolina je daleč. Pa veliko je tudi slovenskih mož in fantov po Koroškem, ki so šele v nedeljo po meji izvedeli da je njihov najboljši bledski izdihnil. Ker je bilo pomnoma rečeno, da bo pogreb že dopoldne, niso več utegnili pohiteti tja. Nemški isti niso niti črhnil o smrti slovenskega prvohoritelja, vsak naš kmet in župnik na Koroškem pa tudi nima radia. Treba bo večje povezanosti ki naj jo organizira Slovensko politično društvo v Celovcu. Novica kakor je smrt Franceta Grafenauerja ki so ga tisoči od Zile do Mežice in Dinkš iskreno ljubili, bi morala iti po deželi iz vasi v vas.

Grafenauerja je smrt rešila troljenja ki ga je povzročal rak trebušne slinavke. A še v poslednjih borbah — v četrtek je ves dan medljal med življenjem in smrtjo — je večkrat sprenovnil njegov bistri duh, da tudi njegova neumrljosa ščavost. Saj je bil France Grafenauer namistnejši rin duhovitega Ziljana mož iz klenkega starinskega naroda na skrajni narodnostni meji. Zato so tudi ob njegovi smrti in pogrebu prišli v posebni meri do izraza stari zilski običaji: svarovali so ga kakor pravi jo hedenju ob mrliču in opravljali molitve ki imajo čisto svoj zvok svojo melodijo. Poklanjanje vencev in tako doma kakor drugod med Slovenci zato so bili vsi oni leni preprost zeleni venec s črni mi trakovi tem pretridevalnejši dokaz kako zelo so Grafenauerja cenili njegovi najbližji prijatelji iz Pazerja iz Hoč iz Dul iz Napolja iz Mel z Brda in ostalih vasi ki so združene v hriško občino. Nailenč pa je seveda bil venec kluba koroških Slovencev.

Kmalu na podnevu so se začele na Moste kakor se imenuje kraj nad Brdom in nad Zilo kjer stoji Grafenauerjev skromni dom, zgrinjati grude pogrebcev, črno

opravljenih mož, fantov v zelenkastih in kodrastih obekah, žena in deklet ki nosijo črne rute prav tako prevezane kakor Črnogorke in Režianke in dusti otrok je prišlo v starši mladine ki je spet enkrat lahko družno žebrela tako kakor solzni očetje in matere.

Brdečki župnik Eger velik sivolas tudi nekoč v preganjanju izkušen je pred hišo zapel pogrebne molitve pripeva sta mu dva župnika iz sosednjih far in vsem trem je otožno zvenel glas ob joku svojcev. Potem so se oglašili domači pevci ki jih uči mladi brdski organist Ulrik Rauser ki jih ni mnogo in šele nekaj časa se zbirajo k petju. Toda njihova starinska poosebna pesem se je močno doimila vseh domačih, nov zato, ker je njihova nas zato ker smo jo čuli prvi pot. V treh čudovitih preprostih kriticah govori mlili svoleem in prijateljem kako se mora ločiti in kako nekoč, ko "tudi nas zadene kosa smrti ravno kmal" da nam groh oklene skupaj bo mo mirno spal" pa nam naroča vee dotlejš: "Bog vas obvar! Bog vas obvar!" pozabite me nikdar! — Vse pesem so neveci odpeli, potem pa je stonil pred krsto narodni oslanec g. Karel Doberšek. Poslovil se je od pokojnega v menu Narodne skupščine pa tudi kot predstavnik onega koščka Koroške ki je nekoč polno zavedna zaupala svoje glasove Francetu Grafenauerju in se po prevratu rešila v Jugoslavijo. Slovo ki ga je opravil g. Doberšek in njegovi poudarki pokojnikove brezprimerni poštenosti iz narodne zavednosti so napravili na Zilijane močan vtis.

Šele ko se je razvil spreved izpred hiše nizdol ob zasneženih zatihi in pobočjih proti Brdu se je videlo kako mnogo je pogrebcev. Sprejati za črnim križem — k ga potem na pokopališču zasadijo na grob po enakem običaju kakor v naših južnih krajih — je šla šolska mladina toda žal ne v spremstvu učiteliev čenrav je bil Grafenauer tisti ki je zgradil šolo na Brdu da našnji Schulhaus. Za mladino možje in fantje Dolga neprekinjena veriga h kateri so se priključili delegati in prijatelji iz Jugoslavije. Najstarejši med njimi g. Hochmüller iz Maribora je v spremstvu predsednika kluba koroških Slovencev g. dr. Felaherja iz Ljubljane nese blazinico z rodno Jugoslovenke krone trije drug delegati so neli krasni venec. Za delegati so se ustavili pevci in duhovščina za krsto so stopale z Grafenauerjev mamo in kćerke, oba zeta, vnuki in vnučice, ostali so-

rodniki iz bližnjih in daljnih koroških krajev, pa ne samo krvni srodniki, temveč tudi Francetovi bratje po srcu in zavesti, stari koroški narodni stebri, kakor so Vošpernik in Falej Aichholzer in Miha Grafenauer z njim pa zastopniki iz vseh krajev Koroške. Iz Celovca so prihitali in se spotoma priključili sprevedu, konzul Monsier monsijor Valentin Podgorc, prof. dr. Tischler in Zwitter. Zalni spreved je zaključila nepregledna vrsta žena in deklet.

Pokopališče je daleč onkraj farne cerkve, za samotnim tihim gajem. Nanj zre Dobrač, ki se je te dan ves skrivil v megle, z druge strani Zile pa zro v dolino strme Karnske planine. V dolini proti Smohorju so zadnje tri slovenske vasi, Velika vas, Potoče, Limarče. Komaj komaj jih zaznevamo lelo je snežiti ko se je spreved zgrnil na pokopališču okrog farne blizu Zida. Pogrebne obrede je tu vršil monsijor Podgorc. Domači pevci so lepo zapeli "Nad zvezdami". Potem pa je gospod monsijor povzel besedo in se v dolem govoru poslavljaj od pokojnega ki ga je orisal kot vzornega narodno zavednega koroškega moža. Primerjal ga je svetniku Kristofu, čigar podoba je naslikana na tolikih koroških cerkvah. Kakor je Kristof nosil ljudi in nekoč samega Krista čez hudourni potok, tako je France Grafenauer prevzel naše breme odgovornosti in skrbi za svoje drage koroške rojake in se je nehajal čez hudournike in skozi viharje Grafenauerju so se zgodile mnoge krivice ali kakor je on odšel not večnosti tako pridejo nekoč pred sobo tudi vsi tisti, ki so ga preganjali. Monsijor Podgorc je govoril dosledno v blagolaznem koroškem narečju. Prav tako se je v presrečni domači besedi poslovil od svojega dragega prijatelja, brdečki župnik Ebner (Verašnja navedha da je govoril tudi nemški, je bila pomotna).

Pevci iz Brnice, ki so se prišli korporativno posloviti poleg drugih Brničanov, so tudi ob grobu Franceta Grafenauerja upravičili sloves onega najboljših zbetrov na slovenskem Koroškem. Njihova »Vigred« je plavala nad zimsko pokratino, krasno ubrano. Poslednji pa se je od pokojnega poslovil g. dr. Julij Felaher, državni tožilec v Ljubljani doma iz sosednjih Melešic. Sporočil je pozdrave vseh koroških rojakov ki bivalo v Jugoslaviji posebej pa se je Francetu zahvalil v imenu vseh brdskih študentov ki jih je pokojni spravil v šole da bi nekoč vztrajno služili na rodu. Vsi so izpolnili njegove nade a France Grafenauer je še na stara leta bil v svojih željah in nadah, meloški kakor mladina. Govor g. dr. Felaherja je bil kratek a le s svojo izdatnostjo neizmerno in nailenč zaključil voličastno pogrebno svatost.

S snežinkami je ob neutешnem joku dru-

žice in prijateljev padala prst na krsto, sveta koroška prst, ki smo jo zares tudi blagoslovili s krsto vred, saj je tak običaj, da vsak pogrebec pokropi pokojnega v jami z blagoslovljeno vodo.

Vrnili smo se na Brdo, Napolnje so se prostorne sobane gostilne Mihe Grafenauerja blizu cerkve, ogreli smo se ob čajju iz v bratskih razgovorih. Monsijor Podgorc je za slovo priporočil, naj storimo vse, da

bo Francetu Grafenauerju postavljen tu na narodni meji lep, dostojen, četudi v zasnovi skromen spomenik. Prireditelj je bila soglasna. Brdo je pomalem že tonilo v mrak, po vsej debelo za sneženi Ziljski dolini so legle smodre večerne sence. Za nami je stalo samotno pokopališče z novim grobom, po zadnjih slovenskih vaseh pa narod, osamljen zdaj bolj, kakor je bil kdajkoli. R.

prosto voljno odremu je ustvarjal, ne dovoljujejo nomen, Tudi general Makonen se pomika v središču, na mestu zasede, noafriške razmere

manjkanju in siromaštvu. Pokojnik je bil zelo ugleden mož in eden prvih svetovalcev pokojnega rumunskega kralja Karola I. Imel je tedaj v okolici Bukarešte krasne gradove in palače ter je bil večkrat izvoljen za poslanca in senatorja. Ob izbruhu svetovne vojne se je umaknil na svoja posestva, utrpel pa je kmalu tako velike izgube, da je njegovo na deset milijonov lejev cenjeno premoženje skupnelo v nič. Ko je obubožal, se je podal na ulico prosit miloščine. Nedavno so ga zaradi popolne izčrpanosti pobrali in oddali v bolnišnico, kjer je zdaj sklenil svoje nekoč

Japonska vojaška patrolja na ulicah mednarodne koncesije v Šanghaju



Drugo odvedel iz Budimpešte

dom. Staršem je pustila pismo s sporočilom, da potuje v Pariz. Nekoliko dni pozneje so prejeli njeno pisemce z Dunaja, potem pa iz Frankfurta ob Meni. Policija, ki je dobila vpogled v ta pisma, pa ima vtis, da jih je diktiral Gaffal in da navedajo neresnične podatke, ki naj bi zabrisali sled za beguncema.

Izdala je na njima tiralko, ki je imela ta uspeh, da so ju že 24 ur pozneje prije. M v Budejpešcih, od koder je Gaffal doma. Dekletu so nasvetovali, naj se vrne domov, kamor pa doslej še ni prispela. Gaffal, ki je večino ukradenega denarja že porabil, pa pretipavajo po vseh pravih vest

Za kratek čas v Abesiniji



Italijanski vojaki v zavojevalni Tigri urejajo vrt in sadijo rastline



Za predsednika Švicarske konfederacije je bil te dni izvoljen zvezni svetnik Albert Meyer

Hauptmann bo usmrčen v januarju

Justifikacija B. R. Hauptmanna na električnem stolu se bo izvršila predvidoma 13. januarja 1936 ali pa v tednu, ki bo imel ta datum. Sodnik Trenchard je v zadevi že izdelal novo usmrtilveno povelje, katerega bo predložil sodniku I. Flemingu na v podpis. V Trentonu se vršijo usmrtilve navadno ob torkih in bo najbrže tudi ugrabitelj in morilec Lindberghovega prvorojenca usmrčen na ta dan.

manager

V neki hotelski sobi v norveške Arendalu je odkrila strežnica pri ljanju pod blazino zavitek s 4.000 škim kronami. Denar je izročila. Kmalu potem je pritekel ves pozabljeni gost. V splošno presenečenje je mož predstavil kot »manager« alepske berača, ki s svojo lajugo žiti roma okrog. Trdil je, da izvira iz eke dediščine. Policija mu pa verjame ter bo še preiskala, od beraške družbe z o. z. ta denar

ANEKDO

Dr. Jaroslav Straský je bil navabljen v Topolčianke. Sedela sta dntom Masarykom v parku in Gostu je postalo mučno, pa je skoplesti razgovor: »Kako veličastno ti hrasti v nebo, kakor stebni hrama. Sto let so stari, kaj bi nadel, ko bi znali govoriti?«

Na ta poetični izliv je pripomnil Masaryk: »Mi nismo hrasti, bi smo kostanji, g. doktor!«

VSAK DAN E



»Alfred, jaz ti bom pisala, ti seveda pozabli name še preden boju ta teden.«

»Veš kaj, piši mi in pripomni, da sanje od moje rdečelaske.«

(a) Dansk Famitie

„JUTRA“

G. Dr. Ozbolt Ilana
Sv. Lenart v Sl. Go.

**Italijanski listi zatrijujejo, da pariški predlog Italije ne zadovoljuje
Odpor v angleški vladi - Težavno Baldwinovo stališče - Baron
Aloisi pride v Zenevo?**

ŽENEVA, 16. decembra. Kakor se za trjuje, prispe glavni italijanski delegat baron Aloisi v sredo v Ženevo. Pričakuje se, da bo prinesel s seboj že odgovor italijanske vlade na pariški predlog.

Vse kaže, da bo Eden izjavil v Žene.

**Zaupno pismo Mussoliniju — Nadaljnji uspehi nemo-
goči — Abesinci se pa pripravljajo na ofenzivo**

ja vojsku. Ključ je kdaj videla Abesinija, je koncentrirala četni v pokrajini Anate. Vojske Hidte Mikaela boji v prihodnjih dneih pomnoženi s šestimi dagesbarskega guvernerja rasu Sevasija. Ras Nasiba, ki prevzema vrhovno poveljstvo na južni fronti, je baje že prejel od cesarja ukaz, da mora izvršiti čimprej močnejši napad na italijanske postojanke. General Makonen se pomika s svojimi četami proti jugu, vendar najbrže ne bo prispel na bojišče do pričetka ofen zive in se zaradi tega misli, da bo njegova naloga le kriti hrbet prodirajoči vojski. Nekatere somalske čete so bile zamenjane s četami iz srednjih in zahodnih provinc. Na severnem bojišču se nadaljujejo manjši četniški boji, sicer pa ni nobenih večjih dogodkov.

LONDON, 16. decembra. Abesinci zbirajo na južnem bojišču veliko vojsko, ki dokazuje, da se pripravljajo na ofenzivo v vsem Ogadnu. Pričakuje se, da bo prešla ta vojska v napad proti četam generala Grazianija že ta teden. Naiveč-

Gibanje JNS v ljubotemskem srežu

Kakor smo že te dni poročali, prireja narodni poslanec za ljubomerski srez g. Avgust Lukačič v zadnjem času pridno prav lepo uspele sestanke. Zadnje dni je imel dva taka sestanka svojih volilcev in članov organizacij JNS v Veržeju in na Moti. Na obeh sestankih je podal obširno poročilo o političnem položaju ter zlasti izčrpno razpravljal o potrebi nujnih ukrepov za omiljenje gospodarske krize. S posebnim zanimanjem so spremljali zborovalci poročilo o stvarnem parlamentarnem delu Neodvisnega poslanskega kluba. Po govoru poslanca se je razvila na obeh shodih živahna debata, v kateri so izrazili posamezni člani željo, da se čim bolj poživijo dela nacionalistov med narodom in da se čvrsto nadaljuje akcija, započeta s pohorsko deklaracijo. V prihodnjih dneh bo imel g. poslanec sestanke še v nekaterih krajih.

Občinske volitve na Ježici. Včeraj so

moupravi itd. S shoda sta bili odposlani tudi pozdravni brzojavki dr. Korošcu in dr. Stojadinoviću. Popoldne je pa imel minister dr. Krek zborovanje v Braslovčah v Savinjski dolini, na katerem je poročal o istih vprašanjih, kakor v Celju. Govorili so tudi še nekateri drugi pristaši JRZ, med njimi mariborski podžupan Franjo Žebot.

JRZ na Hrvaškem. JRZ se zadnje čase zelo trudi, da bi se njene organizacije razširile tudi med Hrvati, ni pa doslej dosegla še nobenih vidnih uspehov. Sedaj se je lotila posebno intenzivno propagande tudi v našem sosednem Medmuriu, kjer je imenovala za svojega glavnega zaupnika in organizatorja pošlanca Antona Vidca. JRZ potuje sedaj po Medmuriu in išče pristašev.

V mariborskem mestnem svetu ni nobenega delavca.

v zadrži številke 1. decembra 1980, da so pri se-
nega sveta pola
obrnitve, ki imajo

haben im Bergböhmen Sachr
den Augen und 40 Thoden)
Wagner und St Frauen) sowie
angeordnet. — Die Straße am
Hilf wird derzeit verbessert und
besser. Stadt Verwaltung, Aer
Straßen auch für Autos fahrbar
meio spominsk
gasse» je pozdra
morni predsednik
a mariborske po
osina, nakar je v
isaal pomen »Orož
predstavila v glav-

fronti JRZ. Toda nekdarje enotnosti med tema dvema narodnima manjšinama ni več. Kakor poročajo iz Vojvodine, imajo med Nemci in Madžari tudi Hodžera precej pristašev, dočim nagiba tretji del k politiki takozvane združene opozicije. Da bi svoje položaje med Nemci in Madžari še bolj okrepila, je pričela sedaj združena opozicija izdajati v Petrovaradinu dva tednika, enega za Nemce, drugega pa za Madžare. Nemški tednik se imenuje »Deutscher Beobachter«, madžarski pa »Magyarnen«. Zdi se, da hočejo imeti tudi Nemci in Madžari sami več želez hkratu v ognju.

Risba z eno potezo. V »Delavski Politiki« čitamo: »Nedeljski »Slovenec« je v svojem mladinskem delu objavil risbo z eno potezo, ki predstavlja kolonialnega vojaka, ki strelja s topni. Pač primerno mladstvo ne bi smelo imeti takega vzgoja v duhu »Parade der Infanterie«.

Ruždi Aras v Beogradu

BEograd, 16. decembra. Tu se je misel na poti v Ženovo turški zunanji minister dr. Tevrik Ruzdi Aras, ki se je sestal z našim ministarskim predsednikom in zunanjim ministrom dr. Milanom Stojadinovićem. Razpravljala sta o stališču balkanske zveze do vprašanj, ki so na dnevnem redu Društva narodov ter je bil v tem oziru dosežen popoln sporazum. Balkanska zveza in mala antanta ostaneja zvesti Društvu narodov, hoče pa vendarle ščititi svoje praktične interese. Turškega zunanjega ministra je prejel včeraj v avdienco tudi N. Vis. knez Pavle. Iz Beograda je odpotoval sinoči.

GRAFENAUERJEV POGREB.

BRDO PRI ŠMOHORJU, 16. decem-
bra. Včeraj so na Brdu
pokopali koroškega narod-
bivšega poslanca Franca
Njegovega pogreba so se
like množice koroških Slo-
spela pa so tudi zastops-
vije. V imenu slovenskih
slancev v Beogradu je
slanec Doberšek iz Pre-
Korošce je pa zastopal
hovega kluba Hochmülle-

MASARYKOV O

PRAGA, 16. decembra (AP) - Vlada
bil uradno objavljena odsustvo
republike T. G. Masaryka, po
tarnih krogih se dela z
co, da se pripravi sporaz
novega predsednika.

ITALIJANSKI PRETEP

NEWYORK, 16. decem. priredili fašistično razporejeni Italijani veliko zborovanje, na katerem so agiti-

LONDON, 16. decembra. Angleški tisk razpravlja še vedno obširno o nezadovoljstvu, ki je nastalo zaradi pariških predlogov. Splošno se sodi, da je zašla vlada v zelo neugoden položaj. Za

Darujte za spomenik
Vitezkega kralja Alek-
sandra I. Zedinitelja
v Mariboru!

Občni zbor Jugoslovenskega
narodnega shoda

Qualmox. Die gefährliche
man Rindlö-
Saght
shodden),
Frauen) sowie
Strafe am
neuerheit und
lyung. Die
los fahnen

[illegible]

Naši jubileji

Šestdeset let! Petindvajset let!

Sijalno uspeli jubilejni proslavi Jugoslovanskega akademskega društva »Triglav« in triglavanske starešinske zveze — Mogočna manifestacija napredne nacionalne zavesti in triglavanskega ponosa

S tisto zavestjo kakor pred šestdesetimi leti, s tistim ponosom kakor pred petindvajsetimi leti v Gradcu, Zagrebu, Ljubljani in na Dunaju, so se zbrali preteklo soboto zvečer v jugoslovanskem obmejnem Mariboru naši Triglavani. Njihov zbor pod geslom: »Biti jugoslovanske krvi bodi Jugoslovancu ponos!«, se je pretvoril v mogočno manifestacijo zgodovinske narodne zavesti in tradicionalnega triglavanskega ponosa. V znamenju Triglavnih barv in pod častitljivo zgodovinsko triglavansko zastavo so se zbrali starešine Triglavani, katerih preteklost je tesno povezana z grenko usodo domovine, katerih preteklost je del zgodovine slovenskega naroda. Zbrali so se mladi aktivni Triglavani, polni optimizma in pripravljeni na boj za lepšo srečo in bodočnost našega troedinega jugoslovanskega naroda. Z ognjem v očeh, s smelostjo v srcih in s silo v pesteh kakor nekaj so se po daljšem svidenju pozdravljali in tovariško stiskali drug drugemu desnice. Svoje spomine so prinesli s seboj in pod težo jasnosti teh spominov se je razgrnilo pred njimi šestdeset let »Triglava«, petindvajset let triglavanskega starešinskega društva, šestdeset let napora in naprednih stremelji, petindvajset let naprednega narodnega in kulturnega dela. In ko je krepka in odurna po duhu in samostojnosti zborovala v soboto zvečer v Mariboru velika Triglavova družina ter proslavila hkrati dva pomembna in odlična jubileja, so pohitela k njej srca vsega našega naroda, polna iskrenih čestitk in vročih želja, naj bi njeni sinovi ki so cvet slovenske inteligence tudi v bodoče posvetili vse svoje moči in sile za dobrobit in napredek naroda in domovine in naj bi jih take zateklo tudi 100 let »Triglava«.

Naš obmejni Maribor se je preteklo soboto zvečer počutil izredno počaščenega. V posebno čast si šteje, da so se zbrali Triglavani ob svojem važnem in pomembnem zgodovinskem dogodku prav v njegovi sredi. Po svojem pomenu ni proslava 60-letnice »Triglava«, združena s proslavo 25-letnice Starešinskega društva, prav nič zaostala za proslavo 50-letnice, ki se je vršila pod pokroviteljstvom našega blagopokojnega kralja v Mariboru. Triglavanski starešine so prišli iz raznih krajev, najmočnejše pa sta bila zastopana razen mariborske Ptui in Celje.

Jubilejni triglavanski zbor je vodil z mladeniškim naprednim akademskim zanosom dolgoletni častni predsednik Starešinskega društva »Triglav« upokojeni dvorni svetnik g. dr. Jakob Toplak. V svojih izbranih uvodnih besedah je predložil navzočim Triglavancem in številnim gostom življenje in delovanje »Triglava«, predložil jim je, kaj je bil, in kaj je pomenil »Triglav« za slovensko visokošolstvo in ves slovenski narod. Po teh izvajanjih je toplo pozdravil vse, imenoma pa zastopnike graške podružnice akademika g. Toneta Potrča, predsednika Zveze naprednih akademskih društev g. prof. dr. Zalkarja, zastopnika starešin »Jadrana« gimnazijskega ravnatelja g. dr. Reiserja, zastopnika »Jadrana« akademika g. Herica, predstavnika Društva diplomiranih ekonomistov g. Tavčarja in predstavnika Zdravniškega društva primarija g. dr. Černiča.

Profesor Baš je nato v zanositem spominskem jubilejnem nagovoru priklical vsem navzočim Triglavancem v spomin najvažnejše in najodločilnejše dogodke iz triglavanskega življenja in delovanja, ki so močno vplivali na našo narodno in kulturno preteklost. Častni predsednik

leju, ki so jih poslali zadržani tovariši starešine in drugi odličniki, med njimi tudi general Milenkovič in Božo Putnikovič.

Triglavanski zbor je nato v imenu graške podružnice prvi pozdravil akademik g. Potrč. Iskreno je čestital k obema jubileja in izrekel Starešinskemu društvu vernost in zvestobo v imenu graškega »Triglava«. Prav tako je ponovno prisegla na Triglavove barve zagreška podružnica »Triglava«, ki se je jubilejnega zbora udeležila v častnem številu. V imenu JAD »Jadrana« je čestital k jubileju in pozdravil triglavanski zbor akademik g. Heric, v imenu Društva jugoslovanskih akademikov akademik g. Peterin, v imenu starešin »Jadrana« je čestital g. dr. Reiser, v imenu Zveze naprednih akademskih društev pa njen

predsednik g. dr. Zalkar. Pozornost in tišina pa je zavlada v dvorani med slavnostnim razpoloženjem, ko se je pojavil ob predsedniški mizi veterinus Triglavanus, avtor pred 40 leti sestavljenih križevskih statutov g. dr. Josip Rakež - Mukolovecky. S ponosom je gledal najstarejši starešina na svojo triglavansko družbo in mladeniško duhovito so bile njegove besede, ki jih je govoril ob 60-letnici, ob 25-letnici, in zaključil oficielni del proslave z željo: **vivat, crescat, floreat!** Iz sto starih in mladih grl je nato zaorila po dvorani slavnostna pesem »gaudeamus igitur«, ki jo je zapel ob spremljevanju orkestra stoje, ves triglavanski zbor.

Že od vsega početka je »Triglav« gojil družabnost. Zato se je tudi ob tem svečanem trenutku spomnil odbornik Starešinskega društva g. dr. Makso Šnuderl slovenskih žen in mladenk, ki so vselej Triglavancem zveste stale ob strani. Toplo je pozdravil vse navzoče dame in gospodične in jih prosil blagohotne naklonjenosti tudi v bodoče. Slavnostno razpoloženje se je podvojilo in našlo svoj vrhunec na družabnem večeru, ki je nato sledil v vseh spodnjih prostorih hotela »Orel«.

Sokolske veste

Prazničen dogodek sokolske mladine

Slovesna izročitev znakov in legitimacij sokolski mladini matičnega društva — Prisrčen spored sokolske mladinske slovesnosti

Včerašnji dogodek v goriški dvorani Narodnega doma, ko je odhod matičnega društva pripeljal mlade sokolske prsi predpisani znak sokolski dedič in naraščaj, bo ostal zapisan večno v mladih srcih naše sokolske bodočnosti. Dvorana, ki jo je sokolska mladina napolnila do zadnjega kotička, je bila okrašena z zelenjem in državnimi barvami. V ospredju je visela na steni okrašena slika našega prvega Sokola, staroste Jugoslovanskega Sokolstva, našega mladega kralja Petra II, ki so jo stražili častitljivi matični sokolski prapori. Društveni funkcijari pa so bili v slavnostnih krojih, kar je še bolj podžgalo zavest naše sokolske mladine.

Pri prisrčni slovesnosti se je zbralo nad 200 sokolskih otrok in lepo število naraščaja našega matičnega društva. Navzoča sta bila tudi zastopnika župe posle vodeči podstarosta br. Ljudevit Kranjc in župni tajnik br. Mihajlo Dojčinovič. Uvodoma je zbrana sokolska mladina zapela strumno in ubrano sokolski pozdrav. Mlada in utripajoča srca je nato nagovoril z lepimi besedami društveni starosta br. Franjo Bureš. Prikazal je mladim Sokoličem moč in silo sokolske organizacije, povedal jim je jasno in razločno, kaj se pravi biti Sokol in nositi s ponosom rdečo sokolsko srajco. Pozval jih je, naj bodo pridni doma in v šoli ter disciplinirani v telovadnici, da bodo kedaj kot Sokoli ponos vsemu narodu in strah vsem sovražnikom naše drage do-

movine. Verno in zvesto je mladina gorečih lic sledila izvajanjem svojega starostja. Nato je bila predana poslanica, ki jo je sprejela mladina z drhtečimi srci. Z zanosom in občutkom so male Sokoličice deklamirale pesmi »Naprej Sokoli«, »Naša srca« in »Naš znak«, skupno s Sokoliči pa odigrale nekatere zelo spretno in korajžno nekaj točk na klavirju.

O pomenu znaka je zbrani sokolski mladini govoril br. Lavrenčič. Zorilo je, kako se mora mlada mladina priiti znak. Tudi ji je pripovedoval, da sta naša kraljevska princa Tomislav in Andrej tudi Sokoliči in da pridno telovadita skupno z mladim kraljem Petrom. Končno je še dal mladini več zlatih nasvetov, ki jo bodo popeljali v svetlo sokolsko bodočnost. Matični funkcijari in vodniki so nato pripeli mladim Sokoličem na prsa srebrne znake in jim razdelili tudi legitimacije. Večje število dece pa je bilo prevedeno v naraščaj, ki je tudi dobil svoje znake. Ob zaključku svečanosti je zbrana mladina gromko zapela sokolsko himno »Hej Slovani«.

Veselih src, razžarenih lic in ponosno s sokolskimi znaki na mladih prsih je zapuščala mladina slavnostni prostor. Ko bi jo opazovali v teh trenutkih, bi vam srce vzklopelo od veselja ob tako lepi naši sokolski vzgoji. Vam mladi Sokoliči, up naš sokolski, naj veljajo besede našega nesmrtnega Sokola: »Ponosnih src, smejočih lic naprej, naprej preko vseh ovir!« — Zdravo!

Sportska gibanja

Beli raj na Pohorju

Pričetek zimskega rajanja — Več sto smučarjev je včeraj obiskalo naše Pohorje — Sestanek udeležencev tretjega »Orožnovega smuka« v Mariborski koči

Včerašnja nedelja je bila za naše zimске sportnike zelo ugodna. Vremenske prilike so omogočile, da so se prvič v letošnji sezoni udeleževali na torišču zimskega sporta. V soboto popoldne in včeraj zjutraj je romalo več sto navdušenih smučarjev in smučark na naše Pohorje, da preizkusijo svojo veščino na »dilecih«. Naše planinske postojanke so bile prav dobro obiskane, posebno pa Mariborska koča, kjer so se v soboto zvečer zbrali udeleženci tretjega »Orožnovega smuka«

nem vztrajnostna preizkušnja naših zimskosportnikov. Sledili so še govori drugih zimskosportnih pionirjev, nakar je g. dr. Rosina izročil udeležencem lep spominski znak, ki je, kakor znano, izdelan po načrtih g. Boruta Hribarja.

Pa tudi v ostalih planinskih postojankah je bilo včeraj zelo živahno in so se proti večeru »dilecari« vračali proti Mariboru iz vseh strani. Kakor pripovedujejo, so bili vsi vžičeni in navdušeni od prvega letošnjega zimskega rajanja.

metnega saveza, — za katerega je bilo po vsej naši državi veliko zanimanje. — Izmed 620 včlanjenih klubov se je udeležilo zborovanja 564, ki jih je zastopalo 118 delegatov. Iz Maribora se je udeležil občnega zbora g. Fišer, ki je zastopal SK Železničar, dočim so ostali klubi na teritoriju OOLNP Maribor poslali poveljnice deloma LNP, ISSK Maribor in SK Rapid pa je zastopal dr. Planinšek. Na občnem zboru se je ves dopoldne razpravljalo o važnih perečih vprašanjih, ti čoa se težkega stanja naših nogometnih klubov. Po odobritvi vseh poročil je tajnik JNS predlagal

RESOLUCIJO

namenjeno vsej sportni javnosti, kakor tudi vsem merodajnim faktorjem. Resolucija vsebuje naslednje zahteve:

1. da se zmanjšajo, odnosno ukinejo takse na sportne prireditve...
2. da države in samoupravne korporacije ne odvezemajo klubom zemljišč, na katerih so zgrajena igrišča, nego jih jim poklonijo ali pa dajo v najem za minimalno najemnino.
3. da se vsej srednješolski mladini omogoči popolno in svobodno delovanje in udejstvovanje v sportnih društvih.
4. naj država iskreno in vsestransko podpre naš sport in njegove interese.

Ta resolucija se je soglasno sprejela. Sledila je nato volitev upravnega odbora, nakar se je zborovanje zaključilo ter nadaljevalo popoldne ob 16.30. Vprašanje tekem za državno prvenstvo je prišlo na vrsto pozno ponoči, vendar definitiven sklep še ni znan. Po sinočnji situaciji izgleda, da se je osvojil predlog zagrebškega nogometnega p. dsaveza, po katerem bi se morali vsi klubi vrniti v podsavezno prvenstvo.

VČERAŠNJE NOGOMETNE TEKME.

V naši državi se je včeraj odigrala le ena važnejša tekma, in sicer v Zagrebu, kjer sta se srečala Hašk in sarajevski Hajduk za vstop v državno ligo. Tekma se je končala neodločeno 3:3 (1:1), tako da bi Hašk prišel v državno ligo, ker je

reprezentancama Beograda in ki je končala z 2:2, je skoraj nvsod nogomet počival.

Ptuijske novice

Smrtna kosa. V Vičavi pri Ptujju je umrl Jakob Krušič, barčni sluga-invalid, star 50 let. Ker je bil član veteranskega društva, so ga veterani spremili z mestno godbo na čelu, k večnemu počitku. — V Spuhlji pa je umrl Blaž Letonja, najemnik, star 68 let, v Zabjaku pa Franc Anželi, sin posestnika star 15 let. Blag jim spomin.

Radi razpečavanja ponarejenih dvajset dinarskih kovancev so orožniki aretirali mlado dekle Marijo T. iz Vurberga, ker so pri njej našli 10 ponarejenih dvajset-dinarskih kovancev. Dekle sicer priznava razpečavanje navedenih falsifikatov, zagovarja se pa, da je iste našla na cesti. Izročili so jo okrajnemu sodišču v Ptujju. Nadaljnja preiskava v tej zadevi se vrši sedaj v Mariboru, kjer se najbrže nahaja ta kovnica.

Nezgode in nesreče. Neža Novak, 58 let stara šivilja v Majšpergu, je padla na poledenih tleh tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. — Ista nesreča je doletela tudi 25letnega železničarja Franca Glodeža iz Hajdoš. Na potu na kolodvorje padel in si zlomil levo roko. — Tudi dveletnega Franca Vršiča, sina posestnika iz Dornave je dohitela enaka usoda. Fantek je na poledenem pragu padel in si zlomil levo nogo. — Vse tri ponarečence so spravili v ptuijsko bolnišnico.

Predržen vajenec.

Mojster: Ne trpim, da neprenehoma žvižgaš, kadar delaš.

Vajenec: Saj ne delam, samo žvižgam.

19 mare

Današnji listi prinesli so vest, da je ban dravske banovine Dr. Marko Kallaius razrešil celotni odbor občine Sv. Anton ob. r.

Ko so bile občinske volitve oktobra 1933, nastopali so pristavi sedanjega režima nad vsebalo, da naračunod surovo in krivično. Kdor ni bil z njimi, spadal je med punktaše, to je protidr-
žavne elemente. Koliko so se za-
ganjali v župana Muršaka, ki je
edini zmagal kot takozvani punk-
taš. Kako je krenel tedaj dr. Gortšek,
kdor ni bil z njimi, tega je hotel
umčiti. Kakor sem že svoječasno
pikal, me je zaradi volitev pri-
lo. Antonu napravilo, ker sem
se zavaljal za pravico.

Danes je SNS najhujši padel,
dr. Gortšek je razrešen - punktaš
Muršak pa je še župan. 'Pravica
pač napaduje vedno pride do velj-
ve. Bojfi mladi moljejo počasi,
a natančno!

22 april.

Jutro je to. surij. Kmetje pravijo,
dane mora ta dan kriti orana v
rži; hlos je rj že v klafu, v pčeni-
ci in ječmenu se pa lahko skrife
cel piron. Lastavice so nas po-
zdravile že 25 marca, docike ali
kar v krafi hleo, so bižkovne znan-
ke oddani; niso tedaj padle kusi
solnifu v nenavito želo.

Kukavico sem slišal 10 aprila,
zapelani je enajstkrat - da bi
se očkal toliko let! Sadno drso-
je je v najlepšem čestu, je
celot avno en šopek - v sobo
veje vonj - prijeten od coo-
točih jablan. Vrasna je pom-
lad - a soč je nemirna -
ose je kakor na sodu enodni-
ka. Kdaj se bo ocvdla soča u-
mrila? Ali čeni dovti klauja
in seve?

2 maj

Prosvetno društvo Karja o. b. denarju
ki je pod sprednjo vodstvom kaplana
Kordeža ^{Karavajala} ~~karavajala~~ opet zvrilo igro

Črni Krtz pri Hraslovcu, je na pod-
bitju in memoariga Kaplana pooje-
lo Korake ga mozo postaviti v tako-
zvanega Črnega Krtza v Črnem
lesu in steer namoji mozo kupje-
ni pareli št. 659 na mestu, ki je
le malo oddaljen od kraja, Krtz
je stal prvotni Krtz do popolnega
razpada. Po navstih, ki sta mi jih
dala sleposvestnik Söllag Henrich
in Šuman Anton iz Lomnana,
napravil je slikar in profesor Strk
sliko Krtza, ki je slaba predstavila.
Kaj, se ne morejo vsi ugotoviti
napisi v odobitvah Krtza. Koli-
kor sem pozel iz Fahn - Topogra-
fisches Verikon, bile so vključene
črke: E. F. G. H. Kar bi pomenilo
Erasmus friderich graf Herberstein.
Dovoljen je bil Krtz l. 1665 in 1789.
Ta Krtz so sedaj postavili graščaki
Herberstein, že davno pred letom
1665. Poškar Šuman franc mi je
povedal, da je bil spodaj na roki
napis: Bis Säule wird das Schwan-
oder Hennekreuz genannt. Ostale
ploščinaste daljice so hranile v Hras-
lovcu, vendar se jih ni moglo vsi
najti.

14 maj

Ban O. Kallaič je na uradnem
posovanju obiskal tudi Slovenske
gorice. Ban 14 majnika bil je
napovedan obisk o sv. Lenartu,
sv. Trojici, sv. Barbari, sv. Marjeti
in Vurbergu.

V Crnem lesu, kjer cesta dolgo
naforcejo očiščno, napravili so let-
naučanje slovolok z napisom:
na zapadni strani:

Pozdravljamo Te ljubele bar,
ki prvi si prišel k nam.

Na ozhodni strani pa je bilo
čitati

Predragi bar, ko boš odšel
Ti ozkličamo: človek, človek.

V sv. Lenartu bil je slovolok na
trgu nasproti poslopja okrajne
hranilnice.

Napis zglasil se je na vseh
in strani:

Pozdravljen bar v metropoli
Slovenskih goric.

Na južni strani bil je napis:

Človek naš bar.

Prihod bana bil je napovedan
ob 9 uri.

Štel iz topiča blizu pokopaliča
je naznanil, da ban prikaže.
Kbralo se je ocilko obitustva, bha
je tudi ova šolka mladina
zbrana. Kipelfal se je arto ses oeu-
čau s coetjem. Pred slovolokom
se je ntaotli; izstopil je ban v
popelnoma navadni obloki tem-
ne barve in mehkom klobukom.
Kaoitli so štotojo klivi. Sredi špa-
lirja vstaod se je ban.

Kajperi ga je pozdrastl karšni
predsednik obitue Sv. Lonafranc
Petzer v daljšem govoru, nato je
goostl dekan iz Sv. Benedikta,
duh. sootvoalec komitšak franc,
za nftm spregooostl je pozdras
domnari župnik duh. sootvoalec
Stuko franc; inenon nraol-
nštota spregooostl sem faj
neka j besed; v tucem GRR.

Stanko pozdrastl je bana
nftm predsednik banovinski
zdraonik Dukamberger Ludvik,
za nftm provodar društva
Sokola nsteli mečanske šole

Tajda ter koršček Lilau, koncipijent
kot zastopnik starostke šentlenacke-
nega šokola. Dr. Goršček Lilaua,
ki iz razglednosti razlogov v po-
litivne narave ni hotel osebno
pozdraviti barja; ni je bil siled
proganjanja prejšnjega TMS reži-
ma, kateremu je pripadla Dr. Goršček,
interniran celih 22 mescev.

Kot godufi pozdraviti je barja
kaplan Kordelj Davorin kot pred-
sednik izobraževalnega društva
Barja. Šo. Lenartu. Ta nagovor
bil je poln mladostniške nav-
dušenosti in pesniškega vzpo-
leta.

Barja se je v daljšem nagovoru
zahvalil za pozdrave in podar-
jal posebno, da naj imamo dobro
voljo, ki nam bo pomagala pre-
brskati vse težkote. Nagovoril je
se posebno šolsko mladino čet,
kakor je mladina, tako je bo-
dočnost. Polagal je posebno mla-

diminuiranje spoštovanja do ob-
močan.

Burno pozdravljen odšel je
ban v sodne prostore, kjer je
bila prva št. 3. prao skusno
prerazporediti ga sprejem
raznih deputacij.

Do kratke oddihe v župnišču
odpovedal se je ban med židov-
skim oglikanjem proti sv.
trofici.

Bil je nebeško lep dan, kar je
zelo priporočilo k celišlovnosti.
Ban bil je ožadosčen nad
tako lepim sprejemom, re-
kel je, da so ga ravno na enem
mestu še tako slovnostno
sprejeli.

Političnim zastupniki so delali
boj misle obzre, ako je tudi bilo
ose. Kaj se so se tudi spramoni
časi, seriofudito pa je dalo
duška sofermu čntu, ko je ime-
lo v sofi vredni najobčnega
uradnika, do katerega je bilo
zaupanje kot predstavitelj prave,

dalo je duška sgoričnija nadro-
žnrom, ki je sladlal proji in pri-
podfal lfrudem, koliko Krtoice,
nasilja in trpljenja.

An to je bil posol, da je bila
slavos res prisrčna, ker je
podelo v banu tudi trptna za
pravico mislence in sedaj
miru posolca.

Ban dr. Natlačen na severni meji

Včeraj popoldne je ban dr. Natlačen obiskal kraje ob naši severni meji, ki so bili nekda izpo-
stavljeni najhujšemu nemškemu pritisku, ki pa so
veled občudovanja vredne narodne zavesti prebi-
valstva ostali slovenski. Obmejni St. Ilj, stara slo-
venska trdnjava, je z radostjo sprejel najvišjega
predstavnika državne oblasti v Sloveniji. Na meji
občine so ga sprejeli konjeniki in mu izrekli prvo
dobrodošlico. Pred Slovenskim domom, simbolom
borb in zmage slovenskega obmejnega prebiva-
lstva, je g. bana pričakovala velika množica ljud-
stva in mu ob prihodu predila burne ovacije. —
Solaki otroci so mu v pozdrav zapeli in mu izročili
šopek rož. V imenu občine ga je pozdravil župan
Swaty, v imenu župnije stari narodni borec žup-
nik g. Evald Vračko, v imenu JRZ banovinski
zdravnik dr. Ševšek, v imenu prosvetnega društva,
ki je za časa Avstrije bilo edino slovensko dru-
štvo v St. Ilju, kaplan g. A. Rausl. Ban se je za
pozdrav in sprejem v iskrenih besedah zahvalil
in vsem navzočim poklical v spomin one čase, ko
je St. Ilj v težkih narodnostnih bojih pokazal to-
liko zvestobe do svojih narodnih svetlin in jih po-
zival naj ljudi v bodoče ohranijo zvestobo do
naroda in države.

Iz St. Ilja se je g. ban odpeljal v Jarenino,
od tam pa skozi Zg. Sv. Kungoto, kjer so mu ob-
čani solaki otroci in gasilci priredili lep sprejem
v Svecino. Tukaj so ga župljani z g. župnikom
Časlom na čelu, solaki otroci, gasilci in člani pro-
svetnega društva z navdušenjem sprejeli. V po-
zdrav visokemu gostu so izpregovorili župnik Časl,
član banskega sveta Serbinek in v imenu prosvet-
nega društva Kren. G. ban se je za sprejem in
pozdrave s kratkim nagovorom zahvalil, nakar se
je odpeljal na banovinsko posestvo, katerega bode
v najkrajšem času pričeli preurejati za gospodni-
sko šolo. Proti večeru se je g. ban s spremstvom
odpeljal v Maribor, kjer je prenočil.

Danes zjutraj se je g. ban v spremstvu dv-
žega oblastnega predsednika dr. J. Leskova-
rin, min. v pok. I. Vesenjak, okra. ga načelnika P.
Popoviča, mariborskega podžup. Zebota in
tajnika JRZ M. Kranjca, odpeljal v Slovenske go-
rice, kjer mu je prebivalstvo s triumfal-
nim sprejemom in ga viharno pozdravilo. Ban se
je mu pripravi pri Sv. Marjeti, kjer je pred cerkvijo pričakoval
ljudi. Pozdravne besede so izpre-
nik občine, za JRZ g. Rakusa, za
in zastopnik kmetov, ki je g. bana
da bi se regulacija Peenice čimprej
se je za lep sprejem zahvalil in v
stvu svojo pomoč. Nato se je
proti Sv. Lenartu. Na poti so mu
priredili Ruperčani prisrčen sprejem. V imenu ob-
čine in JRZ ga je pozdravil župan Muršak. Nad

vse triumfalno je gospoda bana sprejelo prebi-
valstvo v St. Lenartu, metropoli slovenskih goric.
Trg je bil ves okrašen s zastavami in zelenjem.
Ljudstvo se je iz bližnje in daljne okolice zbralo, da
pozdravi svojega bana. Na Glasnem trgu se je
zbralo več tisoč ljudi, ter vsa tamosnja solska mla-
dina. Pozdravne besede so izrekli zastopnik ob-
čine Recer, v imenu dekanije duhovščine dekan
Franc Gomilšek, ki je banu zagotavljal, da bo pre-
bivalstvo dekanije obranilo svojo zvestobo do na-
roda in države, katero je že mnogokrat izpričalo.
V imenu uradništva je govoril starešina okrajnega
sodišča dr. Haunig, v imenu JRZ dr. Ladvik Kram-
berger, v imenu prosvetnega društva kaplan Kor-
dež. Govornikom in vsemu prebivalstvu se je g.
ban zahvalil za sprejem in pozdrave in pozival k
zvestobi do naroda in države.

Iz St. Lenarta se je g. ban odpeljal k Sv. Tro-
jici, kjer je ves trg v pozdrav izobešil zastave.
Ljudstvo ga je veselo pozdravljalo in mu vzkli-
kalo. Od tu se je g. ban podal k Sv. Barbari, na
Vurberg, k Sv. Martinu in čez dupleški most v
Poljčane, kjer se je poslovil od obeh mariborskih
okrajev. Sprejemi, ki so bili g. banu pripravljeni
v vseh krajih, katere je obiskal, glasno pričajo,
da prebivalstvo svojega bana ceni in epouštuje in
da je veselo, ker ima v banu svojega zaščitnika
in prijatelja.

Važno!

Novo!

Dr. A. Piskernik

SLOVARČEK

slovenskega in nemškega jezika s
slovenškimi podatki za Slovence

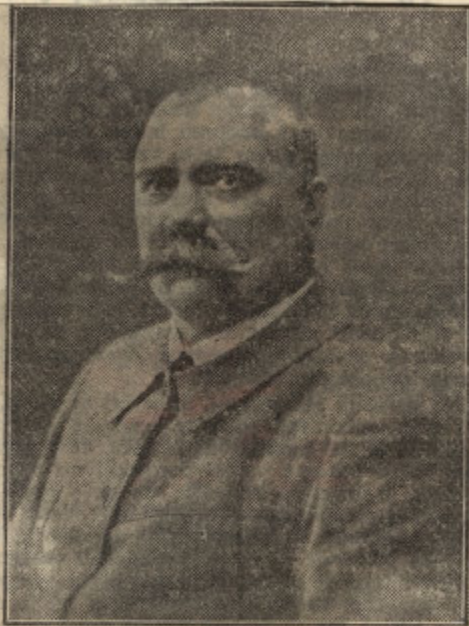
232 strani

cena, vezano Din 20—

vezano v platno Din 30—

Založila

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani



Slovenija s strahom pričakuje poročil iz Zile na Koroškem, kjer leži na smrtni postelji dolgoletni poslanec in voditelj koroških Slovencev France Grafenauer, simbol velikega kulturnega razmaha koroških Slovencev, predno jih ni pritisnil ob zid sedanji režim. Vse slovensko ljudstvo moli za tega sivolasega vodjo, da bi njegovo življenje ostalo še ohranjeno, ker je neprecenljive vrednosti za moralo in optimizem koroških Slovencev v sedanjih hudih dneh.

mnenje v Angliji razočaral, politične kroge pa presenetil. Posebno pa je vplival porogljivi ton, ki se ga je posluževal šef italijanske vlade, ko je govoril o Angliji in njeni politiki do Italije. Zadnje dni je bilo opazati, da se je javnost nekoliko pomirila in da je bila pripravljena podpreti miren razplet napetosti. Mussolinijev govor je to vzhajajoče dobro razpoloženje zopet razblinil. Listi sicer poudarjajo, da je umljivo, da se mora Mussolini tudi ozirati na svoje lastno italijansko mnenje in da pod nobenim pogojem ne sme pokazati kakšne slabosti, ki bi bila za ugled Italije poniževalna, toda pri tem ni dovoljeno, tako pravijo tukaj enodušno vsi listi, italijansko žaleč, da bi se žalila Anglija, ki v sedanjem sporu ni zagrešila ničesar drugega, kakor to, da je zahtevala, da se izvajajo predpisi Zveze narodov, ki jih je Italija tudi podpisala.

Celo današnji »Observer«, ki je bil med redkimi, ki niso odobravali preostre angleške politike do Italije in je stal dosledno na stališču, da je treba napram Italiji pokazati veliko potrpežljivost in razumevanje, je prišel do zaključka, da se je v svojih optimističnih računih zmotil. »Italiji torej le ni toliko do Abesinije, do gospodarskih ugodnosti, ki jih od tam pričakuje za svoje gospodarske potrebe. Italija meri torej le više. Nismo hoteli tega verjeti in zato smo zagovarjali popustljivost in trdili, da se ne spāča za par afriških puščav ogražati mir v Evropi in zaustavljati mladostni napredek italijanskega naroda. Sedaj, ko je po skoraj preponižnih Hoarevih zatrdilih, da Anglija proti Italiji in njenemu režimu nima ničesar, da želi obema srečo in blagostanje, šef italijanske vlade odgovoril osorno in skoraj porogljivo, prihajamo do zaključka, da zasleduje Italija druge cilje. Torej imajo prav tisti, ki angleško javno mnenjeumhwywwumhwyumh ki pravijo, da Italija ne išče samo Abesinije in sirovine v Abesiniji, ampak da se želi razviti v veliko

⊙ Dve nesreči. Včeraj je privatni uradnik Potočnik St. padel na Kodeljevem tako nsrečno, da si je zlomil nogo. Akviziter Dietrich Fr. pa si je pri padcu zlomil desno roko.

⊙ Žrtev bede in brezposelnosti. Tragična nesreča se je zgodila v nedeljo zvečer na železniškem prelazu na Hradeckega cesti. Tovorni vlak, ki vozi iz Dolenjske, je nekaj minut po devetih zvečer na prelazu na Hradeckega cesti povozil reduciranega železniškega uradnika Križmana Al. Vlak je nesrečneža dobesedno prerezal na dvoje. Policijska komisija je ugotovila, da je nesrečnež najbrž skočil pod vlak v duševni zmedenosti. Ker je bil že delj časa reduciran in je šele v novembru dobil službo dnevničarja na banski upravi, je bil gotovo v precejšnjih stiskah, ki so tako vplivale na njegovo duševno razpoloženje.

Maribor

□ Pogreb Kranjčeve matere. Poročali smo že o smrti Kranjčeve matere pri Sv. Petru pri Mariboru. Njen pogreb in velika udeležba pri pogrebu je dokaz, kako je bila pokojna povsod priljubljena. Udeležila se je pogreba včeraj dopoldne velika množica domačih faranov, ki so spremljali rajno na zadnji poti od farne cerkve pri Št. Petru na pokopališče na Gorci. Sprevod je vodil stolni župnik mariborski kanonik

resnico z jezika. Sodišče ga je oprostilo, državno pravdnštvo pa bo sedaj obtožilo prave krivce.

□ Ščetke vseh vrst, toaletne potrebščine in razno drobnarijo dobite v trgovini Ribarič v Rotovžu.

□ Mala reklama — a dobra kvaliteta KARČevlji, Maribor.

□ ROBAUS — SUHOR, brez konkurence.

Celje

⊗ Gostovanje ljubljanske drame. Drevi ob 8 bo gostovala v celjskem mestnem gledališču ljubljanska drama z dramo »Izdaja pri Novari«.

⊗ Prelom v JNSarskih bučah. V nedeljo smo brali v »Jutru« v rubriki Beleške senzacionalno vest iz Celja, da se nahaja JRZ v Celju v razsulu. Še isti dan so JNSarji lahko opazili, kako je vprav celjska JRZ dostojanstveno in kompaktno manifestirala za novo politično stanje. Bivša JNS neslavnega spomina kaj takega ni mogla spraviti skupaj v Celju v najbolj cvetoči dobi svojega razvoja, pa čeprav je drl za njo »ves« narod. — Po vsem tem pač lahko sodimo, da se nahajajo pohorske buče res v pravem prelomu, ker ne vedo poti iz zagate, v katero so zašle.

Hribovsko pokopališče — zadnji dom velikega borca

Ljubljana, dne 16. decembra.

Kakor je poročal že včerajšnji »Ponedeljski Slovenec«, se je vršil v nedeljo popoldne na Brdu pri Šmohorju pogreb **Franceta Grafenauerja**, enega izmed največjih borcev za narodnostne pravice kor. Slovencev. Udeležba s strani Korošcev, bivajočih tako v Avstriji kakor v Jugoslaviji, je bila kljub pokojnikovi osebnosti naravnost presenetljiva; bila pa bi gotovo še številnejša, zlasti iz Podjunske doline ako bi bili ljudje o pogrebu pravočasno obveščeni.

Pogreba so se po svojih odposlancih in zastopnikih udeležili tudi številni koroški klubi iz Jugoslavije. Osrednji odbor iz Ljubljane sta zastopala g. dr. Julij Fellacher in ga. Marica Spicar, prevaljski pododbor je zastopal g. dr. Blaž Relehmänn, jeseniški pododbor g. dr. Janežič, mariborskega g. Hochmüller in celjskega g. ing. Čuček. V sprevodu je bilo opaziti tudi jugoslov. konzula v Celovcu g. Koserja; skoraj polnoštevilno pa so bili zastopani voditelji koroškega prosvetnega in kul-

turnega gibanja, med njimi msgr. Podgorca, ki je imel ob grobu krasen nagovor, dalje urednik »Koroškega Slovence« Vinko Zwitter, dr. Tišler, Mihael Grafenauer, Vošpernik, Falej, Eicholzer in drugi. Poleg domačega župnika g. Ebnerja, čigar govor je objavil že »Poned. Slovenec«, je govoril tudi predsednik Osrednjega odbora Kor. kluba v Ljubljani g. dr. Julij Fellacher, ki se je poslovlil od pokojnika v imenu koroških Slovencev iz Jugoslavije. Poetično zasnovan je bil govor msgr. Podgorca, ki je svoje besede zaključil: »Kakor je on šel pred večnega Sodnika, tako bodo nekoč šli tudi tisti, ki so mu povzročili krivice.«

Po pogrebu je bila sprožena misel, naj se postavi pokojnemu Grafenauerju na narodnostni meji na Brdu spomenik.

Pri tej priliki popravljamo tudi vest včerajšnjega »Pon. Slovence«, ki je poročal, da je domači župnik govoril tudi v nemškem jeziku. Ta vest je prišla v list pomotoma pri telefonskem prenosu iz Beljaka.

8 junij

Moja liha želja, da se postavi na
moji parceli št. 659 v Crucenboru
crni križ, se je izpolnila. Po na-
povedbi gostilničarja Sollaag Hen-
rika ter poročnika Sumana
Andona iz Lormana in našega
profesorja Lirk iz Sv. Lenarta na-
pravi je karinski Bogman Herman
sponverik, ki odgovarja približno
onemu, ki je stal od nekdaj, na-
gaduje na parceli št. 1043, ki moji
ra mofo.

Nekaj dni pred 7. junijem
prišel je sponverik na lice
mesta in ga v teku enega dne
postavili. Pri tem so župan
Luršak iz Sv. Volične, poročnik
Rop Anton iz Lormana ter lrp-
ec Hradelj Anton iz Sv. Lenarta
šli z materialom in vojniki
zelo na roko.

V notranjost sponverika polo-
žila se je listina iz pergamenta,
na kateri je napisano:

V spomin.

Ta križ splošno znan kot
crni ali Carovinski križ posta-
nilo je katoliško prostno

Karja v Sv. Lenartu sl. gor. na podoben
predsedniška gospoda Kordelj a
Kdraosketa, kaplana v Sv. Lenartu
sl. gor. po poobesti: Črni križ pri
Hrastovcu - pisatelja gospoda
Dr. Flaunig Džbelta, starešine vres-
nega sodišča v Sv. Lenartu sl. gor.
Kot nadomestilo za nekdanji,
med tem razpadli križ, ki so ga
postavili grofje Herberstein.
Ta križ napravil je gospod
Rozman Herman, kamnar v
Pobrežju-Maribor.

Slovesno blagoslovitev tega
križa izročil je duhovni svetnik
in župnik velečastiti gospod
Simeon Franc iz Sv. Lenarta sl. gor.
na današnji dan ob obilni de-
ležbi občinstva, najmanj 3000
oseb.

Ob priliki slovesne blagoso-
vitev sta govorila Dr. Flaunig Džbelta
in gosp. kaplan Kordelj Kdraosko.

Peovski zbor okrog 110 pevcev zdru-
žen iz zborov Sv. Lenart, Sv. Jurij,
Sv. Rupert, in Sv. Marijeta je zapel
novo himno: Črni Križ. Besedilo

pesmi (3 kitice) sestavil je gospod
Kaplan Kordelj Zdravko, kompozici-
jo priredil je gospod Rakuša Ro-
gust, organist in kompozist
v št. Glin v sloo. gorickah.

Po slovesni blagoslovitvi je
drustvo karfa uprizarilo na
velikem posojilnišnem dovinu
Narodnega doma dramo:
Črni križ pri Hrastovcu. To igro
priredil je gospod Kaplan Kordelj
v duhu najnovejših prireditev. So-
delovalo je nad 400 oseb, Močija in
12 konferirator. Število gledalcev
od bližu in daleč je šlo v tisoče.

Bog daj vsem onim neručni-
cam, nad katerimi se je na tem
mestu izročila svetna kazen,
zaradi čaromitstva, očinnosti
in pokoj.

Abnoolferi Črni križ naj bo od-
slej simbol bratstva in razumevanja
v pravi in ljubezni osem slo-
venijegoricanom, posebnost
denaričanom, ki jih je raoro v minu-
lih letih zajelo neroglasje in politično-
versni in narodni razkol.

So. denarič o sloo. gorickah duc
Z. Juriša 1936.

Tolisto podprali smo: Simko
franc, župnik v Sv. Lenartu,
Kordež Kolračko, kaplan v Sv. Lenartu
in Deblauig Džbols, starešina vrestke-
ga sodišča.

Kapošt je 7. junij. Nič kaj pri-
javnosti bilo jutro, bilo je kakor
iz šaka. Razburjenost se je brala
ocem na obrazu, vse je priprav-
ljeno, a morda vse zastoj.

A mnogogi je uležal naše
prošnje - ob desetih uri porokal
je dež, nastopilo je sicer brezoblač-
no, a prijetno vreme.

Ka prižigati nagrmil je
kaplan Kordej, da se proslava
vsi ob 14 uri in sicer blagoslovi-
te v Črnega Kriza, nato pa sledi
v Sv. Lenartu slavnostna pored-
nava.

Ki ob 13 uri začeli so se ljudje zbi-
rati, v omedu očaji množici so
prihajali od vseh strani, peeti,
po gozdu, kar osipalo se je na
liče mesta.

Črni križ so šentlenartske dek-
leta skusno ocenjala z zelenjem
in svetlem. Vse je bilo pripravo.

ljeno, vse je čakalo z napetostjo
brezmičja, ko se proslava storila.

Ko so se pripeljali igralci na Hraste-
lovo avtobusu, v koturnu kater-
u ga imeli na vodu, storil je kaplan
Koroč prslavo, nakar je dal besedo
meni. govoril sem sledeče:

Težki oblaki pokrivali so danes
zjutraj nebo in rosilo je, da smo
se obupavali, da se bo mogla sla-
nost vršiti, toda Bog je imel namil-
jenje z nammi gotovo na pripravo
vseh nedolžnih žitev, katerim je
bil posvečen ta dan.

Križ sredi gozda, nekaj poseb-
nega, gotovo duna svojo zgodovino
v kratkem jo povem.

Kakor je se starejšim ljudem
znano, izvečevali so sodno oblast
do leta 1848 škofije, samostani,
mesta, trg in grajsčine.

Neutratah sodnijski sodla je tudi
pravico soditi na žolferije in
suds. Take sodbe izvečevalo zato
imenoovani kroni sodnik.

Strahni so bili procesi, v ka-
terih je sodil kroni sodnik. A
najhujši so bili tako zovani

čaromistiški procesi, katere je zelo ob-
širno popisal sodni svetnik Dr.
Trautner iz Maribora v reviji:
Klofence in svet leta 1929.

V tedanjih časih, posebej v
15-18 stoletju je bila ukorenin-
jena v ljudstvu misel, da zlodej
s pomočjo gata izbranih oseb vpla-
škajo ljudem na zdražnjini prom-
jenju. Otokoriko stopi v gozdo po-
sebej z ženskami, ki se mu zapi-
šejo s svojo dušo, gata pa dobijo moč,
da ga najdejo sprejeti.

Bilo je nevarno za ženske v ti-
stih časih, kajti neprimerno se be-
da ali tako razumelo je za dostovalu,
da so ljudje označili tako žensko za
espernco, prišla je pred kronnega
sodnika, če ni priznala, so jo mu-
čili tako dolgo, da je priznala naj-
neverjetnejše stvari - obročena je
bila na smrt, če je ni prej umrla
v sled bolečini, ki jih je pretrpela
v sled uporabe v to sorho priprav-
ljenega mušlnega orožja.

Tudi v kratkočasnem gradu

je bila krona sodnija že od leta 1457 in tudi tam so bili zgodnji čaromniški procesi.

Lano leta 1661 bilo je obsojenih 20 žensk nasum in riter, ker so na yadufe ose prignale, s tem, da ji je rabelj najprej odrokal glavo, nato pa truplo sežgal na grnadi, pepel pa raztrosil na vse okroge.

Te ženske usmrtili so tukaj na tem mestu. Najhujše copernice, ki niso ničesar prignale, pa so kar žtose gažigali na grnadi na Zamošci in sori blizu Velke, na kar spominjajo še sedaj oznake: gerichti Križ in gerichti moos čez Velko. Kadrijo takšno copernico, kar jo Riklin sežgali so leta 1685.

V spominu tem nenečnim žrtvam postavili so groffe Herbersteini Križ iz Črnega kamna. Kar se glasilo se je po nemško: *Dieses K. Sünde wird schwarz oder Herbenkreuz genannt.*

Groffe Herbersteini so pa uide- li, da dela nenečnicam krtočay a proti predhodnom Hrolega časa

niso mogli ničesar ukreniti.

Leta 1668 je grof Hrazem Fridrik Herberstein križ popravil, kar quadijo tudi črke: E. F. S. H. Jure-
mosani grof bil je naklonjen
trgu, ustanovil je l. 1681 kraljico,
umrl je l. 1691 in bil pokopan v
grobnici v cerkvi pri sv. Leonardu.

Leta 1789 so grofje Herberstein
gori obnovili križ, ki je stal do
leta 1853 tam, kjer je sedaj cesta
nisica ravno na najstarejšem
mestu. Sedaj so ga prestavili
na parcelo št. 1043. Križ pa je na-
sona popolnoma razpadel,
kamnine se razpadle, plošč z na-
pisi so se baje spravile v Hrasto-
vec, a se niso mogle več najti.
Od drugega križa ni ostalo dru-
gega kakor pripovedka.

Ko sem prišel pred 28 leti v sv.
Leonard, semlišal mnogo o črnem
križu. Spomnil sem se besed
evangelista Jareza, ki pravi
v evangeliju o čudežu nasičenja

5000 moj; Colligite, quae supera-
erunt fragmenta, ne pereant.

En specialnem posest: Črni
križ pri Hrastovcu in pri tem po-
dal v oceli Agate sliko žlolfenja
in žlolfenja zemlje iz tedanjih
časov.

Upelbel sem tudi zgodovino
skakačev, ki so imeli v dobi sol kla
1599 - 1622 račun v sv. denarju glas-
ni redelj. Bila je to serena zablo-
day katere je zabil cesar ferdinand
leta 1622 na ta način, da je dal
napraviti iz skakaške kapelice - vs-
lice z zapretilostjo, da bo vsakdo obe-
šen, kdor se bo udeležil ocal kot
skakač.

Mojo povest dramatično je
gosp. umevalnik Petančič Dasorha,
igrali pa so igro v sv. denarju igralci
prav dobro, pa tudi v sosednjih žup-
nijah in celo v Mariboru doakrat.
Ta lepi npeh pripisovati je neumar-
nemu brudu predsednika društva
karjer, kaplanu Kordelj.

Obtožala je povest o črnem
križu, igrala se je igra, a črnega
križa ni bilo.

En zopet bil je kaplan Kordelj,

Ki je sprožil misel v postavitro
Črnega križa.

Ku njegoveemu veliki mu na-
pору je pripisovati, da stoji da-
nes pred nami spomenik obno-
ljen po načrtih oči vidcev Sollag
Henrika in Tuma Antona,
na podlagi katerih je napravil
končari načrt slikar prof. Firk
iz L. Lennarta.

Vinemu zgodovinskemu
društvu v Mariboru, katerega
član sem, izrečem gosp. kaplani
Kordež in društvu Ljubečarje
zakovalo, patudi osem, ki so pri-
ponoškali postavitro križa,
posebno kamnoseku gosp. Rog-
manu Hermannu, ki je pod tako
ugodnimi pogoji izdelal tako
lep spomenik, nadalje g. furman
Mursak Francu, rop Antonu iz
domnarij, trgovcu Hrastelj Antona
in Lorber Francu iz St. Ruperta, šumera
Maksu, ki so prispevali s slabimi
materijalom ter jetničarjem

Kukoče Alojzu in oseni, ki so pri
stavi Krstja prispomagali z daki.

Naj bo ta zemlja, na kateri stoji
ta spominik, svakomur, ki gre
tu mimo, sveta, ker spominja
na one nesrečnice, ki so morale
osled predsodkov tedanjih časov
zapustiti na tem ~~sred~~ mestu la
soč.

Danes zadobila štiri Agata in
srednje nesrečnice za vse pre
stane krivice na slovesu na
štiri popolno zadostitev.

Ta spominik je tudi del zgodovine
slovenskega ljudstva, ki je sled tedan
jih razmer dosti trpelo, a prema
galo je vse težave in sedaj se oveli
prostosti pod svobodnim soncem.

Ta križ bo stal, ko nas davno
rešne bo, stal bo vedno spomnik
na nekdanje dni, dokler bo v
teh lepih, vinorodnih, solunskih
slovenskih gorah živel in bival
slovenski rod!

Duhovni svetovalec župnik Štuko
franc je ob asistenci kaplana
Kordolja in župnika Kodrič Jožefa
iz so. Ruperta blagoslovil spome-
nik s primeritvijo grobov,
v katerem je poudarjal, da je
smatrati ta kraj kot pokopališče,
kjer so našle smrt ponesrečeni
strofene žrtve.

Kato in cel je grob kaplana
Kordolja zdravsko sledeče vsebne:

Splošnoana množica slovene-
grščanov in prijateljev slovenskih
goric!

Obhajamo danes izredno slove-
ren, zgodovinski, dan sredi daleč
odrog znanega črnega lesa. Od-
krili in posvetili smo danes
tukaj črni križ, ki je še dalje okrog
poznani, čemur prida velika mno-
žica tukaj varočih.

Korp. sodnik Dr. Flaunig, kateremu
se imamo najprej zahvaliti, da je

spomni na Črni Križ tako žto mod
nam, ker je bral o to zgodotusko
opadje tega temnega spominika
v lepi pocesti: Črni Križ pri Hras-
tocu; nam je danes najprej Kro-
niko tega Križa lepo razložil.

Gospod župnik s ta Križ slovesno
blagoslovili, da bo odlej sočan
opominjevalce vseh, ki bodo hodili
tod mimo, združen peovski zbor
iz št. Jurta, sv. Marjete, sv. Ruperta
in sv. Lenarda bo zapel novo pesem:
Črnega Križa, ki jo je skomponiral
g. organist iz št. Jleja, August Rakusa.
Prosilite mi, da vam še sedaj jaz
v nekaj besedah razložim globok
pomen Črnega Križa kot znamenja v
bodočnosti za nas in za vse one,
ki bodo za nami hodili tod mimo.

Spominik so najprej postavili
grofje Herbersteini, ki so bili odno-
gosti črnarji vere naše proti Tur-
kom in domaćim krivoverstom,
ki so strupili lepo versko živalje
naših prednikov posebno v šent-
lenardski okolici; Herbersteini, katoliški

vredni potomci žtve še danes in pose-
dajo še vedno lepi grad Hrastovec.
Molim, da mi bodo ti gospodje grofje
Herbersteini dovolili, da jih na tem
mestu in ob priliki današnje bla-
goslovitve Črnega Krstja omenjam
v toliko, da izjavim najprej, da da-
našnja naša slovesnost o Črnem
lem in novem Črnem Krstju ni
namerjena poperite, saj so Črni
Krst najprej sami postali in
nivo, da so še danes žtve
Herbersteini globoko in ple-
meniti, tako, da se ne vramenijo
svojega velikega preprčanja niti
v cerkvi niti na cesti in ulici, ka-
dar k molitvi gornj. Iz tega
nestasi druzeni iprič in glo-
boko spoštovanje.

A vendar se je za časa grofice
Margarete dogodil točen dogodek,
ončopripča Krstiča nad slovese-
gončanko, preprosto, nedolžno
agato, ki je bila brezvinno, krivično
obsojena na smrt in pokopana v
tem gozdu, ki ga je razburjeno

in ogorčeno ljudstvo začelo inmarširati
či črnile in so grofje postavili
tu črni križ.

Kako nam je novi črni križ, ki
mnoga danes obnovili, zgodovinski
svedok - kamen spominu - svetel
spomin.

Adkar so postavili Herbersteini proti
črni križ, je že dolgo. Minila so sto-
letja, rodovi slovenskegoričanov so
živel in pomrli. Pod zobom časa
so križi razpadali in bili obnovlje-
ni. Ali pozni rodovi po tistih
časih ga danes na novo obnavljamo,
blagoslovljamo in praznujemo.

Postavili smo ga v črnem lesu med
tike naravi, ki posluša skironostu
šepet in tiko šumljanje rastlinstva
in opreznega živalstva; postavjen
pa je tudi ob cesti, kjer ropotajo avto-
busi, kaksifi, vozovi; ob cesti, kjer hi-
tijo mnogi slovenskegoričani, od rane
jutranje ure, preden se oglase zvon-
ci iz vseh sosednjih fara s svojimi
jutranjicami, pa do pozne večerne
ure. Na ta skironostna narava
črnega lesa in nemirna cesta, polna
srbi in tožar, polna ropotajočih vozov

in asto, vse je tako lepa podoba našega
žaljenja in človeškega srca. Človeško
sreč hrani toliko želja in hrepenenja,
da ga ni mogoče utišati, a ravno
tako je sree sedaj nemira, skrbi in
težav; iz srca izhaja vsa robotost, in
klebet, krivica in gorje.

Ako smo postavili Črni križ sredi
lihega in skrivnostnega Črnega
lesa, ob nemirni cesti, potem naj
bo Črni križ tudi za človeška srca,
za ose, ki bodo hodili mimo njega,
veseli ali žalostni, polni in zasrbljeni,
za kruhomalca in izlobo, naj bo osem
Črni križ ključ iz davne preteklosti
do pozne bodočnosti. Človek, ki je
storil krivico nad nedolžnim, človek,
ki postane križ, ki bo zanj vedno te-
men in črn, in bodo ljudje o njem
vedno govorili, da je izviril globoč,
nad nedolžnim, svetel pa za
tistega, ki je moral trpeti krivico
tako kot je križ, na katerega so pri-
bili Kristusa, znamenje neskonč-
nega globoča in svetlobe za
tiste, ki so Kristusa križali po nedolžnem,

prestol zmagaj in odrešitja pa za
Kristusa in nas vse Kristjane, ki to
in bodo Kristusa posnemali; tako,
kakor je in bo vedno ostal Črni Križ,
kिसुro ga darues obnovili, znanoupe
zločinu in krivice za Margareto, gro-
fico Herberstein, sočlo znanoupe
pa za nedolžno Agato iz Štraleka in
ove druge nedolžne žrtve, ki' robile
na tem mestu Črnega lesa poko-
pau, po nedolžnem obsojenju na
smrt pod pretocjo čarovniške.

Črni Križ pa nam za bodrnost
ne sme biti lemen, črni spomin,
marci sočal spomin, sočlo zna-
noupe. In mislino ga tudi kot
takega postasili, Križna redini
je sicer izrazilo črni in ne bo nik-
dar spremenil svoje barve. Če pač
spomin na žalostne dogodke iz ggo-
dovine in se ne dade vsi spre-
miti. Celotni spomenik pa smo
naredili sočlega, ker nam mora
in hoče biti za nas in za vse bodoče
rodove sočlo znanoupe, znanoupe,
ki nas naj opominja, naj nas vse
slovenjeparitane, kakor vse, ki bodo
hodilo tudi, drugi ljubozni in

pravica, sloga, medsebojna pomoč
in bratstvo.

Kako lepens Slovenke gorice,
koliko poezije je v naših gordeah;
najčlovek potuje daleč po svetu,
tako pravičilo lepega kraja kakor
so nasno naše Slovenske gorde,
ne nade. Pa vsekakor je prazno
in brezpomembno, ako srca ne
bi bila lepa, ako bi bili Slovenci
goričani razdrobeni in razprti,
ako bi jih še nadalje presesala
zagrizenost, svet in izrabljanje
ubodega Slovencegoričana. Na lepo-
ta Slovenskih gorc tedaj nič ne
pomenu, ne more nič ohraniti.

Če v in o sebi prinese še ledu
bezen, bratsko razumevanje, med-
sebojna podpora na podlagi
pravičnosti in dobrohotnosti.

To pa bo mogoče doseči le takrat,
ako bodo naša srca poglabljena v
verski in narodni zavesti, da bomo
na teh lepih Slovencegoričkih tleh
bratje po rodu in krog in plenariti
sre.

Kato proči lahkorinelnostjo in lah-
kožbonostjo, zvereko brezbržnostjo
narodno inlačnostjo ter pejavod-
nostjo.

Črni križ, ki smo ga danes posta-
vili, naj nam bo o vsej sofi selika-
ti in soelli baroi svetel spomin
bratstva na podlagi pravice in
družbeni. Vsi, ki boče sollej hodili
sod muno, se oždrali na to veliko
znanenfe, oprite se vedno tudi v
reca sofa in presodite, ali se držite
soellega opomtna, ki ga imna to
znanenfe in vedite, da bo žtalpaje
puščalo za oamni črne križe, ali v
družtni ali v faenosti, ako bi se tega
opomtna ne bi držali.

Čas bo hitro tekkel dalje od današnjega
dne. Minula bodo leta, desetletja,
stoletja, Črni križ, ki smo ga danes
postavili, bo trafal dalje. Minule
bodo generacije, prestli rodovi slo-
venkih goric - Črni križ bo ožtra-
fal dalje. Mišle bodo burfe iniharfi
sem prek Črnega lera, da se bo oilo

in jevalo drage in pavalu glomileno
ali izgnano - Črni križ je postal
trdno in bo ostajal ter kljuboval
vsem sovražnim spremembam.

Štal in kljuboval pa bo zato, ker
je trdno radi tega, da bo svaril in
opominjal sodbo, da spremljata
krivico vedno gorje in tema; naj
je še tako skrita in zakrita, vedno
postane svetla, ker se tako odločil
Bog.

Črni križ pa bo tudi vedno svetlo
znanenega vse one, ki bi morali
kdati krpe po nedolžnem krivici.
Naj se ne utrajuje pribojska, gro-
žerij ter strahovanj, vtrajajo naj
o znanjnosti, plenjenosti na
gorih kljub lastni žrtvi za dobro-
bit in srečo slovenskega
ljudstva. —

Po tem govoru zapelijo posci
povsem o Črnem križu, katero je,
kakor sem že omenil, gložil Kap-
lan Kordež Kolarik. Osebnost je
slednja:

1.

Črni križ!

Sreči lesa Črnega visok
Slovenskih gorc zgodotne soedok
Nedolžne žtve si tuman spomnu,
Krivice storjene soetal spomnu.

2,

Črni križ!

Glej, krog tebe temna lesa
Kopel žaljenja, skrb in gorja!
Sinovom slovenskim ti bodi klidar.
Pravica ljubimih drugi osikdar.

3

Črni križ!

Krog tebe vihar naj diše buči,
Kljubuj in svari rodove sedni.
Krvico spremlja gorje in tema,
Ljubim žtve so zarja neba.

Velikostno je donela pesem po
tihem logu, na mnogoštevilno
umojico napravilo je polje močan
utis.

Lo končanem sporedu blagorovitoe
spomenika podala se je množica
proti to. koncertu. Bilo je z veseljem
gledati, ko je stopala od črnega
lesa pa noter do trga nepretrgan
vrsta. Kgra Črni križ se je igrala
na prostoru na dvorišču narod-
nega doma, kjer je bilo vse za
to pripravljeno. Trajalo je celo ura,
da so zapeli gledalci mesta. Ka-
redeno bilo je sledeče mesto, kar
ni našlo na dvorišču prostora,
so se postavili pri oknih in terasi
novega Hrastloovega doma.

Igralci so močiterko dovršili
svojo nalogo, videlo se je, da so igrali
z navdušenjem in posebno onemo.

Ob pol osmih bilo je igre konec,
peoci so zapeli še enkrat pesem:
Črni križ, nato se je gajžla raz-
hajati množica, katere je bilo
najmanj 2500 č. Na trgu bilo
je vse črno ljudstvo, posalili
so se drugi dan tudi gostilničarji,
črni, da toliko gostov že daono niso
imeli.

Tako je minula v najlepšem redu
kapitulacija, na katero mi ostal-
no sedelo najlepší sporist, -
ker sem videl, da je ljudstvo res
sprefelo to, kar je narodnega
blaga, s pravim razumevanjem
in veseljem.

Sv. Lenart v Slo. gor.

Spomin celih Slovenskih gori je znana pripo-
vedka o Črnem križu, o katerem je spisal u. dr.
Ilauing povest, novomeščnik g. Petančič Dacorin
pa so jo dramatiziral. Črni križ postavili so v 16.
stoletju grofje Herbersteini v spomin nesrečnicam,
nad katerimi se je vsled ledanje zablode v Čr-
nem lesu pri Sv. Lenartu izvršila smrtna kazen
zaradi čarovništva. Ta križ je sčasoma razpadel,
kamn pa so odnesli, med ljudstvom ostal je še
samo spomin, kje je stal ta zgodovinski spomenik.
Kat. prosv. društvo »Zarja« v Sv. Lenartu je na
pobudo predsednika, neumorno delavnega g. ka-
plana Kordeža Zdravkota postavilo nov spomenik
na podlagi opisa prejšnjega križa. Delo je izvršil
mojstrsko kamnosek g. Rozman iz Maribora. Dne
7. junija je bila prava narodna slavnost pri naj-
lepšem vremenu. Čez 2000 ljudi se je zbralo okoli
novega okusno ovenčanega križa. Po otvoritvi
slovesnosti je razložil starešina sreskega sodišča
dr. Ilauing zgodovino prejšnjega in novega križa.
Nato je izvršil duh. svetovalec in župnik g. Sinko
Franc cerkveni obred s primernim nagovorom. V
globoko zamišljenem nagovoru je g. kaplan Kor-
dež razložil pomen tega križa v verskem oziru.
Mešan pevski zbor, broječ čez 100 pevcev, je za-
pel v ta namen zloženo in po organistu Rakuši iz
St. Ilja vglasbeno pesem Črni križ. Bil je svečan
trenutek, ko se je razlegala ubrana pesem po fi-
hem logu. Po cerkveni slavnosti se je podala mno-
žica v bližnji Sv. Lenart, kjer je okoli 150 igralcev
vprizorilo na prostem, na dvorišču Narodnega do-
ma, Petančičevo »Črni križ«. Igralci so rešili svojo
nalogo naravnost mojstrsko. Čez 2000 gledalcev
je sledilo igri, ki je postala res že na odru z ve-
likim zanimanjem. S petjem pesmi »Črni križ« se
je zaključila slavnost, ki je bila res pravi narodni
praznik in ki ostane vsem v trajnem spominu. Spo-
menik stoji nad cesto v Črnem lesu, četrť ure pred
trgom Sv. Lenarta. Popotnik, ki potuješ, »kaj ta
kraj oglej si ga. Ilauing 11.6.1938»



x Dr. Ilauing o priliki
slavnostnega govora.

3. julija

Ko sem odšel na najrojtunⁱ
dan čarnik Slovence, sem se
nemalo začudil, ko zagledam
svojo sliko z napisom Dr. Balt
Klaunig - boltnik.

An potem v Kečrniku ter slo-
venskem gospodarstvu, v letniku
s podpisom: V. F. (Dr. Vladimir
Favner - sodnik Okrožnega so-
dišča.) Dobival sem čestitke od
vseh strani, med temi tudi
od predsednika Okrožnega so-
dišča Dr. Eberfranza, mojega
soarisa iz osemletnih let.

Moj dragi prijatelj Dr. Kršej, vseuč-
lišni profesor v Ljubljani mi
piše: Kako hitro si prišel kot bo-
ltnik za morjo! Ne častitam ti
n dogodka kot takemu, pač pa k
dejstvu, da si ga doživel še tako
čvrsto na duhi in telesu. Koliko tibi
in tvoji, da bi te združilo, redno

Drevesnice bratov Dolinšek

Kamnica

Pošta: Maribor (Dravska banovina)
Brzoi. nasl.: Dolinšek Kamnica-Maribor

Čekovna računa:

Ljubljana št. 13.716, lastnik Ivan Dolinšek, Kamnica,
pošta Maribor — Ljubljana št. 12.312, lastnik
Vinko Dolinšek, Črešnjevec, pošta Selnica



Dopisnica



P.n. velečenj. gospod

Dr. Ožbolt Ilaunig

predstojnik okr. sodišča

Sv. Lenart v Slov. gor.

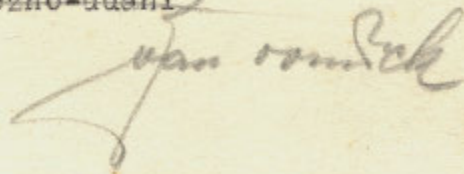
V posesti cenj. dopisa in priloge Din. 20.-
hvaležno potrjujem prejem istih. Upam, da ste medtem
že v posesti poslanih drevesc.

Vprizoritev Vaše povesti sem gledal že prvič,
v nedeljo bo šlo pa k vprizoritvi nekaj mojih pomočni-
kov. To je res izreden užitek vzet iz zgodovine in
"Sl.Gospodarja", ki je prinašal to zgodbo smo vsi ko-
maj čakali. Slovenski narod Vam je lahko hvaležen,
ker bo čital nekaj domačega in ne suhoparne prevode.
Moji pomočniki so si šli s kolesi enkrat ogledat ves
kraj, ki pride v poštev pri tej povesti, tako jih je
to prevzelo.

Z odličnim spoštovanjem

Vaš hvaležno-udani

Kamnica, dne 12.4.1934.



volja in veselje do dela spremljevali še mnogo let na Footen žolfenskem polu, kajti drugo, kar človeku dela po klicni posel prijetnim, namreč spoštovanje in zaupanje ljudstva, itak imas!

Gy vseh ostalih pisem odseva isto tako izraz prave prijateljskega odnosa in veselja.

Predsednik Dr. Žiker francij piše:

Sporočnik Kopernu žolfenskem jubileju moje prijazne čestitke, k katerim pridružim iskreno željo, da bi ta mila moda še naklonila dolgo vrsto srečnih, zadovoljstvih in gotovih let. - Tudi izrazim željo, da bi moda hotela, da bi še tudi službeno naprej sodelovala in to v isti prijateljski harmoniji kakor do sedaj.

Pisarniški uradniki so mi korporativno čestitali, kvadrantica Ferenc ljuba podarila mi je šopek krasnih orstev, danes pa so mi čestitali še ya god in poklonili pisalno roko za naprtom: Footenu dobremu staremu za

60 god. dan pisarn. volje 1936

Ta čestitke so me glavnice, ker sem
spoznal, da me imajo uradniški
ves radi in zaradi tega tudi z veseljem
spominjejo svoje dolžnosti v večji
meri kakor se to zahteva.

Tako gledam zadovoljno nazaj
na pretekla leta, ker sem dose-
gel to, kar se zahteva od uradnika -
posebno pa sodnika, da si je pri-
dobil zaupanje ljudstva in nbe-
nost, odkritost in ljubezen
podrejenih uradnikov.

Da bi mi bilo dano, da še konce
mojih službenih let doživim tako,
da bo v zadovoljstvu moji pri-
poročnega ljudstva!

Velim tudi, da ste bili lepo
veto prijateljev, ki so mi res v pravi
odkritostni prijateljski ljubavi
udani - vedeli, da ima človek dobre
prijatelje, je osamljen v tolažbo.
Bog mi jih ohrani!

Dr. Ožbald Ilauinig — 60 letnik.

Pred 60 leti, dne 26. julija 1876, se je rodil v priprosti kmečki hiši na Reberci pri Železni Kaplji odličen sodnik in zaslužen narodni delavec dr. Ožbald Ilauinig. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa (do leta 1898) v Celovcu. Prvotno je hotel postati duhovnik; ostal pa je v semenišču le eno leto. Nato je študiral pravo na graškem vseučilišču, kjer je leta 1905 promoviral. Začetkom l. 1904 je vstopil kot sodniški pripravnik v službo pri deželnem sodišču v Celovcu. Leta 1907 je postal sodnik in služil v raznih krajih nemške Koroške. Maja 1908 je dobil mesto na okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Tukaj je ustanovil svoj dom in tu deluje že celih 28 let. Leta 1920 je postal predstojnik tega sodišča.

Svoj rod in dom je vzljubil Ilauinig že v rani mladosti in zvest sin naše zemlje je ostal vse svoje življenje. Spoznal je, da narod ne rabi takozvanih sijajnih juristov, ki poznajo le paragrafe in pravne teorije, temveč dobre sodnike, ki čutijo z ljudstvom in ki žele vsakemu le najboljše. »Dober sodnik je samo dober človek«, to je njegovo osnovno načelo, po katerem se je vedno ravnal. Zato uživa v vseh slojih prebivalstva neomajeno zaupanje ter spoštovanje; kajti narod ve, da mu je »ata« Ilauinig zaščitnik pravic, pravi oče svojih varovancev in odkritosrčen prijatelj vseh. Tako je vzgled pravega ljudskega sodnika.

Reberški Ožbe — tako so mu rekli za časa njegovih dijaških let — se je bavil vneto z našim jezikom in slovstvom že kot srednješolec. Njegov učitelj in vzornik je bil znani rodoljub in pisatelj dr. J. Šket, ki ga je tudi pravilno ocenil, ko mu je dal v maturitetnem spričevalu odličen red iz slovenščine. Že takrat in pozneje je priobčil v tedanjem edinem slovenskem listu na Koroškem »Miru« več smešnih in resnih člankov in povesti. Med temi je ugajala priprostemu ljudstvu najbolj njegova pristna koroška humoreska »Tine in Barigeljce«. Sotrudnik in tovariš mu je bil ožji rojak in znani pisatelj dr. France Kotnik. V njegovi družbi ali sam je prepotoval Reberški Ožbe v počitnicah ves slovenski Korotan in nastopal kot humorističen predavatelj zlasti s svojim »Nosanom — beračem« na številnih zborovanjih in ljudskih veselicah. Kjerkoli se je pojavil s svojim širokim klobukom, so napolnili domačini sobe in dvorane do zadnjega kotička. Tako je budil s humorjem narodno zavest. Pa tudi pozneje je našel kljub obilnim skrbem in poslom v službi še vedno dovojt časa, da je napisal v »Slovenskem gospodarju«, »Slovincu« in drugih listih marsikaj poučnega in zanimivega. Zlasti se je zanimal za preteklost našega naroda, kar dokazujejo njegove zgodovinske povesti »Slednji vitez Reberčan« (1927), »Črni križ pri Hrastovcu« (1928), »Kapelški punt« (1928), »Tatenbah« (1930) in druge, kakor tudi razni članki, n. pr. o kužnih križih v Slovenskih goricah itd. Njegov slog je lahek in priprost; zato so se njegova dela približala posebej kmečkemu ljudstvu. »Čr-

tančič in ta igra se je vprizorila z velikim uspehom v raznih krajih naše domovine, med drugimi tudi v Mariboru. Da ohrani v živem spominu strahote čarovniških procesov, ki jih opisuje v tem delu, je dal pred kratkim postaviti pri Črnem lesu ob cesti proti Sv. Lenartu črni križ.

V osebnem občevanju je »ata« Ilauinig

skromen, dobrohoten in ljubezniv. Vsakega sprejme rad v svoji gostoljubni hiši in vsak se čuti srečen v njegovi vedno vedri držbi.

Prijatelju in sotrudniku Ožbaltu želimo ob njegovem življenjskem jubileju iz polnega srca: »Bog živi in na mnoga leta.« V. T.



Tabor dekliških Marijinih družb v Rajhenburgu. V nedeljo dne 9. avgusta bo za videmsko in leskovsko dekanijo tabor dekliških Marijinih družb v Rajhenburgu. Ob desetih bo pridiga in sv. maša z ljudskim petjem, po sv. maši pa zborovanje pred cerkvijo. Ob dveh bo pridiga in nato procesija okoli cerkve z Marijinim kipom. Med procesijo bodo pete litanijske Matere božje. Govorila bosta čč. gg. stolni kanonik dr. Ivan

Zagar iz Maribora in stolni vikar Alojzij Košmerlj iz Ljubljane. Tabora se morajo udeležiti vse Marijine družbe školske in leskovske dekanije z zastavami in družbenimi znaki. Vsa dekleta, ki ljubijo Marijo, bodo prihitele za ta dan v Rajhenburg že v soto zvečer ali pa v nedeljo zjutraj, z okrašenimi vozovi ali peš. Čim več vas bo, tem lepše bo.

Zgornja Sv. Kunga. Dekliške Marijine družbe pri Gornji Sv. ungoti priredi v nedeljo dne 2. avgusta, obreh popoldne gledališko predstavo z ljudsko ro »Sv. Cita« v treh dejanjih, in burko v dveh dejanjih »Pri gospodi«. Vabimo od daleč in izu!

genijev, živimo rajši od prevodov!«
vetovnega slovstva in kakor da bi nam
dnih sokov vzraslo slovstvo in kulturo
alo, dokazuje žalostno dejstvo, da se
ro prevodov iz tujih slovstev že obupno
Zato bi tisti, ki se zaveda, da je zares
i ne dosega del tujih genijev, in more
ega rasti iz sokove dajajočih nižin v
nal ceno in pomen vsakemu, še tako
njegovemu delu. Zato se bo spomnil
venega in sploh kulturnega dela vsaj
Jubilant, rojen 26. julija l. 1876. v
šil gimnazijo v Celovcu, pravno fakul-
išel kot sodnik k Sv. Lenartu v Slo-
ojnik sodišča in je še sedaj. Kot ne-
oškem »Miru«, pozneje je pa objav-
sti, zajete pretežno iz zgodovine svo-
kega okolja. Iz teh okolij so nastala
zgodovinske povesti »Slednji vitez
a v poljudnem slogu in duhu, a pre-
lauinig ni delal iz visokih ambicij in
rav zato, da se ga vsaj spomnimo ob

28. 4. leta 1936 125

Gimnazijo v Celovcu, nato v
Gradcu. Nato je služil v raznih krajih Ko-
roške. L. 1908 je prišel v Sv. Lenart,
kjer je postal predstojnik l. 1920. Za knji-
ževnost se je zanimal že kot dijak. Na-
pisal je mnogo člankov in razprav za
razne liste, zlasti za »Mir«. Posebno znan
je po svojih zgodovinskih povestih »Sled-
nji vitez Reberčan«, »Tatenbah« in »Čr-
ni križ«. V našem listu je pisal o sta-
rih križih v šentlenartskem okraju. Za-
služnemu možu želimo: Ad multos an-
nos!

Monatsschrift 30. 5. 36
m. Seinen 60. Geburtstag feierte dieser
Tage der Richter des Bezirksgerichts in
Sv. Lenart (Slovenien) Dr. Ožbald
Ilauinig. Der Jubilar ein gebürtiger
Kärntner, trat auf juristischen
Gebieten erfolgreich hervor. Sein
Jubiläum untere herzlichsten Glückwün-
sche!

Polenšak pri Ptuj. Našo faro, ki je obsegala 3 bivše, male politične občine, je prejšnji JNS režim proti ljudski volji nasilno razkosal v tri sedanje velike občine: Sluševeci, Juršinci in Dor-novo. Ker je bilo to protiljudsko, nepraktično, zvezano z velikimi neplilikami in zamudo časa, zato smo ob nastopu sedanje vlade, v kateri je tudi naš voditelj dr. Anton Korošec kot notranji minister, napravili vlogo in prošnjo za novo ob-čino Polenšak v okviru farne meje. In srečni smo, da smo končno dobili novo občino tako, ka-kor smo želeli. In kdolma za to največ zaslug? Naš prečastiti gosp. župnik in duhovni svetnik Poplatnik Jožef.

Poljčane. V nedeljo dne 2. avgusta, po prvi sv. maši ob pol osmih ima krajevna organiza-cija JRZ občni zbor v štorani prosvetnega dru-štva (prej sokolska). Čim, pridite gotovo! Po-vabljeni so pa tudi drugi, ki še niso člani te že tako razširjene stranke. Vsak, kdor misli resno in pošteno, bodi član te stranke. K številni ude-ležbi vabi točasni odbor.

Škale pri Velenju. Lokodaj se z našega pri-jaznega griča iz sredie naše prijazne šaleške doline sliši kakšna nova. Po težkih letih dik-tiranih besed, ki jih je govoril nekdo, ki ni bil

pa tudi cene so nekoliko višje, ker je večji iz-voz. Kmetje živinorejci z veseljem opazujemo prizadevanje vlade, za večji izvoz naše živine.

Peter Rešetar rešetari.

Ljudska fronta. V Sloveniji smo dobili ljud-sko fronto. To je fronta proti ljudstvu. V tej protiljudski fronti so vsi, ki so odpadli kot su-ho listje od narodnega drevesa. Vzemimo grablje v roke, pograbimo jih in dajmo poslati za na-stilje nekaj Mačeku, nekaj Moski, nekaj Musso-liniju, ostanek pa Peru Živkoviču. Naše narod-no drevo je sedaj v polnem razcvetju, zato mo-ramo to suho listje spraviti spoti.

Sami sebe se sramujejo. Ustanovitelj ljudske fronte v Sloveniji se samega sebe sramujejo, ker sedaj pošiljajo preklice, da niso bili zraven. Oče g. dr. Kukovec, ki so vse to že javno povedali, so svoje neboglenčke spravili s tem v neprijet-no zadrego. Saj se ni treba sramovati, ako v tako vročini, kot je bila sedaj, daste malo ma-sko z lica. Nerodno je le to, da sem vas pri tem spoznal. Sedaj spet lahko pokrijete svoj obraz, vi samozvanci krščanskih socijalistov, pa mark-

jasnem, kako naj zastavijo svoje delo, jim ho-čemo v naslednjem dati nekaj navodil in pojasnil.

Nekaj navodil in pojasnil.

Na ustanovnih občnih zborih pojasnujemo lju-dem, da je krajevna Kmečka zveza nekaj sta-novski parlament v malem. Kot taka se mora brigati za vsa vprašanja, ki so posredno ali ne posredno v zvezi s kmetijstvom, pa tudi z vsem drugimi vprašanji, ki zadevajo kmečko prebiva-lstvo.

Zato naj novi odbori svoje prve seje porabi-jo za to, da si bodo ustvarili čim jasnejšo sliko o položaju kmetijstva in sploh kmečkega prebiva-lstva v svojem okolišu. N. pr.:

Katera gospodarska panoga je v kmetijstvu Vašega okoliša najvažnejša? Ali se jo tudi do-volj pospešuje? Kako bi se jo dalo podpreti in zaščititi? Katera panoga je vsled krize najbolj prizadeta? S čem bi se dala nadomestiti? Ali je kmečko ljudstvo navezano na zaslužek izven kmetijstva? (Sezonski delavci, vozniki, domača obrt, industrija, javna dela.) V kolikem obsegu?

Kdo vrši vnovčevanje kmetijskih pridelkov? Kako bi se dalo vnovčevanje izboljšati?

Koliko je pri Vas kreditnih zadrug? Koliko blagovnih? Kako delujejo? Kako bi se dalo Vaše zadružništvo izboljšati?

Kako je z izobrazbo in vzgojo, kako z zapo-slitvijo in eksistenco tamošnje kmečke mladine?

Kako je pri Vas urejeno šolstvo?

To so samo nekatere vprašanja, pa bi jih lahko postavili še nešteto. Postavite si jih sami, ker sami najbolj poznate razmere svojega kraja.

Delovni načrt, kako ga je izvajati.

Z ozirom na zgoraj našeta vprašanja si mo-rate sčasoma napraviti popoln delovni načrt, t. j. načrt, kako boste važna vprašanja svojega kraja reševali, bodisi sami, bodisi, kako boste za njih rešitev zainteresirali merodajne faktorje. N. pr. Okrajno kmečko zvezo, Glavni odbor KZ, občino, sresko načelstvo, sreski kmetijski odbor, bansko upravo, banske svetnike, narodne poslance, kr. vis. so.

Ko se boste prepričali, da je Vaš načrt popoln in da odgovarja Vašim razmeram, skrbite, da ga boste pričeli tudi izvajati. Vse preveč se v našem organizacijskem življenju prakticira, da mo-ra predsednik ali drug vodilni funkcionar v za-devah svoje organizacije obletati vse pisarne in urade v bližnjem mestu. In kar je še slabše, so veliko takih potov naredi zaman, ker o stvareh, ki jih zastopa, niti sam ni dovolj poučen, ravno tako nima zbranih največkrat nobenih zaneslj-i-vih podatkov o dejanskem stanju stvari, za ka-tero se poteguje.

Zato morate vsako stvar, ki jo sprejmete v svoj program, čimprej tudi temeljito proučiti. N. pr.: Kateri zakoni so v tej zadevi merodajni? Kaj ti zakoni določajo? Ali se je za rešitev tega vprašanja že kdo pred Vami zanimal? V kakšnem stanju je sedaj? Kjer je n. pr. v vpraš-anju kaka javna naprava (cesta, železnica, most, kopališče, šola ali sl.) se je treba informi-rati, da-li so bili že izdelani kakšni načrti. Kakšni so? Ali jih je tudi že oblast pregledala? Ali morebiti odklonila? Ravnotako se morate poučiti, kako je z denarno stranjo cele zadeve. Koliko bo naprava stala? Kako približno bi se gála zagotoviti potrebna denarna sredstva? Ali je mogoče v ta namen že kaj določenega v tem ali onem javnem proračunu? Kako bo treba po-stopati, da ta znesek ne bo zapadel, ampak, da se bo v resnici zato uporabil? Ali bo treba raz-deliti stvar na več proračunov? Itd. Itd.

So slučajji, da se tu ali tam za neko javno na-pravo bore že leta in leta. Čeprav dejanski ni še nič narejenega, so v takih slučajjih, vsaj toliko

posebno pa sodni
dobil zaupanje lju-
nost, odkritost in
podrejenih uradni-
da bi mi bilo da
mojih službenih les
da bo v pravooseljju
poročnega ljudst
Velik me tudi, d
vito prijateljev, ki s
odkritost in prijate
udani - vedeti, da in
prijatelje, je oskorni
Bog mi jih skrami.

osti, se mu bo nehote porodil tudi pravi način pouka, postal bo tudi po težkih
šnjah dober glasbeni pedagog in metodik. Zaveda naj se pa vedno, da je od
glasbenega delovanja njegovo delo najvažnejše in zato ga mora izvrševati
jvestneje!

je poročilo o glasbenem življenju našega mesta popolno, bi moral omeniti še
lavska društva. Ta pa niso v javnosti izraziteje nastopila in tudi ne gojijo muzike
petja radi umetnosti. Vendar se opaša tudi pri njih začetek nekih umetniških
mljenj — saj je prav delavski stan posebno in morda najbolj potreben čiste
blagodejne umetnosti — in se nekatera društva trudijo gojiti lepo narodno in
etno pesem, tako n. pr. »Grafika« in zbor pekovskih pomočnikov. Uvod v ome-
no smer so že deloma napravili s prireditvijo 16. maja, ki je bila bolj akademija,
e vendar vsebovala tudi nekaj umetniških glasbenih točk. Na vodstvih je, da
tudi delavskemu stanu nudi možnost dobre umetniške izobrazbe. Glavno načelo
vsem: umetnost radi umetnosti!

V. M.

OVENSKI JUBILANTI

OŽBALT ILAUNIG. Nikoli ni sedel v kakem klubu leposlovcev, ostal je ves
n skromen v svoji samoti daleč ob strani Pen-kluba in vodilnih revij, in morda
arsikatega slovenskega kulturnega rezsojevalca zaman vprašali, če pozna pisa-
dr. Ožbalta Ilauniga. Najbrže bi skomignil z rameni in vprašal: »Pisatelj Ilaun-
In vendar je ta tih, skromen mož, ki je te dni doživel v prav tako tihem in
nem Sv. Lenartu v Slovenskih goricah šestdeseto obletnico svojega rojstva,
l mimo drugega celo tri obsežnejša povestna dela. Izšla so brez hrupa, komaj
mimogrede omenjena, a med širokimi ljudskimi plastmi so našla mnogo hvaležnih
avcev in priznanja. V njih jim je dr. Ožbalt Ilaunig napisal po svoje in po njihovo
čutene usode in ustvaril topel medsebojen kontakt. Ali jih zaradi tega, ker ni
nij, kakor so Dostojevskij in njemu podobni, ne bi bil smel napisati? Zdi se skoraj,
bi se hitro našel kdo med nami, ki bi dejal: »Ne. Slovenci moramo ustvarjati
no veliko, svetovno slovstvo, in če nimamo genijev, živimo rajši od prevodov!«
kor da bi bili ustvarili že toliko velikega svetovnega slovstva in kakor da bi nam
gli prevodi nadomestiti lastno, iz naših rodnih sokov vzraslo slovstvo in kulturo
oh! Kam nas je tako pojmovanje pripeljalo, dokazuje žalostno dejstvo, da se
mo slovensko slovstveno ustvarjanje pod goro prevodov iz tujih slovstev že obupno
i in ustvarja nevarnost, da se sploh zaduši. Zato bi tisti, ki se zaveda, da je zares
e samo tisto, kar sami ustvarimo, pa četudi ne dosega del tujih genijev, in more
ba naše slovenske kulture tudi samo iz tega rasti iz sokove dajajočih nižin v
ne bogatih sadov zadnjega dognanja, priznal ceno in pomen vsakemu, še tako
mu in skromnemu domačemu delavcu in njegovemu delu. Zato se bo spomnil
dr. Ožbalta Ilauniga ter njegovega slovstvenega in sploh kulturnega dela vsaj
j, ob šestdesetletnici življenja in snovanja. Jubilant, rojen 26. julija l. 1876. v
erci pri Železni Kapli na Koroškem, je dovršil gimnazijo v Celovcu, pravno fakul-
pa na univerzi v Gradcu. L. 1908. je prišel kot sodnik k Sv. Lenartu v Slo-
tih goricah, kjer je postal l. 1920. predstojnik sodišča in je še sedaj. Kot ne-
ljiv Slovenec je sodeloval najprej pri koroškem »Miru«, pozneje je pa objav-
raznih časnikih članke, razprave in povesti, zajete pretežno iz zgodovine svo-
rojstnega koroškega in službenega štajerskega okolja. Iz teh okolij so nastala
njegova tri najobsežnejša slovstvena dela, zgodovinske povesti »Slednji vitez
čan«, »Tattenbach« in »Črni križi«, pisana v poljudnem slogu in duhu, a pre-
toplīm osebnim občutjem. Dr. Ožbalt Ilaunig ni delal iz visokih ambicij in
epje mu je bilo vselej tuje, zasluži pa prav zato, da se ga vsaj spomnimo ob
bileju. V. R.

Maribor, avgust 4. leta 1986 125
Maribor.



Dr. Ožbalt Ilaunig — 60letnik

26. 7.

Dr. Ožbalt Ilaunig - 60 letnik



Pred 60 leti, dne 26. julija 1876, se je v priprosti kmetijski hiši na Reberci pri Železni Kaplji rodil odličen slovenski sodnik in zaslužen narodni delavec dr. Ožbalt Ilaunig. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v Celovcu. Pravo je študiral na graškem vseučilišču, kjer je leta 1905 bil promoviran za doktorja. V sodno službo

je kot pripravnik stopil l. 1904, pri deželnem sodišču v Celovcu. L. 1907. je postal sodnik. Meseca maja l. 1908. je bil kot sodnik nastavljen pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kjer od l. 1920. deluje kot predsednik sodišča. Jubilant se je udeleževal tudi pisateljsko in napisal znano povest »Črni križ« pri Hrastovcu. Zaslužnemu možu k jubileju iskrene čestitke!

O tem in onem

Dr. Ožbalt Ilaunig — 60-letnik. Dne 26. julija je slavil 60-letnico rojstva predstojnik sreskega sodišča pri Sv. Lenartu v Slov. goricah dr. Ožbalt Ilaunig. Rojen na Reberci pri Železni Kaplji je študiral

gimnazijo v Celovcu, hakverzo pa v Gradcu. Nato je služil v raznih krajih Koroške. L. 1908 je prišel v Sv. Lenart, kjer je postal predstojnik l. 1920. Za književnost se je zanimal že kot dijak. Napisal je mnogo člankov in razprav za razne liste, zlasti za »Mir«. Posebno znan je po svojih zgodovinskih povestih »Slednji vitez Reberčan«, »Tatenbalt« in »Črni križ«. V našem listu je pisal o starih križih v šentlenartskem okraju. Zaslužnemu možu želimo: Ad multos annos!

30. 6. 36
m. Seinen 60. Geburtstag feierte die
Tage der Richter des Bezirksgerichtes in
Sv. Lenart (Slov. gor.) Dr. Oswald
Ilaunig. Der Jubilar ein gebürtiger
Kärntner, trat nach 20-jähriger
Gebiete erfolgreich als Richter in den
Jubiläum unsere verehrten Gläubigen



Študent Lenartičari - članji Karfe na izletu na
krško goro dne 26/27 julija 1936.

10 avgust.

Oz Tagespost-e zdne 9.8. sem
povel, da je moj rošlec Š. Hans
Mörtl, doornirostnik in deželni
soliki nadzornik 6.8. umrl. Ko
smo leta 1933 obhajali 35 letnico
mature, pač nisem mogel mis-
liti, da ga danes že ne bo. Bil je
v gimnaziji ves čas zelo ambiciozo-
zen, napram sovarštem zelo fu-
bezijski. Bodi mi lahka gemlfica.
Leta 1938 se bi imeli zopet sestati
k 40 letnici, ali jo bom še dočkal,
kdo to ve?

Zahn-Atelier Fr. Janoud**Kaiserfeldgasse 17**

(früher Herrengasse 6)

ES47A

bleibt bis 27. August geschlossen**Med.-Rat Dr. Pfanner**
ordiniert wieder. E299a**Dr. Herbert Schreyer**

verreist bis Ende August. E1630

Landeschulinspektor
Hofrat Dr. Hans Mörtl †.

Graz, 9. August.

Donnerstag nachmittag ist hier Herr Hofrat Dr. Hans Mörtl, Landeschulinspektor, nach kurzer, schwerer Krankheit im Alter von 56 Jahren dahingeshieden. Mit ihm verliert das steirische Unterrichtswesen einen methodisch und wissenschaftlich gleich hochstehenden Lehrer, der zu den besten des Landes gehört hat, die Mittelschullehrerschaft einen verlässlichen Führer, der es verstanden hat, für sie mit seinem Takt, mit sicherem und festem Auftreten fördernd und helfend zu wirken und stets, wo er nur konnte, Lehrern, Eltern und Schülern mit Rat und Tat beizustehen.

Landeschulinspektor Hofrat Dr. Mörtl wurde im Jahre 1880 in Klagenfurt geboren, legte die Gymnasialstudien in seiner Vaterstadt zurück und bezog dann die Grazer Universität, wo er, ein Schüler von Seuffert und Schönbad, Germanistik im Hauptfach und Klassische Philologie im Nebenfach studierte. 1903 promovierte er, ein Jahr später erwarb er die Lehrbefähigung für Mittelschulen. Dr. Mörtl lehrte nun zunächst von 1904 bis 1905 am Obergymnasium in Klagenfurt, von da bis 1908 am Obergymnasium in Marburg. In diesem Jahre erfolgte seine Berufung an das Zweite Staatsgymnasium in Graz, dem er dreizehn Jahre, zuletzt als Direktor, angehörte. Seine Ernennung zum Direktor erfolgte im Jahre 1920, ein Jahr später, mit 1. Oktober 1921, wurde der Verbliebene zum Landeschulinspektor für die humanistischen Fächer beim Landesgymnasium für Steiermark ernannt und im Jahre 1925 durch die Verleihung des Titels Hofrat ausgezeichnet.

Dr. Mörtl, der hervorragende Lehrer und Pädagog, betrieb auch nach seiner Bestellung zum Mittelschulprofessor eifrig pädagogische Studien weiter. Durch die Vermittlung seines Lehrers Hofrates Martinal erlangte er einen längeren Studienurlaub, den er zum Besuch der Universitäten Leipzig und Jena benutzte; hier war er Hörer von Meumann und Eucken und gewann tiefe Beziehungen zu den pädagogischen Wissenschaften, wenngleich er sich innerlich noch mehr zur Germanistik hingezogen fühlte. Vor allem war es die Romantik, der er immer wieder sein Hauptinteresse zuwandte. In dieses Gebiet fallen denn auch seine wissenschaftlichen Arbeiten. So veröffentlichte er mehrere Studien über den Romantiker Ludwig Tieck, den Übersetzer Shakespeares, darunter eine Schrift über „Die Renaissance in Tiecks Vittoria Accorombona“, eine Arbeit über „Ironie und Resignation in den Alterswerken Ludwig Tiecks“ (erschienen in der „Zeitschrift für österreichische Mittelschulen“, Jahrgang II) sowie einen im Shakespeare-Jahrbuch, Band 66, erschienenen Beitrag über Dämonie und Theater in der Novelle „Der junge Tischlermeister“, in dem er das Grundlegende am Shakespeare-Erlebnis Tiecks untersuchte. Zu seinen sonstigen Veröffentlichungen gehören noch eine bemerkenswerte und vielbeachtete Arbeit über Schillers „Geistesfehler“ sowie ein zum Schulgebrauch bestimmter Kommentar in einer Schulausgabe von Paul Heyes Meisternovelle „L'Arabiata“. Gemeinsam mit Dr. Viktor Thumser gab er auch eine Sammlung der besten, klassisch gewordenen Reden der Weltgeschichte heraus.

In dieser Sammlung findet sich auch ein Wort Laubes wiedergegeben, das dem innersten Wesen Mörtls selbst gelten könnte: „Die Seele dieses Talentes ist der Drang nach Vermittlung, nach schöpferischer Vermittlung; vermitteln, versöhnen, in Liebe und Frieden schaffen will er!“ So war Hans Mörtl: die Güte war der Grundzug seines Wesens. Wer immer mit ihm in Verbindung trat, geriet in den Bann seiner tief innerlichen Persönlichkeit, seines feinen Menschentums, das die wahrhaftige Verkörperung des alten humanistischen Ideals darstellte: Nil humanum a me alienum puto. Ihm war nichts Menschliches fremd, zu verstehen und die helfende Hand reichen zu können, dem Menschen näher zu kommen, die Menschen näherzubringen, das war ihm Pflicht und Aufgabe, der er sich immer wieder freudigen Herzens unterzog. So wird die Lehrerschaft, so werden seine Freunde, seine Schüler und die Eltern sein Bild im Gedächtnisse bewahren.

Der Verbliebene, ein trefflicher Stilist und ausgezeichnete Kenner der Literatur, verfolgte mit großem Interesse die Entwicklung und den Fortschreiten des modernen Christentums. Zu Stefan George und seinem Kreis fühlte er sich tief

hingezogen. Er selbst war vielfach publizistisch tätig. Seit Jahren durfte ihn unser Blatt zu seinen ständigen Mitarbeitern zählen, seine Aufsätze und Besprechungen verrieten das hervorragende geistige Niveau des Kenners und das scharfe Auge des Kritikers. Durch längere Zeit führte Hofrat Dr. Mörtl auch das Kunstreferat der „Tagespost“.

Mit der Natur war der Verstorbene auf das innigste verbunden. Als großer Bergfreund veräumte er kaum einen freien Tag, um auf Wanderungen seelische Erquickung zu suchen; auch der Rad- und Wintersport fanden in ihm einen begeisterten Anhänger.

Mitten in seinem vielfachen Schaffen wurde Hofrat Dr. Mörtl abgerufen. Während der Arbeiten der heutigen Reifeprüfungen des Sommertermins ergriff ihn eine schwere Erkrankung, der er, trotz Spitalpflege und weiterer ärztlicher Behandlung am 8. August nach qualvollen Wochen erlag. Die Beisetzung der irdischen Hülle erfolgte gestern vormittag, dem Wunsche des Verstorbenen entsprechend, in aller Stille.

Der Film.**Tenorfilm — auch sehenswert!**

Im Theaterkino.

Mit Schöngesang fängt es an. Alessandro Ziliani schmettert eine große Arie, eine lange Arie. Aber die Kamera ist nicht nur in den Tenor verliebt, sie hält gleich Umschau hinter den Kulissen, wir entdecken Fita Benkhoff und an ihrer Seite den uhligen Rudolf Platte. Was tut Platte im Dunstkreis eines Tenors? Er komponiert auf Befehl der Drehbuchdichter Walter Eplinius und Fritz Peter Buch. Die Drehbuchleute verstehen ihr Handwerk. Das will bei einem Sängersfilm viel heißen. Sie haben hier ein nettes Unterhaltungsstück gefunden, mit Witz, etwas Tragik und sogar ein wenig Nüchternheit.

Den Witz beziehen sie und der Regisseur F. P. Buch von einer Schmierentheater, die leise angestupfte Tragik verwallt der gute Paul Hörbiger für Nüchternheit sorgt Carola Höhn, diesmal wohlthuend aufgelockert. Aber allem leuchtet dann und wann das hohe C des sympathischen Italiens, der auch seine Sachen als Schauspieler überraschend natürlich macht. Zwischendurch gibt es ein paar vortrefflich eingebaute Dialogpointen, gibt es melodische Bonbons, geborgt von Puccini, und aus der Schlagermappe von Hans Otto Bergmann. Der schmachtende langsame Walzer „Röngin der Liebe“ schenkt dem Film den Titel.

Doch der Film ist viel, viel besser als sein Titel und sein — Ruf! Daß sich ein Welttenor auf eine Schmierentheater verirrt, daß er dort sofort Hals über Kopf sein großes Herz der kleinen Sängerin schenkt, daß er alle entzündet und die Theaterdirektoren mit seinen Launen, mit seinen Absagen zur Verzweiflung bringt, das alles ist gewiß nicht filmneu. Ebensovwenig überrascht der Kühne Sprung des Schmierensoprans zum Happy end in der „Butterfly“-Szene beim Pariser Opernball. Neu sind nur manche Zwischenstationen auf dieser Bahn. Neu ist auch die Figur des väterlich-sanften, liebesklüchternen Charakterdarstellers der Wanderbühne. Paul Hörbiger spielt ihn, Hörbiger baut beinahe ergreifend einen Traum auf, endlich hat er auch sein H und F für den Musical-Mit gefunden, endlich wird er's dem Mädel sagen... da geht wieder das hohe C auf und fort ist der Wunschtraum. Mit Hörbiger und seinen Kleinen, ganz fein durchgespielten Szenen beim Tönensammeln und Tönestehlen (!), auch jene beim Maskenmachen vor dem Spiegel schwingt der Ufa-Film auf eine höhere Ebene des Menschlichen hinaus, die man gar nicht erwartet hat. Um so größer ist die Freude.

Die andere Überraschung heißt Fita Benkhoff. Die reiche Thebanerin aus „Amphitruon“ wird einmal — welch ein Wunder! — weich und zärtlich, sie spricht nicht im Ton des Untersuchungsrichters, und wir glauben es ihr doch. Maria Meißner legt auf dem Brett ein Weibsteufel-Lied hin, raffig und schrill, als wäre sie im „Blauen Engel“ engagiert. Mit ihren Beinen zumindest könnte sie der Marlene Dietrich Konkurrenz machen.

Wenn sich Alessandro Ziliani in verdächtiger Nähe eines Klaviers niederläßt, dann steigt bestimmt ein Gesang. Aber der Filmtone ist zumeist sehr gut, das Lied ist schön (von Puccini) und der Tenor — „strahlend“. Nur hätte der Regisseur gerade an dieser Stelle unbedingt von der kleinen Wirtshausstube in das große Rund der Pariser Oper überblenden müssen.

Überblendungsstücke, Schnittwunder und andere Finessen zeigt der mitreißende Olympia-Filmdienst der Ufa. Nicht nur optische Fragmente von den Kämpfen, nicht nur Flügel mit dem Speer der Tilly Fleischer bis zur Weltrekordlandung bei 45,18 Meter, nicht nur der phantastische Weitsprung Owens' in Zeitlupe, sondern bligartig auch die Temperamente der Zuschauer. Da und dort wird aus dem Stadion der Hunderttausend mit langer Brennweite eine Großaufnahme herausgegriffen: Olympia-Ektase! „Köpfe der Konzentration“ nennt Beni Riesenschädel diese Einstellungen im Manuskript ihres Olympia-Films.

w. u.

14.00 Uhr: Fortsetzung des Konzertes. Jean Marie Belair: Sonate, D-Dur. Beethoven: Sonate, G-Dur, Opus 30, Nr. 3. Licht: Mephisto-Walzer. Hugo Wolf: Italienische Serenade. bis 14.30 Uhr: Richard Crooks, Tenor (Schallplatten). O Zola, Siciliana aus der Oper „Cavalleria rusticana“. Wie sich die Bilder gleichen, Arie aus der Oper „Aida“. Holde Aida, Arie aus der Oper „Aida“. Preislied aus „Die Meisterfinger von Nürnberg“. Geheiß: For you glorie. D'Hardelot: Because. Boston-Day: Arie o fern. Boston-Wood: Garden of Happiness.

15.00 Uhr: Zeitzeichen, Wetterbericht.

15.15 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele Berlin 1936. Originalbericht aus Berlin.

15.45 Uhr: Jugendstunde. Aus der Werkstatt der großen Forscher in Amerika. Es liest Theo Goetz.

16.10 Uhr: Aus alten und neuen Tonfilmen (Schallplatten).

16.50 Uhr: Liedervorträge. Margarete Angerholzer (Sopran). Am Flügel: Julius Katan.

17.10 Uhr: Auf den Spuren der Römer durch Österreich. Dr. Rudolf Röll.

17.30 Uhr: Arien und Lieder. Holde Arie (Alt). Am Flügel: Ernst Gundacker.

18.00 Uhr: Philosophische Rundschau. Dr. Taras Borodajewicz.

Grazer Sendung.

18.10 Uhr: Das Trautal, ein alterer Verkehrs- weg Oberösterreichs. Dr. Friedrich Morton. (Übertragung aus Graz.)

Wiener Sendung.

18.10 Uhr: Gefahren und Technik des Bergsteigens. Dr. Friedrich Wöhrd.

Wiener Übertragung.

18.35 Uhr: Oskar Strnad und das Theater. Univ.-Prof. Dr. Max Eisler.

19.00 Uhr: Zeitzeichen, Wetterbericht und alpiner Wetterdienst.

19.10 Uhr: Bauernhochzeit im Salzammergut. Ein Hörbericht aus St. Gilgen. Am Mikrophon: Andreas Reischel.

19.40 Uhr: Neues Leben.

20.00 Uhr: „Der Bierel hat's Landl.“ Zusammenstellung: Alois Rührer. Mitwirkend: Die Spielführer Baden; eine Sängergruppe Feldkirchen; eine Sängergruppe Ottensheim; die katholische Mädchenschaft Vins. (Übertragung aus Vins.)

21.00 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele Berlin 1936. Originalbericht aus Berlin.

21.20 Uhr: Friedrich Hartmann: Symphonisches Konzert für Horn und Orchester. Ausgeführt: Dr. Ernst Paul (Horn). Dirigent: Der Komponist. Wiener Kammerorchester.

22.15 Uhr: Unterhaltungskonzert. Dirigent Johann Wilhelm Ganglbauer. Notstandsorchester.

23.05 Uhr: Tanzmusik (Schallplatten).

Wiener Sendung.

24.00 bis 1.00 Uhr: Fortsetzung der Tanzmusik.

Klagenfurter Sendung.

18.10 bis 18.35 Uhr: Im oberen Gurktal. Viktor Obermann.

Von Sendern des Auslandes.

Berlin (356.7): 19 Uhr: Nur für Berlin. Schallplatten; 20.20 Uhr: Nur für Berlin: Musik der Nationen. — Deutschlandsender (1571): 18 Uhr: Für alle Reichssender: Blasmusik; 19 Uhr: Für alle Sender, außer Berlin: Olympia-Echo; 20.10 Uhr: Alte und neue Tanzmusik; 20.45 Uhr: Der Staat als Förderer des Sports; 21 Uhr: „Herakles“, Oratorium von Händel; 23 Uhr: Deutsches Volkstheaterpiel; 23.30 Uhr: Für alle Reichssender: Tanz- und Unterhaltungskonzert. —

24 Uhr: Wiener Wacht.

Mittwoch: 11.05 Uhr: Salzburger Festspiele. Ein deutsches Requiem von Johannes Brahms (aus dem Festspielhaus); 13 Uhr und 18.10 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele. Original-Berichte aus Berlin; 18.35 Uhr: Wiener Weisen auf Reisen. Mitwirkend: Ernst Arnold; 20.45 Uhr: Die Stimme zum Tag. Dichtung und Bericht; 21 Uhr: Bunte Sommerstunde. Leitung: Willy Trent-Erblich; 22.10 Uhr: Orgelvorträge (Übertragung aus Salzburg); 23.05 Uhr: Tanzmusik.

Donnerstag: 13.15 Uhr und 19.10 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele. Originalberichte aus Berlin; 19.40 Uhr: Zehn Minuten Rauterbunt; 20 Uhr: Unterhaltungskonzert; 21.30 Uhr: Das Feuilleton der Woche; 22.10 Uhr: Arien und Lieder. Melodie Bugarinovic (Alt); 22.55 Uhr: Bei den Braterspahn; 24 Uhr: Tanzmusik.

Freitag: 13.15 Uhr und 19.10 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele. Originalberichte aus Berlin; 17.30 Uhr: Geistliche Musik. Mauritius Kern (Orgel), Josef Steinkleibl (Bariton). Übertragung aus der Haupt- und Stadtpfarrkirche „Zum heiligen Blut“ in Graz; 19.40 Uhr: Josef Hornig-Gedenkstunde; 20.05 Uhr: „Großpapa“, Lustspiel von Julius Horst; 22.10 Uhr: Militärkonzert; 23.45 Uhr: Moderne Meister (Schallplatten).

Samstag: 13.15 Uhr, 16.50 Uhr und 22.20 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele. Originalberichte aus Berlin; 15.15 bis 16.10 Uhr: Grazer Sendung: Monstertanz, ausgeführt von den Stadtkapellen Feldbach und Weiz und der Musikkapelle der Freiwilligen Feuerwehr Gledsdorf (Übertragung aus Gledsdorf); 16.35 Uhr: Bumsch-Konzert; 19.10 Uhr: 800 Jahre Lindwurm-Bräunen in Klagenfurt (Übertragung aus Klagenfurt); 20.05 Uhr: „Die Vielgeliebte“, Operette von Nico Dostal; 23.10 Uhr: Vorträge auf zwei Klaviern; 23.50 Uhr: Zigeunermusik (aus Budapest).

Sonntag: 17.10 Uhr: Unterhaltungskonzert; 18.15 Uhr: Die XI. Olympischen Spiele. Schlussfeier. Übertragung aus dem Stadion in Berlin; 20 Uhr: Beethoven: Neunte Symphonie. Übertragung aus dem Großen Saal des Gewandhauses zu Leipzig; 21.15 Uhr: Zum 100. Male „Jedermann“ in Salzburg; 22.50 Uhr: Tanzmusik.

*

Die Woche vom 17. bis 23. August bringt Montag: 20 Uhr: Ländersendung. Salzburg; 21 Uhr: Leichte Musik; 22.10 Uhr: Lieder und Arien. — Dienstag: 20 Uhr: Bunte Operettenmusik; 21.30 Uhr: Feuilleton der Woche. — Mittwoch: 19.30 Uhr: Unterhaltungskonzert; 20.45 Uhr: Die Stimme zum Tag. Humor und Saune; 21 Uhr: „Achtung, Kurve.“ Heitere Szenen; 22.10 Uhr: Orchesterkonzert. Marcelle Frank. — Donnerstag: 19.05 Uhr: Salzburger Festspiele. „Halsaff“. Oper von Verdi. — Freitag: 19.30 Uhr: Unterhaltungskonzert; 21 Uhr: Symphoniekonzert. — Samstag: 19.10 Uhr: Der Bauern-Jedermann. Ein Hörbericht aus dem Schlosspark von Mondsee; 19.45 Uhr: Leichte Lieder und Arien; 20.20 Uhr: Bunter Abend. — Sonntag: 19.10 Uhr: Volksliederfingen der Navag. Oberkärnten und Osttirol; 20.05 Uhr: Von Panduren und Belparen, Hörspiel.

Radio-Mitteilungen.

(Entgeltlich.)

Steirerfunk-Nachricht. Ihren kostbaren Apparat müssen Sie zur Reparatur nur einem erfahrenen Fachmann anvertrauen. Die große Steirerfunk-Werkstatt verfügt über große Erfahrung, die besten Instrumente und Werkzeuge helfen in der Hand von Fachleuten Ihren Apparat rasch, gut und billig zu reparieren. Steirerfunk, Ing. E. Kuczera & Co., Graz, Hauptplatz 15, Telephon 64-54. R245A

MADE mit einem guten RADIO-Apparat teilnehmen!

Gelegenheitskäufe:

- 3-Röhren-Eumig ohne Lautsprecher S 29.—
- 3-Röhren-Kapsch ohne Lautsprecher S 32.—
- 4-Röhren-Ingelen mit 3 Wellenbereichen, statt S 648.— S 68.—
- 2-Röhren-Horny, Type 202, mit dyn. Lautsprecher S 68.—
- 2-Röhren-Telefunken-Donauland mit dyn. Lautsprecher S 74.—
- 2-Röhren-Zerdik mit dyn. Lautsprecher S 64.—
- 2-Röhren-Eumig 323 mit dyn. Lautsprecher S 88.—

Gelegenheitskäufe:

- 5-Röhren-Berliner-Oberon magn. Lautsprecher... S 36.—
- 3-Röhren-Eumig 132 mit Farrand-Dynamik.... S 84.—
- 3-Röhren-Minerva-Minerdyna mit dyn. Lautspr. S 85.—
- 3-Röhren-Kapsch-Pionier mit eingeb. Lautspr. S 106.—
- 5-Röhren-Pansuper mit dyn. Lautsprecher ... S 118.—
- 6-Röhren-Minerva 66 Super mit dyn. Lautspr. S 128.—
- 6-Röhren-Ingelen-Gigant-Super, dyn. Lautspr. S 135.—
- 6-Röhren-Radione-USW-Super, dyn. Lautspr. S 195.—

Verstorbene.

Nachtrag vom 6. August:

Mörtl Hans, Dr., Hofrat, Landeschulinspektor,
56 J., Schanzelgasse 10.
Fartely Veronika, Bedienerin, 60 J., Lend-
platz 11.
Walch Anna, Altersrentnerin, 66 J., Binder-
gasse 6.
Kolar Regina, Keuschlerin, 53 J.;
Weigler Hermann, Besitzersohn, 19 J.;
Bercher Cäcilia, Fabrikarbeiterin, 22 J., alle
drei im Landeskrankenhaus.

Am 7. August:

Janel Genoveva, Hausbesorgergattin, 46 J.,
Burggasse 5.
Pichler Matthias, städt. Arbeiter i. R., 78 J.,
Barmherzigenhospital.
Muhry Josef, Hilfsarbeiterskind, 9 J., Kinder-
spital.
Mautner Philippine, Amtswartsgattin, 68 J.;
Fischmann Anton, Wagnermeister, 60 J.;
Gerny Matthias, Unfallrentner, 60 J.;
Grawein Gisela, Grundbesitzersgattin, 41 J.,
alle vier im Landeskrankenhaus.

Mein über alles geliebter Mann, unser lieber Vater, Herr

Hofrat Dr. Hans Mörtl

Landeschulinspektor

hat uns Donnerstag den 6. August um halb 4 Uhr nachmittags nach
langer Krankheit im 57. Lebensjahre mitten aus seinem arbeitsreichen Leben
für immer verlassen.

Der teure Entschlafene wurde Samstag den 8. August seinem aus-
drücklichen Wunsche gemäß in aller Stille auf dem Evangelischen Stabi-
friedhofe in der Familiengruft zur ewigen Ruhe gebettet.

Die heilige Seelenmesse wird Montag den 10. August um halb 8 Uhr früh
in der Pfarrkirche St. Leonhard gelesen.

Graz, am 8. August 1936.

Margit Mörtl, geb. Pießsch, Gattin
Erika und Wolfgang Mörtl, Kinder
Familien Pießsch und Kreiner.

Besondere Todesanzeigen werden nicht ausgegeben.

Von Kondolenzbesuchen wird gebeten gütigst Abstand zu nehmen.

Städtische Bestattungs-Anstalt, Graz, Grenzbachgasse 48. Tel. 6454, 6416.

25 avgust

Moj redni odmor prebil sem v delo-
ma doma, deloma v Ljubljani, in
v spodnjih krajih pri Repčevniku. Dne
19. junija postal sem na kolico,
od koder sem ušlo al Krason raz-
gled po julijških planinah, še bolj
pa po Koroški. Pred 25 leti bil sem
tam zadnjo krat. Pa nisem mogel
misliti tedaj, da bom gledal po teh
letih v drugo državo, kjer mi je tek-
la zibelka. Iz nove ne gore se ne
vidi tako lepo Koroška kakor
račnó iz te. Kofiči šle so od
vasi do vasi, po belih cestah,
zakletovale so srebrni trak dra-
ve, pozdravljala so me cerkvi-
ce na hribih in po dolinah.
Tukaj čutim, kako divna je Koroška.
Težek ozkih senice tvojil iz prs,
saj gledal sem ta kraj kakor hodeč
v obljubljeno deželo. O, kdaj bo
zopet moja, mila Koroška, ko
bom mogel k. Febi, v moj rojstni
kraj. Stojim srecem sem

zapustil divno lepo bolico. V prnem
delu dopusta sem pohitel na Ro-
kluko in užival planinski zrak,
obiskal tudi kamniško Bledico,
in gledal na Koroško s cello, kjer
sem se plazil leta 1905.

V drugi polovici dopusta poizpel
sem se na Komro, kjer je SPD posta-
vilo krasno stavbo, kjer najde hri-
bolape že udobnost, kakor v mestu
po hotelih. Videl sem Triglav od dru-
ge strani proti italijanski meji.
Datamourtran gorà bivaše tudi
naši bratje, a ječijo pod tužnim
farnom. Samodloča naroba
kakšna droufa - Wilson - topa
načela so pač le na papirju, z
narodi storiš so po svetovni voja-
ki, kakor je pač magooaleem
ugajalo. Kato se pa filozofa Wilson
pač ne ogrovan, sloem kem
narodu bila je prizadeta tako
huda krivica, ki žal nikdat
ne bo popravljen.

Nameraval sem potovati

Berlin in Hamburg K olimpijskim
igram, toda po vsestranskem stu-
diju potreba naučta se mi je
žeelo potovanja le prenaporno.
Nisno več mladi, manjkal pa
mi je tudi posebni interes, ker
čimurhor je poznam, nikalo me
je od nekdaj potovati po Berlin in
to sem doživel. Za olimpijske igre
pa se nisem toliko zanimal.
Kolikor sem pozel iz časopisov,
obrega šport je tako mero, da sto-
nev njeu orako čustvovanje,
ki ga nudi edino le humanizem.
Mladina mi več to, kakor je bila
nekdaj, mi je ne razume mo-
ro. Naj me vodi kdo, kakor koč,
a to so naše misli.

Au tako sem zopet doma,
marsikatera želja, posebno
hropevanje, videti tuje dežele
se mi ni mogla uresničiti, saj
bi drugače še to storil, a kedaj
je prilika potovati tako v Rim
v času razglasa katoliškega

tiha, ne kliče že zopet služba.
Ker državni namenovci - oled
redukcijske pri plači ni mogoč
si pridobiti kaj posebnega, po-
sebuo pri oaluti, ki ne daje moč-
nosti dalje časa biti v drozgu-
stou.

Nakoroško sem pogledal le
doakrat za pol dnev. Preveč me
boli hoditi po kraji, kiso mi sicer
tako ljubi, a slinim tufo gozde,
vidim, da se šopri tam tufce.
Tako letos nimen prišel na Reberco,
marikaj se je tam spramenilo,
le padikovanje se slivši povod-
gato ne pot ni vesla tfa.

Upam, da mi bodo prihodnje
poštence prinesle več spremem-
be, več novih utbov iz drugih,
novih krajev biraol dobil, saj
v teh spornih gredih ome-
tke me, ki jih prejšotim v
naši mehopoli, saj tukaj je tako
malo tega, kar bi dalo človeku še
kaj spranvenbe, žal - smo pa
suzupri kraja, v kateri na katerega
so nas privezali dogodki žaljenja.

3 oktobra

Slovinci - osmošolci ^{Korošci -} obiskali so slo-
venske gorke po prebitem grelotnem
izpitu. Med njimi bil je tudi sta-
roše bratrančič Levko Hutej-
Fonc, ki me je obiskal 30. 6. Danes
sprejel sem pinco, katerega pri-
obiti, da se vidi, kaj se godi v sre-
mladeniča, ki stopa v gaduklih
gimnazijskih razredov v štrččžo-
lferijo, ko se mu gašna odprsti
soet.

Ose še kipi v mlademu vsem
še nič ni prav grelga, a glasno
je, da ohrami idejale, ki ga vlečejo
k nekaj višjemu in mu pripra-
vijo pot za resnost žrtovanja, ki
zahteva mnogo moči, katere
črpa iz zaklada, katerega si je
nabral v mladih letih. Če pa
teh vrelcev ni, izgane vse in
pot je ustalna, negotova in
navadno privede do propa-
sta. Mladina, ki ima idejale, nik-
dar ne bo zgubljena.

Vesela, dne 29. sept. 1936.

Velepoštovani g. doktor!

Sem prav tak za pisanje pa mama, odlašam venomer. Hotel sem vam pisati še sedaj, ko sem se vrnil iz Jugoslavije domov. Pa je bilo mišno treba pokrbeti lakoj še stalo za sestanke naših nečunješolcev. Potem je bilo zopet treba pomagati doma pri delu, češ, ne gre, da bi kar naprej rajšal pa nič delal. Paši ljudje namreč želijo polne deležnosti njihovega življenja, ljubelega pa vendar vselega. Prav je to; treba je ustreči. Sedaj pa ne morem več odlašati, kajli moje počitnice potekajo že proti kraju.

Iz Jugoslavije sem se vrnil domov, kakor tudi vi ostali, nekam precej v moji narodni zavestnosti in navdušen. Sedaj čisto nov svet, dasi do sedaj še nepoznan a vendar še prvi vtisitek tako domač se je porojal pred nami, ko smo prišli dol. Bratska ljubzen nas je opajala ob tem našem gostovanju pri vas. Videli smo slovenska mesta, lepote pokrajin in še s mnogimi drugimi zanimivostmi bogato obdarjeno slovensko zemljo. Lastno smo spomnili, kolikor je pač bilo mogoče v tem kratkem času, bogato se razvijajočo jugoslovensko kulturo. Odhajali smo s občutjem, da je Jugoslavija mlada, lepa in močna, da ima obetajočo bodočnost in prepričani da je še hubiča mati.

Najbolj čisto je bilo v celju, v družbi samostojnih maturantov. So parkirali smo se znehaljati in peli sme korvike pesmi na listi večer, ko smo popolnoma dopeli tja. V Mariboru pa smo kot v slovo doživeli višek. Zgra, naša apostola s Slovinskimi slavnostim, banket v Petrijskem dvorcu in islet v Slovenskih goricah nam bodo ostali zavedno v spominu! V Mariboru smo doživeli še nekaj posebnega, škoda le, da tega ne morem bolj jasno opisati, da ga morem samo omrežiti! Tam bodj mičarom pa je Rajenško še posebno ugajalo. Bilo nam je veliko domače kot Kranjsko. Meni so posebno imponirali ljudje, veseli prikrški in lepi — Rajenški punčji!

bi se župnik pri Sr. Benediku, kako nas je pogotil
in kako ognjevito in topli nam je govoril! Sam posedli
celo „givanca“, in če prof. Baš! ta zlata duša...
Vsekup bi bilo res vredno dnevnika!

Sam najlepši in rajni spominom nato lepo
našo živjensko radostje se bomo hvaležno spominjali
tudi „Koroškega kluba“!

Vadljali smo se ves čas, da bomo vas kdaj ob
počitnicah mogli sprejeti in vas smo nestrpno
pričakovali!... Ker vas ni bilo, vas & vašo milostivo
soprogo ved izmboj sigurno pričakujemo v
prihodnjih počitnicah!

Nati so bili celi mesec september bož bolehnj.
Vzled še mrslega vremena se rado prehladijo in jim
menda vsako jesen kakor tudi v igred „tri dor stopi“.
Tudi oči niso stalno drugje idroja. Brat bo moral
oktobra k ujakom-reverzistom. Zar pa vstopim 8. okt.
v celovško bogoslovno. Sam vem gre dobro. Karas
lako tudi sestri, ki je še boljše leto omožina. Pri očetovim
bratu, kotarju v ogrščah je pred enim mescem
pogorelo gospodarsko poslopje. Še drugo leto je pri nas
na delu banda domačih pokvarjenih fantalinov iz
nemčiaskih družin, ki stalno podtikave oganj, krade
in klotapi čez mejo.

27.9.36) Zadnjo nedeljo sem bil v Globasnici na igri „Slednji
vitez heberčan“. Svorana klub deševnemu vremenu nabito
polna. Navoča sta bila tudi č. dekan Kindlman in č. dom. župn.
Škol. Slednji je uvodoma Gudsstva sijajno vložil igro, ki
se je po dolgih stoletjih dogajala na domačih tleh.
Nasval jo je povsem pravilno kot nekako „Podjunskego
Niklovo žalo.“ Spomnil se je uvodoma tudi „po vsej
koroški znanega in nekdanj na prireditvah tako priljublje
nega ožbeja — avtorja te povesti v svojem rojstnem
kraju.“ Izpraki so izovstno vsili svoje vloge, pa jih je tudi
sem župnik tako doprano izvil. Luko, saviatna guta in mila
manica, Hanj in moja ... o vi prajski Koroškega človeka!
Vadijemo smo stmeli na oder, ročnivovali in se mejali,
dokler ni ob vzkliku „Hanj se ženi!“ se planilo vrisku. Igra je res izpraki
dvo podjunskega Gudsstva! Sodeloval je moški in mošani zbor.
Vnovič sem spoznal lepoto naše koroške poleg njenih gore in jezer,
njiv, travnikov in gozdov tudi v Gudske divi, v njeni prami
igri in sredi. Lepa je slov. koroška v Gubosni in Solčini, v vsem
in vsakeu letnem času, najlepša pa mi je ob slovesu!...

Še enkrat vam in vaši dobri milostivi grope sprogi za
Gubosnivi prijmu in lepto obdarovanje najiskrenejša zahvala!
Prav prične pozdrave, tudi od matere, očeta in vseh
ostalih družinskih članov vam, g. soprogi, sinu in Micki!

Jane Wutej, abt

Globasnica. (Razno.) Da ne boste, g. urednik, mogoče mislili, da nas je bog „Morfej“ ali „Lienej“ že za zmiraj zazibal v sladko spanje, evo izpod Pece nekaj novic! Letošnje poletje smo si lepo popravili našo farno cerkev v njeni notranj-šćini, jo prepleskali in prenovili vsa okna, da se sedaj blesti v prijetnih barvah, vsa svetla in ve-sela, kakor nevesta napravljena svojemu ženinu. Če ne verjamete, pa pridite gledat! Slikarsko delo res hvali svojega mojstra, našega rojaka Ja-neza Hutterja v Pliberku. Vsa čast in priznanje pa tudi faranom, ki se v teh težkih časih niso u-strašili žrtev in s prostovoljnimi darovi in težko zasluženimi groši pomagali prenoviti domačo hišo božjo, ki je bila res krvavo potrebna poprave. Naj bi bilo prenovljeno svetišče božje vsem pri-jeten in priljubljen duhovni dom! — Naši igralci, ki so se že v postu izkazali z šestkrat uprizor-jeno pasijonsko igro, ki je zaslovela po celi Pod-juni, so nas na rozarsko žegnanje iznova prese-netili z lepo igro „Zadnji vitez Reberčan“, ki je posebno zanimala zaraditega, ker je snov vzeta iz domače zgodovine. Kar je Rožanom „Miklova Zala“, to je nekako nam Podjunčanom „Zadnji vitez Reberčan“. Kljub najneugodnejšim vremen-skim neprilikam se je Šoštarjeva dvorana nepri-čakovano napolnila s številnimi gosti. So pa naši diletanti, kakor po navadi, tudi to pot vsi brez izjeme rešili svojo nalogo in nas prepričali, kakor je poudarjal govornik, da je pravo viteštvo le v poštenju, resnici in pravici. Žalostna zgodovina reberških vitezov-roparjev nas uči, da mora pra-vica zmagati nad krivico. To je tudi tolažba nas koroških Slovencev. — Omenim naj še, da smo zadnji potres v soboto 3. t. m. tudi pri nas močno čutili, zlasti v cerkvi, kjer bi bili majajoči se svetniki v oltarju našega visokega, vitkega mež-

Kor. Slovenec, 14. 10. 1936
št. 42

ne uvedli povodnih konj?

Kako so ljudje porazdeljeni na zemlji. Število vseh ljudi na zemlji cenijo na dobri dve milijardi. Od teh jih živi nad polovico v Aziji, četrtnina v Evropi. Komaj dobra desetina človeštva prebiva v obeh Amerikah. V Afriki jih je pičlih 150 milijonov prebivalcev ter v Avstraliji in Oceaniji skupno komaj 10 milijonov. Okrog južnega tečaja pa je še cel kontinent Antarktika brez stalnih prebivalcev.

Koliko zemlje je obljudene. Skoraj devet desetlin celotne zemeljske površine, všteta pri tem tudi morja, puščave in gorovja, je obljudenih. V resnici pa prebiva človek stalno samo na kopnem in še tu so mu stavljene meje navzgor kakor tudi proti jugu in severu. Zato meri površina obljudene zemlje samo okoli 100 milj. kvadratnih kilometrov. Ker znaša vsa kopnina 149 milj. kvadr. kilometrov, sta torej dobri dve tretjini površine obljudeni. Celotna površina zemlje pa znaša 510 milj. kvadr. kilometrov.

Sveče

60

za Vse svetnike in vernih duš dan
priporoča trgovina s svečami

FRANC SIEBERT, CELOVEC, STAUDERHAUS.

Trgovina z mešanim blagom, na prometnem kraju, ob državni cesti in železniški postaji, se da s 1. januarjem 1937 v najem.

Pojasnila daje Valentin Falle, Lipa, p. Velden am Wörthersee.

61

c: Dipl. trg. Vinko Zwitter, Celovec, Achatzelgasse 5.
etenplatz 7.

Handwritten notes:
1. 11. 11. 1937
2. 11. 11.

8. Oktober

Kar sem v L. denarju - čez 28 let in
kar ne pomnijo stari Lurodruiljudi
je, sem doživel 6. oktobra - ko po-
gledam zjutraj skozi okno, vidim,
da pada sneg! Se pred kratkimi
dnevi bilo je krásno, toplo vreme,
toploter kazal je celo 30°, opoldne
bilo je tako vroče, da sem moral
preložiti sprehod na pozno uro po-
poldne. In snežilo je nepre-
homa, dne 7. oktobra bilo je ka-
kor pozimi. Moral sem na ko-
mitajo - svetov v zap. zadaci
Korbeck Antonija v Kronbergu -
pelfal sem se gostom, a do L.
Luro nisimo mogli, dno je ležalo
je vredničjem čez cesto. Hoditi smo
moralipet in delati tje kakor po
zimi po novopadlem snegu.
Škoda je ogromna, koliko je po-
lomljenih sadnih dreves, koliko
poljskih pridelkov uničenih.
In vsaka drgatac. Skoro polovica
v drugih krajih pa še sploh ni do-
ni bral. Iz strahu brali so sedaj
v snegu, ker so se bali, da se gnu-
ne, beračev plačevali so 20 D. na dan.
Užgi Kurel - strašno si ndarfen!

26 oktober
27 oktober.

V draoski banovini bile so razpisane volitve v 225 občnin, medde-
mi je bil tudi Sv. Lenart.

Podstok trške občine Sv. Lenart,
k kateri se je leta 1933 priključila
tudi Sp. Borčič in trg Sv. Trojica, je
zadnjemu činu bilo predmet občne
kritike. Delovodja Komisar je bil
zaradi nerednosti odpuščen,
vsekakor po uradni draoske
banovine je bil župan Dr. Gortšek
razrešen kot župan, namesto
njega bil je določen za župana
Ačger franc. Tozadornu pritožbi
je upravnno sodišče v Lelju upo-
dilo sprave se na določbe finanč-
nega zakona za leto 1936/37. Tako je
raon v volitvi dobil zopet Dr. Go-
rtšek župan.

Trba je bilo predložiti kandida-
tne liste. Ker s celimi gospodarski-
som večina občinstva ni bila zado-
voljna, postavila je TRZ stranka
listo z nosilcem Dr. Štupica Karfa-
nom, odobrnikom, strom upo-
kofernega notarja Štupica frana.

Kandidatura Listabila je potrjena,
tue 12. oktobra složil je Dr. Goršek
svojo listo, ki je kandidiral na
programu stranke T. V. S. Listabla
je potrjena.

Bolj ko se je približeval dan vo-
litve, tem bolj se je ovcemala agi-
tacija. T. V. S.-arji drndili so se na
ose kriplje, stekali niso z denarjem,
majelico brezposelne, mlade ljudi,
ki so letali od hiše do hiše.

Prilastki T. V. S. stranke niso miro-
vali. Prišel je 21. oktobra minister
Dr. Krek in v svojem govoru po-
dal natančno poročilo o delovanju
sedanje vlade. Koortlivo se odset-
nik Dr. Jos. Leskovec, podžupan žebel
sba iz Maribora ter novoselekta T. V. S.
Dr. Rupica. Le-ta je brisal delovanje
svetovskega odbora pod županst-
vom Dr. Gorškega. Američ je na-
glednje: Dr. Goršek pravi, je obine
Svet-dennar in Svet-Trofico, delalo
se bo pa na to, da se ta Svet zopet
odpravi in vpostavi zopet Sveti
Sennar in Sveta Trofica.

V noči od 23. na 24. oktobra so
pofooci nabili po noči po stenah
in telefonskih drogah letake, o ka-
lerih se po celiaju sedanje delo-
vanje Dr. Gortička; med drugim
se dobesedno glasi: Kdo je Dr. Gortič?
Slovenski probovitelj, ki se je bori
tudi v času najhujšega preganjanja
za narodne pravice, ki je skranil
Slovenske gorice pred nemškimi
sofistami nasaloni, ki se zahteva
sojega župana in sojanja pošteno
in nerobno vseh soje po slo-
vski ose obitne. Kaj pa se stori
za obitno dostupica? — Kie.

Ko sem to čital sem si mislil:
da bi lahko Napoleon tudi rekel:
Kaj sem podjarmil toliko soča-
linskih in pa ne. Lahko - to slednje-
ga še ni bilo - so let mlajši dostu-
pica pa se stopil še le o žolfe in
se so ne more še praznati z m-
pahi, ker dotedaj še ni stopil + prilo-
žaj, delovati, voljo in sposobnost

pašma.

Ta bahavost ni nobenemu naga-
jala.

Dežuršek je storil vse, da bi ste-
vilo solilcev za G&T stranko znižal.
Dežurška je hotel reklamirati
8 solilcev. Kal, sojega prodloga
ni podprl s polnovelfaonturi
listnami; hotel pa je dobiti ovsaj
uradno potrdilo, da bi vajeti
opravičenci čez eno leto v tej
obitni. Toda Dežuršek se je rav-
no pet dni pred potekom roka
macificke vloge odpeljal in pre-
povedal, da nikdo ne sme kaj
namesto njega podpisati. Tako
Dežurška to glavne listne ni mo-
gel predložiti, reklamacijski odbor
seve reklamacijski ni ugodil, pri-
tožba na sodišče pa trdi ni mogo-
čine in reči nprcha, ker to glavne listne
ni bilo.

Dan pred 25 oktobrom, soboto, ko
je že celo v znamenju solitev.
Letaki so se pojavljali kakor gobe,
v prvotni novi slival se je celo
strel nekoga pofooca (pukistična
omladinska fronta)

Dne 24. oktobra imel je Dr. Štupica
v narodnem domu volilni shod,
ki je prav jasno uveljavil dosežane
delovanje Dr. Goriška. Govoril je tu
tudi Dr. Leskovač, ki je bil določen za
predsednika volilnega odbora.

SKS-arci so imeli že 27. septembra
gajarski volilni shod v gajarski hiši
Babič, kjer je Dr. Gorišek razložil kratko
svoj program in posebno poudar-
jal, kakšna nesreča to zadela trg,
ako se ta spoji z okolico, tako da bi
bila obitna v skupni to. Lomart.

Ta shod končal se je z velikim pi-
sarjevanjem in razpravo o pre-
nosanju, tako, da je moralo na-
stopiti že prvo jutro.

Drug shod imeli so tri dni pred
volitvami v Dr. Porčiču.

Napovedala je nedelja 25. oktobra.
SKS so naleptali po noči vse polno
letakov, tudi naš dom so ovro-
čili; dal sem jih pa takoj odstran-
iti. YKK so porinili volilne pla-
kate o razmerih v svetlo v Kurota.
Kratke, jedrnatke vsebuje.

Agitatorji obeh strank so se zloahno
mudčetovali. Na polopju trih teh-
nic bil je na podaljšanem drogu
napis na belu perku:

Danes volimo vsi g. Dr. Garbčeka!
Kakaj

Ker se izkušeni za vodstvo združ-
ne obitne so. Smeri, naproti k je
se mlad, neizkušen.

Kudomužnji so rekli, da so to
grog, na katerih bo visel gošter
za Dr. Garbčeka mudčevalni volilni
resultat. In bilo je tako!

Bil je žraban volilni boj. Posoci
so vlačili svoje žitve do volilnega
proctora, po eden, dva, tri, celo štiri
in šest, policajski vodilo je zapeljano,
navadno pipano žito do rotozaj
Kjer je bila volilna komisija. Toda
tudi agitatorji v R. stranke niso dpa-
li križem rok. Ta zloahnost trapa
je do opoldne. Same za S. Barje bile so
vedno slabše, izstrelili so že vse kope-
ce, iskali so le še poramezne žitve,
da resijo treski manolat. Koli pol-
dvanastih nastane pred gostilno
Babič Josipa družin in sivek. Nen-
krat zagledam brivca turck franca

Ko ga pripeljejo na samokolnični
sedelja na klečalniku ga itega
v beli brioski plašč, čez kolena pa
je rumen narični perst. Tako so ga
peljali, med njimi kurbosvjakce
pred roloj. To izročeni solitori ho-
teliso ga peljati nazaj, a to se je zde-
lo tudi Državiške preoci. Odločno
je to preproval, in pifari Šurben
moral je peš dom.

Opoldne je ni bilo več porabne
živahnosti, DRŽ je bila v veliki pre-
moči, hkrati je ledel čas - šestina
je odšla - prišlo je poročilo iz
drugega solišča v Sv. Trofici, pifarno.
v Lennartu dobila je DRŽ lista 66
KNS priore in kerofu 77, v Trofici
pa proa 116, druga pa le 37 glasov.
DRŽ dobila je tudi 16 odbornikov,
KNS pa dva, Državiška in Golob Unosa
iz Sv. Trofice.

DRŽ pristajajo bili secli, a na
zunaj niso kazali tega, agitatorji
so se odpeljali vsak na svoj dom,
drugi smo šli v svoje hramove. Le
poparjenim KNS-ajem ni dalo mira,
kričaliso po trgu: trg Sv. Lennart more
biti - čim psi, dol gupini,

Bili so pifani, nahujkani, tako
da jih je moral celo krtičnik
ml. mrtiti, še orožniki so se
zopet stasjali. djevolje drugace
popolnoma mirnega značaja
so bili kakor podlofani. Le troz-
nosti naših ljudij je pripro-
vati, da je poteklo ore brez nake-
ga dogodka.

Noč bila je sočla. Po ulicah hodi-
li so orožniki z navajenim bafone-
tom. Pofoveci so popirali v gostilni
pri dooru saj je bilo prepovedano
dočiti alkoholne pijače. - bržkone
tisto vino, ki je bilo pripravljeno
za zmago.

Napočilo je jutro - poudeljak
plakati so še bili nabiti, tudi
deporišekove gargo so se paradi-
rale na visokem drugu nad telt-
nico, značkani - politični obraji
H. S. - gjer!

No grom & urad srečam goro
deporišekovo, ko je šla nakupovati
meso k žanolo, a ne Babiču, ki je
bil kandidat. Popolnoma kakor
se ga damo spodobiti. Kakadno je
gledala k domu in kournaj odpravlja

Tokrat pa je doignila visoko glavo,
me ostro pogledala ter zamrščila
robla: Hvaljen Jezus. Trenutno
me je to osupnilo, a takoj sem
glasno odgovoril: Na vekomaj,
amen. — Tako tedaj, zahrchovanje
je s svetimi besedami, naj mi
bo odpuščeno, da sem v svetih
podal odgovor, kakor je bil prav
na mestu. To storila je dama,
ki se porajala z omiko. Pokazali so
se v pravi luči zahrchovanje,
zamrščevanje, masčevanje! Naj
imajo.

Naj sem šel s prepričanjem
solid, ker sem vedel, da je program
K R Z postavljen na počtena tla,
ki najda ljudstvu pravico, svobo-
do mišljenja, K temu me je
klicala tudi že dolga pot, ker je
ploda kot takšna kandidirala
na tem programu. Malo častno
pa bilo, naproti temu progra-
mu, kjer gospodar da podlago za
njej obstanek, moram mi biti

zpet!

Sedaj je zopet mirno po trgu. Gorščkove gasce so zgornje, on sam pa bo moral spoznati, da je še volja ljudstva močnejša kakor on. Nolar Šupica mu je leta 1933, ko so se prekomarale občine, rekel: Ne priklonite se temu. Trojice in sp. poročnik tu. Lenu. Tu, to je vaša smrt. Nikol cel ubogati, ako se mu je zato, da od drži moč in župarovo stolček.

Nolarja Šupica besede so se uresničile, Dr. Goršček se je s to združbo samo izkopal grob, v katerega so ^{ga} položili po večini Trojčani in poročniki dne 25 oktob. 1934.

Dr. Goršček bo pa moral uverjeti da ostane vedno resnično: Brece sa ne rasajo do nebes.

8 december

Izvršile so se tudi običnaki ju-rovski del, so. Ana, so. Benedikt in so. Anton (Cerkvenjak) občinske volitve, v slednjih dveh bila je

samo ena lista I R, v prvih dveh pa
trudi spoznavati. Boj je bil v teh
dveh hudi, vendar je v II. furtu zma-
gal nosilec I R Z liste Rožkar Roman
330 glasovi proti 206, pri to. Anipac
nosilec Spindler Jožef z 356 proti
191.

V sodnem okraju je sedaj 8 občin
v rokah I R Z, le Velka hodi svojo po-
sebnost.

V to. denar so pri občinski seji
sklenili, da se ustvari nova občina
to. denar z okolico Nakor je župnijska,
sp. Poruče in to. Trofica se pa izloča,
za slednje bil je tudi Dr. Gorišek,
če, da so bili ti nevhaležni.

V to. je še vedno napeto raz-
merje. Na prostihki so napove-
dali bojko; celo tako daleč je šlo,
da so izključili printarje I R Z stranke
od Miklavževca večera, za to pa
so ti v gradnem društvu pritožili
prav lep večer, ki je bil po celini
nastopu prav iskren. Dr. Gorišek me
ne pozdravlja, gleda hudo, strupeno,
tudi se, da ga ta padec hudo boli.
Se bo pa moral pritožiti moli,
da županov stališče ni vezan za sedmo

na njegovo osebo, ampak da poradi
ljudestvo nanj hitega, ki si ga iz
proste volje izbere. Ker pa je bila
sedaj sobodna volja, se je tudi
pokazala prava volja ljudstva.

Slovenske novice

Ob slovesu šentlenarskega župana dr. Milana Goriška. Pretečeni mesec je izročil občinske posle svojemu novemu nasledniku naš priljubljeni dose-
dani župan g. dr. Milan Gorišek. Dr. Gorišek je bil od jutra do poz-
nega večera skozi dolga devet let skrb-
io na delu za gospodarstvo in kulturni
napredek šentlenarske občine. Pomagal
je vsakemu, naj si bo bogat ali siro-
mak in ni poznal v svojem županskem
poslovanju nobene pristranosti. Saj se pa
tudi sadovi njegovega vsestranskega
premišljenega dela povsod poznajo. Dr.
Gorišek je poskrbel za drevored in peš-
poti, sredi trga je uredil lepa parka z
nasadom. Tudi se je uredila cesta skozi
čreto, do kopališča in iz trga proti Sv.

Rupertu v Slov. gor. In to vse s 30 odst.
občinskih dokladanih. Izvedel je po tež-
kih naporih elektrifikacijo do skrajnih
mej katastralske občine Sv. Lenart. —
Vsi, kateri pravično in odkrito misli-
mo, da g. dr. Gorišek za truda-
polno in pravično delo ni bil deležen dol-
ne hvale. Bodi mu pa v zadoščenje ne-
oporečna in poštena preteklost in nese-
bičnost ter truda polno in uspešno delo
v blagor napredku in v korist občine Sv.
Lenart. Slov. gor. Mi pa, ki vemo
ceni njegov trud, se mu za storjeno naj-
iskrenejše zahvalujemo in ga prosimo,
naj vztraja na nobili prizadevanjih —
Več občanov.

Umrl je mož... (Sittersdorf — Žitara ves) Umrl
je mož, kje tak je še med nami kot on, kripelj
prezgodnji groba jami, taka tožba je šli ino sse
z naša srca, ko smo se v sredo 23. decembra
vračali od pogreba Urbanovega očeta iz Dula. Raj-
ni oče je dolgo bolehal na zavratni bolezni. Pred
pol letom mu je umrla dobra žena in sedaj žaluje
za njim osem še ne popolnoma oskrbljenih otrok
in z njimi vsi dobro misleči ljudje žitajske oko-
lice. Pogreba se je udeležila velika množica, ob-
činski odbor pa mu je poslal na grob lep venec.
Rajni je bil značajan mož, kakršnih je med nami
vedno manj. Kot bivši kmečki vodja je bil tudi pri
nezavednih rojakih čislán in spoštovan. Naj mu bo
slovenska zemlja, katero je tako iskreno in nese-
bično ljubil, lahka! Urbanovi družini naše toplo
sočutje!

30 december

Dobil sem poročilo, da je umrl due
21. 12. 1936 moj nekdanji sošolac v ljudski
šoli Urban Alojz, posestnik v Dula rojen
4. 4. 1884. Bil je blag gospodar, miren in
srad vse narodni slovenec. Prenešel
je vse težave, svoje narodnosti v. Kdar
ni zatajil. Časten mu spomin!

1937

1 januar

Novo leto pričakal sem doma pri radiju. V prejšnjih letih sem ga pozdravil v šolskem domu. Posebno me ni sloklo tja, a storil sem to zaradi družabnega žetona. Po običajnih volitvah pa je nastopilo tako napeto razmerje, da mi v glasovni nepravi, da bi se izpostavil na kraju, kjer lahko dožboim kako neprijetnost. Ko sem šel, bila je nočeložba velika, a vsilna mladina, ki je plava žejna. Ko je napočilo novo leto, je imel kakor običajno Dr. Goršek nagovor. Omnil je, da je bil abisinjski cesar pregnan, angleški kralj Edward VIII se je odovedal prestolu, on - Dr. Goršek pa je kot župan bil poslan v pokoj. Daljnjega komentara mi treba! Želimo vsi, da tudi ostane

Odprta noč in dan so groba vrata.



Troblje pri Slovenjgradcu. Smrtna kosa je spet zavilhtela svojo jekleno koso. To pot je pretrgala nit življenja, v najlepši mladosti 27 let, pridnemu delavcu tukajšnje tovarne kos, Francetu Breznik. Ko je 19. nov. prišel na delo ob 5. uri zjutraj, je imel opravka s transmisijo. Zgrabilo ga je jermenje, kjer je obvisel; kljub takojšnji pomoči dveh delavcev, ki sta tudi delala v tovarni. Nezvestnega so prepeljali po odredbi zdravnika dr. Poharja, ki je bil takoj na licu mesta, v bolnico. Umrl je, ne da bi se zavedel, ob 2. popoldne. Rajni je bil zvest čitatelj »Slov. gospodarja«, miroljuben, tih in blag mladenič. — Umrla je 19. nov. blaga žena Antonija Lakovseh v 65. letu starosti. Kolikim bol-

nikom je ona postregla, vedo prav mnogi, saj je bila daleč na okrog znana. Botra je bila tridesetkrat, samo družini Jakob Ferk iz Pameč, 15 krat. Naj v miru počiva, preostalim naše sožalje.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Poslovil se je za vedno od nas zavedno katoliški mož, trgovec, gostilničar in posestnik Ivan Podhostnik. Za njim ne žaluje samo njegova blaga in dobra žena ter otroci, marveč cela župnija in občina Juršinci. Rajni si je pridobil velike zasluge kot župan bivše občine Dragovič in kot odbornik občine Juršinci. Pokojni je bolehal že več let na želodcu. Moral je na operacijo dne 28. oktobra v bolnico v Ormožu. 7 dni po operaciji se je

DOPISI

SLOVENSKO GOSPODARSTVO



Sv. Lenart v Slov. goricah. Občinske volitve so za nami. Kakor večinoma drugod, tako je tudi pri nas zmagala lista JRZ z veliko večino glasov. Padla je trdnjava JNS v metropoli Slov. goric popolnoma po svobodni volji volilcev, ker se je našemu ljudstvu že gabilo strahovanje in komanda JNS štaba. V zvezi s tem volilnim porazom so se JNS-arji v svoji jezi začeli posluževati bojkota vseh obrtnikov, gostilničarjev in trgovcev, kateri so volili listo JRZ. Mi okoliški kmetje, delavci in obrtniki bomo pa tako-le storili: Ako se napovedani bojkot, ki se je deloma že začel v trgu, izvedel, bomo si mi dobro ogledali, v katere odvetniške pisarne,

trgovine in gostilne bomo zahajali in katerih obrtnikov se bomo v bodoče posluževali. To navodilo naj velja za vse fare v Slov. goricah, posebno pa za trg in okolico. Gospoda iz vrst skrahirane in zapuščene JNS-arske stranke pa naj se zaveda, da je tudi ona živela na račun takozvanih okoliških beračev in siromakov, kateri so jim znani in dobri samo takrat, kadar so jim denar nosili in jih v tem oziru gospodarsko podpirali. Mi kmetje, delavci in obrtniki iz Slovenskih goric sprejmemo to nam vrženo bojno rokavico. V bodoče se bomo posluževali samo naših društev, pisarn, gostiln, trgovin ter obrtnikov.

Loče pri Poljčanah. Občinski odbor društva Rdečega križa v Ločah si je nadel nalogo, da v proslavo enoletnega obstoja priredi v nedeljo 20. decembra t. l. »Božičnico« v šoli v Ločah

Velečenjeni gospod

dr. I l a u n i g Ožbald,

sod. svetnik

Sv. Lenart v Slov. gor.

Ptujska c. 9

Velespoštovani !

Vabimo Vas, da zanesljivo pridete dne 25. oktobra 1936 če mogoče že v dopoldanskih urah volit novo občinsko upravo naše občine. V volilni imenik ste vpisani. Ko pridete na volišče, povejte najpreje svoje ime, nato pa rečete:
Volim listo

Dr. Štupica Marijan

Zmaga te liste bo povečala zmago Slovencev pod vodstvom g. dr. Antona Korošca !

Prepričani, da boste tako storili, Vas pozdravljamo !

Volilni odbor JRZ.

Gospod

I l a u n i g Ožbald,

zasebnik,

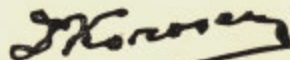
Sv. Lenart v Slov.g.

Ptujška c. 9

Volilei! Občinske politve dne 25. oktobra so za našo banovino temelj bodočemu našemu javnemu delu. So pa tudi sodba ljudstva o naši nedavni prošlosti in o sedanjosti. Vlada želi na podlagi demokratične svobode zgraditi bratski sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Skrbeti hoče za gospodarski in kulturni napredek v duhu socijalne pravičnosti.

Začetek je v zdravi samoupravni občini, ki je temelj močni državi. Dosedanje občinske politve v naši banovini in drugod so najboljši dokaz, da smo na pravi poti in da nas državljani razumejo. Zato tudi sedaj z vsem zaupanjem pričakujem ljudsko sodbo ob politvah, ker verujem v zdrav razum in modro razsodnost našega ljudstva.

K sodelovanju kličem vse, ki mislijo in hočejo dobro naši občini, banovini in državi pod žezlom naše narodne dinastije.



v tem položaju.

Celo obino naploženje pa je bolj klaverno. Ni videti tistega veselja na obrazih, pravoč je srbič, nominen je cel svet.

Bog nas obaruj vsega hudega v novem letu!

6 januar

Danes pred 14 leti nastopil sem službo. Tunc mi je bilo nekoliko nemirno, ko sem stal pred pred sod. nikom Dr. Rudolfov Mlepitochem pl. Krainfels in prisojal. Nastopil sem pos v žoljenje, žučla se je doba rosnega dela, pripravila za pollic sodnika. Nisem imel drugega kakor govoriti in spričevala o dokončanih pravoslovnih študijah. Kakšna bo bodočnost, ali bomo ozdržal, ali dosežem svoj cilj, to so bile misli, ki so mi šle po glavi. A nadlonjenost dobrušnikov, trdva volja so mi bili gošta opora, da sem premagal vse težave; Bog daj, da

še to doko uradniške poti, ki mi
je določena, srečno končam.

8 januar

Ko sem danes pregledoval stara
pisma, našel sem tudi listič,
na katerem gabeložil perom,
ki jo je zapisal tukajšnji odvet-
nik dr. Goršek Milan v spominke
kužjo turističnega doma na
Obirju blizkone leta 1908, ko sem še
bil v Celocu asistent.

Perom se glasi:

Spomin dr. Flavriku!

Prebrsklen tam pravnik

V Celocu sedi

Postave pogumta,

Da para mu ni

Al' nekaj pa vendar

Flavrik ne ve,

Da ljubiti moža

Koj vendar ne sme

Komentaciji in opazke

Osrečeni trg . . .

Na prvi seji novoizvoljene občinske uprave pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je naznanil novi predsednik, da je sedanja uprava le začasna, ker se bo de v doglednem času izvedla združitev trga z okolico. Tržani smo se sicer odločno branili zoper to, ker smo naziranja, da ne more občina po istih pravilih opravljati trg kakor vas. Ker se okolica ne more spremeniti v trg, se bo pač trg

spremenil v vas, la s tem se je že začelo. Kljub še obstoječi prepovedi se že dva dni ob lepem soncu in pri najljepši razsvetljavi prižigajo sodnijske greznice in se z lopin didon in spolnih esano sodnijske prostori, ena tvečle se okrečuje ves trg, kar se vozi ta označena živilja joča vmesniški trgovski in področje štvo. xnlöÖ od lla ovolov šē iing. Ni še kolovo ali po Göring. strajo, da potrjuje resničnost teh vseh

samo vodja rajha

...š es ibevogepq b9jot2do es daj...
...čarilivgotovili narodnesocijalistični kro-
arja so priliki prve štinitnice prevzema
ma nemški narod posebno proklamacijo,
ofunkcijo šefa države, in da se odreka
kterozadržal samo nastov vodje nem-
ri, da bo za vladnega šefa imenovan pru-
ring. Ni še gotovo ali bo Goring dobil
atrajo, da potrjuje resničnost teh vesti
secev sem službeno imenuje samo »mi-

ZANIMIVA PRAVDA.

Dne 29. decembra 1936 se je končala zanimiva pravda, ki je tekla pred mari-borskim kazenskim sodnikom zoper gđc. Leskovar Anico, učiteljico v Kamnici, hčerko dr. Leskovarja, odvetnika v Ma-riboru. Njo je namreč tožil bivši nadučitelj pri Sv. Ani v Slov. gor., starosta tam-kajšnje Sokolske čete, sedaj učitelj v Tr-bonjah na Pohorju, g. Štuhelj Jakob radi kievete. Gdč. Leskovarjeva je namreč v avtobusu Lenarške avtoprometne družbe dne 25. jan. 1936 izrekla o njem napram neki tovarišici od Sv. Ance v Slov. gor., da mora biti njen nadučitelj grožen de-nuncijant. Gdč. Leskovarjeva se je zago-

Tak groto ljubezen
Mož vren gofi,
Obirja on ljubi,
Objeti želi.

Pri vsakem vremenu
On k njemu boži
ka boža in tiplje
danee skipi.

Preljubi Glaonik
Od pri mi oči
blej plešasti starce
On za te fa mi.

blejeno koroških
Tak krasnih deklet
Te v poti pošteme
Privede naj spet.

Dr. Gorishek

V imenu področne podružnice S.D.
feliks Robič,

V Mariborskem Večerniku z
dne 7. januarja 1937^{21.4} sedaj po tri-
desetih letih izšel je do vola:

Dopis je iz rošad Dr. Gorisčka ali njegov.
sega nina in sena naša na zad-
nje obitneke solite dne 25 oktob-
ra, pri katerih je Dr. Gorisček propa-
del in pri katerih sem kot dr. go-
ni uradnik glasoval za drža-
ni TRŽ režim, proti kateremu
je poslal Dr. Gorisček svojo opozi-
cijsko listo.

Tako spreminja človeška politika!
Če se včrta, ne ne pogleda in
tudi ne pozdravi. Skraj' bi se
z narodno pesmijo:

Glej, glej, kako mimo gre
ne te pogleda ne.

Navadil sem se že na to, misli-
si si morem samo, da je s tem
dokazal, da je vendar še malo to.
vek, če tudi je visoke postave.

9 februar

Ker je prst, sem tudi čas in brskal
v zbirki šaljških stvarij, našel sem
preprosto pismo, ki ga je sestavil jožef
Purtscharf, upokojeni župnik v Litscher-
egg, voj. v Celovcu 10. 3. 1835, umrl v Graz.
To pismo je pred 80 leti krojilo po Ce-
lovcu. Vidi se, da je bilo še dosti slovens-
kega židstva v Celovcu. Pismo se glasi:
diaber Mojsa!

Nu bin di pfarrherr; nu bin lai mün-
der der buchhändler; nu bin hirt der
der krieg zu hause, (Podkruos) lai
mün mün man glugnefied.

Wiel fräter dians, Ross lai allen badn.
Aufsien ein millp. daniel Mojsa,
daniel Middel. Luthan ein Aufmalz,
sittner Pfad.

diaber Mojsa! Mässt nit oll flaben,
mit der drit fien fogn, fien für ein
liefen!

bin i huti mit allen und biff
müßi! Moß nig moß. Biff lüßi,
biff auf; aber nit pfad!

diaber Mojsa! Mar i die piden

življa ppenkan, darff obromt
mit große Nutzbeut, - hvenutier
fogfaustvay lufan!

lieber Mojze! man baraffstap mit
undera löttar, bin i diu ollmüll
fan joban. Manu oberbap. bi neq-
mützige Mafftir, Konup na maff
lufan, mi lieber Mojze!

Moltan, hütffu baido
hvanitz

To pisno dal mi je tujski prošt
Probesch leta 1903, čes, ker am veselo
narave, naj ga kravim v sponu!

14. februar

Danes je god sv. Valentina! Kje so časi,
ko smo v Komendini na Koberci sloviti
god Komondatorja Šumak! Kako je
bilo veselo leta 1904 - a še tako je za-
livil oči! Koliko gostoljubnost
komunjoal v Komendi, da je sem
prebil leta na univerzi! Naj mi ve-
ti veina hui, hoaležen um ostanom
do groba!

15 februar

Sei noch zu viel:

Das Lied von der Ehe

(2) Interessantes Blatt st. 19 Lela¹⁹¹⁵)

Man Mittendrin fließt der Auster
und Kränze ins Leben mild finant
Und sagt dir, daß es Ballung sub,
daß der Gefalt nicht einmal ist.
Man Glücklicher dann von Gyssen
Um Fülle ist es Pfänder sein,
dann fassst du wunderbare
Ich fühlte dich ganz und es will sein.
Du ist es, werden Maupfen stand
Und dazu beruht es den Maupfen,
daß es ist es die Lieder von dir,
da es beglückt mit seiner Kunst.
Man die Kunst zu bewegen,
Kunst zu münden und Land
Und in der Kunst zu werden
sich das Maupfen und Maupfen.
Gut zu sein, nicht hoffen
Maupfen das Maupfen ist.
Man die Kunst zu bewegen,
dann fassst du ganz in der Kunst,
Glück zu sein ist Pfänder
Noch da das ist ein Pfänder!

Lebhaftig pflegen Möbel zu setzen,
dubafördernd pflegen die Größt,
auf notatall

Klinker der Punkte pflegen
dust der furchtbar am Achten
Athen Göggenberg aufsetzen.

Lebhaftig pflegen die Größt
Mo der Länd der pflegen haben
Mach aufstellen

Mo der Muren

der der pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen

den noch bewährten furchtbar
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe.

Lebhaftig pflegen pflegen furchtbar
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe

Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe

Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe
Lebhaftig pflegen pflegen Köpfe

Mensche Kröpfung nicht sub Trübsal.
Sitzen sie in feinsten Masten,
Fürsthailet doch wolöthten,
Wenn man die Fänge lang bewacht.
Sich wohl durch freier Kritik Muth.
Müß man früher alles loben
Fetzt betrachtet man's von oben.
Man muß, es dem Puere gewidrig,
Dob setzt gaudels in Mennig,
Dann soffen, nicht Dacht und Metze,
Müssen sie die hochzeit reifen.
Doch laßt sich Fetzt mit fleiß betrachten.
Nur aß der heil'ge Dacht aufsteigt.
Man muß der Melancholie, der aßen,
Der Knechtung sie sich niederstreckt.
Der Lebenskraft fließt
Die sie nicht bleiben
Nur ist es schon nicht
Sich kann zu haben.
Die Feste fließen geistigstend.
Der Mann geht fester
Ziem Corps der Sullat
Und steht sie mit Muth.
Sie fesselt sie zu einem im Magen
Sich die zu zeigen.

Manu mir so feierlichst an'schickst du
dann wird ich gewiß das fröhliche Geben.
Es wird ich die Röhren
Kommt mirig mirig herab.
Aufsella in der
Muss sein herab
Der Mitter der Röhren.
Der Pfaltat mirig
für fröhliche Röhren.
Gibt ich Mitter der Röhren
dann das der Röhren
und sagt es für
der flüchtigen Röhren,
Man mit der allermehrten Röhren
für am Ende der Röhren
Die Röhren auf der Röhren
und der Röhren
und Röhren in der Röhren
der Röhren der Röhren
der Röhren der Röhren
Man mit der Röhren
der Röhren der Röhren
Man mit der Röhren
der Röhren der Röhren
Man mit der Röhren
der Röhren der Röhren

gibt Gefühlsaufbauung an die,
Mann das Meistens kommt nach hiesiger
Macht für Gemeinfaßte zu sein.
Moffentlich ist das Rada Muff
Mann für der Maraf Mann bequemt, bemagt,
Macht zu anbinden ist und schafft
Nicht für seine äußere Kraft.
Musa, man zu losgelassen.
Mordmordel Mordmord!
Morda drückt es in Muffen
Für begleitet mit der Kunst.
Mud um unsere Mordmordman;
Quillt aus ihr als ein vom Baum;
Und so hält es fortgepfaffen
Einfach noch junge Morden
Hält das Gulten nicht ungerichtet
Und gibt Mörder sie geflüchtet.

Geleitet kommt der Pfingstmann
Der den Miffstutten pflegt
Diefes die Pfaffen lange Zeit
Denn mit der Zeit mit Minderst
Und als wollten sie zum dorf
Ihr zu vorkommen wollen Miff
Für der Rada Muffenfließ
Reißt sie aus dem Pfingstmann
Ringsgroß.

hoffnungslos

schickt der Mann den Gottesboten.
Sprecher und Jöt zu setzen Mute
Nur der Reife vorgezählt.

Murke Mure

Der den Latab zum Löper macht,
Mure da für auch nicht geteilt.

Nur halt den flotten Fodausforn
Der masselnde Magynigen betragt.
Der nicht ein Jöt ist im an der Avon
Noch nicht mit der Murellung

Der nicht der Alta zum hyän,
Nur zu gut das Burellung spreit.

Der nicht der offren hüllenwaffen
Gesamten Murellung gründend ist.

Der nicht der Kräfte Jöt nur ist
Der gutten Jöt, der Jöt nicht mehr
Der Kräfte Jöt, der Jöt nicht mehr
Nur alle der Jöt kommen für

Nur der Jöt Jöt Jöt Jöt
Der Jöt Jöt Jöt Jöt Jöt
Nur der Jöt Jöt Jöt Jöt Jöt

Endlich wird der Alta Jöt
Nur zu Jöt Jöt Jöt Jöt

Gehtst ja wieder süß und lieb,
Königst oben jetzt Krönung.
Mit milden freundlichen Klängen
Muss haben Mann jetzt: Liebt dich.
Und setzt du mich in so lange
Es so erfolgreich ist gesamt.
Dann kommt jetzt die treue Gatte
Mädchen die treue Mütter
Da sie mich aufrecht zu werden,
Dann ist so sehr ich Litter.
Auf den Mann will mich sehr fördern
Auch nicht bei mich als Munder.
Gut und gesund und ihm folgt.
Und fort ab und zu auch anders.

Fast immer ist in der Feder
Kast die off'ne Lese gebannt.
Mit abwechselndem wieder werden,
Doch für jeden auf der Hand.
Dann da allseitigste Sprüche
Machen mich ganz wie gefüllt
Und schon mehr der Munder noch
Alles machen mich beinahe.
Muss ich das folgen
Mundbilden und die Gildbeglück.

Und rief der Mann auf freunden flühen
 Manuf soldest Köbeler jetz gegflückt.
 Jedoch in einem stillen Grunde
 Maslow der Mann davon da driff.
 Du mußt es möglich schaffen Gründe
 Wie schwebt darüber voll bewirkt.
 Laßt den besten Freund von jedem Tische
 findet Kopf in jedem Tische.
 Halb sagt es und wird belogen.
 Laßt den Bruder gründlich erzogen.
 flücht immer aus vollen Münd:
 fast mit der faden Grund
 Grob nach dem Unglück Münd
 Ich meine demselben Pöbel.
 den grüßte mir viel wenig beudet.
 Ob sich nicht doch ein Rückzug findet.
 doch mit dem geschnitten Münd
 Vollen den Adressaten fassen.
 und die Befriedigung pfeilt pfeilt.

16. februar

17 februar

Podam nekaj za smeh. V nekem listu čital sem, da se je našel v cerkvenem arhivu mesta Nyed na Švedskem račun nekoga poudarjenega umetnika, ki je strokovno, toda zelo humoristično naštel dela in popravila v tankajšni cerkvi. Račun pravi:

1. Spremenil 10 božjih zapovedij in šesto izpolnjeval.

2. Razbojniku na križu napravil nos in podaljšal preke.

3. Politično Pontifa in Pilata, jima čepici preoblokel ter ju poslikal s prodaj in zadaj.

4. Nadangelju Gabrijelu pritrnil nova krila ter mu pozlabil obraz.

5. Deklo velikega duhovnika slikal tri ure.

6. Nov gov. ustavil Sv. Petru in popravil petelinovo rep.

7. Napel novo nebo in pritrnil nove zvezde.

8. Izpolnjeval oprij pekla in napravil hvališa strašnejšega.

9. Osvižki Suzani napravil nove

- lase /: moderniziral na Butikopf /:
10. Konjicu to. Elija popravil kopita
in pos. v nebesa skrbno markiral.
11. Jožefu poodaril izraz previdnosti
in ozaljšal butifariko, ustnice način-
kal. Kalkor je navada pri ženskah.
12. Na oči slepega Joba obnovil ptič-
je blato.

Kalčin je datiran z dnem 3. 11. 1836
in se glasi na roko, ki odgošarja
80 dni.

16 februar

Po veselju žalost pride. Sprejelo sem
vest, da je umrla dne 12. februarja
Apslovirja Kapus p. d. krajnarca na
Reberci, kaper legla je moja znanica
iz mladik let v grob. Koliko veselih
lepih mi prejšlo sem o tej hči.
Doma, kakor smo ji osi rekli, doma
pri Čmrcu v Podkraju, poročila se
je z Kapus Jernejem doma pri Žmocu
na Ferišah. S pridutni rokavi sta

Ciril & Metodova družba, podružnica Sv.Lenart v Sl.gor.

Spored koncerta " Slovenskega vokalnega kvinteta " iz Ljubljane

dne 27.II.1937 ob 20.uri v dvorani Sokol.doma pri Sv.Lenartu.

- | | |
|--------------------|-----------------------|
| 1. Ferdo Juvanec: | Slovenska zemlja |
| 2. Peter Jereb: | O kresu |
| 3. Emil Adamič: | Serenada |
| 4. Emil Adamič: | Završki fantje |
| 5. Zorko Prelovec: | Zapoj mi pesem deklet |
| 6. " " | Sečem rož |
| 7. Stanko Pirnat: | Tomlad in jesen |
| 8. Fr. Marolt: | Te dobro poznam |
| 9. Zorko Prelovec: | Nageljni rdeči |
| 10. Peter Jereb: | Polin roža |
| 11. Emil Adamič: | Oženil se bom |
| 12. Vasilij Mirk: | Jutro |
| 13. Emil Adamič: | Zdravica |
| 14. Svikašič: | Pojdam u rute |
| 15. Narodna: | Oj te mlinar |
| 16. " " | Lahko noč |

si pridobila toliko, da sta kupila od Komendatorja Müllerja krajnarjeco Kmetijo. Poštena slovenca, pridna, varna pridobila sta si lepo premoženje. Vsek je rad šel v to gostilno, saj bil je dobro postrožen. Koliko smo prepevali, denar je rada pomagala, saj imela je lep glas. Kot difek poročno kot visoko olecacem nujtal dosti gosteljubnosti. K mirni so lepi časi, sootona vojna, plebiscit, nazadnje težka gospodarska kriza je padla tudi krajnarjeco hro. Pravidnost božja so je oboarovala že dalfurh neprilik. V starosti Ebles je odšla na oni svet.

Draga dena - spooaj mirno in u-
žooaj očno veselje v nebesih saj do-
volj si kupela na zemlji. Ohranimo
ti jaz kakor moja družina hoale-
žen spomin - na videnje nad
zvezdami.

27 februar

Ky Ljubljane prišli so pooci. Koin-
tel in priredili v Lovelskom domu

Koncert pesniš. Uddeležba bila je
velika. Lavei želi so živo in priznajo.
Nerazumljivo je postopanje Kapla-
na Ferdinanda Potokarja, ki je agiti-
ral proti uddeležbi, češ, da se vsi kon-
cert v Sokolski telovadnici, kar ni v
skladu s katoliškim čustovanjem.
To pač nazar mladega, neizkušene-
ga pouda, kar gotovo ne pripada k
sporazumu.

Karpo tadan prileteli so ožnan-
jevalci pomlad - ljubiskorec
Veselo čvrtijo in govorjajo pro-
storo v pripravljeneh ključih. Da
bi mi prepevali in oznanjevali
veselo pomlad - Bog ve, kolikokrat
še!

24. mare

Danes ob 9^h zjutraj murl je notar
franc Rupica podaljšati bolhaupn.
Tako je legel k večernu počitku tudi
on, ki je bil že od leta 1906 v Lenuku.

Marikaj je doživel, bil je naroden in
priporogel dosti, da se je pri roditelju
posebno zgomelje knjižnih stvari
radovalo že pod staro ločeno slo-
vensko. Če ga prijatelj Dr. Krager o roma-
ni kontrolor škrobar opazuje v drugi
luci, je njegova stvar, brez pogreškov
ni nobeden na svet. V zadnjih letih
bipel je mnogo, duševno in telesno-
zato ne moremo gledati na pogreške, eno
ga je res, bil je navdušen slovenec in
branil narodne pravice, zato slava
njegovemu spomenu. Franja žo-
ljeva je bila, da je bil njegov pogreb
na Veliki petek, toda brez nakega po-
mera, ko je bil ravno on tisti, ki je
poveljalec, da so se po svetovni voj-
ni nahajali noli govorci.

31. marec.

Mariborski Večernik jutra z dne
31. 3. 1937 št. 72 prinesel je iz podpa-
nega odvetnika Dr. Koriack Milana
prejbrila slops, ki je na drugi stra-
ni maloplen. Značuje krivda notka
iz slovenskega gospodarja. Tudi po-
namere, bo mogoče le strel glas,

† Notar Fran Štupica. Brez petja, govorov in ... grob na Veliki petek ... ispehi« prišel je pred 30 ... tatov je bilo prostih, ... Radgona in Radeče, ... ska«, prvi kot »nemška« ... kandidati — dva Slovenca in ... — so se potegovali za ta me ... njimi pokojni. Ko sta se poslanci ... Ploj obrnila do ministra Kleina ... naj imenuje Slovenca za Sv. ... je obljubil to pod pogojem, če sn ... stankom krajskih Slovencev ime ... Nemca za Radeče. Krajci so ... Nemški Volksrat je bil »nadmud ... Sam sem prišel nekaj časa poprej, ... V političnem oziru je vlada med Slovenci takozvana sloga. Trg je bil trdn ... nemških rokah, okolica po ogromni večini nezavedna. V posojilnici je vladal kaos. Tajnik Gorjup je gospodaril po svoje, nato je zbolel in umrl. Tri leta ni bilo bilance. Oblast je radi tega globila dekana Jurčiča kot predsednika in ta se je rešil s premestitvijo v Vuzenico. Volitve v okrajni zastop so bile pred vrati, a v trgu ni bilo delavcev. Tako sem prišel brez lastnega sodelovanja v odbor Posojilnice in Katoliškega političnega društva. Posojilnico sem spravil v red, pomagal z uspehom pri volitvah ter navezal stike z okolico. Tedaj je prišel on. Prišel je iz krajskega ozračja, kjer so se že bili navolili vednega poslušanja. Vstopil je takoj v prve vrste snujoče se »Narodne stranke«, pokazal javno svoje negodovanje »slogaškemu« ozračju ter zahteval tudi od mene odločnega nastopa. Jaz sem smatral, da tukajšnje razmere še ne dopuščajo razbitja sloge. Mojega nasveta pa ni poslušal. Hotel je čistega vina in kaj kmalu smo ga dobili. Ker se že poprej nisem popolnoma podredil komandi gotovih gospodov, so me že težko gledali v svojih vrstah, ko me niso več potrebovali. Za izločitev pa ni bilo razumljivega razloga. Zdaj se je pokazala prilika. Stavili so name kratko vprašanje, ali z njim — ali z njimi. Odgovoril sem po svoji vesti. Posledica: vsesplošna izločitev. Tu je začelo njegovo delo. V svrhu denarne samoosvojitve je ustanovil Glavno hranilnico, da probudi narodno zavest »Sokola«, kateremu je stopil na čelo. Spravil je zopet v življenje Ciril Metodovo društvo. Iz katoliškega bralnega društva je napravil čitalnico, da pokažemo javno, da želimo tudi na kulturnem polju svobodnega razmaha. Zabil je temelje naprednemu življu — graditev pa je prepustil kaj kmalu nam drugim.

Dr. M. G.

Ker vseferi bilo
tako kakor se piše
Kolikor je meri
znan, šlo se je
pri glasni hra
mlinici zato, kdo
bo razpologal
s premoženjem
in po kateri ko

mandi se bo vse sukalo. Tu tega
si Dr. Gortšek ni hotel ojeti. Pristoje
do boja in v tem je notar Štupica pod
legel. Tudi glede Posojilnice je

Nečimik, 31.3.1938, št. 42.

bilo to, da stanovalec Štupa ... Dr. Gorjšek
hotel spravit zgod v ... lne roke.
Delovala sta skupno, in ... skupno
propadla. Kako je bilo gle ... tokola,
ne vem, ne bom pa ... stl, da da
pač prišla dva rivala skupaj in fe
hotel vsak biti prvi. Da bi pa Dr. Gor-
šek odstopil na drugo mesto, pri
ufegori naravi ni bilo mogoče, to
se vidi sedaj. Kako globoko ga je zade-
lo, ko je moral prepušiti županu
stoleček sinu tega, katerega v tem
članku popisuje.

29. majnik

Najboljsteno majniške dekla-
racije smo tudi mi slavnostno
obhajali. Običinski urad je razpos-
lal okrožnico, da naj hišni posest-
niki razobesijo zastave in okna raz-
sotijo. Bil je lep, jasn, miren
večer, ko se je zbrala na doorišču Na-
rodnega doma obilna množica, da
se udeležijo ballade po trgu. Pri-
bližno ob 9^h večer razvila se je
procesija po trgu. Prodaj moški,
nato godba, za njo predstavitelji

oblastev in društev z ballami v roki;
za tem pa dolga vrsta ženek. Bilo
je udeležencev nedostimani
kakor 250. Poovka se je pomikala
do meščanske šole, nato nazaj skozi
celotno do škerjanskovega gara,
(gostilna kloba) nato pa se je vrsta
vila pred narodnim domom, kjer
je bil dr. ducevik Kramberger
pomemben govor o zgodovini
mafrtške deklavacije. Kapela
se je držala na himna, Hej Slo-
venci - nato pa se je pomikal
prez od mimo pokopališča, kjer
je bil kres. Ob ~~prez od mimo~~ švigavju
plamenov visoko proti nebu
slitali so se klici: Živijo Korose.
Kivla Slovenci - ones so spuščali
rakete, da so z glasnim pokom
še bolj povečale slavnostni vtis.
Po nagovoru kaplana Potokar
se je množica razšla. V kina so
bila varazvoščena, bolj ali manj,
kakor je bila pa politična orien-
tacija. Sprieta so KNS-argi delali
propagando za abstinenco, a navede

Osebnostni vestil.

Znani in zaslužni notar umrl. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je umrl 24. marca po težki bolezni v starosti 65 let dosluženi javni notar in oče sedanjega župana dr. M. Stupice, g. Fran Stupica. Pokojnik je najprej služboval kot notar v Tržiču, nato pa dolga leta pri Sv. Lenartu v Slov. gor., kjer je stopil v pokoj. G. Stupica je bil pri Sv. Lenartu ugledna osebnost in se je udeleževal v naših gospodarskih in samoupravnih ustanovah. Z njegovo smrtjo je odšel eden zaslužnih narodnih delavcev na naši severni meji, za katero je mnogo storil. Pokojniku naj sveti večna luč, sorodnikom, zlasti g. županu dr. Stupici, naše iskreno sožalje!

Smrt šolske sestre. V samostanu šolskih sester v Mariboru je umrla sestra Olga, rojena Ana Rendulič iz Oštarije pri Ogulinu. Blagopokojna je bila preoblečena leta 1908. Blagi redovnici svetila večna luč, samostanski družini naše sožalje!

Slov. gospodar

iz-

**Sveti istoimeni svetnik je bil mučenec, ki ga je Mussoliniju od
tripolitanskih muslimanov ob priliki obiska ita-
lijanskih kolonij v severni Africi.**



so morali le videti, da je najhujša
deklaracija bila proo, ki je spro-
žila vprašanje jugoslovanske. Če pa
se je pokazala njih nujna v tem,
da so razobesili pastase, ki že dav-
no niso več kazale prave
ve, tako je okrela naproti naši htri
na bolopu klavne hranilnice
takšna pastava, ki je spadalala že
davno med obrabljene cune.
Pri gostilni: brdočen - lasti klavne
hranilnice - skušali so ob roci kri-
čati kolrav - soda krepki: kistjo ko-
rovec, kistjo slovenija so izjalostli
se, poskuse naproti nikoo, katata
odfa je bil odločnik d'gorišek
in yfogosdu lillan.

Tako je končal ta večer prav voli-
čarstvo. Videlo se je, da je ljudstvo
zavedalo tega, kar se je prav 20
let izgovarjalo za pravost slovenskega
naroda, videlo se tudi, kdo je
z ljudstvom - v prav galostni luči,
pa so se pokazali oni, ki so hoteli
dati tej proslavi obraz klerikalne
proslave - ti niso prijatelji sloven-
skega naroda.

8. junij

Žalostno - produli general Pera
kivkosti nastopil je do glavnih
načelnika IKS stranko, ki se še tu
in tam po nekaterih infekcijah
prebudi k žolpntu potovanja
po slovenski sedim ovojim sta-
bom. Kako je bil gročar 5. junija
sprejet v dubljani, je tuj častito
znanje.

Razneslase je vest, da se pripelje
ta glavni diktator žalostnega spo-
mina tudi v to. Lemač, da postla-
ži dr. Gortška, ki pride iz županskega
stolca še vedno ne more preboleti.
Kedaj pred 8. junijem letal je
dr. Gortšek od hiše do hiše, v katerih je
vedel soje očite. Bilo je vizitone
zaradi zastav, kajti danes pojarke
so se na oreh htišah IKS pripadni-
kov lope nove zastave, tako poseb-
no na poslopju glavne hranilnice,
v katerih dr. Gortšek tudi jotsar-
no; celo na drugo stran proti cer-
sojo razobesili, da bi jo gospod
Pera prav gotovo videl. Spud je v

hodili po trgu in gledali ter rekli:
Sedaj se vidijo tisti, ki so odvisni
od milosti D^{ga} Gorjčeka, le tisti
so razgovorili zaslave. - Ob 11^h pri-
peljalo se je baototakepev po ba-
notrški cesti skozi trg in se usta-
vili o gostilni pri Sovcu na koncu
trga, kjer je bil zaupen sestanek
in nato pojedina; iz astov nikdo
ni pogledal, imeliso zapeta usta,
baliso se quilih fafe - položnito.
Kateri je ravno sedaj dostina
razpolago.

Naše ljudstvo obilo je mirno, smat-
ralo je vse za nekaj cirkus in se sme-
jalo. Krvaku po spoldanski uri, prav 3/4 12^h
se je celi generalni štab mirno kakor
jo prvičel zopet odpeljal v Maribor.
Ki bilo oglikanpa, le par strok je ob
prikodu zahtevalo: Život jo št okooi,
kar pa general ni slisal, ker se je
sozil hitro pri zaprtih oknih.
Tako po odhodu štaba z D^{ga} Gorjčekom
vred zgornje so lepe noce zaslave,
katere je D^{ga} Gorjček razdelil; zdelo
se mi je, kakor bi jih bilo zrami.

da so bili za štafažo nekdanjemu
diktatorju žalostnega spomina.
General Grokovič pa je moral na
svojem potovanju po Sloveniji
moral spoznati, da za njegovo seme
nukajrsko pritrjuje Ma

Novi rektor univerze



Ljubljana, 5. junija.

Kakor je poročal včerajšnji »Slovenec«, je bil za novega rektorja slovenskega vseučilišča izvoljen odličen slovenski znanstvenik, profesor pravne fakultete dr. Rado Kušej. Prof. dr. Kušej je osebnostno skromen človek, vendar pa marljiv javen delavec, čigar ime uživa v slovenski javnosti že velik sloves. Novi slovenski rektor se je rodil dne 21. julija 1875 v Libužah pri Pliberku. Gimnazijo je študiral na Koroškem v Št. Pavlu in v Celovcu, kjer je maturiral z odličnim uspehom. Ko je dokončal pravne študije, je l. 1900 stopil v sodno službo in je leta 1912 postal okrajni sodnik v Gradcu. Po razpadu Avstrije je bil nekaj časa sodni predstojnik v Gor. Radgoni in v Pliberku. Leta 1919 je postal sodni svetnik v Ljubljani, leta 1920 pa je postal izredni, malo pozneje pa redni profesor cerkvenega prava na ljubljanskem vseučilišču. V tem času je bil že trikrat dekan juridične fakultete.

Vse svoje življenje je bil dr. Kušej odločen in zaveden Slovenec. Kot koroški rojak si je moral poiskati v mladosti službo med Nemci, vendar je tudi tam zbudil zaradi svojega izvrstnega juridičnega znanja veliko pozornost ter je bil poslan v

Bonn, kjer je študiral cerkveno pravo pri tedanji največji avtoriteti za cerkveno pravo prof. Stutzu. Leta 1908 je objavil svojo razpravo o Jožefu II. in zunanji cerkveni ustavi v notranji Avstriji. S tem si je pridobil mnogo zaslug za regulacijo notranje-avstrijskih škofij. Leta 1923 je izdal v Ljubljani ogromno delo »Cerkveno pravo«, ki je štiri leta pozneje izšlo že v drugi, razširjeni izdaji. Kritika je to delo sprejela z ugodnim priznanjem ter je naglasila, da je to delo izšlo pet let po tem, ko je bil izdan »Codex juris canonici«. Dr. Kušej je napisal tudi več razprav o zakonskem pravu ter je sam sodeloval pri izdelavi zakonov iz matermonijalnega in patronskega prava.

Dr. Kušej je osebnostno dober in mehak človek, pristen Korošec. Njegovi slušatelji in gojenci ga imajo radi nad vse. Več let je že podpredsednik izpraševalne komisije za pravno-zgodovinski izpit. Kakor narodu, tako je dr. Kušej zvest tudi katoliški veri. Pomembno je njegovo delo v narodno-obrambenem oziru. Pred leti je prevzel predsedstvo Ciril in Metodove družbe; pomagal je ustanoviti svoj čas društvo »Gospodarski zvon« ter živahno sodeluje še zdaj pri klubu koroških Slovencev. Ko je služboval na Koroškem, si je za slovensko stvar pridobil veliko zaslug.

Za prejšnjimi odličnimi rektorji slovenskega vseučilišča prihaja na to ugledno mesto mož enakega slovesa in splošne priljubljenosti. Dr. Kušej, ki bo dve leti vodil slovensko kulturno ustanovo in najvišje vzgajališče, želimo, da se mu posreči življenjski sen slovenske univerze, t. j. njena izpopolnitev!

Dr. Rado Kušej Novi rektor ljubljanske univerze

Univerzitetni svet je včeraj izvolil za novega rektorja univerze kralja Aleksandra vseučiliškega profesorja juridične fakultete, g. dr. Rado Kušaja. Rektorska doba traja dve leti.

Novi rektor dr. Radoslav Kušej je koroški rojak (roj. 21. julija 1875 v Libužah pri Pliberku) in znan učenjak cerkvenega prava. Več znanstvenih del je napisal že v Avstriji. Novoustanovljena univerza v Ljubljani ga je poklicala že leta 1920 in mu podelila čast in priznanje rednega profesorja cerkvenega prava. V poznejših letih je bil večkrat dekan pravne fakultete. Njegovo glavno znanstveno delo je učenjak cerkvenega prava: »Cerkveno pravo katoliške in pravoslavne Cerkve« (1923), ki je doživel že več izdaj in obširnih dopolnil. Poleg tega glavnega dela je episal prof. Kušej še mnogo razprav v zvezi s sodobnimi cerkveno-političnimi vprašanji. Novi rektor velja za enega najboljšega poznavalca cerkvenega prava v naši državi in za neumornega ter izredno plodovitega pisatelja ter raziskovalca problemov, ki se tičejo njegove pravne stroke. Izvolitev prof. dr. Kušaja za novega rektorja naše univerze bo z veseljem pozdravila akademska mladina kakor tudi slovenska javnost.

8 junij

Moji dragi prijatelji in koroski rojak
dr. Rado Kušej bil je dne 4. junija
izvoljen za rektorja ljubljanske uni-
verz. Ponosen sem na to, ker sem,
da je to v polni meri zaslužil, pove-
mo pa še, da Korosci nimajo zadosti.
Korosec Rožman postal je škof in
postane še nadškof, ko se sprejme
Konkordat, Koroske Kušej rektor uni-
verz, čast, ki je veljala od nekdanjega
nekaj oziščenega. Bog te blagoslovi,
drugi Rado in ti dajšvilno srečo na
Trsofem tako odličnem mestu.

9 junij

K pohodu generala diktatorja
Žukoviča v L. Lenartu se dodonj da
je prišla deputacija približno 30
YNS-ovcev se poklonit sošemu
generalu, med njimi tudi tudi Rado
Heršles, Brešutg, proizj. St. Jurij, z
drugi iz L. Linc in Lince Polob iz
L. Trojice - pred preoratoru skupni
nemohntati - sodaj prepičarji jugo-
slovanski narodnja ki ..

9 junij

Danes ob 14^h minulo je 29 let, od
kar sem o. denarju. S težkim
srcom sem se podal na to pot, se-
sem moral zapustiti ljubo de-
mostno, milo Korosko, mamke,
drage prijatelje, rojstvo vasi in
moje nad vse drage gore. S čisto-
mosem se privadil - se udal
v usodo - dobil sem nove prijatel-
je - vesel sem bili. Nibilo toliko
razprtije med nami - odločimo
bolj boj proti Nemcem. Tako je
bilo do prevrata. Toliko zaželjena
svoboda je prišla - kako sem je
bil vesel. Toda prokletstvo raz-
dvojenosti nam je kalilo srce.
Kavčiči so se boji med nami sa-
mimi. Vse politične boje.
Gudares po 29 letih! Soorastvo
je naraslo. Du Gorisček - ki se je
vedno skliceval na prijateljstvo,
je polustrupenega soorastva
proti meni, ker nisem volil
gustarja! Kumpica sapa zajela je

cel trg, tako, da sem najbolj srečen
vsem doma. Veljamsi kam dru-
gam med druge ljudi, ker je lfa-
beyen in spoštovanje enega pred drugim!

10 junij

Danes zjutraj povedel sem, da so
ob treh zjutraj prišli 4 orožniki iz
obvinjskega odbornika Hrastelj
Antonovi in Ketzer francoski v sta-
novanje korisnik Milana, sina
Dr. Gorisčka, ker ga odvedli v policijs-
ke zapore v Mariboru, ker je sumi-
ljen, da je v zvezi z ubojem akade-
mika Rudolfa Dolinarja, ki so ga
našli mrtvega dne 9. 6. blizu Koutce
kot žrtvo demonstracij proti Pero
Kotkoviču. Dr. Gorisček vodil je sam
arbo, - osekano manj prijetna sojenja.
Ob 10^h odvedli so trgovca Beigota, na-
šega soseda iz tega **ozroka** za-
por. Baje jih pride še več na vrsto.
Vsi so žrtve kupkarske zoper GLK
stranko. Pa jih ne bo spametovalo.
Tako Slovenci med seboj ne naj-
demo vnu-klatice moramo, po-
bijati - to naj bo naša politična zrela.

13 junij

V gadevi mura akademika Del-
nar Rudolfa so arhivali še trojica
Joana Beigel, šoferja Kemnitz
feliksa, odvetniškega uradnika
Korošec Mirkota in delavca Kar-
lova. Dolacoli so jih v klenkerne
baze o policijske zapore v Ljub-
ljani. Tudi Dr. Krajnc Joana,
ulničarica bi moral od-
cesti, a povegnil je v Kemnitzo,
baje, da nakupi dele za avto. Ka-
kor sem danes slišal, so ga pri-
jeli na Dunaju.

Nič manj kakor šest osumljen-
cev iz L. denarstva. Vsi pristaji Dr. Go-
rišek - peljali so se za Ljubljano
in tako je prišlo do nerednega
spopada, katerega žrtve je postal
pri prihozi akademika Delnar.
Kdo je finančiral ta pohod?
Kakor je Korošec rekel, bilo je ose
zastonj. - Dr. Gorišek besni, poroben,
ker je bil preprostan šol karibne
župe Sokola, ki bi moral biti R n 13.
Vsamogojni bilans je moral ugotoviti.

Spreminjam se še, kako zanimljivo
je govoril, ko so odsedli strožinski
ministra dr. Korošca v konfliktacijo.
Danes se je to zgodilo njegovega
sinu - božji milini molfej poias^{sko},
toda malumino.

30 julij

Ta mesec imel sem dopust. Bil sem
sedem dni v Sp. Korjak št. 6. Napravil
sem izlet v horto. Kje so čari, ko sem
se neovirano vozil iz Llovca v Trst
po tej progi. Sedaj's podbrdu stroga
preiskava - Kalifari. Oj ločā, kako
sem žoo mislil na Gregorčiča.
Kako se je do prvice vse nesmičlo,
kar je on sedaj prerokoval. Nebo
bošca - laiko je na ymaj toofe lice
a drugač je vse slovensko. Hotel
sem na to govor, a bilo je premalo
časa in proroče. Koper stoji zname
nita romarska cerkev in samostan
in druge hiše - o koliko je bilo tukaj
boja - koliko prelite krvi - slovenske
in vseh - dak se šopri tu okoli in

zatiira Slovence, ki prebivajo tukaj v
protežini, skoraj izključni večini. Tu
so je samo slovena narodno! Wilson
bil si profesor in veliki nepozno;
vatelj naših jezikovnih razmer.

Bozpel sem se tudi do Drojnovce
Koč (1346 m) na črni prsti. Je precej
strmo, a hodil sem prav dobro, četudi
sem tedaj že skoraj dopolnil 61 let
in tehtal 98 kg. Kakor sem navedel
pred odhodom na letnici blejskega
Kloda Kladarja. Njegov sem krasen
razgled na Triglavsko pogorje, ki
se mi je prikazalo od te strani
v čisto drugi luči.

Na Koroško nisem prišel, pojava
je predraga, vdomosti samo
jadikovanje - v logarari bintki
ne bilo samo, Schleicherjevi
in Kainertjevi so pod policijsko
nadzorstvom kot bolniki. Se radi-
malo se dvaja senžermenska
mitrona pogodba - zvesti Slovenci
~~so~~ vohuni v oči Nemcev. Tujci
Koroška - in Krti so Slovenci sami,

posebnosti, ki imajo drugače poka-
nsta - nacionalizma.

Nekaj dlje bil sem pri bratu tkr-
kotu v Ljubljani. In miru in duhu
se me je lotil - nihal sem na dom
na domašo udobnost - lepo je po-
ročno - a najprijetnejše doma.
In tako sem se vrnil - le eno
mi grozi ocselje - zopet gledam
obraz - ki so mi tako zaprni - a
brez senice mi ni nič.

30. julija ob 18^h

Danes ob 11:30 bila je po dveh urah
napravni v Ljubljani zaradi
ubojstva akademika Dolinar Knežiča
pri okrožnem sodišču v Celju pod
predsedstvom predsednika Dr. Franca
Vidoviča izrečena sodba. V kolikor
sem pogled iz poročila v radiju,
so bili Ljubljani razni Harvey
Mukola, ki je bil obsojen v kazni za-
pora za 5 mesecev pogojno na 3 leta,
vsi oproščeni. Bili so o preiskoval-
nem zapornem od 10. junija razni
križek Milana, ki je bil 1.7. proti

položiti kase in v mesku 10.000 Dtn
izpničen na slobodo.

Danes ob 6 zvečer pripeljala sta
se dva avtobaksi iz karibora z
sproščanimi obloženici. To so za-
gledali proga denarnice - nekateri
mečanke šole jancev, krili so
grozoviti in spili; v denarju so
pošli topiči v bližini gostilne
Senice, kjer se sedaj TVS-ajev.
Pripeljali so se kolikor mogoče
hrupno. Ldo vredi trga sprožili so topiče
iz podporta.

Mislil sem si svoje. Tani ori
tako Beigel so izjavili, da se nikdar
veine ne podajo na takšno pot.
Bomo videli, verjamen ne dobi,
pri prihodnjih volitvah bo isto, ker
aplo vaju Krogeru ne da miru,
da niso na vladi.

Bil bi čas, da bi nastal mit in prav
je rekel državnim tožilec D. Davorin Rus
o prihodnjem procesu dne 29. 7. v Belu.

Temu se s pravnimi programi.
Ta proces naj bo resno soarilo va-
kenu, da se take stvari ne bodo
sej dogajale.

3 september

Nimble so poštenec, katerik misem
dako preživel kakor sem mislil. Kbo-
lel sem in tako sem bil v drugi polovi
ci avgusta doma. Depo je doma, samo
gore mi manjkajo, da bi se povzpcl
o višino.

17 oktober

Karknil sem za en dan dne 15. 10.
na Koroško v Belfak, da sem obiskal
pripatelja Růhla. Da sem jo le videl
zopet mojo ljubo Koroško, saj je ne
morem pozabiti. Težkim srcem sem
se vrnil, saj vem, da je moja ljuba
domovina s gročena razmarodovanja;

Udeležel sem se obširnega zbora
Koroških Slovencev v Celju - stara
pesem - kaj pomagati se fadiko-
vanje - kaj vas trudi, žito starili bodo
še nekaj časa Slovenci, še bo slela-
mogoče dalje časa - slovenska za-
vednost, a do planena ne bo
prišlo in tudi ne oprostitev vo-
vov, v katere so bili okljeni ko-
roški Slovenci po nemarnem ple-
biscitu.

21. november

Davini vifak posluje v slovenskih
goricah pravemestno. Kdor ne more
plačati, mu garnbijo premitentne
in jih prodajo. In če se premitentne
ne morejo prodati, pa jih peljejo
v Maribor. Tako so sed sosedu
odpelje, kar je garnbifernege. Da
to ne rodi prijateljstva, je narav-
no. Danes zjutraj bila sta dva
plakata na teh vinski hišici na-
bita. Na enem je bil naslikan
kurec, katerega drži finančar za
roke in mu grozi z pendrekom.
Iz neizprekljivega dela telera
mu padajo dinarji, katere loči
drug finančar v nožno posodico.
Zjutraj kurec je bolesten obupan.
Prodaj je napis: Ne morem več.

Na drugi sliki je narisana
koza, katero drži kurec za roge.
Iz neizprekljivega dela koke padajo
od koke ekstrakti, katere loči fi-
nančar v leseno posodo - žetnar.

Spodaj je bil napis:

Mures Kozo žene

Karoge jo drži

financar žohar nase

Časna uprava pa dofi.

Seveda sta dva letaka ozbrnila
veliko veselost med tržarji in žup-
ljanilensko župnijo, ki so šli
k prvi maši. Financarji so leta-
ka odlozili in jih poslali na dre-
vo oblasti; Krtvea in če jo prožniti,
da bo dafal za to gasneho vose
oblastinam.

1938

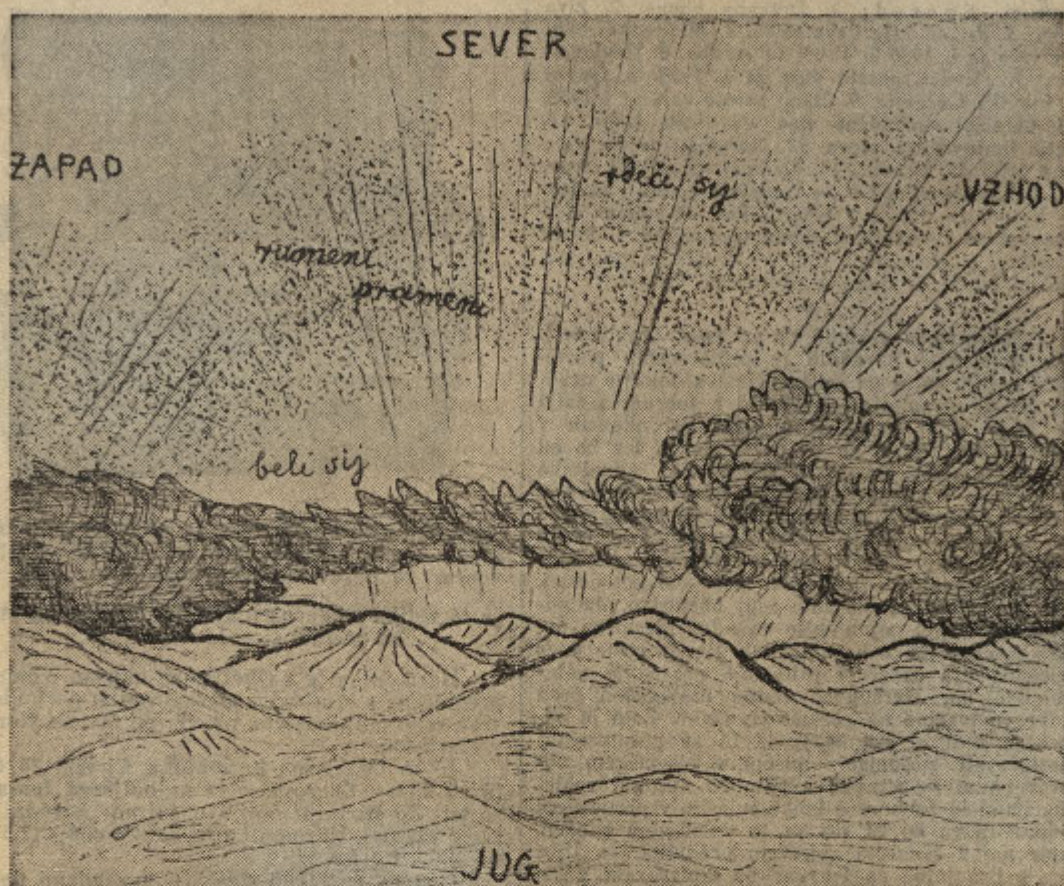
26. januar

Neobradna nebesna prikazen
pojaviła se je včeraj zvečer. Ob
20 uri začelo se proti severu
nebo približno v smeri sv. Jakob
slav. gor. Vsekdo je prvotno mislil,
da nekaj gori. Sočloba pa se je
premikala, kralu je bila v smeri
proti sv. Benediktu, nato pa
zopet v smeri proti Mariji Tnejni.
Sočl ni bil sočlo mračno, ampak
seino-rudeč, nagibajoč se proti
vijoliasti barvi. Ta prikazen je
trajala od 20 - 22 ure.

Danes je prišel radio vest, da
je bil to severni sočl, ki se je razlil
čez severne države, ^{videl se je} posebno na An-
gleškem, Švedskem, Norveškem,
Nizozemskem, tako močno, da
so ljudje delali pri tej luči.

Ljudje, ki so to prikazen videli,
so rekli, da se je nebo odprlo in
pomeni to nesrečo. Mogoče je vse
saj sočl je sedaj zelo razburkan.

Slika severnega sija nad Pohorjem



Zgornjo sliko, ki jo je napravil v znameniti noči 25. t. m. ob 10 uri, nam je poslal g. Jakob Šešerko iz Sv. Jurija ob Ščavnici, ki je nebesni pojav, kolikor je pač mogoče, posnel točno po naravi. Obenem nam piše: »Severni sij se nam je zdel sprva kot rdeča megla, ki je s presledki zastirala severno nebo približno od 8 in pol zvečer pa skoraj do 2 zjutraj. Baš smo imeli igralsko vajo, ko nekdo opazi živo rdečo zarjo, nakar smo vsi hiteli ven in videli nebeški pojav strahotne lepote. Na severu v smeri od zapada proti severovzhodu je visela na nebu škrlatasto rdeča megla, ki je vsa sijala ter je od časa do časa bila tako gosta, da je zakrivala zvezde. Nato so se najprej od severozahoda, nato pa od severa, začeli pojavljati široki svetlobni prameni rumene barve. Ti

so kakor velikanske lovke tipali po nebu, ne da bi se pomikali horizontalno sem in tja, ampak so se le daljšali in krajšali, včasih izginjali, včasih spet pojavljali, približno kakor sem začrtal na sliki. Kjer ni bilo rdeče zaves, je bilo nebo na severu svetlo, kolikor ga ni zastiral oblak, ki je tik nad horizontom svetlobo delil. Pojav je bil najmočnejši do pol 10. ure zvečer. Skrivnostno strahoten vtis je povečaval čuden nemir: pod griči oziroma gorami so psi močno lajali, slišalo se je glasno govorjenje ljudi in ponekod so se oglašale trobente gasilskih čet. Razen skoraj splošnega mnenja splošnega, da gre za ogromen požar, so nekateri domnevali tudi, če ni to morebiti kakšna umetna letalska megla, ožarjena od ogromnih žarometov.

12. februar

Danes zjutraj ob pol osunih zagledal sem na vrhu na dvorišču dva škorca. Kista veselo prepevala; tako zgodaj jih še nisem opazil, kar sem tukaj. O gozdskih cvetijo govorčki, kmetje grabljajo listje, kajti snega sploh ni bilo. Razen malenkosti v preteklem letu.

St. Veit. (Hofrat Dr. Emil Wünsch), Gerichtsvorsteher in St. Veit, trat mit 1. d. M. in den Ruhestand. Nachdem Hofrat Wünsch an mehreren Orten Steiermarks seine Gerichtslaufbahn begonnen hatte, kam er vor fast 40 Jahren nach St. Veit und blieb mit rührender Anhänglichkeit der Stadt trotz mehrfacher Gelegenheit, auf höhere Posten zu kommen, bis zum Ende seiner Dienstzeit treu. Hofrat Wünsch ist nach Äußerungen hoher Gerichtsbeamten einer der besten Juristen Österreichs; von seinem tiefgründigen Wissen auf dem Gebiete des Rechtswesens hat die Bewohnerschaft des Gerichtsbezirkes St. Veit reichen Nutzen und viele Wohltaten erfahren. Still und ruhig wirkte er mit Pflichttreue und Sachlichkeit in seinem Amte und war unendlich vielen Personen des Gerichtsbezirkes ein wohlmeinender und ausgezeichnete Berater in Rechtsangelegenheiten. Hofrat Wünsch hat ein feines soziales Empfinden, ist von der Idee wahrer Volksgemeinschaft erfüllt und so waltete er seines Amtes mit peinlicher Gewissenhaftigkeit und unerschütterlichem Gerechtigkeitsinn; er war jederzeit ein hilfsbereiter Förderer der nationalen Vereine und aller humanitären Körperschaften und hat seine Gesinnung durch Opfersfreudigkeit bekundet. Mit großem Bedauern sieht die gesamte Bewohnerschaft von St. Veit und Umgebung Hofrat Dr. Wünsch von seinem Posten scheiden und wünscht ihm, daß es mögen ihm viele ungetrübte und angenehme Ruhestandsjahre vergönnt werden. An seine Stelle als Gerichtsvorsteher wurde, wie gemeldet, von Oberösterreich, der Landesgerichtsrat Dr. Wilhelm Dinkhauser nach St. Veit versetzt. Der neue Gerichtsvorsteher ist der Sohn des verstorbenen ehemaligen Rechtsanwaltes Dr. Josef Dinkhauser von St. Veit, hat daher seine Jugendzeit in unserer Stadt zugebracht und auch die Gerichtspraxis beim hiesigen Bezirksgericht gemacht.

Aus dem Justizministerium hat den Landesgerichtsrat und Gerichtsvorsteher Dr. Wilhelm Dinkhauser in Oberösterreich nach St. Veit als Hofrat versetzt.

Auszeichnung. Der Landespräsident hat dem Hofrat und Gerichtsvorsteher Dr. Emil Wünsch in St. Veit a. d. Glan das Silberkreuz erster Klasse des Verdienstordens verliehen.

St. Veit. (Hofrat Dr. Wünsch) ausgezeichnet. Hofrat Dr. Wünsch übertritt in den Ruhestand. In der hiesigen Gerichtsbezirksversammlung am 15. d. M. hat Hofrat Dr. Emil Wünsch das Silberkreuz erster Klasse des Verdienstordens erhalten. Zur Überreichung dieser Auszeichnung erschien Landesgerichtspräsident Dr. v. Zigeuner und versammelten sich am Freitag, den 21. d. M., in Saale des Bezirksgerichtes in St. Veit außer dem Ausgerechneten die Richter und Beamten des Gerichtes, Bezirkshauptmann Rudolf Polcny, Bürgermeister Johann Domenig, die Amtsvorstände aller Ämter, die Rechtsanwälte, der Notar und die Vertreter der Geistlichkeit, der Behrerschaft und der Gendarmerie. Nach einleitenden Worten des derzeitigen Gerichtsvorstehers Landesgerichtsrates Dr. Wilhelm Dinkhauser sprach Landesgerichtspräsident Dr. v. Zigeuner zuerst die Glückwünsche des Oberlandesgerichtspräsidenten König, dann seine eigenen aus und hob anerkennend hervor, daß Dr. Wünsch der beste Gerichtsvorsteher des Landesgerichtspremiers Kärnten, der richtige Vorbesitzer gegenüber seinen Kollegen und Beamten und der gerechte Vertreter seiner Untergebenen gegenüber den übergeordneten Stellen, nicht minder aber der fürsorgliche Berater für alle war, die die Hilfe des Gerichtes in Anspruch nehmen mußten. Mit dem Dank verband er den Wunsch, daß der nunmehrige Ruhestandler noch eine Reihe von glücklichen Jahren ohne die Aufregungen des richterlichen Berufes mit seiner Frau Gemahlin verbringen möge. Aus den folgenden Ansprachen seitens des Bezirkshauptmannes, des Vertreters der Rechtsanwälte, des Bürgermeisters ging hervor, daß das Wirken des Hofrates Doktor Wünsch auf allen Gebieten rühmlichst gewürdigt wird und daß alle Kreise sein Scheiden bedauern. Mit der gemeinsam empfindenen Freude über die hervorragende Auszeichnung wurde der Wunsch, daß er ein langweiliges, zufriedenes Leben ausgerechnet. Hofrat Dr. Wünsch dankte, daß in künftigen Ausführungen auf seine langjährige Tätigkeit verwiesen und in nicht zu schönen, sondern überzeugenden Worten erklärte, von welchen Grundsätzen er sich bei seiner Wirksamkeit leiten ließ. Die Tatsache, daß viele der Anwesenden die Richtigkeit seiner Worte aus dem eigenen Miterleben empfanden, gab den Ausführungen das Empfinden eines Erfolges. Nach der Ansprache schloß Doktor Dinkhauser die würdig verlaufene Feier.

16. Februar

Mo sam leta 1907 in 1908 vokalant
of sodnik St. Vidu ob klini, bil je moj
predslojnik Dr. Emil Wünsch. Danes
islam, da je slozil v pokoj. Bil je, četudi
Nemec, napramu meni vedno pravica
in naklonjen. Jmam ga v blagom
spominu.

10. marca

op olišorog si
mo ej im avler
ni onivogri ojt
mojnbax v iit

† Zdravko Štangl

navolnog tesh
ardob meevber
nešuribx masn
sam inat inaa
všet ni ekale



Ljubljana 9. marca.

S posebnim veseljem sega zadnje čase smrt v naše vrste. Kakor da hoče naglobojše čuteče duše prijeti za roko in jih nežno odpeljati v svoj večni mir, da bi ne doživljale prihodnosti, ki si je utiňuje ne upa slikati v lepih barvah. V četrin let čimrjajo naši izobraženci, ki so baš hoteli zaplavati v življenje, pa se že po nekaj zamahih, toliko, da razodenejo svojo življenjsko silo, vdani v večne načrte umikajo nazaj, od koder ni več vrnitve.

Danes je v dolgo vrsto naših dragih rajskih stopil konaj 27 letni Zdravko Štangl, urednik »Slovenskega doma«, naš stanovski tovariš in prijatelj. Njega je bilo samo življenje, živel je z vso mladniško močjo; do vsega drugega je bil prizanesljiv in usmiljen, le do lastnega življenja ne. Zanj ni bilo ne bolezní ne utrujenosti, zanj je bilo samo — izkazati življenjsko silo. Kamorkoli so ga razmere postavile, povsod je bil takoj ves; nič se ni oziral okrog in se plašil ovir, on jih je samo premagoval, zmeraj z nasmeškom na licih, zmeraj vesel, za vsako priliko je imel na razpolago duhovito šalo, ki je na mah pregnala vse megle. Bil je smučar, plavalec, motociklist, kolesar, plezalec; kar je potreba nanesla, to je pa bil. Njemu se razmere niso nikdar uprle, nekako igranje jih je obvladoval. Tudi bolezen, ki je nevidno kljuvala v njem in ga slednjič prikovala na bolniško posteljo, ni mogla zločiti te mlade moči. Po katoliškem svetovnem nazoru je vedel, da na koncu življenja stoji smrt in za njo večnost, toda mirna in tiha smrt, ki je čakala ob njem, da mu upihne luč telesnih oči, ni mogla prevpiti klica duše, ki se je hotela razmahniti. Zadnja popotnica je bila edini znak, da je prišel tisti konkretni čas odhoda, da telo ne zmaga več smrtnega objema, in duša, poslednjič posvečena, se je poslovila, nezlomljiva nezlomljena in neskaljena. Zdravko Štangl, ta neutrudni, kot mravlja pridni fant, je umrl.

Najbolj se je izkazal v svojem zadnjem poklicu kot slovenski častnik. Tu je bil neprekošljiv. Njegova največja nagrada je bila: biti prvi, prvi prinesiti svojemu listu in njegovim bralcem najbolj

popolno in najbolj zanesljivo poročilo. Ko je v svojem listu videl nekaj ur po dogodku natisnjeno svoje poročilo, je bilo to zanj največje zmagovalje, tisto notranje, duševno zadoščenje, ki je vse težave častnikarskega dela takoj vrglo v pozabnost in moči že pripravilo za naslednji napor. On ni bil nikdar »v službi«, on je bil vedno na delu; njemu častnikarstvo ni bilo »služba«, ampak poklic, kateremu se je posvetil z vsem idealizmom. Ko se je nekoč zgodila nesreča v severni Triglavski steni, ni nič izpraševal, kako se tja pride. Obšla ga je misel, da njegov list in njegov bralski krog poročilo mora imeti in sicer prvi in najboljše, vrgel je fotografski aparat čez rame, zasedel motor in odbrzel, vozil skozi Vrata, pod steno pustil motor in se spustil v steno, fotografiral, zbral poročilo, pomagal pri reševanju, potem pa takoj nazaj, s poročilom v žepu in sliko v aparatu. Kako je po Vratih vozil z motorjem, še danes nihče ne ve, le to vemo, da je bil v nekaj urah nazaj v Ljubljani, ves zadovoljen, da je posel dobro opravil. Tak je bil vedno, v vseh primerih pisanega častnikarskega življenja.

Življenje ga nikdar ni nosilo na rokah. Že kot desetleten deček je moral z očetom in njegovo družino, po nesrečnem plebiscitu na Koroskem, bežati z doma v Smihelu pri Pliberku, ker se je vsa družina v takratnih bojih pokazala preveč narodno. Z očetom se je najprej preselil v Marenberg, nato pa v Sturmovo Grapo, kjer je družina našla svoj novi dom. Gimnazijo je najprej študiral v Mariboru, že takrat se je vneto udeleževal pri dijaškem Orlu. L. 1925 je iz gimnazije izstopil in odšel k Sv. Lenartu v Slov. goricah za uradnika na tamkajšnje okrajno sodišče. Leta 1930 se je vrnil v Maribor, kjer je našel zasebno službo, da bi mogel obenem dovršiti gimnazijo. Res je kot privatnik položil maturo na realni gimnaziji v Mariboru. Že takrat se je seznanil z uredništvom »Slovenca« in je kmalu postal njegov poročevalec, obenem pa poročevalec mnogih drugih tuzemskih in inozemskih listov. Leta 1934, ob puchu v Avstriji, je med častnikarskim svetom po svojih poročilih, ki jih je v vseh nevarnostih znal dobiti, naravnost zaslovel. Pozneje je postal urednik »Slovenca« v Belgradu, kmalu za tem pa se je preselil v Ljubljano kot urednik »Slovenskega doma«. Toda le prežgodaj, po dobrem poldrugem letu, mu je uspešno delovanje prekinila bolezen, ki se ni in ni marala izboljšati. Odišil je moral na Gornik, toda bolezen se je le že pregloboko zajedla vanj.

Se leto dni ni minilo, ko je Zdravko Štangl pokazal svoje častnikarske sposobnosti ob veliki smučarski nesreči, ki se je dogodila lansko leto pod Storžičem. Takrat je bil naš Zdravko spet »v elementu«. Svojemu listu prinesli čim hitreje točno poročilo, da bodo bralci prvi v Sloveniji in po svetu vedeli, kaj se je zgodilo. Motor, smuči, gaženje po globokem snegu pod Storžič, telefon, stenografija, pota nazaj v Tržič in še enkrat in še večkrat nazaj v breg, tako mu je minil dan. Nič se ni smilil sam sebi, sam sebe je bil vesel, ko je videl, koliko premore.

Danes leži Zdravko na mrtvaškem odru. Z njim nismo izgubili samo dobro častnikarsko moč, ampak dobrega človeka, nekaljen značaj, ki je bil tako odprt in tako otroško iskren, da ni mogel imeti sovražnikov. Pokopali ga bodo v Krizah pri Tržiču, v sosedstvu pokopališča, kamor je še pred letom dni spremljal žrtve smučarske nesreče. Življenje, ki je tako veselo klilo v njem, se je ustavilo in v molčnem spoštovanju do drugega tovariša stojimo pred njegovo krsto. Naj njegova duša uživa večni mir! Globoko sožalujemo z vsemi njegovimi!

Zdravko Štangl na zadnji poti

Križe 11. marca.

Danes smo se za vedno poslovili od našega tovariša Zdravkota Štangla. Na mrtvaškem odru je ležal v prosvetnem domu v Križah ves v cvetju in v rožah. K poslednjemu slovesu so se zbrali vsi njegovi stanovski tovariši in prijatelji ter vsi, ki so poznali njegovo plemenito delavnost in njegov čisti značaj. Ob mrtvaškem odru so kot nema straža stali fantje iz Križ v svojih uniformah, ob krsti pa so se vrstili prijatelji in znanci, ki so v molčečem spoštovanju poslednjič poškopili truplo in njegovim, zlasti materi, molče izražali sožalje, ker je za take prilike težko najti primerno besedo.

Nekaj minut pred tretjo so fantje iz Križ prenesli rakev pred dvorano prosvetnega doma, in obdala jo je množica molčečih prijateljev in znancev, ki niso mogli verjeti, da tu počiva naš Zdravko Štangl, poslednjič med živimi. Otroci so se vsuli iz šole in v otroški preproščini obstopili krsto nekega neznanega mladega človeka, ki je umrl v območju zvona sv. Helene in s tem stopil v vesoljno občestvo rajnkih Križanov. Pogrebne obrede je opravil sivolasi župnik g. Hartman iz Križ ob asistenci tržiškega župnika g. Volka, dr. Kuharja, urednika »Slovenca«, g. dr. Arnejca, župnika iz Trstenika, g. Lajlerja, kurata z Golnika in g. Zaletela, kaplana v Trzinu. Po opravljenih molitvah je pevski zbor iz Križ pod vodstvom g. Lojzeta Hrantovca zapel pesem »Vigred se povrne«, nato pa se je razvil molčeč pogrebni spreved po polju. V sprevedu smo opazili tržiškega župana g. Majeršiča, g. dr. Cirila Pavlina, predsednika Jugoslovanske zimske športne zveze, g. Gorca kot zastopnika Združenja smučarjev »Planica«, g. Vombergarja kot zastopnika ljubljanskega župana, dr. Wankmüllerja, zastopnika društva »Maraton« iz Maribora; pogreba se je udeležil tudi g. dr. Tomaž Furlan z Golnika, od koder je prišlo tudi zastopstvo usmiljenih sester, g. Torkar, finančni poverjenik iz Kranja, g. Zobec v imenu osrednjega tiskovnega urada, g. Jurčec kot zastopnik »Avala«, potem g. Borko, podpredsednik ljubljanske sekcije novin, združenja, g. Železnikar, predsednik zadruge »Novinarski dom«, veliko njegovih stanovskih tovarišev, zlasti iz uredništev »Slovenskega doma« in »Slovenca«. Pogreba se je udeležil tudi gledališki igralec g. Lipah, sobni tovariš rajnkega v zdravilišču na Golniku.

Ko se je pogrebni spreved vrnil v cerkev, je po opravljenih molitvah zapel pevski zbor ganljivo pesem »Usliši nas, Gospod«, nato pa se je razvrstil spreved na pokopališče k jami, ki je bila pripravljena za truplo pokojnega. Krsto so nosili fantje križanskega odseka Zveze fantovskih odsekov. V sprevedu je bilo tudi veliko vencev, ki so jih za grob dragega pokojnika pripravili Katoliško tiskovno društvo, uredništvo »Slovenskega doma« in uredništvo »Slovenca«, Prosvetno društvo v Križah, Športno društvo »Maraton« iz Maribora, zlasti lep je bil venec hotela »Triglav« iz Mojstrane, v katerem so po naših porah nabrane planike oblikovale križ in mnogi drugi venci prijateljev pokojnika.

Ob molitvah duhovščine naj ranjkega spremljajo angeli in naj ga ob njegovem prihodu sprejmejo mučenci, se je vsa molčeča družba pomikala h grobu. Težko je padala prst na belo krsto, vsa družba pa so pretresale molitve iz cerkvenega obrednika: »Vzemi zemlja kar je tvojega, naj sprejme Kristus kar je njegovega, obudi ga o Gospod poslednji dan«. Ob odprtem grobu se je od našega tovariša poslovil g. Javornik, ki je v globokih mislih opisoval življenje in smrt rajnkega in v imenu vseh navzočih izrazil zadnje spoštovanje Zdravkotu Štanglu, ki je ob tem prizoru za vedno odhajal iz družbe živih. Pevski zbor je nato zapel »Mrtvaški zvonec«, in prst je zasula prerani grob.

Pogreb tovariša Zdravkota Štangla je šele pokazal, kako priljubljen je bil v svoji stanovski družbi, pa tudi med prijatelji in znanci, ki jih je po svojem poklicu imel silno veliko. Ob tej priliki se moramo zahvaliti tudi prosvetnemu društvu v Križah in tamošnjemu odseku Zveze fantovskih odsekov, ki so tako lepo vse oskrbeli, da je mrtvaški oder rajnkega bil obdan z vsem spoštovanjem in da je tudi pogreb potekal v globoki pieteti do naših rajnkih. Križam Zdravko Štangl ni bil domačin, bil pa je naš idealen fant in sprejele so ga na svoje pokopališče kot enega izmed svojih. K pogrebu se je priključila skoraj vsa vas, ki je v globokem molku spremljala na zadnjo pot slovenskega časnikarja, ki je takorekoč umrl v službi naših katoliških idej. Naj bo rajnkemu lahka zemlja pod planinami, ki jih je tako neizrečeno ljubil do zadnjega. Njegovim, ki so potrli stali ob odprtem grobu, pa želimo, da bi prejemali globoko tolažbo iz tistih večnih resnic, po katerih so rajnkega vzgajali od mladih let.

*Tužnim srcem sprejel sem
vstavo smrti dragega mi kofaka.
Poznam njegovo starost, posebnost
očeta Valentina, s katerim sem
bil na tolikih gborovanjih po
Koroškem. Kakor je bil njegovo
očče veselo naravo, tako je bil*

Mojstrana, 29. 1. 88.

Spoštovani gospod preturk!

Oprostite, da vam na Vaše cerj. pismo odgovarjam šele danes - Dal mi ni moglo biti drugače. Pole-
pen (sem vol 15. 8. tukaj na bolh. dopustu) so mi je
tako podala, da sem večino v postelji in
da vado delo moram potrositi skoraj vsi moči.
Vsaka stvar, posebno pisanje, me hudo utruja in
povzroča glavobol. Tako je od Novega leta dalje,
ko sem se na neki vožnji močno prehladil. Vse
kaže, da bom moral v bližnji bodočnosti nazaj
na gelnik.

Varunedi boste, da pri teh razmorah tudi
v uredništvo minam skoraj nobenih stikov - S. Pou.
Slov. pa sploh ne, ker nisem, novinar pri Poned. Slov.,
marveč urednik, Slov. doma. Zdravi stiki so v tem,
da me pride v daljši paradižnik obiskat kdo od
Slov. doma. 7. uredništva sem pa še od IV. 37.
"4" Mojstrani pa sem radi gorkoga praka.

Glede brezplačne dostave "Slovenca" si vam dovo-
ljajem - brez opeka na to, da pri teh okoliščinah ne
morem ničesar drugega - sporočiti tole: obtoja sklep
upravnega odbora, da publikašč. KTD nedobi-
va brezplačno nič, razven urednikov in
obrnikov. Za vsak idijem primer je treba vlo-
žiti posebno prošnjo, ki pride pred gospodarski
odbor, ki pa naredijo se rajš, kakor da dajo
"Slovenca" brezplačno. Sem pa za primer, da ga
nekdo dobi brezplačno, vendar - se mi zdi - po
"švindlu".

tudi njegov šolarok. Kerel sem
bil, ko je stopil pri matnem sodišču
v službo. Če tudi še zelo mlad, niti
18 let, se je hitro ufrvel v prar-
niške posle; ga svojo mladost bil
je v mradu resen, vester in
sočen. Kelo mi je bilo žal, da je
odšel v Maribor v prvarno ko-
roškega vojskega odostnika Džero
Milerja. Kadrijekrat bil je v Sr. Le-
nartu v priliki obiska Koroških
dijakov l. 1935. Topisovala so a n;
zanimual ga je moj podlistek:
Spomni si Koroškega študenta,
ki je izhajal v Porred. Slovenci
od julija do septembra 1937

Kerel je kar izbolel pelod pre-
klapenja pri smrtanju. Bilal
mi je ptuma, kupa, da o zdravi.
Kadrije je 29. 1. 1938. Mi se mi iz-
polnila želja - zuporu na zobraje

Boris Gorišek

Ugasnilo je mlado življenje, ki je mno-
goobetalo. Komaj 27 let star, je izdihnil
beograjskem sanatoriju. Vračar mar-
ni medicinec, vzorni sin, zavedni na-
cionalist Boris Gorišek, sin ugledne-
nacionalnega in sokolskega borca
dr. Milana Goriška od Sv. Lenarta v
ov. goricah.

Boris je bil še nedavno vesel in zdrav.
Eset dni se je veselo smučal, pa se je
i tem prehladil. Zatekel se je v sana-
rij, kjer je ležal pet dni na posledicah
ehlada, ki so se pojavile v obliki hude
agine ter smrtonosne pljučnice. Po go-
m naključju je doznal za prerano smrt
ljubljene izvoljenke Sonje. To ga je tako
otrla, da ni pazil nase. V težki bole-
ni ni mogel preboleti smrti ljubljene
voljenke. V rosní mladosti ji je sledil,
tem ko ga je neozdravljiva bolezen
rla. Zapustil je drage starše, brata ter
stre.

Njegova nenadna in prerana smrt je
poko pretresla vse, ki so ga poznali,
isti pa one prijatelje in tovariše, ki so
v njem idealno utelešenje številnih
lin, kristalno čistega značaja in odkri-
srčne tovariške zvestobe. Pokojni Bo-
je pravi vzornik naši mladini, zgled
ealnega, nesebičnega akademika, pre-
jenega z vzvišenimi ideali jugosloven-
e in sokolske misli. Odlikovala ga je
rena ljubeznivost, resnično plemenito
šljenje. Staršem je bil vzoren in hva-
čen sin, vsem, ki so bili z njim dobri,
odkrit in zvest prijatelj.

Zemeljske ostanke prerano ugaslega
adega življenja bodo prepeljali v sta-



Polbreške novice

Nekaj pripomb k proračunu občine
brežje. Pred nedavnim smo čitali v
černiku», da je spravila občina Po
pod streho svoj proračun za leto 19
Značilno je, da ni med poedinimi p
kami proračuna nobene vsote, ki l
določena za škropljenje cest. T
obračunski seji ni bilo o tem pe
vprašanju govora, čeprav bi to v
nje moralo prvenstveno zanimati
sko upravo. Vsakomur je znano,



An

JO

Zapustil nas je v veliki boli naš

BORIS

Smrti svoje Sonje ni mogel preboleti.

Pogreb se vrši v soboto, dne 12. marca 1938
izpred Sokoiskega doma v Rušah ob 14.30 uri
na župno pokopališče.

Sv. Lenart v Slov. goricah, Maribor, Ruše,
Krško, Beograd.

Žalujōča rodbina dr. Goriškova.

Na mesto vsakega drugega obvestila!

njegovi najzrelejši dobi, ko je mojster sonate privedel ta glasb. slog že do izčrpane višine, se odmaknil s svojo genialnostjo od klasične sonatne šablone in odprl pot poznejšemu modernemu obravnavanju sonate. Ne dopušča mi prostor, niti je moj namen, da bi na tem mestu podrobno analiziral ta mogočen vzpon Beethovnovе glasbene reformacije. Omenim naj samo op. 57, ki predstavlja v ustvarjanju tonskega mojstra višek stilne sproščenosti. V tem grandioznem delu je Beethoven s skrajno zamotano tematiko izčrpal vsako večjo možnost obravnavanja klasične sonate, tako da so poznejši sonatni mojstri zamogli potencirati ta slog le še z modernejšo harmoniko, prosto tematiko, v zadnjem času še celo z uvedbo takozvane atematike.

Stilni koncerti so se do danes obnesli samo v večjih mestih, kjer so na izbiro ljubitelji posameznih glasbenih razdobj, slogov in komponistov. Da so slični koncerti skrajno naporni za izva-

roslavne Ruše in ga bodo pokopali 12. marca ob 14.30 izpiskega doma na ruško pokopališče Goriškova družina svojo grobnico.

Dragi Boris, ne bomo pozabili, ki si nam bil odkritosrčen prijatelj. Ohranili te bomo v svoji spominu ter si globoko vtisnili v spomin, v katerem so bile načrtane krepostne odlike. Počivaj mirno, ko v naših staroslavnihi Rušah, zelenim Pohorjem.

Težko prizadeti in globoko žalostni Goriškovi rodbini pa naše najglažalje!

Dunajska vremenska napoved
videva za jutri v petek 11. t.
težno jasno, miło vreme.

Tiskarski muhec. V včerajšnjem čilo o francoskem rekordu se je pil tiskarski muhelj. Pravilno je s padalom ne letalom.

Vojni oškodovanci iz goriške

legel je v grob. - Bil je blag, znajoč,
da ga je moral trpeti rad vsak.

Iskaj mirno, dragi zdravcu,
tam na boreufskem pod boli-
ni gorami, kisi jih tako ljubil,
spomin na te mi ostane nezbrin.
Hace pla ambra!

predmisi 10. marca

Kayserla je fe verst, da je sin
Dr. Jortšeka, Boris, medicince v Beo-
gradu nevarno zbolel. Danes došlo
je poročilo, da je umrl. Hudo je uda-
rec za stariše; rajbil je v njih ljub-
ljence. Ljudje rečejo to in ono, no-
čem tega navasati; oclilo reče so
doživel, a prišel je tudi za nefe ucla-
rec, kife težek. Sodba ljudstva je, da
nibilo vse prav, kar so starišini ke-
nili; mogoče bodo spoznali, da je nad
namu sodnik, kisi di pravična. Kipe-
no bi bilo, če bi bila med namu sloge,
raj žiljenje je tako kratko, kajaj
si ga moramo se prečiti. Se razumeti,
dati tudi drugemu prav, je moje
noljenje! Morla jil ta težek udarec
napeti do drugega naznanja!

ce miraj

5. majnika

Koj sivelec Leon Dobisec iz gimnazije
skatertu so sedela v 8. razredni sku-
pajni tudi pred 40 leti maturirali
portal je kot slikar velik umetnik.
Prostno bil je duhovnik - benedikt-
linec o St. Pavlu v labridski dolini.
Pa kakor morine, tako tudi infernu
ni ugajal ta poklic. Vstil je rano-
slon, se oživil, po tragični smrti
žene živi sam s svojo ljubljeno
hčerko. Ko je dosegel 60 let, so čassi-
ki dosti pisali o njem, v zahvalo
je napravil sliko, katero tu priko-
pam. Leto se upam, v blizu o pri-
liki restavracije, ko obhajamo 40 let-
nico mature. Že v gimnaziji fede-
lal izorodne slike - tako tudi raz-
glednico, ko smo slavili po ptuhen
maturi ta dogodek o Fibroitz-
hausu na Krškovi gori. Pozvalo k
nim je že tedaj, da tma s sebi pose-
ben talent. Značljivo je, da je bila
njegova mati Korotka Slovencek.

n einer Woche: Muttertag?



Unten: Fröhliches Ballspiel im Garten des Heimes
am Ufer des malerischen Sees.



Blick in ein NSD.-Heim

Dem Wohle der Mütter

Um Balensee bei Fürstenberg in Mecklenburg steht das große NSD.-Heim „Mutter und Kind“, das der Gau Berlin als Ferienaufenthalt für erholungsbedürftige Mütter gewählt hat. Ähnliche Heime gibt es in allen Teilen des Reiches. Es ist beglückend zu beobachten, wie vier Wochen eines solchen Heimaufenthaltes mancher verzagten Mutter neue Lebenskraft zuführen. Das Loslösen von den täglichen Mühen und Sorgen wirkt sich noch lange Zeit fernsreich aus. Die Mutter hat gelernt, ihr Leben und das der Kinder sonniger zu ge-

mojsovec v gimnazijah
 Ljubljani, maturitna leta 1898,
 bil benedicturnec, profesor
 rjstovih.

So dankt Switbert Lobisser



Der Künstler mit seinem Töchterchen. Nur Eingeweihte wissen, wie schwer es ist, Lobisser eine Vor-photographie abzurufen.

Heiterer Gruß des 60ers

Der große Kärntner Meister des Holzschnittes, der Liffener Schullehrerlohn, feierte am 23. März seinen 60. Geburtstag. Viele Hunderttausende haben schon an Lobissers tief im deutschen Volksempfinden verwurzelter Kunst ihre Freude gehabt. Vom Haus der deutschen Kunst wurden gleich zwei Werke des Künstlers angekauft (München 1937).

Und eines wirklich schönen Tages kam der 60er! Kamen Glück, Wünsche aus nah und fern. Lobisser dankte den Gratulanten auf seine Art mit einem köstlichen Holzschnitt (Bild rechts). Das Kärntner Dirndl steckt die Geburtstagstafel aus, der muntere Bub läutet frohgemut eine neue, glückliche Zeit in der Heimat des Meisters ein. Da mußte doch auch die Sonne ihr strahlendes Gesicht aufsetzen . . .



W. Majnert

Sprejel sem se, da je župnik
Stefan Bayer umrl. Spoznal sem ga
kot visokošolec; bil sem pri njem
destokrat gost in sem to tudi postal
v spominih Korotkega študenta. Ke-
liko je trpel po preoratu, ko je bil
ga župnika v krabitanju in so nemške
čete gnojile krabitanj. A bil je pogu-
men in znal s svojo besedo ugnati
podivjane obojke, da so ga pustili na
miru. So nemci in tudi plebiscita
ni ribilo več bitanka v krabitanju,
ker je bilo hudo nemščinsko gnezdo.
Leta 1921 prišel je v Logarac, ker sem bil
v letih 1929-1933 na dopustu in tudi
priliko poslušal njegovo zanimivo pri-
povedovanje. Bil je jako nadarjen, me-
niteljno govornik. Slisal sem ga, ko je
v priliki glave našega profesorja Joana
Hutterja v Št. Jakobu imel slavnostni
govor; bil je tedaj narogi tudi doomi-
sovetnik Straus, ki je tedaj umrl.
Tako počiva dragi Bayer v Št. Jakobu bli-
zi cerkve Freiburga in glava našega
Hutterja. Poslovila so se pred leti v
Logaracu. rekel je - ne vidiva se več -
in postalo je res. Bil si blaga, plamenka

duša, pravi duhovnik s širokim ob-
zorjem - naroden - neustrašljiv.
Kot mu je po prevratu rekel škof de
Hefter, da bo pa moral tudi v nemščini
izgovarjati pastirski povelj, -
tj. werden müssen unterrichten -
je odločno izjavil: Leri je prester
za to - v logarvasi, tedaj tik ob Vrbskem
jezeru, pol ure od popolnoma po-
nemščene Vrbe - je imel v cerkvi le
slovensko pridigo in uporabil v cerk-
vi le slovenski jezik, v Kolikor ni bila
predpisana latinsčina.

Vzel je slovo zopet eden od tistih
duhovnikov, ki so bili stebri sloven-
skega jezika na Koroskem. Le malo
jih je več in tiso tedaj pod
Nemcem - obsojenina molk.

Kalostva morda nekda Koros-
ke Slovence, hrast za hrastom
pada, slovenski duh ginosa,
se izpodlota, od Blatograda, kjer
pošta hban farmit se je še prej ka-
kote v 100 letih poravnala mefa
že do Karasank-. O Slovencih na Ko-
roskem bo pisala le še zgodovina.

Smrt odličnega koroškega Slovence. Pred sedemdesetimi leti je odšel mladi globaški rojak in Strauss v šole — v tujino. Sprva je še po prihajal na počitnice med domače, pozneje vedno bolj redko. In ko se je lani vrnil sivo-dvorni svetnik Ivan Strauss v svojo rodni kraj, zagledali le še najstarejši Globašani spoznati v svojem nekdanjega tovariša iz otroških let Pavlevo Anje. Njegova življenjska pot je bila izjemna: rodna kmečka hiša ukažalnemu mu ni mogla nuditi zadostnih sredstev za študij. Mladi Ivan je bil že kot študent navezan na njo sebe. S svojo marljivostjo, izredno energijo in nadarjenostjo ter odločnim nastopom pa se uveljavil v velikem svetu povsod uveljaviti. Po svojih študijah v št. Pavlu, Celovcu in v Gradcu, je stopil svojo prvo službo v Gradcu, od tam je šel Tuzlo in končno prišel kot sekretar deželne vlade v Sarajevo. Tam se je kaj kmalu povzpelo do fa statističnega urada, ki ga je vzorno uredil. Statistiki Bosne in Hercegovine je priobčil številne publikacije. V priznanje za njegovo delovanje na polju statistike ga je izvolil mednarodni statistični inštitut za svojega rednega člana. Kot je zastopal pred in povojno Avstrijo na konferencah mednarodnega statističnega inštituta posebej velikih evropskih mestih, se seznanil in sklenil prijateljstva s svetovnoznanimi učenjaki in vedci. Za svoje zasluge je prejel številna odlikovanja, med drugim dvojno odlikovanje od sv. Očeta Rimu ter od perzijskega vladarja sončni in drugi red. Vse svoje življenje je z živim zanimanjem sledil narodnostni borbi koroških Slovencev, ob tem, da je prebil večino svojih dni v tujini, je vedno čutil ozko povezanost s svojim rodom, dokler ga ta sila ni privedla v njegovo rodno vas, kjer je preživel svoj življenjski večer in čakal svojo smrt. Naj mu bo domača zemlja mila!

† Župnik Stefan Bayer. V št. Jakobu v Rožu umrl upokojeni župnik iz Loge vasi g. Stefan Bayer, častni občan občine Medgorje. Rodil se je 14. v Lini pri Mladi Boleslavi na Češkem kot revnih staršev. Gimnazijo je dovršil z odliko pri Mladi Boleslavi. Po enoletni prostovoljski vojni službi se je najprej vpisal na univerzo, kmalu nato pa je vstopil v celovško semenišče. Tudi bogoslovju je bil med odličnjaki. Novo mašo je bil v cerkvi Loreto ob Vrbskem jezeru. Kot kaplan v Dobri vasi je ustanovil hranilnico in pošteno. Bil je provizor in župnik v Medgorjah in tozi 16 let v Grobštajnu. Leta 1921 je prišel v

župnika v Logo vas, kjer je stopil pred poldrugim letom po 48 letih v pokoj, ki ga je užival le kratke čas v župnišču v št. Jakobu v Rožu. Naj v miru počiva!

Koroški drobiž

Deželni glavar Vladimir Pawlowski je naslovil na dež svetnika Maier-Kalbitscha pismo, v katerem se mu zahvaljuje za njegovo dosedanje delo in mu priznava velike zasluge za izid glasovanja 10. aprila t. l. Med drugim se v pismu glasi: »Koroški Heimatbund je v naši sistema (tako označujejo Schuschniggov režim) opravljal naporno, silno delo, ki se je pokazalo, brezmejno in zelo podrobno delo v mešanem jeziku, kar se je tu zgradilo v mnogih letih, bilo mogoče vključiti koristno in zelo volilno propagando nazadnje naše stranke na Koroškem. Zato vam izrekan dolžnost, da se vam po končanem glasovanju iskreno zahvalim za vaše izvrstno delo v nekdanjem glasovalnem ozemlju, za organizacijo propagande v tem ozemlju in za vaše trudopolno osebno prizadevanje od kraja do kraja in od človeka do človeka. Izrekam vam za to polno priznanje.«

Župnik Vinko Poljanec se je 11. t. m. vrnil na svojo faro v Skocijan.

V št. Jakobu v Rožu je umrl upokojeni župnik Stefan Bayer, rodom Čeh iz Line pri Mladi Boleslavi. Bil je to eden najboljših narodnostnih delavcev na Koroškem v zadnjih desetletjih. Celih 52 let je deloval med koroškimi Slovenci. Med drugim je ustanovil najmočnejšo slovensko gospodarsko zadrugo za južno Koroško v Sinči vasi. Koroški Slovenci so ga vzljubili kot enega svojih najboljših, kakor je vzljubil svojo novo domovino tudi on. O priliki 40letnice mature so ga tovariši in prijatelji nagovarjali, naj se na stara leta preseli domov, na Češko, pa jim je odgovoril: »V Korotanu pri Slovencih sem pustil svoje mlade moči, pri njih hočem umreti in v njihovi zemlji počivati.« Bil je res Slovan z dušo in srcem. Naj mu bo blag spomin!

Pred kratkim so se vrnil iz Nemčije otroci, ki so bili poslani tja na oddih; med njimi je bilo tudi več slovenskih otrok. »Kärntner Tagblatt« poroča ob njihovem povratku v dopisu iz Ledenic, da so se vrnil v novih uniformah Hitlerjeve mladine, in dodaja: »Vsi otroci sedaj gladko in perfektno govorijo bavarsko nemščino.«

Na Radišah je umrla dobra kmečka mamica Ana Lakner. Študirala je dva sinova, a oba sta ji umrla tik po končanih študijah. Sama pa je dosegla visoko starost 82 let.

Gutro 22.5.1938
22.118

feria pte
med nam
mrefo, vid
storili le

naši
je
oro-
De-
fan-
rešu
bil
ko-
dolf,
neta,
vasi.
taj-
nika

Kar-
go-
Z
žrab-
ao v
in v

en

ubljeni
na na-
ob 20
za vso
lan —
lavanje
ružina;
i proti
ed na-
la pri-

edava-
Pre-
Pro-
to pre-
bo.

cocē

zgr

mo

o no

časov na je zgora skoti. Časi bližajo koncu in naši so pričeli z zavlačevalno taktiko, zaradi česar so spravili občinstvo iz ravnateljstva. Igra naših pa je bila taktično popolnoma na mestu, ker so na vsak način hoteli odbržati rezultat. Romuni napenjajo vse sile, da bi vsaj ize- načili, čeprav so bili pred igro prepričani, da bodo naše z lahkoto premagali. V 44. minuti je imel Tomašević ponovno priliko, da popravi rezultat, toda na nesrečo je streljal vratarju v roke. Kmalu nato se je med burnim protestom občinstva igra končala z zasluženim zmago našega moštva, ki je danes zares igralo zelo dobro. Vsi naši igralci so bili na svojem mestu, tako da zaslužijo vsi brez izjeme pohvalo. Sodil je dobro madžarski sodnik Hercka.

Nocoj priredi romunska nogometna zveza na čast našim igralcem banket, opolnoči pa se naše moštvo vrne v Belgijo.

vsod rado dogaja, naši pa prvi igrajo rutini- ranejši moči, ki pa so bolj izkušene in mlajše nasprotnike ter jim dajejo viti primerne splošovanja. Tekma sama je bila prav dober trening za izboljšanje kondicije, saj se je pokazal pri rezervistih na levi strani, ki so Bertoncelji, ki je od treh zabil dva gola. Ljudi je bilo bolj malo.

ŽSK Hermes - SK Kranj 2:2 (0:1)

Kranjčani so bili prvi polčas prav dobri, hermežanske vrste se nikakor niso utegnile urediti. V drugem polčasu pa so se Šiškarji temeljito popravili in najprej izenačili, potem pa prišli v vodstvo z 2:1. Rožičeva lahkomišelnost pa jim je na kraju odščitnila vendarle še eno točko. Reči moramo, da sta z rezultatom lahko oba nasprotnika zadovoljna. Kranjci imajo močne ljudi, od katerih so skraja mladi, talentirani, pa še ne zadosti rutinirani hermežanski napadalci odletavali kakor žoge. Pozneje pa so se oprijeli druge taktike, ostrejšega štarta z nagnjenim in zato stabilnejšim telesom. Hermežanska obramba je morala zlasti v prvem polčasu prenesti pred svojim golom hud dim in žveplo. V drugem polčasu pa je šlo v glavnem (razen proti koncu, ko so spet zagodrnjali Kranjčani) za nohte kranjski obrambi. Tod je velik del truda opravil močni Martelanc, ki je »brisal« neusmiljeno. Pri Šiškarjih ni bilo vidnejšega moča, gostje z Gorenjske pa so imeli naj- boljšo moč v levem halfu. Pripeljali so s seboj na tekmo tako število svojih podžigalcev, da so imeli na igrišču večjo zaslonbo kakor Šiškarji. V Kranju mora biti na tekmah presneto živo, saj je najbrž tam še malo bolj glasno kot je bilo danes ob »gostovanju« na tujih tleh. Ti ljudje znajo

ljube, »je večkrat rekel in se je po tem tudi strogo ravnal.

Njegove ure so učenke pričakovale z veseljem in navdušenjem, saj so dobro vedele, da jim dobrohotni profesor, ki jim je veljal za osebnost, uravnovešeno, polno, dragoceno in kipečo osebnost, daje iz globine svoje klene prepričanosti, da

Ljubljanska kronika

Drevišnji koncert basista Franca Šabo ob pol 9 zvečer v veliki Filharmoniji. Schiffrer je odličen pevec-basist, rojak in njegov koncertni nastop zasluži nimanje našega koncertnega občinstva. Spored je sestavljen iz treh delov. V I. naši dela nemške klasične literature, v II. dela starejših italijanskih avtorjev, v III. so zastopani naši skladatelji in Rusi. Predprodaja vstopnic tekom dneva v knjižnici Matice, od tri četrt na 8. uro dalje pa v posloplju. Začetek točno ob pol 9 zvečer. Filharmonični dvorani. Cene običajne ko

Opozorjamo na drevišnjo produkcijo Matice, ki začne točno ob četrti na 7 v veliki harmonični dvorani. Poleg učencev klavirske violinskega oddelka nastopita tudi mladini in mladinski orkester. Spored stane 3 doli dobi v knjižarni Gl. Matice.

Tri produkcije drž. konservatorija v Ljubljani. Še tekom tega meseca bo priredilo ravno našega prvega glasbenega zavoda s svojimi 3 produkcije. V petek, dne 13. t. m. bo ta nova »Poljska produkcija«, na kateri se izključno le dela skladateljev poljskega Teden za tem, 20. maja, bo produkcija delskih avtorjev. Obe ti dve produkciji sta v Filharmonični dvorani ob četrti na 7 zvečer, nedeljek, 16. t. m., pa bo v onemnem glavnem operna produkcija ob 20. uri. Podrobne objavimo.

Prleški večer priredi Društvo prijateljev venskih gor in soboto, dne 14. maja t. l., v prostorih hotela Štrukelj v Dalmatinovi ulici. Družabnem večeru Prlekov bo več pevski prleške popevke, prleške pogače in prleški

Telovadna nas

Srednje šole

Ljubljana, 7.

Današnji telovadni nastop, ki so ga izvedli učenci in učenke srednjih in učiteljskih šol Ljubljani na Stadionu, je obsegal osem v pestrh točk, v katerih so pokazali dijaljakinja svoje telesne sposobnosti. Predvsem je treba poudariti, da je bil nastop dobro izveden in tudi posamezne točke lepo izvedene, vzemši neznatnih hih, ki se pa v splošno opazile po gledalcih, le strojno oko.

nefa
h na ko-
sobna.

9 junij

Pomemben dan! Minulo je 7 de-
na in teden dni, kar sem že
o Sv. Levantu. Dolga vrsta let, dosti
doživetij, veselih, pa tudi žalost-
nih. Ko sem pritiel, je bil trg v nami-
skih rokah, bil je boj med Slovinci
in Nemci. Kot narodno črno grad-
nik mi se ne misli. Na-
oblast mi bila naklonjena, lepeti sem
moral marsikaj. A inel sem trdno
sporo v predstojniku D. Kronvogly
ki je bil Slovincem in mi je šel o so-
fem navočetom na roko. In ko je
odšel v Ljubljano kot sodni predstojnik,
sem pritiel na njegovo mesto. Lahko
sem vodil poole, ker sem se po
njegovem soditornem dobro pripra-
vil. V slobodni državi jugoslaviji
sem tem rajše delal. Bilis so tudi
tiski dnevi, a našel sem oporo v
dobrih tovarnih podjetjih in izve-
stia pravnih močeh. Bilo je
med nami sedmo prijazno raz-
merje, videl sem, da so narodskaj
storili le iz ljubosti do me.

Kato pa sem tudi vedno stremil
za tem, da sem vsakega pomagat
in če je že začel na napadno pot, po
možnosti se ovrnil, da mi ni bil
škoda. Bil sem vedno pred vmi
rečo vsakega nametanja, da bi ne
dal posoda, da bi rekel: jaz sem kriv
njegovo nereto.

Preteklo je 30 let, kar sem tukaj
rodnik. Vživel sem te lepe slovens-
ke gorice, ker je ljudstvo dobro in
bil sem vedno željo, da sre-
čam prebivalce. Upam, da sem
svojo nalogo dovršil, hvala vse
urogovinam, da mi je dal to
milost.

Ni več dolgo do tega, ko sploh
službeni leta. Vemogoči saj
ni moč, da doznanim srečno
še ta del delovanja, da morem
ob koncu gledati z zadovoljnostjo
in gadoščerjem nazaj na pre-
teklo dobo.

V dobrem spominu ostane
mi vsi, ki ste me imeli radi in me
podpirali o tgorjevanju tega
polica kot rodnik.

Karadi popolnosti moram omeni-
ti, da so se zbrali danes dopoldne
vsi namučenci in jim na čelu
sedel Ršič, ki je imel dalfzi' na
govor. Dučnikarka - joančinka
Korac joanka pa mi je v tistem
vseh namučencas izgovorila krasen
šopek vrtine, nagluso in drugih
prifetivodukterih esedlic. Res, ganila
me je ta pozornost, ker vem, da so
pršli oseclega, odkritega srca k me-
ni. Bil je brevnatek, ko sem čutil,
da smo vsi kakor ena družina.
Hu tako bi naj bilo razmerje povod,
potem teje delo gladko, ker je izgovore
iz ljubazni. - Ta dan mi ostane v
lepem spominu.

10. julija

Velikdan je bil narodni tabor
pri sv. Trofici v slov. gor. v prslavo daj-
vlatine obstopa naše kraljestve.
Reči se mora, da je prišlo 15000 ljudi
od Brekurnice, sv. jlsa in drugo kega
polja. V prstigi, katero je imel dekan
fr. komarček iz sv. Benedikta, bila



KIRCHE ST. JAKOB im ROSEN TAL KÄRNTEN

FRANK WIRTS
Graz

704-3

je morda z ljudskimi potrebami, ki se
napravotlo globok vtis na verno mno-
žico. Ko romarjem v cerkvenem spre-
vilu pozdravil je dr. Moor doble
odlično, tako dr. Korosica in Kroka
ter baron dr. Wallnerja ni gorko iz
Beograda. Ljubezen je bil govor
ministra dr. Korosica, ki se z feder-
nalnim berodami žel valje narod-
ševca. Sledil mu je govor dr. Hohense-
natorja Schambacha, najbrutka
mladenčičke govorke keratvca, de-
kletske Kramberger Hartpej npratu
je govoril zastopnik kmetov
govorke Sprudler-Josef, župan občine
Lo. Kraja; narodniševci so bile bere
de zastopnik gostilne družbe
Lupatiz borut Radgona. I
prijem hčune: Hej slovensi - se
je govorila lepa slavnost, če
bi se bilo vreme zjutraj ne-
ugodno, se cerkev vzdržalo ves
čas zborovanja.

Pridanci JS so se vrnili
to kot polno zborovanje; dr. Hohense-
nator je dobro povedal, da so

ŠVS je po izroku sodiščana Platona
bili obsojeni, češ' kdor nje protiv
je tudi nasproti vsi državi.

Silno je jezilo lenaške člane
gastilske družbe, da so se morali
udeležiti slavnosti. K temu je
to društvo v prvih vrstah v politični
nevarnosti, kar se je dosedaj
še vedno faršo pokazalo.

Na predvečer goreli so kresovi,
tudi v Senartu na Berkfasi
je pelapal močen kres. Dr. Ham-
berger tudi je pomembno
gornje, kolo so se narodne pesmi,
godba je igrala več hitov.

So tudi pa so hoteli orožniki
in detektivi, tako smo vsaj mi
ne spali, ŠVS arjev pa ni bilo
videti, spoznali so, da to ni
za nje ni velja varstva.

Če to prijetje se je nebo zjas-
nilo, solnce se nam smehlja,
zadnji avtobusi drtijo z nav-
dušenimi gori. naj bi bilo to
znanje, da bi ropalo naši
Kraljevini solnce vse, mi
ni zadovoljstvo!

1. avgust

Kreselna gnezda v Mariboru priredila
je v zadnjih dneh letih družabno iz-
lete; avtobusnem mestnih podjetij
v Mariboru. Tudi za leto pripravo
je tako potovanje za dobo od 12-23. 7.
v Dolomiti, Južno Tirolsko in Bene-
čijo. Dolgo časa sem se že pripravljala
na tako daljšo potovanje. Pripravl
sem se. Bilo je vse urejeno. Dne
12. julija, nedeljo, odpeljal sem se
iz Lenarta v Maribor, kjer je pred
stolno cerkvijo stal že avtobus,
lep, električno in celo radijsko
opremljen. Kporočili smo se še
kremovinarju v stalnici, potem
pa zavzeli prstorc. Jurel sem
št. 18, bil je prav udoben sedelj, ker
niti ni bilo neprijetnih ovira-
skih naprtilik. Sofer je dal znamen-
je za odhod. Kapele smo pereni-
dijni angelc vank moj - da je krepko
zadržalo po ulicah. Bilo ni fe malo
semu pri sreči, ko smo se odpeljali.
Sedem dni in daljina je bila pos.
Srečni komadi ravljaja in veselo

razpologeneje sopotovalcev, od katerih
sem vedno poznal sodni pregivali
sojke mlihi.

Lo divni dravski dolini, a manj
dobri cesti sozil nas je avtobus.
Dostikrat sem se sozil z želoznice
po nasprotni strani, tokrat pa
po cesti. Bilo mi je zopet nekaj
novega. Kunalu smo bili v Dravo-
gradu in ne dolgo potem na dr-
žavni meji. Formalitete so bile spro-
stene, združili smo na nemško
mejo. Visoke postave finančnih nad-
nik-povedal je, da je iz Saarbrückena
je prijavno opravil potrebno kontro-
lo glede potnih listov, za vse drugo
pa se ni bvilgal.

Zopet smo zapeli in avtobus je
dirpal po cesti. Odpela se je Koroska,
bledal sem visoki Obir in vse hube
domaie gore ter vse druge kraje.
Nimno koroski, kjer je dobra žefa s
sožo 82 let, in Rude, Lorne gore, to.
Petrina Kašunjak droel je avtobus
v Velikovec. O, koliko lepkih spominov,
saj ni bilo kraja, kjer sem nikoli
hodil od drugega loka in Koroskevo-

baronik las. Razkazoval sem tovarni
ke kraje in vse kar se je namajalo na
nje, bil sem ves srečen, da sem zipes
prepotoval miho Korosko. Po glodki
cesti smo dirjali od Velikoveca, mimo
Krenzerja. Kjer je bil l. 1901 slaven
shod, mimo Pokre - kjer sem v gosta
lpubnem župnišču župnik na Bayer-
ja študiral cerkveno pravo - kmalu
smo bili v Celovcu, kjer je bil prihod.
vrtu kratok odmor. Po Lenhartovi
ulici prikorakali mladi fantje z rj.
sinji srajcami - Hitler junger -
prav po vojaško - pred poslopjem
starodavnega Landhausapodirali
so stara Kristanjska drevesa, pod
Katerimi sem dobil krat pritrjal
Dne 24. julija pride Hitlerjev namest
nik Hess, kjer bo velik shod cele bel-
marke. Ko vrtistega počasnega
tempo, vse hiti, drugi kaj medelja,
kaj medelfski gošilek. Velika Krn-
čija, ki je kakor velik val preozla
tudi mimo Korosko, kjer so bili
nekdaj slovenski knezi. O Blagova-
slovenski Kmet na sedaj Adolf
Hitlerjevem trgu, kdaj bo udaril

s koojo skovano gorajo po linjtoernu
ki solatra želo - nenasično.

Tu si kammeriti ribič na krmlivskem
lugu - se boš stal, ker si proklet zaradi
žalito v koroških Slovencov, ki se ne
bodo zginiti.

Mož nekdanja beljaška vrata smo
paprutili celovec - mesto lepih spo-
minov in kuralu rižovali lepoto
dionega vrbkega jezera. Zdelo se
ni je, kakor bi slival pumelki glas
potopljeneega zgora velikega mesta,
ki se je pogreznilo v loda razguzda-
nosti prebivalcev. Možni so bližja
sori, saj pojejo o drugi podfarnilferih
Slovencov. Li cerkva na Otoku, in
na hribu sv. Katarine in v Logarasi,
ževe prvi, kjer bivajo Slovenci. O
koliko prijetnih spominov! Tu
si morda sočočče sv. Rine nad
Ribnico in o zgradbi cerkve sv.
Marjeta in razpalivani starega
gradu, kako dobro slovensko ljudstvo
je tam skoli!

Dalje je nas vodila pot, intno
porci, kbe videli smo kamnen, na
katerem stoji zaprtano: Bis hicher

und nicht weiter, kamen im Jahre
heunzehr die serbischen Reiter.

In Lemberg gledal visoko cerkev na
velikem strunu, kjer smo zborovali leta
1902, a sedaj se tam gospi le nemirko.
Se se vidli v lipi prepletkan slovenski
naps - gostilna zadruzi znaki, da je tu
zemlja slovencev.

Dalje nas je peljala pot pod rapa
linami magrinskega grada dandanes
nekdaj last deljnih grofov - zapustili
smo Belfak, autobus je drobl podrao-
ski dolini, doktor ni ob stal v Spitalu,
kjer je bil opoldanski odmor in stier
v hotelu Alte Post. Napravili smo še izlet
v starodavno Millstas ob jezeru in tega
inverna, kjer smo obiščevali staro-
davno cerkev, katere prostori del je
iz leta 1900.

Autobus nas je potegnil po dravski
dolini v Lienz, kjer smo sedali čez noč
v hotelu zur Rose. Prijazno smo bili
sprejeti, po večerji smo zapeli nekaj na-
rodnih in tako celo igrali nemški
koncert, ki se je začel šele potem, ko
smo se mi podali v koncertno dvorano.

Dobro spočiti smo odpoštovali drugi dan proti Dolomitom. Na državnih meji med Nemčijo in Italijo smo se nekaj časa zadržali, a brez ostrih daljših nadlegovanj. Cesta je bila sijajna, vila se je v velikih vijugah vedno višje, dokler nismo prispeli v diono Kollino, katero je polufurčpravo gorsko fajevo mesto. Obdano je od gorskih velikanskih, katerih vrhovi se zrealijo v zelenkasto-modri površini. Po kratkem odmoru nas je polegnil autobus vedno višje pod gre Tre Croci in čez sedlo inkamerna v velikih serpentinah nismo pro Monte Cristallo v diono Lepi Cortina d'Ampezzo, kjer smo v hotelu Corona našli pravo prijetno prenočišče. Obkroževali smo gorske velikane Antilao z 3200 m popolnoma snega, Serapis, Monte Tofano in Monte Cristallo. Dne 19.7. pa smo zapustili prijazno mesto in se dogodili nismo vofarškega pokopališča Aquile delle Tofane z velikanskim spomenikom na sedlo Falzarego.

Vidijo se še kaverne v skalah ter
razgleda poslopja - slanki žalostnega
spominu na sestočno vojsko.

V silnih serpentinih se vije cesta
navzdol o krasnem razgledu na
najvišjo goro Hannolovo in bella-
skupno. Kar nagle dati se vidno
mogli teh velikarov. Videli smo
tudi znameniti Col di Lana. Se-
daj je ves zelen, na vrhu je pa
kapelica. Sedaj je tam mrt, ne
srečo grovnate trde skale in mečjo
prst na prepadle bofevške skri-
te po strelskih jarkih. Krogi so bili
tukaj, koliko mladih ljudi je na
tem mestu zginilo. Sedaj je
mrt in pastapase soce in kope
po zelenih obronkih. Mislil sem
kar je rekel Baumbach: Und zum
Schluss verkünden sich die Degen,
Und wer tot war, der war Tot.
Sedaj sta si Hitler in Mussolini v
objemu!

Dalje drvinjo podolini, a naen-
krat popel o serpentinih vodih
proti Pordoi-sedlu. Pastar pase soce,

naštrane črna „mvrke“ - Nigritella -
Kohlrothen - črne, prijetno duhteče. Njg
jih proti avstrijski, a ne gojimo; če
je našel kdo, ki jo je vrjel rasnateč
Hraskelj, ne vem. Vredno kufčih
serpentirah sedoigamo proti sedlu
orjaki delle skupine 2200, Sassolungo 3178
nas gledajo in kralu pozdravijo na
vihu sedla Poroloi v višini 2250 m.
Nebo je jasno, hladno oster pihlja,
nas pa očara divni pogled na te
gorske orjake in na bujno floro
okoli po livadah; planinke, ro-
dodendron, Nigritella, euclan
in vse mnogoortne cvetlice se
pozdravljajo; nekaj cvetlic ožonjeno
seboj za spomin. Običajno se pokop-
ljete tukaj padlih junakov - spominu
so pesmi: Lira naša spi - nikdar več
se ne zbudi. Močnost te preoparne,
mladi ljudje so dali ženskerje in za-
kaj?

Poslušamo se od tako divno lepega
kraja, se enkrat se oprimemo proti jugu
polem pa gre pol nasozdol. Velike
so serpentine in preodrost ogmta
je na mestu.

Po dolini in zopet po serpentinah
dospeli smo do planturkega hotela
laternar pod goro silega imena
in slavnemu gradu Rosen Garten, sedaj
Cattinaccio, ko smo presegali zadnje
sedlo Carezza.

Divna je ta lega še vedno v višini
1800 m. Hotelier - mlad človek nam po-
kaže proti severu gnane gorske veli-
kane Ostaler Alpen - Ostlerpa in dnu
je ter bridko pripomni, o čem je še
pod Italijo, smo bratni Nemci, a
nikdo nas ni prašal, kam hočemo,
sedaj moramo sleči jarek, a tipi-
mo - zdali so nas - Mussolini in
Hitler. Trpke so bile te besede, a re-
nične - popolnoma nemški kralji
od nekdaj, so pod jarmom tega
naroda - O Hilan kako puhla je
tvoja terpa v samostitbi naroda -
Kdor tva moč ta tva prav in on
odločuje, ljubečo pa se mora
ukloniti - a ne za vedno.

Po romantični dolini Val d'Equadrin-
no navzdol med nešteti soteska-
mi, dokler se na zadnje ne odpre svet

in združeno v obsevn mesta Bozen - sedaj
Bolzano. Ogledalissimo si najosrežne
menitesti, med drugim tudi
grani Batzenhäusel - ki se sedaj po
laškemu glasi: Bazi. in prekrivili
prilnega Katterenga.

A morali smo dalje. Po široki,
gladki cesti dovolj je avtobus po
lepi dolini, ki se more imenovati
torej nekdanji tirolski dežele. Kakor
daleč se je oko, vidi samo sadna
drevesa, večinoma prilikarce
jabolka, kruške, črtnice, breskve,
marile. Skoli drevesa srbno ne
govorja, pokropljena kafe in ne
gospodarje, sadperce. Po pa je tudi
edini dohodek, letos je drevo pogosto
in je tuda samo ena mala občina
z milijonov let škode. Med sadovos-
niki in ob robovih gora pa so kranji
otrogradi bogato obloženi.

Blizino v Meran. Pri fami
cerkvi obitalissimo pri starodavnem
hotelu Rafl sedaj prekrivno na Hotel
Duomo. Je staro porloffe, a tako pri-
vno in domare, da se ti kar vžabi.

Meran je bil že nekdanj cilj mojega
potovanja, žal, da ga nisem obiskal
še pred svojo smrtjo. Oglednil
sem ga že v duhu zaradi roma-
nov, o katerih ga poroča Ru-
dolf Kreiz. In res niemu se
varal. Ljubko mi tace starodav-
ni in štani, lopani, napeti,
slonani; Kenaburg, Pulverthurn,
mogočni gozdi, ki gleda daleč po
silni dolini. Solnce pošlje svoje
žarke na ta kraj posebno ugodno
to, ved česar ni črta, da se gateka
jo v te kraje bolniki, ki so jetniki.

In sedaj! Vistno nemški kraj,
isto dobro tirolsko ljudstvo, je
pod parniferro pod Italijo. Daleč
se sega meja proti severu, so km
prednostnotni je potegjena.
Ali ni to ironija Wilsonovih ma-
cel?

Ogledal sem si še sadoonake
proti Lenu in oburoval razvali-
ne gradov in volikov še stoletja,
o katerih ptje Kreiz tako žito,
posebno o Dorf-Tirol, ki tako

mnogo kraljuje nad solničnim
keranom.

Kar ved večer praznovelimo v tem
ljubkem mestu. Ogledal sem si
je globoko klet našega hotela, ki je
deloma tuklesana iz skale in stara
nad 700 let. Tamre da tako prst
nasedeti in poravnovati o prst.
vini Forol - mečani. Včeraj
enda, da je našel prstelj kreinj
gradivo za svoje romane, ki se
dajo lepo čitati.

Kaputli smo ljubko mesto. Dveli
smo proti jugu - skozi Bolzano, Fran-
ko - Rovereto do sedla, na katerega
vzhru se je vidi nad gorami do-
no kardsko jezero. Se nekaj vifung
in je smo ob obali pred hotelom
soli, kjer obedujemo. Lahko veterič
piklja in preganja vroče salove
graka, jezero pa se igra z lahimi val-
vi, ki udarjajo ob skalnate bregove.
Kufur je ta kraj, citrons, fige, oljke
rastejo tu okrog. Ku grak, prsteln
prosfurci. Kato pa zarluži ta kraj
Riva to sme, saj prsteln graku
mora človek ostati zdrav.

Todačas štiti in potovati moramo
 dalje. Romantična je vožnja po
 leta 1931 dogotočeni cesti Garde-
 sarva Occidentale ob desnem bregu
 gardskega jezera. So predorovi in šte-
 vilna svetlobna omra pustijo nas
 pozabiti na dolgo vožnjo. Kitarja
 dve uri, dokler ne dospemo v celo
 južnjaški kraj Gardone-Riviera,
 kjer najdemo v hotelu Roma prijetno
 prenočišče. Hitro v kopališče, da se
 osvježimo, klasično sicer manj prijet-
 na ker so posuta z debelimi ka-
 menjem, enega sem si ogledal za op-
 min. Ogledam si še cerkev Miklav-
 ja z diamentnim razgledom na gardsko
 jezero. Po veselo prebitem večeru pri
 Frolcu smo se podali k počitku.
 Regenschori Gärner je še zapel: En
 starček je živel - dva muzikanta
 iz Dunaja pa sta po sekundah, katar-
 je na parnet naprtal Gärner to,
 zagodla pesem. Došli Italijani
 pa so karstnili ~~Mad~~ koliko spre-
 nastjo.

Pravega počitka pa ni bilo, noč
 je bila prevroča kakor bi dremal,

prebil sem celo noč, izmuren sem
zapustil ležnico. Stoprav sožnja, ki
je porogrila prijeten hlad, nje je
asozila. Se smo gledali glad ko
oršno kardusoga jezera, obindovali
vino grade, in murve, ko se približamo
slasno zvani brufasi kroma.

Ogledamo si Anfiteater, koob Romaja
in Julije, magistrat, cerkev, povod
znaki visoke kulture. Na grad utorno
prišli, prevalo je bilo odmerjenega
časa. Slika kaže, kako ocličast nape
staoba.

Kalpedronu po nametni, že smo
skoz mesto Klenca, bližamo se sta-
radaoni padovi. Na obisk velja
Katedrali - baziliki sootnika ku-
tona padovanškega - ki ga splošno
imenujejo le: Il Santo. Njuna bera
da bi mogel portrati lepoto te sta-
be. K globokim spoštovanjem stojit
pred grobom Krista tega oclikega
sootnika, o glatim okoim obin-
duješ sozgi jezika in gledat številne
berge in druge stvarioinik, ki so
velod skrene prožnje ozdraveli.
Cerkev je vedno polna obiskovalcev

saj ničnoda, ker je tukaj soetovno
znanja božja pos. V hotelu Leona
Blanco se okrepčamo za pos proti
Benetkam, kamor pridemo po
krasno tujeljami foto-strada že
v prvih popoldanskih urah.

Benetke! Kudar vas vidim. Koli-
ko sem čital o tem mestu, koliko-
krat pol permi o tem kraju
polnega pofozije. Popisati vsega ne
morem, pero je preslabo za to.

Obiskna je zgodovinska tega staro-
danega mesta, tu se pač vidi,
kaj poredi človeški um. Trebalo
bi mnogo časa, da bi si ogledal
vse cerkev, palače, slike in druge
umetnosti. Diveri razgled se ti
mudi iz stolpa sv. Marka po vseh
stokih in stavbah. Tu to nočno žu-
ljenje. Na trgu sv. Marka godba, vse
polno ljudi, ki žvahnjo oklikaže
ko se konča del koncerta, katerega
protipažejo credi trga. Tu šteotliu
globe - krosniso, kar na ravne se ti
sedejo in prosijo hrane. Ko pa dopolne
ndar sta oba moža na prokuraciji ne

zvon, in zadnjejo zvoniti tudi drugi
zvonovi, se pri doigraje in gletajo
na zgornji kraj trga, kjer se for ka-
ker ustanovljeno, kuni nadrjao-
ne stroške.

An vroenje mnogostevilne mno-
žice na vidu, kjer točno slajžve
vročine v slavih valovih jadram
kega moja. Ceta stroka ulica na
desni in levi strani drevoreda
je polna ljudij.

Ne pozabim podobe v zakristiji
cerkve di Salute, ki predstavlja
žrivotvornje v kani Salileji. Pri dolgi
mizici na pročelu Kristus, ob
desni moje, ob levi žene. An če sto-
piš o levi kol, se obrnejo pri proti tebi,
enako, če se podas o desni kol, le
Kristus sam ostane s pogledom
na istem mestu. To je pa ugotovilo,
kakor so fo izvirševali le italijanski
slikarji.

Se to in ono bi bilo ogledati, toda
natančno določen čas nam ni
dovolil nadaljnjega bivanja v
tem tako romantičnem, od pes-
nikov toliko opisanem mestu.

Benestke so bile nekdanj slavne, a se
je minulo. Spominjajmo nekdan
je čase velikanke dozorane in shi.
Nedolžne palate in stevilne dru
ge stavbe. Pravilno pope perim Platten.

Kerredig liegt nur noch im Sand
der Trümme,

Und wirft nur Schatten her aus
vergangenen Tagen.

Kacchissimo zopet na v notobus,
ki so ne mogoče priti do veljave
po voderih cestah, kemo smo
zapustili čez most Ponte del Littorio
slavno mesto in drovli po raoni-
ni proti karci. Se smo gladali
stavbe, zoonik sv. Marka se je še
dolge časa poročal, dokler tudi
on ni utonil v benčianskih la
gunah.

Blizali smo se slovenskemu
spomlku. V palmaruwa smo bili
je na prejšnjem avstrijskem tleh,
v deli Pijaso, Kife pila taliko
slovenske kroi, gladali konte kikele
in Dobrodo - o slovenskih fantov
grob. In o se to, zakaj?

V borci smo, na slovenskih tleh, bliz
je naši domovini. Koortimo že
slovenski, čutimo se doma. V novem
hotelu počta napdemo prijetno pre-
močstev. Kvečer se gremo k narodno
zavezanemu gostilničarju Brnjožan,
kjer prepevamo slovenske narodne,
a bolj tiho, ker zunaj kodi strajar,
ki je namiguje, da ne moremo biti
preglasni. Tudi' gostilničar se ni upel
biti dalje med nami, ker bi imel
sicer neprifetnosti.

Kopodaj smo vrtali. Na tosto goro
poras potegnili avtomaksi. Struna
je pot, kamaj so nas prioblekli na
vrh, zadnji avto ni prišel do cilja,
moral so dočeti in potrditi tti pet.
Veličastna je nova cerkva, ki se ni
dozidava, čudodelna pojava
Naše matere, ki je morala med so-
soono vofno bajati, gaozela je zopet
sope mesto. Kberemo se k sv. mati,
katero je daroval narodatelj Hrastelj.
Spudsko petje se glasi kazlega po
esti. Tako miho se glasi, ginen
sem, saj slišim slovensko petje,

lepa si roža marja,
Tebe časti na nebeška družina.

Kahoalim se ti, da si me rešilo pri-
vedla iz daljine v bližino naše
domovine.

Tu zopet pojemo:
Oj svet! Krog, žolperisa lnu
Oj svet! Krog, nebeški ključ
Povodite častimo
Kvečlobo odpuščamo.

Prezlet sem bil črtno, ki so me
obdajali na tem sočnem mestu.
Tako svetel sem bil, tako vesel,
naj bližje more domu!

Gapustli smo rosti kraj; kake
razgled se nam je nudil po
vseh gorah, o koliko gorja so gle-
dali! Koliko mladik lundif je
za vedno zatopilo oči - a sedaj
je mda, o božjem kramu je
tihota minulo je vse sočasno.

Kunalu smo v gorci. Našoto-
bus nas pelje po dionii viperski
dolini z vsemi kraji, katere tako
lepo popotuje plodoviti pratek Berik.

Doignili smo se iz Vipavske doline
in pod Kamnom pri Razdrto stopili
na nekdanj kraljska tla. Koroška
se je posred slovenska, napolni
na polovici pa posred itali-
janski. Na stenah izreki Mussoli-
nija npr. Mussolini ha sempre
ragione. Kacni htrči videl sem
še pod redarstvom napolitanske pre-
fektura: k. št. 42. Je pa tako. Na vidcu
je vse italijansko, a v resnici pa je
tako kakor je bilo prej - slovensko.

Prilili smo do jugoslovanske meje.
Italijani so opravili delo hitro,
a jugoslovanski uradniki so bili
natavčni - vse ročice so pregle-
dali - vopoh &. Kamnoda pa eno
uro. Sojo steklenico Chiantija
sem rentl popolno ma po pred-
pisih.

Popablsem se omeniti, da smo
se ustavili v Postojni pri Paternostu
kjer smo obedovali. Ogledali smo
si tudi Postojnsko jamo, ki se se-
daj prikazuje v električni luči v
vsej svoji lepoti. Tudi železnica nas
hitro potegne 1500 m. v notranjost.

Bili smo tedaj v jugoslovski. Lepo
je bilo o tufini, a hropenje po
domotini bilo je močnejše. Po
kratkem odmoru v spalnici
vroel je avtobus po državi
kroz Domžale - Hrušev gradcu -
Tropane, Kranjsko do Celja, kjer smo
se gbrali v hotelu Evropa k "jadrski"
ocerpi, ki je bila nad ovc tgdal-
na. Kolo razpelo je je zašla-
dalo v družbi. Mole so se napit-
nice; le prehitro je umrla.
Zavedli smo prostore ni dalje je
sto po ovc malo bolj slabo ugla-
jen v ceri med bliskom za
gorami. Točno pred 12 uro smo
se ustavili na glavni trgov-
ni postojališči z željo, da se drugo,
leto zopet snidemo. Bog daj.
Po prijaznosti trgovca Jožefa
Hrastelja z R. Radgorce bil sem
umakn v R. Lennartu. Tu zopet
v krogu soških dragih - kako je bilo
prifetno - in ko sem se vlegel
v domačo postelj, kako je bilo udobno
mirno. Morfej me je odnele

v neznani svet, zbudil sem se,
ko je poslalo sbluce svoje zlate
žarke svoj okno in so zaželi peti
domači petelin, a lepše ka-
kocini v hotelu Roma ob Gardi.
Kam jezerni kinam ni dal
mrtu.

Pravrečen, sam s seboj' zado-
voljen sem vstal! Iskreno sem
se zahvalil Usmogočnemu,
da me je obvaroval vsake nezdode,
in po njejih mi' domi' se redno
„hugelfečkovoj“, da varoval
si nas, tako vestno - priporočam
se Tiše za drugo leto, ko se peljamo
na Ren! Bog daj!

Lep mi ostane spomin na to
potovanje, lepe kraje sem videl,
vele dogodke doživel v krogu
tovarišev, ki so bili pri tako lu-
kavosti. Razširilo se je gorje
obzore - gledam razglede na
doma v sobi in okolištvi,
da tudi v otčinah. In ko se
dun pri kupci vna in gledam
se slike, ožrtu spomine in ne
hote ozkljnom: lepo je bilo!

29 avgust

Drugi del rednega odnosa vol 25.8
prebil sem večino na doma. Potoval
sem sicer v Ljubljano k bratu, obiskal
hrib So. Katarine 8.8. v višini 1730 m.
Vredil se mi je krasi razgled po
polhograjskih dolomitih. Bil sem
4 dni tri dni v sp. kofah in napravil
tyle v Belfak k prijatelju Rethelnu.
Dolga pa nisem prišel, ker so deotz-
ne težkoče. Obiskal sem tudi Dolomiti-
ko, Monumeto in Enromelj. Slika-
viti so ti kraji, spominjajo me ne-
koliko na Slovenske gorce. Vinogra-
di se razprostirajo po hribih, mes-
pa so zdavnice, ne obričarje, kakor
pri nas. Spominja me na grano-
pesem:

Sezidal sem višinski hram,
Tam red obzgradov.

Ginajo trije sofo pozijo, ti
vinski hrami.

In sladko vince prfeno

In hvalimo Boga!

Se pa lepa naša Slovenija, pa
radiz v naši kraljestvi.

Danes je pogreb župnika Vrhovca
Beljance v Škocijam na Koroškem.
Seznani sem se z njim v bogoslovni.
Bila sta skupaj na premisijah po
Koroškem, tudi na novi mašinske-
sciji Brepal v Roatah l. 1898 in Arnu-
janki v Domnaji l. 1901. Bil je vsek-
naravo, od narodnjak. Kot župnik
v Škocijam inel je po presorah težek
potočaj. Ker se je veliko udeleževal
na političnem polju, je moral za-
pustiti leta 1919 župnijo in bežati
domu v župniji Sv. Križ pri Ptupi.
Po nemirnem plebiscitu je veliko de-
loval za kulturni preobrat Koroških
Slovencev in si celo nakopal soo-
pustno nemikularjevo, ki so ga v vlak
napadli in mu zlomili roko. Če tudi
ni bil več dejelni poslanec, je von-
dar še deloval na političnem polju,
pritočje o Koroških povci v Ljubla-
no, Celje, Maribor.

Ko pa je prišel nemadno Anschluss
Avstrije k Nemčiji, je bil presenečen.
Kot so se mu grozili, ker bi drugače
ne storil sklepa potovati v fužinarji.

60000 v razbujenosti, in tedaj v
nepremišelnosti vzel je seboj večje
vrsto denarja, govorice o 50000-60000 S.
Postajni načelniku Šmidoar, ki
hud nasprotnik pa je telefonično
sporočil v Pliberk, da se prst pelje
Poljanec z vlakom. Tam so Poljanca
natanko preiskali, našli pri njem
ves denar, mu ga odložili, Poljanca
sammga pa zaprli. Bil je dalje časa
v zaporn, tam zbolel in ga spravili
nazaj v Škocijan, ker ni bilo u-
panja, da bi ozdravel. Dne 26. 8. je
umrl. Hlival sem, da so ga tepli, in
hanili na jetrak.

Fako je Komital moj, ki je na narod
nem polju toliko deloval za koroš-
ke Slovence. Mnogo je le, da je poskl-
jil svojega premoženja, in sem
spravil tudi koroške Slovence
o neprimernem položaju, češ, vidite,
vaš voditelj je hotel oškodovati
državo. Kakšen namen je imel Polja-
nce, ne vem, spravčiti se da to vama
z razbujenostjo, ki je nastala ob trenutku
Anschlusa in strahu, ki ga je moral

ineti pred številnimi poltičnimi
soražniki.

Njegovo ime pa ostane v zgodovi-
ni koroških Slovencev zapisano z
zlatimi črkami. Težek udarec pa
je s tako gubo prizadel, posebnost
daj, kso prišli koroški Slovenci
pod nemškojo.

19 oktober

Dne 18. oktobra opravili smo k-
gato v Dobrenju. Nabralo se je 150
brent, nabralo okroglo 3000 l. Gladkor-
jabilo je 18-19°. Vreme je bilo kot
poletu, nebo jasno kakor ribje oko,
od Bohorja videli so se Konjaj' ob-
ki vrhov. Obdostali smo na prostem
v utidi, nad nami pa je viselo
grozljivo. Bilo je veselo razpoložen-
je. Ko smo videli, da letošnji trd-
ni bil zastoj. Kmetar Slemen-
šek Anton bil je nad vse srečen,
da se mu je v prvega leta tako
posrečilo. Tu sadna drevesa,
tako polna že vtrto bila in kdar.
Bil je užitek pri gledati. Hvala
Febi Vrenovini, ki si blagorodil
garto in sadonosnik.

8 december

Dne 11. 12. 1938 višje se volitve za
skupščino, karoliče v sv. lenartu
sl. gov. določen sem kot predhodni
volilnega odbora. Dobil sem prihi
žniti list oz. dopis. Sem se moral
srečati - to prve general škodo
samo karazlikaja, da je pozabil
to prsati tedaj ko je on kandidira
sem sofini predhodni koni
ki so morali delati tako, kakor je
on hotel. Tedaj niso poznali za
mo - bi so riheli le nad ostni,
ki se niso hoteli ključiti tej ne
zaključiti. Klobna je narav
nost žaljiva - mi že vem, kaj je
naša dolžnost, mi imamo na
vest. Klobna je nam neznana
zato ne potrebujemo nauko
od epizicije, najmanj pa od
diktorja škodo! Greje ka
ko bi splošno, če bi pritel zore
on na sek, ose lepa gradnja bi
se pomislila zato v tej pa proe
vico in dobro stoje. 11. 12. naj
slovi!

Vsem državnim funkcionarjem!

Vsem predsednikom volilnih odborov!

Razpis skupščinskih volitev je dal vlastodržcem povod, da še pojačajo kaos, ki vlada v državi zaradi tega, ker državni organi nezakonito vršijo svoje službene dolžnosti in zlorablajo službeno oblast. Ves državni upravni aparat se danes uporablja kot volilna mašina JRZ, z namenom, zadušiti voljo naroda. Brez vsake krivde zapirajo in kaznujejo ljudi, vršijo se protizakonite hišne preiskave, ne spoštuje se osebna svoboda nikogar. Na pošti se odvarjajo in kradejo pisma. Sestanki se prepovedujejo, opozicionalni kandidati preganjajo, razganjajo se sestanki opozicionalnih volilcev. V časopisju so potlačili vsako besedo, ki je neugodna za strankarske interese JRZ. V državi je zavladovalo stanje popolne pravne anarhije.

Dočim minister notranjih del govori o svobodnih volitvah, dobivajo šefi posameznih uradov od istega ministra in njegovih kolegov tajne instrukcije, kako naj nrisilijo državne uradnike in široke narodne kroge, da bi glasovali za vladno listo. Še več, strogo zaupno se ali kar naravnost ali pa posredno poučujejo državni funkcionarji, ki imajo kakršnokoli zvezo z volilnim poslom, s kakšnimi triki in falzifikati naj izbijejo kar najboljše volilne rezultate za JRZ.

Razvrstitev predsednikov volilnih odborov je izvršena tako, da so za predsednike v pretežni večini postavljeni partizani JRZ. Pa tudi na druge predsednike bodo pritiskali, da morajo na svojem položaju delati za vlado.

Pri tem in takem stanju stvari smatrajo skupine, ki so se združile v volilni koaliciji na državni listi g. dr. Vladimira Mačka, za potrebno, da opozorijo vse državne nameščenice:

1. da **kazenski zakon najstrožje kaznuje** pristranost v službi, protipravno odvezemanje osebne svobode, prisiljevanje, nezakonite preiskave in nezakonitosti pri sestavljanju javnih listin.

2. da **§ 70 uradniškega zakona** predpisuje državnemu uslužbenstvu izvrševanje samo onih naredb, ki so izdane v mejah zakona, in da še posebej prepoveduje izvrševanje naredb, ki bi od njega zahtevale, da zagreši kaznjivo dejanje;

3. da **zakon o notranji upravi** najstrožje prepoveduje in kaznuje zlorabo uradne oblasti in položaja v strankarske svrhe, zlasti vplivanje na podrejene uslužbence v pogledu njihovega političnega opredeljenja ter pristransko postopanje iz strankarskih razlogov;

4. da zakon o volitvah narodnih poslancev predvideva stroge kazni za nezakonito postopanje pri volitvah.

Opozarjamo vse predsednike volilnih odborov, da so v tem svojstvu javni funkcionarji in da velja v pogledu zlorabe položaja tudi zanje vse ono, kar je rečeno za državne nameščenice.

Podpisani predstavniki opozicionalnih skupin odkrito in iskreno izjavljamo, da **ne bomo odpustili nikomur nikake nezakonitosti in nelojalnosti** v izvrševanju službe in da bomo po volitvah **najstrožje obračunali z vsemi onimi organi, ki so v času volilne borbe in pri samih volitvah v kateremkoli oziru zlorabili svoj položaj**. Mi se ne bomo zadovoljili samo s sankcijami, ki nam jih dajejo veljavni zakoni, temveč se bomo pobrigali, da se s posebnimi **zakonskimi ukrepi uvede strog in brz postopek** proti vsem državnim funkcionarjem in predsednikom volilnih odborov, ki so nekorektno postopali. **Za državnega nameščenca**, ki zlorablja svojo oblast in poskuša vplivati na rezultat volitev, **za predsednika volilnega odbora**, ki bo posloval neobjektivno in poskušal falzificirati stvarni rezultat volitev, bomo izdejsstvovali **i težke denarne kazni i občuten zapor**, a za državnega uslužbenca kot posledico obsodbe tudi **brezpogojni odpust iz državne službe**.

Na drugi strani svečano izjavljamo, da bomo **z vsemi sredstvi zaščitili ono državno nameščenstvo**, ki v vestnem izvrševanju svoje službe odbija od sebe zlorabe in ono, ki ima moralne in državljanske sile, da se upre pritisku režima ter očuva svobodo svojega političnega prepričanja. **Vsakemu, ki bi vsled tega pretrpel kakršno krivico in zapostavljanje ali preganjanje, jamčimo polno reparacijo in satisfakcijo.**

Vse državne funkcionarje in vse predsednike volilnih odborov pozivamo, da si dobro zapomnijo in razmislijo to našo svečano izjavo.

V Beogradu in Zagrebu, 20. novembra 1938.

Ljuba **Davidović**, l. r., Petar **Živković**, l. r., Jovan **Jovanović**, l. r., dr. Vladko **Maček**, l. r., Aca **Stanojević**, l. r., dr. Živko **Topalović**, l. r.

13. december

Velitve so minule - udeležbabil
je velika. SRZ dobila je 415 glasov.
Združena opozicija pa 45. Volkun-
kalo je TKS - stranki, vse grožnje
so bile zastavljene. Sedaj pa upajmo,
da bo nova vlada vse to izpol-
nila, kar je obljubila!

25 december

Božične praznike obhajamo.
Tako mrtvo je vse. V radio poslu-
šali smo nekaj lepe božične
posebnosti iz hvalnice - sedaj je
vse trho - samo puškovski go-
ri, da človeku že preveč. Vse
hočejo odpraviti iz vol - miški
kristijanstvo - vse kar je z vero
v zvezi - samostane razpustiti
premoženje zaseči. Rop - ni
družba! Vse nemir v Evropi
je poročil Hitler! Stalin ga
je prav tlenoval: Stalin
vazi Hitler - njegove božnice,
si komaj kakor Napoleon.

5. 11. 1939 D.

1 januar

Dočakali smo zopet novo leto. Poseb-
nega veselja ni bilo opaziti, go po-
darek so razporečili belfje, vendar
pa je koropa nemirna, razburka-
na in to da osen misliti. Po od
osen nemir je Nemčija s sooftu
frickem Hitlerjem načel, ki je
raz se pogodbe in si hoče podfarniti
se, kak suatra ga sooj abstojo po-
treben brez obzira na interese dru-
gih.

6 januar

Pomemben dan v mojem življenju.
Pred 35 leti nastopil sem službo kot
pravni praktikant pri deželnem
sodišču v Celovcu. Precej mlad dušen
stal sem pred predsednikom
domenim sodnikom Dulleprikom,
ko sem položil prisego. Nastopil sem
sodiško prst. Nedolovna je bila že
bodočnost, vedel sem, da kot Slovenci
ne bomo hodili po rožnatih potih, tle
so me tudi gostine skrbi. A ker

mojimi mi je naklonil srečo. Trpel
sem že prej v gimnaziji, rosen,
zgrabil sem še četa. Kife zapustil
mojo bolehu mater in dva nepre-
skluperna obroka. A minulo je tudi
to, omil sem se iz ustovrge v
braden, našel v osebi Simonain
fani Quantschnigg dobrotnika,
ki stanni dala hrano, partouj, dokler
nisem dobil adfutuma. mi še po-
sem za 15 gld. mesečno. Tako sem ži-
vel prav udobno; pri tujstvu za sod-
nika l. 1907 sem tuel tudi srečo -
nadrefeni so mi bili naklonjeni; po-
sebo pozneji dvojni svetnik Josip
Schwentner. Tako so mi le prehitro
minula leta v Celovcu, piterni bivan-
je v Voitsbergu, 5 tednov, v St. Rad. ob Glavi
9 mesecev, med tem eu dan v Feldkir-
chem, dokler nisem prišel 9.6.1908
v So. denart sl. gor. karvika; sem pre-
šel tukaj, dosti veselja, a tudi
marvika; bridkega. A vse ne prijetno
pozabam, ko sem spolul polna služ-
bena leta! O hvala Ti, vse moji mi da
sine obaroval - prostu te udano,
da me sodiš, dokler mi je določena želja
pod.

do januarja
Krovetno ministerstvo je določilo,
da se mora o volilu v zvezi enega
milijona, katerega je določil
Mesarce Peter iz Sv. Jurja st. gor.
napraviti ustanova, katero upra-
vljajo člani in eden vrakokrat-
ni sodni starešina, vrakokratni
dekan lenariške dekanije, vrakokrat-
ni župnik o Sv. Jurja, vrako-
kratni banovinski zdravnik
in vrakratni načelnik kraj-
ne hranilnice o Sv. dekanatu.
Glavni oporoke se je moral de-
kan udeležiti pri glavni hranil-
nici pri Sv. dekanatu, katere na-
čelnik je Dr. Gortšek. Sve mu
to ni bilo ljubo, a se je moral uda-
ti in se razmesti po tem, kako
to uprava delila obresti od
milijonske glavnice med si-
romske lenariškega okraja,
kar to določa ustanovno pismo.
Nanesel je slučaj, da je bilo tedne
obitno velika, ki je opoziciji, le 6 pro-
stcev, dva sta obitna in prispredela,
ostali trije pa so dobali à 2000, kakor

to določa ustava. Kakor je vedno ne-
informiran in treščil v nekaj, po-
nabrl je tudi sedaj dr. Gortšek ta slu-
čaj in v Internu z dne 24. 1. 1939 in
v Večerniku z dne 24. 1. 1939 št. 20 ozi
objavil članek in na njem lasten
naštr podregal, češ, da je obžnja
Velika od vseh obžnj najhujši sprovela
za strannake. - Sedaj tudi tukaj je
hotel upravi podskiniti politič-
no lice - pristransko postopanje.
Čutil sem se dolžnega, da sem v
Večerniku z dne 26. 1. 1939 št. 21 profes-
sionelno gadoval. Sedaj sem tudi
kiso se spodlikali nad naštr po-
četjem, zopet na naši strani.

Tomile le pstri, da je bilo prao,
ako s temi osebami nimam več
nobenega stika. Vsaki stvar, in
bodisi še tako nedolžna, vidijo
nekaj pristranskega. Kar bi pa
dovedlo, če bi imeli oni oblast, to
smo predbro čutili, ko so hoteli
nedolžne kmete v zapor in oia-
li, da niso mogli izrečevati dejav-
lpaniskih pravic - bil je čas, da
so zgrnili iz pozornosti.

12 februar

Proi znamenovalci bližajoče se pom-
ladi, veseli škerci so se pojavili dne
10 februarja na črtnji pred hišo.
Z veselim žoržgolenjem so me pozdra-
vili kakor bi me pravili, da smem
zavzeti svoja že leta pripadlena
starostarja brez povisivanja nafom-
nine, in da smem po letu, ko bodo
doprele črtnje, si tudi katero pri-
soščiti. Ravnateljno sem jim to
z veselim vzklikom dovolil, saj
Bog ve, kolikokrat se nimam niti
prihod, da me razveselijo z žo-
vatinim žoržgolenjem.

Dne 11. 2. pa sem že videl prvega
melusa - litronika - ki se veselo
letal po gozdu, žal, da ni imel
nobene druge svetle kakor žoni-
ke - leucopum sermum. Vsaka
ko quameuse zgodnje spomladi.

12. 3.
Moj dragi sošolec Hon Steinhilber
skuterin svamaturiala l. 1898
s celoven, journal. Zanimala me je
njegova usoda, hudo me je bolelo,
da so nalaš tincevdrati proces
proti njemu, da bi ga uničili. A dobil
je svoje zadostne, kram, da se pri 45 letih
nalaš vidiva.

Steinhäusl 60 Jahre alt

Eigener Bericht des „VB.“

Heute vor sechzig Jahren wurde Polizeipräsident Otto Steinhäusl in Budweis geboren. Er besuchte zunächst in Klagenfurt und Salzburg das Gymnasium, um dann in Wien sein Studium an der Universität zu vollenden.

Im Jahre 1907 trat er als Konzeptpraktikant in die Polizeidirektion von Wien ein. Nach vier Jahren wurde er nach Mähren-Ostern verlegt, wo es ihm gelang, einige schwere Kriminalfälle überraschend aufzuklären. Dort begründete er seinen Ruf als fähiger Kriminalist.

Er wurde daraufhin 1915 zur Staatspolizei nach Wien berufen. Hier oblag ihm die Überwachung des Spionage-



Aufnahme: Weltbild

Polizeipräsident Otto Steinhäusl

wesens fremder Mächte. Auch diese Tätigkeit Steinhäusls war von großen Erfolgen begleitet. Die großen Sabotageakte bei den Skodawerken in Pilsen, der Torpedofabrik in St. Pölten und die große Explosion in der Blumauer Pulverfabrik, die noch in allgemeiner Erinnerung sein dürfte, wurden durch ihn restlos aufgeklärt und die Schuldigen der verdienten Strafe zugeführt.

Im Jahre 1919 zum Präsidialsekretär ernannt, wurde er 1922 mit der Einrichtung und Organisierung der neuen Polizeidirektion Salzburg betraut. Hier war er einer der wenigen Vorstände, die moderne Reformen in der Amtsführung einleiteten, für die Steinhäusl bei den Regierungen so gut wie kein Verständnis fand.

Seine großdeutsche Einstellung fand in der engen Zusammenarbeit mit den benachbarten Polizeibehörden Deutschlands sichtbaren Ausdruck.

Auf diesem Wege wurde er auch zum Gefolgsmann des Führers.

Seine Rückberufung an die Wiener Polizeidirektion führte zu schweren Auseinandersetzungen. Die damaligen Vorstände erklärten, ein „Provinzkriminalist“ werde in der Großstadt kaum einsatzfähig sein. Trotzdem übernahm Steinhäusl mit 1. Jänner 1933 die Leitung der kriminalpolizeilichen Approbationsgruppe, eine Stelle, die ihn durch die Aufdeckung komplizierter Mordfälle schnell bekannt machte.

Bis zum 25. Juli 1934 ziehen sich ohne Unterbrechung Unterhandlungen mit der schwarzen Systemregierung hin. Steinhäusl wurden höchste Stellen und andere Vorteile angeboten, wenn er seine nationalsozialistische Haltung aufgebe und den Kurs der Regierung unterstütze. Er lehnte glatt ab und wurde daher von der Systemregierung als Mitschuldiger am Juliputsch verhaftet. Am 20. Dezember 1934 wurde er zu sieben Jahren schweren Kerkers verurteilt.

Erst am 11. Juli 1936 öffneten sich die Gefängnistüren auch für Steinhäusl. Seine ganze Kraft widmete er nun dem illegalen Kampf um die Freiheit der deutschen Ostmark.

Seinem Ringen wurde dann auch am 13. März der verdiente Lohn, als er als Wiener erster nationalsozialistischer Polizeipräsident am Schottentor seinen Einzug hielt.

Der Chef der Deutschen Polizei würdigte seinerseits die großen Leistungen des Kriminalisten: Im letzten Jahr wurde Steinhäusl vom Reichsführer H. Himmler zum „ H. Oberführer “ befördert.

5. julij

Na predvečer pravnika slovenskih
apostolov sv. Cirila in Metoda
goreli so ^{po} običajnih krikih kre-
sovi. Tudi v Lenartu sta gore-
la dva; eden na Perka fari,
drugi v bližini pokopališča.
Prvega so zažgali napreduječi
printarji b. v. 18 stranke, dru-
gega pa printarji 187 stranke.
Toda tudi tukaj ni jeclivosti,
ni vloge. Spominil sem ustne
ne tradicije, da sta soka brata
potovala tudi po slovenskih
gorah in brala sv. pismo o
Gavrilu in sv. Benediktu.
Da bi prišla še enkrat, eden
iz Rima. Ciril - in Metod
iz Ljubljane in jih žela nas re-
da bi bili enega duha, ene misli,
enega srca, in dosegla da bi
bil med nami nide. Soražnost
profi na mefi na nas, a mi
se soražimo med seboj.
Kako dolgo še? Bogovi pride kes;
hrajmo, da ne prepogno.

14. avgust

Kakor lansko leto tako je tudi letos uprizorila Koroška na groza v naribornu potovanju v dobi od 17. 23. julija 1939 na Frolsko, Svico in Kalijo. Odločili smo se o graditvi trenutku in mi mižal.

Dne 17. 7. smo ob 1/2 5^h odpotovali z avtobusom mestnega podjetja v naribornu z 27 sedeži proti Koroški skozi Dravsko dolino. Tvoja sora sedela v Kristjici drzabnega potovanja, v kateri so tudi tri podpote. Razporeditev bilo je izjemno, prebno, ker je bilo lepo vreme in smo bili veseli, da smo pri hitri ožjini uživali prijeten hlad. Med potoma so se pridružili še nekateri udeleženci iz Dravske doline, gradnja je bil prost. Munda karta iz Sp. Dravograda, moj ojaite postavc, 120 g. tako, da je celo o trojem storil obznanje priporočil, češ: tudi solche leute in jugoslovane, na kar sem deloma v tali priporočil: dort gbl es noch größer. Kaideuse je bilo

Das Kuratorium der Steiermärkischen Sparkasse

gibt tiefbetrübt Nachricht vom Hinscheiden seines Ehrenmitgliedes und langjährigen Vizepräsidenten, des Herrn

Otto Maria Freiherrn Fraydt von Fraydenegg-Monzello

Landespräsidenten im ehemal. Herzogtum Kärnten i. N.

Herrn auf Reichelheimb und Scheucheneegg, Ehrenbürgers der Ortsgemeinden St. Lorenzen im Mürztal und Dieg in Kärnten
und Inhabers hoher Orden und Auszeichnungen.

Durch mehr als drei Jahrzehnte gehörte der Verbliebene dem Verwaltungskörper unserer Anstalt an und hat durch seine reichen Kenntnisse, gepaart mit Herzensgüte, überaus verdienstvoll für unsere Anstalt gewirkt.

Die feierliche Einsegnung findet am Mittwoch, den 28. Juni 1939, um 3 Uhr nachmittags in der Schloßkapelle zu Reichelheimb statt, worauf der Verstorbene zur Beisetzung in der Familienbegräbnisstätte auf dem Friedhofe zu St. Lorenzen im Mürztale überführt wird.

Wir werden dem Verbliebenen ein dauerndes dankbares Andenken bewahren.

G r a z, 28. Juni 1939.

Sechstagesfahrt im Autobus

Weithin gebreitet liegt das sonnenüberflutete sommerliche Land. Es ruft die Stdter heraus aus den engen, glutheien Mauern, ist bereit, sich dem als Erlebnis zu offenbaren, der sich ihm willig und freudigen Herzens berlst. Die Zeit der Urlaube und Ferien, die Zeit des groen Atemholens ist gekommen, aus Freude neue Kraft zu gewinnen zu neuem Werk. Wie kann das aber schöner und besser geschehen, als mit einer Reise durch reizvolles Land, durch einen längeren Aufenthalt an jenen Punkten, wo es uns besonders gefllt. Die neuen zwischenstaatlichen Kraftpostlinien der Deutschen Reichspost, die von der Ostmark nach Italien führen, vermitteln derartige Erlebnisse in reicher Flle. Kostproben hiervon wurde den Vertretern der deutschen Presse in berreichem Mae geboten, die in der Vorwoche als Gäste der Deutschen Reichspost eine Rundfahrt über die am 1. Juli neueröffneten Strecken durchführten und auch prachtvolle Teile schon lange bestehender Linien der Reichspost durchführten.

Erster Tag der Fahrt München—Wien mit kurzem Aufenthalt und Rundgang in Bz. Zweiter Tag Stadtrundfahrt in Wien. Weiterreise über den Semmering nach Graz mit Mittagsrast auf dem Semmering und Kaffeepause in Bruck. In Graz Empfang durch Stadtverwaltung. Dies war eine kurze Teilstrecke. Mit Freuden benötigten die Teilnehmer aus dem Altreich die Gelegenheit nach dem Rundgang durch die Stadt, den Schloßberg zu besteigen. Jeder mußte seine vorgefaßte Meinung über die steirische Gauhauptstadt revidieren: „Graz ist schön und groß und nicht eine Landstadt, wie wir sie uns vorstellten.“ So gerne die Pressennner der Einladung des Bürgermeisters Dr. Berdino ge-

kommen, reizte die Zeit nicht aus. Um 7 Uhr mußte zur Weiterreise gestartet werden, denn Graz—Abbazia ist ein langes Stück Weg.

Dritter Tag: Im satten Sonnenglanz zeigt sich das Land südlich von Graz. Reisende Getreidefelder, die Bauern bei der Heuernte. Weinhnge gren die Reisenden, alte Schlser und Herrense gleiten vorüber. Spielfeld ist erreicht. Mit den Reisepässen ist der Reiseleiter vorausgefahren und hat die Grenzbertrittsformalitten erledigt. Es bleibt gerade noch so viel Zeit, von jugoslawischen Bauersfrauen Kirchen einzuhandeln, die Landschaft hat sich noch nicht geändert und die Menschen auch nicht. Den Volksdeutschen im Nachbarland leuchteten die Augen, als nach kurzem Gespräch die Reisegesellschaft weiterfuhr.

Grenzübertritt in Planina. Lang und abwechslungsreich war die Fahrt zur Karsthhe gewesen. Die Art der Vegetation, vor allem aber die zahlreichen Dolinen bestimmen das Landschaftsbild. Ein See von riesigen Ausmaßen bot sich dem Blick dar, in satten Blau spiegelte sich in ihm der wolkenlose Himmel. Und doch ist es kein See. Die Raibach ist in ihrem Oberlauf über die Ufer getreten und hat Wiesen und Felder kilometerweit überschwemmt. Aus den Tiefen des Berges kommt der Fluß, um darin wieder spurlos zu verschwinden. Darum ist das Wasser ohne Schmutz, klar und rein wie ein Bergsee. Zuvorlommend erledigen beim schlichten Grenzhaus die jugoslawischen Beamten die Formalitäten. Einige hundert Meter weiter, beim grnwei-roten Schlagbaum, warten die italienischen Grenzer schon auf die Reisegesellschaft. Stramme Burschen, sonnenverbrannte Gesichter. In tadellosen Uniformen: Man sieht, ein stolzes, aufstrebendes, selbstbewusstes Reich grt seine Gäste. Vom

italienische Eritolore, neben der Strae erhebt sich als Denkmal das Wahrzeichen des Fascismus. Alles ist mit einem Schlage anders geworden, man weiß — obwohl das Landschaftsbild das gleiche geblieben ist — jetzt bin ich in einem anderen Land.

Das letzte Abendbleichen liegt über dem Meer als die roten Wagen in Abbazia eintreffen. Postumia war nochmals haltgemacht worden, in der Adelsberger Grotte einen Blibesuch abzustatten. Wie schön wäre es gewesen, die steingewordenen Traumgebilde der gröſsten Tropfsteinhöhle Europas eingehend zu besehen. Doch nur zu rasch verge die Zeit! Ein Märchen von Schönheit ist Abbazia. Gleich Palästen liegen die Hotels und Pensionen an der Meeresbucht. Frohe Menschen schlendern durch die Straen — Deutsch scheint hier Umgangssprache zu sein, Italienisch klingt dazwischen an und Ungarisch. Reife ruschen die Wellen zum Stran und untermalen die Melodien, die in den Stranterrassen erklingen. Im „Quarnero“ ist eine Weinveranstaltung des Dopolaroro. Gäste und Bergstlter unterhalten sich prächtig. Schade, daß man von der Fahrt zu sehr ermüdet ist und sich nicht mehr dem Tanzvergnügen hingeben kann! Doch auf dem Balkon des Hotelzimmers löst es sich noch lange verweilen. Melodien klingen heran, die Leuchtbrunnen zeigt sich in buntem Licht, in der Ferne glühen die Lchter von Fiume, blht das Blinklicht des Leuchtturmes. Neblig und verschlossen sieht der frühe Morgen herauf. Ein Bad im Meer teilt den Schlaf aus den Knochen. Niemals hätte man sich verziehen, wenn man ohne dieses Bad die Weiterreise angetreten hätte.

Fahrt durch ehemaliges Kriegsgebiet — erschtterndstes Erlebnis der ganzen Reise. Zerschollene Stellungen, neue Gebäude neben zerstrten H-

neve se očije.

Prekoračili smo državno mejo pri
Lobcu in v kakem trenutku šlo je
skoz Korotko. Kdel sem Tezovec, Gu-
ba dežela, gledal sem Štrafsko in
Šumanovo ter Staro goro, nad ufi-
ma me je prstajno pozdrasel
viri obde, ki se mi je zahvaljeval,
da sem ga v Har. Vestniku tako
natanično popisal. Kožna je sta
Kozelovce, ob Vrbskem jezeru do
Beljaka. Ljubi Jerberg in cerkvea
vlogaravi sta me prstajno gleda-
la in voščila srečno pot. V Beljaku
v hotelu Moser kratk odmor, kjer
me je pričakal moj prijatelj Viktor
Röthel.

Če smo morali naprej, kafti Zell
am See, kamor smo hoteli priti še
trati dan čez kraso glocknerstrafe
je bil še daleč. Ob 13^h smo se ustavili
v Heiligenblut v hotelu Sonnenhof-
belj pivel obed, z Rindfleisch smo
žubli v Nemščini in s tem tudi zadnji
dan v Beljaku končali. Toletno v
Nemščini mi dobiti vsega plame
ali pa Konzerve - ostane le tri di Rinds-
fleisch - dober za podplate.

Požnja po edinstveni krogločkner-
ceti bila je romantična, deloma tu-
dinosa. Nekaj ur je pred nami
strmoglavlil avto v globoko in se
razbil. Seveda tudi kipe mrtvi.
Razporedni bil najboljši. Visoki klek
je bil odet v gosto meglo, kakor bi se
skril pred nami Slovenci, ki so
bivali nekda pod nftunja je redaj
sam, v nemčiji in črna bitija na forjšo
goro v Nemčiji, kidele muole ledenik.
Voz openjal se je vedno višje, dokler
ni dosegel višine 2505m. Dvoci
je bil pogled na okove pokrste z rei-
nim megom, ki so se nam poka-
zale v vsej lepoti. Voz predor raz-
svetljen z električno lučjo smo
stopili na Salograško. V mnogih
verpekturah ila je pol proti Zella-See,
a trajalo je še dolgo, da smo došli
tja. Vedno so nas še pozdravljali
gorki občivali, dokler nas ni spre-
jel ljubki Zell k počitku. Ljubko
je to mesto ob daleč znanem jeze-
ru, kjer je bilo nekdašnje mesto za
letoviščarje iz cele Avstrije. Po večerji
smo si ogledali mesto, zjutraj pa še

založili s peticijami, da smo nedopu-
stoma nadomestili to, kar v hotelu
namu dobili.

Gutko je mesto Kitzbichl, kjer
smo se mudili kratko časa. Zname-
nita je perkev s krasnim razgledom
na planine. Toda čas nam je le-
pilo odmerjen. Dalje hitimo po
dolini reke Inn, dokler se ne
ustavimo v južnosti. Mi časa za
ogledovanje mesta, naša pot nas
vodi dalje po dolini proti Alpbachu.
Dolna je vožnja, posebno proti
Alpbachu. Višavdeku je huda str-
mina, neki avto je obtrčal, poma-
gali smo tistim, a ni šlo. Najin
avtobus in smo dosegli višino,
sedaj je šlo urno proti Bludenzu.
Ustavili smo se pred železniško
pregrado, kar bismoral pustiti vlak.
Ob cesti pasla se je krava mon-
tafonka, ravnatelj hrastelj
franc iz Maribora imitira glas
krave; montafonka doigne rado-
sedno glasno; ko hrastelj glas pono-
vi, se približa z kravo v gozdu in
koje že preskočiti ograjo, da spopa
svojo tovaršico, katero pa ni mogla

ugotoviti. V tem je pa že pridiral
bizoula, pregrafa se je odprla, mi
pa smo drveli naprej, Krava pa je
še gledala s šoptorn krave v gobcu,
kamu je zgornila njeni najprostru
sovarnica. Da je cel dogodek razbu-
dil veliko smeha je razumljivo.

Tako smo prav dobro razpoloženi
doregli že proti večerni meji Foll-
kirch, kjer smo se ustavili v
hotelu zum Bären.

Prav presrečeni smo bili, ko smo
pregledali v obednici razgovorne nemške
pastorice, vmes pa jugoslovanske. Ista
tako je bil zunanaj skrajšen vsi. Kičel
je podžupan, isto mešna godba
je prikorakala in igrala veselo
Monader med temi tudi jugoslo-
vanske. Vse nam naenkrat za-
bil se je predsednik prosvetne
groe Dittmer. Zaprli smo se na
naj narodnih slovenskih pesem,
ki so vzbudile občno pozornost. Tako
je minul ta večer prav prijetno.
Po noči ob doh pa so Markovskega
mentu nemške čete z težkimi avto-
busi noter do četrte ure. K sreči

K sreči nisem ničesar slisal, ker niti
nisi šel sode na ulico.

Kgodaj smo odšli proti Bo-
denškemu jezeru; pri Bregencu smo
ga že zagledali v vsej njegovi lepoti.
Vozili smo se ves čas ob obali, obin-
dovali o Friedrichshafen za kopl-
ac in dospeli o Meersburg. Krasni
vinoogradi in sadni nasadi so me
želo zanimali. Kako skrbno je bilo
negovano vse. Želel sem, da bi
povabili vinoogradniki in sadjerefi
iz slovenskih gor, da bi se učili,
kako se ravna z vinoogradi in
sadosniriki.

Na veliki ladiji našel je naš
veliki avtobus dovolj prostora, da
je došel v slavno mesto Konstanc.
Kgodotusko je to mesto, kraj spo-
minja na slavní koncil l. 1414-1418
in na usodo Jan Husa, ki so ga tukaj
sežgali, na kar spominja še ogromen
kamen monolit, ki je skoraj zrušen
mesto. Letu 1418 opravi dan
Husove smrti na gmadi. Tu pete-
daj stala tedaj tudi ta žena, ki
je prinesla se nekaj štipe in ga vzela

v planini. Hus pa se inteno rekel:
O sanka simpličitas. Indanes
stojita karren na meji proti Švici
v Nemčiji, ki se gozda vse kraje,
ki so jih imeli Čehi sled furastae,
ki ga sem se odhustla husova
smrt. In sedaj, če se hiti duk, da
bise otresli tega furma - Čehi, slane,
če se, hus gleda žalostno navz
gustni vci, ki so sedaj žrti v vadi
so se žaljenje.

V Kraufingen smo stopili
na švicarska tla, v deželo pristo-
ti. Lepi so kraji kakor frankfeld,
Winterthur, rasni, naravnost z vsto-
grad, sordonski in svetijo, kateri
je pri nas običajna. Karne ceste
kajajo, da smo v deželi blagostanja,
ki hoče nuditi turistom naj-
višjo udobnost.

Opoldne prispemo v Zürich,
glavno mesto oz. najvišje mesto
slavne švice. Lepoto mesta ne bom
poproval, intodine obveznost
deželne razglase, o tem pose-
križga, ki sem jo dobil v ta na-
men.

V hotelu H. Kottard v bližini
Koldovora smo takoj čutili raz-
liko med Nemčijo in Italijo. Tam
je bila ved bolj pusta, teletine
se čās namo videli, tu pa je
bilo vsega obilno, da je še preostalo.
Kuhinje, to je bilo v vseh.
Ogledal sem si ga zvečer na Koldo-
vorn - vlak za vlakom je priha-
jal, odhajal, množice ljudi
so se osipale v vlake in iz vlakov.
Tu v restoraciji III razreda. Ne
zasedeno, ne govorno, veselo.

Le prehitro je minul dan v
tem kramnem mestu. 20. 7. spoldne
smo se odpeljali v duzero - Brunnen.
Bilo bi odloči, ko bi hotel poproostiti
krasno itodlnih jezer, krajev in sne-
žnih gora. Zeduzernu sam zasluži,
da bvoval tam cel dan in prome-
val zgodovno sliko na lesenem
mostu, kateri je 128. Manfka le ena.
Muzeji, vitovi, slike itd. vse to rabi čās,
da si oiaak predmet namineje og-
ledaš. A čās nam je bil le kratko
odmujen, pot do Brunnen je
še dolga.

Vozili smo se skozi zgodovinsko
prave kraje: Kösnacht - Hahle
gasse, Kateradunna so dobro znane
iz zgodovine švicarske 1. Schiller-
per - Wilhelm Tell - mi je stopel pred
oči. Videl sem tudi mesto, kjer je
mala tako tragično smrt belgijske
kraljica Astrid. Se spominjam hrustino
druge, ki je karjerno od asto, sedaj
surreženo, nekaj korakov proč boli
kamenit kraj, mesto, kjer je kraljica
zdihnila, nad cesto pa mala ka-
pelica - v njej majhen oltar in kleč-
nik poginjen z žarnostom. Žitev
neprevodno sožnje, katerikoli
vedno več.

Dospeli smo do podnožja slavnega
Atgi. Meleznica z ~~želez~~ električnim
pogonom nas je v odobnih vagonih
potegnila na oreh. Razgled sicer
ni bil najlepši, ker je pršla megla,
sendar smo gledali Herwaldstätter-
jezero v vsej lepoti, tudi Alas
nam je pokazal svoj obraz, tudi
drugi, mnogostrojni oči so se
utevili v našo radovednost.

Da ne gataj. Rdeče kraveno so
jim razgledali, od prave se ti
raj - planinski v oseh sofi lepote.
Kato je tudi razumeno, kaj
gubi pravi škar sofo domovno
in jo hoče tudi braniti do zadnjega.

Prišli smo večer v Brunnen
ob Kiervallstättu. Je pern. Miren
je ta kraj. Po večerji smo šli, da si
nalo ogledamo kraj. Prišli smo
v ucko gostilno, kjer so nam po-
stregli zotro, ki je bil popol-
noma enak našemu dolenske-
mu codku. Pravilno, da je t
vrtogradu pri Schaffhausen.
Zapeli smo nekaj narodnih
slovenskih pesni, ki so dobili
šodarfem prav ugajale. Ko so
prašali gospodinj, če je kaj pri-
stačo za Hitlerja, je odgovorila
povedala, da o njeni noči
ni večar slóati, ker so popolno-
ma druge krvi, wir sind Deutsche
von etnem ganz anderen be-
schlecht.

Kjurtaj smo se zgodaj odpeljali

in došli ob 8^u v slaono Einsiedeln,
najznamenitejšo božjo pos v
Švici, staro že čez 1000 let, katero
obiskujejo vsaki 200.000 ljudij.
Velikastna je cerkev, v njej zagra-
jen oltar z kipom D. Marije in
jezuitskim, oba črnega obraza.
Kamnit d'ltar je ustroval ni
pa niso peli. Komarji so radoved-
no gledali in občudovali milino
naše pesni. Ogledali smo si tu
di takozvani fürstenzimmer,
v katerem so podarjene slike
raznih poročnih mladcev
in papežev.

Nzdi smo morali slo-
sencrnat sem se priporočil
Božji pomoči za srečno r-
niter. Zgodila nam je pouso-
vna svatba pred oltar, vedel
sem, da tega kralja ne bom
videl več. - Dalje je droel naš
voj, oddeli smo si centos Curto
jezer in Hallersee, nastanili kri-
bih gradov, donker se nismo
ustavili v Sargans v hotelu Schöfel

bad. Skoz svetovno kopališče Ragaz
se peljemo dalje skoz mesto Chur,
od tam čez znameniti denzer-
hoidle v Tiefenkaibel. Tam pri-
denemo v lepo gorsko dolino Ober-
halbstein, pod nami šumi reka
Julia, mi pa se vpenjamo na
Julierprelaz (2281 m) kjer se
tam, od obeh strani nas obda-
jajo strške gore z očvitim sne-
gom in ledom. Na vrhu ^{prelaza} je še
starinski kamni, ob straneh
pa ogromne stene; videli smo
švicarske vojske, ki so tu rzi darali
topove in streljiva v stene, na
raonem pa stavili velike nav-
pčne skale, da bi odtrali pro-
stora za tankor in avtobuse.
Ker pa je gladka cesta, pa je bilo
ozidanih vse polno min. Švi-
carji se ne udajo, ker koder so odati
prosti, le čez njih telca naj
bi prišel sovražnik v te kraje.
Nemo se mi delalo muditi,
strogo je bilo prepovedano
tu kaj fotografirati. V kratkem
dospeli smo v svetovno znani F. kordz.

Ni pusto in ta kraj rojstvo nega
slovesa. Najima lego, da si lepše
ne moreš misliti. V skritem kotu
leži, od jurga obdan od Berninskih
planin, na katerih je večni snež
in led, v dolini pa stoji lepo
jezero, od bregovih pa stoje
krasne hiše, na katerih točkah
so hoteli; do katerih prideš z vz-
penjašo.

Letos ni bilo posebnega pro-
meta; kasti napetost zaradi blis-
ke zadrževala je turce, posebn
pa Francoze in Angleže, ki so
prilej stari najbolj prizade-
li. Pač pa smo zapazili Holančce,
ki so bili o večini števila.

Obično valjem tlozbo dra-
gocenosti, ur, prelamo, nakitov.
bafno so bleccerje, katere zmo-
rejo le bogataši.

Kgodaj zjutraj 22. 7. smo za-
pustili dion planinski raj in
se odpeljali čez Ofen-sedlo 2150 m
proti Heranu. V Münster zadušim
krafu švice smo se menjali
franke, midu zgoroten meipano

žganje nam je povprečalo želodec,
vrišče mo pri blazenca na južno
Evropo, tedaj Italijo. Bivati smo
smeli le tudy, ker smo jugoslo-
vanci, francozom in Angležem
pa je bilo potovanje o teh krajih
sploh zabranjeno. Spodnje smo
došli v dolini Moravo. Kreni
si mogel kaj, da ne bi poiskal
hotel Rafael, kjer smo lani pre-
nočevali. Hotelo se mi je tako
domače, da bi najrajši kar tam
ostal. Gurel sem prdeliko go-
voriti z ljudmi, ki so se brid-
ko pritoževali, da morajo kot
nemci zapustiti ta kraj in
se preseliti v Nemčijo.

Kako krasen si ljubki kraj,
koliko poezije je v tem lepem
kraju, ti gradovi, in razvaline,
pokrilih, bele cerkvice, krami
vrtovi in bogati vinogradi.
Ni čuda, da je pisatelj Rudolf
Kreinz toliko romanso poro-
tal temu nebeško lepemu
kraju.

Koj Belcano nas je oddilapod

proti Brinkenu, kjer smo se nekaj
časa pomudili, da smo si ogledali
cerkve škofoskega mesta. Velikost
ni s božji kranj in pričajo, da je
bil tu že v davnih časih sedaj ško-
fso.

Autobus je nas potegnil dalje,
gledali smo sotesko, kjer stoji
franzosfeste, nad njo pa
Brenner, kjer je sedaj meja
med Nemčijo in Italijo.

Skoz Brenner nas je vodila
pot po krasni, ki so mi bili že
od prej znani. Ogledali smo
dolomito, ki smo jih lazi ob-
krali. Ni trajalo dolgo in došli smo
v San Leonardo, kjer smo preno-
čeli v Park-Hotelu Sole Paradiso, ve-
dite mega gozda s prastari pla-
ninskih vrhovi.

Dne 25. 8. bila je nedelja, zato
smo opravili pobožnost v fer-
cerkvi. Kanonik Dr. Hirs je imel
mašo, modro pa so peli na
horn ob spremljevanju orgel.
Pesnje bile so slovenske, kajveč
izletniki so bili dobri pevci.

Tamožnji verniki so zavrnjeno
gledali, jo poslušali slovensko
pesjo. Tamožnji prost je prastel,
da je nekdaj dosti Slovencev
prshajalo v ta kraj, ter se pri-
poročat patronu cerkve Sv. Lau-
didu.

Kapustli smo zadnjo posta-
jo v Italiji ter stopili kavalu
na nemška tla. V prijaznem
mestu dlenzu, kjer smo laici
prosovo prenočevali, smo se
nekaj časa pomudili, nato pa
nos je vozil avtobus do Beljaka.
Obed v hotelu droner bil je bolj
slab, kakor smo gačeli z Rundu-
flet, tako smo tudi končali.
Ker na je pustila to ped, saj meso
bilo je brdo, da bi napravil iz
njega najboljše podplate.

Do znanth kraftu potovali smo
skoz kroško, obiskali še tudi
našo svetlujjo korporectoin
vojvodski prestol. O kakšni on-
ti so nas nasodajali; leta 1919
so zaradi jugoslovanske čete

se krase, a žal, umakniti so se morali. Ta ga nas Slovence roči kraj
je ostal pod Nemcem. A oblaki
se zbirajo, nad Nemčijo, preveč
naperipajo strune, in nekdo
sopotnikovo je rekel: koprav
ta še bo naša.

Podobili smo se o to rižico,
tako željo od slavnosti božje
poti in prepotovali izpod
del Korotke. Moje oči iskale
so moje domače gore, razločno
sem videl vse, kureto na
obronku teh gora, cerkve
graduov. O kako vile, moj
rojstni kraj, ne morem in
ne smem se pozabiti, saj
morete nam te tako lepih
spominov.

Doregli smo po naložbi
ovrnku čez brebnj mejo.
Brez oreh težav pristisimo
v Ljubljanjo. Med potoma
so se že prilagajali potutki,
ki so bližje tukaj doma.

Kotino ob 8 zvečer dospeli smo
v Ljubljano.

Ob desetih so ure že sprejeli mo-
hčari penati in mi modili vo-
stato odločnost, ki jo tuma Flo-
recka donna.

Končano je bilo potovanje.
Bila je dolga pot, 1756 km. A niti
najmanjšega zastopa ni bilo.
Prevozili smo višine čez 2000
najvišje 2500 na velikem Kleku
Bili so opazni kraji, a dno li-
smo srečali. Silni so bili utri,
ki smo jih doživel, krasni
spomini, na katerih se bomo
navlažali ves čas. Jmam prin-
cip, da ne zahajam na vse
leže, ker se potroši dosti de-
nara, a duševnega uživanja
pa nimam le malo ali celo
nič. Kato pa zbrani denar
zadaljše potovanje, ki Slovce
razširi obzore in ga nekako
poživi.

Feb pa vsemogočni in angelj
čekaruh pa mofo srčno zahvali,
da si nas oboaroval vsake
noč po de-ni čuvaj nas, če zopet
potujemo v daljine, lepe kraje!

1. september

Kar se je že dolgo govorilo, se
je zgodilo; zbrinkinja je vofra
med Nemčijo in Poljsko.

Ale sočasne obljube Hitlerja,
da po pridobitvi Avstrije
niti manovskih teritorijalnih
manevrov, so bile lažjstvo.

Podorgel si je Čecho, Memel,
koliko oспоравani Danzig je
na spritu naitu priključiti
svojemu tretjemu Rahu
inredaj napadelo Poljsko,
ker se mu ni slovo udala
in tyrdla vsega, kar je za-
hteval.

Fejki no dnevi, črni oblaki
se združajo na političnem
obnebu. Bog nas obvaruj
kufkega. Spominjam se
usode Napoleona, pridel
je do slave, a tudi nje ga je do-
letela usoda. Kdo leti je do-
roga ognjenikarja, veliko tvojto
žtoci - tako ne more iti naprej.

3 september

Vrtil se je kuncski sabor za slo-
venske gorice z blagoslovno svojo
zastavo. Ker je bil krassen dan,
zbrala se je precejna množica,
večinoma pa ne tako številna ka-
kor se je pričakovalo. Kasno dan
prej, v soboto došli so pozivi za
rezerviste, da odrinejo k vojakom.
Ker je izbruhnila vojna med Nem-
čji in Italijo in je stela dan nato-
lo vojno stanje med Nemčijo na
en, in Anglijo ter francijo na dru-
gi strani, polastala se je ljudstva
opremitvenost, ki se je stopnjevala
že bolj odloklaničevanje: Slo-
venskega kmeta povel, v kateri
se kaže ova trupeva postega ste-
na in s tem ova slovensko, pove-
no, ko so se skupale ne grozbe
sotonske vojske. Tega, ki je v obli prar-
dobra, tokrat ni bila na mestu. Celo
noč so zli so vojski s konji v hartbo-
na pregled, trume reprotov so
odhajale, deloma pifani iz obupa,
ker se je raznesla vest, da je razgla-
šena že mobilizacija, kar pa ni bilo.

5 septembra

Kaduzi rezervisti so odšli, kmetje
se zopet vračajo s konji, ki so bili
spoznavni za nesporobne. Štaro-
ma se je zopet vrnil prejšnji
mrt in tudi razburkanih, ner-
vnih svet je nealibet več.

Tudi bolj pa se vihanje majo za
poročila o vojnih polj. Morda Polka-
kov nam gre k sreči, ker so napram
premoči Nemcev o težkem polo-
žaju in se prora, če tudi se hrabo-
borijo, umakati. Če naprej pa
stojimo na zapadno fronto,
neki polkarski glas mi pravi, da
bodo tam Nemci doživeli poraz,
naračnost pražan repa nad
poročili, Nemcev v radifju o osem
tem, kar se godi na Poljskem.
Tudi se vodi vsa brezobzirnost, sho-
lost ter pretiravanje. Poročila
družnih inženirskih radifju povedo,
kakšno je razpoloženje napram
odloži Nemcev; iz vsega se pozame
nakopčeno ogorčenje. Bilo bo se-
daj do tzbinka, kakšen bo konec, pri-
čakujejo vsi z napetostjo.

28 september

Kalotna poročila prihajajo iz
Poljske. Mičerna je vojaka, le posa-
mizni oddelki se še držijo, posetno
v Vartavi. Na lažjo postao tli one,
ki so trdili, da poljska vojska ni
ne velja. Teda, če se je Hitler zvezal
z Rusom, da napade ubogo Poljsko
tymične - od zardaj. Delila sta
si Poljsko, nacifonalizmu z bolšo
otzonom. Kar poprimiti ne morem,
da je to bilo mogoče. Koliko krsta
je spual Hitler zoper bolšo otzom, a
sedaj se je združilo tem sovražni-
kam vse kulture, samo, da postane
vladar čez nove Krape. Vedno bolj je
napet položaj. - dnupe so ozromi
jeni - veliko jih je poklicanih k vo-
jakom, ni kolo ne ve, kaj bo. Prave
ga veselja ni, trpatev se bliža, ve-
seli praznik otirogradnita, a
ni občutiti pravega veselja. Ne
je neka poa utrom težkih
skrbij. O, da bi pridila zopet doba
miru. da se oddahne tpeče
gudstoo in žoi v miru. To da
nemogoči Bog!

24 september

Usodni dan v mojem življenju.
ložil sem prošnjo za upokožitev.
minulo je 35 let, 8 mesecev, 18 dni.
kar sem nastopil službo. Skoraj
ne vem, kako so minula ta leta.
O kako so bila lepa od leta 1904 do
1914. Potem pa groza svetovne voj-
ne in posledice skozi 20 let, dokler
ni zopet začel kroasiti ples. Vsem
potožanju stopam v pokoj, še ne
vem, kdaj bo večna prošnja in
ali bom užival zadnje čas žto-
ljenja v miru. Brez sem tmel
v službi, dosegel sem vse, kar sem
želel, tudi drugacije je minelo
plavalna moška žtolenja
barva! Bahvalim se ti tsemu-
govni, da si me varoval, pro-
sim te, varuj me in moje druž-
vo še tisti čas, ki je nam namen-
jen na tem svetu. Oboaruj nas gro-
ze vojne, ki je porušila že toliko
gorja in uničila toliko vrč.

12. oktober

V dabi od 9 - 11. oktobra opravili
suo trgatov pri deloma jarmu,
deloma oblačnem obsefu.
Nabralo a se je 233 krent, otna je
bilo 3866 l. moš tehtal je 18-20.
Razpeloženja za čara trgatov
ni bilo tistega kakor v drugih
letih, kafti vojna med Nemci
na eni strani in francoski ter
angleži na drugi strani in celo
napeto razmerje v Evropi opli-
va na ljudstvo, ker je negotovo,
kaj vse more priti.

Boj da, da bi se državniki
sporazumeli, ker grozno bi bilo
opustošenje in koliko verveče
bi prišlo na prebivalce vseh pri-
padnih držav.

30. oktober

koorise, da bodo morali vsi prebivalci
v Trgovladi, kiso nemški državljani
ali nemške narodnosti, zapustiti nato
kraljestvo in se preseliti v Nemčijo.
Proj predizni reogati se sedaj prar
nimni in dokazujejo, da so slovenskega
porekla. Se vidi, kako so slovensko
narodništvo za Hitlerja.

25. december

Dobro je vedeti, da je Vekoslav from
bivši upravitelj osnovne šole v Sp.
Kungoti dne 21. 12. 1939 nagloma
umrl zaradi vol srčne Kapi. Bil je
ljub tovariš, kosmo bili v letu
1909 in 1910 skupaj s Lu. demartu.
Vsele narave, dober povec in šaltu
se je dobi priporogel, da smo
prešli k sanci v Lu demartu
prav vsele me (asokultant Filler,
dasi in kontrolor Vedlak, from,
D. dorec in moja malenkost) Ko-
majmo leto upokofen, v najlepši
dobi moral se je ločiti od drage
družine in starih prijateljev.
Ohranimo mu blag spomin.

Obiskal me je M. S. in kazal
razglednice Pohorja ter tožil, da
je žaloval malo razumevanja
v stanovskih krogih za to tako
nagorno slabo zelenega Pohorja.
Bil je bistroman, znanstveno v
zadevah ponka mladine.

Vse je prepisal, ko me je obiskal
v Ljubljano, zdaj je utihnil za
vedno. Počivaj mirno, dragi from!

je bilo izvozeno iz ljutomerskega, mariborskega in ptujskega okraja. V 11 mesecih je bilo letos izvozenega skupno 1.453.944 litrov vina, približno četrtno, kolikor ga popijejo Ljubljanci na leto. Večino vina torej popijemo sami. Največ vina izvozimo v Nemčijo, letos smo ga v enajstih mescih 1.427.256 litrov, na Češko in Moravsko 20.874 litrov, na Nizozemsko 891 in na Poljsko 4922 litrov.

— Naše cementne tovarne bodo povsem ustavile obratovanje. Naše cementne tovarne preživljajo hudo krizo, kar je treba pripisovati omejitvi izvoza cementa zaradi evropske vojne in ker je zadnje čase tudi domača poraba manjša. Pred tednom je povsem ustavila obratovanje velika cementna tovarna »Split« na Majdanu in odpuštila okrog 700 delavcev. Tovarna ima prenapolnjena skladišča in silose s cementom. V podobnem položaju so tudi druge tovarne cementa. Tovarna »Dalmatia« v Kaštelu Sućurcu in »Adria Portland« v Sv. Kaji imata v zalogi okrog 4000 vagonov cementa, kolikor ga je dovolj za domačo porabo in dosedanje količine izvoza pol leta. Tudi v teh tovarnah so začeli odpuščati delavce. Če se ne bo poizvel izvoz, bosta tudi te dve tovarni morali vsaj začasno povsem ustaviti obratovanje.

— Osebna vest. V četrtek je napravil dolgoletni kulturni delavec, član pevskega društva »Savez« v Ljubljani, g. Franjo Pavlica, izpit za strojnega mojstra. K uspehu iskreno čestitamo!

— Razširjenje pokojniškega zavarovanja na dentiste in strojnike. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal uredbo o razširjenju pokojniškega zavarovanja na zobotehniške in strojnike s strojniškim izpitom. To zavarovanje stopi v veljavo 1. februarja 1940.

— Pomanjkanje premoga v pomorskem prometu. Zaradi pomanjkanja premoga je že tri dni ustavljen promet na potniških progah Split—Omiš, Split—Kaštela—Trogir in Split—Makarska. Tudi na progi Split—Mežakovič potniški parniki ne vozijo.

— V domu na Krivavcu ma Slovensko planinsko društvo letos stalno smučarsko šolo pod vodstvom smučkega učitelja Jugoslovensko zimskega športnega saveza g. Roberta Kumpa, ki je znan smučar pedagog in pisatelj. Krivavec ima visok levo 1700 m nad morjem in je poleg Velike Planine Ljubljani najbližja planinska postojanka, ki je oskrbovana tudi pozimi. V lepih nočeh se vidi s Krivavca, kako v daljavi migljajo številne luči ljubljanskega mesta. Iz Kamnika traja pristop 5 ur, iz Cerklje kamor vozi avtobus Žužka za člane SPD po znižani ceni, pa le 3 ure. Krivavec si je v zadnjih letih pridobil sloves s svojimi odličnimi smučašči, ki segajo od Velikega Zvoha do Kriške planine in Jezercja. Na teh smučarskih terenih je nujno potrebno, da se vzdržuje stalna smučarska šola; prošnji številnih planincev smučarjev je Slovenska planinsko društvo letos ustreglo tako, da imajo dovolj prilike, da se pod spretnim vodstvom smučkega učitelja Kumpa spoznajo z alpsko smučsko tehniko. Prijave za stalno smučarsko šolo sprejema p.s.arna SPD v Ljubljani ali uprava Doma SPD na Krivavcu p. Cerklje. Snežne razmere so ugodne, snega je okrog 70 cm, pršilo.

— Sprememba naziva pošte Redica v Savinjski dolini. Dne 1. jan. 1940 prične poslovati pošta Redica v Savinjski dolini pod novim nazivom Redica ob Savinji.

— Radijske naročnike ponovno opozarjamo, da se naroče na tednik za radio, gledališče in film »Naš val«, ki je najboljša slovenska radijska revija, prinaša pa sporede vseh važnejših evropskih radijskih oddajnih postaj, poleg tega pa poseben izvešček najboljših oddaj za tekoči teden. Najnovejša številka, ki velja za prvi noveletni teden, je izšla v povečanem obsegu s posebno zanimivo vsebino in skrbno izbranimi ilustracijami. Zahtevajte še danes na ogled brezplačno številko, ki vam jo bo uprava takoj poslala. Mesečna naročnina na »Naš val« stane smo 10 din. Ker je za vse radijske naročnike najboljši vodnik po radiskem svetu, poleg tega pa je tudi skrbno urejevan zabaven tednik, bo odločitev prav lanka: upravi boste sporočili da se naročate na »Naš val«.

Uprava je v Ljubljani, Knafjeva ulica 5.

— Vreme. Vremenska napoved pravi da gasilec in vzoren tovariš. Pomagal je pri 60 požarih. Ponosrečil se ni nikdar. Prav

lavska družina Beštianek. Mati Draga in oče Mijo sta zaposlena ves dan. Petletno hčerko Štefco in dveletnega sinčka Tomico sta puščala doma sama. Otrocička sta bila prepuščena dobrim sosedom. Mat je vsak dan zabičala Štefci, naj pazi na bratca. Včeraj zjutraj je zakurila v štedilniku da bi otroka ne zeblo. Otrocička sta še spala. Mati svede ni slutila, da je ne bo več videla živih. V tesni sobici se je razvil ogljikov oksid, v katerem sta se nesrečna otrocička zadušila. Okrog desetih je prišla sosedja pogledat kaj je z njima. Odprla je vrata in našla otrocička mrtva. Lahko si mislimo grozo očeta in matere ko sta se vrnila domov.

— Zanimiv primer. Med božičnimi prazniki je rodila 38letna Terezija Krapec iz Strahominca blizu Čakovca trojčke, dva dečka in deklico. Vsi trije otroci so zdravi. Lani je rodila Krapeva dvojčke, ki sta ostala živa že prej je imela dva otroka in tako jih ima zdaj sedem. Zanimivo je da je bila tudi sama rojena kot dvojčica.

— V obrambi matere ustrelil očeta. Težka rodbinska tragedija se je odigrala danes teden v družini brodarja Gjura Pavlica v Setušu pri Sisku. Pavlic je bil znan kot nasilen mož in doma so se ga zelo bali. V petek je ves zaslužek pognal in se vrnil domov pijan, tako da ni vedel kje je. Doma je jel zmerjati ženo in jo suvati. Žena je jela klicati na pomoč. Ta čas se je vrnil domov Pavlicev sin Josko Skočič, je v sosedno sobo, pograbil puško in ustrelil očeta, da se je mrtev zgrudil. Sin se je sam javil orožnikom.

Iz Ljubljane

—lj Ribji trg. Mraz zelo vpliva na ribji trg zato je bilo danes malo blaga. Vendar ni bilo bistvenih sprememb v cenah. Med morskimi ribami so prodajali sardelce in grlice po 16 din kilogram, skuše po 20 in cipije in tune po 24 din. Med rečnimi ribami je bilo naprodaj nekaj šuk po 24, krapov po 18 in postevi po 40 din kilogram.

—lj Trgovine v nedeljo dne 31. t. m. bodo v Ljubljani izvršili živilske stroške, zaprte Zdrženje trgovcev. 654—p

—lj Na Barju še hujski mraz kakor v mestu. Z Barja nam poročajo, da imajo še hujski mraz kakor v mestu. Davi je na Barju kazal termometer 20 stopinj v hišah, zlasti v Črni vasi, v Lipah in na Ilovici ter Hauptmanci kurijo sicer kakor za stavo, vendar stanovanj ne morejo ogreti. Hiše so tam na planem, zato je mraz tam občutnejši. Zaradi mraza ne trpe samo ljudje, marveč še posebno živina v premalo zavarovanih hlevih.

—lj Najmanj občuti mraz mladina. Pogoltni bregovih v okolici je navzlic mrazu veselje doma. Že v šiski pod gozdom je »na terenu« polno sankočev in mladih smučarjev, ravno tako ali pa še več v Brdu nad Videm, kjer kar mrgoli mladih smučarjev. Največ prihajajo vadit v Dolnice pod Prevalom, kjer je dolg, odprt breg, ki se iz doline spet vzhodi v nasprotni brežič in kjer je za mlade smučarje najidealnejše malo vezhalšče v najbližji okolici. Tudi na velikih in manjših »baterijah« okrog Dravlj mrgoli mladih športnikov drsalcev. Tam so se pa že pojavili sekači ledu, ki ga vozijo v zalogo v unionsko pivovarno.

NA SILVESTROVO VSI K

»ŠESTICI«!

DAMACA ZABAVA — GODBA — PLES

—lj Silvestrovanje v Sokolskem domu na Taboru je že cel Ljubljani priljubljeno. Pester program, ki je prav gotovo vsako leto drugačen, nudi vsakemu obiskovalcu toliko zabave in užtka, da dočaka vsak obiskovalec v dobri volji prihod novega leta. Da bo tudi letos tako, bo vsakdo pritrldil že v novem letu. Vse priprave za to so že dokončane. 655—n

—lj Vsi, ki so ali hočejo biti dobre volje na Silvestrovo k Mikliču, »Ljub. zvonec« in restavrtar bosta skrbela za neprislusno prijetno razvedrilo in potrebno solidno »podporo«. 656—n

—lj Učitelj, nabavno. Nujstvo, vselej narški gasilski družini pa bo trajno živel spomin gasilskega nestorja Antona Muhiča.

Slavku Fromu v spomin

Bil je v najboljšem pomenu besede obmejni nacionalni vzgojitelj, buditelj in učitelj

Sv. Marjeta ob Pesnici, 26. decembra

Saj vendar ni res, naš Slavko, naš »večno mladi« From, da je preminil! Še te dni smo ga srečavali vedrega, veselega »mladeniča« — upokojenca! Kakor bi se zaklela koščena roka hladne Morane, trga zadnje tedne žrtev za žrtvijo baš iz učiteljskih vrst, kakor da hoče ob koncu leta 1939 kositi v prvi vrsti med najgiblnejšimi, najzaslužnejšimi obmejnimi nacionalnimi in prosvetnimi borci!

Tako smo se v decembru poslovili od učiteljice Burnikove, učitelja Franja Cvetka in šol. upravitelja Mirka Kosja že 23. decembra smo pa stali ob svežem grobu komaj 55 let starega Slavka Froma, upokojenega šolskega upravitelja — nazadnje pri Spod. Sv. Kungoti.

Blagi pokojnik je bil obmejni rojak iz št. Ilja v Slov. goricah, kjer mu je letos umrl 80. let stari oče. Odločil se je naš Slavko za najtežji, vendar po svojem visokem zvanju najlepši, t. j. učiteljski poklic. Po maturi l. 1904 na mariborskem drž. moškem učiteljskem mu je bilo odkazano prvo službeno mesto na solčni Kapeli pri Ljutomeru, kar je pač polno ustrezalo njegovemu solčno vedremu in toplemu temperamentu. Ondi je globoko vzljubil širno ljutomersko polje in grčevje in se prav čustveno »poprlekile« s tamšnjimi rodni in življenjem, saj mi je večkrat dejal, da ga je baš ta priška injekcija dvignila k živahnemu nastopanju v delu in sploh v družbi. Nato je služboval pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in mimogrede kot suplent v bližnjem Sv. Juriju.

Dne 1. maja l. 1919 pa je nastopil službo šolskega upravitelja pri Spod. Sv. Kungoti blizu Maribora, kjer je s svojo ženko učiteljico razvil vsestransko uspešno in bogato društveno življenje in delovanje. Tako rekoč lastnoročno je izdelal lep igralni oder, pripravil številne poučne, zabavne, vzgojne, človekoljubne, vedno pa izrazito nacionalno podčrtane priredbe, pri katerih je povrh nastopal sam s svojo odlično sodelujočo ženko Elizbo in s svojimi otroci. Bil je pač v najboljšem pomenu besede: obmejni nacionalni vzgojitelj, buditelj in učitelj! Neustrašen Sokol od mladih let, požrtvovalen Ciril-metodar ob vseh prilikah, izurjen kmetijski strokovnjak, svetovalec in pomočnik sovaščanom vedno — celo zdaj med svojim bivanjem v Mariboru itd.

Kot učitelj je slovel že izza predvojne dobe kot zelo praktičen pedagoško didaktično zelo verziran vzgojitelj, osobito še elementarni učitelj. Našemu solstvu so zlasti njegove stavnice in druga učila, ki jih je ustvarila njegova iznajdljivost in ročna spretnost, bila in so še priznan doprinos učnim nazorilom. Res je pri tem doživel tudi številna razočaranja, zašel celo v gmothe težave, toda — kakor nikjer in nikoli, tudi tukaj ni iskal sebe, ne obogatitve, ne časti, vse mu je narekoval tradicionalni učiteljski idealizem! V snalih slovenskega in jugoslovenskega solstva bo pravica in zgodovina morala tudi njemu priznati dostojen prostorček!

Že pred vojno je bil član Slovenske učiteljske zveze, vso dobo po vojni pa discipliniran, odločno delaven in borben član Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Njegove odlike so bile: iskreno stanovsko tovarštvo, brezkompromisen značaj v besedah in dejanjih, v dobrih in težkih časih ter dosledna zvestoba v prijateljstvu, katero je sveto držal do vsakogar, s komur se je sprijateljil. Vzljubiti ga je pač moral vsakdo, saj je iz njega žarela sama veselost in iskrenost, saj je rad zapel, zavrnil in z govori zabaval cele družbe.

Slutil je, ko mi je potožil, da so se tovariši njegovega letnika zredili že na četvorico, da je morda zdaj vrsta na njem. Slutil je, ko je v četrtek 21. t. m. še enkrat — zadnjič — pohitel s svojo družbo in družbo na svojo Pesnico, k svojemu najdražjemu prijatelju Kerenčiču — tako re-

koč po slovo! V soboto 23. t. m. popoldne pa se je na pobožnem pokopališču zgrnila številna množica pogrebcev, ki so našega Slavka spremlili v zadnje domovanje. Pevci »Jadran-Nancosa« so mu zapeli zadnje žalostinke, v slovo mu je govoril predsednik sreskega učiteljskega društva Maribor levi breg g. Vanda Mirko, Svoj govor je zaključil z besedami:

Dragi Slavko! Pred najdaljšo decembrsko nočjo si nam odšel v najdaljšo, večno noč! Svoji blagi ženki, katero si zadnji čas tako lepo obiskoval in tolažil v mariborski bolnici in jo — kar je bila ena tvojih zadnjih velikih želja, hotel imeti premeščeno k sebi in svoji deci v Maribor, svojim trem otrokom, s katerimi vseni vsi globoko sočustvujemo, pa si zdaj priredil kar grozno tužno božično noč!

Zbogom, Slavko! Še te vidim, kako mladosten, svež, naravnost lep si ležal na mrtvaškem odru! Ta mladostnost, svežost in lepota so pravi odsev tvoje plemenite duše, kateri s to mladostnostjo, svežostjo in lepoto bodi vsemogočni prizanesljiv sodnik in dober plačnik! Slavko, zbogom!

V. M.

Antonmu Muhiču v spomin

Sv. Lenart v Slov. goricah, 3. jan.

»Jutro« je že poročalo o smrti 84letnega Antona Muhiča, posestnika v Sv. Lenartu v Slov. goricah, najstarejšega slovenskega gasilca. Pokojnik je zmerom rad pripovedoval o svojem udejstvovanju pri domači gasilski četi, ki sega 65 let nazaj. Po vsej Sloveniji je bilo gasilstvo že zdavnaj pred nastopom našega stoletja v živem razmahu. Naši dedje so v gasilskih društvih s



sposebnim čutom gojili slovensko tovarštvo. Nemška povelja med našimi očanci niso bila kdo ve kaj priljubljena in večkrat so jih krojili po svoje da so postala včasih kar smešna. Seveda je bilo vsako tako početje zelo nevarno in nemški poveljniki so poskrbeli, da so bili nezadovoljnejši takoj izključeni. Pokojni Muhič je bil znan po vseh Slovenskih goricah kot požrtvovalen gasilec, vzoren tovariš in umen sadjar. Leta 1874. je bila ustanovljena gasilska četa pri Sv. Lenartu in od takrat je bil njen član. Sodeloval je pri gašenju kakšnih 60 požarov. Ponesrečil se ni nikdar. Za svoje dolgoletno delovanje je bil odlikovan s kolajno sv. Save V. reda. Njegovi rodbniki naše iskreno sožalje!

nje velikih tovorov. Ti orjaki med velikani imajo motorje po 150 HP in po dve zadnji osi, vsaka po štiri kolesa, tako da se pritisk enakomerno razdeli.

To pa še niso največji tovarni avtomobili. Ameriške tovarne izdelujejo tudi tovarne avtomobile za 18 kubičnih metrov, v posebne namene je bil izdelan celo tovarni avto, ki je pravi orjak med velikani, saj ima 33 kubičnih metrov. Motor tega orjaškega tovarnega avtomobila ima 180 HP in avto vozi na 18 kolesih, nameščenih na eni sprednji in dveh zadnjih oseh. Vsaka os ima torej štiri kolesa. Seveda mora imeti tako velik avto tudi vse avtomatične priprave, da potrebuje samo šoferja.

Najstarejši slovenski gasilec umrl

Ob smrti 84 letnega Antona Muhiča iz Sv. Lenarta v Slov. goricah

Maribor, 1. januarja
Slovenjegeričani se lahko ponašajo, da so imeli v svojem krogu v osebi 84letnega posestnika Antona Muhiča, ki je umrl pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, najstarejšega slovenskega gasilca. 65 let je sodeloval v gasilstvu. Pokojnik je bil znan po vseh Slovenskih goricah kot požrtvovalen gasilec in vzoren tovariš. Pomagal je pri 60 požarih. Ponosrečil se ni nikdar. Prav

rad je pripovedoval o sedemkratnem požaru pri gostilničarju Lešniku v Radehovi. Za svoje zasluge na gasilskem in človekoljubnem polju je bil odlikovan z redom sv. Save III. stopnje.

Smrt našega gasilskega nestorja je zbudila v obmejnih gasilskih krogih toplo sočutje s pokojnikovimi svojci. V svetolenarški gasilski družini pa bo trajno živel spomin gasilskega nestorja Antona Muhiča.

1940

1. januar

Minula je silvestrova noč, nastopilo je novo leto. Nočno žetanje je bilo je zelo živahno, ljudje so se seljavali do belega dne. Vse je bilo nekako pod pritiskom vojne - bodimo veseli, saj mogoče v kratkem pride vojna burra. Novoletno govorilo je pa pri svatnem tje nelo o besede: Da bi bilo resno in mirno novo leto. Bog daj, da bise se želje uresničile.

3. januar

Na novega leta dan pokopali so 84 letnega Jurčič Bentona. Slovenci narod objaotlje dopts, ki ga zaradi pamtivosti pritožim. Vicer velpa de mortuis nil nisi bene dic, ondar sem zgodovinar in moram povedati, da rajni, to pa vled opliva nemške doctidpe, ni bil slovenskega mlajpe.

Ko je bil leta 1895 ljubljanski potres, je izrazil: je pravi, da se te biničarje prebese. Tako mi je pravi potresni muršak faroz.

V razumevanje Dr. Kraigertovega Kontrolor Slovaca omenim, da je bil ravnatelj vse kuhinje Karla, ki je priselitoah leta 1911 igral vlogo kot volilec v prvem razredu na važi, ki je bil kazufo, a sedanjim nemško-avstrijski režimu je imel gluhonihsa. Tako Slovenci priteh obitnikih volitvah niso prodrli. Nemni so zmagali, a tudi zadnje krat-proras je zmagali po medel. Da jeseve ravnatelj kuhinje Anton glasoval z nemško stranko, je jano. Če tedaj doptenih potih, da je imel najstarejši "slovenski" gostlec, tako se more potihiti, da je papir potihel. Trkovni škral je tudi povzročal odlikovanje reda. Sove od pete na tretjo vrsto.

Toliko sporočim, da mi oves, kar časniki obelodanijo.

25. januar

Pomemben dan mojega žtolfenja. Dne 6.1.1939 dopolnil sem 35 službenih let, dne 24.9.1939 vložil sem prošnjo za upokojitven, z najvišjim ukazom z dne 23.12.1939 bil sem upokojen in razrešen turodnega poslovanja s ptekom 31. januarja 1940. Minilo je sedaj 36 let 25 dni, kar sem bil v službi. Dolga doba, ve kakor polovica mojega žtolfenja. Kaj sem vse doživel, je popisano v teh grozkih. Bil sem pripravljen na to, da odločim za goro s moje žtolfenja ne je trenutno izmenadila. Katremu novo žtolfenje - žtolfenje upokojenca. A z mojim srečnim gledanjem na kaj na celo dobo. Stojl sem, kar mi je velevala dolžnost. Ne morem si vstati kaj nepravičnega, vedoma nisem storil kaj, kar bi mi mogla vstati vest. Pri tem mi je bil vedno blagor ljudstva, vsekakor se pridel, bal se brenu, ki se pravice in ničem ga hotel varati.

Vsakomur pomagati, kolikor
je bilo v mojih močeh, to je bila
moja skrb, nikdar komu delati
krovdre. Raje sam trpeti, kakor
dreti za ovest, da sem storil
komu nekaj, kar rani njegovo pravo-
ničnost.

28. januar

Od predsedništva okrajnega
sodišča v Mariboru sprejel sem
dekret z dne 24. 1. 1940 Lu ²²⁴/_{12/39-4}
z vsebino:

Ob razpisu aktivnega službo-
vanja kot stareštna okrajnega
sodišča pri dr. Ljudeku v slovenskih
gorah vam izrekam za vaše dolgo-
letno nemorno, usiljeno
opornost in marljivo službovanje
ter vestno in skrbno vodstvo so-
dišča v izmenne pravosodne upra-
ve vaše popolno priznanje in
najiskrenejšo zahvalo.

Predsednik:

Kudnik

31 januar

Prilic je dan slovesa od mosth
namestičev in uradnih poslov.

Ob pol drunajstih so se zbrali v
mosti strani pod vodstvom sod-
nika Ačiča Hakca, ki je v sosestvi
nagovornu poudarjal, da sem bil
vsem didez predstojnik, kakor če
in dan ne skranijo vti v najboljšem
spominu z željo, da bi še dolgo u-
žival psluženi pokoj.

Impersem se zahvalil za
pričela vrnili poslovilnih
besed, kakor sem jih navedel
v sodni kroniki.

Namestičenci so mi podarili
sporniško knjigo zupski vseh
namestičev, od katerih je po-
seben garanci in arhivalen
upis dnevničarja zavarstva
Sprogar Edvarda, ki v sosestvi
sergi z zadržani črkami izrazi
naslov moje povesti: Črni križ
pri trnastovcu.

Sež podarili so mi tudi knjigo:
Pisne trpljenja korpodnega
spodpisi vseh namestičev.

Se ženo mi je bilo slovo, saj po 31
in pol leta zapustiti prostore, v ka-
terih sem posloval v pridetnik, a
tudi tožkih dnevih, mi ravno lahko
bili so mi moj drugi dom, cilj
mojega poklica in štuljenja.

Veselilo me je, ko sem videl nota
nost in ljubezan mosth namesčen-
cev, nikomur mislil, da sem jim res
tako ljub.

Tako sem se poslovil, upam,
da se novi položaj užitni in
najdem razvedrilo ga to, kar mi
sedaj manjka - vankdarja pos-
na sedrivo.

7 februar

Zasluženno visoko odlikovanje. Kralj je od-
likoval z redom sv. Save III. stopnje g. dr.
Ožbalt Havniga, upokojenega starešino okr.
sodišča pri št. Lenartu v Slov. goricah. K
zaslužnemu odlikovanju naše častitke!

Slovenski gospodar, 6. 2. 1940 št. 6.

8 februar

V Marsohnem domu inobitno dru-
žabni - poslovilni večer sedrih
namesčencev. bilo je preročno. ta
večer odane mi krajnem spo-
minu.

Odhod priljubljenega sodnika v pokoj



Z 31. januarjem 1940 je bil razrešen funkcije sodnega starešine zaradi upokojitve dr. Ilanig Ožbolt. S tem se je poslovil od sodišča pri Sv. Lenartu v Slov. gor. mož reda, dela in pravičnosti.

Rodil se je dr. Ilanig Ožbolt dne 26. julija 1876 v Podkraju v župniji Reberca, s. okraj Zelezna Kapla na Kor., kot kmetijski sin. Dne 6. jan. 1904 je stopil v sodno prak-

so in nato služboval par let na Koroškem v raznih krajih, dne 9. junija 1908 je pa nastopil mesto adjunkta pri Sv. Lenartu v Slov. gor., kjer je dne 29. julija 1917 postal okrajni sodnik, dne 15. septembra 1918 pa bil imenovan za deželno sodnega svetnika pri okrožnem sodišču v Mariboru, katerega mesta pa na svojo prošnjo ni nastopil. Dne 27. novembra 1920 je bil imenovan za sodnega starešino pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Pri tem sodišču je nato služboval do svoje upokojitve, torej skoro 32 let. V tem času si je pridobil v celem okraju in pri svojih predstojnikih splošen ugled in spoštovanje. Ni ga kraja in skoro ne hiše v okraju, ki je ne bi bil v teku svojega službovanja obiskal, ni ga pa menda tudi človeka v okraju, ki bi ga ne poznal. V službi se je izkazoval vedno za dobrega jurista in pravičnega sodnika, do katerega se je vsakdo lahko zatekel in na katerega se je tudi vsakdo z zaupanjem zanašal. To so čutili ob njegovem slovesu iz aktivne državne službe župani sodnega okraja Sv. Lenart kot tolmači ljudskega mnjenja, ko so se s posebno spomenico hvaležno poslovili od njega, v njej pa poudarjali, da je bil prebivalstvu v teku svojega dolgega in plodonosnega delovanja kot predstojnik sodišča nedoletnim otrokom nadvse skrben oče, tako da za njihovo usodo ni skrbel le mrtvi zakon, marveč v veliki meri njegovo zlato srce. Bdel je strogo in preudarno nad delovanjem varuhov, ali ti zvesto in vestno opravljajo odgovorno in častno nalogo. Gledal ni ne na levo, ne desno, marveč nepristransko izpolnjeval uradne dolžnosti, njegovo dobro srce in njegov razum pa sta vzajemno vzela marsikateremu paragrafu ostrino, kar ni čuda, saj je bil naše gore list z drevesa tam izza »Gospesvete«. Njegova na zunaj stroga in minka uradna soba je postala po njegovi zaslugi posvetovalnica in učilnica za vsakogar, ki je hotel sebi in bližnjemu dobro.

Dr. Ilanig Ožbolt, ki je bil za svoje delovanje z najvišjega mesta odlikovan z redom jugoslovanske krone IV. razr. in sv. Save III. st., se je pa tudi pridno udeleževal kot zgodovinar in ljudski pisatelj kulturno. Dokler je obstojalo glasilo koroških Slovencev »Mira«, je objavljial v tem listu poleg raznih dopisov tudi podlistke šaljive vsebine. Dopisoval je tudi v druge slovenske liste, predvsem v »Slovenca«. Tozadevni spisi so zbrani v dveh zasebnih knjigah pod imenom »Solčni dnevi«. Kot zgodovinar je raziskoval krajevno zgodovino in spisal obširno zgodovino rojstnega kraja Reberca in grajske Hrustovec pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Za okrajno sodišče pri Sv. Lenartu pa je spisal obširno kroniko in jo posvetil sodni knjižnici.

Gospodu dr. Ilanigu Ožboltu, ki je od vseh slovenskih sodnikov pač najdeli služil na enem in istem mestu, želimo, da bi svoj zasluženi pokoj užival zdrav še dolga leta.

Slovenec, 10. 2. 1940. št.

12. februar

Huda je zima, ko že od leta 1929
nibilo takšne. A bo tudi snega, kaj-
vidavce so se že pojavili 4 škori
na drehu sredi dvoriča, ki niso
peli, ker hudi mraz pritiska, a
že so si ogledali stare hišice, zma-
merje, da hočejo ostati. Sedaj pa
ko sem upokojenec, moram la-
koj popraviti njihova stanovanja,
da jim nudim vsa odobnost,
ker ljudje so povsi in delajo nam
kraten čas.

14. februar

Kupanska greza ni je pod
vodstvom bivšega narodnega
podanec Spindler Jožefa ter gerenta
skrajne krivilnice hrušak fa-
neza poklonila spomenu z dne
2 februarja 1940, katero tukaj
priklapiam.

Vaše blagorodje, gospod starešina !

Na svoji seji zbrani župani okraja Sv. Lenart v Slov.gor. čutijo kot predstavniki in zastopniki prebivalstva tega okraja prijetno in častno dolžnost, da se Vam ob odhodu iz aktivnega službovanja zahvalijo za vso naklonjenost, katero ste našemu prebivalstvu izkazovali tekom dolgega, odgovornega in plodonosnega delovanja kot predstojnik našega sodišča.

Nedoletnim otrokom ste bili kakor nadvse skrben oče velike družine : ne le mrtvi zakon, temveč v veliki meri zlato srce je skrbelo za kolikor mogoče boljšo usodo nezakonskih otrok, pri zapuščinskih cenitvah in razpravah ste vedno težili za tem, da so otroci po rajnem očetu ali materi prejeli pravičen delež, upoštevajoč pri tem položaj prevzemnika, ki mu je bila dana možnost ohraniti domačije mlademu rodu.

Bdeli ste strogo in prevdarno nad delovanjem varuhov, da-li oni zvesto in vestno izvršujejo odgovorno in častno nalogo.

Niste gledali ne na levo, ne na desno, nepristransko ste izpolnjevali uradne dolžnosti, Vaše dobro srce in Vaš razum sta vzajmeno vzela marsikateremu paragrafu ostrino - ni čuda, vsaj ste naše gore list, list z drevesa - tam izza " Gospesvete " .

Na zunanjo stroga in mrka uradna soba je bila po Vaši zaslugi posvetovalnicavalnicain učilnica za vsakega, ki je hotel poslušati Vaše dobre nauke, posebno še, ako jih je plodonosno uporabil.

Za vse to, kar še čuti naše srce, ni več besed, le beseda "hvala " kraljuje nad vsem neizrečenim.

Velespoštovani gospod starešina, ljudstvo Vam ne more vseh dobrot poplačati drugače, kot z gorečo prošnjo do Vsemogočnega, da Vas ohrani še mnogo let zdravega in veselega med nami, kjer ste našli drugo domovino, ko so kraji, kjer Vam je tekla zibelka, pod tujim mečem.

Ves okraj se Vam klanja v hvaležnosti !

Sv. Lenart v Slov.gor., dne 2. februarja 1940 .

OKRAJNA ŽUPANSKA ZVEZA

Jozef Ljudevit
Jurij Horroccy
Jurij
Gregor Ljudevit

Josip Ljudevit
b. nos. poslanec

Vel. Klemenčič
Anton Družina
Anton Družina



*Sedaj je skrajni čas,
da vzamete Aspirin-tablete.*

**Proti prehladu, revmatizmu in
bolečinam**

Aspirin tablete

pristno samo v originalnih oмотih.

«Odobreno od Ministarstva Socialne politike
i narodnog zdravlja .S. Br. 8104 od
16. 5. 1932.

trdi, prijaviti sodišču. Orožniški narednik g. Lončar iz Podlehnik je Fiderška v mestu izsledil, ga aretiral in privedel v ptujske sodne zapore. Fideršek je zločin priznal in izjavil, da je Perneka udaril le z neko palico. Ubijalec napravlja vtisk abnormalnega človeka.

Pokojni Pernek zapušča ženo in 5 nepreskrbljenih otrok. Truplo pokojnega je bilo preneseno v mrtvašnico k Sv. Trojici v Halozah, kjer se je naslednjega dne sestala sodna komisija. Pri raztelesenju je sodna komisija ugotovila, da je imel Pernek razen velike rane na glavi tudi druge telesne poškodbe in zlasti hude notranje

Domac

• **Pravniški kongres v Dubrovniku.** Kongres se otvori v petek 7. oktobra ob 10. dopoldne. Udeleženci iz dravske banovine se odpeljejo iz Ljubljane, odnosno iz Maribora v sredo 5. oktobra z opoldanskimi vlaki preko Zagreba ali preko Karlovca. Natančnejši odhod se bo pravočasno naznanil. Iz Zagreba se odpeljejo nato z brzim vozom ob 21.15 in dospejo v Split v četrtek 6. oktobra ob 7.35. Parnik Dubrovačke plovidbe »Kralj Aleksander« bo vozil posebej za udeležence kongresa ob 8.40 (prihod v Dubrovnik ob 17.45). Kongres sam bo v petek in soboto, a v nedeljo 9. oktobra se namerava prirediti skupen izlet vseh udeležencev v Kotor, ki pa ne bo obvezen. Železniška uprava je dovolila 75-odstotni popust, Jadranska in Dubrovačka plovidba pa 50 odstotni popust. Parnik iz Splita v Dubrovnik stane: cela karta II. razreda 192 Din. Ob zadostnem številu udeležencev iz Ljubljane, odnosno Maribora bo poskrbljeno za posebne vozove. Ker je v Dubrovniku nemogoče dobiti skupna brezplačna ležišča, bodo udeleženci vezani na hotele. Sobe je dobiti od 40 Din dalje. Morda se bo tovarišem iz Dubrovnika posrečilo dobiti tudi cenejša stanovanja od 30 Din dalje. Ker oskrbi sobe »Putnike«, kateremu se jamči za plačilo, se vsak udeleženec kongresa, ki reflektira, da mu odbor poskrbi stanovanje, vljudno naproša, da vpošlje poleg kongresnega prispevka še 150 Din, kateri znesek se bo v Dubrovniku posebej poračunal. Ob povratku bo odšel parnik iz Dubrovnika v ponedeljek zjutraj. Kongresni prispevek znaša: za pripadnike svobodnih poklicev 100, za njihove rodbinske člane 80, za ostale privrške 60, njihove rodbinske člane 50 Din. Sveda mora biti popolnoma poravnana tudi članarina za vsa pretekla in tekoče leto. Prijave za udeležbo se sprejemajo samo še do 20. t. m. Društvo »Pravniki«.

15 februar

Ovremenu gosposi, bi pomenilo
da primanjkuje kaj bolj važnega,
vendar pa za garancije zabele-
žim, da je kazal darestoplo-
merov 8^h jutraj nič manj
kakor 28^h pod ničlo. Kaj ta-
kega hude ne pomni. Po
dnevu pa je bil mlačj, da
astoburci v Koroških vinico
mogli naprej in so se morali
omiti. Krog škari, biti bi mo-
rali s sumpersalci spoudati, a
so priseli še hujšo gremo.

Slovenske gorice

Sv. Lenart v Slov. goricah. Z 31. januarjem
1940 se je poslovil od sodišča pri Sv. Lenartu g.
dr. Ožbalt Ilanig, mož reda, dela in pravičnosti.

Rodil se je dr. Ilanig Ožbalt dne 26. julija 1876
v Podkrajju, v župniji Reberca na Koroškem kot
kmečki sin. Dne 6. januarja 1904 je vstopil v
sodno prakso in nato služboval par let na Koro-
škem v raznih krajih, dne 9. junija 1908 pa je
nastopil mesto adjunkta pri Sv. Lenartu, kjer je
29. julija 1917 postal okrajni sodnik, dne 15. sep-
tembra 1920 pa bil imenovan za deželno-sodnega
svetnika pri okrožnem sodišču v Mariboru, ka-
terega mesta pa na svojo prošnjo ni nastopil. Dne
27. novembra 1920 je bil imenovan za sodnega
starešino pri Sv. Lenartu. Pri tem sodišču je
nato služboval do svoje upokojitve, torej skoro
32 let. V tem času si je pridobil v vsem okraju
in pri svojih predstojnikih splošen ugled in spo-
štovanje. Ni ga kraja in skoro ne hiše v okraju,
ki bi je ne bil v teku svojega službovanja obi-
skal, ni ga pa menda tudi človeka v okraju, ki
bi ga ne poznal. V službi se je izkazoval vedno
za pravičnega sodnika, do katerega se je vsakdo
lahko zatekel in na katerega se je tudi vsakdo
z zaupanjem zanašal. Dr. Ilanig Ožbalt, ki je
bil za svoje delovanje z najvišjega mesta odli-
kovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje
in z redom sv. Save III. stopnje, se je pa tudi
pridno udeleževal kot zgodovinar in ljudski pi-
satelj kulturno. G. dr. Ilanigu Ožbaltu, ki je
od vseh slovenskih sodnikov pač najdalj služil
na enem in istem mestu, želimo, da bi svoj za-
služeni pokoj užival zdrav še dolga leta!

Sv. Lenart, Slov. gorice, V nedeljo 18. fe-

Slovenski gospodar, 14. 2. 1940 št. 7.

16 februar

Ker sem služboval pri sodišču
v to. departu skoro 32 let, čutil sem
se dolžnega, da se pri župnijskih
in občinskih uradih poslootm.
Proim poslal sem poslovilno
pismo osebnosti:

«Kajotiču Wkazon z dne
23.12. 1939 bil sem na lastno prošnjo
poučeni. Ko se stem po 36 let-
nem službovanju poslaalam,
izreči in krevo zahvalo za svo-
porici, katero ste mi dali meni
in uradu tako prijetni ob-
liki»

Prad oči bi bilo miše vedno,
da sta duhovnik in sodnik
oba sodnika, od katerih deluje
eden pro foro interno, drugi pro
foro externo s skupnimi cilji,
da gradita na moč in atarbi,
katere temelji se opirajo na
večne božje resnice in stem
v gnezzi oždrži jejo red o državi.

Prosim, da grete tudi mojemu
nasledniku na roko in tako olaj-
šate skupno delovanje.

Večno je, kar se optra na
resnico in pravico.

Občunkin vradom sem
psal: < >

Moj namen bil je vedno, po-
magati ljudem in ga nikdar
varati o zaupanju s katertu
se je sbraval do sodiča.

Prosim ga Vašo pomoč tudi
ga močega naslednika, da ga v
javnem delovanjem moremo
olajšati sptu bruce, ki ga teži.

Večno je, kar se optra na res-
nico in pravico.

27. 2.

Hudo me je potresla vest, da
je nenadno umrl bližnji predsed-
nik apelacijskega sodišča, nazadnje
podpredsednik Kasanijskega so-
dišča v Zagrebu. Kot svetnik ape-
lacijskega sodišča je bil na vpi-
sanihi tiskaršnega sodišča, bil
je nad vse ljubezniv, dobrakolen
in pravičen. Obiskal sem ga še
nekateri krat v Ljubljani in me
je vedno prijazno sprejel. Pral-
ni je še, da so mu nazadnje sto-
rili krvavo, postal je žster re-
žima. Ni ožival dolgo pokopaj
podsil se je; sponin manjka
minstare vedno.

8 mare

Šel je predsednik okrožnega
sodišča Hladnik Adolf dne 4. 3.
pregledoval tiskaršno sodišče
ker je spadala v okvir pregleda
nacija tudi doba do mofe
opozitve, sem imel interes

Nenadna smrt

Ivana Vrančiča

Včeraj zjutraj ga je v bližini Višnje gore med potjo na Polževo zadela kap

Ljubljana, 26. februarja

Včeraj popoldne se je po Ljubljani raznesla žalostna vest, da je nenadoma umrl, zadet od kapi, podpredsednik kasacijskega sodišča v p. g. Ivan Vrančič.



Še zjutraj, do zadnjega trenutka, se je zdel čil in zdrav. Kot velik ljubitelj prirode, je tudi včeraj krenil na izlet z jutranjim dolenskim vlakom do Višnje gore. Namenjen je bil na priljubljeno Polževo, kamor je prav rad zahajal in kjer se je veselil krasnega zimskega dne tudi včeraj teden. Z njim je bil sin Ivan in neki znanec. S kolodvora v Višnji gori so počasi krenili skozi mesto, ko pa se je pričel vzpon je hotel sin pospešiti korake, da bi prišel čim prej do smuke. Komaj pa je bil od očeta oddaljen dobrih dvajset korakov, je začul klic enega izmed zadaj korakajočih izletnikov, naj se vrne, češ, da je očetu nenadoma postalo slabo. Ivan je prihitel k očetu, ki ga je našel ležečega na tleh, kjer je samo še zadnjič dihnil in umrl.

Vest o nenadni smrti uglednega moža se je hitro raznesla v kraju in so takoj prihiteli Višnjani, ki so naložili pokojnikovo truplo na nosila ter ga prenesli v gasilni dom. Obveščen je bil tudi zdravnik

dr. Fečran v Stični, ki je takoj prihitel v Višnjo goro in ugotovil, da je nastopila smrt zaradi srčne kapi. Pokojnikovo truplo so popoldne ob 16. prepeljali z avto furgonom v Ljubljano in ga položili na mrtvaški oder doma na Dolenjski cesti 13.

Pokojni Ivan Vrančič je bil rojen l. 1875 v Ljubljani, kjer je preživel preizkušenj polno mladost. Gimnazijo je študiral v Novem mestu maturiral pa v Ljubljani. Po gimnazijskih študijah je odšel na visoko šolo na Dunaj, kjer je l. 1900 dokončal študij pravnih ved. Takoj nato je stopil v sodno prakso pri deželnem sodišču v Ljubljani in je že čez dve leti položil sodniški izpit v Gradcu. Potem je služboval v Kostanjevici in v Kamniku, kasneje pa je bil sodni predstojnik v Ilirski Bistrici. Ob svetovni vojni je bil kot rezervni oficir mobiliziran, po prevratu pa je prišel nazaj v Ljubljano, kjer je postal svetnik deželnega sodišča. Tu se je z vso njemu lastno vnemo in iniciativnostjo posvetil reorganizaciji sodišč in bil delaven zlasti kot njihov vizitator. Ko je bil l. 1924 ukinjen odelek ministrstva pravde v Ljubljani, kateremu je bil pridružen pokojni Vrančič, je še vedno ostal sodni inspektor in je vodil poleg predsedstva civilnega sodišča tudi centralno knjižnico v justični palači. L. 1932 je bil imenovan za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Na tem mestu šele je pokazal vse svoje sposobnosti kot jurist in si pridobil največje zasluge pri organizaciji našega pravištva, a jih še bolj uveljavil v zadnjem času, kot podpredsednik kasacijskega sodišča.

Pokojni Ivan Vrančič je bil mož redkih osebnih vrlin, simpatičen in značajan kakor malo kdo. Bil je predsednik našega naprednega akademskega starestinstva »Jadrana«. Njegova nenadna smrt ni pretresla samo njegovih ožjih znancev, marveč vso našo napredno javnost. Pokojni zapušča poleg globoko žalujoče soproge Milke dva sina: Ivana, tajnika Mestne hranilnice in Boža, poročnika bojnega broda naše mornarice, ki jim izrekamo naše najiskrenejše sožalje! Nepozabnega pokojnika spremimo na njegovi zadnji poti jutri ob 16.30 izpred hiše žalosti na Dolenjski cesti 13, na pokopališče pri Sv. Križu. Lahka mu zemlja in večna slava njegovega spomina!

2 do 4 C. pod ničlo, a opoldne v senci še 5, na soncu pa celo že 12 C. nad ničlo. In to že na predpomlad opozarjajoče sonce! Na Kalvariji je vzbudilo iz zimskega spanja že večji roj prvi metuljkov, ki so veselo rajali vrh vinograda vinorejske šole. Sneg se je kar vidoma topil od zgoraj navzdol in se tajal od spodaj navzgor. Drobni krilanci na Kalvariji, ki so srečno prezimili, so se včeraj in danes že zopet veselo oglašali in prišli — kakor že več let — že daleč dol naproti svojemu staremu znancu, ki skrbi zanje tudi v najhujši zimi in visokem snegu. Tudi ljudje se danes počutijo čisto drugače, kakor so se dotlej. K vaše-

obeh strani mostu, se v držnem poreču loveč hrano, spuščala na Dravo, kjer so nekateri v veliko začudenje vseh, ki kaj takega še niso videli na morju, plavali po vodi in se z lahkoto zopet dvigali v zrak. Vse je živahno ugbalo, od kod prihajajo in kam odhajajo ti redki gostje? Najbrže prihajajo s severa, pregnani od raznih vplivov pomorske vojne in so se na potu proti jugu odpočili v Mariboru. Slika je bila še tembolj zanimiva, ker so se naši golobi zbrali na strehah Bergovih tovarn in opazovali te svoje tuje tovariše. Nekateri bolj pogumni so se celo poskušali pomešati med nje, pa so jih (galebi) prezirali.

Stoletna pratika starega Ljubljanačana

Uresničene sanje — Velikonočno prerokovanje

Maribor, 25. februarja
Nekomu se je te dni sanjalo, da je nekoč v Ljubljani izšla takozv. stoletna pratika in da je v njej nekaj posebnega glede letošnje Velike noči. Sanje so bile tako žive, da je še tisti dan v študijski knjižnici povprašal, če imajo kaj takega na razpolago. Odgovor se je glasil nikalno. Sanjar pa ni odjenjal in je sam iskal dalje. Ustavil se je pri Val. Vodniku, ki je v dobi po francoski revoluciji izdal veliki koledar. Pri iskanju te izdaje pa se je res našla ona v sanjah gledana pratika z naslovom:

STOLETNA PRATIKA

devetnajstega stoletja od 1801—1901 Sa duhovne, desheiske slushabnike in kmete. V Ljubljani 1847. Na prodaj per Leopoldu Kremscharju, bukvoesu in kupzhevalcu s bukvami. Natisnil Joshef Blasnik. Knjiga

v priročni obliki, solidni vezavi je zlato obvezana, še v stari, a že lepi slovenščini in z zelo zanimivo vsebino. Zaključuje z opombo, pod katero se nahaja datum izdaje: V Ljubljani 17. Roshniga zveta 1847 (Podpisan) Juri Volz.

Iz vsebine je točasno najbolj zanimiv pouk: »Kdaj je velika nozh prasnovati« in zaključuje z zanimivo prerokbo:

Quando Marcus pascha dabit,
Antonius pentecostabit,
Joannes Christi Corpus adorabit,
Tutus mundus vae clamabit.
to je:

Kdar veliko nozh bo Marka dal,
Padovanik Anton pa binkuštoval,
Janes molil svet' Telc klezhe:
Tedaj bo upil zel svet gorje.

Je pa v tej knjigi še mnogo drugih, še danes uporabljenih zanimivosti.

Zopet cela vrsta sportnih prireditev

Včerajšnja nedelja je bila najbrž zadnja v letošnji zimi za zimski sport v nižinah

Ljubljana, 26. februarja.

Včerajšnja nedelja je bila zopet bogata na sportnih prireditvah. Zim ki sportniki izkoriščajo ugodno vreme in so zlasti včeraj izrabili lepo nedeljo, najbrž zadnjo v letošnji zimi za zimske prireditve, vsaj v ožji okolici. V višje ležečih krajih pa bodo zaradi obilice snega mogoča tekmovanja še v marcu in celo v aprilu.

V Ljubljani smo imeli druge skakalne tekme na Mostecu, to pot pod okriljem in v organizaciji Smučarskega kluba Ljubljane. Že je kazalo, da bo šla prireditev po vodi, kajti v soboto je postalo že precej južno, a ponoči je zopet zmrzovalo in včeraj popoldne je kljub južnemu snegu ob lepem solnčnem vremenu skakala mlade elite.

(Skala - Jesenice) 1:57.8, 3. Praček Lojzka (Gorenjec) 2:16.2.

Pod Pohorjem je bil včeraj dopoldne smučski patrolni tek na 12 km. Vsaka patrolja je štela 3 tekmovalce in vsak je moral v nahrbtniku nositi 5 kg tovora. Prva je prispela na cilj patrolja SK Maribora v 1:11.29, 2. je bilo jeseniško Bratstvo v 1:16.53, 3. SK Železničar v 1:26.31, Bratstvo je poslalo v borbo svoje juniorje, ki so se častno odrezali.

Včeraj so se pričela tudi tekmovanja za prvenstvo hrvatsko-slovenske lige. Ljubljana je šla v precej okrnjeni postavi v Sarajevo, njen prvi pomladni start pa ni bil preveč srečen. Njen nasprotnik, sarajevski Sašk je namreč odpravil kar s 5:0 (3:0). Kljub visokemu snegu je pa

Ivan Vrančič

LJUBLJANA, 25. febr.

Ljubljano je danes presenetila novica o nenadni smrti podpredsednika kasacijskega sodišča g. Ivana Vrančiča. Davi se je podal na izlet na Polzevo. Nedaleč od Višnje gore, komaj 10 minut hoda, pa mu je postalo slabo. Zadel ga je kap. Uglednega pokojnika so spravili v Višnjo goro, odkoder so ga popoldne ob pol 16. uri prepeljali z avtofurganom na njegov dom na Dolenski cesti 13.



Z Ivanom Vrančičem smo izgubili enega izmed naših najodličnejših pravnikov, obenem pa tudi enega naših najvidnejših predstavnikov naprednega akademskega starešinstva. Pokojnik je bil ljubljanski rojak. Rodil se je leta 1875., študiral je gimnazijo sprva v Novem mestu, pozneje pa v Ljubljani, kjer je maturiral leta 1894. Pravne študije je dovršil na Dunaju. L. 1900. je bil sprejet v prakso pri deželnem sodišču v Ljubljani. Sodniški izpit je napravil že leta 1902. v Gradcu. Kot pristav je služboval tudi v Kostanjevici in v Kamniku. Leta 1912. pa je kot okrajni sodnik in kot predstojnik okrajnega sodišča nastopil službo v Ilirski Bist. Odtod je bil kot rezervni oficir po-

klican v vojno službo. Po prevratu se je vrnil v Ljubljano, kjer je postal decembra 1918 svetnik deželnega sodišča, dodeljen oddelku ministrstva pravde. Vzorno je uredil naša sodišča in je tako s svojimi velikimi sposobnostmi mnogo koristil mladi državi. Svetnik višjega deželnega sodišča je postal leta 1920. in udeleževal se je kot vizitator naših sodišč. Ko je bil leta 1924. ukinjen oddelk ministrstva pravde v Ljubljani, je Ivan Vrančič še vedno ostal sodni inspektor. Poleg predsedstva civilnega senata je vodil tudi centralno knjižnico v justični palači. Jeseni 1932 je bil z ukazom Viteškega kralja imenovan za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Tako je vodstvo naše pravosodne uprave prevzela odlična pravniška moč, jurist, ki je imel kakor njegov prednik, upokojeni predsednik dr. Rogina, velike zasloge pri organizaciji našega pravištva.

V vseh svojih funkcijah, v pravnem in upravnem pogledu, je pokazal Ivan Vrančič velike sposobnosti. Bil je na vseh svojih službenih mestih vzor sodnika. Poleg priznanja v vseh pravniških krogih je bil vedno deležen tudi največjega zaupanja in spoštovanja v javnosti. Pridobil si je velike nacionalne zaslugе. Njegove osebne vrline so bile povod splošne zadovoljnosti, ko je postal predsednik višjega deželnega sodišča. Prav tako pa je naša javnost z zadovoljstvom vzela na znanje, ko je bil postavljen za podpredsednika kasacijskega sodišča. V krogih akademikov in akademskih starešin je g. Ivan Vrančič užival še prav poseben ugled na vodilnem mestu naprednega akademskega starešinstva. Tako je razumljivo, da je nenadna smrt tega, na pogled še tako čvrstega moža zbudila splošno osuplost in iskreno obžalovanje. Ura pogreba še ni določena. Prav gotovo pa je, da bo vsa ljubljanska javnost izkazala najgloblje spoštovanje enemu izmed tistih naših vodilnih inteligentov, ki so z vsemu svojimi sposobnostmi in še prav posebno s svojimi osebnimi vrlinami služili svoji ožji domovini, da se je lahko kolikor le mogoče vključevala v edinstvo Jugoslavije.

Ivanu Vrančiču večen spomin, njegovim najdražjim, naše iskreno sožalje!

gospodarstvo in Bolgarijo. V ta namen
treba dvomiti. Dejansko imata obe naši
državi isti gospodarski ustroj, vendar pa
nas to ne ovira, da ne bi ojačali naših go-
spodarskih zvez. Tako kmetijstvo kakor
tudi industrija se razvijata danes v Jugo-
slaviji in Bolgariji v različnih smereh. V
tem razvoju so skrite še neznane možnosti
za gospodarsko sodelovanje. Dovolj je, če
navedem predloge, ki sta jih jugoslovenska
in bolgarska industrija že postavili druga
drugemu v tem smislu, da bi Bolgarija pride-
lovala bombaž za Jugoslavijo, Jugosla-
vija pa bi predelovala bakreno rudo za
Bolgarijo. Po tej poti moremo ob vzajemni
pomoči in skupnih naporih doseči velike
uspehe samo tedaj, če ne bomo pustili niti
za trenutek, da bi v nas ugasnil planin
čustev, ki nas ta trenutek navdušujejo.
Kar smo mi doživeli v Beogradu in kar
doživljamo sedaj v Sofiji, nam odkriva ve-
liko resnico, ki je, da sta ideja in želja po
sodelovanju zajeli ne samo vse gospodar-
ske delavce, temveč sta tudi globoko pro-
nikli v najširše plasti tako v Bolgariji ka-
kor v Jugoslaviji. To je, glejte, zaradi če-
sar v radostjo pozdravljam in imenu bol-
garske vlade predstavnike jugoslovenske
države in jugoslovenskega gospodarstva.
Želim tako njim kakor tudi članom jugo-
slovensko-bolgarske gospodarske zbornice
uspeh pri njihovem delu za blagor obeh
bratskih narodov.

Govor ministra Zagorova je bil sprejet
z dolgotrajnim vzklikanjem. »Živela Jugo-
slavija, živela Bolgarija!«

Ko so se vzkliki polegli, je stopil burno
pozdravljen na govorniški oder

minister dr. Andres

ki je dejal:

Zelo sem srečen, ker se mi je ponudila
ta prilika, da sem kakor pred 14 dnevi v
Beogradu tudi sedaj v Sofiji priča lepe sve-
čanosti, ki naj služi kot temelj za tesno so-
delovanje in zbližanje dveh bratskih na-
rodov in sicer na področju, ki predstavlja
trdno podlago vsakdanjega življenja naših
narodov. To ni prvi korak, ki bi ga vodile
ideje vzajemnosti in sodelovanja dveh slo-
vanskih narodov na jugu Evrope. Poskusi
so se vrstili drug za drugim že več deset-
letij in mnogi najboljši umi obeh narodov
so delali v ta namen. Ta ideja vzajemnosti
in tesnega sodelovanja se je takoj javila
po formiranju njunih političnih in socialnih
individualnosti. Vse to je popolnoma narav-
no, če pomislimo na tesne veze krvi, jezi-
ka in običajev, ki nas združujejo. Zgodo-
vina nas je razdvajala proti naši volji in
tjuje ter sovražne sile so skozi stoletja zna-
le zatreti celo sledove našega skupnega živ-
ljenja, toda prišli so lepši dnevi za vse nas.
Potrebno je bilo obnoviti stare vezi in uti-
rati poti za nov močnejši pohod vzajemne
ga sodelovanja. Žal, nas je dolgoletno lo-
čeno življenje vrglo na razne strani in na
razna druga območja toda v dušah je osta-
la samo misel, ki jo izražajo ista čustva in
ista miselnost. Tesnost gospodarskih zvez
ni nikoli zadostovala, da bi po ustanovitvi

topli bratski sprejem, ki smo ga doživeli
v Beogradu, Iskreno prijateljstvo se je ro-
dilo iz naših srečanj. Iskrenost in prijatelj-
stvo sta važna pogoja za naše splošno delo.
Ob teh čustvih nazdravljam za dolgo živ-
ljenje Nj. Vel kralja Petra II., Nj. kr. Vis.
kneza namestnika Pavla in vaše ekscelen-
ce! Živela bratska Jugoslavija!

Navzoči so poslušali zdravico stoje in jo
sprejeli z navdušenimi vzkliki »Živela Ju-
goslavija! Živela Bolgarija! Živel kralj
Peter II. Živel kralj Boris!«

Jugoslovenski trgovinski minister dr. An-
dres je odgovoril:

S čustvi iskrenega bratskega veselja in
vdanosti se zahvaljujem ministru Zagorovu
za njegove besede, naslovljene na osebnost
kralja Petra II., kneza namestnika Pavla
kakor tudi na ves naš vladarski dom, prav
tako pa se zahvaljujem za njegove tople
pozdrave našim sorojakom in meni. Prvič
se mudim v lepi bolgarski prestolnici in
ne morem se odtegniti globokim vtisom,
odkar se tako kratek čas nahajam na tleh
vaše drage domovine. Ti nesporni vtisi so
tembolj silni, ker se mi v mislih z blisko-
vito naglo vrste slike iz velike vaše zgodo-
vine, ki je svetla in ljuba tako vam ka-
kor nam, ter iz skupne preteklosti bal-
kanskih narodov. Tako se v davni pretek-
losti visoko dviga markantna oseba kneza
Borisa, ki pomeni v svojem sinu Simeonu
Velikem, prvem bolgarskem carju, vtele-
šenje narodne in politične dinamike bolgar-
skega carstva, nato pa ime velikega Ivana
Asena in drugih Asenov, dokler mi oko ne
obstane na usodnem letu 1893. In prav
podoben razvoj z istimi preokreti v slavi
in tugi vidimo pri Srbih in Hrvatih. Srb-
ski narod se dviga do velikega imena Ste-
fana Nemanje in po Nemanjičih do svojega
vrhunca, ki nosi ime Dušana Silnega, na-
kar pride komaj 34 let po njegovi smrti
kosovska žalolgra.

Pri nas Hrvatih slede za velikimi kra-
lji v 10. in 11. stoletju veliki usodni udar-
ci za ljudstvo. V 12., 14. in konec 18. sto-
letja. Čeprav ti udarci niso bili tako usod-
ni kakor pri bratih Srbih in Bolgarih, so
se vendar vtisnili usodno in težko v dušo
in zgodovino hrvatskega naroda. Podoben
je razvoj zgodovinskih dogodkov pri Slo-
vencih. Vse te dobe slave in usod se vrste
pri vseh treh bratskih narodih kakor po ne-
ke vrste nemurljivem, včasih tako tragič-
nem zakonu zgodovinskega dogajanja, to-
da po istem zakonu kakor tudi po zakonu
večnega napredka vidimo, da se vrste tudi
novi vzponi kulturnega ter političnega pre-
poroda pri vseh teh narodih in sicer skoro
istočasno konec 18. in v začetku 19. sto-
letja, ko se vse naše življenje tako v rado-
sti in v bolesti razvija v isti vojni. To je
doba narodnega in kulturnega preroda bol-
garskega srbskega in hrvatskega naroda.
na katerega znani balkanolog Poljak Zie-
linski navezuje svojo zanimivo teorijo bal-
kanskega risorgimenta, jugoslovenske rene-
sanse, ki bo po karoliniki, germanski in ro-
manski renesansi četrta v svetovni zgodo-

vedeti, kaj bo doznalo pregledovanje. Trajalo je pet dni. Predsednik je bil s celini poslovanjem prav zadovoljen, ker je bilo vse v najboljšem redu.

Nepridržano je bilo celino to, da se došla že prvi danavontm na ogradba na predrednik, da se kancelija celhar jo po-neseril sedjo roto črnega fonda? Slutil sem takoj, da se za tucemom Mirko Dolbiter skrova služitelj Lukovce klof, ki je sled nepravilnega oprov-panja službe bil večkrat opo-gorfen in poročen od pred-slojstva pravnice Kancelija celhar fosta. Mačeval se je na ta način, da se hotel na druge kvalititi krivda, ki, kakor je podpredsovanje doznalo, sploh obstajala ni. Zgodilo pa se bo, da tisti, ki drugemu jamo koplje, sam oarpo pade. Boelo me je le, da se oseba, katero sem v službi tolikokrat slišal

koče na podel našim maše-
vati nad drugimi. Kato pa
pravi: Dobro la je od roba. To
pa ena skušnja za žiljenje več.

15 mare

Dobal sem prav lahko o
pravo od predsednika ape-
lacijskega sodišča Dr. Vladimira
Goliba, v katerem poudarja moje
večno delovanje za državo in
narod v čast in čast našega
slovenskega pravosodja. Na
koncu še pravi; Vaše delo je po
pravici dobilo praznovanje
na najobčnejšem mestu.

Belo sem bil vesel, ker me
tega pomena, znamenitla me
je le spazna; če prav ob žaluje-
ni razločitvi, kot vne službe.
Delal sem si že očitke, da sem
mogoče le pre zgodaj odšel in
tako postal državi v breme,
ko bi mogoče še lahko delal.
Osteno je datirano z dne 29. 2. 50

Toda danes sem dobil poročilo,
da je ministristvo pravde odre-
dilo, da vsi vojni veterani morajo
da morajo vsi vojni veterani in drugi
sedmi in službenici do 20. 3. 1940
vložit prošnjo za upokojitel-
stvo, ki so dosegli 35 let efektivne
službe, to pa zaradi tega, da
se naslednjim omogoči
socialni položaj.

Stem se mi je odrazil
tudi kakšen odziva. Vložil
sem 24. 9. 1939 prošnjo za upoko-
jitev iz razloga, da ne. zaradi
molekularnih, ki v gnetitvi
težkih težko čaka na napre-
dovanje, meni pa dalje stati
ne kaže. Ker sem izpolnil svojo
dolžnost. Čutili veliko gredo-
čanje, ker sem šel prosto na
bolelo pa bi me še bi moral slo-
žiti prošnjo na pozno. To bi me
bil več časten odhod - tako pa
sem harmonično zaključil celo
poslovanje.

Dr. Ožbej Ilaunig — v pokoju. V februarju je stopil v pokoj sodni starešina pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah dr. Ožbolt Ilaunig. Upokojenec je rodom iz Podkraja v reberški župniji in je našim bralcem dobro znan po svojih zgodovinskih povestih „Vitez Reberčan“ in „Kapelški punt“. 36 let je bil v sodnijski praksi in od teh je služboval celih 32 let pri sodniji v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. V celem okraju slovi kot pravičen sodnik in kot dober prijatelj nasveta in pomoči potrebnih. Menda ni hiše, katere ne bi bil obiskal, in ne človeka, katerega ne bi poznal. Ko se je sedaj poslavljaj od aktivne državne službe, so se mu župani celega sodnega okraja v posebni spomenici zahvalili za njegovo plodonosno delovanje. Za svoje delo je bil dr. Ilaunig odlikovan z redom jugoslovanske krone IV. razr. in sv. Save III. stopnje. — Svoje ožje domovine odlični slovenski sodnik ni pozabil nikdar. Še kot mlad jurist je priobčeval v „Miru“ šalivke o Tineju in Barigeljcu, o močnem Kolmanu Podjerbergom i. dr. Po njegovih poznejših zgodovinskih podlistkih ga pozna vsa naša Koroška. O počitnicah rad zahaja v Logo ves in tam pomenjkuje z našimi možakarji. Želimo mu, da bi vžil še kos svojega življenjskega večera sredi med nami!

27.3. 40

Koroški Slovenci objavil je v listu z dne 20.3. 1940 št. 12 ta dopis, ki me je prav veselil. Mirjam, da je duševni oče. Rainer hater, bivši slovenski župan občine Logar vas, vel. narodnjak, vzor Koroškega Slovencea. V njegovi družbi je bilo tako prijetno, bil je tako ljubezniv, prijeten, vel. narodnosnja za slovensko stvar. Zato sem bil vedno rad med temimi slovenski - žali, sedaj tudi Kuptu ne morem.

† Dekan Jožef Vintar



Pozno je prišla izza meje vest, da so na veliki tek, 22. marca, pokopali gospoda Jožefa Vintar-dekana in župnika v Šmihelu pri Pliberku.

Dolgoletnemu župniku moje rojstne župnije in dolžan položiti skromno spominčico na grob. letu, ko sem pel novo mašo, je prišel gospod Vintar za župnika v Šmihel. V septembru letos bi dopolnil 33 let župnikovanja.

Bil je z vest pastir svojim vernikom. Preživel težke dni na svoji župniji, najtežje v poplebiscitni bi. Na vse mogoče ogabne načine so ga hoteli siliti, da gre »čez Ljubel« nazaj, od koder je ta 1887 kot 23 leten abiturient prišel v celovško goslovje. Mnogi drugi njegovi tovariši živčno so vzdržali težkega pritiska po izgubljenem plescu — on je vzdržal, nikakor ni hotel zapustiti svojih faranov, ki so se vedno odlikovali v zvestosti in materinem jeziku. Svojim zvestim pričam je hotel biti heroičen zgled zvestobe.

Zadnje desetletje je že zelo težko opravljal svojo naporno službo, saj je 19. februarja letos stopil že v 77. leto življenja in želel si upravičeno služnega pokoja. Videl je, kako manjka slovenskih duhovnikov na Koroškem, pa je ostal in strajal res junaško na svojem mestu, vedno buden truh dušam, ki so mu bile izročene.

Vsa leta, kar ga poznam, je bil bolehen. Skozi vsako drugo leto ga je obiskala kaka hujša bolezen. Zadnja leta je iskal zdravja vsako jesen v Rogoški Slatini. Tudi lansko jesen je imel že vse pripravljeno za odhod v zdravilišče. Pa preden je segnil odpotovati, je izbruhnila vojna, že izdani potni listi so bili preklicani. Moral je ostati doma. V pozni jeseni ga je napadla huda bolezen;

ozdravel je, da je mogel konec januarja že zopet maševati. Cvetni petek je moral službeno iti pogledat v cerkveni gozd, tedaj se je prehladil, dobil pljučnico, kateri je v jutro po svojem godu, na veliko sredo podlegel.

Z njim je zginila značilna oseba iz vrst koroških slovenskih duhovnikov. Mož zlatega humorja, njegov široki smeh je bil nalezljiv in zdravilen. Vsakdo je odhajal od njega veselejši. Najobupnejše situacije je premagal z originalnim humorjem, ki ni bil nikdar žaljiv. Še celo zagrizene politične in narodne nasprotnike je z njim razorožil. Še nedavno je prišla policija preiskavat, ker si je ob priliki zbiranja nekih »prostovoljnih« darov dovolil šalivo opazko. Grozili so mu s 14 dnevnim zaporom, pa jim je predlagal, naj ga zapro najmanj za 6 tednov, da bo na račun tega predujma smel še kakšno reči. Smeje je odšla policija.

Bil je velik ljubitelj slovenske pesmi in dober tenorist. Kjer je bil on se je oglasila pesem. Sam morda ni vedel, koliko sonca je nosil seboj in kako radodarno je njegovo toploto izlival v duše svojih bližnjih. Upamo, da je že uvrščen med nebeški pevski zbor, v katerega je vstopil brez dvoma z nedolžno šalo in svojim običajnim nasmehom.

Za njegovo neprekosljivo gostoljubnost, s katero je meni mnogo let nadomeščal rodno hišo, mu pravični Sodnik bogato poplačaj. Truplo njegovo naj v miru počiva v slovenski zemlji koroški med svojimi farani, katere je pasel tako zvesto!

† Gregorij Rožman.

...
biti kos detelfica
edrijo skubel je
ud ducroval n K
ur sem prajtu
u se poslovl, do
lici bankovec
kih let! Sedaj si
telfite vlogal tva
kn - ohraniti se

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri splošni nervozi ugodno pomirjuje Rogaška voda Tempel, pomešana s sadnim sokom



— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 30. t. m. je objavljen »Pravilnik o banovinskem proračunu dravsek banovine za leto 1940/41«, dalje »Pravilnik Bednostnega sklada dravske banovine s proračunom za l. 1940-41«. Razglas o proračunu mestne občine mariborske za upravno leto 1940-41 in »Razglas o proračunu za ne občine celjske za upravno leto 1940/41«.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Drzen vlom v klet. Nedavno smo poročali o vlomu, ki je bil izvršen v trgovino Jane na Studencu pri Krškem, te dni pa so spet doslej še neznaní vlomilci poskušili svojo srečo pri Martinu Kuštrinu, posestniku v Ponikvah pri Studencu. V pozni večerni uri so namreč oni dan prišli pred klet omenjenega posestnika dobro maskirani moški, 3—4 po številu, odprli s pomočjo vitriha vrata ter naložili v poleg stoječi koš precejšnjo zalogo slanine in mesnin, ki so bile shranjene v kleti. Ko so skušali ujeti še nekaj kokoši, so te s svojim krikom zbudile starejšega sina, ki se je k sreči takoj zavedel nevarnosti in poklical na pomoč še očeta in mlajšega brata. Preden sta se pa ta dva odzvala, so zlikovci že uporabili priliko ter vrgli starejšega sina v apnenno greznico, pograbili par kokoši in še dobro ohranjeno možko kolo, ki je bilo slučajno ravno ta večer shranjeno v kleti, ter izginili v noč. Na pozorišču so morali v naglici

*kega s...
bi je bilo tako
no ljubeznivo,
mojega za slove
sem bil vedno
i v moji slove
udi Kup...*

Ljubljana, 31. marca**Gledališče**

Drama: Nedelja, 31. marca ob 15: »Neopra vičena ura«. Izven. Izredno znižane cene od 16 din navzdol. — Ob 20: »Severna lisica«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 1 apr. Zaprto. — Torek, 2. aprila »Zupanova Mica«. »Varh«. Premierski abonma.

Opera: Nedelja, 31. marca ob 15: »Lumpaciuz Vagabundus«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Adriana Lecouvreur«. Izven. Odstojanje Zlate Gjungenac. — Ponedeljek, 1 apr. Zaprto. — Torek, 2. aprila: Zaprto.

Radio Ljubljana

Nedelja, 31. marca: 8 Jutranji pozdrav (plošče) — 8.15 Veseli godei — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 10.15 Verski govor (g. dr. Ignacij Lenček) — 10.30 Nedeljski koncert Radijskega orkestra — 11.45 Slovenski vokalni kvintet — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Koncert lahke glasbe: Cimermanov kvartet in plošče 16.30 Kotiček za dijake — 17 Kmet. ura: Nekaj o gozdni saditvi (gosp. prof. Mirko Sušteršič) — 17.30 Koncert zbor Delavskega glasbenega društva — 18.15 Razgibani zvoki (plošče) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Pogozdovanje šumadije (inž. Vaskijevič) Belgrad — 19.40 Objave — 20 Velikonočne pesmi poje cerkveni pev. zbor: Viča — 20.45 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Orglice in harmonika (gg. Petan, A. Stanko).

Ponedeljek, 1. aprila: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Zakaj vesel bi ne bili (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 Zdravstveno predavanje: Strogost v vzgoji (g. dr. A. Breclj) — 18.40 Mesečni slovstveni pregled (o. prof. Fr. Vodnik) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Lepota našega govora (Valjko Petrovič, knjiž., Belgrad) — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — pa brez zamere (gosp. viš. svet. Fr. Govekar) — 20 Mirko Ljubič: Gospod Zmota v zmoti — Prvoprilaska šala Izvajajo člani radijske igr. družine — 20.30 Vsem v veselje: Radijski orkester in Jožek in Ježek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples (plošče).

Drugi programi

Nedelja, dne 31. marca: Belgrad: 19.40 Narodne pesmi. — Zagreb: 21 Pihala. — Bratislava: 21 Slovaške narodne. — Praga: 21 Filh. konc. — Sofija: 21 Operetna glasba. — Beromünster: 21.15 Mozartove skladbe. — Budimpešta: 22.10 Jazz. — Bukarešta: 21.30 Opereta. — Stockholm-Hörby: 19.30 Zbor in orkester. — Trst-Milan: 17 Plesna glasba. 22.15 Vittadinijeva »Missa Jucunda«. — Rim-Bari: 21 Verdijeva opera »Trubadur«. — Florenca: 21 Pihala. — Oslo: 19.30 Ork. konc. — Sottens: 21.20 Duhovna glasba.

Prireditve in zabave

Orkestralno društvo Glasbene Maticе Ljubljane bo praznovalo svojo 20letnico na simfoničnem

29. 3. 40

leta 1911 zaradil sem na dvorišču
črešnjo - krmlavko. Danes se je poru-
šila. Danes naredil sem drugo iz
dresenice brator dolinšek iz kam-
nice. Sadu bržkone ne bom nji-
val od nje, naj se veselijo zanamei.

31. marca

Pred menoj je stika dekana Jožefa
Kintar, župnika o Šmihelu na Ko-
roškem. Koliko lepših spominov me
seje na tega vprnega duhovnika.
Ko sem bil še otroško šolec, sem dosti
krat bil v njegovi družbi, njtval nje-
go o gostiljubarst. Tedajti dekan Ogrin
iz Klavir, moj kofak, na zadnje o Kapli
so drasi, župnik Schuster v socijah
ker Jožef Kintar ^{o Bilčevcu} so bili kot detelfica vedno
skupaj, za nazvedrilo skobel je Kintar,
kise je sam rad dmeroval "Kvinna".
Koliko veselih ur sem preživel v nji
družbi; in ko sem se poslovil, dobil sem
potnilist v obliki bankovca. O glati
čas študentovskih let! Sedaj si se kot
najmlajši te detelfice vlogel tudi Ti k
večnemu počitku - ohraniti te vedno
v kdalejnem spominu!

8 april

Danes sprejel sem kratko poročilo od župnika Muri Ignaca v borencih, da je umrla Kogelnik Josefa v starosti 83 let. - Spomini ozbrnjajo se mi na študentovska leta.

Po smrti komendatorja Servidelfusa na Leberci, pri katerem sem nujtal veliko gostoljubnosti, bil je imenovan za komendatorja Šumak Valentin iz St. Mihela. Njegova sestrčna Kogelnik Josefa bila je gospodinja. Komendator Šumak sprejel me je v svojo gostoljubno hišo, katere dobrote sem nujtal od leta 1901 do končanih študij 1903. Bifetni so bili ducei v komendi; bili so resni, a tudi vereli ducei. Po smrti komendatorja Šumaka na februarja 1904 se je preselila kosa v Celovec, a potem k župniku Kul Antonu, katerega sta komendator Šumak in kosa Kogelnik dala šlati in je postal leta 1903 duhovnik. Bil je v Bilečevu do leta 1918, ko ga je ugrabila nemadska smrt.

Koroški Slovesec
17. 4. 1911. št. 16

Gorentsach—Gorenče. — Sonce je sijalo, ptičke so pele, Jožefo Kogelnik pa so polagali v grob. Pevci so ji peli „Pomlad že prišla bo, ko tebe več na svet ne bo“ in še ono „Vigred se porne — ali prijateljce nazaj nikdar več ne bo“. Vsa narava se vzbuja v novo življenje, Zefino izmučeno telo pa so položili v grob. Hvala vam, pevci, tudi ajna Zefa je v mlajših letih tako rada

pela. Bila je tudi cerkvena pevka. Umr-la je na zadnji dan v marcu, ki je me-sec sv. Jožefa, njenega krstnega pa-trona. V tem mesecu je bila rojena, v tem mesecu je umrla. Dopolnila je rav-no 85 let. Z 20 leti je prišla za kuha-rico in gospodinjo k svojemu bratran-ču, vzornemu duhovniku župniku Va-ntinu Šumahu. Z njim se je selila v Steben, na Jezersko, v Šmihel nad Pli-berkom, na Reberco. V Šmihelu je raj-ni Šumah ostal 12 let. In kakor se še danes starejši rod v Šmihelu spominja Šumaha, tako se spominja tudi nje-gove nadvse skrbne kuharice in gospo-dinje. Mnogim dekletom je bila tukaj za botro pri sv. birmi. 13. majnika 1904 je g. komendator Šumah na Reber-ci umrl. Zopet se je morala Zefa seliti. Prišla je k blagemu gospodu Antonu Teulu, ki je deset let župnikoval v Bil-čovsu. Rajna mu je bila pri novi maši duhovno mater. L. 1918 je tudi g. Teul umrl, star komaj 40 let. Zefa je stala še par let v Bilčovsu, nato pa se je preselila v Gorenče, kjer je zdaj na-sla svoj zadnji dom. Trije duhovniki in mnogo ljudstva jo je spremljalo h gro-bu. Tu počiva poleg rajnih gg. Oswald-a in Lenca. Globoko verna je res ži-vela iz vere, sv. Evharistija je bila nje-na vsakodnevna tolažba in moč. Bila je vneta bralka nabožnih listov, s po-sebnim veseljem pa je prebiralala „Kor.-Slovenca“ in željno pričakovala vsako številko. Zadnje polletje so ji opešale oči. Često je še vzela list v roke, pa ga žalostna spet odložila: „Ne vidim!“. Naj ti Bog povrne vsa tvoja dobra de-la, blaga žena!“

Zadnja pot dr. Travnerja

Včeraj popoldne so ob veliki udeležbi prijateljev in znancev pokopali sodnika, zgodovinarja in humorista dr. Vladimira Travnerja. Na zadnji poti so ga spremljali njegovi številni stanovski tovariši, sodniki, odvetniki in notarji, nadalje odborniki in člani Zgodovinskega in Muzejskega društva z inspektorjem g. dr. Poljancem na čelu, župan dr. Juvan, prelat dr. Cukala in številni pokojnikovi prijatelji. Pogrebne obrede je opravil kaznilniški kurat g. Pavle Zavadlaj. Nato se je ob odprtem grobu poslovil kot pravnik in predstojnik od dr. Travnerja predsednik okrožnega sodišča v Mariboru g. Hudnik, kot zgodovinar pa prof. Baš. Zadnje slovo c nepozabnega Mariborčana je bilo z turobno.

Maribor

Ob krsti pravnika, zgodovinarja in humorista

V nedeljo ob 14. uri 15 minut je preminul v mariborski bolnišnici na tuberkulozi sodnik okrožnega sodišča dr. Vladimir Travner, ki je bil vsemu Mariboru poznan kot zgodovinar in humorist.

Rodil se je 8. decembra 1888 v Logatcu sodnemu pristavu, pozneje dvornemu svetniku Martinu, po rodu iz Kamenč v Savinjski dolini in materi Karolini, rojeni Obreza iz znane cerkniške rodbine. Ljudsko šolo je začel obiskovati v Ljubljani l. 1893. in jo je nadaljeval po l. 1895. pri oo. frančiškanih v Novem mestu, kamor je bil oče premeščen za namestnika državnega pravdnika. Radi šibkega zdravja (pljuča) je obiskoval prve tri razrede gimnazije v Kranju, nato pa se je vrnil k staršem v Ljubljano in obiskoval zadnja dva razreda gimnazije v Novem mestu, kjer je maturiral l. 1906.

Po maturi se je hotel posvetiti studiju zgodovine, česar pa ni storil deloma radi znakov tuberkuloze, ki bi mu gotovo preprečevala srednješolska predavanja, deloma pa radi takratne popolne zasedbe srednješolskih profesorov zgodovine. Tudi ni ustregel očetu želji, da postane duhovnik, temveč se je posvetil na vseučilišču v Gradcu pravu, katerega je dovršil po vseh z odliko opravljenih izpitih in rigorozih l. 1911. Na univerzi je bil član akademškega društva »Triglav« ter bil v univerzitetnih bojih za slovensko univerzo od buršev ranjen. Med univerzitetnimi studiji je potoval dalje časa po Italiji (Firenza in Rim), kjer si je razširil svojo izobrazbo in znanje jezikov, od katerih je pasivno obvladal vse važnejše jezike Evrope.

Po dovršenih visokošolskih studijah je stopil l. 1911 v sodno prakso v Gradcu, služil nato 1911–1912 v Ljubljani, 1912–1914 zopet v Gradcu, 1914–1918 v Mariboru, 1918–1927 v Ptuj in nato do svoje smrti v Mariboru. V svojem sodniškem poslovanju in v pravniškem življenju sploh je pokojni dr. Travner zastopal filantropško stališče, da mora biti dober sodnik dober človek, ki ljudem pomaga, ter je vezal s pojmom jurista pojem dobrohotnega sodnika, ki ne izreka sodb, temveč je v rousseaujanskem pomenu besede ljudem svetovalec. V prvi dobi svoje sodnijske službe je hotel le svoje filantropske nazore tudi formulirati s svojevrstno pravno filozofijo ter je radi tega tudi vedno želel službovati v Gradcu v neposredni bližini strokovnih znanstvenih virov. S svojo nameri pa ni uspel in je v tem doživel razočaranje, ki ga je grizlo vse življenje, če tudi je o tem le redko govoril. Posledica tega razočaranja in neuspeha njegovega pravnofilozofskega gledanja na delovanje sodnika in na smoter sodnije pa je bilo trajno odklanjajoče stališče do prava sploh, kateremu je v njegovi današnji organizaciji odrekal vsak kulturni pomen, razen v kolikor služi utrditvi in varovanju vsakokratnih družabnih sistemov.

To dr. Travnerjevo gledanje na pravo pa je bilo tudi v zvezi z njegovo naravo. Po svojem značaju je bil vedno vester in vesel, imel je izreden smisel za humor ter je strastno ljubil razigrane in duhovite družbe. Iz konsekvantne opozicije do vsega obstoječega in do vsakogar na položaju je ustvarjal duhovite in hudomušne skeče in prigodnice v vezani in nevezani besedi ter na tekočem traku doživljal in tvoril komedije od podrobnih dogodkov tekočega dneva pa vse do velikih svetovno-političnih dogodkov časa. Dokler ni začel z boleznijo usihati vir, ki je napajal njegovo karikiranje vsega sveta do njega samega, je bil dr. Travner s svojo besedo duhovito razvedrilo vsake družbe in široke javnosti, ki ga je kot takega poznala v Ptuj in v Mariboru. Vir dr. Travnerjevega humorja je bil v kritiki konvencionalnosti in vsega obstoječega in ustaljenega, česar tudi osebno kot človek in družabnik ni cenil, niti upošteval. Težnja za svojevrstnostjo, navadno socialno poantirana in izražena s spretno besedno igro pa ni bila samo oblika njegovega humorja in cinizma, temveč tudi izraz podobe, v kateri je dr. Travner gledal ves svet od političnih in kulturnih dogodkov pa vse do vsakodnevnega življenja posameznika.

Težnja po svojevrstnosti in sprostitvi od vsakdanjega, torej od tega, kar je časovno na dnevnem redu, označuje tudi dr. Travnerja kot zgodovinarja. Z zgodovino se je dr. Travner začel zopet baviti, ko je postal sodnik v Ptuj, zlasti pa v Mariboru in dejstvo je, da je dr. Travner začel obračati prvenstveno pozornost zgodovini, ko je vstopil v delovni krog Muzejskega društva in Zgodovinskega društva v Mariboru. V zgodovini je dr. Travner bil njen neutrudljivi popularizator, ki je iskal in obisoval zgodovinska dejanja, s katerimi je bila združena interesantnost ali tudi eksotičnost. Tako je obravnaval mariborske protestante, mariborske žide, mariborska pokopališča, čarovništvo in čarovniške procese v slošnem in na Slovenskem posebej v vampirskih procesih, kuga na Slovenskem. Inke v Ameriki ter obnial spomine s posebnimi obdelnicami, s čimer je bil gotovo najplodovitejši obdelnik ne samo na Slovenskem, temveč tudi daleč naokoli. Manj se je bavil z znanstvenim obravnavanjem in znanstvenim podajanjem posameznih zgodovinskih vprašani, vendar je tudi tu doprinesel svoj oboloz s

sicer redkejšimi prispevki v mariborskem časopisu za zgodovino in narodopisje, kjer je postavil na dnevni red problem pokrajinskih muzejev, sodeloval pri objavah numizmatike v mariborskem muzeju, pri poročilu o srednjeveškem denarstvu na Slovenskem ter s knjižnimi poročili. Izreden dr. Travnerjev spomin in redno zgodovinsko čtivo sta postavila dr. Travnerja v pogledu materialnega zgodovinskega znanja kronologije, biografskih podatkov zgodovinskih osebnosti, zgodovinskih anekdot in dogodivščin menda na prvo mesto med našimi zgodovinarji.

Zivljenjsko je bil dr. Travner ambiciozen človek. Udejstvoval se je v širino, manj v globino. Bil je odbornik poleg že omenjenega Muzejskega društva in Zgodovinskega društva v Mariboru, Muzejskega društva v Ptuj, Ljudske univerze v Mariboru, mariborskega esperantskega društva, francoskega krožka, sodeloval je z Ognjem in pisal v mariborski Večernik, Mariborer Zeitung, Jutro, Slovenca, Delavsko politiko. Toti list, zagrebške Koprive, največ svojih prispevkov pa je objavil v tedniku Zivljenje in svet, od katerih so nekateri izšli tudi v ponatisu. Predaval je posebno rad v delavskem kulturnem dru-

štvu Svoboda, oziroma Vzajemnost, o zgodovinskih vprašanjih, še pogosteje pa je nastopal s humorističnimi večeri, na katere se prijetno spominjajo iz njihove Ljudske univerze zlasti Studenčani.

Dr. Vladimir Travner je postal kot satirik in kritik javnega in osebnega življenja današnjega Maribora njegov sestavni del. Kot tak je s svojimi sentencami in domislicami, skupno z nedavno umrlim tovarišem v humorju in delovanju E. Kramerejem, postavil temelje za tradicijo vesellega in originalnega Mariborčana. Baš radi originalnosti njegovih pogledov na svet, na javno delo, vlogo prava in zgodovine mu ni bilo dano, da bi dosegel to, za čemer je stremel, da postane reformator sodobnega prava. Razočaran in zagrenjen nad tem je to svojo bol skrival do svoje bolezni ter jo šele na smrtni postelji ustmeno in pismeno razkril. Ostal pa bo zato vsemu Mariboru v trajnem spominu kot mož izredne nadarjenosti, zdravega humorja in vsestranske delavnosti, v kateri stoji na prvem mestu zgodovina. Kot tak je s svojim javnim in družabnim življenjem sodeloval pri temeljih mariborske tradicije, katera ga ne bo mogla pozabiti nikdar.

Styriacus.

Otvoritev Kobanskega tedna

Ob smrti dr. Vladimirja Travnerja

Pokojnikove zasluge na kulturnem polju

Maribor, 15. aprila

Jutri v torek ob 4. popoldne bo kulturni Maribor pospremil na poslednji poti enega najbolj znanih in nedvomno najpopularnejših Mariborčanov sodnika okrožnega sodišča g. dr. Vladimirja Travnerja, o čigar smrti smo na kratko poročali v včerajšnji številki.



Dr. Vladimir Travner je bil glede na izrazite poteze človečanske usmerjenosti pravi človek in pol. Morebiti ni prišla ta značilna nota njegovega značaja do močnejšega izraza zaradi humorja, šegavosti in vedrosti, s katero je blagi pokojnik izrekel svoje misli o tem in onem. Ob vsem mogočem je kramljal in pripovedoval. Na tisoče in tisoče zanimivih anekdot in dov-

tipov je stresal in sipal iz svojega sijajnega spomina. S komurkoli je prišel v dotiko, z vsemi je bil prijateljsko razpoložen, dober in ustrežljiv. To so čutili zlasti mariborski novinarji, ki jim je bil pokojni dr. Vladimir Travner prijateljsko in skoraj tovariško naklonjen. Bil je zelo priljubljen predavatelj, saj je svoje misli izražal ne samo z besedami, ampak tudi s primernimi mimičnimi spremljavami, ki so primerno podčrtavale izraženo vedro misel. In vendar je ta duhoviti in globoko naobraženi mož živel silno preprosto vsakdanje življenje. Nič ni kazalo na njem, da bi hotel v materialnih zablodah naše dobe izkoristiti pomembni rek »Carpe diem«.

Bil pa je dr. Vladimir Travner marljiv in priden kakor mravlja. Tudi za »Slovenski Narod« je prispeval več poučnih in zanimivih člankov, dokler ga še ni ovirala pri delu in zbiranju gradiva neozdravljiva bolezen. Svoja zgodovinsko znanstvena in zgodovinsko publicistična raziskovanja je osredotočal predvsem na zbiranje podatkov o posledicah kuge na Slovenskem, o raznih čarovniških procesih na Slovenskem, potem o doseljevanju Židov na Slovenskem in pa o turški dobi na našem ozemlju. Živahna pobudnost je premaknila njegovo pažnjo tudi na druga torišča. Bil je znan numizmatik, v zadnjem času se je mnogo pečal z zbiranjem podatkov o pomembnih slovenskih pravnikih, ki so dosegli v svoji znanstveni karieri in kulturno literarnem utvarjanju pomembne uspehe.

Kot dolgoletni preiskovalni sodnik pri tuktajšnjem okrožnem sodišču pa je pokazal, kako se lahko spajajo interpretacije raznih pravnih določb z razumevanjem srca in človekoljubnim odzivom pameti. V tem pogledu je vršil dr. V. Travner svojo naporno in težko službo v duhu onih vzvišenih idealov, ki jim je bil zvest do poslednjega utripa.

Slava dr. V. Travnerja!

Kmečko nadaljevalno šolstvo se je v zadnjih letih v Sloveniji zelo razmahnilo. Posebno v naših obmejnih krajih, je to šolstvo silno važen činitelj v vzgoji naše kmečke mladine in za strokovno, gospodarsko in nacionalno izobrazbo naših bodočih gospodarjev. Ugotoviti moramo, da je zanimanje za kmečko nadaljevalno šolstvo med našim kmečkim ljudstvom, posebno med mlajšo kmečko generacijo, zelo veliko, kajti te šole dajejo naši kmečki mladini, ki ne more v razne kmetijske šole, edino vzgojo in podlago za poznejše delo na kmečkem obratu na kmečkem domu. Poudariti moramo, da imajo skoraj vsi drugi stanovi (trgovski, obrtniški itd.) svoje organizacije in priznane ter obvezne nadaljevalne šole, kamor zahaja ta mladina v dobi svoje priprave na poznejši poklic, edino kmečka mladina nima teh šol. In baš iz tega vidika, da bi tudi kmečka mladina, v dobi od svojega izstopa iz ljudske šole do res poklicnega udejstvovanja (ki se začne ko prevzame posestvo), dobila neko vzgojo, da ni popolnoma odtegnjena od nje in da vsaj obnovi in izpopolni pridobljeno znanje ljudske šole za praktično udejstvovanje, so kmečko nadaljevalne šole primarne važnosti in pomenijo velik korak in velik plus v napredu in skrbi za splošno izobrazbo naše kmečke mladine.

A za vodstvo teh kmečko nadaljevalnih šol, kakor tudi za ves pouk na njih, je potrebno izobraženih in podkovanih učnih moči, ki bodo to vzgojo kmečke mladine znale pravilno izvesti in pravilno zagrabiti. To nalogo pa bo lahko popolnoma izpolnil le oni, ki je psiholog, ki pozna

svoja izkustva vzporediti in tako podati, da bo primerno duševnemu razvoju kmečke mladine in da bo obenem odgovarjalo krajevnim, splošnim gospodarskim in nacionalnim potrebam. Učitelj je brezdvomno ona osebnost, ki je spoznal kmečkega fanta že v šolski klopi, ki se je poglobil v njegovo duševnost in je proučil vso mentaliteto kraja in našo vas sploh. Zato bo kmečka mladina izročena njemu, prišla res v prave roke, ki bodo skušale preoblikovati kmečkega fanta, v dobi njegove novejšje duševne razravanosti in neurenosti v njegovi pubertetni dobi ter iz njega napraviti pravega zrelega odraslega človeka — gospodarja. Učitelj je tudi temu kmečkemu fantu, ki je že zapustil šolske klopi pravi voditelj na poti, ko mora spoznavati res pravo realno življenje. Kdo drugi bi mogel na vasi izvršiti to težko in delikatno nalogo?

Da dobi učiteljstvo tudi potrebno strokovno izobrazbo prireja kraljevska banska uprava, kot organizatorica teh šol, primerne uvodne, metodične, računovodske, gospodarske in strokovne tečaje, na katerih dobijo učitelji potrebno teoretsko in praktično znanje.

Baš sedaj se vrši na banovinski sadjarški in vinarski šoli v Mariboru tretji strokovni tečaj. Banska uprava in že prejšnja oblastna samouprava, ki je l. 1938. začela misel teh šol, sta v dobi 12letnega dela na tem polju ustvarili mnogo in priredili več metodičnih, uvodnih in računovodskih tečajev, kakor tudi že dva strokovna tečaja in sedaj tretjega.

Letos se je banska uprava, kljub težkim časom odločila, da priredi tretji strokovni

Usodni streli v Hutterjevi tvornici

**Zadnje dejanje ljubezenske žaloigre,
katere žrtev je postala 16 letna Marija Frank**

Od tedaj se je zavišla njena hrupna
pot. Vrednost denarja, ki ga je dobila
po komendatorja Šumahu, je
padla in tako je bila naenkrat
brez vsega premoženja. Umrlil
se je je. Muri Jgnac, ki je pritiel kot
provizor v Bileos, od tam pa kot
župnik v Korence. Pri njem bola
je do smrti 31. 3. 1940.

Sponiral sem se gostoljub-
nosti, katero sem nekdaj upiral
v Korozi. Zato sem se čutil dolž-
nega, da sem prisragal kofi, v
njem težkih dneh.

Četudi vedno belehna, je
dočkala visoko starost. Bila je
blaga, počtena, kranjska žena,
vsele narave, krasno gosto-
ljubna.

Sedaj je rešena vsega trpljen-
ja. Dostikrat mi je prvala, da
bi bila srečnejša, ko bi bila rešena
zemeljskih nadelov. Sedaj se
je uplenila njena želja. Trupca je
bila pot s koncu žoljenja, premo-
gini jo je sedaj oplot sebi, da se
veseli v nebeškem raju. Hvala Ti, draga
kafa za vse dobre - shraniti se v
blagemu sponziru.

16. april

In zopet je šel od nas drag prijatelj,
sodni svetnik dr. Vladimir Fraone.
Koliko prijateljskih sponov in
veže nam, posebno, ko so oba bila
oneta za raziskovanje slovenske
zgodovine. Nečrtaško izobražen
vedel je tako garancije pripovedo-
vati, da so miti in ure kakor v sauph.
In nje gozlati humor! In efali
smo se, da nas je vse belelo. Koli-
ko dosti po sebi si zapomniti, katere
še vedno o družbi prodajati. Bol
je blaga duša, prijemljiva humorja
pa ni bil srečen. Pravega polica
si vedel bolehnosti (nagnjenost
tuberkulozi) ni mogel izbrati, kajti
zgodovina nam je bila nad vse
ljuba - in tako Kol furst ni na-
šel tega, kar poklic zahteva. Bolje
kol furst nam je postala bolj portu-
ka slova, nje goz dobovanje bilo
pa je usmerjeno temu, kar nam
je srečnarekalo. - Ne pregodaj
si šel - Vladimir - usoda ti ni mudila
dosti lepega, brel si ves čas!
Spona na te selane krasen!

15 maj

Starovski tovarščinski svet Ferka
 višji sodni svetnik v Sv. Barbari il. go.
 je umrl 6. 5. Tojen je bil iz ugledne
 ferkove rodbine v Sv. Barbari 12. 1. 1856
 gimnazijo obiskoval je v Mariboru,
 univerzo v Grazu, služboval je v Krškem,
 Gori, na podruje v Radovljici, kot
 predstojnik, l. 1909 stopil je v pokoj.
 Bil je še od onih sodnikov stare šole
 nad vse prikupljenega vedenja,
 nad vse prijazen in potrebitelju.
 Linijski in meje so se jo načas, ki
 sem ga prebil v njegovi prijetni
 družbi. Njegov brat Feliks, zdravnik,
 kakor tudi oče, zapustil je svoje
 premoženje ustanovi za slovensko
 dedupacijo. Moarcel je bil njen
 spomnik. Sedaj počiva moj to-
 varšč, ki mi je še pisal o prili-
 kih upravnih, da bi tako dolgo
 užival pokojno in kakor
 oni pa bolj težko! Blag ti spo-
 min!

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob nenadomestljivi izgubi
 našega predobrega strica, gospoda

Ernesta Ferka

višjega sodnega svetnika v P.

se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo pre-
 častili duhovščini za pogrebno opravilo, g. župniku Potočniku
 in sodnemu starešini v p. g. dr. Ilanigu za poslovilne besede
 ob grobu, zdravniku g. dr. Mariniču za požrtvovalno bolniško
 nego, pevcem za ganljive žalostinke, ter vsem, ki ste blago-
 pokojnega v tako velikem številu spremlili in počastili na nje-
 govi poslednji poti.

Sv. Barbara pri Mariboru, dne 14. maja 1940.

Zalujoči nečaki in nečakinje

18 maj

Danes zjutraj raznesla se je vest,
da je dr. Gortšek zbežal. Tagoosrtca je
vzbudila precejšno razburjenje,
posebno, ker je v zadnjem času
nastalo neprijetno razmerje z
Italijo. Tako, rekli so Ljude, bil je
voditelj stranke, sedaj pa je pri
pobegnil s premoženjem, ki si
ga je tukaj pridobil. Kdo pa je ve-
del, da bo vojaka, in kako je lahko
odšel. - Defarke pa je zasloda
ta: Ker je bil tujec politik, in obo-
ražen pri Nemcih, si je namreč
v Banjaluki hotel za 130000 Fr.; da
spravi še mnogo upravnih na novo
mesto, je najvažnejše predmete
dal odpeljati, na novi domovi
sam pa se je vrnil še isti dan
popoldne. Velikemu vrada Nemcov
bi v zvezi s tem varno ravnati.
Kvadrilno je le, kako so tudi ne-
govorniki in tujci tujali nase
nad tem novim preletom
jemu. Spoznal sem tudi, kako ogorče-
ni so prebivalci nad vsem tem,
kar je on storil. Tudi se pa, kako spre-
menljivo je mišljenje; prej so se mu
klavali, ko so se ga bali, sedaj so doigali
glave, ko so odšli, da je njegova moč kome-
lic transit gloria - politika.

26. 6.

Dobil sem obvestilo, da je dne
20. 6. 40 murl moj rošlec iz
gimnazije Otto Steinhäusl, poli-
cijski predhodnik na Dunaju.
Basolfo soofegao nac. soc. mi-
ljenja je pod zadutim raz-
nomo doletel bil obsojen na
4 let ječe. Še tudi po 2 letih zopet
proti, ga je v isto kudo potelo in
delno oslabilo, da je na perle-
meah operacije murl. Bil je iz-
ten kriminalist. Pri zadnjem
ustanku leta 1933 očetel je po-
redati marškat iz sorte prakce.
Bil je nad oredfutezusto toa-
biti, gabo



Polizeipräsident H-Oberführer Steinhäusl,
der, wie wir an anderer Stelle berichten, gestern gestorben ist

(Robert Fuchs.)

Novo podjetje v Banjaluki



Da bi zadostili interesentom iz Slovenije, ki kažejo izredno zanimanje za mirno Bosno, so uvidevni faktorji odprli na eni najprometnejših ulic Banjaluke realitetno pisarno. Vsem, ki si nameravajo postaviti v tem kraju domače ognjišče, priporočamo, da nemudoma sporoče pisarni svoje želje glede lege in velikosti hiše, oz. parcele. Blagovolijo pa naj pohitijo, ker rastejo cene iz dneva v dan. Naslov: »Realitetna pisarna zamašodušneže iz Slovenije.« Dopisnica zadostuje. »Toti list«.

Včernik 28.6.1940

in kažejo pot na Boč markacije, tura pa ni dolga, le malce strma je, poseča ta hrib vendar malo izletnikov. Tu ne najdeš na vsaki jasiči odvrženih konzervnih skatljic, papirja in drugih rekvizitov civiliziranega človeka, iz gozdov ne čuješ jodljanja in vpitja — divji gozdovi na Boču šume v soncu zgodbe o zadnjih merjascih, ki so se še pred nekaj leti borili s smrtjo, na jasi sredi gozda pa vidiš, če ti je sreča mila, srno, kako se razgleduje po okolici... Celo planinska kočja in gostilna sta še-le zadnje leto primerno urejeni.

Od tod se je treba vzpeti še kakšnih 400 metrov do neoskrbovane, a vselej odprte lesene kočice tik pod razglednim stolpom in do samega stolpa, od koder je z višine 1000 metrov zares čudovit razgled v dolino, na vasi, ki se stiskajo kakor piščanci sredi travnikov, polj, vinogradov in gričev. Pred teboj se razgrinja vsa pokrajina od Kozjaka na severu pa do Gornjancev s sveto Jero na jugu, od Savinskih planin z Raduho, Ojstrico in Grintovcem na zahodu do Ivanščice na vzhodu. Med vrbe skrita struga Dravinje se vije od Konjic mimo Poljčan proti Dravi, zlata traka Drave na severni in Save na južni strani se bleščita v soncu. Pohorje, Ptujsko polje, Haloze, Slovenske gorice, Konjiška gora, Maceljski bربي, Sljemen, Zagorje — vsa ta dežela je pred teboj kakor na zemljevidu, le da je tu pestra in živa. Maribor in Celje, Konjice, Slov. Bistrice, Šmarje vidiš od tod. Če imaš srečo in je dan jasen, ti je odprt razgled do Gradca in še naprej do Blatnega jezera, do Vraždinca, Zagreba, Triglava, Pece...

Polem se pa spusti z Boča strmo na-

no Kapele pri Slatini Radencih poročal o stanju tamkajšnjih goštno je bilo dne 21. junija. Iz pisma prinašamo v izvlečku, sami dodajamo:

Tako lepe rasti trsja nismo pri li. Zarodek je pač zelo pičel. obetajo moslavec, zlahtnina in ling. Boljše kažejo rulandec, buveltinec in muškadni silvanec. vati je drugo k drugemu samo lanskega prideika, n. pr. pri mosl razmeroma najmanj, morda samo no od lani. Huda zima je pomoril go trsja zlasti po nižinah. Konjič roni) kažejo kakih 25—30% nav nastavka. Severne in vzhodne l po zimski pozebi manj prizadete.

Rano obrezano trsje se je maj zilo kakor pozno obrezano trsje, naraven pojav. Sicer pa v nasled bistvene razlike. Za rez v zeleno v nem še ne vedo.

Rulandec, burgundec in veltinec s čeli cvesti dne 15. junija. Okoli 20. ja je bila gorica v polnem cvetju. La je pokazal cvet dne 7. junija, predlar pa dne 9. junija. Tako je v Kreftu vrhu. Drugod po Murščaku ni nič b Praviho, da je po ljutomerskih go še slabše.

Jabolk je prav malo. Cvetožer tud

Novo podjetje v Banjaluki



Da bi zadostili interesentom iz Slovenije, ki kažejo izredno zanimanje za mirno Bosno, so uvidevni faktorji odprli na eni najprometnejših ulic Banjaluke realitetno pisarno. Vsem, ki si nameravajo postaviti v tem kraju domače ognjišče, priporočamo, da nemudoma sporoče pisarni svoje želje glede lege in velikosti hiše, oz. parcele. Blagovolijo pa naj pohitijo, ker rastejo cene iz dneva v dan. Naslov: »Realitetna pisarna za malodušneže iz Slovenije.« Dopisnica zadostuje.

2. 7.

„Eski list“, 7. dne 1. 7. št. 13
preučeval je sliko, kakor zgoraj
razodolno. Karina se tudi na
nakup posvetila, ki ga je izgovorila
da borič v Banjaluki, kar so
tudi ulegli prstiči vstro
kristijali. Kakor sem aldičal
da so tudi Tinkovi iz Sv. Antona
v sl. gr. napeli tam prostore
za prodajo blaga. Prebovalci so
baje ogorčeni, češ, tu so obogateli,
a sedaj nas ga privedejo.

21. julija

Dne 18. 7. spjel sem iz rok pred-
sednika okrožnega sodišča v Ka-
riboru g. Rudolfa Adolfa red-
st. save III. stopnje s prav v vse
redniškem nagovorom, pri-
čemu je podarjal, da sem se
skoz vodil po vse kot starejši na-
vod v enotnosti v smislu za-
kona, v sled česar je tudi na kafo-
jem medu to poštevalo in
mi priznalo to odlikovanje.

Vzrado čeravno sem se don-
ni v krogu mojih bližnjih namena
ce v laodila po mojem
dopodu. - Sodite dobro je red-
no vega starejši v svoji Rdi
na Kar, kateremu se je steno
izpolnila tega deona in na
želja, kar je tudi menil ubo,
ko naslednja že po znanosti
je pridobila komu in kajnega
službo in pa smpatije in
zaprane in kajnega prebivalstva
kar je za sodnika na vodilnem
medu prav važno.

22. julija

Ko sedaj razpolagam s časom
po svoji volji, delam zglede. Dne

28. 5. bil sem v družbi in pri
sv. Križu pod kalico, Sinar in gori.

23. 6. pelfal sem se v hruško soboto
in ogledal v okroglosti v Jeruzalemu
ter facturah in se pelfal v hruško
Krusoja na harbor. Dne 30. 6. pelfal
sem v družbi zgodovinarjev v
sinar in okraj ter vadel preko
Podrečo, sv. Peter - sv. Gore, Podreča
ter v Oltinje, Gladkogor - Lemberg.
Ti kraji so me posebno zanimali,
posebno Oltinje, ker je tam rojena
sv. Kena, mlada otelica Krista iko-
fije. Krasen razgled se mudi iz sv.
Gore po okroglosti in belih zida-
nicah. Ti kraji so posebno odlični
jejo po krasnih cerkvah, katere so po
vsi grafički, ki so tudi tam okoli
gradove.

Dne 12. 7. pa sem se povzpel
na goro Pokorje, obišedel novo
napeljano cesto do Ruške kose,
ogromne snove in brnec na poti
proti Sinar in se mudi na dolgi
poti proti Rušan. Inel sem krasno
vreme. Ploval sem dva dni.

23 julij

Napravljen sem v družbi nüttelja
Rogl francoski let na Štupsko goro
v kateri je izdal obžretno popsto
de šle. Ko sem došel nato slavno
božjo post, sem moral res steno-
vati krasto cerkve, posebno pa
podoba D. M. v glavnem oltarju
z zlatimi in platinastimi, ki pokriva
so glas najrazličnejših svet, kad
se hvale vredna je imel, da se
cerkev popravi, katere dela so s pe-
nem leku.

Kad me dičen je razgled od
cerkve po dravski dolini, slovan-
skih gorah, preko njene na grde
granih Haloz, ne zamudi nikoli
ogledati si ta kraj, kamor roma
ovako leto toliko romarjev, da
se pripovedujejo Materi Božji.

Ko so se še prepirala o pri-
jazni Horvatski gostilni, kjer
je bila nasno gostilna gostilna Daryove
reke, je napu odšel avtobus
proti Kajšperk, mimo slavnega
grada Hattenberg v okolje, mimo Studenca
v podnožje Bove, v Poljane, odkoder
so namo prejšer došli domu
z najlepšimi spodnjimi.

5. avgust

Dne 4. 8. bila je obarstva novo
zgrajena cerkev od Reke do Ruške
koče. Udeležal sem se te slovnosti!
Ni mi žal, saj bilo je vse tako
veličavno. Rukljiček zatoorsta
je mraja, katero je daroval sam
škof dr. Tomazič na prostem ob
ljudskem prstu. Kečeta množka
je napelovala prostor pred cerk
vijo. Kečeta me je čast, da sta me
pri odhodu pozdravila gg. ban
dr. Hallaier in škof dr. Tomazič.
Planine so moj vzor, moje očeki,
nahrstke bom hodil, dokler
me bodo nesle noge!

* na spominu spominu omle
sem se v sv. denarst.

10. avgust

Dne 8. 8. umrl je Dr. Josip Kronvogel,
bio si starost na okrajnega roditelja
v sv. denarst. ^{nikoli obkolost na politi} Bilo je 8. 6. 1908, ko sem
prišel kot rodnik v ta kraj. Ke med-
potoma sem ugotovil iz listov-
vega velebarja, da je slovenec,
ker je bil natisnjen kot domstni

član. In nimen se varal. Bil mi ni
samo predstojnik, bil mi je kakor oče,
ki me je s svojimi bogatimi in zgušča-
njami podpiral v izpolnjevanju
mojega poklica. Se neizmerno ga
sodnika in pri napetih razme-
rah ki so bile tedaj v trgu, me je
ščitil napram vsifini oblasti,
ki mi nko bile posebno navlo-
jene, ker so videlo v moji narodno
precej razbojitega mrabolitka.
To pa je bil za tedanje čase velik
greh. Kdor se je tako pokazal kot
narodnjaka, smel je pričakovati

neprilike priporaki priložnosti:

Vosem leta 1921 po odhodu njegovega
sedanjega predložitnika dr. Kronvoogelja
proszel to mesto, bilo mi je lahko
roditi posle, ker sem tinal dosti
skušinj.

Dr. Kronvoogel je bil namreč
starešina okrajnega sodišča v
Ljubljani. Ker pa je z 10. 1. 1921 spolnil
že 65 let, moral je kjub osmi prošnji
ložiti prošnjo za opokostev in
mi je bila priznana pokojnina
v znesku mesečnih 2000 d. a.
S 1. 10. 1922. pa je bila preodoba na
profurke v denarjih, katere pa
dr. Kronvoogel ni postal deležen, in
tako se je moral pri službovanju
do let zadostiti s skromno po-
kofutno celih 18 let. Veliko se je mu-
dilo kot predsednik društva mari-
borških opokojencev za pooblašanje,
dokler je to, a zadnjem letu. Vosem
bil zupnik nekaj časa pred smrtjo
skupaj in omenil o pooblaščenju, je
brilko priporočil: To kar sedaj dobim

več, more naenostolito, za kolikor je
sedaj narasla dragota. Sedaj je ob-
lo še vedno pri 2000 dinarja.

Knudil se je kot generalni sarah
nezakonskih otrok, da je sprejema
neki mesek, a to ni dosti zaleglo.
Maslov, ki ga je dobil pri prijatelju
: sodni doornik, in gnetno
ni pomagalo, in tako je moral tako
marljivo, vestni in nadarjeni
sodnik, ki je služil da smo čez
postavili čas, gledati, kako bo mogel
shajati s kronarno pokojstvo.

To ga je hudo bolelo. Ko da se je
kinto igrala z možem, ki je bil vedno
zaseden kot človek, kar je bilo za te-
da upanje pod avstrijsko koro uvar-
no. — 10. 8. ob 16. razpil se je dolga ml-
oaski sprejeli od njegovega do-
mama poupalitve v St. Bolfenau
kajtu govoril sedelau. Komu
Reu, poslovilne besede sem spre-
gozdel tudi jaz o tistem vob
niku, pilkoontu o p. Lottu se je
zapremljavalil za delo kot pred-
sednik blunton opskofenau in še
en govoril za kreditno zadnjo opo-

Koševcev. V cerkev so ga šli peči belofenski
cerkveni pevci na domu: moje
srce je žalostno - komila, na grobu
so gabljuče pogrebno slovesnost,
kuda tako priljubljenega moža
so položili v grobnico k drugim,
sopeem rajnega - očeno soluce
je sipalo iz odrega neba zlate
žarke na mnogo tovilne vence
in zalufčo množico, kito se
malu razila. Krono oisohtli-
nili, orakolnje žrtvene se olo
sofo pot. A našega Krono opevka
ni bilo oči med nami - v tki
grobnici spi očino sponje!

Hvala ti na tem mestu za
se, kar ni ni storil dobrega, ota
nešni o trajnem sponju!

29 avgust

V Lenartu umrl je Heiter Kafe-
tan, kiti ni poročila in pok v sta-
rosti 89 let. Ostel je sopečano iz
Radgona in se tukaj oženil. Po mrtven-
ju bil je kakor skoraj vsi držani
nemškega mišljenja. Istotako tudi

drugi. To se je pokazalo tudi pri
pogrebu. Mi oenci inukliso na tra-
kovih nemške mape. Drogostl
sem nato Dr. Gortška. Sedaj je mo-
ral videti, kako narodni fungoslova-
ni so bili sorodniki. Vink Otmar
Krtžan, sednbošega orožnika kri-
žana hatifa, ki je l. 1914 odvedel
poštara fabiani Vladimira o
gapore o hrade Ost verbofela, je
bil v časti pri Dr. Gortšku in je
tudi vedno pošelal peeto o
lokolci dom ter seve seljal za
propricunoga pristava IDS slraak.
Koliko je daktina nje gooo propricun,
se je mogel Dr. Gortšek danes na
lastne oči propricati. Die Katze
lässt das Hausen nicht - to velja
o polniš neri tudi v tem slučaju.
Mi pristavi izjemiti male tje-
fene, so bili in ostavajo v rnu
to kar so bili pod dovlutjo. Samo
orgitšek segar ni vedel ali pa
ni hotel vedeti - o se pristavo o^{te} je
razpislo kakor papirna lahtica.
Mi napisi so bili toha demonito-
cifa nemita, ki sedaj sledi mag
hemor do rga glasno.

15 september

Od 4 - 12. septembra bil sem na
potovanju. Dne 6. 9. bil sem pri
odkritju spomenika Kralja Alek-
sandra v Ljubljani in videl Kralja
Petra II in regenta Kneza Pavla.
Bilo je veličasten dan, ki ga
shranim vedno v spominu.
Mlad je naš Kralj, v enem letu
preoznamo težko breme, da j Bog,
da bo vodil našo državo, da jo
je potegne oal sojne o pogubo-
nosni ohrane. - Toliko ljudi
Ljubljana ni lahko videla, bila
je stiska manifestacije za
ga našo državo, pod katero se
čutimo varne.

Prihodnji dan sem fondaril
na Dolenjsko. Kva točka bila je bol-
jšo, karor tako radi zaharajo
Ljubljaničarini, spominja me
pa ta kraj tudi na predsednika
apelacije Kranjskega, ki je
na potu nato lepo točno dne 25. 9.
1940 nemadoma umrl.

Bilfernadar se lep dan, po složni
vojni avtomobilski poti skozi ze-
leno bukofo sem stopal v strugbi-
novega bitnana slasnost dno-
vode vedno vtiže, dokler ni sem
jagledal na veki cerkev Sv. Duka.
Kraen napled se je nanna modil
kaptinebo je bilo jamo, vrenne
pa toplo, brezoteno. V skalas-
nem domu so bila dzborno po-
stiepena. Muraj to jho so se loč-
la od tega di onaga kraja.
Nimela so pol prosti samro-
slanu stična, ki me je kol zgo-
dovinski kraj zelo zantimal.
Priznani pater nanna je razka-
gal o znamenitosti. Kdi se
pač, da so bili navno meri ki
stibi, ki so srednjem veku
geftli gnarost in nam ohrani-
li starodavno kulture blinla-
nov in krlov, iz katerih strov en-
puno še danes. Zato je obropati
oro tisto raznauje, ki se naper-
jeno proti tem mladostam.

da magiče, da se je zgodilo o samostanik nekaj, kar ni bilo prava, a vedro je vedno ostalo zdravo in se pogumno zlahtnevoet in ostlo radu. Kdor tega ne verjame, naj gre v Strino, tam se bo prepričal, da je bilo postopanje zoper samostane zagrešeno.

Beljakum se tudi na Bled in Lp. kuje. Bilo je deževno in pristo. V Bledu samem je bilo mrtvo, mrtvega župnika, mrtvega župnika iz Otoka. Kraljevi grad suobor je pomrjen, razrušen, ker je stala nekodaj ponovna stoba. *Sic transit gloria mundi!* Misli se na romunskoga kralja - odstopiti je moral in ostaniti nevarnosti je pobegniti iz svoje dežele - mrtvi kralj! Vind se se zopet odpuščajo k bratu in saktupi. Ogledal sem rufe film: Krasni študentje, in se v spominih na lepa dijaška leta srčno nasmejati, zadnji večer pa v družbi št. Kučija in št. Felaherpa. Dne 12. 9. pa sem bil zopet v obsejnim domovih penatou,

19. oktober

Dne 17. 10. opravilismo brigato v.
nabralo se je 103 bronte. Sladkorja je
kazalo dopoldne celo 19°, popoldne pa,
ker je prevladovala gibanina, bilo
je pa le 16°. Katerilo je 1570 l. Skoro vsi
leva, da je protula huda, dolga zima
mnogo škodovala na trni, da je bila
toča in je sled neprestanega dežja
grozljive začelo gniti, moram biti
s brigato zelo zadovoljen. Neka-
teri sosede so pričelali okonati;
nekateri so nabrali samo nekaj
bront. - Med tega je popraščanje
je po starem običaju bilo v zadnjem
času zelo živo, ceneno se odig-
nile na 12 št. od kleti. Ker se
je novega strna pridelo zelo
malo, je popraščanje zelo
živo, javno - moč od kleti
pri 12° se plačuje 5 št., pri 16°
je 7 št.; slivm pa, da se pla-
čuje že 9 - 10 št. - Katerilo se
plačuje tudi za sadjevec od str-
kalnice 3 št. in še več. Cene
jabolkam, pozutim, so bile 3.50 št.
4 št. sedaj je celo 5 št.

So zanesljivi pojavi, na videz so to
visoke cene za troleže, ki je gnuš-
no dobro podnovane, ravno pa je
oni, ki je odločen od tega pri-
delka; izkupiček dauro ne dobiše
tega, kar mora plačati za svoje
potrebnosti.

Lo parvo fuvdeasi, pod Katertini
Sapruno vod.

20. oktober

Danes pripeljal se je v Senar
minister Dr. Miha Krek in si ogledal
prostore za shranjevanje sadja,
katere žida gospodarska zadruga.
Po ogledu je kratko razložil sedaj
politični položaj in izjavil, da
kmetstvo ni nobene nevarnosti
za našo domovino. Da bi le bilo
res, saj nam je potreben,
radi prehrano vse, namo, da
lahko v njem delamo.

navoz je bil tudi podžigan
mesta harbor franc. Žebot. Do
tega človeka imam mnogo, saj
služi sem marsikaj, ki ga postavi
v posebno lico. Politika je pač zapletena.

21. oktober

Sedanji starešina Ašči haks me
je povabil na večerjo k Kotočniku
o priliki godovanja 10. 10. Dolgal
se nisem, ker nisem bil razpo-
ložen. Časi so precesni in ker
smatram, da so se ti nasvodi že
prejšle. Šofin na italijanu da
se vabi v lučju, ki zahtevajo po-
gornost, v ostalem pa sem zoper
nako vabilo in tudi, da bi se
vabilo. Kotočnik in nam voden
one, ki se grizljaja kunka in nap,
drugi pa bi ga živali čez mero.
Muslimi rafti na take strome-
ke in lajšajo po novih upih
trpljenje in beo. Tok napreje
zadostne.

27. oktober

Od 27. na 28. 10. začelo je snegiti
in nadaljevalo do 30. 10. Inega
je 20 cm. Velika škoda je na
sadnem drevesu in v gozdovih.
Skupen je položaj za kmete.
Pravo vreme za praznik vseh
svetnikov.

20. 11. 1940

Te dni je obhajala srebrno poroko daleč naokrog znana in spoštovana zakonska dvojica g. dr. Kramberger Ludvik in njegova soproga Elizabeta. Pomenljiva slovesnost se je vršila prav tiho, v domačem krogu šesterih otrok in nekaj najožjih sorodnikov. Jubilanta namenoma nista hotela obhajati svojega jubileja pred javnostjo, marveč pred Bogom in v svoji družini. Storila sta to pred Bogom, ki jima je dal ta lepi jubilej dočakati v krogu šesterih, čilih in zdravih otrok; pri Bogu, pri katerem se je pred 25 leti združilo sreči vojne vihre dvoje ljubečih se, neskvarjenih src za skupno življenjsko pot, podporo, razumevanje in srečno, blagoslovljeno zakonsko življenje. Ganljivo je bilo videti na ta slovesni jubilejni dan, ko je vsa družina polnoštevilno zbrana klečala pri obhajilni mizi, da se znova posveti Njemu, ki jo je dal, vodil in ohranil do tega slovesnega dne. Srebrnoporočenca sta nadalje želela obhajati to pomenljivo obletnico v krogu družine, med otroci, ki so gotovo najlepši dar božji za 25 letnico poroke. Vsi so že odšli od doma v mesta, študirat, v službe; vsi so aktivni sotrudniki in zavedni odborniki katoliških organizacij. Nobeden se ni skvaril, ker jih povsod spremlja duh staršev in njih molitev. Za ta slovesni dan so vsi prihiteli domov, bogato obloženi z darili, njih srca pa so prekipela v iskrenih otroških čestitkah in zahvali. Jubilantoma, ki jima je dolga doba skrbi in žrtev za številno družino res že osrebrila lase, so se lesketale oči v solzah veselja in globokega zadovoljenja. Kdo ne pozna družine dr. Krambergerjeve? Saj slovi daleč naokoli kot najboljši primer vzornega, srečnega družinskega življenja. Čeprav sta jublanta srebrno poroko obhajala skrito, so vendar za to zvedeli širni prijatelji in znanci, jima čestitali od blizu in daleč in se z njima tega dne radovali. Gospoda dr. Krambergerja poznajo vse Slovenske gorice kot nadvse vestnega zdravnika, ki je tako v neurju, temni noči vsak trenutek pripravljen, hiteči bolnikom po blatnih cestah na pomoč. Vse ga pozna kot moža globoke in neomajne vere, kot načelnega in zaslužnega delavca v katoliški prosveti. Dr. Krambergerjevo hišo še posebno poznajo popotniki in reveži kot neizčrpen vir dobrih del usmiljenja in pomoči. Vsi vedo, da je posebno dobra gospa. Edino tisti jih morda niso razumeli ali jih ne razumejo, ki jih vodi v življenju in delu zgolj strast in maščevalnost, zakaj ta dva temna madeža nista nikdar v življenju pačila dobrotnih in dobrohotnih sre dragih jublantom. — Naj bi ju božja previdnost, ki ju je od vojne po-

roke tako skrbno vodila v mirnejše čase, tudi od druge vojne — srebrne poroke vodila tako nju kot vso družino v novi svetni mir do zlate poroke in božje zarje.

Slovenec, 29. 11. 1940

Moj prijatelj dr. Ludovik Kramberger slavil je 12. novembra srebrno poroko. Dopolno v Sloven-
cu z dne 29. 11. to je zadel v zvezo.
Rečeno namo: Bog daj, da bi bilo
več tako srečnih zakonov, potem
bi bilo na svetu vse lepše!
Bog ohrani srečno družino do
zlate poroke.

7 december
Nenavadni pojavi so letos narasli.
Zadnji čas je po zelo spreminljivi
spremembi nastopilo stalno, vreme.
S danes se je sicer vedno modro
nebo zatemnilo na jugovzhodu,
naokoli se je slivalo močno
gumenje. Blisk za bliskom
iz temnih oblakov, slilo se
je dež kakor po letu, kmalu pa
je nehal in nastopilo je zopet
lepo vreme, nebo je bilo jasno,
pritiščal pa je hudo mráz.

22. december
Od leta 1887 obstaja v Ljubljani društvo
Posojilnica reg. zadruge z n. z.
Vodstvo je bilo veskož ožje,
vedno v slovenskih rokah.
Mnogi gospodarstveniki so
priporočali, da je zadruga kupila
polično posvetbo. Tam je bilo sre-
dišče slovenskega žitja, bila je
v tem poslovanju edina slovenska
gostilna v času, ko je bil v biošči
Austriji Nemec v Ljubljani gospodar

Karavancost ožno vodil pe
Socijalno delan Jostp Janz.
Koodi. Po njegovi smrti. 1932
bil je načelnik župniške franje
Šturko. Revizija po zadnjem
grehu v družini izvedena ug.
Sotla pa je v teku smrti les
nedostalka, kar je napotuje
dovedlo do tega, da je moral
načelnik Šturko odločiti to
mesto, ker se je dogvalo, da
sploh ni bil pravično tvoj.
Pri običnem poru dne 22. 12. 40
bile postaršene dve listi, ena,
ki je določila večino manj
člane odbora, druga pa, ki je
hotela imeti zopet župnika
Šinkota kot načelnika. Pri
soyadcomnem glasovanju
je dobila lista, ki jo je pred-
lagal bivši poslanec Jožef Spind-
ler kot predsednik kmetijske zveze
172 glasov, lista pa, ki jo je pred-
lagal banovinski gradnik dr.
Kraumberger le 43 glasov. Kar
zoi je bil tudi župnik Šinko,

ki je še med glasovanjem nekaj
ugovarjal, a videni poraz, za-
pustil doorano. V nadzorni
odbor sem bil izvoljen tudi
jaz. To izpoliter sem sprejel, ker
mi je na tem, da se nedostatki
odpravijo, gospodarstvo uredi
in tako varuje narodno premo-
ženje in koristi združnikov.
Pri tem ne bom gledal ne na
desno, ne na levo, ampak delal
tako, kakor mi seleoačns pravice
in odgovornosti za vodstvo pre-
moženjskih poslov.

31. december

Kadri dan leta! Šalostno in raz-
burljivo je bilo, minul je smeh,
posod vidiš resne obraje. Ko
si vsotačno srečno novo leto, rede
srak: Bog nas varuj še hušrega,
bomo zadovoljni, če še ne bo huš-
re. Ljudje gredo o šolski dom na
šilostrovaneja mirno, brez nakega
razpoloženja, temer je pogled v
bodočnost. Bog nas oboarij. K Bogu
staro leto.

† Dvorni sodni svetnik dr. Josip Kronvogel

Na svojem posestvu v Črmlji pri Sv. Bolfenku je umrl v visoki starosti 83-letni sodni dvorni svetnik v p. dr. Josip Kronvogel. Pokojnik se je rodil 10. januarja 1857 v Trnovcih pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah kot kmečki sin. Gimnazijo je študiral v Mariboru, pravne študije pa je končal v Gradcu. Nato je služboval na raznih okrajnih sodiščih na Štajerskem. Najdelj je opravljal službo na okrajnem sodišču pri Svetem Lenartu v Slovenskih goricah kot starešina, kjer je bil okrog 30 let. Bil je tudi dolgoletni starešina mariborskega okrajnega sodišča. Bil je zelo priljubljen kot dober in objektivni sodnik. Ko je stopil v pokoj, je prevzel generalno varuštvo vseh pod mariborsko okrajno sodišče spadajočih nezakonskih otrok. Zelo je skrbel za svoje varovance. Nobena pot mu ni bila predolga. Hodil jih je obiskovat tudi na njihove domove. Marsikomu je preskrbel dobro eksistenco. Bil je tudi član odbora mariborske kaznilnice za odpuščanje kaznjencev na pogojni odpust, dalje predsednik Društva državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru, podpredsednik Kreditne zadruge državnih uslužbencev in odbornik mnogih dobrodelnih društev. Do pozne starosti je bil duševno čili in telesno krepak. Zadnji čas ga je začela mučiti bolezen, kateri je v četrtek, 8. avgusta zjutraj podlegel. Pokojnik je bil dober družinski oče. Zapušča užaloščeno vdovo ter sina, uradnika Nabavljalne zadruge, hčerko Ilko, profesorico I. realne gimnazije v Mariboru, ki je poročena z odvetniškim koncipientom Mirom Brečkom, in Ado, poročeno s sodnim pristavom Jožetom Vidicem. K večnemu počitku bodo položili dobrega moža v soboto, 10. avgusta. Pogreb bo iz hiše žalosti v Črmlji na pokopališče k Sv. Bolfenku. Naj mu sveti večna luč! Preostalim naše sožalje!

mlatiti. Že dosedanja mlačev je pokazala, da so bila vsa ugodna napovedovanja preveč optimistična. Letošnje žito je rastlo v neugodnih vremenskih razmerah. Predvsem je bila setev zelo pozna, nakar je nastopila dolgotrajna in huda zima. Pšenica se ni mogla dovolj razviti, da bi mogla do-

ružnice TK Skala

eljo, dne 11. avgusta, proslavili

Temu živahnemu delovanju je sledila doba upada. Število članstva se je občutno skrčilo. Peščica idealnih fantov pa ni klonila. Z vero v skalaško idejo in v upanju na mladino so prebili kritično dobo, in danes je klub ponovno na poti navzgor. Vsak član se danes čuti tesno povezanega s klubovim življenjem, čuti, da je del celote in da mora izpolnjevati vse naloge, katere od njega zahteva skalaška ideja. To se vidi iz živahnih razgovorov in zanimanja na klubskih sestankih, to se vidi iz pogovorov vsakega članskega kroga, kjer je prva in skoraj edina tema, kako bi čim več storili za društvo.

Misel, poveriti vodstvo kluba mlajšim močem, se je dobro obnesla; kajti v mladini je požrtvovalnost, ona je pripravljena na vsako delo in žrtev. Sedanji predsednik je g. France Farčnik, trgovski sotrudnik iz Celja, ki je mnogo doprinesel do ponovnega vzpona kluba. Pozabiti tudi ne smemo jeseniškega Skalaša Franceta Torkarja, ki je v času svojega gostovanja v Celju mnogo pripomogel k umirjenju v klubu.

Skalaško zavetišče Lučka koča.

Skalaši imajo v najemu od uprave knezo-škofijskih posestev majhno, skromno zavetišče Lučko

Brez posebnega obvestila



Umrl je naš nepozabni najdražji atek

dr. Josip Kronvogel

sodni dvorni svetnik v pokoju.

Pogreb bo iz hiše žalosti v Črmlji na pokopališče pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah v soboto, dne 10. avgusta 1940, ob 16 popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 12. avgusta ob 6 zjutraj v župni cerkvi sv. Bolfenka v Slov. goricah.

Prosimo tihega sožalja!

Č r m l j a, 8. avgusta 1940.

Ada Kronvogel, soproga. Kamilo, Ilka, Ada, otroci.

Miro Brečko, Jože Vidic, zeta. Ana Kronvogel, snaha.

Marijanca in Majdica, vnukinji.



Pariški bankir baron Rotschild je prispel s svojo ženo in hčerko v Newyork, kamor je prispel z nakitom, vrednim milijon dolarjev.

Ptuj

Smrtna kosa. V bolnišnici so te dni umrli: 11 letni posestniški sin Vidovič Andrej iz Medribnika v Halozah, 6 letna kočarska hči Kobel Irena iz Sv. Lovrenca na Dr. polju, in 75 letna preužitarica Kmetec Ana iz Sv. Barbare v Halozah. — Naj počivajo v miru!

Na državni realni gimnaziji v Ptujju bodo v

tujcev zlasti v tej smeri, da bodo onim poklicem, ki Francozom priporočajo. Vse tujce bodo po določenem načrtu razdelili po celi Franciji. S tem hočejo preprečiti nastanek tujih otokov v deželi in olajšati stopitev s francoskim prebivalstvom.

Rasna teorija in medicinska statistika

Posebne težave povzročajo tudi kolonije. Dolga desetletja je sprejemala Francija tisoče domačinov iz njenih kolonij; vojaki iz kolonij, ki so v Franciji odslужili vojake, so si smeli tam poiskati službo ter si ustanoviti družino. Pa tudi francoski vojaki, ki so služili v kolonijah, so ostali pozneje tam in se poročili z domačinkami. To bo v bodoče zabranjeno. Ne sicer iz rasno-političnih razlogov, temveč iz zdravstvenih ozirov, ker se je po dolgih študijah pokazalo, da tako križanje škodljivo vpliva na potomstvo. Tega mnenja je zlasti francoski učenjak dr. Rene Martial.

turi. Kakor izvemo iz zanesljivega vira, bo vzpenjača pričela delovati najbrže že v nedeljo, 11. avgusta, v torek, 13. avgusta bi bila potem samo uradna slovesnost blagoslovitve. Odhodna postaja vzpenjače je ob državni cesti na levem bregu Soče, nekoliko za Solkanom, v bližini slovitega Soškega mosta. Dohodna postaja je ob vrhu svetogorskega Marijinega svetišča. Višinska razlika med obema postajama je 570 metrov, razdalja pa meri 1969 metrov. Po 4 cm debelih vrveh, ki sta napeti med

Der verstorbene Polizeipräsident

⚡ Oberführer Steinhäusl

wird am Dienstag, den 25. Juni 1940, um 16.30 Uhr auf dem Gersthof Friedhof beigesetzt. Vorher findet um 15.45 Uhr eine Trauerfeier auf dem Hermann-Göring-Platz (vor der Votivkirche) statt. Der Sarg wird im feierlichen Trauerkondukt um 15.15 Uhr vom Polizeipräsidium, Schottenring 11, nach dort überführt.

Anfahrt für Teilnehmer an der Trauerfeier: Universitätsstraße. Parkplatz: Universitätsstraße.

Wien, den 21. Juni 1940.

Das Polizeipräsidium in Wien

Polizeipräsident Steinhäusl A

In einem Wiener Sanatorium starb am Donnerstag im Alter von 62 Jahren **§§** Oberführer Otto Steinhäusl. Seit 1907 im Dienst der Polizei, kam Steinhäusl nach Kommandierungen in Mährisch-Ostrau und Wien im Jahre 1922 nach Salzburg, wo er die Polizeidirektion errichtete, zu deren Leiter er im gleichen Jahr ernannt wurde. Im Jahre 1932 kehrte Steinhäusl als Vorstand des Sicherheitsbüros nach Wien zurück und wurde am 1. Jänner 1933 zum Chef der Wiener Kriminalpolizei ernannt. Nach der Julierhebung 1934, bei der er für den Posten des Polizeipräsidenten ausersehen worden war, wurde er verhaftet und zu sieben Jahren schweren Kerkers verurteilt. Erst das Abkommen vom 11. Juli 1936 befreite ihn aus der Strafanstalt Stein. Am 13. März 1938 wurde **§§** Oberführer Steinhäusl die kommissarische Leitung des Polizeipräsidioms übertragen; im Jänner 1940 bestätigte ihn der Führer in dieser Eigenschaft.

Steinhäusls Name wurde durch rasche Aufklärung vieler schwieriger Kriminalfälle im In- und Auslande rasch bekannt. Er stellte erstmals den Film in den Dienst der Verbrecherverfolgung und erzielte gute Erfolge, als er wenige Stunden nach Mordfällen die Bilder verdächtiger Personen in den Kinos erscheinen ließ. Nach dem Umbruch führte Otto Steinhäusl den Neuaufbau der Wiener Polizei vorbildlich durch.

Otto Steinhäusl gestorben

Wien, 20. Juni.

Am Donnerstag um 8 Uhr früh ist in einem Wiener Sanatorium nach kurzem Leiden der Polizeipräsident von Wien 44-Oberführer Otto Steinhäusl gestorben.

Mit Steinhäusl ist einer der bedeutendsten Kriminalisten aus dem Leben geschieden. Präsident Steinhäusl war bei der nationalsozialistischen Volkserhebung im Juli 1934 für den Posten des Polizeipräsidenten in Wien ausersehen und ist nach der Unterdrückung des Aufstandes von der Systemregierung festgenommen, seines Dienstes enthoben und vor ein Militärgericht gestellt worden. Lange nach dem Putschversuch, erst im Dezember 1935, wurde Steinhäusl dann wegen „Mitschuld am Verbrechen des Hochverrates“ zu sieben Jahren schwerem Kerker verurteilt. Das Abkommen vom 11. Juli 1938 brachte ihm die Freiheit. Nach der Machtübernahme wurde Otto Steinhäusl zum 44-Oberführer befördert und mit der Leitung des Polizeipräsidiiums Wien betraut. Im Jänner 1940 wurde er endgültig vom Führer als Polizeipräsident von Wien bestätigt.

wir bezweifeln, daß mit solchen Phrasen dem englischen Volk auch nur ein Minimum von Verteidigungswillen eingesflößt werden könnte, da dieselbe „Wand“, von der soeben Duff Cooper sprach, wegen ihrer Unzuverlässigkeit vor wenigen Stunden ja den endgültigen Zusammenbruch Frankreichs bestimmt hat.

Diese Erkenntnis scheint aber der englischen Regierung ebenfalls nicht unbekannt zu sein. Denn anders hätte sie ihren Botschafter in Washington nicht beauftragt, in der Yale-Universität eine Rede zu halten, in der Amerika ganz deutlich auf die Notwendigkeit einer Unterstützung Englands gestoßen wird. Englands Schicksal, so meinte dieser britische Propagandaredner, gehe Amerika fast genau so viel an, als ob es das eigene wäre. Viele Amerikaner scheinen sich einzubilden, sagt Lord Lothian, daß England, selbst wenn es die Insel verliere, mit der englischen Flotte nach Canada übersiedeln und daß die englische Flotte dann ein Teil der amerikanischen Verteidigung werden könne. Er hoffe, daß man nicht ernstlich an diese Illusion glaube; denn die eng-

Polizeipräsident Steinhäusl gestorben

Wien trauert um den großen Kriminalisten und mutigen Kämpfer

Wien, 20. Juni.

Der Polizeipräsident von Wien, **H-Oberführer Otto Steinhäusl**, ist Donnerstag um acht Uhr früh, im 62 Lebensjahr an den Folgen einer Operation, die wegen eines tödlichen Leiden notwendig geworden war, gestorben. Die Leichenfeier findet am Dienstag um 15 Uhr vom Gebäude des Polizeipräsidiums auf dem Schottenring aus statt.

Polizeipräsident Steinhäusl hat sich seine Beliebtheit bei der Bevölkerung durch die Tat erworben: als mannhafter Nationalsozialist und als einer der besten Kriminalisten der Wiener Polizei. Wenn sein Name fiel, dann hatte man Steinhäusl immer als Angeklagten vor dem Systemgericht vor Augen. Der Prozeß, den die ehemalige österreichische Regierung gegen diesen tapferen Mittkämpfer der nationalsozialistischen Bewegung inszenierte, wurde zu einer einzigen Anklage gegen die Ankläger. Steinhäusl wurde zu siebenjähriger Haft verurteilt und erst aus der Strafanstalt Stein befreit, als durch das Abkommen vom 11. Juli 1936 die Amnestie für politische Delikte in Kraft trat.

Der Kriminalist Otto Steinhäusl war weit über die Grenzen des ehemaligen Oesterreichs bekannt. Der spätere Polizeipräsident war kaum Leiter der Kriminalpolizei-Approbierungsgruppe geworden, als schon sein erster „großer Fall“ ganz Wien in Erstaunen setzte. Fettsünger hatten aus dem Wiener Kanalnetz menschliche Leichenteile geborgen. Die Aufklärung dieses Fundes gestaltete sich sehr schwierig. Steinhäusl hatte aber in wenigen Tagen den Mörder Franz Gruber verhaftet und führte ihn damit der gerechten Strafe zu. Wer erinnert sich nicht an die Aufklärung des Verbrechens an Justine Mank in Speising? Wer hat nicht in der Tagespresse den Raubmord an der Hernalser Juweliersgattin verfolgt, das Mordrätzel der Köchin Anna Huberl? Steinhäusl klärte diese Fälle mit einer Geschwindigkeit, die auch die Fachkollegen in Erstaunen setzte. Vielleicht sein größter Fall aber war die Verhaftung des Doppelmörders Landenbach. Von seinen ersten Amtshandlungen auf der Rofauer Lände bis zur Festnahme des Richtermörders Wilschowsky, zog sich eine Kette großer kriminalistischer Leistungen.

Im Jahre 1907 war Otto Steinhäusl in die Wiener Polizeidirektion eingetreten und wurde schon vier Jahre später dazu ausersehen, die Kriminalpolizei in Mährisch-Ostau zu organisieren. 1913 wurde der spätere Polizeipräsident wieder nach Wien geholt und im Sicherheitsbüro verwendet. Im Jahre 1919 hatte sich Steinhäusl bereits den Titel eines Präsidialsekretärs erworben. Von 1922 an wirkte er als Polizeipräsident von Salzburg. Dort richtete Steinhäusl einen mustergültigen Polizeiapparat ein. Im Jahre 1933 wurde er dann nach Wien zurückberufen und übernahm hier die Leitung der Approbierungsgruppe der Kriminalpolizei.

Steinhäusl verdankte diese hohe Stellung seiner besonderen Tüchtigkeit. Man hätte ihn nicht damit betraut, wenn er nicht unentbehrlich gewesen wäre; denn er war der Systemregierung als Nationalsozialist bekannt. Er hatte aus seiner politischen Gesinnung nie ein Sehl gemacht, fühlte sich immer als der „nationale Polizist“, als der er bei seinen Kameraden so beliebt war. Sein Werk war die Aufdeckung des roten Waffenschmuggels auf der Donau, dessen restlose Verfolgung vielleicht den Bürgerkrieg des Jahres 1934 aufgehalten hätte. Damals fiel ihm die Systemregierung in den Arm. Sie war es auch, die ihn nach dem nationalsozialistischen Putsch im Juli 1934 in einen politischen Verleumdungsprozeß verwickelte, der groß aufgezogen wurde und mit einer Schlappe für die volksfeindliche Regierungselique endete. Die siebenjährige Haft wurde dann durch die Amnestie des Jahres 1936 abgebrochen, Steinhäusl übersiedelte ins Reich. Nach der Machtergreifung wurde der verdiente Polizist und Mittkämpfer des österreichischen Nationalsozialismus vom Chef der deutschen Polizei zum kommissarischen Leiter des Wiener Polizeipräsidiums berufen. Der Führer ernannte Steinhäusl im Jänner 1940 zum Polizeipräsidenten von Wien.

Als in der Polizeidirektion die Nachricht vom plötzlichen Tod des Präsidenten bekannt wurde, konnte man aus dem Mund seiner Mitarbeiter nur den Satz hören: „Er war ein guter Kamerad.“ Seine überragende Menschenkenntnis, sein sprichwörtliches Kameradschaftsgefühl und seine große Lebenserfahrung haben ihm seit langem den Titel „unser Steinhäusl“ eingetragen.

W. f. M.

Farbband Auffrischungsmaschine „IDEA“

Amtlich geprüft und befürwortet



Wirklich brauchbares Verfahren zum Auffrischen von Farbbändern für Schreibmaschinen.

- Mit ein und derselben farblosen Spezialtinktur können alle Arten von Farbbändern aufgefrischt werden, ganz gleich ob schwarz oder violett, ob ein- oder zweifarbig, ob kopierfähig oder nicht kopierfähig.
- Das Auffrischen dauert nur wenige Minuten.
- Gleichzeitig Verwendung als Umspulmaschine möglich für Farbbänder, die neuerdings auf Ersatzspulen geliefert werden.
- Ein schlagender Rentabilitätsbeweis:
25 Farbbänder à RM 1,80 kosten abzüglich Anschaffungspreis der IDEA-Maschine

.....	RM. 45,-
.....	RM. 7,50
.....	RM. 37,50

Preis RM. 7,50 einschl. einer Flasche Spezialtinktur für ca. 25 Farbbänder
Ersparnis demnach:



Ostmark-Generalvertrieb:

WALTER SCHÜRMANN

Generalvertreter der Mercedes-Schreibmaschinen und Addiermaschinen

Fernruf: 8 24 3 94 und 8 21 3 74

WIEN 1

Liliengasse 1, Ecke Singerstr.

Hier abtrennen und als Drucksaße (Porto RM —,20) einenden

Bestellschein

Firma Walter Schürmann, Wien 1, Liliengasse 1, Ecke Singerstraße

Senden Sie mir unter Nachnahme baldmöglichst: 1 Farbband-Auffrischungsmaschine „IDEA“, einschließlich 1 Flasche Spezialtinktur zum Preise von RM 7,50 zuzüglich RM —,75 für Porto und Verpackung

Datum

Vor- und Zuname bzw. Name

Genaue Anschrift

Gau Wien

Otto Steinhäusls letzte Fahrt

Wien, 26. Juni

Menschenmassen stauten sich am Dienstag nachmittag auf dem Schottenring vor der Polizeidirektion, immer neue Trauergäste kamen, die dem toten Polizeipräsidenten **ff** Oberführer Otto Steinhäusl die letzte Ehre gaben.

Die Trauerfeierlichkeiten begannen um 15 Uhr im Aufbahrungsaal im Polizeipräsidium. An der Bahre ergriff Oberregierungsrat Gohmann das Wort und nahm namens der großen Wiener Polizeifamilie den ersten Abschied.

Nach 15 Uhr setzte sich der Trauerzug unter Vorantritt des Musikkorps und einer Ehrenhunderttschaft der Schutzpolizei, eines Ehrensturms der **ff** sowie zahlreicher Kranzträger in Bewegung. Dampf rasselten die Trommeln, mit erhöhter Rechten entboten die Wiener dem Toten den letzten Gruß.

Hinter dem Trauerwagen schritten die Witwe sowie die beiden Töchter, Gauleiter und Reichstatthalter Dr. Jurn, der Stellvertretende Gauleiter, **ff** Oberführer Scharizer, Gauleiter Protsch, der Stellvertretende Kommandierende General und Befehlshaber im Wehrkreis XVII, General der Infanterie von Stülpnagel, der Stadtkommandant von Wien Generalleutnant Stümpfl, der Höhere **ff** und Polizeiführer **ff** Gruppenführer Dr. Kaltenbrunner, in Vertretung des Chefs der Sicherheitspolizei und des SD, **ff** Gruppenführers Hendrich der Reichskriminaldirektor **ff** Oberführer Dr. Nebe aus Berlin, der Gouverneur von Krafau **ff** Brigadeführer Dr. Wächter, Oberregierungsrat Gohmann, der Leiter der Kripoleitstelle Wien **ff** Standartenführer Thiele, der Inspektor der Ordnungspolizei Generalmajor Kehlaß, Beigeordneter der Stadt Wien **ff** Standartenführer Ing. Blaschke und viele Vertreter der Partei, des Staates und der Wehrmacht.

Auf dem Hermann-Göring-Platz, wo die Trauerfeier stattfand, hatten sich der italienische Generalkonsul Kochira mit Mitgliedern des Wiener Fascio, der slowakische Generalkonsul Wawra, der Chef der rumänischen Polizei Dr. Bianu, zahlreiche Politische Leiter, die Führer sämtlicher Formationen sowie viele andere Trauergäste eingefunden.

An den Begräbnisfeierlichkeiten nahmen ferner der Preßburger Polizeidirektor Dr. Jusko und der Chef der Preßburger Kriminalabteilung, Oberpolizeirat Dr. Garay, teil.

Der Sarg, bedeckt mit der Reichsdienstflagge, wurde auf den Katafalk gestellt,

ff Gruppenführer Dr. Kaltenbrunner trat vor und nahm im Namen des Reichsführers **ff** und Chefs der Deutschen Polizei Heinrich Himmler von seinem toten Kameraden Abschied. **ff** Oberführer Steinhäusl war uns immer ein vorbildlicher Kamerad, sagte er unter anderem, mannhaft und gläubig tritt er für Volk und Führer. Als er nach dem Umbruch an die Spitze der Wiener Polizei gerufen wurde, da verstand er es den Wienern zu zeigen, daß die Polizei der Freund und Helfer aller würdigen Volksgenossen sei.

Der Stellvertretende Gauleiter Scharizer entbot die letzten Grüße des Gauleiters und Reichstatthalters Bürckel und aller Wiener Nationalsozialisten. Wer im nationalsozialistischen Staat Amt und Würden bekleidet, der weiß, daß dies Arbeit und wieder Arbeit bedeutet, sagte er. Otto Steinhäusl ist auch nach dem Umbruch der bescheidene Nationalsozialist geblieben, der in seiner selbstlosen Arbeitsfreude uns allen stets beispielgebend war.

Beigeordneter der Stadt Wien Ingenieur Blaschke nahm im Namen der Verwaltung des Reichsgaues Wien und der Wiener von dem Toten Abschied. Als Idealist und Wegbereiter einer neuen Zeit habe Otto Steinhäusl auch in schwerster Zeit nie verzagt und alle Unbill mutig und würdig auf sich genommen, sagte er unter anderem.

Der Chef der rumänischen Polizei und Vizepräsident der internationalen kriminalpolizeilichen Kommission, Dr. Bianu, sprach tiefbewegte Worte des Abschieds und hob die besonderen Fähigkeiten des Verstorbenen, der Präsident der internationalen kriminalpolizeilichen Kommission war, rühmend hervor.

Zum Schluß sprach noch als Vertreter der Hochschulkameradschaft „Walter Fleg“ der H. Ehrlich.

Auf dem Grinzinger Friedhof nahm der Leiter der Kripoleitstelle Wien, **ff** Standartenführer Thiele, Abschied von dem toten **ff** Kameraden. Hierauf sprach **ff** Brigadeführer Dr. Wächter.

„Kamerad Steinhäusl!“, sagte er, „du wurdest vom Beamten zum Revolutionär. An der Achtung der damaligen Beamtentreise lag dir nichts, dir war die Achtung deiner **ff** Kameraden wichtiger und lieber. Keine Schmähung und kein Kerker konnten dich wankelmütig machen, du bist stark geblieben bis zum Siegel!“

Das alte Treuesied der **ff** „Wenn alle untreu werden“ klang auf, die Ehrensalven trachten und die Erdschollen fielen auf den Sarg. tr—

Slovenska kri ne fali...

Še se dogajajo čudeži na svetu. Nedavno sem imel zadevo v Beogradu. Bila je tako važna in nujna, da sem sklenil, da grem sam osebno v Beograd. Izkušeni prijatelji so mi svetovali, naj si vzamem za to stvar tri dni časa: en dan za dognanje, kateri urad je pristojen, en dan za iskanje odnosa spisa pri tem uradu in en dan za čakanje v predsobi referenta ter morebitno rešitev zadeve.

Prav hudo mušen prijatelj mi je še posebej nasvetoval, naj grem koj po prihodu v Beograd v cerkev in se toplo priporočim božji milosti. Omenil je tudi, da bi bilo dobro in koristno, če bi pri svojem romanju po uradih štel kljuke, na katere bom pritisnil. To da je zelo zabavna statistika, s katero bom vsestransko imponiral, ko se vrnem domov.

Zgodil pa se je čudež: V enem dopoldnevu sem našel urad, spis in referenta, a zadeva sama je bila takoj rešena. Pri kljukah sem štel samo do tri.

Tako sem imel več ko dva dneva prosta in ker že od prej poznam vse znamenitosti Beograda, sem sklenil, da si to pot malo ogledam beograjsko življenje. Popoldne mi je minilo z opazovanjem znanih in že stokrat opisanih beograjskih nasprotij: nebotičnik zraven stare nizke kočice, osemstolinska krmazina zraven škripajoče dvokoličnice, eleganten pariški čevlček zraven šumadijskega opanka.

Blizal se je večer in mene je obšlo domotožje. Zdaj se tam v mili Sloveniji zbirajo dobrodušni Slovenci pri svojih omizjih, vsak se vsede k svoji stalni mizi, na svoj stalni stol, dobi svojo stalno merico svoje stalne pijače, začne se plemenita tekma v barvah med rdečim cvičkom, črnim dalmatincem in rumenim štajercem, merica se vrsti za merico, cigareta sledi cigareti, modri pogovori gredo od brade do brade, potem pridejo šale, smeh in nazadnje pe-

sem, slovenska pesem, bolj ali manj visoko doneča.

Mehko mi je postalo pri srcu in spomnil sem se pesnika:

Slovenski svet, ti si krasán,
ti poln nebeske si milote!

Toda, saj so Srbi naši bratje! Saj imajo tudi oni svoje gostione in kafeje! Saj tudi oni živo spremljajo svetovne dogodke in gotovo čutijo isto srčno, narodno potrebo, da pri rujni plemeniki ali pri mehkem smederovcu izmenjajo svoje globoke vsakdanje misli! Seveda, tako je, ne more biti drugače, vsi smo eno! Moje slovenske prsi so se vzbočile in nehote sem razprostrl roke, da bi objel in zagrlil ves bratski srbski narod.

Vstopil sem v bližnji lokal in se zvedavo ozrl okrog. Tamle je prijeten kotiček, kakor ustvarjen za prigrizno, domorodno omizje. Toda pri mizi sedi en sam gost in mirno sreba svojo juho. Pri sosednji mizi sedi zopet en sam gost, črno kavo ima pred seboj, v roki časopis. Pri ostalih mizah še nekaj gostov, lokal je na pol prazen, dolgočasen. Joj, če pomislim, kaj se zdaj, ob tej uri, dogaja v naših slovenskih gostilnah! Hotel sem se že obrniti, ko mi pride nova misel: Mogoče pa so Srbi tudi v tem naši bratje, da gojijo lepo navado »ekstrašibelecev«. Pristopil sem h gostilničarju:

»Je-li to jedina prostorija ili ima još koja soba?«

»Ima, brate, samo ti izvoli!«

No torej! Kaj sem rekel? Sledil sem gostilničarju, ki mi je pokazal prijetno sobico, toda — popolnoma prazno:

»Evo ti, brate!«

Nič! Čakal bom, Srbi imajo mogoče drugačen urnik. Ta prilazna sobica vendar naravnost kriči po stalnem omizju, po važnih kulturnih pogovorih in po visoki politiki! Naročil sem večerjo.

Počasi sem jedel. Da pokažem, da smo

tudi mi Slovenci ravno tako junaški kakor Srbi, sem sklenil, da naročim kar pol litra vina. Saj ga doma z malimi slovenskimi mericami končno še več spijem:

»Molim, pola litere vina.«

Gostilničar menda ni prav razumel, ker je nagnil glavo k meni:

»Koliko, molin?«

»Pola litre! Smederevke!«

Široko me je pogledal. Ha, kaj misliš, ti Srbine, da smo mi Slovenci kar tako? K nam pridi enkrat, pa boš še vse kaj drugega doživel. Mar misliš, da imate vi Srbi monopol na junaštvo?

Med mojo večerjo sta prišla še dva gosta. Vsak se je vsedel k svoji mizi, naročil večerjo in hitro pojedel. Potem zbogom! Jaz sem pa čakal. Moja želja je bila: omizje, omizje! Mora priti, moram ga videti. Vsaj od daleč.

Piti nisem hotel več. Nisem tih pijanček. Mene zapelje le družba. Naročil sem črno kavo. Pozneje še eno. Toda omizja ni bilo od nikoder. Kako naj si to razložim? Mogoče pa je ta gostilna na preveč prometnem mestu. Omizja ljubijo skrite, zakotne krčme v stranskih ulicah. To bo, to! Poiškal bom drug lokal. Pogledal sem na uro. Skoraj deset.

»Molim, platiti.«

Kmalu sem iztaknil v skrivnostni poltemi stranske ulice drug lokal, lep, čeden, toda — na pol prazen. Nekaj dolgočasnih, zaspanih obrazov, nobenih pogovorov, nobenih razprav, nič smeha, nič petja. »Zajokati se!«

Popil sem merico vina in stopil zopet na ulico. — Bogami, Srbi so pa res trezen narod. Mirno hodijo po ulicah, nikjer ni vpitja ali razgrajanja. Stoj! Tam dol je nekdo zaukal. Prislunem. Pomota: avtomobil trobi. V daljavi se sliši zvonkisanje tramvaja. Drugega nič.

So pa le drugačni, ti Srbi, kakor mi Slovenci. Zdaj marsikaj razumem. Le trezen narod lahko toliko prestane in vedno spet vstane. Čudno, namesto da bi se veselili, se me je polotila zavist. Zavidal sem Srbom

njihovo zgodovino, njihovo junaštvo, njihov napredek. Kaj bomo mi Slovenci! Vsa naša zgodovina, vsa naša kultura je povezana z gostilno. Najboljši naši možje so se vtopili v kozarcu, Srbi, to so narod. Zavidam jih.

Pa me je naenkrat zavist minila. Ko sem zavil okoli ogla, mi je zadonela nasproti vesela godba in pesem. Kako da se nisem prej spomnil? Srbija je vendar klasična dežela pevačic in ciganske godbe. Tam bom našel izenačenje, ne bo sicer omizij, ampak pijejo pa gotovo. Kakor pri nas. Mogoče še več. Kaj bomo mnogo govorili o Srbih! Nič niso boljši od nas. Če imajo drugo zgodovino, so pač prilike tako nanesle. Tudi mi smo se bojevali s Turki in smo se jih ubranili. Bolje ko Srbi, Slovenška kri ne fali!

Pospešil sem korak v smeri proti glasbi in jedrno sem vstopil. Polotila se me trdna misel, da moram ugotoviti, da tudi Srbi pijejo, videti jih moram okajene, vsaj enega, da potolažim slovenskega brata v sebi.

Lokal je bil zelo velik in poln, skoraj nabito poln. Megla tobačnega dima je visela nad mizami, godba in petje sta bila glasna. V zraku sem začutil tisto razpoloženje kakor pri nas na ljubljanskem velesejmu ali na kakem žegnanju. Hura! Res smo bratje, ena mati nas je rodila, vsi ga pijemo, vsak po svoje!

Ker ni bilo prazne mize, sem prisedel k nekemu gostu in v svojem navdušenju naročil zopet kar pol litra vina. Plemenke! Tako lepo domorodno mi je pri srcu, da moram to proslaviti. Prekinil me je sosed pri moji mizi:

»Očekujete društvo, gospodine?«

»Jok! Nema društvo.«

»Sigurno ste stranac?«

»Jesam, iz Slovenije.«

»A tako. Razumijem.«

Kaj razume? Zakaj vprašuje? Zakaj buli v mojega pol litra? Pogledam predenj, na mizo: črna kava. Ozmrem se po drugih mizah: povsod kava, kava. Pač, tam daleč

je nekaj podobno steklenici, toda zraven stoji zelena sifonka. Ljudje so mirni. Le godba je vesela, le pevačica je živa. Ne, to ni ljubljanski velesejem, to ni slovensko žegnanje.

Spet se me je polastila zavist. Grizla me je vedno bolj, naročil sem še pol litra in še pol. Gost ob moji strani se je poslovil, drugi so začeli odhajati, in ko me je natakar vljudno opozoril, da lokal zapira, sem se odgugal na ulico poln — slovenskega obupa.

Ni nam pomoči, nam Slovencem. Srbi nas prekašajo, nikoli jih ne bomo dosegli. Kajti oni so trezni, trezni, trezni!

Ne, ni res! Glej ga tam, kako ti štoklja nasproti. Poln je ko klada. Pijejo, pijejo tudi Srbi, samo jaz nocoj nisem zadel pravih lokalov. Pa jutri! Videli bomo, stvari bom šel do dna.

V širokih lokih se mi je bližal vinski bratec. Najrajši bi ga bil objel. Pa vsaj pozdraviti ga moram:

»Zdravo, brate!«

»Zdravo! Živio narod!«

Mimo je odplaval. Evo, to je spet Srb: niti v pijanosti ne pozabi na narod. Sicer pa smo tudi mi Slovenci hudo narodni, kadar ga imamo dovolj pod klobukom. Kaj bom gobeždal! Vsi smo enaki: Slovenci, Srbi in Hrvati. Pijemo ga in se navdušujemo.

Ustavil sem se. Po prazni ulici so odmevali negotovi koraki Srbina, s katerim sva se ravnokar pozdravila. Ves ginjen sem gledal za njim. Dvignil je roko in še enkrat zavpil:

»Živio narod!«

Potem pa je dodal:

»Prmej kršen krvav duš!«

Imel sem občutek, da mi je nekdo prismolil krepko zaušnico. Naslonil sem se ob zid. Glava mi je padla na prsi. Tam na koncu ulice pa je zadonel hrupavi glas mojega »Srbina« od prej:

»Mi Slovenci vinca ne prodamo,

ker ga sami dobro piti znamo...«

Še tisto noč sem zapustil Beograd.

Največ naravnih prenosov, ki je bil investiran v motornih vozilih, je v nevarnosti, ker kaže ni možnosti, da se zasluga vsaj 75% normalne potrošnje tekočega goriva, ki je znašala leta 1938 v dravski banovini 8.3 milijona litrov. Od motornega prometa živi v dravski banovini okrog 15 tisoč oseb z družinami. Pripomniti je še treba na važno okolnost, da se motorna vozila, ki so izven prometa, kvarijo. Predvsem postanejo neuporabni akumulatorji, pnevmatike postanejo krhke, kar pomeni, da tako vozilo pozneje ne bo več moglo vršiti svoje funkcije. Količine tekočega goriva, ki se dobe danes na kupone, so itak zelo majhne in bi bila vsaka nadaljnja omejitev motornega prometa skrajno škodljiva za našo mlado motorizacijo, saj zavze ma naša država s svojimi 25.000 motornimi vozili poslednje mesto v Evropi. Vse predpise, ki so v zvezi z motornim prometom, je treba podvreči popolni reviziji, zlasti zadnjo naredbo o omejitvi prometa z motornimi vozili.

Stanje Narodne banke

Narodna banka zaznamuje v svojem izkazu od 30. septembra zaradi ultima povečanje obtoka bankovcev za 284.6 na 12.403.1 milijona din (lani 9108.0). Temu povečanju obtoka stoji nasproti zmanjšanje obveznosti na pokaz za 183.3 na 2646.2 milijona din; med obveznostmi na pokaz so najbolj nazadovale žirovne naložbe, in sicer za 155.0 na 1409.7 milijona din (lani 879.5).

Zlata podlaga se je v zadnjem tednu septembra ponovno povečala za 8.9 na 2380.4 milijona stabilizacijskih din (lani 1986.8) v stvarni vrednosti 3314.5 milijona din. Devize izven podlage pa so nazadovale za 19.3 na 518.4 milijona din (lani 581.8). Menična in lombardna posojila so narasla za 9.9 na 1632.2 milijona din (lani 2493.9), eskont bonov za narodno obrambo pa se je povečal za 131 na 5155 milijonov din.

Glede na stvarno vrednost zlate podlage je znašalo 30. t. m. zlato kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz 25.61% (prejšnji teden 26.9%).

Kakor se kaže, so izdatki in poslane gospodarskim organizacijam v izjavo. Pripravljena sta načrta naredb o kontroli uvoza parafina in o kontroli uvoza bombaža, bombažne preje in celulozne volne, ki vsebujeja predpise o načinu kontingentiranja, o nabavi in razdelitvi ter o organizaciji in poslovanju pristlnih uvoznih zajednic in prodajnih central.

== Nazadovanje cene koruzi. V naši državi se bo prihodnji teden pričelo spravljati koruze. Za koruzo, ki je bila pozno posejana, bi bilo treba še 14 dni levega vremena. To velja zlasti za one površine, ki so bile prvotno posejane s pšenico, pa je posevke uničila poplava in je bilo nato posejana koruza. Ob koncu prejšnjega meseca so prvo umetno sušeno koruzo prodajali po 330 din za 100 kg. ta teden pa po ceni 250 din ni bilo več kupcev. Glede na ceno koruze v storžih, ki znaša 120 do 130 din za 100 kg, je računati, da bo znašala cena novi koruzi v zrnu 200 do 220 din. V trgovskih krogih smatrajo, da ne bodo potrebni nobeni ukrepi za reguliranje cene novi koruzi, ker je letina obilna in bo ponudba prav znatna.

== Obširno nazadovanje turizma v Dubrovniku. Letošnja statistika tujkega prometa v Dubrovniku nam kaže, kako hude posledice je prinesla vojna onim turističnim krajem, ki so v veliki meri navezani na promet inozemskih tujcev. Na razpolago je statistika za julij in avgust, ki sta najvažnejša turistična meseca. V juliju je bilo v Dubrovniku le 3513 turistov (lani 10.126), v avgustu pa je imel Dubrovnik 4307 turistov (lani 8135). Število domačih turistov se še precej drži na lanski višini, izredno pa je nazadovalo število inozemskih turistov. Do konca avgusta je bilo letos v Dubrovniku 12.033 domačih turistov (lani vse leto 15.118) in le 1657 inozemskih turistov (lani vse leto 33.920).

== Ogromen padec cene sladkorja na svetovnem trgu. Medtem ko se je cena sladkorja v naši državi in v nekaterih drugih evropskih državah zaradi višjih odkupnih cen za peso dvignila, je v zadnjih mesecih cena na svetovnem trgu dosegla izredno nizko stanje. Sladkor se dobi danes na sve-

daj svežega zelja, ki ga prodajajo približno po 1 din kg. Cena na debelo je le malo nižja, zato tudi ni bilo dovolj povpraševanja zanj. Na Sv. Petra nabrežju je stalo kakih sedem voz z zeljem in nekaj voz s krompirjem. Krompir so ponujali po 2 din kg, kupci pa so dajali le po 1.50 din. Končno so se pa le zedinili, najbrž za kompromisno ceno.

Perutninski trg je bil bolj slabo založen, tudi jaje ni bilo mnogo, cene pa stalno naraščajo. Da se ustavi stalno naraščanje cen jaje, naj se prepove izvoz in cene maksimirajo.

V soboto je prvič prišlo na trg več Belokranjc z domačim grozdom. Navadne vrste grozdja, ki je še precej sladko, so prodajale po 6 do 7 din kg. Ponujale so tudi kostanj po 5 din kg, nekaj jih je prineslo celo orehova jedra po 32 din kg. Mnogo je na trgu tudi zlahtnega grozdja od 12 do 16 din kg. Domače breskve ali hrške nudi le sem in tja kaka prodajalka po 7 do 10 din, niso pa prvovrstne. Manj kot druga leta, vendar z ozirom na povpraševanje in slabo letino še vedno dovolj, pripeljejo na trg jabolk. Slabše vrste nudijo po 4 din, boljše pa do 8 din kg.

Letošnje moko leto še posebno občutimo, kako našemu živilskemu trgu manjka pokrito tržišče. Prodajalke, ki včasih ure in ure stoje mokre in premražene in ponujajo redkim kupovalkam svoje mokro blago, tožijo o revmatizmu in bolečinah v nogah in križu. Boje se že jeseni in zime, ko bodo nastopili poleg mokrih še mrzli dnevi. Tudi za razno prodajno blago je deževno vreme vse prej kot priporočljivo. Zmočijo se mleški izdelki, krompir, sadje in tudi zelenjava niso, če se zmočijo, več odporni proti gnilobi. Gospodinje pa, ki dostikrat prihajajo iz oddaljenih ulic na trg, se nimajo kam zateči. Če ima mestno poglavarstvo kak načrt za novo ureditev trga, naj upošteva vremenske prilike v Ljubljani in postavi pokrito tržišče, če za enkrat ni mogoče v polnem obsegu, pa vsaj za letos kako zasilno streho, mogoče ob Mahrovi hiši.

Ceno kruhu je mestno poglavarstvo določilo na 5.25 din, o tem smo čitali že pred

delavstva proti vsem in vsakomur, ki bi jih skušal ogroziti.

Dolžnost hrvatskega delavstva je, da legalno čuva svoje pravice in ne naseda brezvestnim agitatorjem, ki ga nagovarjajo k nezakonitim stavitkam. Vsaka protizakonita stavka in sleherni nasilno postopanje ne odgovarjata zakonu, niti interesom narodne zajednice. Banska oblast ju bo zato z najstrožjimi ukrepi zatirala.

Skrbi za strokovni delavski naraščaj v Rusiji

Agencija Tass poroča: Predsedstvo vrhovnega sveta Sovjetske unije je izdalo zakon o »ustvaritvi državnih delovnih rezerv«. Zakon je bil dopolnjen z vrsto uredb posameznih pristojnih ministrstev. Namen novega zakona je, preskrbeti dovolj izobraženega naraščaja za potrebe sovjetske industrije. Ta naraščaj se bo po določbah novega zakona rekrutiral iz moške mladine v starosti od 14. do 17. leta. Vsako leto bo vpoklicanih okrog 800.000 dečkov v posebne obrtne, železničarske in tovarniške šole, ki se ustanovljajo hkrati, kakor to določa novi zakon.

Nabavni prispevek mestnim uslužbencem v Ljubljani

Iz obvestila magistratnega tiskovnega referata posnemamo:

Kakor smo že poročali, bodo prejemale vsi nestalni in sezonski delavci mestne občine ljubljanske od 1. t. m. dalje izredno draginjsko doklado po 3 din za ženo in vsakega otroka dnevno, aktivni in upokojevalci mestni uradniki pa po 50 din mesečno za vsakega otroka.

Lansko leto je dala mestna občina svojemu uslužbenstvu božičnico v namenu, da mu olajša nakup priboljškov in daril za praznike. Z ozirom na naraščajočo draginjo se je mestno poglavarstvo odločilo, da letos že zdaj namesto božičnice podeli vsem mestnim uslužbencem enkratni izredni nabavni prispevek po 1.000 din ter enkratni izredni nabavni prispevek po 200 din za vsakega otroka ter po 200 din za ženo, če

ski državni prenosnik, ki je bil investiran v motornih vozilih, je v nevarnosti, ker kaže ni možnosti, da se zasluga vsaj 75% normalne potrošnje tekočega goriva, ki je znašala leta 1938 v dravski banovini 8.3 milijona litrov. Od motornega prometa živi v dravski banovini okrog 15 tisoč oseb z družinami. Pripomniti je še treba na važno okolnost, da se motorna vozila, ki so izven prometa, kvarijo. Predvsem postanejo neuporabni akumulatorji, pnevmatike postanejo krhke, kar pomeni, da tako vozilo pozneje ne bo več moglo vršiti svoje funkcije. Količine tekočega goriva, ki se dobe danes na kupone, so itak zelo majhne in bi bila vsaka nadaljnja omejitev motornega prometa skrajno škodljiva za našo mlado motorizacijo, saj zavze ma naša država s svojimi 25.000 motornimi vozili poslednje mesto v Evropi. Vse predpise, ki so v zvezi z motornim prometom, je treba podvreči popolni reviziji, zlasti zadnjo naredbo o omejitvi prometa z motornimi vozili.

Za naselitev finskih doseljencev iz bivših finskih pokrajin je država stavila na razpolago predvsem svoje premoženje, v drugi vrsti premoženje cerkve, občin in drugih ustanov, končno pa še premoženje zasebnikov, in sicer z odplačilom odškodnine, ki se določa po povprečni vrednosti odkupljene zemlje v letih 1934-1938. Namen te nagle kolonizacije je, da bi se pridobilo prav toliko nove rodovitne zemlje, kolikor jo je Finska z odstopi Rusiji izgubila, to je blizu 300.000 hektarjev. Predsednik Kallio pravi v svoji izjavi, da je to mogoče, saj je Finska na primer od leta 1919 pridobila okoli 600.000 ha nove rodovitne zemlje.

Za izvršitev melioracijskih del je bila ustanovljena te dni posebna družba s kapitalom 5 milijonov finskih mark. Vsa potrebna melioracijska dela pa verjetno pred letom 1941 še ne bodo izvršena, tako da se bodo morali mnogi doseljenci zadovoljiti prehodno še z bivanjem pod tujo streho.

Omejitev motornega prometa tudi na Hrvatskem

Zagreb, 5. okt. o. Hrvatski ban je izdal uredbu o omejitvi prometa z motornimi vozili. Uredba je istovetna z državno uredbu o omejitvi prometa z motornimi vozili, po kateri se prepoveduje promet z avtomobili in motocikli ob nedeljah in praznikih ter ob delavniških ponoči od 22. do 6. ure jutraj.

Ukrepi proti kopičenju živil na Hrvatskem

Zagreb, 5. okt. o. Banska oblast je danes glede na draginjo in brezvestno spekulacijo odredila vsem proizvajalcem, dobaviteljem in trgovcem, da ne prodajo svojim klientom več blaga, kakor so jim ga doslej običajno dobavljali.